Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

I

Frumoasa argintăreasă

BIBLIOTECA ROMANELOR ALESE

JUNETEA
REGELUI HENRIC

PARTEA I

FRUMOASA ARGINTAREASA

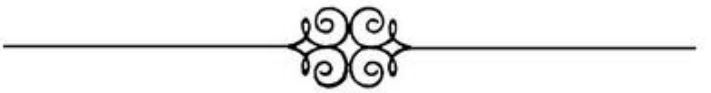

BUCURESCI
—
EDITURA TYPOGRAFIEI DOR. P. CUCU
3, Strada Lipscanĭ 3.
1879

JUNETEA REGELUI HENRIC

PARTEA ANTEIU

FRUMOASA ARGINTAREASA

Intr'uă séră din luna luĭ Iulĭe anul 1572, duoĭ cavalerĭ galopaŭ pe drumul care conduce de la Pau la Nérac.

Eraŭ duoĭ tinerĭ, şi mustaţa lor care abia mijea, arĕta că abea împliniseră duoĕ-ḑecĭ de anĭ. Unul era brun, cel alt blond. Primul avea un pĕr negru ca jeul, secundul nisce bucle aurĭĭ care 'ĭ cădea cu negligenţă pe umerĭ.

Intorşĭ pe jumĕtate pe şeile lor, şi plecaţĭ unul spre altul, ceĭ douĭ cavalerĭ convorbeaŭ încet.

— Noë, scumpul meŭ amic, ḑicea cavalerul brun, sciĭ că e un încântător lucru de a voyagia cine-va ast-fel pe uă nópte plăcută de véră, şi maĭ cu sémă pe un drum tăcut şi deşert, călare pe un viguros cal bearnes plin de ardóre.

Tênĕrul blond începu să rîdă.

Aĭ dreptate Henric, şi maĭ cu sémă când plécă cineva nóptea din Nerac şi se îndreptéză spre un frumos castĕl unde, la meḑul nopţeĭ are să se deschidă uă feréstră, cum are să se întâmple pentru d-tea.

— Tacĭ indiscretule !...

— Drumul e deşert, după cum singur aĭ diss'o. Hen-

ric, şi apoĭ să ne înţelegem prinçiule: când aĭ vorbit despre nóptea asta plăcută, nu aĭ vroit să deschidĭ vorba despre *ea*?...

— Dér tacĭ uă dată, limbutule!

— Aidea-de! continuă tînĕrul cel blond, jur pe numele meŭ d'Amaury décă nu ardĭ de dorinţă, frumosul meŭ seigneur, de a mĕ auḑi pronunciând numele Corisandreĭ.

— Noë, Noë, murmură cavalerul brun, eştĭ un confident pericolos, aĭ ajuns să aruncĭ numele la echourile drumuluĭ, ceia ce e fórte imprudent ....

Tînĕrul Amaury de Noë rîdea pe sub mustaţa sea cea blondă.

Căcĭ tu nu sciĭ urmă acella ce se numea Henric şi care era tratat de cel din urmă cu uă familiaritate respectósă, ce urechĭ fine are un bărbat gelos. Bietul comte de Gramont are uă socie ce se numesce Corisandra, şi este de temut dér, ca nu cumva uă sufiare de vênt să transporte echoul conversaţiuneĭ nóstre pênĕ în urechile comteluĭ...

Ah! ḑisse blondul, étă unde vroiam să ajung.

— Ce fel, vroiaĭ?...

— Vroiam să te fac să mărturisescĭ, Henric, că te expunĭ prea mult.

— Aidea-de!

— De duoĕ orĭ aĭ scăpat ca prin minune. Intr'uă séră comtele a intrat la socia sea şi d-tea aĭ stat ascuns maĭ mult de uă oră în cutele uneĭ perdele. Altă dată aĭ petrecut tótă nóptea într'uă salcie.

— Atuncĭ era véră ca şi acum, şi am dormit pe uă cracă.

— Dér sciĭ Henric, că comtele cum e de gelos şi urât, ar fi capabil, cu tot gradul de prinçiŭ ce aĭ, să pună să te omóre, în cas când n'ar avea curagiul să ţĭ înfigă el însuşĭ pumnalul în anima?

— Dragă Noë, rĕspunse cavalerul brun, ţi s'a isto-

risit verĭ uă dată povestile bunicеĭ melle, dómna Margareta de Navarra?

— Da. Dér pentru ce?

— Pentru că este una care conţine uă prea frumósă morală asupra amoruluĭ: Amorul, ţicea regina Margareta, este uă ţéră încântătóre în care, pentru ca să ajungĭ, intâmpinĭ celle maĭ marĭ dificultăţĭ. Prin urmare, un drum pe care 'l parcurgĭ cu înlesnire şi fără obstacole, este ca un lucru frumos, dér fără atracţie.

— Etă, ţisse cu naivitate Amaury de Noë, un lucru pe care eŭ nu prea 'l înţeleg.

— Ascultă să 'ţĭ esplic.

Cavalerul brun dete pintenĭ caluluĭ sĕŭ şi urmă astfel: Dómna Margareta, bunica mea, vorbea cam în enigme, cu alusiunĭ şi metafore. Drumul cu dificultăţĭ, înţelegĭ tu, este bărbatul gelos, este feréstra care se deschide la meţiul nopţeĭ, este pumnalul celor ce te pândesc în colţul uneĭ strade întunecóse, şi nóptea de vară petrecută pe cal séŭ pe craca uneĭ sălciĭ.

— Bine! Acum înţeleg . . .

— Drumul cel lesne de parcurs, este când lipsesc tóte acestea: este femeia la care intri în meţiul ţilleĭ lăsându-ţĭ calul la pórtă, este aceia care te numesce mititelul eĭ în gura mare, şi care nu 'ţĭ refusă, nimic din acelea de care aĭ fi fericit de a obţine.

— Aşa dér, întrerupse Noë, d-télle nu 'ţĭ place drumul cel neted.

— Oh! făcu cu dispreţ cavalerul brun; décă satana 'l ar împinge pe Gramont ca să móră în vre uă luptă şi décă Corisandra, 'mĭ ar da uşile de perete: . .

— Ce aĭ face?

— Iĭ aşĭ rĕspunde, că nu 'mĭ place casa în care nu maĭ pot intra pe feréstră.

— Amin! murmură Amaury.

Apropo. reluă acela ce se numea Henric, sciĭ că venim la Beaumanoir pentru ultima óră?

— Cum, nu maĭ iubescĭ pe Corisandra?

— Da . . . tot o maĭ iubesc.

— Atuncĭ pentu ce?

— Pentru că plecăm mâne.

— Plecăm? întrebă Noë cu surprisă, şi când?

— Mâne dimineţă... şi te iau şi pe tine, căcĭ tu eştĭ fratele meŭ de arme.

— Bine. Dér unde mergem?

— Iţĭ voiŭ spune după ce voiŭ eşi de la Corisandra.

După ce Henric pronunciă aceste din urmă cuvinte, calul sĕŭ, obicĭnuit de sigur a face în fie care séră acelaşĭ drum, făcu uă întorsătură la stânga şi apucă pe o potecă ce trecea prin uă pădurice de stejarĭ care conducea spre un frumos castel numit Beaumanoir.

Beaumanoir era ţinta călĕtorieĭ nocturne a celor douĭ tinerĭ.

Când adjunseră la jumĕtatea drumuluĭ spre castel, eĭ se opriră, lăsară poteca şi intrară într'un desiş de ulmĭ şi de stejarĭ.

Acolo cavalerul cel brun descalecă şi dete frânele caluluĭ, companionuluĭ sĕŭ.

Henric, ḍisse acest din urmă, fiĭ prudent.

— Voiŭ fi; nu avea témă.

Adu-ţĭ aminte că, décă nu e permis de a dosi dupa câmpul de bătae, totuşĭ se póte abandona un teren de galanterie. maĭ adăogă tînĕrul om.

— Noë, rĕspunse cavalerul brun, aĭ ajuns nesuferit cu morala tea!... bună séra...

El se înfăşură în mantaoa cea scurtă ce o purta, 'şĭ înfundă pe ochĭ pălăria sea ce avea o pană albă, se asigură décă pumnalul ce 'l purta la centură era la locul sĕŭ, apoĭ eşi din desiş şi începu a alerga cu uşurinţa uneĭ căprióre.

După un cuart de oră ajunse sub zidurile castelului. Beumanoir nu era uă locuință posomorâtă din evul meḑiŭ, înconjurată cu turnurĭ dese și cu șanțurĭ adâncĭ. Era maĭ mult uă casă încântătóre de țéră, cu uă pórtă solidă de stejar căptușită cu fer, avênd și duoĭ cânĭ marĭ din Pyrineĭ carĭ eraŭ singurul mijloc de apărare, în acele timpurĭ de resbele civile și turburarĭ politice, contra hoților și inimicilor ce ar fi vroit să pĕtrundă înăuntru.

Cavalerul brun puse duoĕ degete pe buzele sélle și scóse uă fluerătura în tocmaĭ ca ciobaniĭ carĭ frequentéză locurile de pășune de prin prejur și carĭ se chiăm nóptea uniĭ pe alțiĭ. Apoĭ se vîrâ sub arboriĭ carĭ înconjuraŭ locuința, se culcă la pamênt și asceptă câte-va momente cu ochiĭ fixațĭ spre castel, în care de sigur că dormeaŭ toțĭ, de óre ce nu se vedea nicĭ uă lumînare aprinsă.

Trecură ast-fel câte-va minute, când uă lumină repede se vĕḑu la primul etagiŭ al unuĭ turn, când pe dată se și stinse.

Atuncĭ eroul nostru se ridică, și mergênd cu mare băgare de sémă, tot pe sub copacĭ, dete ocol edificiuluĭ și se opri în dreptul faciadeĭ meridionale a căreĭ vedere da spre munțĭ. In acelașĭ moment, un câne mare, culcat afară pe erbă se repeḑi spre dênsul, cu ochiul înflăcărat, cu gura deschisă și gata a lătra cu furie.

— Tacĭ, Pluton, ḑisse Henric încet, sunt eŭ . . .

Cânele 'ĭ recunoscu vocea fără înduoélă căcĭ 'ĭ linse mâna, dete din códă în semn de bucurie și se duse de se culcă liniștit érășĭ pe érbă. In acelașĭ timp uă feréstă se deschise încet d'asupra capuluĭ juneluĭ și la piciórele luĭ, căḑu uă scară de mătase. Cavalerul brun se agâță de ea cu amênduoĕ mânile, și cu ușurința uneĭ pisicĭ se urcă pênĕ la feréstra ce se deschise. Acolo duoĕ brațe parfumate și albe ca zăpada se întinseră spre el, 'ĭ aju-

tară să intre înăuntru, ridicară scara care atârna de zid şi închiseră feréstra.

— Ah! scumpul meŭ Henric . . . murmură uă voce dulce, ce târdiŭ aĭ venit astă-séră!! . . .

Companionul luĭ Amaury de Noë se găsea acum într'o frumósă cameră decorată sub numele de oratoriŭ, cuvênt ce în acea epocă avea aceiaşĭ însemnare ca buduarul. Uă lampă d'alabastru ce rĕspândea uă lumină mysteriósă făcea să se védă tablourĭ din scóla italiană, bronzărĭ florentine, un covor ţesut în Orient şi nisce scaune marĭ de stejar minunat sculptate. Feea acesteĭ locuinţe se aşedă pe unul din aceste scaune. Iar tênêrul îngenuchiă înaintea eĭ şi 'ĭ îmbrăţişă mânile.

Femeia înaintea căreia îngenuchiă eroul nostru se numea Diana-Corisandra d'Andouins, comtesa de Gramont. Ea avea vĕrsta de duoĕ-ţecĭ şi patru anĭ, era blondă ca uă madonă a luĭ Raphael şi albă ca un crin.

—Diana, frumósa mea Diana, murmură adolescentul, pe când ducea mânile celle albe şi parfumate ale comteseĭ la buzele sélle, pentru ce încrunţĭ ast-fel sprîncenile şi mĕ privescĭ cu mânie întocmaĭ ca cum 'mĭ aĭ reproşa că am sosit târdiŭ?

— Dér rĕspunse ea, surîdênd şi întinzênd mâna către un colţ al oratoruluĭ, privesce orologiul, scumpul meŭ Henric, sunt duoĕ ore după meţiul nopţeĭ.

— Este adevĕrat, amorul meŭ, dér Noë este vinovat el mĕ face să întârdiez în tot d'auna.

Comtesa aruncă un tandru surîs asupra junelui om.

Henric, 'ĭ ţisse ea, nu te gândescĭ că suntem în luna luĭ Iulie şi că la treĭ orĕ se face ţiuă. Gândesce-te dér, iubitul meŭ, că Corisandra tea ar fi perdută, dĕcă te ar întâlni cineva în revĕrsatul zorilor pe lângă castelul Beaumanoir. M'ar omorâ . . . maĭ adăogă ea încet.

— Oh! esclamă junele om, dér eŭ nu sunt aci?

— Eŭ 'ĭ aparţin, suspină ea plecându-şĭ capul, şi dĕcă

ar avea cea mai mică bănuélă, ah! 'ţi jur Henric, că cu tóte că eşti prinţ, ar fi capabil să pună să te omóre!

Henric surîse şi 'i ḑisse:

Tu uiţi, pe ḑeul care veghéză asupra nóstră, Diana, pe ḑeul amoruluĭ? Şi luându'i capul între mâni o sĕrută pe frunte şi cu uă voce tristă urmă:

Scumpa mea Diana, nu sciĭ că am venit să 'mi iaŭ adio de la tine pentru uă lună?...

— Adio... Ce, eştĭ nebun, Henric? strigă comtesa cu un fel de spaimă.

— Nicĭ de cum! amica mea.

— Dér este imposibil... pentru ce adio?

— Pentru că plec, părăsesc Nérac. Mama o vroesce; aşa 'mi a ordonat...

— Şi unde te ducĭ, D-ḑeule? esclamă Diana d'Andouins palidă şi tremurândă; unde plecĭ, Henric?

— La Paris, la curtea Francieĭ....

— Oh! nu te duce, Henric, nu te duce! esclamă cu vioiciune comtesa; să nu te ducĭ... repetă ea cu spaimă. Gândesce-te că eştĭ huguenot, scumpul meŭ prinţ, şi o să ţi se întâmple verĭ uă nenorocire.

— Ce idee! ḑisse Henric de Navarra, apoĭ adăogă: liniscéşte-te scumpă Diana, căcĭ mĕ duc la Paris *incognito*.

«Şi pentru ce acésta? nu sciŭ. Regina, mama mea, 'mi va da mâne un plic pecetluit pe care am ordin de a nu 'l deschide pênĕ la Paris. Sciŭ numaĭ că plec fără escortă, însocit numaĭ de Noë, unde am să locuesc în strada Saint Jaques, la hotelul Leul d'Argint ţinut de un bearnez numit Lestacade.

— Şi peste uă lună, o să te întorcĭ scumpul meŭ?

— Aşa 'mi a spus mama.

Comtesa se puse pe gândurĭ.

— Acest voyagiŭ 'mi pare fórte curios, murmură ea, şi de sigur că are un scop politic, pe care nicĭ eŭ nicĭ d-tea, scumpe Henric, nu 'l putem ghici.

— Diana, frumósa mea Diana, ḑisse tînĕrul prinţ, lasă-mĕ să 'ţĭ închid gura cu un sĕrutat, avem să petrecem împreună numaĭ uă oră. Décă vom consuma acest timp numaĭ într'uă monotonie si tristeţă, vom perde momentele precióse ce ne maĭ rĕmâne . . .

— Aĭ dreptate, ḑisse ea.

Si ceĭ duoĭ amoresaţĭ 'şĭ făcură jurămintele cele maĭ solemne, şi ora ce le maĭ rĕmânea o petrecură facêndu-şĭ cele maĭ dulcĭ promisiunĭ. In fine uă uşóră lumină albiciósă apăru la orient: şi cum Romeo se despărţea de Julieta, Henric de Navarra se ridică în picióre şi ḑisse:

— Diana, étă ḑiua . . .

Ea 'l apucă în braţe, 'l făcu să repete pentru a o suta óră, într'uă oră, juraêmntul că se va întórce cât maĭ curând şi că o va iubi tot-dé-una, apoĭ 'ĭ ḑisse:

— Ascultă, Henric, aĭ fost verĭ uă dată la Paris?

— Am fost când eram în vêrstă de opt anĭ.

— Ah! asta însemnéză că n'aĭ fost nicĭ uă dată. Si or cât eştĭ de prinţ nu veĭ fi la adápostul nicĭ uneĭ curse, nicĭ uneĭ seducţiunĭ, şi tocmaĭ pentru că mergĭ incognito, veĭ avea trebuinţă de amicĭ sigurĭ.

— Am pe Noë.

— Noë este un ameţit, şi tot atât de neumblat prin Paris ca şi tine. Am să 'ţĭ dau uă scrisóre care 'ţĭ va prinde bine.

— Si către cine?

— Către un burges care locuesce în strada Urşilor şi a căreĭ femeiă a fost crescută la un loc cu mine. Află Henric că ceĭ micĭ 'ţĭ pot face maĭ multe servicĭĭ de cât ceĭ marĭ, şi bravul burges la care am să te recomand 'mĭ este fórte devotat; el 'şĭ va da viaţa pentru tine când va sci că te iubesc, şi în cas când veĭ goli punga prea repede te va şi împrumuta, însă fără nicĭ un profit bine înţeles.

— Este bogat acest burges ?

— Ca un mare senior. El e argintar şi se numesce Loriot.

— Dă-mĭ scrisórea, ḑise Henric, am să mĕ duc pe la el, nu pentru alt ceva, de cât ca să 'l aud vorbindu-mĭ de tine.

— Când o să plecĭ, Henric ?

— Astă-ḑĭ pe la apusul sóreluĭ.

— Eĭ bine ! tot astă-ḑĭ, unul din servitoriĭ meĭ se va înfăciṣa la castelul de Nérac şi 'ţĭ va aduce scrisórea. Adio scumpul meu, plécă. . . Etă că se face ḑiuă.

Diana d'Andouins, comtesa de Gramont, deschise atunciĭ fără sgomot, ferestrele oratorĭuluĭ, aruncă uă privire afară pentru ca să se aṣigure că nu era nimeniĭ împrejurul castelului, apoĭ lăsă din noŭ jos scara de mătase.

— Adio, repeta Henric, adio.

Junele prinţ sări pe feréstră, îĭ dete uă ultimă sĕrutare, simţi uă lacrimă ferbinte căḑênd din albastriĭ ochĭ aĭ frumóseĭ Diana pe mâna sea, puse piciorul pe scară şi dispăru.

II.

Opt ḑille după acésta, tênĕrul prinţ Henric de Navarra şi companionul sĕŭ Amaury de Noë alergaŭ călărĭ nóptea pe ţĕrmurile Loiruluĭ pe un drum strâmt ce trece pe lângă rîŭ şi pe lângă délurile luĭ, acoperite cu păduriĭ şi viĭ. Henric de Navarra mergea la Paris cu nisce instrucţiuniĭ secrete de la Dómna Jeanna d'Albert mama sea, instrucţiiĭ închise într'un plic pe care nu trebuia să 'l deschidă de cât la Paris. Maĭ avea cu sine şi scrisórea frumóseĭ Corisandra pentru amica sa din copilărie, femeia argintaruluĭ.

Eĭ eraŭ pe drum de la rĕsăritul sóreluĭ. Se culcaseră în ajun la Tours şi plecaseră din noŭ în rĕvărsatul zorilor hotărâţĭ ca să ajungă la Blois ; dér orĭ că plecaseră prea târ-

ţiŭ, orĭ că se opriseră prea mult la un han isolat din drumul lor, că nóptea avea să 'ĭ apuce, mult maĭ înainte de a putea zări din depărtare, turnul catedraleĭ oraşuluĭ Blois. Timpul se întêmplase să fie furtunos şi cerul încărcat de norĭ negri brăsdaţĭ de fulgere dese.

— Aide Henric, ţise Noë care mergea în tăcere de câte va minute, grăbesce calul. Căcĭ o să ne apuce furtuna. Si ce furtună Dumneţeule, étă că calul a început să tremure sub mine.

Aidea de! tu eştĭ un bun călăreţ Noë, şi apoĭ o să poţĭ să 'l stăpânescĭ.

— Da, dér nu 'mĭ place să mĕ ude plóia.

— Ploile de vară sunt răcoritóre.

Un tunet care s'auţi şi care făcu ca caiĭ să sară în duoĕ picióre, împedecă pe Henric de a 'şĭ urma cuvêntul. Si în acelaşi timp începu a cădea picăturĭ de plóe.

Ceia ce 'mĭ pare maĭ curios, ţisse Noë, al căruĭ cal începuse să tremure maĭ tare, e că mĕ tot uit înainte şi nu zăresc nimic, încă nicĭ drumul.

— Ba eŭ văd venind un om călare, răspunse Henric.

Si eŭ 'l văd, dér un om nu este ŭă casă unde să te poţĭ adăposti.

Ŭă a duoa bubuitură de tunet resună în aer şi la lumina fulgeruluĭ, ceĭ duoĭ tinerĭ cavalerĭ, zăriră fórte bine pe acel om.

Era un têner călare pe un catăr şi care părea fórte îngrijeat de furtună.

— He! amice, 'ĭ strigă Noë în momentul când s'apropiă de eĭ.

Tĕranul se opri si cu respect scóse din cap bonetul sĕŭ de lână.

— Suntem departe de Blois?

— De cincĭ leghe, seignioria vóstră.

— Cel pucin suntem aprópe de vre un sat?

— Nu mai e nici un sat pênă la Blois.

— Dér în sfârşit, trebue să fie vre-uă casă prin apropiere.

— Da este un han, la duoĕ leghe d'aci.

— Nu mai aprópe ?

— Nu, seignioria vóstră.

— Eĭ bine ! ḑisse cu veselie Henric de Navarra, aide înainte, Noë, şi lasă sĕ ne resbéscă plóia cât va vroi.

— Ah ! rĕspunse ţĕranul, décă e vorba numaĭ de a vĕ adăposti atuncĭ este alt-ceva ?

— Cum alt ceva ?

— Pentru că este aci, la uă distanţă de un cuart de oră, uă stâncă scorborósă, sub care vĕ puteţĭ adăposti fórte bine cu caĭ cu tot.

— Creḑĭ ?

— Neapărat, pentru că acolo, Duminicile se face joc.

Henric întinse un scud ţĕranuluĭ şi dete pintenĭ caluluĭ. In maĭ pucin de un cuart de oră, şi tocmaĭ când se întunecă maĭ mult, ceĭ duoĭ tinerĭ ajunseră la locul de care le vorbise ţĕranul. Era într'adevĕr un fel de pescerä spaciósă cu facia spre drum. Luminat de un fulger, Noë intră cel d'âmtêiŭ fără sĕ fi avut nevoe sĕ descălice, şi Henric 'l imită.

Indată dupĕ acésta, furtuna isbucni cu maĭ mare violenţă. Bubuiturile de tunete şi fulgerele se urmaŭ fără întrérupere, luminând tótă valea Loiruluĭ şi deşteptând tóte echourile adormite. Ceĭ duoĭ cavalerĭ 'şĭ legară caiĭ în fundul pescereĭ într'un mod de a nu vedea fulgerile, şi apoĭ se aşeḑară pe uă grămăzue de foi şi crăcĭ, aduse acolo fără înduoelă de către ciobanĭ şi vierĭ.

— Ah ! murmură Noë dupĕ uă scurtă tăcere, astă pescerä îmĭ pare maĭ frumósă şi de cât salónele castelului de Nérac, Henric, şi décă am avea aci, numaĭ uă ciosvârtă de vênat şi uă butelie cu vin alb, pucin ne-ar păsa de furtună.

— Ah! suspină Henric, eŭ m'aşĭ mulţumi sĕ am numaĭ mâna albă a Corisandreĭ într'a mea.

Noë, când auḑi acest regret amoros al tênĕruluĭ prinţ. începu a fluera într'un mod batjocoritor, printre dinţĭ.

Numaĭ de cât după acésta, un alt sgomot de cât al ploiĭ şi al tunetelor, se auḑi. Ceĭ duoĭ tinerĭ se sculară repede după grămeḑile lor de foĭ uscate şi deteră atenţiune. Se auḑea pe drum, galopul maĭ multor caĭ grăbiţĭ. Fulgerile se urmaŭ cu o ast-fel de repeḑiune, în cât drumul, rîul şi dealurile din prejur, eraŭ luminate ca ḑiua.

Henric de Navarra şi Noë, apropriându-se de gura pescereĭ, vĕḑură uă femeiă călare care da necontenit cu biciuşca în cal si care trecu pe dinaintele maĭ repede şi de cât fulgerul. După dênsa, la treĭ paşĭ de distanţă, un cavaler se forcia să o ajungă strigânduĭ, cu un accent italienesc bine pronunciat: oh! de astă dată nu maĭ 'mĭ scapĭ!

Tineriĭ auḑi rĕ un ţipăt de gróză, apoĭ în acelaşĭ timp vĕḑură pe amazonă întorcêndu-se pe şea, întinḑênd braçiul şi slobozind un pistol, a căruĭ detunare se amestecă cu sgomotul tunetuluĭ.

Calul cavaleruluĭ ce o urmărea se ridică în duoă picióre, se învêrti în loc şi căḑu pe spate, resturnând în căderea sea şi pe călăreţ.

Amazona biciui din noŭ calul şi dispăru ca un meteor în întunericul nopţeĭ. Aceste lucruriĭ se petrecură aşa de repede, aşa de pe neasceptate, în cât prinţul de Navarra şi tênĕrul sĕŭ companion, rĕmaseră încremeniţĭ, şi nicĭ nu apucară să se gândéscă de a interveni.

Când vĕḑură însă, că cavalerul trântit se ridică sĕnătos şi nevătămat de sub cadavrul caluluĭ sĕŭ, Noë leşină de rîs. Acel necunoscut era aprópe de pesceră, şi sgomotul rîsuluĭ 'ĭ atrase privirea către tineriĭ noştri pe carĭ 'ĭ vĕḑu, la lumina unuĭ fulger, stând cu nepăsare sub stân-

ca protectóre. In acelaşĭ timp zări şi caiĭ în fundul pescereĭ.

Ah! pe numele Madoneĭ, esclamă el, ce nenorocire!

— Si fără a se turbura de acel rîs batjocoritor, înaintă către tineri, şi 'ĭ fixă cu uă pri.ire repede şi sigură a omuluĭ experimentat întru ale vieţeĭ.

Junele prinţ şi companionul sĕŭ, ĭeraŭ îmbrăcaţĭ fórte simplu, judecându'ĭ după spenţerul lor de postav gros, după pălăriile lor fără pene, şi după crimele lor în formă de pâlnie, creḑu că are a face cu nisce micĭ gentilhomĭ, fiĭ de familiĭ neînsemnate ce se duc la Paris să'şĭ caute o carieră. Ast-fel, se apropie de dênşiĭ cu nasul sus, cu privirea insolentă şi protectóre.

Ah! aveţĭ caĭ, băeţĭ . . . .

Henric de Navarra şi Noë se uitară lung la el.

Era un om de aprópe patru-ḑeciĭ de aniĭ, înalt şi îmbrăcat ca un gentilom distins. Faţa sa măslinie, aerul sĕŭ mândru, căutătura'ĭ încruntată şi batjocoritóre tot de uă dată, 'l arĕtaŭ că este unul din aceĭ italienĭ pe carĭ regina mumă, Caterina de Medicis, 'ĭ adusese în suita sa şi carĭ se îmbogăţiră repede la curte.

— Tocmaĭ, 'ĭ rĕspunse Henric de Navarra cu un ton nu maĭ puţin mândru, noĭ avem caĭ şi suntem într'asta maĭ fericiţĭ de cât d-ta care nu maĭ aĭ.

— Aşa este, dér sunt sigur că o să 'mĭ daţĭ mie un cal.

— Poftiţĭ? ḑise prinţul.

— Trebue cu orĭ ce preţ să ajung pe acea femeiă, continuă italianul.

— Cam anevoe . . .

— Oh! negreşit, dér nu ţi'ĭ dăm . . .

— O zâmbire plină de insolenţă se strecură pe buzele italianuluĭ.

— Când veţĭ afla cine sunt, ḑise el, de sigur că nu 'mĭ veţĭ refusa de a 'mĭ vinde un cal.

— Nu cumva o 'ţĭ fi regele? întrebă Noë cu un ton batjocoritor.

— Maĭ mult de cât atâta, băeţĭ.

— Dér ḑisse la rându'ĭ rînjind Henric, maĭ pre sus de regele este Papa. Eştĭ Papa?

— Nu, dér sunt favoritul dómneĭ Catherina de Medicis.

— Apoĭ, ḑisse prinţul care începuse sá facă has de aerul important al cavalerului, asta e ceva maĭ puţin de cât regele . . .

— Aide micĭ gentilhomĭ, ḑisse italianul perḑêndu'şĭ răbdarea, n'am vreme de perdut. Alegeţĭ . . . séu 'mĭ vindeţĭ un cal pe care 'l voiŭ plăti cât 'mĭ veţĭ cere.

— Scim, ḑisse Noë, cá favoriţiĭ regineĭ sá îmbogăţesc cu meseria asta. Trebue sá aĭ chimirul plin, gentilomule.

— Séŭ, continuă necunoscutul, sá şciţĭ cá veţĭ avea în mine un mare inimic care va pune sá vĕ dea uă bună lecţiune într'una din ḑile.

Henric şi Noë ĭ rĕspunseră printr'un hohot de rîs. Atunci italianul desperat, trase spada şi adáogă:

— Séŭ cá vroiţĭ sá ne jucăm niţel cu instrumentul ăsta, domnilor.

— Heĭ! veḑĭ aşa! ḑisse prinţul. E multă vreme de când n'am făcut scrimă si o să 'mĭ maĭ desamorţesc pumnul niţel acuma.

— Şi, ca italianul, Henric de Navarra, se înarmă cu spada . . .

— Dă 'mĭ voe, Henric, ḑisse Noë care 'l invită şi 'l opri, eŭ trebue sá încep cu domnul.

— Ba din contra, rĕspunse prinţul, eŭ.

— Dér . . .

— Aide, grăbiţi-vĕ, ḑise necunoscutul cu nerăbdare. Vĕ voiŭ servi pe amêndouĭ, băeţĭ Mĕ numesc René Florentinul şi sunt maestru de arme.

— Eŭ, ḑisse Henric de Navarra, dând la o parte pe Noë, sunt un bun elev.

Şi încruţişă ferul cu italianul, care năvăli asupră'ĭ cu spada ridicată. Noë, puţin mişcat, se retrase mai la uă parte.

Florentinul nu minţise, era maestru de arme, şi de la prima angajare fiul Jeanneĭ d'Albert, bägă de sémă. Dér acest din urmă avea tinereţea cu dênsul, elasticitatea membrelor, un curagiŭ de leŭ şi o minunată presenţă de spirit.

Lupta nu putea să ţie mult între ómenĭ carĭ învêrteaŭ spada cu aşa curagiŭ. La a treia angajare, Florentinul voi să încerce acel joc perfid căruia tradiţiunea 'ĭ a dat numele de *jocul italienesc*. Incepu să sară, să se plece în jos strigând şi presentând spadeĭ adversaruluĭ séŭ, capul şi genuchiu.

Din norocire pentru Henric de Navarra, repausatul rege Antoin de Bourbon, tatăl séŭ, făcuse rĕsboiŭ în Italia şi, fiind că el fusese profesorul de scrimă al fiuluĭ séŭ, 'ĭ arătase în momentele sélle de perdut cum trebuia să se apere contra unuĭ adversar milanes séŭ florentin. Ast-fel tînĕrul prinţŭ, care sta liniştit, se ferea bine de a'l ataca. Parând cu băgare de semă, lăsă pe Florentin să 'şĭ facă meşteşugurile luĭ de scrimă, să se oboséscă şi se aştepte momentul favorabil pentru a executa acea faimósă *alunecare* care era coróna joculuĭ teribil ce 'l juca. Prinţul prevĕḑuse însă lovitura ce voia să 'ĭ dea şi în momentul când italianul ataca, printr'o săritură se dete în lăturĭ şi, înainte ca italianul, a căruĭ spadă lovise în gol, să aibă vreme de a se retrage, 'ĭ dete o lovitură cu latul spadeĭ în cap, ḑicêndu'ĭ:

— Etă riposta mea, şi e bună!

Italianul gemu şi căḑu pe pămênt ca cum ar fi fost lovit de trăsnet. Noë alergă.

Oh! 'ĭ ḑise Enric, liniştesce-te, amicul meŭ; nu e nimic.

Nu e mort... uă lovitură dată cu latul nu omóră, este ameţit. Peste uă oră 'şĭ va veni în simţirĭ.

Tinerĭĭ se plecară spre Florentin şi Noe 'ĭ puse mâna la anima. Anima 'ĭ bătea.

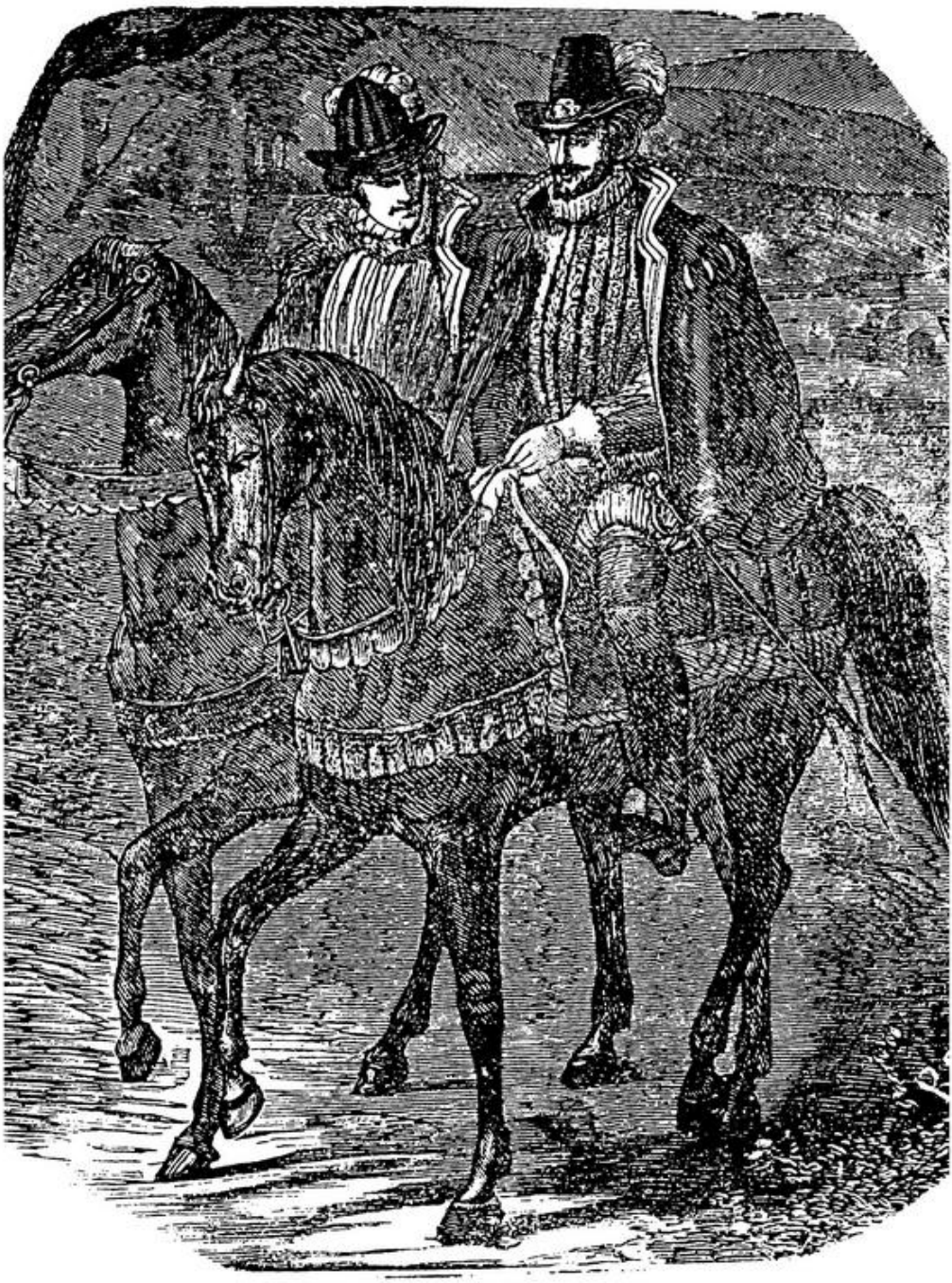

Intr'o séră din luna luĭ Iulie 1572, duoĭ cavalerĭ pe drumul care conduce de la Pau la Nérac, etc. (Pag. 3)

— E leşinat, adăogă prinţul.

— Henric, ḑise Noë, 'ĭ-aĭ auḑit numele?

— Da, este René Florentinul.

— Parfumorul reginei mame, Henric?

— Da.

— Un om rĕŭ, şi a cărui mórte, te asigur, 'i ar fi fost fórte plăcută lui D-ḑeŭ.

— Atunci, 'mi pare rĕŭ că nu l'am ucis.

— Vremea nu e perdută, prinţule.

— Ce? exclamă Henric.

— Infig eŭ spada în el décă d-télle nu'ţi convine s'o faci.

— Ah! Noë, în un om căḑut jos, in un om leşinat?

— E uă viperă pe care trebue s'o striveşci când d'ai peste ea.

— Da, dér vipera strivind'o póte să te musce de picior, pe când un om lesinat nu póte să 'ţi rĕspunḑă cu nimic.

— Henric, Henric, murmură Amaury de Noë, am o grozavă presimţire.

— Ce presimţire, dragă Noë?

— Am presimţirea că acest om, căruia voeşci să 'i cruţi viaţa, va juca un rol teribil în destinul d-télle.

— Aş!

— Un rol funest şi fatal, Henric, şi că într'uă ḑi te veĭ căi amar că nu'i ai vîrît rapiera în animă.

— Ai înebunit, Noë.

— Nu, prinţule, nu. Mi se pare că citesc în viitor în acest moment.

— Ti se pare, rĕspunse cu rĕcélă prinţul.

— Credi?

— Negreşit, căci e mai bine să citeşci în trecut de cât în viitor.

— Pentru ce?

— Pentru că trecutul 'ţi va spune că mĕ numesc Henric de Bourbon, descedent direct din regele Saint-Louis, rĕspunse cu rĕcélă prinţul, şi că nu sunt dintr'a-

ceia carĭ lovesc sau lasă a se lovi un om fără apĕrare.

Noë 'şĭ plecă capul.

— Aĭ dreptate, ḑise el, dér aĭ făcut fórte rĕŭ că nu m'aĭ lăsat pe mine să mĕ bat cu acest câine de italian. eŭ l'aşĭ fi ucis.

— Furtuna a încetat, reluă Henric, să încălecăm dragul meŭ. Nu maĭ pot de fóme.

— Aide, sĕ nu maĭ vĕd în ochĭ pe mortăciunea asta, rĕspunse Noë, mişcând cu piciorul corpul italianuluĭ leşinat.

— Eŭ, ḑise Henric, deslegându-şĭ calul şi încălecând, mĕ gândesc la un lucru.

— La ce?

— Cine o fi fost femeea pe care o urmărea şi care ĭ-a respuns aşa de cavaleresce cu pistolul. Era frumósă, era tênără? La asta mĕ gândesc.

— Henric, ḑise rîḑênd Noë, aşĭ vrea să găsesc pe cine-va care să se ducă în Navarra.

— De ce?

— Ca să 'l trimet la Beaumanoir să spue frumóseĭ Corisandre că prinţul Henric de Navarra . .

— St! . . . Nicĭ uă vorbă maĭ mult.

Si prinţul dete pintenĭ caluluĭ, ceĭ duoĭ tinerĭ porniră ér la drum, lăsând pe Rene Florentul leşinat.

III

A duoa ḑi, dupe acéstă séră furtunósă, în care o păţise aşa de rĕŭ René parfumorul, tinereiĭ noştri eraŭ la apusul sóreluĭ, în pragul unuĭ han dintre Blois şi satul Beaugency.

Hanul avea o próstă înfăţişare cu tótă inscripţia sa în care se citea că la *locul de întâlnire al acelor treĭ craĭ de la rĕsărit* se adăpostesc şenioriĭ ceĭ marĭ şi gentilomĭ. Câte-va găinĭ slăbănóge rîcâia gunóiele grămădite în curte, un câine cu urechile de lup dormita lângă uşă

unde stăpânul hanuluĭ, luând şi funcţiunea de bucătar, jumulea o gâscă pentru ca să pregătéscă demâncarea călătorilor ce D-ḑeŭ 'ĭ trimesese. O slujnică aţâţa focul la vatră şi nevasta hangiuluĭ punea masa pe când unicul rîndaş al hanuluĭ ţesăla caiĭ gentilomilor legaţi de uşa grajduluĭ.

Henric de Navarra şi Amaury de Noë se suiseră pe o grindă mare trântită d'ânaintea caseĭ şi staŭ cu spatele unul la altul. Henric se gândea, privind distrat împrejurul luĭ.

Amaury scosese o carte din buzunar si citea. D'o-dată Henric se întórsese către dênsul

— Heĭ, literatule, ce citeştĭ tu acolo ?

— Cea din urmă carte a luĭ Mésir de Bourdeille, abatele Bratomuluĭ, viaţa *Femeilor galante*. Trebuie să 'mĭ petrec şi eŭ timpul cu ceva.

— Iţĭ mulţumesc, va să ḑică conversaţiunea mea te plictisesce.

— Oh! ertare seinore, ḑisse Amaury, eştĭ nedrept.

— Da ?

— Si conversaţiunea seniorieĭ vóstre 'mĭ este fórte plăcută, dér...

— Dér ? întrebă Henric.

— Avênd alt-ceva maĭ important de făcut, fără îndoélă de cât a maĭ sta de vorbă cu mine de vreme ce n'aĭ maĭ bine voit a'mĭ adresa un cuvênt de aḑĭ de dimineţă, am cugetat că trebuia şi eŭ să te las în pace şi să cat alt-ceva.

— Neatârnarea ta 'mĭ place, Amaury, dér voiŭ să 'ĭ puĭŭ o margine.

— Ah! segnioria tea bine-voescĭ în fine a sta de vorbă cu mine ?

— Ca orĭ care muritor şi nu ca un signeur.

— La ce te gândeaĭ dér Henric ?

— La Corisandra.

— Tot la ea?

— Si de ce nu?

— Eĭ dómne, respunse Noë, femeile nu prea meritä sä te gândescĭ ḑiua şi nóptea la ele.

— Oh! dênsa meritä...

Amaury tăcu, dér 'şĭ resuci mustaţa ĭ bălanä cu un aer fórte eloquent.

— Si apoĭ, reîncepu prinţul, amice Noë, sunt fórte curios de un lucru.

— De ce lucru Henric?

— Sciĭ cä Corisandra 'm-ĭ-a dat o scrisóre?

— Da.

— Pentru amica eĭ din copilărie, pentru nevasta argintarului Loriot.

— Da.

— Sunt curios sä sciŭ ce o fi scris în acéstä scrisóre.

— Din nenorocire scrissórea e legatä cu uä panglicuţă şi panglicuţa e pecetluitä cu céră albastră.

— Aşa e.

— Si ar fi un act nedelicat ca s'o despecetluim, Haĭ! ce ḑicĭ?... O scrisóre scrisă de femeea care te iubesce...

— Cu tóte acestea, eŭ sunt de părerea ta şi nu 'mĭ a'şĭ permite nicĭ o dată sä rup pecetia. Dér... vaĭ...

Henric se opri din vorbă şi oftă.

— Ce e? întrebă Noë.

— Mi s'a întîmplat uă nenorocire.

— Aşĭ! ce nenorocire?

— Pecetia s'a rupt singură.

— Cum?

— Séŭ maĭ bine s'a topit căcĭ a fost fórte cald aḑĭ. Sciĭ când ne-am oprit la hotelul de la Blois ca să dejunăm, am pus scrisórea Corisandreĭ şi a mameĭ la sóre. Sórele a topit céra, pe când înghiţém din vinul ce mi'l adusese.

Si prinţul de Navarra scóse din sên cele două scrisorĭ şi le întinse amiculuĭ sĕŭ Amaury de Noë.

— Aşa e, ḑise acesta, sórele a topit cera, însă n'a desfăcut şi nodul de mĕtase.

— Da, dér. . .

— Pricep ce vreĭ să'mĭ ḑicĭ. Nodul se póte face la loc dupe ce l'aĭ deslegat.

— Cam aşa !

— Décă ar fi vorba de scrisórea dómneĭ Jeana de Navarra, care scrisóre, în sfîrşit tot d-tale 'ţĭ este adresată şi pe care tot va trebui s'o deschiḑĭ la Paris . . . ţĭ-aş ḑice . . .

— Aceia nu mĕ intereséză.

— De unde sciĭ ?

— Sciŭ că într'ênsa se cuprinde politică, mĕ plictisesce . . . pe când epistola Corisandreĭ . . . dér în sfîrşit pentru că ḑicĭ tu că e rĕŭ . . .

Enrica de Navarra nu isprăvise cuvêntul şi se auḑi pe drumul pênĕ atuncĭ pustiŭ şi tăcut, un tropot de maĭ mulţĭ caĭ. Gentilomiĭ se întórseră şi văḑură sosind la hanul, pompos întitulat : Locul de întâlnirea *Celor treĭ Craĭ de la Rĕsărit*, o trupă compusă de treĭ călăreţĭ.

Enric 'şĭ băgă scrisorile în busunar şi se ridică ca să vaḑă maĭ bine. Al treilea călăreţ, care mergea în urmă era o femee. Primul era un om gros cărunt, purtând o haină de postav negru, pălărie fără pene şi drept orĭ-ce armă, uă carabină atârnată de curelele şeleĭ, treĭ semne evidente că nu era gentilom. Avea aparenţa unuĭ burges, dér a unuĭ burges fórte mulţumit de persóna luĭ.

Dupe dênsul venea un fel de valet purtând d'inainte şi la spatele şeleĭ două giamantane. În fine femea care încheia micul cortegiŭ călare pe un frumos cal alb, purta asemenea o îmbrăcăminte hurgesă. Dér cât era de frumósă sub masca eĭ, — femeile pe atuncĭ călĕtoreaŭ mascate, — cât era de elegantă talia eĭ cea sveltă 'şĭ

purta calul cu aşa dibăcie şi graţie că aĭ fi putut ḑice că e uă damă bună călĕtorind incognito, însocită de servitoriĭ sĕĭ.

— Heĭ, strigă burgesul, heĭ hangiule!

Hangiul, care jumulea gâsca şi nu se mişcase din pragul uşeĭ, abia ridică capul şi privi cu isolenţă pe burges.

— Cu ce pot să vĕ slujesc? întrebă el.

— Eacă vorbă! răpunse burgesul descălicând, şi cu un ton care proba că avea punga grósă, să 'mĭ daĭ să mănânc şi apoĭ să dorm puţin.

Hangiul hesită şi privi spre ceĭ doĭ tineriĭ. Privirea sa însemna lămurit că nu prea ţinea să priméscă burgesĭ în casa sa, când eraŭ la dênsul nisce ómenĭ ca gentidomiĭ nostri. Dér Enric, care pricepuse astă privire, ĭ ḑise:

— Ce, aĭ de gând să-ţĭ refusĭ muşteriĭ?

Hangiul îngână:

— Cer ertare senioriilor vóstre, dér nu m'aşceptam să'mĭ vie de-odată atâţea călĕtoriĭ, şi . . .

In loc de a isprăvi cuvêntul, hangiul arătă gâsca sa pe care sfîrşise d'a o jumuli.

— Inţeleg, ḑise Enric, gâsca este pentru noĭ?

— Da, seniore.

— Si nu maĭ aĭ nimica de mâncare?

— Aprópe nimica.

— Atunciĭ, vom împărţi gîsca nóstră cu acest om.

Apoĭ adresându-se burgesuluĭ:

— Domnule, te invit să prânzeşciĭ cu noĭ . . .

Burgesul salută pênă la pământ murmurând câte-va cuvinte de mulţumire.

In vremea acésta, hangiul, care 'şĭ schimbă îndată atîtudinea si vorbirea, se grăbi de a ajuta pe tênĕra femee ca să se dea jos dupe cal şi a striga rîndaşuluĭ:

— Heĭ Nicou, deshamă caiĭ şi curăţa'ĭ de praf.

— Mesir, îngână burgesul care nu şcia cum să maĭ sa-

lute, sunt atins de curtenia domnieĭ tale; să vede că eştĭ un adevĕrat gentilom. Un nobil de ierĭ, un parvenit, ar fi mâncat gâsca singur.

— Vom mânca gâsca împreună, rĕspunse cu veselie Enric, şi vom uda-o cu vinul cel maĭ bun al hangiuluĭ.

— Oh! cât despre vin, ḑise burgesul, am colea la şéua mea un burduf din care să poftescĭ se guştĭ şi apoĭ să stăm de vorbă amêndoĭ.

Si burgesul arĕtă cu degetul o piele de ţap umflată care sta atârnată pe cóstele caluluĭ sĕŭ.

Dér Enric nu maĭ privea nicĭ la cal, nicĭ la burges, nicĭ la burduf. Călĕtórea descălecase şi 'şĭ scosese masca. Si masca nu o făcuse să pară maĭ mult, de cât în realitate. Era o femeie de douĕ-ḑecĭ şi patru séŭ douĕ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, frumósă în puterea cuvêntuluĭ, albă ca un crin, cu pĕrul negru ca pana corbuluĭ, buzele rumene ca ciréşa şi ochiĭ marĭ albaştri pucinĭ cam triştĭ.

Enric se sculă cu grabă dupe grinda pe care se suise şi salută pe tînĕra femeie cu o atenţiune care făcu pe Amaury se zîmbéscă.

— He, he, cugetă el, Enric se plângea adinéurĭ că nu póte sĕ'şĭ maĭ iea gândul de la Corisadra... Cine şcie?

Burgesul ceru uă odae, dete mâna juneĭ femeĭ şi intră în han. Enric urmă cu ochiĭ pe frumósa necunoscută.

— Drace, murmură Noë, dupĕ ce nu se maĭ vĕḑu, burgesele dupe aicĭ 'mĭ par maĭ frumóse de cât damele cele marĭ. Ce ḑicĭ Enric?

— E fórte frumósă, dragul meŭ Noè.

— Tot aşa ca şi Corisandra.

— St! murmură Enric scandalisat de comparaţie. Imĭ trece o idee ciudată prin cap.

— Aşĭ!

— Cine scie décă asta nu va fi femeia din nóptea trecută.

— Pe care o gonea Renè?

— Da.

— Se póte. Dér calul eĭ alb, pe când al amazónei era negru.

— Ce face cu asta? Se schimbă caiĭ pe drum.

— Aşa e dér amazóna era singură. Acésta e acompaniată de douĭ voinicĭ.

— Fie, murmură prinţul, eŭ îmĭ bănuesc că este ea şi vroesc să mĕ asigur iubitul meŭ Noë.

Apoĭ, ca şi când 'ĭ ar fi fost grabă de a revedea pe necunoscuta, prinţul ḑise hangiuluĭ :

— Aide, grăbescete. 'Mĭ-e fóme.

Hangiul intră în bucătărie şi prinţul se urcă iar pe grinda luĭ.

— Enric, Enric, murmură Noë, mĕ prinḑ că nu 'ţĭ-e nicĭ fóme nicĭ sete.

— Eştĭ nebun?

— Ţi-e grabă numaĭ ca să maĭ veḑĭ pe necunoscuta nóstră.

— Tacĭ din gură.

— Si nu mĕ mir... déca... d'acuma până diséra...

— Eĭ?

— Nu te veĭ amoresa.

— Iubesc pe Corisandra...

Pe noe îl umflă rîsul.

— Cred Enric, ḑise el, dér sciŭ... în calĕtorie...

— Ce e în calĕtorie?

— O ammantă absentă 'şĭ perde drepturile. tot aşa ca un bărbat care se duce la rĕsboiŭ seŭ la vênĕtóre.

— Noë insulţĭ..,

— Ba, nu.

— Nu creḑĭ în amor.

— Din potrivă.

— Apoĭ déca pretinḑĭ că nu iubesc pe Corisandra . . .

— N'am ḑis asta.

— Aĭ ḑis că a'şĭ putea să iubesc pe alta . . .

— Eĭ, da, întrerupse Noë, eŭ sunt filosof.

— Ce vreĭ să ḑicĭ cu asta ?

— Că eŭ am principiĭ...

— In ce consistă principiile tale ?

— A descoperi pe sântul Petru pentru a acoperi pe sântul Pavel.

— Nu te înţeleg.

— Bine ! Am să fac ca regina Margareta de Navarra, şi să 'ţĭ vorbesc cu alusiunĭ şi metafore.

— Să te vedem.

— Să ne închipuim că d-ta te numescĭ Amaury de Noë şi că eŭ sunt Henric de Navarra.

— Bine !

— Eŭ am lăsat în Bearn o femee adorată cu numele de Corisandra.

— Prea bine.

— Am dat aicĭ peste o altă femee fórte frumósă care se numesce.. Inchipuesce-ţĭ un nume acolo, Minerva saŭ Diana.

— Apoĭ ?

— Corisandra care este în Bearn, representésă pentru mine pe sântul Petru şi Minerva saŭ Diana pe sântul Pavel.

— Noe, iubitul meŭ, eştĭ un desfrânat.

— Se póte.

— Si principiile d-télle nu sunt şi ale mele.

— Heĭ ! vom vedea.

Hangiul veni să anunţe gentilomilor că gâsca s'a fript şi 'ĭ aştéptă pe mésă împreună cu un rasol de păstrăvĭ, uă bucată de vênat şi doue butiliĭ de vin vechiŭ de Beaugency.

In acelaşĭ moment veni şi burgesul cu tênĕra femee, care 'şĭ reparase desordinul toaleti sele de călĕtorie. Henric de Navarra, ca şi cum ar fi vrut să justifice prevederile luĭ Noë, întinse mâna frumóseĭ necunoscute, o aşeḑă la drépta sa, in locul de onóre.

Burgesul era un om de aprópe cincĭ-ḑecĭ de anĭ, pleşuv, figura rotundă si deschisă, cu privirea dulce dér nu lipsită

de óre care energie. Nu era tăcut dér era scurt la vorbă, respectuos către gentilomĭ dér fără umilinţă. Bea des şi mânca cu mare poftă.

Tênĕra femee, căria 'ĭ vorbea de d-ta şi pe care o numea Sara, era plină de cuviinţă şi de distincţiune. Rĕspunse cu spirit la galanteriile prinţuluĭ şi companionuluĭ sĕŭ, surîse de douĕ séŭ treĭ orĭ, dér ochiul eĭ albastru rĕmânea tot trist şi după cum burgesul o numea Sarah şi ea îl numea pe el Samuel. Tineriĭ gentilomĭ făcură câte-va chestiunĭ destul de discrete în timpul meseĭ, la carĭ femeea şi companionul eĭ respunseră cu multă reservă, mărginindu-se a le spune, în ceèa ce 'ĭ privea pe eĭ, că veneaŭ de la Tours şi se duc la Paris. După masă, Sarah se retrase în odaia eĭ şi burgesul Samuel într'un mic cabinet vecin unde se întinse pe o canapea.

Henric de Navarra, nemulţumit, luă pe prietinul sĕŭ la braţ şi 'l duse pe drum.

— Aide să respirăm la lumina luneĭ.

— Vreĭ să 'mĭ vorbescĭ de Corisandra ?

Henric tresări.

— Iar aĭ început să vorbescĭ în bătae de joc ?

— Mi se pare că s'a realisat prevederea mea.

— Cum ?

— Te aĭ amuresat după burgesa.

— Eŭ ? Aidea de !

— Heĭ ! heĭ ! îngână Noë. Riḑĭ de principiile mele dér le puĭ în practică.

— Te înşelĭ, pe astă femee, nu o iubesc, dér mĕ intereséză pucin.

— Aşa se începe amorul.

— Creḑĭ ? întrebă cu naivitate prinţul.

— Si de ce nu.

— 'I este fată, 'ĭ este nevastă? Este amazóna din nóptea trecută?

— Anevoe de ghicit, ḑise Noë.

— Décă'ĭ e fată.

— Atuncĭ ce e?

Enric de Navara păru cam încurcat.

— Déca 'ĭ e fată, ḑise el, apoĭ frumósă fată are.

Amaury leşina de rîs.

— Décă 'ĭ e nevastă... o! atuncĭ...

— Sermana Corisandra, murmură Noë

Enric îşĭ muşcă buzele.

— Ce glume nesuferite aĭ Noë Te las, mĕ duc să mĕ culc.

Si în adevĕr Enric poftí nópte bună companionuluĭ seŭ şi se duse la han, luă o lampă şi intră în odaia ce 'ĭ pregătise. Acolo se aşeḑă pe pat, uită să se desbrace şi începu să se gândéscă, nu la Corisandra, ci la frumósa necunoscută! Apoĭ tresări d'o dată.

— Pe sufletul meŭ, mi se pare că Noë are dreptate, décă voiŭ urma tot aşa apoĭ am să uit pe Corisandra. Ca sĕ mĕ pot gândi la ea, nu este alt mijloc de cât sĕ citesc epistola ce a scris-o amiceĭ séle din copilărie, femeeĭ argintaruluĭ Loriot. Si prinţul scóse scrisórea şi deslegă panglicuţa.

— Ce o sĕ fac, 'şĭ ḑise el, amorul mĕ face indiscret.

IV.

Enric de Navara desfăcu scrisórea Corisandreĭ, se apropiă de lampa care o pusese pe masă şi citi:

«Scumpă Sarah!

Aceste cuvinte îl făcură să tresară.

Sarah ḑise: dér femeia cu care prinḑiiŭ se numesce asemenea Sarah Décă... ar fi chiar ea!

Apoĭ urmă cu citirea:

«Scrisórea mea o veĭ primi la Paris, uliţa Urşilor, în comptoarul tĕŭ de unde nu te şciŭ şi nu te am maĭ vĕḑut de la Sântu Silivestru.

Enric se întrerupse iar.

— Sântu Silivestru este ḑiua cea din urmă a anului, 'şĭ dise el, adică ḑiua de 31 Decembre şi, déca Corisandra spune adevĕrat, cu tot numele eĭ de Sarah nu póte să fiă nicĭ un raport între necunoscuta de la acest han şi vocea argintarului Loriot.

Dupe acéstă reflexiune, prinţul începu iar să citéscă:

Acéstă scrisóre 'ţĭ va fi adusă, scumpă Sarah, de un gentilom cu turnură frumósă şi cu înfăţişare vitejéscă, care vine la Paris pentru prima óră. Acest tênĕr gentilom se numesce Enric, Enric de Bourbon, prinţ de Navara şi regina Jeana d'Albret, mama sa 'îl trimite la Paris *incognito*. Se va presenta la tine cu simplul nume de Enric, atâta tot, şi tu te veĭ face că nu şciĭ, nicĭ nu ghicescĭ maĭ mult. Tênĕrul prinţ este brav, îndrăsneţ, de spirit, dér e numaĭ de două-ḑecĭ anĭ . . .

„Pricepĭ?

„Şi trebue să'ţĭ fac o mărturisire de care roşesc ... adică că îl iubesc!

„Il iubesc şi mĕ iubeşce; séŭ cel puţin cred că mĕ iubesce.

„A plecat de lângă mine în revĕrsatul ḑileĭ sĕrutându-mĭ mâinile, făcêndu'mĭ o mulţime de făgăduelĭ şi jurându'mĭ că o să mĕ iubéscă tot-dé-una.

„Dér jurămintele unuĭ copil de două-ḑecĭ de anĭ, se trec ca vêntul . . .

— E curios, se întrerupse Enric, nu cumva Corisandra a ghicit că s'o să întâlnesc între Blois şi satul Beaugency . . . Dér, să merg înainte cu citirea:

„Sunt gelósă, scumpă Sarah, sunt gelósă ca o spaniolă şi ceva 'mĭ spune că acéstă animă pe care Enric mĭ-a dat'o, care este a mea, déca nu voiŭ băga de sémă, îmĭ va fi luată de uă altă femee la Paris.„

— Biată Corisandra! murmură Enric de Navarra.

Scrisórea conteseĭ de Gramont maĭ cuprinde următórele :

„Mĕ adresez la tine Sarah scumpa mea, şi'ţĭ confiez pe Enric.

„Afurisitul de Paris e plin de femeĭ seducĕtóre. Enric al meŭ e frumos şi 'mĭ-e frică să nu'l fure.

„Etă la ce m'am gândit. Sunt patru séŭ cincĭ anĭ de când te-aĭ căsătorit cu argintarul Loriot şi de când nu ne-am maĭ vĕḑut; tu trebue să fiĭ şi maĭ frumósă acum Sarah şi sunt sigură că, cum apune sórele, strada Urşilor este plină de curtesanĭ şi de suspinătorĭ.

Décă Henric te va vedea, după cum are să se şi întâmple, căcĭ o să 'ţĭ aducă scrisóre, o să măréscă şi el póte numĕrul lor.

„Din norocire, Sarah tu eştĭ tot atât de virtuósă pe cât eştĭ de frumósă şi apoĭ 'mĭ eştĭ amică.

„Décă Henric ar începe să mĕ uite pentru a se gândi la tine, rĕul ar fi numaĭ pe jumĕtate ; tu veĭ şci să 'l atragĭ şi să 'l respingĭ la timp cu arme din arsenalul cochetăriilor care este la serviciul nostru, femeilor . . .

„Mĕ înţelegĭ?

„Póte că nu . . .

„Să mĕ esplic :

„Décă Henric se va amoreza după tine, nu se va maĭ gând la acele dame marĭ carĭ 'şĭ târesc rochile lor de postav aurit prin coridórele Luvrului. Tu îl veĭ absorbi, amănându'l din ḑi în ḑi, făgăduindu'ĭ mereŭ şi neîmplinind nicĭ o dată promisiunea şi mi 'l veĭ ţine ast-fel frumuşel pênĕ la ora plecăriĭ séle din Paris.

„Acuma mĕ înţelegĭ ?

„Da, nu este aşa ?

„Când Henric se va întórce în Bearn voiŭ sci eŭ să 'l pedepsesc pentru intenţiunele sale de trădare.

„Adio, scumpo Sarah, aduţi aminte de copilăria nós-

tră petrecută sub copacii cei mari ai castelului tatălui meŭ, şi iubesce-mĕ ca şi atunci.

„Mai adaog la acéstă scrisóre un alt plic pentru bărbatul tĕŭ care, cred, că va pune punga sa, în cas de trebuinţă, la serviciul lui Henric.

Henric de Navarra

„Adio încă o dată. — *Amica ta Corisandra.*

— Pe viaţa mea! strigă Henric de Navarra dupĕ ce termină scrisórea de citit, ce şiretă e Corisandra! Ce perfidie!...

Pe când exclama ast-fel, se audi bătând la uşe.

— Poftim! ḑisse el.

Era Noë.

— Bine că veniţĭ, ḑisse prinţul.

— Drace! rĕspunse cu umilinţă spiritualul şi sarcasticul tînĕr, mi se pare că Corisandra ne cam încurcă!.. Şi . . .

Noë se întrerupse vĕḑênd scrisórea deschisă în mâna prinçiuluĭ.

— Ah! ah! esclamă el.

— Corisandra este o perfidă, ḑisse Henric, şi o să 'mĭ plătéscă scump trădarea eĭ.

— Ţine. Citeşce şi veḑĭ!

Noë lua scrisórea şi se apropiă cu gravitate de lampă.

Oh! femeile, femeile! murmură Enric cu mânie.

Noë citea epistola comteseĭ cu atenţiune şi 'ĭ făcu semn să tacă.

O citi pênĕ la sfârşit fără să ridice capul, fără să facă vre-o reflecţie şi după ce isprăvi, o dete îndărăt luĭ Henric fără să ḑică un cuvênt.

— Ce fel! strigă Henric, nu te impresionéză de loc acéstă scrisóre?

— De loc.

— Nu veḑĭ că?...

— Vĕd că contesa este uă femeie iscusită, şi atâta tot.

— Dér... în fine, ce aĭ face în locul meŭ?

— Eŭ, respunse Noë, aşĭ pecetlui scrisórea la loc.

— Apoĭ?

— Sosit la Paris aşĭ duce-o la adresa eĭ.

— Nicĭ o dată.

— M'aşĭ preface că m'am amorezat dupe argintărésa Sarah, urmă Noë..

— Si pe urmă?

— Si pe urmă. aşĭ uita pe Corisandra şi mĭ-aşĭ face

la curte uă legătură convenabilă. Ast-fel aşĭ încela d'odată şi pe Corisandra şi pe complicea sa...

Henric dete din umerĭ.

— Planul tĕŭ ar fi frumos décă nu ar fi greşit de la început.

— Cum, greşit?

— Pentru că nu ne vom duce la curte.

— Aşĭ! şi de ce?

— Pentru că călĕtorim incognito, aşa 'mĭ-a ḑis mama.

— Asta nu va să ḑică că n'o să ne ducem la curte.

— Creḑĭ?

— Mĕ prinḑ că, în scrisórea sa, dómna Jeana de Navarra te sfătuesce din contra de a te presenta la curte însă cu un nume strein.

— Acésta o vom sci la Paris.

— Dér pentru că aĭ deschis epistola Corisandreĭ, pre legea mea, ḑise Noë, aĭ putea s'o deschiḑĭ şi pe a mameĭ d-tale!

— Aĭ dreptate, amice Noë, s'o deschiḑ.

Si pe când Noe înoda la loc panglicuţa cu care fusese legată scrisórea conteseĭ de Gramont, Enric de Navarra desfăcea pe acea cu care era legată scrisórea mameĭ sale. Instrucţiunele regineĭ de Navarra eraŭ lămurit scrise în termeniĭ următorĭ:

„Scumpe prinţule fiul meŭ,

„N'am vrut să'ţĭ spun scopul călĕtorieĭ, de témă ca nu cum va amorul funest ce te légă de Corisandra, o femee frumósă dér nu şi cu minte, fie ḑis în trécĕt, să te împedece de a te supune voinţeĭ mele.

Uă dată sosit la Paris sunt sigură că veĭ fi maĭ raţionabil şi te veĭ gândi că un prinţ ereditar al regatuluĭ de Navarra descendent al regeluĭ Saint Louis este legat de viţa sa cea mare şi de fericirea popórelor ce într'uă ḑi va avea să guverneze.

„Pe când curtaĭ pe Corisandra, regele Carol IX vĕ-

rul nostru, negocia cu mine o căsătorie între d-ta şi sora sa Margareta.

„Te trimit la Paris, pentru acéstă căsătorie.

„Dér fiind că mĭ e frică de intrigele dómneĭ Caterina de Medicis, care nu iubesce de loc pe aceia carĭ nu sunt catolicĭ, am voit ca să sosescĭ incognito la Curte să veḑĭ pe princesa Margareta şi să te asigureḑĭ décă îţĭ convine séŭ nu.

„A doua ḑi dupe sosirea d-telle, te veĭ duce la Luvru şi veĭ întreba de d... de Pribrac, căpitan în garda M. S. Regeluĭ Carol IX.

"Veĭ arĕta dómnuluĭ de Pibrac inelul ce ţi l'a dat şi pe care 'l porţĭ în degetul mic al mâneĭ stânge.

„D-l de Pibrac se va pune îndată la disposiţia d-télle şi te va presenta la curte ca pe un gentilom bearnes.

„In acest chip veĭ putea vedea fórte bine pe dómna Margareta de Francia, logodnica d-télle, care e fórte frumósă şi pe care sunt sigură că o veĭ iubi numaĭ de cât, uitând pe acea intrigantă de Corisadra.

„Pe când veĭ fi la Paris voiŭ face şi eŭ pregătirile mele de plecare şi în curând ne vom revedea.

„Atuncĭ numaĭ, scumpul meŭ copil, te veĭ presenta cu adevĕratul d-télle nume, cu titlurile şi calităţile d-télle.

Pentru cele alte încrede-te în d. de Pibrac care a primit instrucţiunile mele şi fereşce-te de a te arĕta altceva de cât un biet fiŭ de familie din Gasconia a căreĭ pungă e séca.

Aci se termina epistola regineĭ de Navara.

— Eĭ, Noé, ḑise Enric, care rĕmăsese uimit, ce ḑicĭ tu de tóte acestea?

— Ḑic, rĕspunse Noè, că regina Jeanna mama d-télle are dreptate.

— In ce are dreptate?

— In acea că vrea să te însóre... dér... Noë se opri.

— Dér ?... Să vedem ce e, ḑise tînĕrul prinţ.

— Nu creḑ ca dómna Margareta de Francia să fie tocmaĭ femeia care să'ţĭ convie.

— De ce?

— De... nu prea sciŭ.

— Spune... Este urâtă?

— Din contră, se ḑice că e prea frumósă.

— Este . . . rea ?

— Fórte bună, prinţule şi se ḑice chiar . . .

— Se ḑice ? . . .

— Da, ḑisse Noe repede, ce se ḑice nu mĕ priveşce pe mine.

Sciŭ însă că e catolică.

— Şi eŭ nu sunt.

— Tocmaĭ. Când nevasta se duce la liturghie şi bărbatul la predică, adáogă Noe clătinând din cap, căsnicia nu póte să mérgă bine . . .

— E adevĕrat ce ḑicĭ tu, Noe.

— Dér în sfârşit, regina mama d-télle este ua persónă care cunósce bine politica şi are póte cuvinte puternice ca să doréscă a face acéstă căsătorie.

— Ia spune'mĭ, ce aĭ face tu în locul meŭ ?

— Eŭ ! . . . M'aşĭ duce la Paris.

— Bine! Şi pe urmă ?. . .

— M'aşĭ presenta la Luvru.

— Pré bine.

— Aşĭ vedea pe dómna Margareta şi mi-aşĭ reserva dreptul de a mĕ gândi.

— Bine ! O să fac după cum ḑicĭ tu.

— Si de o cam dată, terminá Noe, 'mĭ aşĭ sufla în lampă şi m'aşĭ culca liniştit fără să mĕ maĭ gândesc nicĭ la Corisandra, nicĭ la dómna Margareta de Navarra, nicĭ la astă frumósă necunoscută...

— O ! cât despre asta, ḑise princiul, este cu totul altceva, şi fiind că Corisandra... Dér în sfârşit, vom vedea, amice, Noe, vom vedea.

Dupe aceste cuvinte, junele mostenitor al tronului Navarrei, se vîrî în plapomă şi Noe ḑicêndu'ĭ nópte bună, stinse lampa.

Dupe un sfert de oră. Noe dormea dus şi micul han era confundat în tăcere.

Numaĭ Henric de Navarra nu dormea şi urma a se întreba décă necunoscuta era féta séŭ soţia burgesuluĭ pe care 'l numea Samuel.

Un sgomot depărtat, care se apropiă din ce în ce maĭ mult, scóse pe prinţul din gândurile sélle şi'l făcu să tresară. Era un tropot de caĭ.

Impins de curiositate, Henric se duse la feréstră să se uite. Vĕḑu maĭ mulţĭ ómenĭ călărĭ carĭ trecéŭ înainte, apoĭ se întorcéŭ îndărăt, descălecaŭ şi păreaŭ că discută . . . Unul dintr'înşiĭ se depărtă în fine din grupa lor, veni spre han şi bătu în pórtă.

După un minut. hangiul se scolă şi se duse să deschiḑă.

Omul intră şi trase pórta după el. In acelaş timp Henric, care se ducea să se urce în pat, vĕḑu o rază de lumină printre scândurĭ şi auḑi fórte deslușit glasul hangiuluĭ.

Camera pe care o ocupa prinţul era aşezată d'asupra bucătărieĭ şi acea rază de lumină, care pĕtrundea printr'o crăpătură a scândurilor, provenea dintr'uă lampă ce o aprinsese hangiul pentru a introduce pe strein. Atuncĭ Henric se lăsă încet jos şi 'şĭ puse ochiĭ la acea crăpătura.

Hangiul vorbea încet ca nuoul sosit pe care Henric 'l recunoscu numaĭ de cât : era René Florentinul.

— Oh! Oh! cugetă prinţul, ia să desceptăm pe Noe, mi se pare că o să învêrtim er rapiera.

V

Tînĕrul princiŭ se duse cu paşĭ de pisică spre patul luĭ Noe şi 'l mişcă binişor.

— Cine e? întrebă Noe, tresărind din somn.

— Eŭ sunt, tacĭ 'ĭ şopti Henric, puindu'ĭ mâna la gură. Apoĭ se plecă la ureche şi 'ĭ ţise încet de tot.

— Scólă-te fără sgomot; vin'o să veḑĭ şi să asculţĭ cu mine.

Noe nu înţelegea nimic dér se sculă, se lăsă să 'l ducă princiul pênĕ la crăpătura scândurilor şi 'şĭ puse şi el ochiul acolo.

Noul sosit, pe care Henric îl recunoscuse că este parfumorul regineĭ mume, maestrul René Florentinul, se aşeḑase pe un scaun de lemn şi sta picior peste picior. Apoĭ adresându-se la Hangiŭ care sta încă dinaintea luĭ cu un aer respectuos, 'ĭ ţise:

— Pe cine maĭ aĭ în gazdă?

— Ah! am duoĭ tinerĭ, monseigniore, carĭ 'şĭ golesc punga, întocmaĭ ca cum ar avea munţĭ de aur, apoĭ maĭ am pe un burges cu femeia séŭ fiica sa, care acéstă din urmă însă este de o abmirabilă frumuseţe.

René Florentinul auḑind aceste cuvinte nu putu sĕ 'şĭ abţină uă mişcare de surprisă şi ură, el ghici imediat că femeia despre care vorbea hangiul nu putea să fie alta de cât aceia pe care o urmărea el.

Şi când a sosit acest burges cu soţia sea? întrebă René pe hangiu.

— Cu câte-va ore maĭ înaintea seigniorieĭ vóstre.

— Este de sigur ea, îngână Rene în sineşĭ, apoĭ adăogă:

— Dér ceĭ duoĭ cavalerĭ?

— Acestia aŭ sosit ceĭ d'ântêiŭ şi dupe ce au prânzit cu burgesul şi femeia sea, s'a urcat fie care în camerele lor care sunt d'asupra nóstră.

Bine, am înţeles, respunse René! Acum 'ţĭ cer un serviciŭ la care însă nu vroiŭ nicĭ uă replică. Mĕ cunoscĭ cred, şi sciĭ că mĕ numesc René Florentinul, favoritul Catherineĭ de Medicis regina mumă.

— Da, monseigneure.

— Eĭ bine! 'ţĭ cer ca astă séră să 'ţĭ ieĭ familia şi copii şi să părăsescĭ casa, căcĭ în nóptea acésta are să petrécă maĭ multe crime.

— Dér . . . monseigneure, făcu hangiul cu grijă şi gróză.

— St! nicĭ uă vorbă, 'ţĭ am spus că nu ascept replică.

— Cât pentru tine, adăogă René, voiŭ îngriji şi te voiŭ răsplăti cu prisos. Acum nu maĭ ascepta să 'ţĭ repet şi vin'o de 'mĭ aratăântêiŭ camera aceleĭ burgese, apoĭ lasă-mĕ stăpân absolut la tine.

In momentul când René se sculă pentru a urma pe hangiu, se auḑiră nisce paşĭ pe scară, apoĭ uşa lor se deschise şi ceĭ douĭ junĭ, adică Henric de Navarra şi Noë care ascultaseră totul, se găsiră faciă în faciă cu René.

— Ha! buna ḑiua amice, ḑisse tĕnĕrul princiŭ, aşa e că sosim tocmaĭ la timp?

— La aspectul luĭ Henric si al luĭ Noë, pe care 'ĭ recunoscu pe dată, René plin de spaimă, se trase cu douĭ paşĭ înapoĭ şi rĕmase încremenit.

Acéstă mişcare ce o făcu el, nu că era provocată de verĭ uă gróză, căcĭ italianul era brav şi curagios, dér scena acésta atât de pe neasceptate 'ĭ causă atâta surprisă în cât dete aparenţa unuĭ om ce se trage înapoĭ de frică.

După un minut dér, curagiul luĭ, 'l făcu să posese ca cavaler, trase spada şi ḑisse:

— Loc séŭ trec peste cadavrele vóstre! . . .

— Incepĭ cu prea mult curagiŭ maestre, 'ĭ răspunse Henric şi e ridicol după mine, ca să te umilescĭ maĭ în urmă.

— Oh! e prea mult burgesĭ, şi décă vĕ opuneţĭ, mĕ faceţĭ să regret sângele ce 'l voiŭ vĕrsa si care are să lase doliul în familia vóstră cea ordinară.

— Orĭ cum ar fi familia nóstră, ḑisse cu indignaţiune

Henric, care mângâia ţéva unei carabine, ce o avea cu el, te desfid de a o cualifica, şi te invit de a'ţi băga rapiera în técă, căci la din contra, spada amiculuĭ meŭ 'ţi va străpunge peptul şi glonţul carabineĭ melle 'ţi va sfărăma creeriĭ.

— Sunteţi nisce asasiniĭ, strigă cu furie René.

— Tacĭ să nu facĭ sgomot, căcĭ fac foc. Asasinul estĭ d-tea căcĭ aĭ vrut să omorĭ cu laşitate pe patru fiinţe, fără nicĭ un scop. De astă dată dér când am aflat tóte scopurile d-téle, voesc să suferĭ aceia ce ne preparaĭ.

Dicênd aceste cuvinte, tênĕrul princiŭ îndreptă carabina în direcţia craniuluĭ parfumoruluĭ.

Acest din urmă, turbat de furie că nu 'şĭ a putut realisa infamul sĕŭ scop de a răpi pe acea femeiă care, după cum ne aducem aminte din capitolul precedent, că era urmărită de dênsul şi care acum se găsea liniştită în uă cameră din etagiul de sus al hanuluĭ, se gândi de a'şĭ face loc cu rapiera, prin mijlocul celor duoĭ cavalerĭ, carĭ staŭ gata a'l lovi.

Pentru acest scop dér, René năvăli cu furie şi cu rapiera în mână asupra luĭ Henric şi Noë, dér acest din urmă, care observa fie-care scânteiă ce eşea din ochiĭ parfumoruluĭ, 'ĭ întêmpină ferul cu rapiera luĭ, şi 'l desarmă într'uă secundă. Tênĕrul princiŭ care asemenea 'ĭ observase mişcările, era gata tot în acelaşĭ timp să 'ĭ spulbere creeriĭ în aer, dér se opri căcĭ René, care pênĕ atuncĭ fusese atât de cutezător, se vĕḑu că 'şĭ încrucişéză bracele şi cu un ton umilit ḑicea :

— Eĭ bine ! ce vroiţĭ cu mine ?

— Nimic alt, rĕspunse Henric de cât a te face să nu maĭ fiĭ de temut, asupra intenţiunilor care ţi le-aĭ projectat.

Şi Henric fără a maĭ ascepta alt rĕspuns de la René Florentinul s'adresă la hangiu care pênĕ acum fusese ca spectator al acesteĭ scene, şi 'ĭ ḑisse :

Curând uă funie.

Hangiul pentru un moment se înduoi de a se supune, dér judecând tonul cu care 'ĭ se poruncise, cum şi că scăpase de încurcătura în care se găsea, facià cu ordinul ce 'ĭ dedese parfumorul de a 'şĭ părăsi hanul spre a lăsa loc la comiterea unor crime, se grăbi de a aduce uă funie.

După cinci minute, hangiul intră ţinênd în mână uă funie ca de un deget, şi se aşeḑă într'un colţ al bucătărieĭ într'uă posiţie respectuósă.

— Acum apropiăte, 'ĭ ḑisse Henric, şi légă'l strâns.

— Cât pentru d-tea, adăogă junele princiŭ adresându-se către René, 'ţĭ recomand de a nu face nicĭ uă oposiţie căcĭ veĭ fi mort.

Acéstă invitaţiune, ce i se făcea de Henric, 'ĭ ridică sângele în cap, sări cu furie asupra luĭ şi a luĭ Noë, ca cum ar fi vroit să ridice carabina din mână tînĕruluĭ princiŭ, dér căḑu în bracele luĭ Noë, care acest din urmă 'ĭ puse mâna la gât şi 'l aplecă la pământ.

— In acest timp, după semnul luĭ Henric de Navarra, hangiul strânse cu iuţélă şi forţă braţele parfumoruluĭ, 'ĭ legă strân cu funia, măinile şi piciórele şi 'l lăsă zăcênd nemişcat pe scândurĭ.

— L'aĭ legat bine? întrebă Henric pe hangiu.

— Ca pe un ghem.

— Bine, acum transportă'l în pimniţă şi închide'l bine acolo. Etă acum şi recompensa tea.

Henric de Navarra şi companionul sĕŭ, după ce depuse în mâna hangiuluĭ uă pungă cu scuḑĭ de aur şi după ce se suiră în camera aceleĭ burgese care se găsea ca şi eĭ ca óspeţĭ la acel han şi dupe ce 'ĭ istorisi oribila crimă la care era să cadă victimă, eşiră pe o pórtă de din dos a hanuluĭ, împreună cu acéstă damă şi cu burgesul ce o însocea şi se îndreptară călărĭ spre drumul Parisuluĭ.

VI

Trei ḑille după acésta, duoĭ tinerĭ din cunoscinţele nóstre, adică Henric de Navarra şi d'Amaury de Noë, se plimbaŭ pe podul Saint-Mihel. Podul Saint-Michel, ca tóte podurile din epoca aceea, se compunea din prăvălĭ şi fie-care din ele avea câte uă firmă care arĕta fórte clar profesiunea proprietarului lor.

Icĭ era un barbier, dincolo un argintar, maĭ departe un plăcintar care vindea plăcinte cu mere şi avea scris pe uşă:

La frumósa porumbiţă din Caux.

Alăturĭ de acéstă din urmă prăvălie, ceĭ duoĭ tinerĭ carĭ nu păreaŭ de loc grăbiţĭ d'a ajunge unde eraŭ decişĭ şi care mergeaŭ cu un pas linistit, zăriră uă pompósă firmă care îndată le atraseră atenţiunea. Se citea d'asupra, în marĭ litere poleite acéstă însemnare:

Maestrul René, ḑis Florentinul gentilhom toscan şi parfumorul M. S. regina Catherina de Medicis.

Noë dete cu cotul, nobilului sĕŭ companion arătându'ĭ firma parfumorului.

— He! he! 'ĭ ḑise el, ce ḑicĭ d-ta Henric? Eŭ aşĭ fi de ideie să mergem să ne cumpĕrăm câte ceva, de la amicul nostru.

— Tu vreĭ să 'ţĭ baţĭ joc, amicul meŭ, respunse Henric rîḑênd.

— Da şi nu. Maĭ întêiŭ nu 'mĭ ar părea nicĭ de cum rĕŭ de a sci décă ticălosul s'o fi întors. Si al duoilea aşĭ lăsa cu mulţumire un scud pe mésa luĭ.

Si Noë fără a maĭ consulta maĭ mult pe junele prinţ intră în prăvălia parfumorului.

Un băiat tênĕr de la cincĭ-spre-ḑece la şése-spre-ḑece anĭ, vĕḑênd intrând pe ceĭ duoĭ streinĭ, se sculă după uă bancă ce era într'un colţ, şi 'ĭ întêmpină, scoţênduşĭ respectuos din cap uă bonetă de catifea albastră.

Acest băiat avea uă fisionomie stranie şi aprópe fatală. Palórea şi slăbiciunea figureĭ séle, înfăcişarea luĭ suferindă, şi surîsul sĕŭ trist şi mysterios care aluneca în tot d'auna pe buzele séle cele subţirĭ, atrăgea atenţiunea orĭ căreĭ persóne care din întêmplare s'ar fi găsit în presenţa sa.

Parfumorul René luase pe acéstă fiinţă bizară cam nu se scie bine de unde.

Acesta nu era nicĭ fiul, nicĭ nepotul sĕŭ. El îndeplinea la dênsul funcţiunea de băiat în prăvălie, şi avea tótă încrederea stăpânuluĭ sĕŭ. Vorbea franţuzesce cu un accent meriodional bine pronunţat şi nu 'şĭ făcuse la nimenĭ confidenţa, relativ la origină şi ţéra sea. Se scia numaĭ că se chiăma Godolphin.

Henric de Navarra şi tênĕrul Noë nu putură să se abţină de la uă uşóră mişcare de surprisă la vederea acesteĭ persóne, care nu 'şĭ menagea nicĭ de cum posiţia sea de vênḑĕtor în prăvăliă.

— Ce doresce seigniorile vóstre, întrebă el, aplecânduşĭ ochiĭ.

— Să cumpĕrăm parfumurĭ, respunse Henric de Navarra.

— Si să dăm ḑiua bună luĭ Rene Florentinul adaugă Noë.

— Ah! 'l cunósceţĭ? întrebă Godolphin, care păru că tresare.

— Suntem nisce bunĭ amicĭ aĭ sĕĭ, respunse princiul rîḑênd.

— Maestrul Rene, nu este aicĭ, seigneuriĭ meĭ.

— Ah! este la Louvru, fără înduoială.

— Nu.

— Dér unde atuncĭ?

— In voyagiŭ.

Noë şi principele se priviră cu un zîmbet batjocoritor.

— Si, ḑise cel d'ântêiŭ, sciĭ când se va reîntórce?

— 'L-am asceptat erĭ, astă-ḑĭ diminéţa, astă-ḑĭ, şi

seignorina Paola, fiica sa, e fórte neliniscită de acéstă întârdiere.

Cum Godolphin sfârșise aceste esplicări, uă ușă se deschise în fundul prăvălieĭ și făcu loc uneĭ femeĭ a că-

Catherina de Medicis.

reĭ vedere produse uă viuă impresiune asupra celor douĭ gentilomĭ bearnesĭ.

Era seignorina Paola, fiica maestruluĭ René Florentinul. Ea salută pe ceĭ duoĭ junĭ cu gracia și îufăcișarea uneĭ

femeĭ măreţe, şi se puse după un comptoir de stejar sculptat, pe care se aflaŭ aşeḑate diferite flacóne, borcane culorate, cutiĭ cu praf galben, albastru, alb, roşiŭ. avênd fie-care proprietăţĭ diferite: unele de a prelungi viaţa, după cum se ḑicea, altele de a o scurta, unele de a menţine frumuseţea, altele încă de a arde faţa şi a face uă fiinţă îngrozitóre din cea maĭ frumósă femee.

Ceĭ duoĭ junĭ se ocupară fórte puţin de cutiile cu praf, dér drept resplată eĭ priviră mult pe signorina Paola.

Si, drept ḑicênd, Italiana merita, fără îndoială, uă asemenea contemplaţiune; căcĭ era în adevĕr fórte frumósă.

Pe când tatăl eĭ 'şĭ petrecea uă mare parte din timp la Louvru unde avea uă locuinţă, Paola nu părăsea prăvălia de pe podul Saint-Michel, şi, cu tóte dorinţele eĭ stăruitóre, Florentinul nu voise a'ĭ procura uă altă esistenţă.

Ambiţiósă ca tatăl eĭ, Florentina mângâia de la vêrsta de cincĭ-spre-ḑece anĭ,—ea avea atuncĭ aprópe douĕ-ḑecĭ şi cincĭ,—un vis pe care înrĕutăţirea sórteĭ părea că nu voesce al îndeplini. Ea voia a se căsători şi a lua de soţ pe un adevĕrat gentilom,—un gentilom de familie bună.—Si de sigur pe vremile de atuncĭ, era în adevĕr un lucru fórte uşor.

Inaintea regeluĭ Carol IX, uă femee domnea la Louvru ce nu avea trebuinţă de cât de a încrunta sprîncenile pentru a pune Francia întrégă în genuchĭ la piciórele eĭ.

Asupra spiritului acesteĭ femeĭ, un om 'şĭ esercita uă stăpânire stranie, misteriósă şi pentru a ḑice ast-fel despotică.

Déca Catherina domnea la Louvru, René Florentinul era de sigur primul eĭ ministru, afară de acestea René, se ḑicea, era maĭ avut ca regele şi poseda în patria luĭ palate de marmură ale căror pivniţĭ eraŭ pline cu aur.

In fine Paola era frumósă, atât de frumósă în cât princesa Margareta, sora regeluĭ, simţise uă viuă mişcare de gelosie, într'uă ḑi când o zărise în prăvălia de pe podul Saint-Michel, unde era înlănţuită de voinţa părintéscă.

De sigur, déca favoritul reginei, omul înaintea căruia tótă lumea tremura, ar fi voit se căsătorésca pe fiica sea cu verĭ unul din primiĭ baronĭ creştinĭ, el n'ar fi avut de cât a face un semn, dér René nu o voia. René nu voia se mărite pe fiica sea, şi Paola se încerca în van de a înfrânge acea voinţă ne îmlădiósă.

Nicĭ uă dată Florentinul nu voise de a o duce la Louvru spre a o presenta reginei Catherinei; nicĭ uă dată nu'ĭ permitea de a părăsi prăvălia, şi când un frumos gentilhom intra pe uşă Paola primisse ordinul de a se retrage îndată.

Juna fétă şciind pe tatăl eĭ departe, depuse în ţiua acea maĭ pucin zel de a 'ĭ îndeplini ordinele. In loc de a se afla în camera din dosul prăvăliei, ea veni din contra de a lua loc la comptuar, şi ea căută de a atrage privirile celor duoĭ gentilhomĭ.

— Oh! oh! 'şĭ ţise Noë, écă în adevĕr uă fétă frumóşă.

Paola privi pe Noë şi 'şĭ ţisse asemenea:

— Ecă, în adevĕr, un încântător cavaler, aĭ căruĭ ochĭ albastri sunt ceĭ frumoşĭ ce am vĕţut pênă acum.

— Frumósa mea d-şóră, ţisse Noë ce se apropiă de ea, amicul meŭ şi eŭ suntem gentilhomĭ de provincie care venim la Paris pentru prima óră.

— Nu s'ar crede dupĕ înfăcişarea D-vóstră mesirre, respunse Paola, ce 'şĭ reaminti de visul de a găsi de bărbat un frumos gentilhom.

Ea adăogă:

— Cu tóte acestea ţicea-ţĭ adineaurea că cunóscetĭ pe tatăl meŭ?

— Da, signorina.

— Unde dér 'ĭ aţĭ făcut cunoscinţa, décă veniţĭ acum pentru prima óră la Paris?

— In provincie, pe drumul de la Blois la Orleans.

Henric de Navarra, pe când Noë convorbea cu fru-

mósa parfumăresă, ocupa atenţiunea luĭ Godolphin, fiinţă debilă şi suferindă, cumpĕrându-ĭ parfumurĭ şi pomadă.

Dĕr Godolphin, tot tocmind preciul fie-căreĭ cutiĭ şi lăudând proprietăţile şi meritele fie-căreia, nu perdea din vedere un singur moment pe Signorina Paola şi pe Noë.

Acésta tot şeḑênd lângă comptoar, 'ĭ făcea ceĭ maĭ dulcĭ ochĭ din lume.

— Pe credinţă de gentilom! murmură el încet, nu înţeleg frumósa D-şóră, ca un om cu atâta influenţă ca seignorul René, tatăl d-tĕle să 'şĭ petrécă timpul vênḑênd parfumurile într'uă prăvălie de pe podul Saint Michel?

— Nicĭ eŭ, suspină Paola.

— Si, urmă Noë ce devenea din ce în maĭ interesat, se înţelege şi maĭ pucin încă când, uă frumósă D-nă ca D-ta să priméscă a şedea în acéstă prăvălie când 'şĭ ar putea ţine atât de bine rangul la Louvru.

Paola suspină din noŭ şi nu rĕspunse, dĕr aruncă uă ochire arḑĕtóre luĭ Noë, care 'ĭ ḑise încet:

— Estĭ frumósă de a despera pe un sânt, signorină.

— St ḑise ea încet.

Si cu privirea arăta pe Godolphin ce părea a 'şĭ muşca buzele cu uă tăcută nelinişce.

— Eĭ, Noë, frumosul meŭ amic, ḑise princiul de Navarra, ce 'şĭ sfârşise târguelile, să mergem?

— Să mergem. respunse Noe, ce păru că se desparte cu multă greutate de comptoarul frumóseĭ Florentine.

— Messire, 'ĭ ḑisse acésta din urmă ce întinse cu dispreţ mâna spre moneda ce princiul pusese pe comptoir, 'mĭ aţĭ ḑis că cunósceţĭ pe tatăl meŭ, nu este aşa?

— Da, Signorina.

— Că l'aţĭ întâlnit în provincie?

— In tocmaĭ.

— Pe drumul de la Orleans la Blois?

— Nimic maĭ adevĕrat.

— Dér nu 'mĭ aţĭ ḑis când şi în ce loc?

— Sunt treĭ ḑile, într'un han, respunse Noë, şi v'aşĭ fi fórte recunoscĕtor, signorina. déca aĭ bine voi a'ĭ comunica complimentele nóstre.

— Nu voiŭ uita . . . de sigur . . . Numele D-vóstre?

— Noe, gentilom bearnes.

Paola se inclină.

— Déca aşĭ sci, urmă Noe, care 'ĭ aruncă uă privire înflăcărată, la ce oră l'aşĭ putea găsi. . . .

Paola tresări.

— Aşĭ veni a'ĭ face visita mea, urmă Noe.

— Veniţĭ când s'aprinde lumînările, rĕspunse Paola, căcĭ atuncĭ 'i găsiţĭ.

Noë se înclină, luă braciul tênĕruluĭ sĕŭ princiu, maĭ aruncă uă privire la Florentina şi eşi din prăvălie, ḑicênd încet companionuluĭ sĕŭ:

— Aide la Louvre; unde domnul Pibrac va remânea óre cum mirat, fără înduoială, de a primi visita nóstră.

. . . . . .

Dupe ce eşiră ceĭ duoĭ junĭ, Paola părăsi comptuarul şi făcu un pas spre camera din fund a prăvălieĭ de unde esise când vĕḑuse intrând ceĭ duoĭ gentilhomĭ. Dér în drumul eĭ, întêmpină pe Godolphin. Fiinţa cea debilă şi bizară era mult maĭ palid ca de ordinar, buzele sélle cele subţirĭ tremuraŭ de emoţiune şi de gróză.

— Signora, ḑise el, aseḑêndu-se drept în facia fiiceĭ luĭ René, astă-ḑĭ v'aţĭ abătut de la cuvintele tatăluĭ d-télle?

— Ce te importă? ḑise ea cu marinimie.

— Am ordinul de a veghea asupra d-télle, o sciţĭ bine acésta.

— Tu? ḑise ea cu un accent de dispreţ.

— Eŭ, rĕspunse Godolphin.

— Adică tatăl meŭ te a aşeḑat pe lângă mine ca spion şi te-a însărcinat de a'ĭ raporta ḑi cu ḑi, oră cu oră, tóte acţiunile melle,

— Tatăl d-télle este stăpânul meŭ, şi trebuiă să mĕ supun.

Paola aruncă juneluĭ om, care 'şĭ apleca ochiĭ vorbind, uă privire pĕtrunḑĕtóre, sub care el se înfioră de la cap pênĕ la picióre.

— Ia spune'mĭ, miserabile, 'ĭ ḑise ea, ce alt motiv te împinge de a executa aşa de precis ordinile tatăluĭ meŭ?

La aceste cuvinte, palidul obraz al luĭ Godolphin se coloră de o vie roşéţă şi un fel de srigăt înăbuşit eşi din pieptul sĕŭ.

— Gracie! îngână el schimbându-şĭ numaĭ de cât figura şi atitudinea şi căḑênd în genuchĭ. Gracie!

— Ticălos nebun! urmă Paola cu uă indignaţiune crescêndă, aĭ putut tu crede că te aşĭ putea iubi!

— Gracie! Paola, gracie!..

— Tu slăbănog si diform, tu fără origină, tu un prost laqueŭ.

La aceste din urmă cuvinte, Godolphin se sculă.

— Nu sunt un laqueŭ Paola, ḑisse el, sunt un funcţionar!..

— Tu aĭ fost un valet, şi tatăl meŭ te-a găsit nu sciŭ unde...

— Se póte, dér... 'mĭ pare că am in vinele melle, un sânge mult maĭ nobil de cât al d-télle.

Paola, înalţă din umerĭ şi se lăsă să'ĭ scape pe buze un surîs despreţuitor.

— Ia seama, Godolphin, ḑise ea, décă tu maĭ urmeḑĭ de a fi spionul tatăluĭ meŭ, voiŭ termina de a găsi un gentilhom, care pentru amorul meŭ, 'ţĭ va fărîma ósele celle slabe. Apoĭ Paola trecu cu mândrie pe dinaintea luĭ Godolphin care tremura din tóte membrele, şi se retrase în camera din întru prăvălieĭ.

Atuncĭ Godolphin se lăsă să cadă pe uă bancă şi luânduşĭ capul între mânĭ, murmură cu ură:

— Oh! o urăsc şi o iubesc, aşĭ vrea să o omor şi mi-aşĭ da viaţa pentru o sĕrutare de la ea

Apoĭ fiinţa cea bizară se înecă de lăcrimĭ şi începu să 'şĭ sfâşie peptul cu unghiile.

VII

In timpul acesta Henric de Navarra şi Noë, dupĕ ce eşirĕ din prăvălia luĭ René parfumorul, o luară pe podul Saint-Michel şi se îndreptară spre ţĕrmul stâng al Seineĭ.

Acolo se poprirĕ un moment şi părură a se consulta.

— Eĭ bine! ḑisse Henric, merge-vom la Louvru?

— Acésta 'mĭ pare îndestul de cu minte, rĕspunse Noë, maĭ cu sémă, ast-fel dupĕ cum ne-a spus'o hotelierul. D. de Pibrac trebuie să fie de serviciŭ astă-ḑĭ.

— Der observă principiul, 'mĭ pare c'am o scrisóre a Corisadreĭ de dus la adresă.

— In strada Urşilor la argintarul Loriot, nu este aşa?

— In tocmaĭ.

— Noë surîḑênd:

— Credeam, ḑisse el, că Corisandra era uă perfidă şi că seignoria Vóstră avea o respingere pentru...

Noë se popri.

— Te înşelĭ, Noë amicul meŭ, nu maĭ iubesc pe Corisandra . . .

— Ce spuĭ!

— Si mĕ voiŭ rĕsbuna chiar de perfidia sea.

— In ce mod?

— Curtenind pe frumósa argintărésă, amica eĭ.

— Cea ce nu te va împedica, Henric, ḑisse el, la întórcerea d-télle în Béarn, de a face uă umilă reverinţă Corisandreĭ.

— Nicĭ uă dĕtă?

— Si de a'ĭ jura că 'ĭ aĭ fost fidel.

— Heĭ! dér, ḑisse principele, 'mĭ facĭ morală, 'mĭ pare.

— D-ḑeŭ să mĕ păḑéscă!

— La rêndu'mĭ te voiŭ întreba şi eŭ, reluă Henric pentru ce convorbeaĭ maĭ adinéurĭ într'un mod atât de plăcut cu fiica aceluĭ oribil René Florentinul?

— Pentru-că e fórte frumósă . . .

— Ce ḑicĭ!

— Si aşĭ găsi fórte plăcut de a mĕ face a fi iubit...

— Póte că acésta se fie periculos . . .

— Bah! Pericolul e un ce care face ca amorul se devină maĭ încântător.

— Noë. Noë! ḑise principele, raţiunea te părasesce? Nu e mult timp de când mĕ găsişĭ că eram imprudente, écă acum că tu deviĭ temător.

— Eŭ nu sunt principe, şi nu viŭ la Paris pentru . . .

— Tăcere! ḑise Henric, va fi timp, de a cugeta şi la politică. Să vedem, la ce ne hotărâm acum?

— La ceia ce veĭ vroi.

— Merge-vom la Louvru?

— Vom merge în strada Urşilor. Căcĭ ca şi D-ta, Henric, sunt curios de a vedea pe acea frumósă argintărésă aĭ căreĭ ochĭ trebue să te atragă, în profitul comteseĭ, spre a nu te înamora de damele curţeĭ.

Princiul luă braţul luĭ Noë, şi amânduoĭ, repunându-se pe drum, trecură piaţa Châtelet, şi ajungênd în strada Saint-Denis se opriră la colţul stradeĭ Urşilor, una din cele maĭ strimte strade de atuncĭ.

Un june purtând un pachet în mână 'ĭ întêmpinară la întorsătura stradeĭ. Acest tênĕr avea aparinţa unuĭ băiat de prăvălie şi Noë 'l opri.

— Eĭ! amice, 'ĭ ḑisse el, nu este acésta strada Urşilor?

— Da, gentilhomul meŭ.

— Cunoscĭ d-tea în acéstă stradă un argintar anume Loriot?

— Este chiar stăpânul meŭ, rĕspunse băiatul salutând. Mĕ numesc Guillaumĕ Verconsin, născut la Chatillon-sur-Seine, şi ajutor-argintar la D. Loriot.

— Eĭ bine! ḑisse principiul, nu puteam găsi maĭ bine....

— Seignoriele Vóstre cunóşce pe stăpânul Loriot?

— Suntem trimişĭ de uă damă mare ce cunósce fórte mult şi pe el şi femeia sea.

Guillaume Verconsin se înclină.

— Adică de comtesa Corisandra de Gramont, adăogă Henric.

— Ah! ḑisse băĕtul, ce fără înduoială era înaintat în relaţiunile şi afacerile stăpânuluĭ sĕŭ, seignoriele Vostre vin de la Béarn, póte? . . .

— Aĭ ḑiss'o.

— Stăpânul meŭ nu e acasă, urmă Guillaume dĕr femeia sea e . . .

— Eĭ bine? du-ne acasă.

Guilaume se înduoi un moment.

Henric creḑu că află motivul scoţênd din buzunar scrisórea Corisandreĭ.

— Ecă, ḑisse el băiatuluĭ, veḑĭ . . . noĭ nu facem parte din aceĭ pungaşĭ de strade.

Guillaume Verconsin roşindu-se:

— Ertaţi-mĕ, d-lor, ḑisse el, dĕr stăpânul meŭ trece de fórte bogat, cu tóte că nu e . . .

— Hum! murmură Noë.

— Si nu este uă ḑi, urmă băiatul, ca prăvălia să nu 'ĭ fie călcată de pungaşĭ.

— Bun! murmură Noë aparte, eştĭ un om de nimic.— Nu voiŭ a scĭ nimic de casa de banĭ a stăpânuluĭ tĕŭ... dĕr de femeia luĭ, nu ḑic ba.

Guillaume Verconsin întorcêndu-se, preceda pe ceĭ duoĭ gentilhomĭ spre a le arĕta drumul.

— Veniţĭ, seigneuriĭ meĭ, ḑicea el, femeia stăpânuluĭ meŭ se află acum în prăvălie. . . la comptoar.

După pucin timp, Guillame se popri înaintea unei case ce n'avea de cât un etagiŭ.

Dér fie ce feréstră era garnită cu fére solide; zidurile gróse, şi uă pórtă fórte tare de stejar, înferată de sus pênĕ jos, şi la óre care înălţime uă ferestrue ce se deschide şi închidea de câte orĭ se presenta verĭ un visitator.

— Acésta nu póte fi casa unuĭ locuitor, 'şĭ ţise Noe, acésta e o fortereţă.

— Guillaume ridică un ciocan mare de bronz care recăţênd făcu uu sgomot surd în interiorul locuinţeĭ.

De uă dată ferestruia se deschise.

— Cine e acolo? strigă uă voce din năuntru.

In acelas timp ceĭ douĭ tinerĭ vĕţu apărând la ferăstrue uă faciă osósă însoţită de uă barbă albă ca zăpada.

— Sunt eŭ tata Job, eŭ, Guillaume.

— Ah! bine, ţise bĕtrânul . . . estĭ singur?

— Nu, aceştĭ gentilhomĭ mĕ însoţesc.

Bĕtrânul aruncă uă privire bănuitóre asuprs luĭ Henric de Navarra şi însoţitoruluĭ sĕŭ.

— Iĭ cunoscĭ?

— Dênşiĭ vin din Béarn.

— Iĭ cunoscĭ? repetă încăpĕţânatul bĕtrân.

— Eĭ aduc uă scrisóre din partea comteseĭ Gramont pentru D-na Loriot.

— Ah! ţise bĕtrânul, este tot una. Cu tóte că. . .

— Aide! iubite D. Job, ţise Henric cu uă voce mângăitóre, asigură-te, nu voim a ne împrumuta nicĭ cu *amanet* . . . nicĭ *alt-fel.*

Aceste din urmă cuvinte liniscirĕ cu totul pe fricosul bătrân.

Uşa se deschise şi lăsă pe ceĭ douĭ gentilhomĭ a vedea înaintea lor un vestibul întunecos, la estremitatea căruia se afla uă scară.

La stânga uă uşă deschisă. Era prăvilia.

Intraţĭ, seigneuriĭ meĭ, ḑisse bĕtrânul ce închise uşa în urma lor, şi împinse celle treĭ zăvóre maĭ întorcênd şi celle douĕ cheĭ.

Job reamintea prin costum şi figură, typul evreuluĭ din evul de mijloc.

Capul lungueţ, barba albă, fruntea pleşuvă, mănĭ lungĭ şi înduoite, manta lungă strânsă prin prejurul talieĭ, acésta era înfăcişarea sea.

El se înclină de treĭ orĭ înaintea celor douĭ tinerĭ ḑicêndu-le :

— Seignoriele Vóstre bine-voesc de a 'mĭ da scrisórea D-neĭ comtese de Gramond ?

— Dér, ḑise Henric, nu este pentru . . .

— Seigneoriele vóstre mĕ vor erta, ḑise bĕtrânul Job, ce se înclină pentru a patra óră, D-na Loriot nu primesce niciŭ ă dată maĭ înainte de a sci . . .

Henric 'ĭ întinse scrisórea.

Bĕtrânul evreŭ, o luă şi trecênd în prăvălie lăsă pe Henric şi Noë singurĭ în vestibul.

Ah ! ḑise acest din urmă, întorcêndu-se spre Guillaume Verconsin, Loriot are mare témă pentru avuţiile sélle?

Băiatul începu a suride, apoĭ aplecându-se la urechia luĭ Noë :

— Nu este acésta causa, ḑise el.

— Ah ? şi care este dér atunciĭ ?

— D. Loriot este gelos.

— Hum ! 'şĭ ḑise Noë, atunciĭ bĕtrânul Job e un om de nimic, căci déca nu venim pentru a sparge casa de banĭ a stăpânuluĭ sĕŭ, avem atunciĭ prevederĭ pentru socia sa.

Noë terminându-şĭ aceste reflecţiunĭ pe când evreul, ce dispăruse în fundul prăvălieĭ şi înmânase scrisórea de la comtesă, uneĭ femeĭ ce şedea la un comtoar cu grillă ce nu permitea de a 'ĭ se putea distinge trăsurile, evreul, neamintim se întórse pe prag şi ḑise :

— Intrați, seigneurii mei, intrați.

Henric de Navarra intră cel d'ântêiŭ, și se află într'uă spațiósă cameră pucin întunecósă, în care mai mulți lucrători lucrau seḑênd înaintea unor mese mici.

Privirile principiului se îndreptară spre comtoar, dér femmeia ce se afla cu câte-va minute mai înainte, dispăruse.

— Pe aci, seigniorii mei, pe aci! ḑisse evreul.

Și cu mâna, el arĕta uă ușă deschisă în fundul prăvăliei. Henric merse drept spre acea ușă și se popri pe pragul unei frumóse camere, mobilată dupĕ sistemul italian, și care avea mai mult înfățișarea oratoriului unei princese de cât a salonului unei modeste locuitóre din strada Urșilor.

Uă femmeie era pe jumĕtate culcată pe un pat venețian.

Acea femmeie citea încă scrisórea Corisandrei.

La sgomotul pașilor principiului, ea ridică capul și principiul dete un țipĕt.

Acea femmeie ce el avea sub ochi și care se sculă cu grăbire la vederea lui, era aceea ce o scăpase din mânele lui René Florentinul, pe drumul ce duce de la Blois la Orleans.

Evreul, dupĕ ce introdusese pe Henric și Noĕ, închisese încetinel ușa, ceea ce făcu ca nici el nici lucrătorii din prăvălie să audă înduoitul strigăt de mirare, schimbat între juna femeiă și cei duoi gentilomi

— D-ta, D-nă! strigă principiul, D-ta eștĭ amica dómnei de Gramont?

— Eŭ, ḑisse juna femeiă roșindu-se, și d-ta eștĭ sire..?

— Tăcere! ḑisse principiul, dupĕ cum ți a comunicat'o Corisandra, viŭ la Paris incognito.

Frumósa argintărésă devenise purpurie privind pe principiul, și nu găsea nimic a rĕspunde.

— D-nă, reluă Henric de Navarra, eram departe de a mĕ gândi, sunt doue ḑille, că mĕ găseam la mésă cu amica Corisandrei?

— Si eŭ, d-le, rĕspunse juna femeiă, nu mĕ gândem asemenea câtuşĭ de pucin că avĕm a face cu un princiŭ de familie regală.

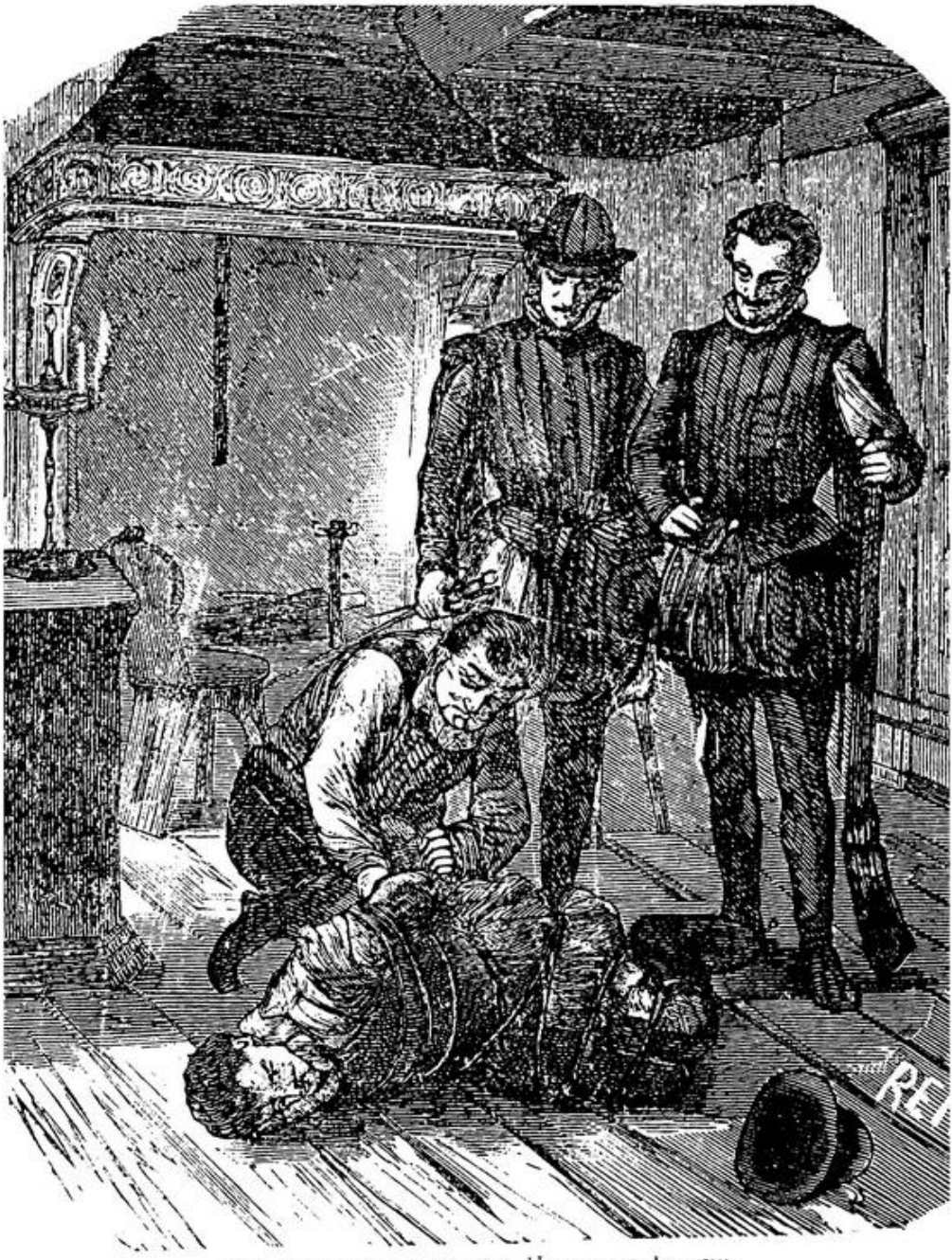

L'aĭ legat bine? întrebă Henric pe haiduc.

— Tăcere! repetă Henric. La Paris mĕ numesc *sir de Coarasse*, fórte simplu.

Coarasse este un castel ce face parte din domenul regal de Nevarra.

Dupe aceste complimente schimbate, Henric se puse lângă Sarah Loriot, pe când Noë şedea cu un pas maĭ înapoĭ.

Atuncĭ frumósa argintăreasă reluă:

— Este mult timp de când n'am vĕḑut pe d-na comtesa de Gramont. De treĭ anĭ cel pucin...

— Ah! exclamă prinçiul.

— Tatăl eĭ, sir d'Andouis, a fost bine-făcĕtorul meŭ şi 'mĭ a servit de tată. Am fost crescută sub acoperĕmêntul lor; Corisandra mĕ numise sora eĭ.

— Trebue s'o iubescĭ atât cât dênsa te iubesce, în acest cas, ḑisse Noë cu uă intenţiune rĕutăciósă, ce nu fu observată de juna femeie, dér care fu bine auḑită de Henric.

Cuvintele juneluĭ amic produseră, din contră, uă viuă impresiune asupra luĭ Henric de Navarra; ele avură de resultat de a'ĭ reaminti perfida scrisóre a conteseĭ către amica sea, şi de a'l face ast-fel a lua séma.

Argintărésa urmă:

— Bărbatnl meŭ, Samuel Loriot, era fiul unuĭ evreŭ convertit la catolicism şi care a fost născut pe moşiele d-luĭ d'Andouins. Intr'un moment pericolos, în timpul resbelelor cu Italia, sir d'Andouins găsi casa luĭ Iacob Loriot deschisă şi la dispositiunea sea. El m'a însocit cu fiul luĭ.

— Dér, ḑisse prinçiul, căruia genealogia familieĭ Loriot importa fórte pucin, parĭ cea maĭ fericită şi cea maĭ iubită dintre femeĭ, d-nă.

Sarah 'şĭ menţinu cu mare greutate un suspin şi tăcu.

— Bun! se gândi Noë, écă cea d'âmtêiŭ baterie organisată. Corisandra 'şĭ produce effectul. Cel d'âmtêiŭ lucru ce face uă femeie care voesce a face sĕ fie adorată este de a se pune ca victimă unuĭ bărbat gelos şi mojic.

— Corisandra, urmă princiul, ce nu putea ghici cugetările amiculuĭ sĕŭ, iubesce pe d-nu Loriot.

— In adevĕr, rĕspunse Sarah, comtesa are uă mare încredere în bărbatul meŭ.

Ḑicênd acestea Sarah suspină din noŭ.

Apoĭ aruncă uă privire pe care se sili a o face liniștită, și care nu fu de cât neliniscită, de orologiul ce se afla într'un colț al frumóseĭ sélle camere.

— Hum! 'șĭ ḑisse Noë, visita nóstră n'ar fi óre la timpul eĭ?

Sarah reluă:

— Samuel Loriot va fi fórte supĕrat, seignorul meŭ, că nu s'a aflat aci astă-ḑĭ. Dér va alerga, sunt sigură, la hotelul unde Alteța vóstră e găsduită.

—Nu ne va găsi, astă-ḑĭ cel pucin, vom merge la Louvru.

— Eĭ bine! mâne... și décă seignoria vóstră . . . are trebuință de dênsul . . .

— Pentru un moment, nu, d-nă.

— Ah! 'șĭ ḑisse Noë, ce are ea óre de privește mereŭ orologiul.

In adevĕr, convorbind cu princiul, Sarah părea neliniscită, preocupată...

La cel maĭ mic sgomot ce se auḑea afară, ea tresărea.

— De sigur, 'șĭ ḑisse Noë, acéstă femee are uă întâlnire, și écă ora când galantul trebue să soséscă.

Princiul nu observa acésta, și căuta din contra tot admirând și magnetisând cu privirea pe încântórea creatură, de a provoca convorbirea atingênd misteriosul voyagiŭ ce făcuse ea de la Tourena și acea întâlnire a luĭ René Florentinul ce ar fi avut consecințe atât de îngrozitóre fără intervenirea luĭ.

Dér Sarah părea a nu înțelege séŭ cel pucin de a nu voi să rĕspundă, și ea urma de a privi orologiul.

— Sermană femeiă! cugetă Noë, te voiŭ scăpa de acéstă nelinisce.

Si el, ḑisse luĭ Henric, ce urma de a admira pe frumósa argintărésă, tot întrebând'o fără a priimi rĕspuns:

— Heĭ, heĭ, Henric nu trebue să uiţĭ, că în timpul nopţeĭ, ni s'a spus, e fórte greŭ de a strebate în Louvru.

— Aĭ dreptate, ḑisse princiul..

— Nóptea se apropie Henric.

Şi Noë se ridică,

La rîndul séŭ princiul suspină şi privi pe Sarah.

Acésta se grăbi de aĭ ḑice:

— Bărbatul meŭ se va presinta mâne, seignorul meŭ, la hotel.

— Bun! ḑisse princiul rîḑênd, cel pucin 'mĭ veţĭ permite de a maĭ veni?

— Ah! seignorul meŭ, ḑisse argintăresa cu un ton de reproş, uiţĭ dér că Corisandra vĕ iubeşce?

— Nu, ḑisse princiul, ce se roşi şi aplecă ochiĭ la rându'ĭ.

Apoĭ el vroi sĕ ia mâna luĭ Sarah sĕ 'ĭ o sĕrute, dér juna femeie nu'ĭ dete timpul.

Mâna sea albă şi mică se îndreptă spre uă mică mésă pe care se afla un clopoţel de argint.

Ea suna!

La acest sgomot bĕtrânul evreŭ apăru.

Sarah 'ĭ făcu semn de a reconduce pe ceĭ duoĭ gentilhomĭ.

Apoĭ se înclină cu respect înaintea princiuluĭ, 'l însoţi pênĕ la uşa frumóseĭ camere, aplecă din noŭ ochiĭ sub arḑĕtórele'ĭ priviri şi lăsă să recadă, salutând pentru o ultimă oră, perdeaua ce despărţea atelierul de camera eĭ.

Princiul plecă suspinând şi Noë 'l urmă.

Evreul 'ĭ făcu să strebată atelierul, sala, întórse celle treĭ şi împinse celle douĕ zĕvóre a le porţeĭ de stejar, se aplecă pênĕ la pămênt pentru a saluta, şi când fură afară, reînchise cu grile acea pórtă ce protegea avuţiile şi amorurile bĕtrânuluĭ Samuel Loriot.

VIII

Henric de Navarra dete braciul luĭ Noë la eşirea din strada Urşilor, merse fără a ţice un cuvênt în timp de câte-va momente şi nu ridică capul de cât când intrară în strada Saint-Denis.

Acolo, ceĭ duoĭ junĭ se priviră.

— Eĭ bine, ţisse Noë rîţênd, trebue să credem Henric că nu aĭ noroc.

— Cum acésta, amicul meŭ?

— In acea că încântătórea femeie ce am întâlnit între Blois şi Orléans şi de care eraĭ, lasă-mĕ a crede, pucin înnamorat...

— Eĭ...?

— Nu era alta de cât D-na Loriot, femeia luĭ Samuel Loriot.

— Şi acésta numescĭ tu, a nu avea noroc, Noë amicul meŭ!

— Drace!

— In ce, te rog?

— Bravo! aĭ uitat deja surisórea Corisandreĭ?

Princiul 'şĭ muşcă buzele.

— Ah! drace! murmură el.

— Oh! urmă Noë cu un ton batjocoritor, 'ĭ veĭ putea vorbi . . .

— Creţĭ?

— Ea se va intimida . . . va roşi, va apleca ochiĭ. . maĭ sciŭ eŭ ce? D-na Corisandra nu 'ĭ-a făcut în van lecţia sea

— Si aĭ crede atâta perfidie?

Noë lăsênd aĭ aluneca pe buze un surîs batjocoritor:

— Iubitul meŭ seigneur, ţisse el, femeile fac legăturĭ, se apără se susţin, întreprind uă cruciadă grósnică în contra bărbaţilor, şi, departe de a se acusa de perfidie, ele găsesc, din contra, acésta fórte naturală.

— Acésta are surîsul unuĭ angel.

— Tóte femeile aŭ surîsul angelului, bine înţeles. De asemenea şi Corisandra. Ce dovedesce acésta?

Si Noë urmă a rîde.

— Drace! murmură princiul nerăbdător, nu creḑĭ dér în femeĭ?

— D-ḑeŭ să mĕ păḑéscă.

— Décă sunt atât de perfide ca D-na Corisandra . . .

— Pe credinţa mea! ḑisse Noë, nu este cineva perfid când 'şĭ apĕră bunul sĕŭ. Corisandra e în dreptul eĭ . . .

— Eĭ bine! eŭ voiŭ fi într'al meŭ, strigă princiul cu repeḑiciune, curtenind pe frumóza argintărésa.

— După placul d-téle, murmură Noë.

Si şuerând un cântec de vênnătóre, Noë se repuse pe drum.

Henric 'l urmă fără a maĭ rĕspunde; dér în sineşĭ 'şĭ ḑisse, că Noë ar putea avea dreptate.

Ceĭ duoĭ junĭ, reurcând strada Saint-Denis pênĕ la Seina, luară marginea drépţă şi desciseră spre Louvru.

— D. de Pibrac m'a vĕḑut copil, ḑisse atuncĭ Henric, mĕ prind că mĕ va recunósce; ce ḑicĭ tu?

— Eŭ ḑic că e cu putinţă, rĕspunse Noë, dér că trebue să 'l ocolim cu orĭ ce preciŭ.

— Pentru ce?

— Pentru ca uă mişcare, un cuvênt imprudinte póte să 'ĭ scape şi să trădese *incognitul* d-télle, monseigneure

— Aĭ dreptate.

— Si sunt de părere c'ar fi maĭ bine de a mĕ presinta eŭ singur la Louvru. Voiŭ cere a'l vedea şi 'l voiŭ preveni.

— Bun! ḑisse princiul. In acest cas te voĭ ascepta aci.

Malurile Seineĭ nu eraŭ pe atuncĭ garnite de queurĭ; Louvrul, acea locuinţă a suveranilor Franciei, 'şĭ îmbăia zidurlle de din dos în fluviŭ, şi icĭ şi colo, prin prejur, se aflaŭ căsuţe derapănate cu învelişurile ascuţite, printre cari maĭ multe cărciumĭ provocaŭ prin fir-

mele lor setea nemăsurată a Elveţiarilor şi a soldaţilor din guarda regelui.

La unul din aceste stabilimente se afla scris pe uşă, d'asupra unei gigantice crăci de nuc, aceste cuvinte:

La întâlnirea Bearnesilor.

— Drace! 'şi ţisse Henric de Navarra, trebue să am aci veri un compatriot. Să intru spre a vedea . . .

Cârciuma era mai deşértă. Cu tóte acestea doui soldaţi jucaŭ *petre*, pe uă masă unsurósă, în colţul cel mai întunecat al camerei.

Henric intră. Uă frumósă fétă de doue-ţeci ani, veni către dênsul.

— Ce vĕ trebuesce, gentilomul meŭ? întrebă ea.

Junele princiŭ scia cât de dulce e limba părintéscă la urechea celor ce sunt departe de patrie.

Ceia ce voesc frumósa mea copilă? rĕspunse el în limba bearnesă.

Juna fétă tresări, roşi de plăcere şi strigă:

— Hei! unchiule, un *compatriot!*

Si pe când ea se înclina regelui de Navarra, un om alergă din fundul săléi.

Acest om putea avea cinci-ţeci de ani, şi cu tótă vêrsta cea înaintată săltă de bucurie la celle ţisse de fétă.

— Sunteţi Bearnes? ţise el.

— Da,

— Şi din ce loc?

— Din Pau.

— Vivat! strigă cârciumarul, *compatrioţii* sunt fraţi pentru mine la Paris. Ei! Myette, ţisse el frumóséi fete cu fusta roşie, servindu-se tot de cuvintele căminului părintesc, dute de caută o sticlă de vin bun, vinul de acolo... sciI?

— Da, unchiule, rĕspunse féta rîţênd, acela care nu e pentru soldaţi.

— Nici pentru elveţiani, nici pentru francesi, adăogă cârciumarul.

Si se puse fără genă la mésă în facia princiului.

— Scuḍă-mĕ, ḍise el, vĕd bine că estĭ un gentilhom, pe când eŭ nu sunt de cât un cârciumar, dér în patria nóstră gentilhomiĭ nu sunt màndri, nu este aşa?

— Şi toţĭ ómeniĭ bravĭ aŭ aceiaşĭ origină, rĕspunse princiul.

Si după acest franc şi nobil rĕspuns, luă mâna cârciumarului şi o scutură cu tărią.

— Este straniŭ, ḍisse acest din urmă pe când Myette, frumósa Bearnesă, punea pe mésă duoĕ pahare de zinc şi uă sticlă, este straniŭ gentilhomul meŭ, dér de ce vĕ privesc maĭ mult . . .

Si vorbind ast-fel, el 'l observa cu luare aminte:

— Ah! ceia ce este, urmă el, trebue să vĕ ḍic, că în juneţea mea eram păstor în Pyrineĭ, prin vecinătăţile de la Coarasse . . .

Henric tresări . . .

— Si am întêlnit adesea un frumos gentilhom ce venea de multe orĭ a mânca în coliba nóstră uă bucată de caşcaval de capră şi a bea un pahar de vin . . .

— Ah! ḍisse princiul, şi acel gentilhom?

— Oh! ḍĕŭ! ḍisse Bearnesul, décă nu ar fi douĕ-ḍecĭ de anĭ de atunci, a 'şĭ crede bucuros că eştĭ d-tea . . .

Henric începu a rîde.

— Eram din acéstă lume acum duoĕ-ḍecĭ anĭ . . . .

— Dér ar putea fi cu tóte acestea tatăl d-télle.

— Ba!

— Ah! ḍĕŭ! murmură cârciumarul, nu se aflaŭ treĭ fecie ca a luĭ în Navarra.

Junele princiŭ surîdea.

— Si, cum se numea acel gentilhom, bravul meŭ amic?

— Oh! era un mare seigneur.

Pronunciând aceste cuvinte, cârciumarul 'şĭ îndreptă privirile pe mâna drépta a princiului şi tresări.

Apoĭ se ridică cu repedĭciune şi scotêndu-şĭ şapca:

— Seignoria vóstră, dĭsse el, pórtă nisce haine ordinare şi cisme ca un gentilhom de pucină importanţă, dér nu face nimic . . .

Princiul aruncă uă privire neliniştită asupra celor duoĭ soldaţĭ.

Soldaţiĭ jucaŭ necugetând de cât la partida lor.

Fără îndoélă cârciumarul 'ĭ înţelese neliniscea, căcĭ repuindu-şĭ şapca se aşedă din noŭ jos.

Cu tóte acestea el urmă în acea limbă neînţelésă pentru germanĭ.

— Inchipuiţi-vĕ, seigneurul meŭ, dĭsse el, că gentilhomul despre care vĕ vorbesc avea un inel . . .

Princiul tresări din noŭ şi lăsă a 'ĭ aluneca mâna de pe masa la care se afla, spre buzunar, în care dispăru.

— Si . . . acel inel.

— Mi 'l a arătat într'uă dĭ, mie şi luĭ tată-meŭ, într'uă dĭ când ploua si când se refugiase în coliba nóstră.

Amicĭĭ meĭ, ne a dĭs el, vedeţĭ inelul acesta? Eĭ bine! nu 'l voiŭ părăsi de cât numaĭ murind. El va trece la fiul meŭ, şi fiul meŭ, când va fi mare, nu va avea de cât să 'l arate la orĭ care gentilhom din Gasconia séŭ din Navarra pentru ca să fie recunoscut.

— Si cine era acest gentilhom? întrebă princiul cu emoţiune.

— Se numea Antoine de Bourbon, monseigneure . . . Si dĭcênd acestea, cârciumarul se sculă din noŭ şi adăogă încet: Si era tatăl Alteţeĭ Vóstre de óre ce vĕd inelul în degetul vostru.

— Tacĭ, nenorocitule! murmură princiul de Navarra, tu m'aĭ recunoscut, este adevĕrat . . . dér tacĭ!

Cârciumarul se reaşedă. Si cum frumósa Bearnesă se întorcea, el vĕrsa un pahar de vin luĭ Henric, apoĭ pentru aĭ dovedi că respecta incognitul sĕŭ; aide! concetă-

ţene, ḑisse el, să maĭ bem un pahar de vin, în sĕnĕtatea d-télle!

— In a tea! rĕspunse princiul, care lovi fără genă paharul sĕŭ, contra aceluia al cârciumaruluĭ.

Pe parola mea de onóre! se gândi princiul, simţ uă nenorociere şi décă acésta va continua, incognitul meŭ nu va putea dura douĕ-ḑecĭ şi patru ore. Si nu o să întru la Louvre de témă să nu fiŭ recunoscut, şi pe cel d'âncêiŭ Bearnez ce 'l voiŭ întâlni . . .

In timpul când princiul vorbea ast-fel în sineşĭ, Myette se depărtase.

— Monseigneure, ḑisse încet Bearnesul, un mare princ ca d-tea nu pórtă un spenţer de aba şi cisme marĭ, şi nu intră nicĭ de cum în cărciumă fără verĭ un drept politic. Dér fiĭ liniscit, căcĭ sunt gata să mĕ omor pentru toţĭ căţĭ aparţin raseĭ vóstre, şi vĕ asigur că nimenĭ nu va sci că v'am recunoscut.

— Tu 'mĭ o jurĭ?

— Pe credinţa mea.

Henric privi pe Bearnes şi găsi atâta franqueţă şi lealitate, în cât nu se maĭ îndoi nicĭ de cum de cuvintele luĭ.

In acest moment ceĭ douĭ jucătorĭ se ridicară, eĭ 'şĭ terminaseră partida, unul avea figura veselă, cel alt supĕrată, după acésta era lesne de înţeles, că cel d'âncêiŭ căştigase cel din urmă dinar al camaraduluĭ sĕŭ. Invingĕtorul aruncă uă monedă pe mésă.

— Etă partea mea, ḑisse el. Si eşi aruncând uă privire despreţuitóre asupra princiuluĭ.

— Canalie! îngână Bearnesul.

— St! ḑisse princiul. Eĭ se duc, şi vom putea vorbi maĭ în linisce.

— Myette, chemă cărciumarul.

Tênĕra fétă alergă.

— Urcăte în camera mea, 'ĭ ḑisse unchiul sĕŭ, şi fă'mĭ patul.

Myette făcu uă mină de fétă rĕsfăţată, apoĭ aruncă uă ultimă privire frumosuluĭ concetăţén, după cum 'l chema ea şi dispăru prin uă mică scară care comunica cu unicul etagiŭ superior. De astă-dată, cărciumarul vroi din noŭ să se scóle în picióre şi de a'şĭ scóte pălăria.

— Seḑĭ jos, 'ĭ ḑisse princiul. Regele tatăl meŭ nu 'ţĭ permitea ca să staĭ jos? De cât timp ţiĭ tu cârciuma asta?

— De ḑece anĭ, monseigneure.

— Eĭ bine? Malican, amicul meŭ, ḑisse princiul, am convicţiunea că décă tu aĭ rĕmas tot Bearnes de animă . . .

— Si cu totul devotat caseĭ vóstre, de acésta mĕ pot mândri.

— Mĕ veĭ putea servi.

— Oh! cât pentru acésta, sunt în stare când va vroi Alteţa Vóstră să mĕ şi omor pentru ea! . . .

Henric începu să rîdă.

— Pênĕ atunciĭ, dă-mĭ câte-va informaţiunĭ.

— In ce privinţă?

— Asupra Louvruluĭ. Veḑĭ tu din când în când pe regele?

— In tóte ḑilele.

— Cum e el?

— Un curios principe monseigneure; are în tot-déuna un aer sălbatic . . . şi în tot-dé-una bolnav şi neliniscit.

— Cârciumarul maĭ adăogă încet:

— Se ḑice cu tóte acestea că e bun dér . . .

Malican se opri.

Dér? ḑisse princiul.

— E regina mamă care 'l facc aşa rĕŭ şi crud. Oh! ce femeiă! . . .

Si Malican pronunciă aceste din urmă cuvinte cu uă voce tremurândă.

— Dér . . . sora sea? întrebă Henric.

— Dómna Margareta?

— Da.

Mai înainte de a rĕspunde, Malican se uită cu atenţiune la tênĕrul princiŭ: Scusaţi-mĕ monseigneure, ţise el, dér regele tatăl vostru, m'a lăsat în tot-dé-una să vorbesc liber şi . . .

— Vorbesce amicul meŭ.

— Eĭ bine! étă monseigneure, sunt aprópe un animal care abea póte să îndruge uă rugăciune, cu tóe acestea câte uă dată am nisce curióse ideĭ . . .

— Ah! ţise Henric, tu aĭ ideĭ? . . .

— Cel pucin pot ghici câte ceva.

— Adevĕrat!

— Si 'mĭ pare că sciŭ pentru ce Alteţa Vóstră se plimbă prin prejurul Louvruluĭ în spenţer de aba şi ca un om ordinar.

— Să vedem, ce aĭ vrut să ţicĭ cu acésta?

— Alteţa Vóstră vroesce să véda pe dómna Margareta . . . nu este adevĕrat? Si ceva maĭ mult, urmă Malican, că nu maĭ târţiŭ ca ieri, era aci un gentilhom din ţéra nóstră, un căpitan de gardă, domnul de Pibrac care vorbea cam în privinţa scopuluĭ Alteţeĭ Vóstre.

— Si ce ţiceaŭ eĭ?

— Că se vorbesce la Louvru de căsătoria D-neĭ Margareta de Valois cu principele de Navarra.

— Atuncĭ tu aĭ cugetat acum . . . că . . .

— Am cugetat că Alteţa Vóstră, după obiceiul celor din ţéra D-tóle, ar fi dispus de a vedea pe D-na Margareta, fără a fi vĕţut, înainte de a 'ĭ face curte . . .

— Si se póte că aĭ ghicit, ţise princiul rîţênd.

Malican 'şĭ încruntă sprîncenile şi păstră uă tăcere din cele maĭ elocinte.

— Eĭ bine, ţise Henric, óre am făcut rĕŭ?

— Nu. monseigneure.

— Si décă D-na Margareta e urită ? . . .
— Oh! ḑĕŭ nu ! ḑise Malican.
— E frumósă ?
— Ca un angel.

D. de Pibrac.

— Hum ! ḑise princiul, atuncĭ regina, mama mea, a avut uă frumósă idee de a 'mĭ o da de femeie . . .

— Acésta nu este părerea mea, rĕspunse cu francheţe cârciumarul.

— Si pentru ce acésta, hei?

Malican se află încurcat pentru un moment, dér reluă:

— Nu tot ce lucesce este aur, nu tot ce e frumos póte fi plăcut.

— Ce ţicĭ tu?

Malican păstră tăcerea.

— Să vedem, amice, ţise Henric, esplică-te pucin.

— Eĭ bine! se vedeţĭ la Béarn, noĭ suntem sĕracĭ, dér suntem oneştĭ: cum ţicea defunctul rege, tatăl D-tĕle, maĭ bine să fie cine-va cărbunar şi să 'şĭ aibă bordeiul sĕŭ propriŭ de cât a fi îmbrăcat în mĕtase şi a dormi sub acoperişele altora.

— Tatăl meŭ vorbea adevĕrul, Malican.

— Regele de Navarra, urmă Bearnesul, e rege peste un mic regat, şi regele Franciei e un mare seigneur, în comparaţie cu dênsul, dér cu tóte acestea . . .

— Eĭ bine?

— Si sciŭ, urmă Malican, ce păru a lua sémă la întrebarea principiuluĭ, că uă fiică a Franciei e destul de seducĕtóre pentru un rege de Navarra, dér . ! .

— Esplică-te uă dĕtă!

— Dér ţise Malican, fiicele Franciei sunt câte-uă dată ca fetele de ţĕranĭ. Ele fac a se vorbi de dênsele.

La rândul sĕŭ Henric de Navarra 'şĭ încruntă pucin sprâncenile.—Oh! oh! ţisse el, vorbescĭ puţin, dér spuĭ multe.

Scusă-mĕ, monseigneure, defunctul rege, tatăl d-tĕle ne lăsase a vorbi franc . . .

— Eĭ bine, urmézĕ.

— D-na Margareta, reluă Malican, ce se întărâtă pucin câte pucin, e uă frumósă princesă ce se tulbură când 'ĭ vorbescĭ de frumuseţea eĭ. Si décă Alteţa Vóstră avea ocasiunca de a face un voyagiŭ la Nancy...

— La vĕrul meŭ Henric de Guise? . . . Eĭ bine?

— Ducele Henric v'ar putea vorbi multe de D-ra Margareta.

— Malican, tu eştĭ un bun servitor si póte mĕ voiŭ folosi din poveţile téle . . . Dér pentru un moment trebue să mĕ supun reginei mame ce vroesce a sci opiniunea ce am de D-na Margareta . . . vom vedea.

In momentul când Henric sfârşi acestea, Noë intră.

— St, ţise regele, privind pe Malican.

Malican rĕmase nepăsător, salută pe Noë cum salută pe visitatorĭ luĭ şi se mulţumi de a chema numaĭ pe nepóta sea.

Myette alergă.

— Servesce pe acest gentilhom, ţise Malican, ce părea a nu înţelege că Noë căuta pe Henric.

Dér Henric întinse mâna acestuĭ din urmă. Atuncĭ Malican, ca om indiscret se depărtă şi merse pentru a aşeţa nisce sticle şi pahare ce se aflaŭ pe uă masă din fund.

— Ce trebue să vĕ servesc, frumosul meŭ seigneur? ntrebă Myette.

— Nimic, frumósa mea copilă.

Myette făcu un gest şi se depărtă.

— Pibrac te aşcéptă, Henric, ţise Noë.

— Ah! el m'aştéptă . . . Unde 'l aĭ găsit?

— La corpul guardeĭ. Avém aerul de a intra la Louvru ca la mine acasă.

Un soldat mĕ popri şi 'mĭ ţise «Nu este voe!—Bah! rĕspunseiŭ, dér când cunosc pe D. de Pibrac?» Nu pronunciasem încă bine acest nume, când un om eşi din corpul gardeĭ dicêndu-mĭ: «Cine vorbesce de mine? «Era Pibrac. «Eŭ,». El mĕ privi rîţênd şi 'mĭ ţise: «Nu vĕ cunosc dér accentul 'mĭ spune că eştĭ verĭ un cadet din gasconia séŭ din Béarn ce vine a 'mĭ cere protecţiunea; şi luându-mĕ de braţiŭ mĕ duse in curtea cea mare a Louvruluĭ.

— Si atuncĭ? întrebă Henric.

— Atuncĭ m'am mulţumit de a'ĭ da scrisórea D-neĭ regina de Navarra.

La vederea peceteĭ el tresări! apoĭ el o citi, şi înţeleseĭŭ că simţea uă mare emoţiune. In fine 'mĭ a ţis:

„Unde e princiul? unde e? — St 'ĭ rĕspunseiŭ, mĕ duc să 'l iaŭ.“ D. de Pibrac însciinţă atunciĭ pe un pagiŭ, ce se ocupa de un erete în colţul curţeĭ, făcêndu 'i un semn. Pagiul alergă. „Veţĭ pe domnul?“ 'ĭ ţise el. Pagiul mĕ privi. "Domnul, urmă Pibrac, este un al meŭ vĕr din Gascónia. Se va duce a căuta pe un gentilhom amic al sĕŭ, şi 'mĭ veĭ aduce pe amêndouĭ.

Da, mesire. „rĕspunse pagiul. Atunciĭ D. de Pibrac aplecându-se la urechea mea: „Du-te în grabă de adu pe princiul, 'mĭ ţise el, căciĭ cred că 'ĭ voiŭ putea arĕta chiar îndată pe D-na Margareta.“

Aceste din urmă cuvinte făcură pe Henric de Navarra să tresară, şi se ridică imediat.

— Bună-séra, compatrióte, strigă el luĭ Malican.

Si aruncă un scud pe masă. Malican salută.

Bună séra mica mea, adăogă princiul ce mângâiă cu familiaritate bărbia juneĭ Bearnese. La revedere! ne vom reîntórce, şi eşind luă braciul luĭ Noë. Louvrul era la duoĭ paşĭ. Pagiul asceptă pe Noë şi pe companionul sĕŭ pe prag. El curăţă puciu spençerul cel d'aba şi marele cisme ale princiuluĭ, pentru al face presentabil, şi ţise:

— Veniţĭ, domnilor.

Acest pagiŭ era un încântător băiat de cinciĭ-spreţece anĭ, bine îmbrăcat şi cu uă ţinută ireproşabilă.

— Cum te numescĭ, mititelule? 'l întrebă princiul.

— Raoul, pentru a vĕ servi, domnule, rĕspunse pagiul înclinându-se.

Apoĭ 'ĭ făcu să traversese curtea, să urce uă scsră mare şi de a străbate în fine maĭ multe sălĭ carĭ eraŭ înţesate de gentilhomĭ şi de soldaţĭ.

— He! he! murmură princiul, dér regina mama mea, nu e nicĭ pe jumătate păzită, în raport cu ce e aci la Louvru.

Pagiul se opri înaintea uneĭ uşĭ şi le ḑise:

— Aci e locuinţa particulară a domnuluĭ de Pibrac, căpitanul de guardă.

— Hum! se gândi princiul, bĕtrânul sir de Pibrac, tatăl sĕŭ, locuesce într'uă ruinătură, pe care mesir fiul sĕŭ, n'ar vroio nicĭ pentru grajd.

Apoĭ după ce pagiul deschise uşa şi ridică uă draperie, el intră.

IX

D. de Pibrac era un bărbat aprópe de patru-ḑecĭ şi cincĭ anĭ. Avea uă ţinută admirabilă, şi typul unuĭ gentilhom gascon ce 'şĭ a făcut averea, prin adjutorul trufieĭ şi a valoreĭ séle. Sir de Pibrac era născut într'un derăpănat castel, care se cletina la fie care vênt ce bătea.

La douĕ-ḑecĭ anĭ, tatăl sĕŭ, 'ĭ dedese un bĕtrân cal, uă rapieră toçită, uă géntă de pele cu cincĭ-ḑecĭ pistolĭ si 'ĭ a ḑis: „Când cine-va e de uă mică nobleţă, trebue să 'şĭ o urce şi să rĕmână apoĭ străbunul eĭ.“ D. de Pibrac a înţeles fórte bine acest consiliŭ plin de înţelepciune, şi cum era sigur că nu va ajunge nicĭ uă dată prophet în ţéra sea, el a plecat să 'şĭ facă un viitor la Paris.

Regele Henric II în timpul acela murise, lăsând coróna Franciеĭ luĭ Francisc II fiul sĕŭ.

D. de Pibrac avea la Paris un unchiŭ. Acest unchiŭ era un funcţionar însărcinat cu vênătorea regeluĭ. D. de Pibrac era vênător şi ca şi nepotul sĕŭ era gascon.

El sciu adesea să vorbéscă numaĭ despre dênsul, dér când îmbătrâni simţi că acest rol era ridicol, şi atuncĭ începu să laude pe nepotul sĕŭ, lăudêndu'l că e capabil să conducă orĭ-ce vênătóre, că dreséză ogarĭ, copoĭ şi alte animale. Sgomotul acesta ajunse pênĕ la urechile regeluĭ.

Intr'uă ḑi când Francisc II făcea vênătóre la Saint-Germain şi alerga după un epure, câniĭ 'ĭ perdură urma.

Se căuta acum cine-va care să cunóscă modul de al urma şi de a da peste el. Nimenĭ dintre vênătorĭ nu eraŭ specialĭ întru acésta. Piqueriĭ făcură căutărĭ zadarnice şi câniĭ alergaseră după el fără resultat. Insuşĭ regele se amestecase, dér nu reuşise.

Să se ducă cine-va să 'mĭ aducă pe acel gascon, despre care am auḑit minunĭ! ordonă Francisc II, care nu maĭ scia la ce sfânt să 'şĭ maĭ adresese rugăciunea luĭ.

D. de Pibrac sosi, examină partea unde câniĭ perduseră urma, se întórse şi se răsuci prin prejur şi termină prin a se îndrepta spre un stejar pe care timpul 'l găunoşase şi nu 'ĭ lăsase de cât cója. Apoĭ după uă observare minuţiósă ḑise: étă'l, epurele e acolo.

Si îutr'adevĕr, el vârâ mâna într'uă gaură din scorburile stejaruluĭ şi trase epurile afară de códă. Animalul făcu uă smăcitură şi se piti din noŭ în trunchiul arboreluĭ.

Pe credinţă de rege! ḑise Francisc II, étă uŭ băiat precios! Am să 'l ataşes pe lângă mine.

Si el 'l lua în gardea sea.

Din acea ḑi, D. de Pibrac, puse piciorul pe scara noroculuĭ şi n'avu de cât să se suie.

Francisc II muri. Carol IX 'ĭ urmă la tron. Carol IX era un amator şi maĭ mult ca repausatul rege, după vênătóre.

Unchiul D-luĭ de Pibrac, repetase atât de bine şi des că nepotul sĕŭ este cel maĭ exprimentat vênător din Francia şi Navarra, în cât noul rege de şi nu se înjosi pentru un moment de a cere concursul luĭ, totuşĭ dede pucină atenţiune ce se făcea tênĕruluĭ Pibrac.

— Sire, 'ĭ ḑise într'uă ḑi Pibrac, décă eram căpitanul guardeĭ Majestăţiĭ Vóstre, care rang 'mĭ putea da onórea de a intra la orĭ ce oră, 'ĭ aşĭ fi putut recita una din

cele mai minunate vênători de urs şi capră négră, care sunt nisce bestii fórte comune în munţii noştri.

— Hum! făcu regele, nu cum-va istorisirile d-tăle vor deveni scumpe.

— Ah! replică Pibrac, un rege al Franciei nu trebue să se uite la cheltueli.

Carol IX începu să rîdă şi D. de Pibrac fu căpitan în gardă. Ast-fel a fost norocul cel repede al junelui din Béarn, căruia dómna Jeanna d'Albret, regina de Navarra îi recomanda pe tênĕrul princiŭ fiul sĕŭ.

Pagiul Raoul, ridicând uă grea draperie, arătă celor doui tineri uă prea frumósă sală fórte bogat ornată, în care D. de Pibrac, şedea rĕsturnat cu negligenţă în un mare fotoliŭ cu ţinte de aur.

Cu tóte acestea, la sgomotul ce se produsese, el se sculă repede, se uită la princiŭ şi 'şi reţinu cu mare greutate în presenţa pagiului, uă mişcare de surprisă care 'i reaminti semănarea lui Henric cu repausatul rege Antoine de Bourbon, tatăl sĕŭ.

— Intraţi, scumpii mei compatrioţi, intraţi . . .

Şi cu un semn congediă pe Raoul. Pagiul salută şi dispăru. Atunci D. de Pibrac schibându-şi tonul şi înfăcişarea se înclină cu fórte mult respect înaintea junelui princiŭ.

— Alteţa Vóstră, ḑisse el, n'ar fi putut veni mai la timp. Si décă d-sea voesce a mĕ urma, 'i voiŭ arĕta pe d-na Margareta.

— Fără ca ea să mĕ védă?

— Fără ca ea să vadă pe Alteţa Vóstră.

— Drace! murmură Henric de Navarra, regina, mama mea, a avut, o vĕd, uă bună ideiă de a mĕ adresa la d. de Pibrac.

D. de Pibrac se înclină. Apoi ḑisse lui Noë.

D-ta, junele meŭ amic, ne veĭ aşcepta aci.

— Heĭ! ḑisse Noë, aşi fi dorit mai bine de a vedea pe princesa.

— Este cu neputință: este fórte greŭ de a se ține duoĭ în locul unde duc pe princiŭ.

— Bun! murmură Noë.

Atunci D. de Pibrac conduse pe princiŭ spre fundul sălei, înaintea unuĭ mare dulap cu sticle în care se afla uă mulțime de cărțĭ și manuscripte fórte bine așeḑate.

— Acestea sunt cărțile mele de vênătóre, ḑise el.

— Ore, ḑise princiul, voescĭ să 'mĭ arățĭ pe D-na Margareta desemnată . . . în verĭ un tabloŭ? . . .

— Oh! nu, rĕspunse Pibrac.

El întórse cheia ce închidea dulapul și deschise ușa. Apoĭ scoțênd duoĕ volume 'și strecură mâna, apăsă asupra unuĭ resort fórte bine ascuns, și cărțile făcênd uă mișcare asupra lor, lăsă a se vedea fundul dulapuluĭ deschis . . . și prin urmare uă trecere secretă . . .

— Oh! oh! strigă princiul, trăgêndu-se înapoĭ de mirare.

— Seigneurul meŭ, rĕspunse D. de Pibrac, acesta este unul din cele maĭ micĭ mystere ale Louvruluĭ. Și cum junele princiŭ părea din ce în ce maĭ mirat: — Déca D-na Catherina de Médicis, urmă căpitanul guarḑilor, ar sci că cunosc acéstă trecere secretă, ar putea bine să comandese lui René Florentinul, parfumorul eĭ, de a mĕ ucide la colțul uneĭ strade séŭ de a 'mĭ arunca în alimentele prânzuluĭ meŭ, pucin praf de acela misteriosul care m'ar trimete pe lumea cea l'altă sub pretext de *colică*.

— Hum! murmură Henric, are un frumos caracter D-na Catherina, și déca fiica sĕmĕnă mameĭ. . .

— Cred chiar, urmă D. de Pibrac, că D-na Catherina care cu tóte acestea a încercat tóte zidurile din Louvru, nu cunósce acéstă secretă trecere.

— Cum dér, o cunoscĭ D-ta? întrebă Noë.

— Am descoperit'o din întêmplare. D-na Diana de Poitiers a practicat'o. Regele Henric al II dormea în acéstă cameră, D na Diana locuia apartamentul D-neĭ Margareta; nóptea ea venea să védă pe regele.

— Si D-na Catherina nu o cunósce?

— Nu.

— Dér de unde sciĭ?

— Ah! écă cum ḑise, D. de Pibrac, ce se duse a închide cu zăvorul uşa prin care ceĭ duoĭ tinerĭ fură introduşĭ. Intr'uă séră căutam nisce volume ce se află în acest dulap. Mâna mea atinse resortul, el 'şĭ făcu mişcarea, dulapul se deschise, şi vĕḑuiŭ, la marea mea mirare, apărând trecerea întunecósă ce vedeţĭ. Un-spre-ḑece ore din nópte sunaŭ la Saint-Germain l'Auxerois, tótă lumea părea că dórme la Louvru, afară de sentinele. Luaiŭ un felinar şi mĕ încercaiŭ în trecerea misteriósă. După câteva momente şimţiĭ că numaĭ avea uă altă eşire, saŭ maĭ bine că uşa ce ce afla înaintea mea era închisă. Puseiŭ urechea şi auḑiĭ un sgomoţ de vocĭ. Un hohot de rîs... fraget şi sonor. Recunoscuiŭ rîsul D-neĭ Margareta. Atuncĭmĕ întorseiŭ fără sgomot, închiseiŭ dulapul, suflaiŭ în lumînare şi mĕ puseiŭ în pat. A doua ḑi luaiŭ un manuscript latin ce trata de vênătóre şi mĕ duseiŭ la D-na Margareta. D-na Margareta scie latinesce tot atât de bine ca şi călugĕrul de Brantome. „D-nă, 'ĭ ḑiseiŭ, eŭ am fost în tot-dé-una servitorul D-tĕle, dér sciŭ că vĕ voiŭ deveni sclav, décă veţĭ bine-voi de a da cetire acesteĭ scrierĭ care pentru mine nu e de cât cartea fermecată a sataneĭ. Princesa luă cartea, şi pe când ea citea, inspectam camera cu privirea. Zăriiŭ într'un colţ, la căpătĕiul patuluĭ de mahom, pe jumĕtate perdut în penumbra perdelilor, uă cruce de ivoriŭ.

— Oh! écă, 'mĭ ḑiseiŭ eŭ.

Mĕ apropiaiŭ de cruce, o esaminaiŭ cu luare aminte si trecênd degetulu pe partea ce represintă cuiul ce străbătea piciorul luĭ Crist, simţiiŭ acea parte mişcându-se. D-na Margareta citea încă şi nu 'şĭ ridicase însă capul. Scoseiŭ cuiul şi vĕḑuiŭ uă mică deschiḑĕtură négră pe unde simţiiŭ un curent de aer rece.

Atunci puseiŭ cuiul în bozunar. Apoi, când D-na Margareta 'şi sfârşi citirea, eŭ plecaiŭ.

He ! dér ḑise Amaury de Noë, sunteţi plini de imaginaţiuni, D-le de Pibrac.

— D-le, rĕspunse căpitanul gascon, cu acéstă qualitate, în ţéra nóstră, înlocuim banii ce nouă ne lipsesc.

Henric de Navarra rîdea. D. de Pibrac urmă :

— Séra, 'mi redeschiseiŭ dulapul, mĕ strecuraiŭ în săliţa misterióră şi fuiŭ îndreptat îndată printr'uă slabă colónă de lumină. Acea colónă de lumină provenea din camera Margaretei şi trecea prin deschiḑătura practicată pentru cuiul ce trebuia să străbată piciorul Christului. Mĕ apropiai, ţinându-mi resuflarea, năbuşind sgomotul paşilor mei; puseiŭ ochiul la ḑisa deschiḑĕtură şi vĕḑuiŭ pe fiica Franciei înconjurată de cameristele ei ce o găteaŭ pentru a merge la bal. Atunci de témă ca într'uă séră saŭ alta, D-na Margareta să nu simtă slabul curent de aer, 'mi procuraiŭ uă bucăţică de stejar şi tăind'o, astupaiŭ deschiḑĕtura. O deschid, dér, numai când am trebuinţă de a vedea . . .

— Si ai câte uŏ dĕtă acéstă trebuinţă ?

— Fórte adesea . . . Când D-na Catherina 'şi propune ceva rĕŭ, vine de consultă pe fiica sea.

— Si ce ḑice fiica sea ?

— Princesa e bună, dér D-na Catherina e încăpăţânată. Intr'una din seri vĕḑuiŭ pe regina intrând la fiica ei. Ea era rĕŭ dispusă, mĕ privi cam rĕŭ trecênd pe lângă mine. Mĕ îndreptaiŭ spre observatorul secret. Ceva 'mi ḑicea că era trebuincios ca să ascult.

— Ce să petrecu dér la princesa ?

— Regina intră ḑicêndu'i:—Margot, scumpa mea, regele légă amiciţie cu princiul Louis de Condé, acel înrĕutăţit huguenot, şi décă nu vom face regulă, înainte de trei luni, nu se va mai ţine slujbă la Louvru, ci vom merge la predică. Si sciţi, adăogă regina, de unde provine marea amiciţie a regelui ?—Nu, ḑise princesa. Ea provine din a-

ceia că principiul de Condé a dat regeluĭ duoĭ câniĭ.—Eĭ bine! ce e de făcut? întrebă D-na Margareta.— Heĭ! eŭ o sciŭ? ḑise regina.

Câiniĭ regeluĭ sunt sub direcţiunea gasconuluĭ de Pibrac. Décă Pibrac era un om de înţeles... dér e un zăpăcit care e devotat luĭ Condé maĭ tot atât cât şi regeluĭ... şi cel d'ântêiŭ a declarat că acestĭ câniĭ sunt de necomparat. In adevĕr, adăogă regina, acest Pibrac 'mĭ este neplăcut. Ar trebui ca René să 'ĭ trimétă ceva parfumăriĭ. „Înţelegeţĭ bine, seigneurul meŭ, că mĕ repuseiŭ în pat destul de neliniscit. A duoa ḑi regele făcea uă vênătóre la Meudon. M'am scoborât la câinărie fórte de diminéţă, maĭ înainte ca piqueriĭ să se fi desceptat, si mĕ apropiaĭ de ceĭ douĭ câniĭ aĭ principeluĭ de Condé. Unul se numea Cyrus, cel alt Xerxes.—Cugetasem întréga nópte la mijlocul de ale extermina mirosul.

— Si în fine l'aĭ aflat?

— Am aflăt mijlocul scoborându-mĕ la câinărie. Avém în buzunar un fitil cu sulf, 'ĭ am dat foc, şi luând pe Cyrus de gât, 'l făcuĭ să sórbă fumul. Apoĭ urmaĭ tot ast-fel cu Xerxes, şi mĕ reîntorseiŭ pentru a mĕ pregăti de vênătóre. La vênătóre ceĭ duoĭ câniĭ făcură greşelĭ, peste greşelĭ, causate din lipsa mirosuluĭ. Regele avu un acces de furie. Ucise pe Cyrus şi ḑise cu rĕutate principiuluĭ de Codé:—In viitor, vĕrul meŭ, te veĭ putea dispensa de a 'mĭ maĭ face asemenea presenturĭ.“ Principiul părăsi vênătórea şi séra nu apĕru la Louvru. A doua ḑi regina mamă 'mĭ făcu un salut încântător. Vedeţĭ dér, seigneurul meŭ, că trecerea secretă 'mĭ a servit la ceva. Veniţĭ...

Căpitanul guarḑilor luând pe Henric de Navarra de mână 'l duse în săliţa întunecósă.

— Umblaţĭ încet, 'ĭ ḑise el la ureche. La Luovru zidurile aŭ ecourĭ.

— Fiĭ liniscit.

D. de Pibrac adăogă:

D-na Margareta e acum la toaletă, cameristele o gătesc, şi uă veţi vedea în splendórea frumuseţeï sélle.

Cu tot suvenirul frumóseï argintărese şi pucina simpatie ce simţea pentru hotărârea căsătorieï, Henric de Navarra nu 'şï putu opri uă uşóră bătae de animă. Femeia ce cine-va trebue să ia de soţie produce în tot dé-una acest effect, fiă ea chiar bětrână si urîtă. Când anima nu bate de speranţă, atuncï bate de témă.

D. de Pibrac ridică încetinel lemnul şi Henric vĕḑu străbătând uă rază de lumină.

— Priveşce! 'ï şopti gasconul.

El cedă locul luï Henric, care 'şï puse ochiul la deşchidĕtura practică în zid, şi rĕmase mirat.

Margareta se afla în acest moment în facia uneï marï oglinḑï de oţel, cu facia îndreptată spre cruce, ast-fel că princiul putu sĕ o privéscă cum nu putea mai bine.

Duoĕ frumóse cameriste uă găteaŭ.

Margareta era în adevĕr cea maï frumósă femmeie din tot regatul.

Princiul o găsi atât de frumósă in cât se gândi imediat la D. de Guise şi la Bearnesul Malican, şi simţi duoĕ dorinţe: cea d'ântêiŭ, de a se găsi faciă în faciă cu ducele cu spada în mână . . . cu pumnalul în dinţï; şi cea d'a doua, de a putea sugruma pe Malican ce 'şï permisese cuvinte atát de atăcătóre uneï asemenea frumuseţï.

Din nenorocire contemplaţiunea princiuluï fu de scurtă durată, căcï uă uşă se deşchise în camera d-neï Margareta şi un noŭ personagiŭ intră.

Acest personagiŭ era uă femmeie.... uă femmeie deja învêrstată şi care, cu tóte acestea, păstra încă urmele uneï frumuseţï suverane, aï căreï ochï negri scânteia de focul tinereţeï, şi a căreï talie majestósă şi umblet mândru, anuncia obiceiul dominaţiuneï.

Acéstă femmeie se numea Catherina de Medicis, cu

dispositiune obscură și, strşanică înaintea căreia Francia se înclina tremurândă.

Acéstă apparițiune făcu ca junele princiŭ să simță uă impresiune stranie.

El încetă de a mai contempla pe Margareta și începu a privi cu gróză pe Catherina.

D-tea dómnă! strigă princiul, d-tea eşti amica dómnei de Gramont. (Pag. 55).

— Regina! 'i şopti Pibrac la ureche.

— Ghicissem că este ea, respunse el.

D-na Catherina era rĕŭ dispusă: și cu sprîncenile încruntate se adresă fiicei sélle dicênd:

— Mica mea, ce ființă fericită ești, pe lângă încântătórea'ți frumusețe mai te împodobescĭ de diminéța până séra, nu e așa ?

Margareta salutând pe mama eĭ cu un surîs încântător, ḑise :

— Când voiŭ fi regină, mĕ voiŭ amesteca în lucrurile politice, D-nă.

— Veĭ fi regină fórte în curênd, fiica mea.

Juna pricesă tresări și făcu uă mișcare pe scaun.

— Ah ! ḑise ea, acésta nu este încă hotărâtă, 'mĭ închipuesc.

— Este hotărât, replică cu rĕcélă Catherina, politica o voesce.

Princesa deveni palidă și murmură cu totul mișcată :

— Așa dér trebue să mĕ căsătoresc cu princiul de Navarra ?

— Trebue.

— Trebue să fie un urs rĕŭ crescut, fără îndoială, urmă Margereta cu un ton batjocoritor ; séŭ un muntean, un princiŭ ce miróse a cépă și usturoiŭ.

— Guralivo ! murmură Henric de Navarra cu dispreț.

— Si să mĕ duc a viețui la Pau séŭ la Nérac, în verĭ un palat ruinat pe sub ușile căruia șueră vêntul, și prin a căruĭ învelitóre strebate plóia . . .

— Mica mea, ḑise cu gravitate regina, cu frumoșiĭ scuḑĭ de aur pe care regele Carol IX, fratele tĕŭ 'ți va d'a de zestre, princiul, sociul tĕŭ, 'și va rezidi castelul de la Nérac.

Dér Margareta pucin simțitóre acesteĭ făgăduelĭ, urmă : — Să viețuesc la Nérac, în meḑiu-locul femeilor și bărbaților ce merg la predică !

— Ti se va zidi uă capelă catholică.

Si regina însoți aceste cuvinte de un surîs, și făcu pe Henric de Navarra să cugete mult.

— Oh ! oh ! 'și ḑise el, óre D-na Catherina ar voi să 'mĭ dea pe fiica sea cu scopul de a mĕ converti la catholicism ?

Margareta reluă :

— Atât ómenii sĕracĭ cât şi ceĭ de nimic să însocesc şi eĭ după gust . . .

— Nu este tot ast-fel cu princii, fiica mea.

— Si eŭ sunt convinsă că acest princiŭ de Navarra 'mĭ displace cu totul.

— Nu cred, fiica mea, décă séměnă tatăluĭ sĕŭ.

— Eĭ bine ?

— Il veĭ găsi încântător.

— Drace ! murmură Henric de Navarra, voiŭ proba D-neĭ Margareta că valores ca şi un altul. Nu trebue să fiŭ maĭ rĕŭ preţuit ca... D. duce de Guise.

Cugetând la ducele de Guise, princiul simţi coprinçêndu'l uă adevĕrată slăbiciune, şi ei privi pe Margareta.

— Heĭ ! heĭ ! 'şĭ çlise el, Malican e un mare mincinos, în adevĕr !

Şi întorcêndu-se către D. de Pibrac, el 'ĭ çlise de uă dată :

— Aĭ vĕçut pe D. de Guise ?

D. de Pibrac nu fusese preparat la acéstă repede întrebare, şi 'l făcu să tresare cum face sunetul uneĭ trămbiţe ce tresară pe un vechiŭ soldat.

— Pentru ce mĕ întrébă Alteţa Vóstră acésta ?

— Pentru că . . . se çlice . . .

— St! seigneurul meŭ, çlise căpitanul, vom vorbi despre acésta altă-dată . . .

D-na Catherina urmă :

— Primiiŭ uă crisóre de la regina de Navarra.

— Ah !

— Regina mĕ anunciă că va sosi la Paris în cincĭ séŭ sése sĕptĕmânĭ.

— Fórte iute . . .

— Si că va fi însocită de fiul eĭ...

D-nă, çlise Margareta, mĕ voiŭ căsători fiind-că cere trebuinţa politică ; dér . . . d'acum pênĕ atuncĭ . . .

Princesa se popri.

— Sfârşaşce, fiica mea, ḑise regina.

— D'acum şi pênĕ atuncĭ, urmă Margareta, v'aşĭ fi fórte recunoscĕtóre de a nu 'mĭ maĭ vorbi de regina de Navarra, nicĭ de fiul eĭ îmbrăcat în haine gróse de *aba*...

Henric făcu uă mişcare de nerăbdare.

— Voiŭ purta de mătase, mica mea, 'şĭ ḑise el, şi.... vom vedea . . .

Margareta avea fără înduoiélă să maĭ urmeze asupra principeluĭ de Navarra, pe care nu 'l scia aşa aprópe de dênsa, când uşa se deschise din noŭ. Un pagiŭ intră. Pe acest pagiŭ, Henric 'l recunoscu. Era acel frumos Raoul ce 'l introdusese cu uă ori maĭ înainte.

— Ce voescĭ, micul meŭ? întrebă regina.

— D-nă, rĕspunse Raoul, mesire Reṇé Florentinul doresce a fi introdus la Majestatea Vóstră.

René! strigă regina a căreĭ faciă posomărîtă se lumină.

— Da, D-nă.

— A sosit dér?

— A sosit, D-nă.

— Diĭ să intre, Raoul, ḑiĭ să intre!

Pagiul deschise uşa, şi René Florentinul intră.

René era plin de praf; gulerul ghemuit, haina murdară, cismele . . . în fine totul în desordine . . .

El avea infăcişarea tristă şi milósă a omuluĭ bătut.

— Drace! strigă regina Catherina, în ce *hal* eştĭ, René! de unde eşĭ?

— Es din temniţă, D-nă.

— Din temniţă! strigă regina.

— Da, D-nă, şi este de necreḑut ca în Francia, la patru-ḑecĭ leghiĭ de Paris, un om ce Majestatea Vóstră onóră de protecţiunea sea, să cadă în mânile a duoĭ gentilhomĭ de provincie şi unuĭ cârciumar . . . să fie tăvălit prin ţărînă, legat şi închis într'uă pivniţă, unde trebuia să móră de fóme şi sete.

— Tu visezĭ, René.

— Nu visez, D-nă.

— Dér aceştĭ gentilhomĭ, 'ţĭ sciŭ numele?

— Iĭ le-am spus, chiar 'ĭ am amenințat . . .

— Si eĭ nu aŭ căḑut la piciórele télle?

— Eĭ mĕ aŭ năbuşit de lovĭturĭ.

Catherina părea agitată.

— Eĭ bine, ḑise ea, déca este ast-fel, René poţĭ fi liniscit, veĭ fi rĕsbunat!

— Heĭ! murmură princiul de Navarra, din locul sĕŭ de observaţie.

— Si acestĭ gentilhomĭ vor fi spânḑuraţĭ! adăogă Catherina.

Princiul era brav şi cu tóte acéstea simţi un slab cutremur şi pĕrul sĕŭ se sbârli . . .

X.

D. de Pibrac era departe de a se gândi că gentilhomiĭ pe care regina Catherina voia a'ĭ spânḑura eraŭ în acel moment, unul lângă dênsul şi cel alt în camera sea.

— Vino, seignorul meŭ, 'ĭ ḑise el, vom vorbi maĭ în linisce în camera mea.

D-na Margareta 'şĭ schimbase locul, princiul nu o maĭ vedea. Acésta póte fu causa de a se lăsa a fi dus.

Eşiră dér din trecerea secretă şi reintrară în camera D-luĭ de Pibrac.

Noĕ se aşeḑase lângă foc şi cu o carte în mână, ascepta reîntórcerea princiuluĭ şi conductoruluĭ sĕŭ.

Vĕḑêndu'ĭ reapărând, el se ridică.

— Ore, întrebă el, n'aşĭ putea vedea şi eŭ pucin pe D-na Margareta?

— Déca voescĭ, rĕspunse Pibrac.

El 'ĭ arĕtă trecerea secretă şi 'ĭ ḑise:

— Umblă în vêrful degetelor. Uă rază de lumină te va conduce şi veĭ pune ochiul la deschiḑĕtură. Numaĭ,

aĭ grijă . . . căcĭ la cel maĭ mic sgomot veĭ atrage atenţiunea . . .

Henric începu a rîde :

— Si veĭ vedea pe un personagiŭ, ţise el, ce nu te asceptaĭ a 'l găsi la Louvru, cred.

Noë păru mirat, şi D. de Pibrac 'şĭ îndreptă privirile asupra princiuluĭ ca pentru a afla esplicarea acestor cuvinte.

— Pe când Noë va privi pe aceia ce 'mĭ este destinată de consórtă, replică princiul, vĕ voiŭ istorisi uă aventură ce ni s'a întêmplat . . .

— Când ?

— Sunt treĭ ţille.

— Unde acésta.

— Intre Blois şi Orleans.

Noë se îndreptă spre trecerea secretă în care şi dispăru.

— Am avut uă afacere comediósă cu René Florentinul, ţise el.

D. de Pibrac făcênd uă mişcare lăsă să 'ĭ cadă cleştele cu care se pregătea de a aţăţa focul.

Henric urmă cu răcélă :

— Noë şi eŭ suntem gentilhomiĭ, de care vorbesce René şi pe care D-na Catherina voesce a 'ĭ spênţura.

Aceste din urmă cuvinte mişcară atât de tare pe demnul gentilhome în cât uită de a 'şĭ maĭ aţaţa focul.

— Cum ! seigneurul meŭ, strigă el, sunteţĭ D-vóstră ?

— Noĭ suntem.

— Ah ! cerule ! dér sunteţĭ perduţĭ ! . . .

— Aidea-de ! ţise princiul rîţênd.

— Seigneurul meŭ, ţisse cu gravitate D. de Pibrac, permite de a 'mĭ esprima cu francheţă părerea ; maĭ bine aţĭ avea de inamic pe imperatorul Germanieĭ, regele Englitereĭ şi regele Spanieĭ aliaţĭ, de cât pe René Florentinul singur.

Si D. de Pibrac pronunciă aceste cuvinte cu un accent atât de convins, în cât însuşĭ princiul fu mişcat.

— Bah! ḑise el, D-na Catherina n'are puterea de a spînḑura pe un princiŭ de Navarra.

— Este adevĕrat. . .

— Heĭ! te asigur că ea maĭ întêiŭ va lua séma, va cugeta la ceea ce face . . . înainte de a da călăuluĭ pe viitorul sociŭ al fiiceĭ séle . . .

— Ceea ce ḑicĭ, seignorul meŭ, este plin de sens . . .

— Nu este aşa?

— Numaĭ acésta nu o dovedesce nimic, seignorul meŭ.

— Creḑĭ?

— Oh! sunt sigur.

Noë apăru în acest moment:

— Ah! drace! ḑisse el, am vĕḑut pe D-na Margareta, dér am maĭ vĕḑut un chip neplăcut . . .

— Pe René?

— Si aveaĭ dreptul, Henric, nu mĕ aşceptam de a 'l găsi la Louvru.

— Eĭ bine! ḑise D. de Pribac, sunt maĭ încurcat de presenţa D-vóstră aci de cât de a luĭ.

— Ah! ce spuĭ! . . .

— Seignorul meŭ, reluă căpitanul, când aĭ pe René de inamic, trebue să te aşcepţĭ la tóte. Déca René vĕ va întêlni, vĕ va închide. Atuncĭ veţĭ fi de neapĕrat silit de a vĕ trăda incognitul pentru scăparea vóstră.

— Drace! nu m'am gândit la acésta.

— Si când va sci că are a face cu regele de Navarra, ura 'ĭ va cresce în loc să descréscă.

— Pentru ce óre?

— Pentru că sunteţĭ huguenot şi pentru că regina Catherina urasce pe huguenoţĭ. Afară de acésta, René şi regina, este tot una. Pentru a place regineĭ, René ar pune foc palatuluĭ papeĭ, şi pentru a place luĭ René regina ar da foc Louvruluĭ.

— Scusă-mĕ, D-le, întrerupse Noë, dér sunt un sĕrman gentilhom de ţéră şi nu înţeleg lucrurile ce vĕ închipuiţĭ.

D. de Pibrac surîse cu ironie.

— Regina, ţicĭ D-tea, urăşce pe huguenoţĭ?

— Ea 'ĭ persecută.

— Şi cu tóte acestea voesce să căsătoréscă pe fiica sea cu un princiŭ ce merge la predică.

— D-le, replică D. de Pibrac, permite-mĭ de a deschide un parantes.

— Da . . .

D-na Jeanna d'Albret, regina de Navarra, a negociat căsătoria princiuluĭ fiul sĕŭ cu D-na Margareta, şi regina Catherina, în politica eĭ întortochiată, a găsit că acéstă însocire ar putea duce la un bun capĕt îngrozitórele eĭ planurĭ.

— Bun! apoĭ?

— D-na Ieanna d'Albret 'şĭ a reamintit de mine şi a avut dreptul. 'Mĭ a adresat pe Monseigneurul însărcinându-mĕ de a vĕ servi de călăuză la curtea Franciei. Regina de Navarra e suverana ţĕreĭ mele; sunt Bearnes în fundul animeĭ şi voiŭ face ceia ce regina a voit. Dér . . .

La acest *dér*, Henric ridică capul.

— Dér, urmă D. de Pibrac, regina nu 'mĭ a făcut onórea de a 'mĭ cerca părerea relativ la acéstă căsătorie.

— Eĭ bine! ţise princiul ce ascultase cu luare aminte, déca 'ţĭ aşĭ cere-o, eŭ?...

— Aşĭ rĕspunde franc Alteţeĭ Vóstre.

— Vorbesce, în acest cas.

— Seigneurul meŭ, ţise D. de Pibrac, un princiŭ de sângele vostru trebue să ia séma . . . Ertă-mĭ comparaţiunea, te rog.

— Oh! oh! D-le de Pibrac.

— Alteța Voastră mi-a cerut părerea, iat-o. Când cineva trebuie să fie rege al Navarrei...

— Hm! făcu prințul care se apropie de fereastră şi aruncă o privire melancolică Senei, cine ştie? Şi, ca şi cum ar fi avut o presimțire a zilelor ce vor urma într-un viitor nu prea îndepărtat, el repetă: Cine ştie? Apoi, privindu-l pe domnul de Pibrac: Ei bine, ce trebuie să facă cineva care va fi rege al Navarrei?

— Şi care este hughenot, adăugă Pibrac... Ar trebui să-şi ia o nevastă de aceeaşi religie cu el, să-şi restaureze castelul din Coarasse şi palatul din Nérac, şi să nu se mai gândească să vină să locuiască la Luvru, care este o casă cam nesănătoasă, pe unde, la tot pasul, un om poate aluneca printr-o trapă în cine ştie ce temniță ascunsă şi să nu mai vadă niciodată lumina soarelui.

Un moment, Henri rămase gânditor, păstrând tăcerea.

— Seniorul meu, reluă căpitanul, v-am spus părerea mea, doriți acum şi un sfat?

— Spune, domnule de Pibrac.

— Înfăşurați-vă în manta; este noapte şi noaptea toate pisicile sunt negre şi toți oamenii înfăşurați în mantale se aseamănă.

— Ai dreptate.

— Mergeți la hanul la care ați tras, înşeuați-vă caii şi, până mâine, lăsați treizeci de leghe între dumneavoastră şi Paris!

— Deci mă sfătuieşti să mă întorc în Navarra?

— Da, Seniorul meu.

— Şi regina ?... mama?

— Îi veți spune că ați văzut-o pe doamna Margareta, ceea ce este adevărat, dar că are o aluniță pe nas, ceea ce nu este adevărat, dar scopul scuză mijloacele, în paranteză fie spus, şi că de aceea nu vă place!

— Deci mă sfătuieşti să mă întorc în Navarra şi să renunț la planul de căsătorie...

— Pe onoarea mea, spuse Noë – care avea destul bun simț, – vorbele domnului de Pibrac valorează aur!

Henric rămase tăcut şi-şi plecă fruntea. Deodată el deschise fereastra de sticla căreia îşi lipise fruntea şi-şi scoase capul înfierbântat în răcoarea serii.

Luvrul era cufundat în întuneric şi apele Senei curgeau noroioase; dar ici-colo, în împrejurimi, străluceau lumini în ferestrele caselor vecine şi un murmur confuz se ridica din oraşul cel mare, deasupra căruia apăsa un cer negru şi prevestitor de furtună. Timp de câteva minute, prinţul rămase uitându-se spre fluviu, apoi ridică privirea spre cer. O stea scânteia printre nori şi strălucirea ei atrase atenţia tânărului prinţ.

Deodată, se întoarse şi spuse:

— Domnule de Pibrac, eşti al doilea bearnez care, astăzi, mi-a vorbit la fel; şi respectând ordinea obişnuită a lucrurilor, ceea ce spuneţi ar însemna însăşi înţelepciunea, dar...

La rândul său, Henric se opri la acest dar şi privi steaua.

— Dar, reluă el după o clipă de tăcere, vedeţi această stea care străluceşte pe cer! eu cred că este steaua mea!

— A apărut dinspre sud-vest, seniore, dinspre Navarra.

— Va urca şi va stăpâni cerul deasupra Parisului... Şi, văzând că nici Noë, nici domnul de Pibrac nu par a-l înţelege, adăugă: O voce misterioasă s-a făcut auzită în adâncul sufletului meu şi ea mi-a şoptit: Trebuie să te însori cu prinţesa Margareta a Franţei nu pentru că este frumoasă, nu pentru că o vei iubi şi ea te va iubi, ci pentru că numai trecând peste mari greutăţi vei putea să-ţi atingi soarta care-ţi este destinată.

Spunând acestea, Henric îşi îndreptă capul cu mândrie, îl trase înapoi şi avu o asemenea expresie majestuoasă, încât domnul de Pibrac şi Noë fură fascinaţi de-a dreptul. Tăcerea solemnă domni din nou în camera lui de Pibrac.

În sfârşit, acesta spuse:

— Snigneurul meŭ, ḑise el, cuvintele Alteţeĭ Vóstre mĕ fac a păstra tăcerea. Nu sciŭ ce va fi destinul d-téle, dér vĕ citesc în ochĭ că veĭ fi un mare rege. Acea stea ce licăre pe cer este a vóstră ḑicĭ d-ta? Eĭ bine! privesce-o... urméḑ'o, n'asculta alte poveţĭ de cât pe ale séle... ómenĭĭ ce cred în stelele lor sunt ómenĭ tarĭ!

— Aĭ dreptate, Pibrac, rĕspunse princiul. E uă oră de când eram copil şi nu cugetam de cât la plăcerĭ, acum strania divinitate ce presidésă politica 'mĭ apare şi cartea viitoruluĭ se deschide pentru mine. Ura luĭ René, furia D-neĭ Catherina, nimic din tóte acestea nu mĕ vor atinge. Pumnalul ce trebue să mĕ ucidă nu este încă fabricat...

După acestea, princiul veni să se repună pe scaun şi cum D. de Pibrac părea îndoios, 'ĭ ḑise:

— La ce cugeţĭ?

— Caut în mintea mea, seigneure, un mijloc de a sdrobi mânia luĭ René. Décă muşcătura uneĭ vipere nu e tot dé-una mortală, cel pucin produce uă rană durerósă. Esĭ în Paris incognito. Décă nu voescĭ a te trăda, trebue să liniştescĭ ura luĭ René.

— Cu aur?

— Nu.

Princiul privi pe junele sĕŭ însocitor.

— Trebue ca Noë să 'ĭ céră scuze?

— Nu, de loc...

— Eĭ bine! atunceĭ?...

— Téma stinge furia laşilor, ḑise D. de Pibrac. René este favoritul D-neĭ Catherina, dér décă eraĭ sub protecţiunea regeluĭ...

— Drace! murmură Noë, acésta ar fi îndestul de ingenios. Dér cum regele va lua el tot de uă dată sub protecţiunea sea pre nisce ómenĭ ce nu 'ĭ cunósce?

— Seigneurul meŭ, sciĭ că în ţéra nóstră ideile sunt maĭ comune de cât monedele?

— Este adevĕrat, D. de Pibrac.

— Am uă idee.

— Este ea bună?

— O cred.

— Şi . . . acéstă idee?

— Veĭ eşi din Louvru spre a vĕ reîntórce la hotel.

— Prea bine.

— Intr'uă oră veĭ primi visita pagiuluĭ Raoul, ce este amicul meŭ.

— De minune.

— Raoul va fi însoţit de un valet ce vĕ va aduce haine de galĕ.

Henric privi cu mirare pe căpitanul gardilor.

— Este astă-sĕră la Louvru bal. Vor danţa tótă nóptea. Alteţa Vóstră cunósce el un joc de la Turena ce se numesce *Umbra*?

— Fórte bine.

— Si princiul e un jucător escelent, adăogă Noë.

— Atuncĭ tóte ne favorisézĕ. Vĕ voiŭ spune maĭ pe larg în astă-sĕră.

Acum reîntórceţi-vĕ la locuinţă, asceptaţĭ şi urmaţĭ pe Raoul orbesce.

Princiul şi Noë se învĕlirĕ în mantelele lor şi D. de Pibrac 'ĭ duse printr'uă micĕ scară ce ducea la uă portiţă rĕspunzĕtóre pe rîŭ.

— Aşa dĕr, în astă-sĕră, le zise el.

Henric şi Noë merserĕ în lungul rîuluĭ, şi când furĕ la óre care depărtare de Louvru, cel d'ântêiŭ zise cu totul încet:—'Mĭ pare că în adevĕr Malican avea bune deslușirĭ asupra D-neĭ Margareta.

— Pentru ce dĕr, întrebă Noë, voescĭ a o lua de socie Henric?

— Pentru că princiĭ nu se însor ca ómeniĭ sĕracĭ, pentru scopul de a avea copiĭ... Am maĭ spus'o adinéurea încep a mușca din politică.

— Acésta e un fruct verde, Henric. Mĕrul amorului e mai dulce.

— Nu renunciŭ la acela.

— Ah! mai cugetĭ încă la frumósa argintăresă?

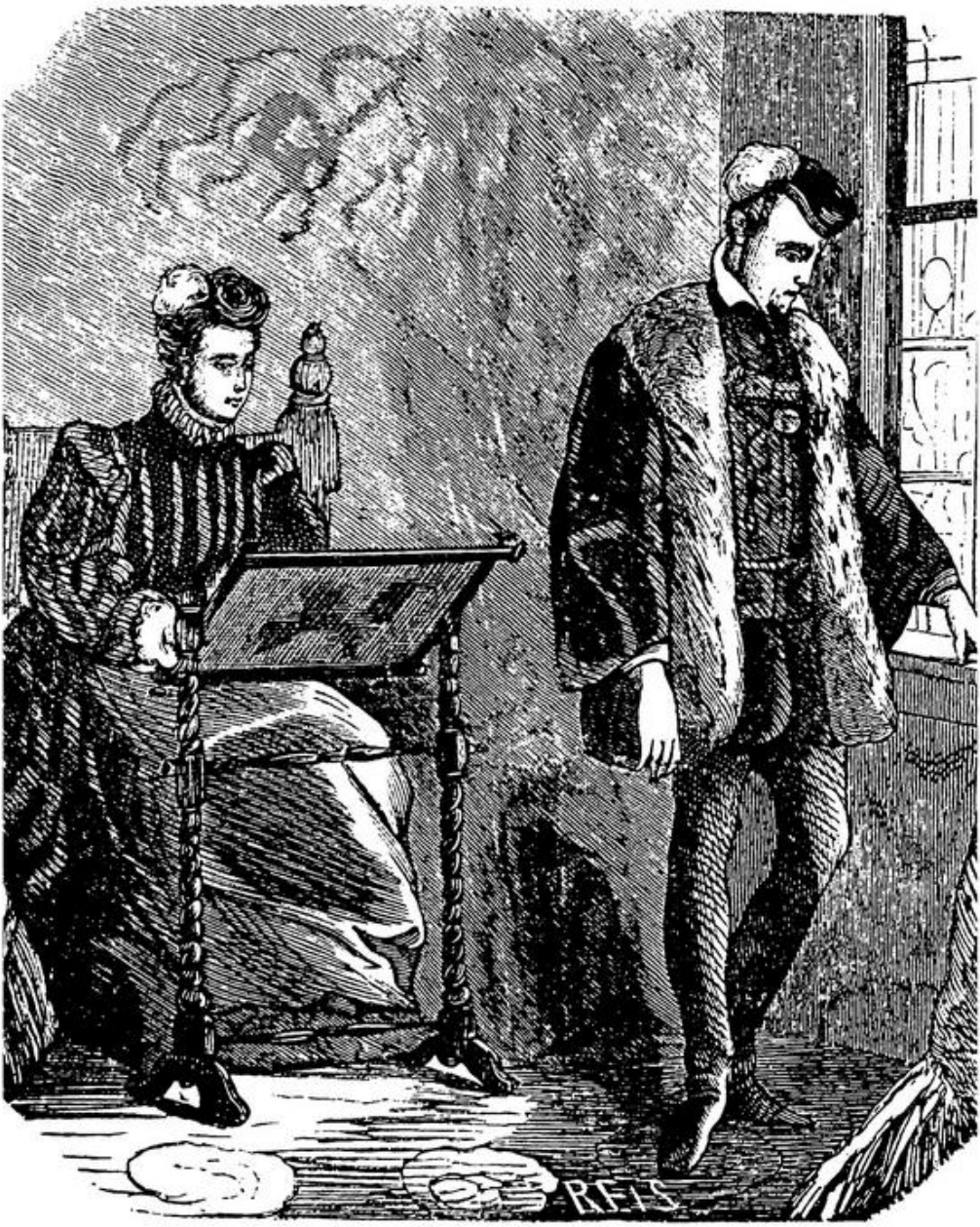

Regelui 'i se ura cu regina pe care uă găsea fórte tristă.

— Da.

— Şi prin urmare uiţĭ scrisórea Corisandrei.

— Noĕ, amicul meŭ, frumósa argintăresă mĕ va iubi în ciuda Corisandrei.

— Bah! credĭ?

— Si 'mĭ a trecut, chiar acum, uă stranie idee prin cap.

— Care?

— Aceea de a face să fiŭ iubit de D-na Margareta, ce pretinde că sunt un urs rĕŭ crescut.

— Noë rîdênd pronunciă un singur cuvênt:

— Nu veĭ fi cel d'ântêiŭ.

— Noë, amicul meŭ, ḑise princiul, când voiŭ fi rege te voiŭ spânḑura.

— Pentru ce, seigneurul meŭ?

— Pentru că vorbescĭ rĕŭ de regina de Navarra.

Noë tăcu, dér urmă pe sub mustaţa sea blondă de a rîde şi ceĭ duoĭ tinerĭ ajunseră pe podul Saint-Michel.

— Ah! drace! ḑise Noë, nóptea e întunecósă şi apoĭ acel bandit de René trebue să fie încă la Louvru.

— Si ce e cu acésta?

— Mĕ duc să arunc uă privire prin feréstra prăvălieĭ séle.

— Pentru ce?

— Pentru a revedea pe frumósa Paola.

— Dér Noë, amicul meŭ, ḑise princiul, voescĭ să fim spânḑuraţi? După ce am depus pe acel cutezător Florentin în fundul uneĭ pimniţe, voescĭ acum a'ĭ seduce pe fiica sea?

— Acésta e tocmaĭ pentru a nu ne spânḑura, rĕspunse Noë.

Si fără a ascepta uă nouă întrebare din partea princiuluĭ, el se apropiă de prăvălie.

Intunecimea domnea pe pod. Prăvălia însă era luminată.

Frumósa Paola se afla la comptuar; şi înaintea eĭ Godolphin, acea fiinţă debilă, cu privirea nehotărâtă, pe care maestrul René 'l avea ca păzitor al fiiceĭ séle.

Godolphin ţinea in mână mantaua şi pălăria; el vorbea cu Paola, ce părea a'l asculta cu mare nepăsare.

Noë se trase înapoĭ cu iuţélă.

— Să ne retragem, ţise el, el ese.

Si, în adevĕr, abia ceĭ duoĭ junĭ se depărtară de câţĭva paşĭ când uşa prăvălieĭ se deschise. Era Godolphin ce eşea.

— Veĭ închide uşa, Paola ? ţise el.

— Da, rĕspunse juna fată.

— Mĕ duc la croitor care 'mĭ a promis pentru astă-sĕră haina de galĕ a tatăluĭ d-tĕle.

— Tatăl meŭ nu va veni asta-sĕră, ţise Paola. Décă n'a venit pênĕ acum . . . v'a sosi de sigur mâne . . .

— Prea bine, murmură Noë ce auţi aceste cuvinte.

— Cu tóte acestea, adăogă Godolphin, nu voiŭ şedea mult.

— Cum veĭ voi, ţise juna fată cu un ton batjocoritor. Nu oftez după tine, frumosule Godolphin.

Junele om suspină si se depărtă cu un pas grăbit.

— Écă, ţise Noë încet, un rival ce nu 'mĭ face tocmaĭ mare onóre.

El urmări cu ochiĭ pre Godolphin, ce dispăru la capătul podăluĭ şi strângênd mâna princiuluĭ :

— Henric, 'ĭ ţise el, să facem legătura.

— Este făcută.

— Te voiŭ servi în cestiunea frumóseĭ Argintărese.

— Mĕ ascept.

— Si mĕ veĭ lăsa singur cu frumósa parfumărésă. Reintórce-te la hotel, te voiŭ găsi.

— Dér nenorocitule, ţise Henric de Navarra, René va veni.

—Numaĭ surtem într'un hotel de provincie. Seina curge pe sub punţĭ şi apoĭ 'l voiŭ îneca în Seina.

Si Noë părăsind pe princiul, se apropiă de prăvălie. Paola tocmaĭ deschidea uşa pentru a respira pucin aer.

La vederea uneĭ persóne care înainta spre dênsa, tê-

nĕra fétă făcu uă mişcare ca cum ar fi vroit să se retragă. Noë profită de ocasie şi se apropiă de uşă.

Paola recunoscu pe frumosul gentilhom care pretindea că cunósce pe tatăl sĕŭ şi începu să se roşéscă.

— Scusă-mĕ, domnişóră, ḑise el, că vin aşa de târḑiŭ dér sunt un gentilhom de provincie, şi nu cunosc obiceiurile... Brr! nu găsescĭ că e cam frig? Si Noë împinse uşa prăvălieĭ.

— Dér, domnule... ḑise tênĕra fétă.

— Értă-mĕ, am uitat adinéurea, ceva aci.

— Aĭ... uitat... şi ce... mesir?

— Oh! ḑise Noë, aruncându'ĭ uă privire, un lucru pe care poţĭ să mi'l redaĭ... Si el împinse zăvorul uşeĭ pe care tênĕra fétă, uă închisese deja.

— Mi-am uitat anima, adăogă el.

— Domnule! ḑise Paola care se încercă de a lua un ton maĭ sever roşindu-se în acelaşĭ timp şi maĭ tare...

— Domnişóră, ḑise cu repeḑiciune junele om, 'mĭ pare că n'o să te găsesc nicĭ uă dată singură şi trebue cu orĭ ce preciŭ să profit de câte-va momente de întreţinere... sunt gentilhom şi nu trebue să te temĭ de nimic, apoĭ să 'ţĭ mărturisesc sincer, te iubesc.

Tênĕra fétă aruncă uă privire neliniscită prin gémurile prăvălieĭ care nu eraŭ încă închise cu oblonul, şi ḑise :—Oh! plécă domnule, căcĭ décă va veni Godolphin .. séŭ tatăl meŭ...

In loc să plece, Noë căḑu în genuchĭ, şi o privi : Oh! cât estĭ de frumosă, murmură el.

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ! ḑise sĕrmana fétă cu o voce tremurândă, decă tatăl meŭ va veni... Si ridicând pe tênĕrul om ḑise : cel pucin nu sta acolo, te va vedea cine-va după pod, vin'o aci...

Ea deschise uşa de la camera din fundul prăvăliei unde şedea de obicĭnuit şi care era uă frumósă odae mobilată cu oratoriul dómneĭ Margareta de Francia. Apoĭ

luându-l de mână, 'l trase binișor înăuntru și lăsă să cadă uă draperie ce 'i separa de prăvălie. Noë 'i căḑu la genuchi. Paola tremura pucin dér anima 'i bătea de uă dulce bucurie si vĕḑênd un gentilhom la piciórele eĭ, ambițiósa fiică, termină prin a'sĭ uita de temerea ce avea de tatăl sĕŭ.

Cu tóte acestea cum ea era femmeie și că în incidente, femeile vor să apară tot-dé-una victorióse, ea 'i ḑise, încercându-se de a'și da voceĭ, uă intonare maĭ aspra :—Sciĭ, d-le, că audacia D-téle este de necrezut !

— Te iubesc... repetă Noë.

El 'i luă mâna pe care 'și lipi buzele.

— Dér fugĭ! ḑise ea, pe când 'și lăsa mâna în acea a luĭ Noë, fugĭ...

Dér Noë nu avu timpul de a rĕspunde. Uă lovitură vigurósă se auḑi la ușa prăvălieĭ.

— D-ḑeul meŭ! ḑise Paola tresărind.

— Paola ? Godolphin ! strigă vocea de afară.

— Tatăl meŭ! esclamă Paola perdută. Déca te găsesce aicĭ eștí mort !—Si cu privirea căuta un loc pentru a ascunde pe frumosul gentilhom.—Aci... aci... ḑise ea de uă dată, intră aci.

Ea arĕta ușa uneĭ micĭ camere ce 'i servea de toaletă. Si cum Noë nu se prea grăbea, ea 'l împinse și închise ușa ḑicându'i :

— Nu te mișca ! căcĭ tatăl meŭ te va omorâ.

Apoĭ ea se duse a deschide îngrozitoruluĭ favorit al reginеĭ mame.

XI

Paola cu totul tremurândă încă, trase zăvorul închis de Noë. Ea era fórte palidă și décă René s'ar fi bucurat de liniștea'i obicĭnuită, póte ar fi observat în ea acea palóre și timiditate. Dér René era rĕŭ dispus și el se mulțumi nu-

mai de a ḑice cu îndestulă mojicie fiicei sale : — dormiai dér, de te grăbeai atât de pucin să 'mi deschiḑi ?

— Nu dormeam, răspunse Paola, ce privi halul în care se afla tatăl ei.

— Atunci de ce te ai închis ?

— Pentru că Godolphin a eşit din casă.

— Şi unde s'a dus acel vagabont, acel cerşetor ? strigă Florentinul.

— La croitor, pentru a aduce haina D-tăle de gală.

René lepădându-şi mantaua şi pălăria pe un scaun, intră în frumósa cameră a fiicei séle.

Paola simţi uă mare bătae de animă ; dér în curênd parveni de a se stăpâni, şi cum tatăl ei se pusese pe un scaun ea se puse în facia lui şi trase, ca din trebuinţă, fotoliul înaintea uşei camerei în care Noe era ascuns. René gângăni câte-va cuvinte, apoi privind pe fiica sea ḑise :

— Drace ! esti tot-dé-una gătită ca uă princesă, fiica mea.

— Tatăl meu, răspunse Paola, doreai mai bine să fiu îmbrăcată ca uă cerşetóre.

— Ca uă cerşetóre, nu ; dér după condiţia tea. Eu nu sunt de cât un parfumor, écă totul.

— Tot Parisul scie că esti favoritul reginei.

René făcênd uă mişcare, ḑise :

— Ce dovedesce acésta ?

— Că strebaţi la dênsa la ori ce oră, urmă Paola.

— Intru la regina ca parfumorul ei.

— Si tot de uă dată confidentul ei. Ai voi dér ca locuitorii din Paris şi gentilhomi ce trec ?...

Acest cuvênt de gentilhomi făcu pe Florentinul să tresară.

— Ce vorbesci óre de gentilhomi ? ḑise el ; gentilhomii n'au nici uă afacere cu d-ta.

— Cu tóte acestea esti de qualitatea acésta, observă Paola cu un ton hotărât.

— Si ! ce 'mĭ pasă !

— Si sciŭ bine că estĭ bogat, tată, fórte bogat, aprópe tot atât cât şi regele.

— Tacĭ. nenorocit'o !

— In loc de a mai ţine prăvălia, ca ómenĭ ce trebuesc a lucra pentru a se hrăni, pentru ce nu cumpărăm un hotel. şi să avem lacheĭ ? De ce nu mĕ căsătorescĭ cu verĭ un seigneur ?. .

— Pe sângele domnuluĭ ! esclamă René, voescĭ dér să omorĭ pe tatăl tĕŭ, nonorocită copilă ?

Aceste cuvinte pronunciate de Rene confundară pe juna fétă într'uă cugetare adîncă. Ea privi pe Florentin, se încercă de a înţelege der nu puţu parveni. Fără îndoială că René înţelesese că înaintase prea departe şi că chipurile luĭ de brutalitate n'ar triumpha. El 'şĭ schimbă tonul tot de uă dată.

— Ertă-mĕ, ţise el, luându'ĭ mâna. Am înfăţişarea unuĭ tată barbar ce 'şĭ sacrifică copilul... şi cu tóte acestea...

Acest om ce avea uă anima de tigru, simţi un moment de emoţiune ; el privi pe Paola şi lacrimĭ 'ĭ alunecara din ochĭ.

— Si cu tóte acestea, reluă el, D-ţeŭ 'mĭ e martor că aşĭ voi să te vĕd în bracele unuĭ seigneur ce 'ţĭ ar aduce un vechiŭ nume nobil în schimbul aurului ce 'ţĭ voiŭ da ; şi că în loc de a te vedea la comptuarul acesteĭ prăvălii... aş voi să te vĕd într'uă scumpă locuinţă, în mijlocul uneĭ legiunĭ de valeţĭ, îmbrăcaţĭ în mĕtase împodobită de dantele.. Căcĭ eştĭ frumósă, scumpa mea Paola, eŭ sunt bogat, şi nu iubesc de cât pe tine în acéstă lume... Dér...

— Eĭ bine ! ţise Paola, pentru ce nu o voescĭ, tată ?

— Pentru că în ţiua când s'ar face acésta, reluă René, cu un aer mysterios, voiŭ muri.

— Cerule ! ce ţicĭ ?

Florentinul luă pe Paola pe genuchĭ şi adăoga :

— Ascultă-mĕ, Paola, tu nu credĭ póte în influenţa stelelor ?

— Oh ! nu, rĕspunse ea.

— In predicerile ţiganilor ?

— Cu atât maĭ pucin încă. Sunt creştină, ḑise Paola.

— Si eŭ, rĕspunse René, dér pentru că e . . .

Era un accent de convicţiune atât de tare în cele ce ḑicea Florentinul, în cât juna fétă suspină, dér nu maĭ îndrăsni de a'l contraḑice.

René urmă :

— In tinereţea mea, eram un copil din popor, un mic cerşetor ce făceam comisiunĭ şi duceam pachete şi lăḑĭ de ale voyagiorilor în Florenţa pentru duoĭ *paolĭ*. Intr'una din ḑile, uă bĕtrână gitană, ce predicea cele viitóre în colţul uneĭ strade şi căreia 'ĭ întinseiŭ mâna, 'mĭ esamina liniile, o vĕḑuiŭ de uă dată tresărind, apoĭ esaminând cerul, ce se afla în acel moment încărcat de norĭ, şi de la cer, privirile 'ĭ se îndreptară spre facia-mĭ.

„Ce 'mĭ veĭ predice, bĕtrână fermecătóre?“ o întrebaiŭ eŭ rîḑênd, căcĭ atuncĭ eram ca tine, necredĕtor, fiica mea. Ea mĕ luă de uă parte şi 'mĭ ḑise: „Veĭ face uă avere mare, veĭ avea maĭ mult aur de cât un princiŭ, veĭ fi nobil şi veĭ deveni favoritul uneĭ suverane din cele maĭ puternice ale lumeĭ. Toţĭ vor tremura înaintea ta, căcĭ veĭ avea uă putere nemărginită.—Si . . . fi-voiŭ fericit?“ întrebaiŭ eŭ. Ea închiḑênd ochiĭ ca pentru a citi în sineşĭ: „Te vĕḑ peste câţĭ-va anĭ, într'un mare oraş spre Nord. Acolo veĭ fi puternic, 'mĭ ḑise ea ; eştĭ tot de uă dată neguţător şi seigneur.—Si sunt fericit ?— Pênĕ aci, da.—Cine trebue să fie causa nenorocireĭ mele ? Uă femeie. Acea femeie va fi fiica ta şi ea 'ţĭ va causa mórtea în ḑiua acea când veĭ inceta de a maĭ fi neguţător şi când ea se va mărita cu un gentilhom.“ Veḑĭ, urmă René cu un aer mysterios, ţiŭ la acéstă prăvălie... şi tu nu te veĭ mărita cu un gentilhom, pentru că nu voesc a muri.

— Dér, tată, ḑise Paola, ţiganca s'a încelat póte.

— Nu, căcĭ tóte ce le a preḑis s'aŭ împlinit.

Paola 'şĭ aplecâ capul şi uă lacrimă 'ĭ se strecură din ochĭ.

— Inţelegĭ acum, urmă parfumorul, pentru ce voesc să staĭ aci, pentru ce am pus pe Godolphin să te păzéscă ?...

— Oh ! Godolphin, ḑise Paola, 'l urăsc.

— Si eŭ, murmură René, dér am citit în stele că déca Godolphin móre, eŭ 'mĭ voiŭ perde puterea.

— D-ḑeul meŭ ! D-ḑeul meŭ ! strigă Paola cu disperare, căcĭ înţelese că superstiţiunea tatăluĭ eĭ era uă pedică de neînvins.

— Aidea ! ḑise parfumorul ce redeven ibrutal şi cercetător, în loc de a plânge, mică nebună, dute de 'ţĭ fă rugăciunea şi te culcă. Eŭ voiŭ îmbrăca haina de gală şi mĕ voiŭ duce la Louvru.

René se ridică şi se sui în primul etagiŭ pentru a se îmbrăca.

Paola cu repeḑiciunea unuĭ fulger, se îndreptă spre uşa cabinetuluĭ de toaletă. Ea voia fără îndoială să o deschidă spre a libera pe Noë, când uă bătae se auḑi la uşa prăvălieĭ şi vocea luĭ Godolphin ce striga :—Eŭ sunt, Paola !

— D-ḑeul meŭ ! murmură juna fétă, sunt perdută.

Ea deschise luĭ Godolphin.

— Tatăl meŭ e sus, ḑise Paola ; du'ĭ haina.

Dér, cum tóte ar fi conspirat pentru a ţine pe Noe prisonier, René se scoborâ. — Dă-mi'l, ḑise el. Inchide oblónele prăvălieĭ şi culcă-te.

Ḑece ore sunaŭ la Saint-Germain l'Auverrois.

René îmbrăcă haina sea cea nouă, încinse spada, luă pălăria şi mantaua şi eşi după ce sĕrută fruntea fiiceĭ séle. Godolphin esecută ordinele stăpânuluĭ sĕŭ, închise prăvălia întorcênd tóte cheile.

— Oh! cerule! 'şĭ ḑise Paola, acel gentilhom 'şĭ va petrece nóptea aci?

Godolphin trase de sub comtuar uă saltea şi plăpomĭ ce le întinse pe scândurĭ.

— Bună séra, Paola, ḑise el, aruncând uă privire lângedă asupra junceĭ fete.

— Bună séra . . . ḑise ea cu un ton de dispreţ.

Ea reintră în frumósa cameră, închise uşa cu zăvorul, lăsă să cadă perdéua şi alergă spre a deschide luĭ Noe.

— Uf! murmură încet junele om, mĕ înăbuşisem aci! . . .

— Ah! D-le! 'ĭ ḑise Paola, cum veĭ eşi d'aci?

— Drace! ḑise Noe, acésta 'mĭ pare fórte greŭ.

— Si mâne tatăl meŭ va veni . . . póte se reîntórce el în astă nópte chiar . . .

— Bah! ḑise Noe, nu te nelinisci, voiŭ sări pe feréstră.

— Feréstra e d'asupra Seineĭ.

— Sciŭ a înota . . . aĭ uă fringhie? întrebă cutezătorul însocitor al regeluĭ de Navarra.

Paola scóse un strigăt de bucurie.—Da, ḑise ea, acolo sus, în laboratoriŭ.

Si, cu uşurinţa uneĭ căprióre, ea sui scara şi o coborâ cu câte-va minute maĭ în urmă cu uă fringhie nouă de tot în grosimea unuĭ deget.

— E cam subţire, ḑise Noë, dér cred că e tare.

Paola deschise feréstra şi junele om legă capătul fringhieĭ de ferul ferestreĭ.

— Acum, când tóte sunt gata pentru fuga mea, 'mĭ pare că avem timpul de a convorbi.

— Nu! nu! ḑise ea speriată, fugĭ . . . 'mĭ e témă . . . n'aĭ auḑit pe tatăl meŭ?

— Da.

— Aĭ vĕḑut dér ce ideĭ straniĭ îl conduc. El e superstiţios.

— Şi d-ta?

— Eŭ nu cred în próstele'ĭ preḑicerĭ.

— Eĭ bine! ḑise Noë ce îndrăsni de a da un sĕrut juneĭ fete, să ne iubim în umbră... mysterios. Veĭ vedea că tatăl d-téle va urma de a fi sănĕtos...

— Dér, domnule...

— Ah! ḑise Noë, décă nu 'mĭ promiţĭ că ne vom revedea, voiŭ sări după feréstră în Seina fără ajutorul fringhieĭ, sfărâmându-mĭ capul de unul din picioriĭ poduluĭ.

— Dér acésta e uă nebunie!... nu o voesc...

— Permite-mĭ dér de a veni mâne.

— Aicĭ...? Creḑĭ...? Dér Godolphin nu va eşi din casă.

— Asta 'mĭ e tot una... Veĭ vedea. Mâne séră, când Godolphin va fi culcat saŭ adormit, mĕ voiŭ scoborâ la marginea apeĭ, voiŭ deslega uă luntre. Cu luntrea, voiŭ trece sub pod. In momentul când voiŭ trece, 'mĭ veĭ întinde fringhia. Mĕ voiŭ agăţa, după ce 'mĭ voiŭ fi legat luntrea de piciorul poduluĭ.

— Dér nu se sue aşa lesne cine-va pe uă fringhie, cum se scobóră.

— M'am gândit la acésta.

Vorbind ast-fel, Noë luând mânile Paoleĭ le acoperea de sĕrutărĭ.

— Aide! isprăvesce, ameţitule! ḑise ea surîḑênd.

— Voiŭ avea uă scară de mătase, o voiŭ lega-o la căpătêiui fringhieĭ; veĭ ridica fringhia, şi prin urmare veĭ lega bine scara de feréstră. Atuncĭ mĕ voiŭ sui tot cu aceeaşĭ uşurinţă, cum mĕ aşĭ afla pe scara Louvruluĭ.

Paola părea că se înduoesce încă.

— Să vedem, ne-am înţeles? ḑise Noe. Una, duoë... Décă mĕ laşĭ a numĕra pênĕ la treĭ, împlinesc ameninţarea.

— Opresce-ce! ḑise ea plină de gróză... Pe mâne.

El luând'o în braţe, 'ĭ dete un lung sĕrut.

— Pe mâne, repetă el.

Si, apucând cu amênduoĕ mânile fringhia pe care o coprinsese cu piciórele 'ĭ încruţişate, el se lăsă a aluneca în spaţiŭ. Paola simţi uă mare bătae de animă în timp de câte-va secunde. Ea vĕḑu pe Noë alunecând cu repeḑiciune în lungul fringhieĭ, atingênd apa şi în fine dispărând. Atuncĭ ea avu frică.—Déca el se va îneca! 'şĭ ḑicea ea. Dér gróza'ĭ fu pentru un scurt timp.

După dispariţiune, Noë reapăru la verĭ uă ḑece paşĭ depărtare şi se puse a înota cu linisce spre ţĕrm. După cincĭ minute el se afla pe strada Saint-Jacques, alergând spre otelul, unde era asceptat de Henric de Navarra.

Princiul se întreba déca Noë nu era omorât de René, ce póte 'l găsise în genuchĭ la piciórele juneĭ fete. Vĕḑêndu'l că vine, el dete un strigăt de bucurie, ce fu urmat de un strigăt de mirare şi un hohot de rîs. Noë muiat pênĕ la óse, era într'un hal neplăcut; dér fiind că rîdea prea tare, princiul creḑu că 'l póte imita.

— De unde eşĭ? şi ce ţi s'a întêmplat?

— Am făcut uă bae în Seina. Apa e cam rece . . .

— Te a aruncat în apă?

— Cine?

— René.

— Drace! nu. Eŭ m'am aruncat singur, séŭ maĭ bine ḑis m'am scoborât cu uă fringhie.

— Cum?

— Ah! cum! seignorul meŭ, aĭ răbdarea de a 'mĭ schimba hainele. Vĕ voiŭ istorisi totul, cum s'aŭ petrecut.

Henric în asceptare ordona spre a 'ĭ servi prânḑul.

Noe se desbrăcă de hainele cele muiate, luă uă plapomă, se înveli cu dênsa şi veni în acest costum pitoresc de a se pune la mésă. Atuncĭ 'şĭ istorisi princiuluĭ aveńtura, ce se mirâ de atâta îndrăsnélă şi maĭ mirat încă de ideile superstiţióse ale luĭ René Florentinul.

— Drace! ḑise Henric ce 'şĭ lovi de uă dată fruntea. nu sciŭ ce mijloc a găsit D. de Pibrac pentru a vĕ apĕra de muşcătura veninósă a acestuĭ straniŭ parfumor, dĕr eŭ am aflat unul, acum chiar. Am un project.

Pot să 'l cunosc?

Partida de joc a regeluĭ.

— Nu. Maĭ târḑiŭ, nu e îndestul de copt. Tu ḑicĭ că René e la balul de la Louvru?

— A plecat.

Uă lovitură se auḑi la uşă.

— Este pagiul Raoul, fără îndoială, ḑise junele princiŭ.

— Intră! strigă Noe.

Un om intră, Nu era Raoul. Era un fel de băét de prăvălie, cu înfăţişarea neinteligentă, pe care ceĭ doŭ junĭ 'l recunoscură îndată de acela ce 'ĭ întrodusese la frumósa Argintăréssă. La vederea sea Henric de Navarra tresări şi simţi uă bătae de animă.

Băiatul salută, deschise haina şi scóse uă scrisóre ce întinse princiuluĭ.

Apoĭ salută din noŭ şi se retrase maĭ înainte ca ceĭ doŭ tinerĭ să fi cugetat a'l popri.

— Drace! ḑise Noë, óre amorurile Alteţeĭ Vóstre merg tot atât de bine ca şi ale mele.

Henric deschise scrisórea şi ceti:

Seigneurul meŭ,

„Omul ce 'ţĭ va aduce acéstă scrisóre 'mĭ e devotat pênĕ la mórte. Mĕ încred în înţelepciunea d-téle de a arde scrisórea îndată după citire.

„Trebue să fie uă mare causă ca să îndrăsnesc a scrie Alteţeĭ Vóstre, pericolând prin surprinderea bărbatuluĭ meŭ dintr'un moment într'altul.

„Seigneurul meŭ, D-na Comtesă de Gramont, încredinţându-vĕ uă scrisóre pentru mine, nu scia ce viaţă ticălósă duc. Am un bărbat gelos, nedrept în acéstă privinţă, tăcut şi rĕŭ. Prisonieră în casa mea, înconjurată de spionĭ maĭ mult de cât servitorĭ, nu pot chiar priimi pe amicele mele din copilărie. Ne-aţĭ scăpat dintr'un pericol maĭ rĕŭ de cât mórtea sunt treĭ ḑile. Eĭ bine! când ne-am despărţit, bărbatul meŭ m'a încărcat de observărĭ, de bănuelĭ scârbóse.

„El era deja gelos de d-ta.

„Cerul a fost pentru mine, făcênd ast-fel de a fi absinte când v'aţĭ presentat. Bătrânul Job v'a descris cum

a putut, pe d-ta şi amicul d-téle, dér după acéstă descriere nu 'şĭ a putut închipui cine era.

„Consider acest eveniment, seigneurul meŭ, ca prea fericit şi vĕ rog de a nu maĭ veni în strada Urşilor.

„Vĕ o cer în numele liniscel mele.

„Cu tóte acestea, am un secret de a vi'l încrede. Unde şi cum 'l aş putea?

Ecă ce nu vĕ pot încă ḑice, dér lăsaţi-mĕ a spera că décă reuşesc de a vĕ comunica un loc de întêlnire, fie de ḑiuă fie de nópte, veĭ veni.»

„Acea ce se crede

„Alteţeĭ Vóstre

«de cea maĭ umilă servitóre,

SARAH.

Henric ceti tare acéstă scrisóre şi privi îndată pe compagnionul sĕŭ.

— Ce creḑĭ? 'l întrebă el.

— Eŭ cred, rĕspunse Noe, că scrisórea Corisandreĭ 'şĭ produce primul efect.

— Bah! şi creḑĭ?

— Ecă, Henric, am vorbit tot franc cu d-ta . . .

— Poţĭ să urmeḑĭ.

— Décă 'mĭ cerĭ părerea, eŭ vĕ voiŭ spune . . .

— Ascept.

— Samuel Loriot nu este gelos. Si femeia sea e un îndemânatec păiagen ce începe a urzi pânḑa în care trebue să fiĭ prins.

— Este cu neputinţă.

— Corisandra e amică cu Sarah şi Sarah e devotată Corisandreĭ.

— Dér cu tóte acestea . . .

— Pe credinţa mea! ḑi ce veĭ vroi. Eŭ sunt ca Caton: *censeo delendam esse Carthaginem;* ceia ce însemnéză în tra-

ducție liberă *îmĭ pare că frumósa Argintăréscă 'şĭ rîde de princiul de Navarra.*

Henric era gata să se ducă ca să se maĭ recreeze, dér nu avu timpul, căcĭ cine-va bătu în uşă.

— Intră, ḑise Noë.

De astă-dată era pagiul Raoul. El salută pe ceĭ duoĭ junĭ şi intră, urmat de un valet care ţinea în brace un pachet prea bine învelit.

Valetul depuse pachetul pe uă mobilă şi după un semn al pagiuluĭ plecă.

Atuncĭ pagiul se aşeḑă şi ḑise: îmbrăcaţi-vĕ repede, domnilor, D. de Pibrac ne ascéptă.

Henric şi Noë eraŭ de aceiaşĭ talie şi amênduoĭ era de acea a pagiuluĭ. Acest din urmă deschise pachetul şi întinse pe unul din paturĭ, duoĕ haine de curte complécte pe care le adusese din propriul sĕŭ garderob. Henric şi Noë se îmbrăcară în uă secundă şi Raoul vĕḑu bine şi se încredinţă că aceştĭ junĭ era obicĭnuiţĭ de a purta spenţere de mătase şi catifea şi gulere de fină phinpuèră.

Când eĭ fură gata, Raoul le ḑise:

— Veniţĭ, domnilor, am uă litieră care ne ascéptă.

Eĭ descinseră. luară loc în litieră si pagiul strigă purtătorilor :—La Louvru!

Litiera scoborâ strada Saint-Jaques, traversă cetatea şi puntea Saint-Michel şi după un sfert de oră maĭ târḑiŭ se opri la pórta palatuluĭ regilor Franciei.

Atuncĭ dându-se jos pentru a urmări pe pagiŭ, Henric se aplecă la urechia luĭ Amaury de Noë şi 'ĭ ḑise:

— Regele Franciei nicĭ că se gândesce că are să jóce uă partidă cu vĕrul sĕŭ de Navarra.

— Si luĭ René Florentinul nicĭ nu 'ĭ trece prin minte, murmură Noë, că are să facă cunoscinţă cu noĭ şi că aşţă-séră am asistat la toaleta luĭ de gală.

— Veniţĭ, domnilor, repetă Raoul, făcênd loc printre soldaţiĭ elveţienĭ carĭ făceaŭ sentinela la Louvru.

XII

D. de Pibrac după ce părăsi pe princiul de Navarra şi pe Noë care aceştĭ din urmă se întórseră în strada Saint-Jaques, unde pagiul Raoul le adusese haine de gală, şi după ce 'ĭ a însocit pênë la pórta cea mică a Louvruluĭ, se sui sus şi se duse la regele.

Regele Carol IX era singur, aşeḑat în marele sĕŭ fotoliŭ, picior peste picior, cu cótele aplecate pe uă mésă, barbia susţinută în cele duoë mânĭ şi cu ochiĭ fixaţĭ pe un manoscript al *hoţiilor*.

Sala unde se găsea monarchul se numea *Cabinetul regeluĭ*. Acéstă vastă cameră a căreĭ dispositiune, mobilier şi objecte diverse ce conţinea, arĕta îndestul gustul, obiceiurile şi caracterul suveranuluĭ, în care sta în tot d'auna, şi nu o părăsea de cât numaĭ când se ducea la vênătóre séŭ când se plimba în litieră. Acéstă camera maĭ avea şi nisce lungĭ şi înalte etagere în lemn de abanos. care susţinea numaĭ cărţĭ şi manuscripte.

Carol IX era poet; el iubea pe scriitorĭ, şi se bucura de amiciţia luĭ Ronsard. In fundul săleĭ se vedea un mic cuptor şi aparate de covacerie. Regele fu şi turnător în ḑilele luĭ şi nimenĭ maĭ bine ca el, nu oţelea un pumnal séŭ să sculpteze uă cască séŭ uă chuirasă.

Pe zid atârna icĭ şi colea, carabine, córne de vênătóre şi arme de tot felul. Duoĭ copoĭ care nu 'l părăsea nicĭ uă dată, Nisus şi Acteon dormeaŭ pe uă pele de lup, pe care şi regele avea piciorul pe ea. Regele citea un prea curios tratat de dresare pe care regele Poloniеĭ fratele sĕŭ, traducênd din limba slavă, 'ĭ o trimisese de treĭ ḑile cu ocasia unuĭ gentilhom din casa sea, care se înapoia din Varsovia în Turin, de unde era.

Uă lampă acoperită cu un abat-jour în aramă poleită, aşeḑată înaintea luĭ, projecta lumina sea pe manuscriptul acela care 'l făcea să se intereseze.

— D. de Pibrac intră în vêrful degetelor, dér or cât de ușurel umblă, sgomotul pașilor sĕĭ făcură să întórcă capul luĭ Carol IX.

— Ah! estĭ tu Pibrac ? ḑise el.

— Eŭ sunt, sire, rĕspunse Pibrac înclinându-se.

— Ar trebui să citescĭ și tu acésta Pibrac, continuă regele. Acest manuscript conține nisce fórte frumóse apreţiaţiunĭ asupra moduluĭ de a dresa paserile din nordul Europeĭ și maĭ cu sémă din Ungaria și din frontierile Moscovite.

— O voiŭ citi Sire, îndată ce Majestatea Vóstră 'mĭ va face onórea de a 'mĭ împrumuta. Dér vĕd că găsescĭ multă placere în acéstă lectură și mĕ retrag . . .

— Rĕmâĭ Pibrac, din contră, ḑise regele.

El înduoi manuscriptul pagina unde se oprise, se reașeḑă și se rĕsturnă pe spate în fotoliul sĕŭ și ḑise:

— Aĭ ceva noŭ a'mĭ spune ?

Póte, Sire, respunse Gasconul.

Figura regeluĭ se schimbă îndată și ochiul sĕŭ cel posomorât avu uă strălucire de lumină.

— Ah! ah! ḑisse el frecênduși mânile, arătând un scaun căpitanuluĭ sĕŭ de gardă.

Seḑĭ jos, acolo Pibrac, amicul meŭ, și istorisesce'mĭ ce aĭ ..

Pibrac sĕ așeḑă și lăsă să 'ĭ alunece pe buze un surîs preparator, care aţâţa și maĭ mult curiositatea monarchuluĭ.

— Majestatea vóstră, ḑisse Gasconul cu jumĕtate vocea, iubesce ea mult pe Rene?

Acel ticălos de Florentin, parfumorul mumeĭ melle?

— Da, Sire.

— Nicĭ de cum, ḑisse regele, și décă nu ar fi fost protegtat de dómna Catherina, l'așĭ fi spânḑurat de mult. Dér regina mamă ține la el maĭ mult ca la mine care sunt rege, și décă l'așĭ despreţui, ea ar fi capabilă să dea foc Louvruluĭ.

D. de Pibrac păstră uă tăcere diplomatică în privinţa reginei mume, căci scie cât de mult se temea de ea, şi cât de mult suferea în influenţa ei.

— Si despre el, vroesci să'mi vorbesci Pibrac?

— Da, Sire.

— Aidea de! ţisse regele care deveni cu dispoziţie, décă m'ai încunoşciinţa că el e mort, 'mi-ai face multă plăcere, amicul meu.

— Nu e mort, Sire.

— Atât mai rĕu.

— Dér 'i s'a întêmplat uă catastrophă.

— Bah! ce i s'a întêmplat?

— A fost legat ţépăn.

— Nóptea fără îndoială, prin vre uă stradelă si de nisca'i va pungaşi?

— Nu, Sire, în provincie şi de către nisce gentilhomi

— Asta 'mi place mai bine, ţise regele.

— Intr'un hotel unde se găsea uă femeie pe care el vroia s'o ridice.

Ah! înţeleg, acela trebue s'o fi fost bărbatul ei.

— Nici de cum, Sire, bărbatul ei era un gros burges pe care René vroia să 'l omóre.

— Cine era atunci?

— Duoi gentilhomi din ţéra mea, Sire, cari protegiând pe frumósa burgesă, a legat pe René al meu şi 'l a închis într'uă pimniţă. Cum a eşit? acésta nu sciu, dér a sosit astă-séră într'un prost hal.

Regele începu să rîdă cu sgomot şi ţisse:

— Intr'adevĕr, aceşti gentilhomi sunt cutezători.

— Ei sunt Gasconi, Sire.

— St! urmă Carol IX, ce părea că înţelege dorinţele secrete ale D. de Pibrac, aş voi să'i vĕd...

— Pe credinţa mea, sire, vroiam tocmai să cer majestăţei vóstre voia de a'i presinta. Unul se numesce D. de

Noë şi cel alt sir de Coarasse. Acest din urmă e un frumos tênĕr ce sémănă mult defunctuluĭ rege Antoinne de Bourbon.

— Bah! esclamă regele.

— Acésta e un secret ce încredinţez Majestăţeĭ Vóstre, sire.

— Il voiŭ păstra, Pibrac.

— Sir de Coarasse, urmă căpitanul, e un bun jucător, sire.

— Ah!

— El jócă minunat jocul *l'ombre*, şi décă Majestatea Vóstră ar voi să 'l admită în partida sea, în astă séră...

— Fără indoială! da! ţise regele. Toţĭ gentilhomiĭ meĭ nu cunosc acest joc. Numaĭ d-ta şi eŭ scim să 'l jucăm. Princiul de Condé el însuşĭ nu se pricepe.

Şi cum Pibrac păstra uă tăcere respectuósă, Carol IX adăogă:

— Adu-mĭ dér pe gasconiĭ aceia in astă séră. Balul, lumina, musica, tóte acestea mĕ obosesc, Pibrac amicul meŭ.

— Eĭ bine! sire, vĕ promit uă frumósă partidă de *l'ombre* . . . şi apoĭ, sire, adăogă gasconul cu un surîs batjocoritor, Majestatea Vóstră póte face ca René să 'şĭ petrécă cam rĕŭ orele aci.

— Cum acésta?

— Jucând cu duoĭ gentilhomĭ ce trebue să 'ĭ urască grósnic.

— Heĭ! heĭ! murmură Carol IX frecându'şĭ mânile, am dreptul cred de a protegia ómeniĭ ce sunt în partida mea, Mama mea cum protegiă pe acel afurisit parfumor! . . .

D. de Pibrac părea gânditor.

— La ce cugeţĭ, Pibrac? ţise regele cu veselia produsă de scirea că René fusese bine bătut.

— Aş voi să combin séra acésta să fie ca un *myster*, sire.

— Să vedem! ḑise regele.

— Majestatea Vóstră obicĭnuesce de a se arĕta târḑiŭ damelor curţeĭ.

— Fórte târḑiŭ, Pibrac.

— Si adesea chiar, 'mĭ reamintesc, aci se pune masa de joc a Majestăţeĭ Vóstre.

— Tot aci şi astă séră.

— Atuncĭ, spre meḑiul nopţeĭ, se deschide uşile 'din fund şi curtesaniĭ şi damele pot a vedea pe Majestatea Vóstră jucând.

— Voescĭ ca să fie ast-fel în astă séră?

— Da, sire.

— Acésta va fi, Pibrac amicul meŭ.

Regele sună; un şambellan apăru.

— Voesc prînḑul, 'ĭ ḑise regele.

Şi întorcêndu-se spre D. de Pibrac:

— Voescĭ a prânzi cu mine?

— Décă Majestatea Vóstră o voesce.

— Ah! Pibrac amicul meŭ, mi se urasce mult a prâzi singur.

— Majestatea Vóstră déca ar voi ar putea prânzi cu regina.

— Femeea mea este tristă.

— Cu D-na Catherina . . .

— Mama mea mĕ obosesce cu politica. 'Mĭ sparge capul cu *huguenoţiĭ* şi *catholiciĭ*. Ea se ocupă de religiunĭ maĭ mult de cât papiĭ şi de politică maĭ mult ca mine, care sunt rege.

— Cu princesa Margareta şi D. duce d'Alençon . . .

— Maĭ merge cu Margot, ḑise regele. E maĭ liniscită în unele ore, maĭ cu sémă când vĕrul meŭ de Guise se află aci . . . dér în acest moment e la Nancy şi Margareta a devenit nesuferită.

— Dér . . . ducele d'Aleçon?

— Ah! cu el nu! murmură regele cu veselie. Nu sciĭ

Pibrac, amicul meŭ, că de când fratele meŭ d'Anjou a devenit rege al Poloniei, d'Alençon 'şĭ a pus în cap că este succesorul meŭ . . .

— Din norocire Majestarea Vóstră e bine....

— Ah! nu scie cineva nicĭ când móre, nicĭ cât trăesce Pibrac, şi fratele meŭ d'Alençon speră necontenit de a mĕ vedea bolnav. De câte orĭ mĕ salută, 'mĭ pare că citesc în privirile séle aceste cuvinte: *„Regele e prea sănĕtos..“* Décă 'l invit la prânz, el e în stare a dori să am uă indigestiune. Prânḑesce dér cu mine, Pibrac, tóte aceste persóne 'mĭ sunt urîte . . .

— Majestatea Vóstră 'mĭ permite duoĕ minute?

— Dute, ḑise regele.

D. de Pibrac alergă spre a găsi pe Raoul pagiul şi 'ĭ dete ordine atingĕtóre de princiul de Navarra şi Noĕ, apoĭ se întórse lângă rege, înaintea căruia se aşeḑase uă mescióră cu duoĕ tacâmurĭ, pe lângă carĭ mâncărĭ favorite a le regeluĭ, maĭ era şi într'uă carafă mare de cristal, vin din cel maĭ bun din Guyana.

D. de Pibrac era un gascon descept, adică că avea acel spirit pătrunḑĕtor, batjocoritor fără rea voinţă, vesel, ce încânta recile imaginaţiunĭ a le Nordului.

El vĕḑuse, lucru rar! pe Carol IX bine dispus; el se hotărâ de al menţine în bune dispoşiţiunĭ începênd de a nara invenţiunĭ, istorióre, anecdote şi cuvinte de spirit.

D. de Pibrac istorisea de minune; el scia uă mulţime de istoriĭ de vênătóre, de pescuit, de resbele.

Cu tóte că avea patru ḑecĭ si cincĭ de anĭ, era galant şi se găsea în curentul tutulor micelor scandale ale curţeĭ şi oraşuluĭ.

In scurt timpt, el îmflori atât de bine repertoriul sĕŭ, în cât de maĭ muite orĭ regele rîse cu lacrîmĭ. El bĕu şi mâncă ca un soldat şi sfârşi prin a ḑice gentilhomuluĭ gascon:

— Ah! pe credință de rege, Pibrac, amicul meŭ, eștĭ un încântător comesćn.

— Majestatea Vóstră e prea bună . . .

— Estĭ în adevĕr încântător.

Pibrac se înclină. Regele privi orologiul.

— Ecă! ḑise el, deja ḑece ore! Aud un mare sgomot în Louvru.

— 'Mĭ pare că sosesce D. ambasador al spanieĭ, sire.

— Sora mea, Margot trebue să fie acoperită de dantele și tóte damele curțeĭ, mĕ prind, aŭ venit în litiere.

— 'Mĭ pare, sire, ḑise Pibrac, că aud musica.

— Și eŭ, ḑise regele, balul începe. Pe parolă de rege! sĕrmanul meŭ Pibrac, mama mea comandă la Louvru, ca cum eŭ n'aș exista. Fără d-ta, aș fi prânḑit singur.. eĭ bine! ascultă, vom face o partidă a nóstră proprie, trimite să aducă pe ceĭ duoĭ gentilhomĭ.

— Iĭ ascept, sire.

— Vom face uă partidă de l'ombre, numaĭ noĭ câte-șĭ patru, fără a ne ame teca în cele ce ḑic toțĭ ceĭ ce 'mĭ sunt urâțĭ . . .

— Dér, sire, ḑise Pibrac, Majestatea Vóstră nu se póte scăpa de a nu se arĕta în bal.

— Mĕ voiŭ arĕta. Voiŭ ordona de a deschide ușile. Nu mĕ voiŭ derangia, balul va veni la mine. Cred că ne am înțeles?

— Da, sire.

— Și déca D. ambasador al spanieĭ voesce să mĕ salute, să se apropie de jocul meŭ.

D. de Pibrac se ridică.

— Trimite-mĭ pagiĭ, 'ĭ ḑise Carol IX, voesc să mĕ îmbrac Și apoĭ revin'o aducênd pe ceĭ duoĭ gasconĭ.

— Voiŭ sbura pentru a mĕ reîntórce cât de curênd, sire.

Si D. de Pibrac, ce dedese instrucțiĭ minuțióse luĭ Raoul se duse în apartamentul sĕŭ și asceptă.

Era aprópe unu-spre-ḑece ore când pagiul şi ceĭ duoĭ gentilhomĭ sosirĕ la Louvru.

Curtea edificiuluĭ regal era plină de litiere, de pagĭ, de valeţĭ şi de caĭ. Se vedeaŭ şi câte-va trăsurĭ, mijloc cu totul noŭ de transport inventat de regina Catherina.

Invitaţiĭ regeluĭ soseaŭ în mulţime. Scările eraŭ acoperite cu un val de catifele, dantele şi mătăsurĭ.

Se ascepta ambasadorul Spanieĭ, ce era găsduit la Châtelet şi care nu trebuia să întêrḑieze de a sosi.

Raoul strecură pe ceĭ duoĭ tinerĭ prin mulţime; apoĭ în loc de aĭ duce pe scara cea mare, 'ĭ îndreptă spre scara cea mică şi pe care D. de Pibrac 'ĭ condusese la pórta Louvruluĭ, cu duoĕ ore maĭ înainte.

Henric şi Noë intrară aşa dér la căpitanul gascon.

— Raoul, micul meŭ, ḑise D. de Pibrac ce se ridică îndreptându-se spre eĭ, ar trebui să 'mĭ facĭ un serviciŭ.

— Care, Domnule?

— Te veĭ strecura îndată în bal şi veĭ vedea décă René Florentinul e acolo.

— Bun!

— Décă e acolo veĭ veni a 'mĭ spune.

— Fiţĭ sigur.

— Mĕ veĭ găsi la regele.

— Prea bine!

Raoul eşi. Atunceĭ D. de Pibrac privind pe princiul ḑisse:

— In adevĕr! seigneurul meŭ, escĭ încântător şi acéstă haină vĕ şade de minune. Décă D-na Margareta era chemată pentru a judeca, şi sciind numele d-télle adevĕrat, 'şĭ ar schimba ideia ce 'şĭ a făcut de acel urs rĕŭ crescut ce se numesce princiul de Navarra.

Henric surîse.

— N'o să pot dansa cu ea, în astă séră?

Seigneurul meŭ, cred că veţĭ putea face tot ce doriţĭ, căcĭ veţĭ fi în mare favóre pe lângă regele.

— Adevĕrat?

— Majestatea sea a rîs cu lacrîmĭ când 'ĭ am spus întêmplarea luĭ René.

— Cum? întrebă Noë, aţĭ îndrăsnit a'ĭ istorisi totul...

— Totul, seigneurul meŭ.

— Şi regele nu 'şĭ a încruntat sprâncenile?

— A fost încântat: el urasce pe René.

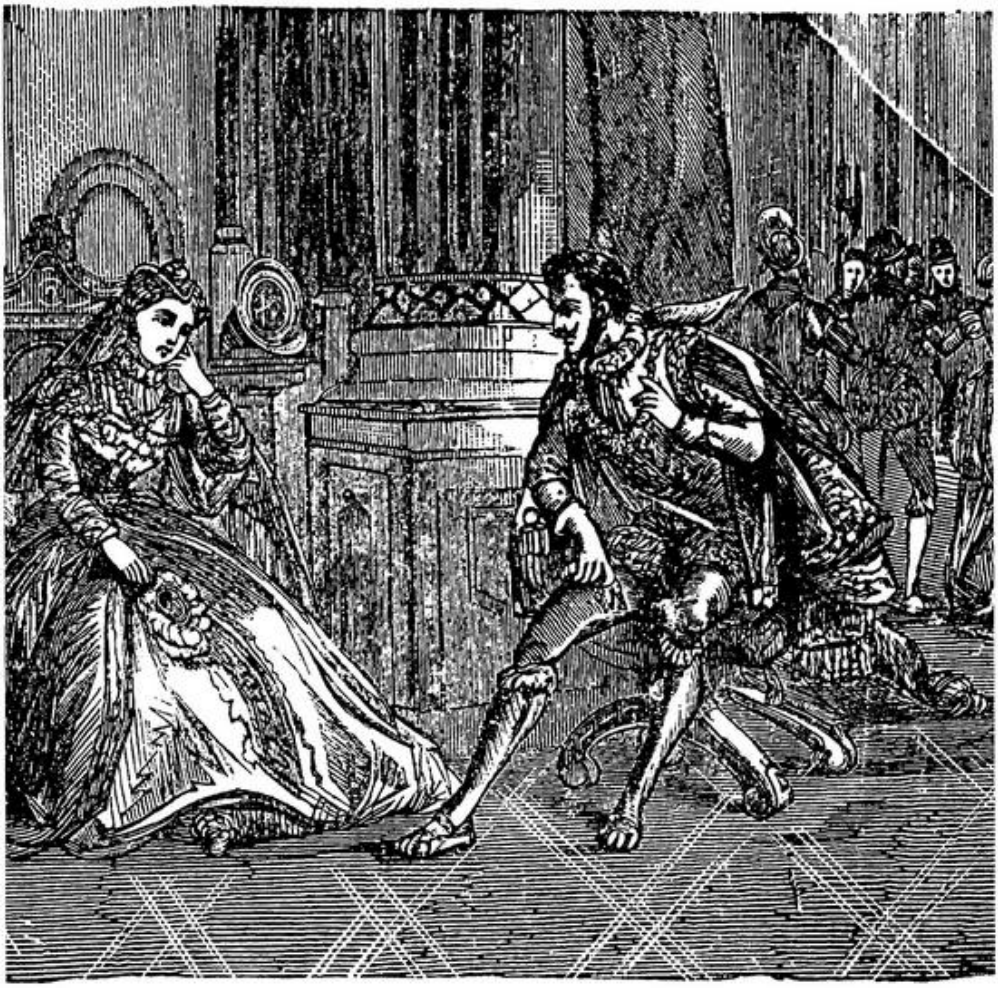

Princiul Henric, ca să ḑie ast-fel, este un urs rĕŭ lins dómnă.

— Este de minune, ḑise Henric de Navarra, dér am găsit, cred, şi eŭ, un mijloc de a'l batjocori.

— Pe cine, pe regele?

— Nu, pe René. Am uă idee ce 'ţĭ o voiŭ spune, D. de Pibrac.

— Vin'o, seigneurul meŭ, regele vĕ ascéptă.

— De acum ?

— Cu nerăbdare. Vĕ am dat ca unul din ceĭ maĭ tarĭ la jocul *l'ombre.*

— Aĭ ḑis adevĕrul, ḑise Noë.

D. de Pibrac deschise uă mică uşă ce rĕspundea pe uă sală.

Acea sală ducea la cabinetul regeluĭ. Un singur soldat se afla la uşa Majestăţeĭ Sélle.

Soldatul lovi de duoĕ orĭ în uşă, un şambelan eşi.

— Anunciă pe D. de Pibrac şi ceĭ duoĭ verĭ ai sĕĭ, ḑise gasconul.

Şambelanul deschise uşa şi pronunciă numele D-luĭ de Pibrac.

Regele reîncepuse ocupaţiunea sea a manoscriptuluĭ tradus din limba slavă.

Dér 'l aruncă cu iuţélă şi întórse capul cu uă viue curiositate.

D. de Pibrac intră dând mâna luĭ Henric ; Noë 'ĭ urma.

— Sedeţĭ jos, D-lor, ḑise Carol IX, aci nu sunt rege. Pibrac şi eŭ suntem vechĭ amicĭ şi amiciĭ luĭ Plbrac sunt si aĭ meĭ.

El privi din noŭ pe Henric.

— Cum vĕ numiţĭ, d-le? 'l întreba el.

— Henric de Coarasse, sire.

Regele făcu un semn cu ochiul şi privi pe D. de Pibrac cu un aer ce însemna :

— Heĭ! dér aĭ dreptate, el sémănă defuctuluĭ rege de Navarra . . . şi ar putea fórte bine a fi fiul luĭ.

Apoĭ ḑise tare :

— Viĭ să 'ţĭ facĭ carieră la Paris, d-le ?

— Sire, rĕrpunse princiul, Majestatea Vóstră scie că munţiĭ noştri produc mult petriş dér pucine monede. Un cadet de Gasconia, trebue să vadă ţĕrĭ.

— Monedele sunt rarĭ pretutindenĭ, d-le, ḑise regele.

D-na Catherina, demna mea mumă, pretinde că sunt cel mai sĕrac gentilhom din Francia.

— Décă Majestatea Vóstră ar voi să 'şĭ împartă sĕrăcia cu mine? murmură Henric surîdênd.

— Aceştĭ gasconĭ sunt plinĭ de spirit, ḑise regele.

— Si uşurĭ de banĭ, adăogă Pibrac.

— Cu tóte acestea, urmă Carol IX, aĭ verĭ uă duoĕḑecĭ de pistolĭ în busunarul d-tĕle 'mĭ închipuesc, Pibrac amicul meŭ. Vĕ previn că joc pe banĭ . . . pe banĭ mulţĭ în astă sĕră.

Apoĭ îndreptându-se spre camera unde se aflaŭ pagiĭ strigă.

— Eĭ! Gauthier, amicul meŭ, întinde-re uă mésă şi adu-ne cărţile.

Pagiul se supuse. Regele se puse jos, scóse punga şi o puse pe mésă. Apoĭ amestecă cărţile.

— D-le de Coarasse, te iaŭ de tovarăşul meŭ.

— Majestatea Vóstră, respunse Henric, mĕ încarcă de onorĭ.

Si se puse în drépta regeluĭ.

D. de Pibrac se puse în facia luĭ Carol IX şi invită pe Noë de a se aşeḑa la stânga luĭ.

Apoĭ aplecându-se la urechia luĭ:

— Să avem grija de a ne lăsa să fim bătuţĭ, 'ĭ ḑise el. Décă regele câştigă, va fi tótă nóptea bine dispus, şi René Florentinul se va simţi greŭ . . .

— Tac, Pibrac, ḑise regele, cu totul dat plăcerilor de a 'şĭ juca favoritul joc.

In acel moment în marile apartamente ale Louvruluĭ balul începu, şi regele ce fusese atins de sgomot, ḑise împărţind cărţile:

— Pe când toţĭ aceĭ vor danţa, regele Franciеĭ se va sili de a petrece ca un soldat ce jócă *petre* saŭ *arşice* pe uă masă din cărciumă. Am fost născut pentru a fi soldat, d-lor.

— Sire, replică D. de Pibrac, Majestatea Vóstră va face bine de a 'şĭ petrece orele cum va voi.

— Dĕr 'mĭ pare că D-ḑeŭ nu o voesce! ḑise Carol IX, întorcênd un *rigă* pe care puse unul din degetele séle.

XIII

Cu pucin maĭ înainte ca regele să încépă să jóce şi pe când se dansa cel d'ântêiŭ vals, joc recent, introdus de curând la curtea Francieĭ, d-na Margareta de Valois proceda la toaleta sea. Uă singură camerieră o ajuta. Acéstă camerieră era uă încântătóre fétă de opt-spre-ḑece anĭ, blondă ca uă madonă, frumósă ca un tabloŭ şi spirituală ca un demon. Ea se numea Nancy şi se găsea în curentul intrigelor de la Louvru şi 'şĭ întrebuinţa tóte mijlócele pentru a distra pe princesa.

Dĕr princesa avea un voal de melancolie adâncă, pe frageţiĭ şi frumoşiĭ eĭ obrazĭ.

Ochiĭ eĭ ceĭ marĭ d'un albastru închis, eraŭ turburĭ, buzele cele roşiĭ, eraŭ palide şi în tótă persóna eĭ nu se vedea de cât uă mare tristeţă.

Cu tóte acestea dómna Margareta era în aparenciă cea maĭ fericită dintre princese, regele fratele sĕŭ o trata ca un copil rĕsfăţat, curtesaniĭ o adoraŭ. Parisul întreg o admira când trecea călare pe strade. Si apoĭ dómna Margareta nu trebuia, séŭ cel puţin nu părea că 'ĭ se ura, după cum se molipsesc maĭ toţĭ din rasa sea. Ea era artistă, pictóre şi se distingea mult şi în sculptură, se ocupa cu literatura şi avea dese conferinţe poetice cu mesir Pierre de Ronsard şi abatele de Bourdeille, sir de Brantôme pe care 'l consulta adesea când scria *Viaţa damelor galante.*

Dómna Margareta se găsea în farmecele cele maĭ plăcute ce ar fi putut avea uă princesă a Francieĭ.

Stofele orientuluĭ, bogăţiile fără preciŭ ale museelor italiane, arta severă a Renascereĭ, scóla spaniolă cu ta-

blourile eĭ cele întunecóse, scóla florentină cu picturĭ în culorĭ vĭĭ, tóte acestea erau represintate ca probe.

In mijlocul săleĭ era uă statue frumósă şi lângă statue, un ciocan de lemn şi uă pereche fórfecĭ.

Intr'un colţ, era uă mésă care suporta uă frumósă ediţie a luĭ Homer. text elen, condee şi hărtie, maĭ departe florete şi uă mască aruncată pe parchet şi maĭ încolo, un şevalet cu un peisagiŭ început.

Tóte acestea arăta precis că feea aceleĭ locuinţe, era în acelaşĭ timp, pictóre, sculptóre, poetă, savantă în limbele antice, şi îndemănatecă a mănui spada ca şi cel d'ântêiŭ maestru al sĕŭ de scrimă, ducele Henric d'Anjou, regele Poloniеĭ. Insă cu tóte aceste distracţiunĭ, cu tóte aceste plăcerĭ, ce avea dómna Margareta? ce capriciŭ subit putea să 'ĭ întunece figura? Nancy se încerca în zadar de a face zămbitóre facia dómneĭ Margareta.

In fine după maĭ multe anecdode şi jocurĭ de cuvinte, camerista termină prin a pronuncia un nume care produse atâta efect în cât făcu să tresare pe dómna Margareta de la cap pênĕ la picióre.

— Décă monseigneurul de Guise ar fi fost aci, ţise ea, ar fi găsit pe Alteţa Vóstră, maĭ frumósă ca totdé-una.

— Tacĭ, Nancy, murmură Margareta încet, tacĭ.

— Bah! făcu Nancy, ce, este oprit de a vorbi de ducele?

Margareta aruncă împrejurul uă privire plină de frică.

— Tacĭ repetă ea, nu pronuncia acest nume, zidurile aŭ urechĭ la Louvru.

— Acum nu, căcĭ regina mamă este la bal.

— De acum?

— Fără îndoélă. Nu este ea óre obligată de a priimi pe ambasador?

— Este adevĕrat.

— Si décă regina este la bal, putem fórte bine să vorbim de ducele.

Un adânc suspin eşi din peptul juneĭ princese.

— Ducele a plecat . . . ḑise ea.

— El e la Nancy, un oraş care pórtă numele meŭ, ḑise subreta rîḑênd.

— Nancy e fórte departe, suspină Margareta.

— Va veni în treĭ ḑile.

— Ah! ducele nu va maĭ reveni.

— Aidea de!

— Nu sciĭ tu, murmură princesa, că viaţa ducelui nu e în siguranţă la Louvru?

— Bah! făcu Nancy cu un aer incredul.

— Intr'uă séră, relua princesa, ducele eşea de aci, şi se îndreptase spre coridorul secret şi spre scara cea mică.

— Eĭ bine? ḑise Nancy.

— Când el trecu portiţa şi se găsea pe marginea rîuluĭ, un om mascat 'l întâmpină.

— Si ce 'ĭ a ḑis acest om? dómnă.

— Acésta: „monseigneure, iubescĭ pe princesa Margareta şi ea te iubesce.“

„Si cum el tresări, omul adăogă:

„— Eŭ 'ţĭ sunt un amic şi vin să 'ţĭ daŭ un bun consiliŭ.

— Vorbesce, ḑise ducele.

„— Décă ţiĭ să trăescĭ, monseigneure, urcăte pe cal, mâine de cât maĭ târḑiŭ, şi chiar astă séră maĭ bine de cât mâine.

„— Si unde trebue să mĕ duc?

„— La Nancy.

„— Ce să fac acolo?

„— Să ascepţĭ acolo, pênĕ când princesa Margareta se va căsători cu princiul de Navarra.

„— Cum! ḑise ducele, óre vĕrul meŭ, Henric de Navarra, ar putea fi omul care m'ar asasina?

„— Nu el, monseigneure.

„— Cine e atunci?

„— Sunt unele nume, cari aduc nenorociri când 'i pronunci, rĕspunse omul mascat.

„— Si el dispăru în întunericul nopței.

— Si pentru acésta a plecat ducele?

— Da, rĕspunse Margareta. A duoa ḑi séra, 'l-am întêlnit și 'mi a istorisit și mie întêlnirea sea mysteriósă.

„— Nu voiŭ pleca, 'mi ḑise el, căci te iubesc și nu mĕ tem de nimic.

„Dér eŭ am insistat, l'am rugat, am plâns și a plecat...“

Uă lacrimă curse d'alungul obrazului princesei.

Apoi uă mare tăcere urmă:

Si cu tóte acestea trebue să mĕ duc la bal, murmură ea . . . trebue ca să am aerul surîḑĕtor, să dansez, să par a fi fericită, când am mórtea în sufletul meŭ.

— Oh! acel urîcios princiŭ de Navarra! îngână Nancy, lovind cu micul sĕŭ picior, parchetul.

— Eŭ 'l urâsc mai înainte de al cunósce, ḑise Margareta.

— Dér, reluă Nancy, ducele de Guise nu este și el un princiŭ mai bogat și mai puternic de cât acel sucit de Navarra?

— Este adevĕrat, da, copila mea.

— Ei bine! pentru ce dér dómna Catherina nu vrea să vĕ căsătorésca cu ducele de Guise?

— Sĕrmană Nancy, murmură Margareta, tu nu înțelegi nimic din ale politicei.

— Se póte.

— Sunt forciată să iaŭ în căsătorie pe princiul de Navarra, când eŭ iubesc pe ducele de Guise.

— Nici acum nu înțeleg.

— Ducele de Guise e mai departe de tronul Franciei cu un singur grad de rudeine ca princiul de Navarra, continuă Margareta, dér e mult mai aprópe prin való-

rea, situaţiunea politică, influenţa şi popularitatea sea. Nu sciĭ tu că regele să înfióră când se gândesce că Valoisiĭ póte să se întindă şi că ducele 'ĭ va succeda, décă 'ĭ va da cel maĭ mic avênt spre tronul Franciei?

— Fie, ḑise Nancy, dér ar fi maĭ bine să aibà de succesor pe ducele de Guise, catholic şi cu popularitate în Francia, de cât pe un rege de Navarra huguenot.

— Nu, căcĭ fratele meŭ are fricà de Henric de Guise, şi nu se teme de regele de Navarra. Décà cel d'ântêiŭ, mĕ va lua de socie, Carol 'şĭ va închipui că va muri otrăvit séŭ asasinat.

— Dér, dómna Catherina?...

— Ah! ḑise Margareta, mama mea, se gândesce ca şi regele. Séŭ maĭ bine ḑis, este regele care se gândesce ca ea.

Margareta ajunsese pênĕ aci cu esplicaţiunile, când uă bătae în uşă s'auḑi. Nancy alergà să deschidă. Un om intrà: era René, dér numaĭ era René acella, murdar, plin de noroiŭ şi în haine de voyagiŭ, ci René îmbrăcat ca un mare seigneur, cu un aer mândru şi cu insolenţa unuĭ favorit.

— Dómnă, ḑise el, M. S. regina mamă, face rugăciunea sea Alteţeĭ Vóstre, de a veni la bal unde presenţa sea este aşteptată cu uă viue impacienţă.

— Ah!... ḑisse Margareta cu indiferenţă.

— Alteţa Vóstră, n'a uitat că trebue să danseze cu D. ambasador al Spanieĭ?

— Da, este adevĕrat.

— Sunt unu-spre-ḑece ore trecute dómnă.

— Grăbesce-te Nancy, ḑise princesa.

— Sunteţĭ deja gata, rĕspunse Nancy maĭ îfingênd cel din urmă ac de aur, în bogata gătélă a Margareteĭ de Valois.

— Eĭ bine, René, ḑisse princesa pe când Nancy 'ĭ punea mânusile, mânia d-téle s'a maĭ liniscit?

— Pucin, dómnă.

— Dér cu acel gentilhom cum a rĕmas?

— Oh! am să 'l găsesc, dómnă.

— Si ce aĭ să le facĭ?

— Regina 'mĭ a promis că vor fi spânzuraţĭ.

— Si mama, se cam ţine de cuvênt.

— Si eŭ sunt servitorul sĕŭ fidel, dómnă, şi am fost în voyagiul acesta pentru însuşĭ serviciul sĕŭ.

— Apropo, dér de unde veneaĭ atunci.

— De la Tours. Regina mĕ trimisese.

— Cu ce scop.

— Acésta este secretul Majestăţeĭ Séle, dómnă.

— Destul, ţise Margareta, nu ţiŭ mult ca sĕ sciŭ acésta. Dă'mĭ uă batistă Nancy, apoĭ adresându-se érăşĭ la René 'l ţise:

— Sciĭ că eştĭ îmbrăcat ca un princiŭ? René.

— Alteţa Vóstră, mĕ onóră prea mult . . .

— Nu, fórte serios vorbesc, aĭ aerul unuĭ adevĕrat gentilhom, şi pentru că aĭ un bun aer, adăogă Margareta cu un surîs ironic, am să 'ţĭ fac uă onóre René. Am să 'ţĭ iaŭ braciul pentru a intra în bal.

René se înclină cu respect. Nancy aduse uă batistă vrodată şi armoriată. Princesa o luă, aruncă ochiĭ pe arme şi tresări.

— Dómnă, ţise încet René, eŭ sunt de idee ca să nu luaţĭ acea batistă. Ea este cu armele caseĭ de Lorraine, pe care regina mamă nu o maĭ suferă de când domnul duce de Guise a plecat fără a'ĭ face reverenţa cuvenită.

Dér Margareta măsură cu privirea pe René, de la cap pênĕ la picióre.

Acéstă batistă 'mĭ a dat'o ducele de Guise şi ţiĭ mult la dênsa, ţisse ea cu severitate.

René tăcu.

Margareta apoĭ dete braciul luĭ René şi Florentinul

introduse în sălile de bal ale Louvrului pe princesa Franciei.

Ambasadorul Spaniei, un bărbat frumos de figură şi care avea aerul unui rege, veni să se încline înaintea Margaretei, se uită cu dispreţ la René şi oferi mâna sea princesei.

René venea să caute în bal pe regina mamă şi se duse s'o întâlnéscă. Regina 'l trase lângă uă feréstră retrasă şi vorbi mai mult timp în tăcere. In acel moment, pagiul Raoul trecu pe acolo, 'i aruncă uă privire semnificativă şi dispăru. Curtesanii asceptaŭ cu uă viue impacienţă aparițiunea regelui. Dér el întârdiă, şi de mai multe ori, regina mamă a ḑis:

— Dér pentru ce regele nu vine?

Un gentilhom însă bine informat 'i a răspuns:

— Regele a prânzit cu D. de Pibrac şi a jucat cu el uă partidă de *l'ombre*.

— Nu se jócă *l'ombre* numai între duoi, ḑise regina, cine a fost ceĭ alţi tovarăşi?

— Duoi gentilhomi pe care 'i a presentat Pibrac.

— Numele lor?

— Nu 'i cunosc.

— Acest gascon, murmură regina cu ură, se bucură de mare influenţă pe lângă regele. Din fericire însă că nu prea e pericolos, el nu se amestecă în lucrurile politice.

Apoi ea urmă a convorbi cu parfumoru.

Tot în acel moment se auḑi trei lovituri de suliţe pe parchet. Era semnul obicinuit pentru a anuncia presenţa regelui. Tóte privirile se îrdreptară spre uşa care se găsea în fundul marei săli unde duoĕ mii de persóne asceptaŭ. Acéstă uşă se dede de perete, şi scena se petrecu întocmai după cum o dorise D. de Pibrac, căci cabinetul regelui se deschise unde uă masă era aranggeată în mijloc, şi regele cu căpitanul sĕŭ de gardă şi ceĭ duoi gentilhomi fórte galant îmbrăcaţi, pe cari nimeni nu 'i cunoscură, începură să jóce cărţi.

— Dute de veḑĭ, René, ḑise regina, cine sunt aceĭ duoĭ gentilhomĭ.

René se apropiă de mésa de joc, privi pe tovarăşiĭ regeluĭ şi se retrase înspăimêntat. El recunoscuse pe Henric.

In acel moment regele ḑicea:—Am câştigat. Messir de Coarasse, sciĭ că joc ĭ de minune! şi pe parolă de rege am să te reţiŭ ca să facem în tóte serile câte uă partidă de joc.

Henric ridică capul şi vĕḑu figura cea palidă şi ameninţătóre a luĭ René şi 'l salută cu un surîs.

In acelaşĭ timp, René fu zărit şi de regele.

— Heĭ! ḑise el cu un ton batjocoritor, cunoscĭ tu pe acestĭ gentilhomĭ, René.

René salută şi îngână câteva cuvinte pe care regele nu le auḑi. Dér parfumorul înţelese surîsul luĭ Carol IX care arĕta că el cunósce istoria sa şi se bucură.

D. de Pibrac comta marca sea de joc şi părea că nu observase nimic. El avea încă una aer, atât de naif, în cât parfumorul 'şĭ ḑise:

— Acest nesimţitor pare a nu sci nimic. Dér fie, gentilhomiĭ meĭ, căcĭ de şi v'aţĭ refugiat sub protecţiunea regeluĭ, şi credeţĭ că o să 'mĭ scăpaţĭ, dér vĕ înşelaţĭ... voiŭ fi pacient, însă o să vĕ perd.

— Eŭ cunosc, sire, pe domnul René, ḑise Henric de Navarra, care urmă de a surîde cu graciositate.

— Da! ḑise regele.

— Ne am întêlnit în provincie adăogă Henric, şi sunt chiar însărcinat cu un mesagiŭ pentru el.

Regele în acest timp se sculă, făcu treĭ paşĭ înainte, şi primi reverinţele ambasadoruluĭ spaniol care valsa pe Margareta.

— Bună ḑiua, Margot, ḑise regele, cum mergĭ?

— Mulţumesc Majestăţeĭ Vóstre, sunt bine.

— Iubescĭ tu încă danţul, Margot?

— Da, sire.

— Eĭ bine, messir Henric de Coarasse, un gentilhom gascon, pe care 'l iubesc fórte mult şi pe care ţi'l recomand, doresce să te valseze . . . Apropiete domnule de Coarasse.

Henric înaintă şi salută pe Margareta. Margareta 'l privi la rându'ĭ şi încercă îndată uă sensaţiune bizară şi inesplicabilă. Ea avu îndată un presentiment că acest necunoscut va juca un rol óre care, în durata existenţeĭ séle.

— Domnule, 'ĭ ḑise ea, am să dansez ântêiŭ cu D. de Pardaillon, şi apoĭ veţĭ veni să 'mĭ oferiţĭ mâna, pentru a vĕ priimi ca caveler.

René se depărtase şi se apropiase de regina.

— Eĭ bine! 'l întrebă Catherina de Medicis, cine sunt aceştĭ gentilhomĭ?

— Se ḑice că sunt duoĭ simpli gasconĭ, verĭ aĭ luĭ Pibrac.

— A început să plouĕ gasconĭ, ḑise regina cu desgust. Sciĭ tu numele lor?

— Da, dómnă. Cel d'ântêiŭ, acela care are un spenţer albastru şi care era la drépta regeluĭ, se numesce Coarasse.

— Coarase? curios nume . . . dér cel alt?

— Cel alt se numesce Noĕ.

— Ah! cunosc acest nume, ḑisse regina, este o bună nobleţă din Béarn. Dute de vorbesce cu eĭ; cácĭ o să afli póte pentru ce aŭ venit la Paris.

René s'apropiă şi găsi pe Henric ce era rezemat de un stâlp şi privea pe Margareta care dansa cu bătrânul baron de Pardaillan, care avea uă socie fórte tênĕră, de care era gelos, şi cu care regele începuse să converseze.

Henric vĕḑênd că René venea la el, făcu câţĭ-va paşĭ şi merse al întêmpina.

Florentinul îl salută cu un surîs hypocrit şi ḑise:

Aşa e, domnule de Coarasse că nu vĕ aşceptaţĭ să mĕ vedeţĭ aci?

Scara de mătase.

— Acésta o mărturisesc, căcĭ te credeam în fundul uneĭ pimniţe.

— Cu tóte acestea am eşit.

— Ah! pe credința mea, ḑisse princiul, aș fi fórte curios de a sci cum?

— Eĭ bine! rĕspunse René, am să 'ți istorisesc. Acel nenorocit de hangiŭ care m'a legat bine, fără voia luĭ, și m'a transportat în pimniță nu a asceptat de cât ca să vĕ védă plecațĭ.

— Și a venit să vĕ deslege?

— Neapărat. Apoĭ s'a aruncat la genuchiĭ meĭ și 'șĭ a cerut ertare de conduita luĭ, care a avut'o vis-à-vis de mine.

— Eŭ pariez că l'aĭ ertat, ḑisse princiul cu un aer batjocoritor.

— Fără îndoială.

— Dér pe mine, ḑisse Henric cu un ton despreţuitor, o să mĕ erțĭ?

— Un om care stă în bune relațiunĭ cu regele, nu are trebuință nicĭ uă dată de ertarea unuĭ biet parfumor ca mine, rĕspunse Florentinul.

— Ah! ḑisse princiul, mărturisesc că amiciția regeluĭ este un lucru precios pentru mine, dér . . .

El se opri și privi cu fineță pe René.

— Dér, urmă el, când are cine-va de inamic, un om ca d-tea domnule René, cel maĭ sigur lucru e, de a găsi chiar în sineșĭ un miḑloc de apărare.

— Ah! ah! . . .

— Si acest miḑloc 'l am găsit.

— Adevĕrat?

— Intocmaĭ după cum am onórea de a vĕ o ḑice.

— Pe credința mea, scumpul meŭ domn de Coarasse, ḑisse parfumorul cu ironie, sunt curios de a'l cunósce.

— Țiĭ cu stăruință?

— Prea mult.

Henric luă pe Florentin de braciŭ și 'ĭ ḑise:

— Aide colo, la feréstra aceia, unde vom putea vorbi maĭ în linisce.

— Fie, ḑise René, şi el 'l urmă.

Atuncĭ Henric privi pe Florentin cu atenţiune şi 'ĭ ḑise:—Consulţĭ d-tea tot-dé-una astrele ?

— Pentru ce, acéstă întrebare ?

— Pentru că, când ne am întâlnit în provincie, unde am devenit inamicĭ, veneam expre la Paris pentru a convorbi despre *necromancie*, căcĭ eŭ m'am ocupat prea mult cu sciinţele oculte.

— Glumescĭ ? ḑise Florentinul.

— De loc. Sunt gata de a vĕ da uă dovadă de cele ce spuiŭ. D-tea nu estĭ singurul fermecător din tot regatul, messir René. Sunt născut la piciórele munţilor pyrineĭ şi am fost, crescut de un bĕtrân cioban spaniol ce mĕ a iniţiat în acéstă sciinţă mysteriósă a viitoruluĭ.

Henric vorbea cu atâta seriositate, cu un accent atât de convingĕtor, în cât Florentinul fu mirat.

— Écă, urmă el, dă-mĭ mâna D-téle, voiŭ citi ca într'uă carte.

— Poftim, ḑise René întinḑêndu'ĭ mâna sea dréptă.

Henric o luă cu gravitate, o esamină cu grijă, cugetă mult si sfârşi prin a ḑice :—Aĭ témă că veĭ muri :

Florentinul tresări.

— Fiĭ franc, d-le René.

— Toţĭ ómeniĭ, maĭ mult saŭ maĭ pucin, simt acéstă témă.

— Da, dér ea vĕ consumă, ea vĕ róde, vĕ . . .

— Apoĭ, d-le ?

— Uă femmeie vĕ a preḑis că veĭ muri prin faptele uneĭ alte femmeĭ.

Reré se trase cu un pas înapoĭ şi privi pe junele princiŭ cu spaimă.—Cum şciţĭ acésta ? ḑisse el.

— Cu câte-va minute maĭ înainte nu sciam nimic ; am presimţit'o acuma . . .

Si princiul urmă esaminarea mâneĭ Florentinuluĭ cu gravitate. Apoĭ urmă :

— Predicerea e aprópe de a se realiza.

Predicétórea era ţigancă. Sunt aprópe treĭ-decĭ anĭ de atuncĭ. La Florencia, în uă stradă, nu departe de uă biserică.

— Si . . . cea altă ? întrebă René mișcat.

— Cine, cel alt?

— Femmeia ce 'mĭ va causa mórtea.

— Ea vĕ datoresce ḑillele : e fiica d-téle.

René păli. El nu încredușe nimenuĭ secretul predicereĭ. Fiica sea era singura ce 'l scia numaĭ de uă oră și nu 'ĭ se arĕta în mintea luĭ casul de uă întrevedere fórte recentă între Henric și ea.

— Henric urmă :—Mórtea d-téle e sigură prin acest fapt ! dér se va putea înlătura, acéstă linie transversală 'mĭ ḑice că influența unuĭ om póte să sdrobéscă influența nefastă a acesteĭ femmeĭ.

— Si . . . acel om?

Henric urmă de a'ĭ esamina mâna.

Tot de uă dată el făcu uă mișcare de mirare :—Ah !.. ḑise el, acésta e fórte straniŭ . . . acest om, sunt eŭ !...

Florentinul 'l privea cu uă spaimă crescêndă și simți câte-va picăturĭ de sudóre rece alunecându'ĭ pe frunte : Da acela sunt EU, repetă princiul.

XIV

René era superstițios ca mulțĭ din compatrioțiĭ sĕĭ, în uă epocă maĭ cu sémă când studiul șciințelor predicereĭ era fórte respândit în Francia și Italia.

Vĕḑênd un om ce spunea una din particularitățile cele maĭ mysterióse a le vieței séle. Florentinul simți coprinḑêndu'l uă spaimă și nu se maĭ înduoi un moment măcar că princiul de Navarra n'avea qualitatea de a'ĭ ridica unul din colțurile vĕlului mysterios ce acopere viitorul.

— Eĭ bine ! reluă acest din urmă după un moment de tăcere, v'am spus adevĕrul, D-le René ?

— Da, atingênt predicerea, dér. . .

— Dér, cât despre viitor, nu credeţĭ? . . .

— Nu sciŭ.

— Pe credinţa mea! ḑise principiul, ascultă, vĕ voiŭ da un bun consiliŭ.

— Spune.

— Nu sciŭ ce rol trebue să joc în viaţa d-téle; der 'mĭ se arată că voiŭ fi amestecat, pentru că liniile mâneĭ d-téle 'mĭ spun că influenţa mea va putea neutralisa mult timp influenţa nefastă ce vĕ ameninţă ; dér în sfârşit este de creḑut că acéstă influenţă, nu o voiŭ putea esercita de cât trăind.

Si principiul privi pe René surîḑênd. Apoĭ adăogă :

— Antêia privire ce aĭ aruncat asupra mea maĭ adinéurea, când mĕ aflam lângă regele, 'mĭ a dovedit un lucru.

— Ce lucru? ḑise René.

— Că eraĭ inamicul meŭ mortal şi că 'mĭ aĭ jurat mórtea.

René păstră tăcerea.

— Să vedem, fiĭ sincer cel pucin uă dată în viaţa d-télle.

— Fie! rĕspunse Florentinul. Vĕ urĕsc. Vĕ urĕsc pentru că mĕ aţĭ umilit, şi am jurat de a mĕ resbuna maĭ curênd séŭ maĭ târḑiŭ.

— Acesta e dreptul d-télle, ḑisse principiul cu nepăsare ; dér permite-mĭ de a vĕ face uă observaţiune, pentru că sunt convins de adevĕrul predicerilor mele, sunt fórte liniscit, décă reuşiţĭ de a mĕ ucide, voiŭ muri sigur, că voiŭ fi rĕsbunat fórte iute. Mórtea d-téle va urma pe a mea.

Acéstă cugetare era fórte convingĕtóre, şi René fu convins.

In acel moment orchestra făcu se rĕsune introducerea unuĭ danţ spaniol, şi Henric tresări :

— Mĕ értă! ḑise el luĭ René, voiŭ urma acéstă convorbire îndată. Dansez cu princesa Margareta.

Si el salută pe Florentin cu un aer măreţ, străbătu prin mulţime şi veni de a face ua reverinţă princeseĭ Margareta, ce convorbea atuncĭ cu D. de Pardaillan.

Princesa se ridică şi luă, fără a ḑice un cuvênt, mâna luĭ Henric.

Henric şi Margareta dansaŭ de minune. Dansând eĭ schimbară câte-va cuvinte.

— Domnule, ḑise princesa, de când suntnţĭ la Paris?

— De ierĭ d-nă.

— Credeţĭ că veţĭ şedea mult?

— Am venit să 'mĭ fac avere d-nă . . .

— Eĭ bine! ḑise Margareta rîḑênd, 'mĭ pare că averea d-téle, începe îndestul de bine.

— La acel punct, în cât cred că visez d-nă.

— Visurile se realiséză.

— Sunt care nu se pot realisa, murmură princiul.

Si el aruncă asupra princeseĭ o privire ce o făcu să tresară.

— Acest gascon e dibaciŭ, 'şĭ ḑise ea.

Si cum dansul se sfârşi, ea 'l priĭi din noŭ şi se remă pe braciul luĭ.

Henric era încântător. Acésta era fără îndoială părerea Margaretei, căcĭ ea nu încrunta sprâncenile şi nu păru a înţelege dorinţa luĭ îndrăsnéţă.

— D-le de Coarasse, 'ĭ ḑise ea, 'mĭ plac prea mult gentilhomiĭ din ţéra d-téle.

— Alteţa Vóstră e prea bună.

— Eĭ sunt uşurĭ de banĭ, dér aŭ mult spirit.

— Nu găsescĭ că aerul aci e înăbuşitor? adăogă Margareta. Vin'o în cabinetul regeluĭ; e maĭ pucină lume, vom putea vorbi.

Henric străbătu salónele prin miḑlocul privirilor de invidie a gentilhomilor ce găseaŭ că micul provincial

avea un noroc insolent, devenind în acelaş timp, favoritul regeluĭ şi cavalerul princeseĭ.

Margareta conduse pe Henric în cabinetul regeluĭ şi arătându'ĭ un loc lângă ea ĭ ḑisse :

— D-le de Coarasse, értă-mĕ, dér sunt curiósă, şi scopul de a afla ceva, m'a făcut a vĕ aduce aci.

— Sunt la ordinele Alteţeĭ Vóstre.

— Sunteţĭ din Bearn ?

— Da, d-nă.

— Din Pau séŭ din Nérac ?

— Din Pau.

— Mĕ prind că 'mĭ veĭ putea da precióse deslușirĭ.

Henric păstră tăcerea şi privi pe Margareta.

Acésta urmă :—Sciţĭ că e vorbă de căsătoria mea cu princiul de Navarra ?

La aerul de mirare ce şciu a lua, ar fi jurat cine-va că princiul auḑea un lucru de care el era departe de a se ascepta.

— Sĕrmana mea patrie, ḑisse el, fi va ea atât de fericită ca să aibă uă reginá aşa tênĕră şi frumósă ?

— Sunteţĭ un linguşitor, d-le de Coarasse, ḑise Margareta surîzênd.

— 'Mĭ este cu neputinţă de a 'mĭ stăpâni limba, D-nă, când ea e împinsă de animă.

Si el privi din noŭ pe princesa. Uă femmeie e în tot-déuna simţitóre admiraţiuneĭ ce escită.

— D-le de Coarasse, ḑisse ea cu un ton pucin batjocoritor, aş voi să am deslușirĭ asupra curţeĭ de Nérac.

— Vi se urașce acolo, D-nă.

— Bun ! ca şi la Louvru. Si princiul ?

— Princiul Henric, ca să ḑis astfel, este un urs rĕŭ lins dómnă.

Margareta tresări :—Aşa dér ghicisem ?

— El 'şĭ petrece viaţa la vênătóre, însoţit de ómenĭ de rînd, cu păstorĭ şi pescarĭ.

— Puah! esclamă Margareta.

— El merge la predică, urmă Henric.

— De obicĭnuit, cum e îmbrăcat?

— Ca un mic gentilhom muntean, cu o haină de aba, şi cisme de pele de vacă. . .

— Ah! oróre! ḑisse Margareta.

— Cămaşa de obicĭnuit ghemuită, urmă Henric, barba neîngrijită, şi pĕrul dupĕ obiceiul hugenoţilor *puritanĭ*, ras pe vêrful capuluĭ.

— E de spirit?

— Un spirit de mojic, de rând...

Are ceva intrigĭ, la Nerac séŭ Pau?

— Da! ḑisse Henric, cu uă cameristă servitóre, fiica unuĭ păzitor de vacĭ.

— Cu tóte acestea, ḑisse Margareta, aĭ uitat de a vorbi de comtesa Gramont.

— Ah! D-nă, rĕspunse prinţiul, cunosc acéstă istorie în fond, ea e fórte glumeţă.

— Spune-mĭ-o.

— Cu plăcere.

Dibaciul prinţ era să urmeḑe, când D na Catherina de Medicis intră în cabinetul regeluĭ.

— Mama! — ḑisse francesa cu o mişcare de spaimă. — Să lăsăm pentru maĭ târḑiŭ istorisirea comteseĭ Gramont... Lasă-mĕ... Regina e mysteriósă. Si Margareta ridicându-se merse spre Catherina de Medicis. Dĕr, în drum, ea se întórse şi aruncă uă ultimă privire juneluĭ prinţiŭ. Acéstă privire 'l făcu să tressară.

— Drace, murmură el am atins, nu cumva anima D-neĭ Margareta în detrimentul meŭ? Acésta ar fi plăcut, un pretendent încelat de el însuşĭ.

Pe când princesa se depărta, Noë care convorbise mult timp cu maĭ mulţĭ gentilhomĭ ce nu cunoscea, se îndreptă spre Henric de Navarra.

— Eĭ bine? 'l întrebă el.

— Am făcut princesseĭ portretul fiitoruluĭ eĭ soçiŭ.

— Adevĕrat ! esclamă Noë.

— Si 'ĭ l'am descris ca uă fiinţă pucin plăcută. In acest moment e neconsolabilă şi în cea maĭ mare desperare.

— Ce glume 'mĭ spuĭ Henric ?

— Nu glumesc.

Si prinçiul 'ĭ narĕ convorbirea ce avussese cu Margareta.

— Dér aĭ făcut uă nebunie periculósă !

— Creḑĭ ?

— Drace! ea deja nu avea bune informărĭ de D-ta, şi acum 'şĭ va pune tóte silinţele...

— Pentru a nu o lua eŭ de socie ?

— Intocmaĭ.

— Ah ! causa e, ḑisse prinçiul, că mi-a intrat în cap uă tranie idee.

— Si .. care e acéstă idee ?

— De a încela pe prinçiul de Navarra.

— Enigmă ! ḑisse Noë, nu înţeleg.

— Prinçiul de Navarra e la Nérac ; sir de Coarasse e la Paris. Sir de Coarase ce a fost plăcut de princesa, sosesceîntr'un moment favorabil. Ducele de Guise a plecat, princesa caută distracţiunĭ. Prinçiul de Coarase face curte D-neĭ Margareta, şi pentru a'ĭ fi plăcut, el vorbesce rĕŭ de acel soçiŭ, ce ea 'l urasce atât de mult.

— Planul de conducere e straniŭ.

— Dér voiŭ isbuti.

— Atuncĭ, ḑisse Noë, Alteţa Vóstră voesce a fi iubit de princessa ?

— Fără îndoială.

— Dér... Sarah ?

— Ah ! drace ! murmură Henric, nu maĭ cugetam la ea.

— Cu tóte acestea...

— Oh ! fiĭ liniscit, amice Noë, replică princiul rîḑênd, fiul tatăluĭ meŭ e în stare de a înfrunta douĕ intrigĭ de uă dată.

— Acum, aşĭ putea sci, Henric, ceea ce v'a spus René.

— Nu, maĭ târdiŭ.

Henric se uită la orologiŭ. Vin'o, ḑisse el, 'mĭ pare că e patru ore de diminéţă... Si aşĭ fi de ide să mergem să ne culcăm?

— Acésta e şi părerea mea.

— Ne vom strecura prin mulţime şi vom dispărea.

Si cum ceĭ duoĭ junĭ puneaŭ planul lor în esecuţiune, eĭ se găsiră din noŭ în faţa luĭ René. Florentinul surîdea cu un aer amabil.

— Ore, 'l întrebă Henric, aĭ dori a'mĭ reda mâna D-téle spre a o studia?

— Póte, ḑisse René.

— Ce voiţĭ a sci

— Cât timp maĭ am să trăesc admitênd că mĕ voiŭ scăpa de D-ta, ḑisse Florentinul cu siguranţă . . . Ecă mâna mea.

Henric începu a o esamina cu uă tăcere mărinimósă.

— Veĭ muri opt ḑile dupĕ mine, ḑisse el.

— Or ce s'ar întê mpla...

— Aştéptă dér, ḑisse principul, ecă uă linie ce observasem şi care luminéză pentru mine restul enigmeĭ.

— Ah! ḑisse René. Sĕ vedem.

— Este scris în cartea fiitoruluĭ, reluă cu gravitate Henric de Navarra, că voiŭ muri cu opt ḑile înaintea morţeĭ D-télle. Acésta e influenţa ce esercitez asupra D-téle.

Sunt de douĕ-ḑecĭ anĭ, sunt bine, sănĕtos, forte; décă nu fac ver uă imprudenţă veĭ putea trăi fórte mult. Bună séra.

Si principul lăsă pe René cu totul gânditor şi se depărtă. Era deja moda, la acea epoca de a părăsi balul fără a'şĭ lua adio.

La uşă, eĭ găsiră pe pagiul Raoul.

— Bună séra, micul meŭ, ĭ ḑisse principul.

Raoul salută, dér nu se dete la uă parte pentru a face loc princiului de Navarra.

— Mergem să ne culcăm, ḑisse Noë, bună-séra, D-le Raoul,

— Mĕ értă! ḑisse pagiul, am un comission pentru D. de Coarase.

— Pentru mine? ḑisse Henric mirat.

— Pentru D-ta. D-şóra Nancy doresce a vĕ vedea. D-le.

— Cine e D-şóra Nancy?

— Uă fétă în adevĕr frumósă, ḑisse pagiul ce suspină... Este camerista D-neï Margareta.

Princiul tresări. Apoï se întórse, şi cu privirea el căută pe princessa prin salóne. Princesa dispărusse.

— Eï bine! ḑisse el întorcêndu-se spre Raoul, unde e dér D-şora Narcy?

— Veniţï cu mine, ḑisse pagiul.

— Să mergem!

Princiul şi Noë urmară pe Raoul care în loc de a sco borî scara cea mare se îndreptă spre un coridor din stânga, înaintă cu verï uă treï-ḑecï de paşï şi se popri.

Nancy aşcepta, învĕluită în mantaua eï. Ea aruncă uă privire cercetătóre princiului.

— Sunteţï D. de Coarase? ḑisse ea înaintând spre el.

— Drace! frumósă fétă! murmură Henric îndestul de tare pentru a fi auḑit de cameristă.

D-le, rĕspunse Nancy, fie-care scie ce e şi ce preţuesce, şi nu caută complimente. Sunteţï D. de Coarase?

— Da, frumósa mea copilă.

— Eï bine! poftim pe aci. Am a vĕ spune uă vorbă.

Nancy întinse mâna sea mică si albă, 'l lua de braciŭ şi se depărtă pucin.

— Te ascult, frumósa mea, ḑisse junele princiŭ.

— D-le, ḑisse Nancy, D-na Margareta m'a însărcinat

de a vĕ reaminti că 'ĭ datoraţĭ istorisirea D-neĭ comtesa Gramont şi princiuluĭ de Navarra.

— Sunt gata a 'ĭ-o nara, frumósa mea amică, rĕspunse princiul. Dér unde trebue să găsesc pe Alteţea Sea ?

Nancy rîse cu frăgeḑime.

— Ah ! ḑisse ea, sunteţĭ prea grăbit, frumosul meŭ gentilhome. Nu astă-ḑĭ, mâne.

— Unde ?

— Spre nouĕ ore séra faceţĭ o plimbare pe marginea apeĭ şi asceptaţĭ, ḑisse Nancy. Bună-séra, D. de Coarase, nópte-bună...

Si Nancy dispăru în întunecosul coridor.

Raoul şi Noë nu eraŭ departe, cel d'ântêiŭ se îndreptă spre Henric :

— D-le de Coarase. ḑisse el cu uă voce muşcată, maĭ am ceva de a vĕ spune.

— Aidea de ! şi din partea cuĭ, micul meŭ ?

— Din partea mea.

Vocea luĭ Raoul era tremurândă.

— Eĭ bine, ḑisse princiul, dă-mĭ braciul, amice Raoul, şi însoţeşce-mĕ pucin.

— Cu tótă plăcerea, D-le.

Henric şi Raoul ţinêndu-se de braciŭ, şi Noë urmându'ĭ descinseră scara cea mare, trecură prin curtea Louvruluĭ şi eşiră prin portiţa ce rĕspundea spre apă.

— D-le de Coarasse, ḑisse atuncĭ Raoul, găsiţĭ pe Nancy frumósă ?

— Incântătóre !

— Ah !

— Drace ! amicul meŭ ... oftezĭ ?

Raoul suspină din noŭ.

— Pe credinţa mea ! murmură princiul, ghicesc ceea ce voescĭ să 'mĭ spuĭ. Iubescĭ pe Nancy...

Raoul suspină pentru a treia óră.

— Si cum o găseam frumósă şi . . . fiind-că voia să 'mĭ horbéscă...

— Sunt gelos, ḑise cu ſrancheţă Raoul.

— Nu fiĭ gelos. Din momentul ce am aflat că o iubescĭ...

— Oh ! da.

— Eŭ, ḑisse princiul, nu o voiŭ iubi.

Atuncĭ Guillaume nară istoria bolteĭ.

Raoul 'ĭ luă cu vioiciune mânile şi le strânse cu mulţumire.

— Iţĭ mulţumesc ! D-le, ḑisse el.

— Să vedem, ḑisse Henric, vorbesce...

— Da, rĕspunse pagiul.

— Ea te iubesc !

— Nu sciŭ.

Asta se scie... în tot-deauna...

— Sunt ḑille în care cred că. .. da... sunt altele în care... 'mĭ vine desperaţie.

— Am vĕḑut'o numaĭ treĭ minute, micul meŭ, dér 'mĭ-am făcut idee.

— De ea?

— Drace, da. Nancy e coquetă, e glumeţă, dér trebue să aibă o anima de aur...

— Si... D-ta... creḑĭ?

— Ecă, Raoul, micul meŭ, estĭ un încântător băiat, dér nu cunoscĭ femmeile. Aĭ încredere în mine.

— Da, de sigur.

— Eĭ bine! te voiŭ servi şi maĭ înainte peste douĕ ḑille, 'ţĭ voiŭ spune déca Nancy te iubesce séŭ nu...

— 'Mĭ promiteţĭ?

— 'Ţĭ promit. Bună-séra, Raoul.

— Bună-séra, D. de Coarasse.

Henric strânse mâna pagiuluĭ, ce se întórse, şi apoĭ luă braciul luĭ Noë.

Princiul şi însoţitorul luĭ treceaŭ prin 'naintea căsuţelor ce înconjuraŭ Louvrul, când vĕḑură uă uşă deschisă, în interior lumină, şi pe prag, un om cu mânicele sumese ce mătura.

— Ecă! ḑisse princiul, acesta e compatriotul nostru Malican ce 'şĭ deschide cârciuma la ora când noĭ mergem să ne culcăm. Bună-séra, Malican.

Bearnesul 'l recunoscu şi dete un strigăt de bucurie.

— Ah! seigneurul meŭ, ḑisse el, cerul vĕ trimete!

— Ce spuĭ! ḑisse princiul.

— Intraţĭ, seigneurul meŭ, ḑisse Malican, trebue să vĕ vorbesc.

— Ce vroescĭ óre să 'mĭ spuĭ?

— Veniţĭ... Intraţĭ.

După intrarea celor duoĭ junĭ în cârciumă, Malican închise uşa.

— Seigneurul meŭ, ḑisse el incet luĭ Henric, nu v'am vorbit eŭ de ducele de Guise ?

— Hein ! ḑisse Henric tresărind. Sciĭ ceva noŭ despre el?

— Da, seigneurul meŭ.

Henric făcu uă mişcare.

— Si ce ? cum ?

— Unul din gentilhomiĭ luĭ e aci.

— Si cu ce scop a venit el.

— El a sosit astă-nópte, a cerut uă cameră şi 'mĭ a ḑis : «Trebue să staŭ ascuns, căcĭ nu sunt cunoscut de nimenĭ la Louvru : dér veĭ afla un mijloc ca în astă-nópte séŭ mâne diminéţă să înainteḑĭ acest bilet D-şóreĭ Nancy, camerista princeseĭ Margareta.» Si el 'mĭ dete un billet.

— Si ce 'l aĭ făcut.

— Ecă'l.

Melican scósse uă hârtie din busunarul sĕŭ şi o înaintă principiuluĭ.

— Drace ! ḑisse el privindu'l.

Apoĭ se întórse spre Noë.

— Ce ḑicĭ tu ? întrebă el. Déca aş despecetlui-o ?...

— Acésta e părerea mea.

— Pentru-ce.

— Pentru-că, ḑisse încet Noë, D-na Margareta va fi soţia Alteţeĭ Vóstre, Alteţa Vóstră are dreptul de a sci ceea ce i se scrie.

— Aĭ dreptate, rĕspunse principiul.

Si fără a maĭ ascepta, el despecetlui biletul.

XV

Scrissórea pe care gentilhomul D-luĭ de Guise încredinţase luĭ Malican era neiscălită şi cu uă scriere de sigur prefăcută.

Ea nu conţinea de cât aceste treĭ rânduri :

"*Compatriotul* D-şóreĭ Nancy o înscinţéḑă că cugetă nesfârşit la ea şi că va veni cât maĭ curênd s'o véḑă."

Henric citi şi reciti acéstă scrisóre, şi 'şĭ ḑisse neîncetând de a uă esamina:

— Aci e ceva mysterios ce nu pot afla.

Princiul citise scrisórea lângă uă mésă pe care se afla uà lumînare.

Cum urma de a o esamina, întêmplarea aduse ca hârtia sà se afle în lumînare şi în chipul acela deveni transparintă.

Si atunciĭ Henric creḑu că zăreşce unele părţĭ ale hârtieĭ maĭ albe de cât cele alte, părând uneĭ scrisoriĭ şterse.

Ar fi ḑis cine-va că este uă scriere cu condeiul muiat în apă.

— Oh! oh! ḑisse Noë ce se afla la spatele luĭ Henric, ocupat assemenea cu esaminarea acesteĭ scrisoriĭ. Ce e óre acésta?

Si el se apropiă de cotlon unde duoĭ cărbuniĭ eraŭ 'năbuşiţĭ de cenuşă.

El 'ĭ descoperi şi 'ĭ arătă luĭ Malican:

— Acopere'ĭ cu un mănuchiŭ de lemne uscate.

Cârciumarul se supuse.

Noë luă scrisórea din mânile princiuluĭ şi o apropiă de foc.

— Ce facĭ? strigă Noë ce nu înţelegea încă.

— 'Mĭ satisfac bănuelile. Fiĭ liniscit nu o voiŭ arde.

El espuse scrisórea la uă depărtare de treĭ degete de flacăra lemneĭor, şi după maĭ pucin de un minut, scrierea ştérsă se înegri şi apăru fórte citibile, pe când celle treĭ liniĭ dântêiŭ dispăreaŭ.

— Drace! acesta e straniŭ, ḑisse princiul mirat.

— Acésta dovedesce, rĕspunse Noë, că D. duce de Guise cunósce întrebuinţarea cerneleĭ simpatice. Ecă Henric pune-te aci şi citesce...

«Scumpe angel.

«Aĭ voit plecarea mea : am plecat. Dér depărtarea 'mĭ pare cu neputinţă de a o maĭ prelungi : sufer... Ascept un singur cuvênt, şi mĕ voiŭ întórce în secret la Paris.

«Acest cuvênt 'l cer în genuchĭ. Il ascept şi sper.

Al D-télle

«*Henric.*»

— Heĭ! ḑisse princiul, D. de Guise chemându-se Henric ca şi mine, D-na Margareta va simţi maĭ pucin schimbarea. Şi eŭ mĕ numesc Henric.

Apoĭ în ioc de a arde scrisórea, el o strânse făcênd'o să dispară în boʻunar.

In urmă el se întórse spre Malican :

Aşa dér gentilhomul 'ţĭ a încredinţat acéstă scrisóre ?

— Da, seigneurul meŭ.

—Si trebue să o înmânĭ D-şóreĭ Nancy ?

— Acésta îmĭ este fórte uşor, pentru că, rĕspunse Malican, nepóta mea se duce din când în când a aduce vin soldaţilor de gardă, şi 'ĭ se întêmplă de a întêlni pe un pagiŭ ce e bine cu D-şóra Nancy.

— Cum se numesce el ?

— Raoul.

— Il cunosc.

— Acum ce voiŭ ḑice gentilhomuluĭ Lorrain când se va descepta ?

— Tu nu veĭ ascepta ca să se descepte.

— Ah !

— Te veĭ duce a'l descepta. Sunt patru ore de diminéţă Un soldat n'are trebuinţă de a dormi atât de mult.

— Prea bine. Mĕ duc...

— Aşcéptă, Lorainul desceptat, 'ĭ veĭ ḑice : "Curênd! îmbracă-te, gentilhomul meŭ. Voiŭ pune şeaua pe cal pentru ca să părăsescĭ Parisul maĭ nainte de ivirea ḑilleĭ," Lorrainul va părea fórte uimit. Tu veĭ adăoga : "Billetul

a ajuns la adressă, şi rĕspunsul a venit de la Louvru. Veĭ ḑice compatriotuluĭ D-şóreĭ Nancy că e asceptat în ḑece ḑille, nu maĭ curênd. E vorba de viaţa cui-va şi eştĭ rugat de a pleca îndată.»

Malican nu maĭ ceru alte esplicărĭ. El sui scara şi se duse de a bate la uşa gentilhomuluĭ.

După ḑece minute se reîntórse:

— Am reuşit, ḑisse el, omul nostru s'a desceptat. El nu s'a înduoit de adevĕrul rĕspunsuluĭ, şi 'mĭ a comunicat de a'ĭ îngriji bine calul.

— La revedere, Malican, ḑisse princiul strîngând mâna Bearnesuluĭ, 'ţĭ mulţumesc!

Si el se depărtă urmat de Noë.

Se făcuse ḑiuă când ceĭ duoĭ junĭ ajunseră în strada Saint-Jaques.

Un om şedea pe banca din facia hoteluluĭ. Acest om recunoscênd pe Henric, se ridică.

Princiul fu fórte mirat la vederea acestuĭ personagiŭ, ce 'ĭ se arătase pentru a treia óră, în maĭ pucin de douĕḑecĭ şi patru ore. Era Guillaume Verconsin, ajutorul argintaruluĭ Loriot, acela ce adusesse în ajun scrisórea frumóseĭ Sarah.

— Ce facĭ aci, amice Guillaume.

— Vĕ asceptam, Domnul meŭ.

— De a sĕră?

— Oh! nu, numaĭ de uă ură.

— Aĭ să 'mĭ maĭ daĭ verĭ uă scrisóre!

— Nu, D-le, dér viŭ a vĕ ruga să mĕ urmaţĭ.

— Si unde, amicul meŭ!

— Nu vĕ pot spune, gentilhomul meŭ.

— Oh! drace, ḑisse princiul rîḑênd, acésta a ajuns prea mysterios.

El privi pe Guillaume dér băiatul nu păru dispus a rĕspunde.

— Apoĭ se întórse spre Noë. Noë surîdea.

— Ce crediĭ tu? întrebă princiul.

— Cred că, décă aşĭ fi în locul D-télle, Henric, aşĭ urma pe acest băiat, chiar de ar fi la sfârşitul lumeĭ.

—Acésta voiŭ face-o şi eŭ, rĕspunse Henric de Navarra.

Apoĭ, strângênd mâna luĭ Noë:

— Ascéptă-mĕ, 'ĭ ḑisse el, cred că nu voiŭ întârḑia de a mĕ reîntórce.

Si princiul adăogă:

— Aide! amice gentilhome, să mergem! te urmez.

— Vin'o, messire, ḑisse băiatul.

— Noë 'ĭ privi depărtându-se, apoĭ când cotiră colţul stradeĭ Saint-Jacques, el intră în hotel, luă cheia ce era atîrnată într'un cuiŭ în bucătărie, intră în odaia ce locuia în commun cu princiul, se aruncă pe pat şi adormi.

El se desceptă pe la douĕ-spre-ḑece ore. Princiul nu era întors.

Iĭ se aduse dejunul; el mâncă cu nelinisce şi asceptă.

Diua trecu... Henric nu se reîntórse.

— Pe onórea mea! 'şĭ ḑisse Noë, acésta e fórte straniŭ! Ca Alteţa sea să fie fericit lângă frumósa Sarah, nimic maĭ natural, dĕr ca să fie în punctul de a uita timpul şi de a mĕ lăsa singur în prada neliniştelor celor maĭ straniĭ, acésta e pucin cam curios!..

In adevĕr, Henric părăsisse strada Saint-Jaqunes înainte de ivirea ḑilleĭ, şi încă bruma de séră acoperea Parisul...

Noë simţia aceleaşĭ neliniscĭ ca şi princiul în ajun.

Henric 'şĭ ḑisesse, nevĕḑêndu'l revenind:

— 'Mĭ e témă ca acel bandit de René să 'l fi găsit la fiica sa în genuchĭ, şi să 'l fi ucis.

Noë nu putu a 'şĭ popri acéstă cugetare:

— Gelosul de Samuel Loriot 'l o fi prins în genuchĭ la femmeia sea, şi... cu uă lovitură...

Din douĕ una: séŭ că Sarah se conforma perfidelor încercărĭ ale gelosieĭ Corisandreĭ de Gramont, ceea ce era

fórte de admis, prin grăbirea cu care dorinţele galante ale princiului păreaŭ a se îndeplini; séŭ că se supunea uneĭ affecţiunĭ cu adevĕrat neînvinse, iubind deja pe princiul.

Acest al duoilea cas, pe care spiritul sceptic al luĭ Noë respingea cu energie, era singurul ce 'l putea face a se teme de pericolul ce ameninţa din partea bărbatuluĭ pe Henric de Navarra.

In cel dintêiŭ, din contra, şi décă era adevĕrat că argintarul era cu totul devotat Corisandreĭ, Sarah n'avea a se teme de nimic.

Noë, în acelle cugetărĭ, se afla la feréstră privind pe d'asupra învelitorilor înfumurate ale vechiuluĭ Paris.

Un uşor sgomot ce se auḑi la uşă 'l desceptă din a-adâncimea acelor cugetărĭ.

Un om intră. Era Guillaume Verconsin, băiatul de prăvălie al luĭ Loriot.

— Ah! 'ĭ ḑisse el, 'mĭ aducĭ scire de gentilhomul, amicul meŭ!

— Da, messire.

— Unde e el?

Guillaume, în loc de a rĕspunde, scóse un mic billet din buzunar şi'l întinse luĭ Noë.

Noë 'l deschise şi citi:

"Nu te nelinisci, scumpe amice, sunt prisonier pênĕ la nópte, şi cum am afacerĭ la Louvru, tu sciĭ, nu 'ţĭ pot hotărî ora la care ne vom revedea.

„Poţĭ dérĕ, şi tu, să te ocupĭ de affacerile télle. La revedere . . .

„Henric"

— Prisonier! murmură Noë privind pĕ Guillame.

Guillaume făcu din cap un semn affirmativ.

— 'Mĭ veĭ putea esplica cum?

Băiatul păru încurcat.

— Nu te teme de nimic, 'ĭ ḑise Noë, amicul meŭ şi eŭ n'avem secrete unul pentru altul.

Si cu uă mişcare arĕta un loc luĭ Guilaume.

— Gentilhomul meŭ, ḑisse atuncĭ acesta, tatăl meŭ era în serviciŭ la seigneurul d'Andouins.

— Ah !

— Sciţĭ, tatăl d-neĭ comtese de Gramont.

Bun ! 'şĭ ḑisse Noë, Henric e prins în plasa Corisandreĭ pênă la gât.

Apoĭ tare :

— Ceea ce face, voescĭ tu să ḑicĭ, că eştĭ cu totul devotat stăpâneĭ télle, care e amica d-neĭ de Gramont.

— Da, d-le.

— Eĭ bine !

— Ceea ce voeşce d-na Loriot, o voesc şi eŭ. Déca ea 'mĭ ar face un semn, eŭ m'aşĭ arunca după podul Saint-Michel în Seina.

—Brrr !ḑisse Noë, care se'cutremură la reamintirea băeĭ din ajun, păzeşce-te ! apa e rece...

— Hum !

— Apoĭ ?

— D-na Sarah, urmă băiatul, e fórte nefericită.

— Ce ispuĭ ?

— D. Loriot e gelos. Tatăl Job, un bĕtrân evreŭ, ca şi el, veghiază asupra dómneĭ ca un dragon asupra comóreĭ. Ea nu esse nicĭ uă dată... séŭ déca esse, Job o întovărăşasce.

— Cu tóte acestea... pentru a vedea pe amicul meŭ...

— Aşcéptă, d-le. Veĭ vedea. Cassa din strada Urşilor are douĕ eşirĭ. Cea dintêiŭ...

— Bun ! cea dintêiŭ e în strada Urşilor. Si cea de a doua . . . ?

— In strada Saint-Denis. Acésta de a doua eşire e uă pimniţă séŭ maĭ bine un şir de pimniţe ce trec pe sub

casele vecine. Tóte aceste case sunt a le luĭ Samuel Loriot.

— El e dér fórte bogat?

— E maĭ bogat ca regele. Dér nu voiam să vĕ vorbesc de avuţiile luĭ... ci de a doua eşire.

— Să vedem! ḑisse Noë.

— Acéstă trecere sub-pămêntă duce până la prăvălia unuĭ pânzar, în strada Saint-Denis. D. Loriot trece de bogat, şi pânzarul de fórte sĕrac. Anul trecut fabricanţiĭ ce 'ĭ încredinţase vênḑarea mărfeĭ lor aŭ fost nevoiţĭ să aştepte maĭ mult fiind-că nu aŭ fost în stare să 'ĭ plătéscă. Cu tóte acestea, nu sunt adevĕrate adăogă Guillaume, neguţătorul pânzar nu e de cât un om de *pae* al d-luĭ Loriot.

— Ce spuĭ? ḑisse Noë uimit.

— Din timp în timp, urmă băiatul, pânzarul primesce cutiĭ marĭ cu lână şi pânză. Acestea tóte sunt introdusse în prăvălie, şi nóptea, stăpânul Loriot aduce cutiile în pimniţa sea. Apoĭ le deschide şi scóte din elle sacĭ de pele plinĭ de monede şi cutiuţe pline cu diamante brute. Nicĭ uă dată tâlhariĭ nu 'şĭ putea închipui că prin prăvălia pânzaruluĭ, stapânul Loriot 'şĭ introduce bogăţiile.

— Hé! hé! ḑissse Amaury de Noë, acésta e fórte ingenios. Cu tóte acestea casa argintaruluĭ e prevĕḑută cu soliḑĭ drugĭ de fer..

Guillaume Verconsin surîse.

— Ah! ḑisse el, acésta e uă frumósă încelătorie. Séra sosită, lucrătoriĭ plecaţĭ, stăpênul Loriot n'are nicĭ douĕ miĭ scuḑĭ în acea cassă atât de bine întărită şi zăvorîtă.

— La ce bun atâtea îngrijirĭ, întrebă Noë.

— Maĭ întêiŭ că e uă bună cursă pentru hoţĭ.

— Bun!

— Apoĭ, zăvórele sunt necesarĭ pentru păḑirea d-neĭ Sarah.

— Drace! ce gelosie!...

— Ah! murmură Guillaume, când cine-va e bĕtrân şi urît ca Loriot...

— Si când are uă femmeie tênĕră şi frumósă ca d-na Sarah.

— Tocmaĭ pentru aceea, gentilhomul meŭ, trebue să ia precauţiunile cele maĭ straşnice.

— Dér, ḑisse Noë, d-na Sarah trebue să fie pucin veselă.

— Ea nu scie nimic, séŭ maĭ bine se face că nu ştie nimic; şi în adevĕr fără mine...

— Ah! ḑisse Noë rîḑênd, eştĭ în mysterile stăpânuluĭ tĕŭ?

— Da d-le, Job şi eŭ; noĭ în fie-ce séră, când d-na e culcată, cărăm bijutele, diamantele si tóte ce sunt de aur şi argint în pimniţĭ, prin uă eşire secretă, şi atât de bine ascunsă în cât nicĭ uă dată hoţiĭ nu o vor descoperi'o.

— Si tu o trădezĭ? adaogă Noë.

— Oh! ḑisse Guillaume, nenorocire aceluia ce se va atinge de avuţiile stăpânuluĭ meŭ, ar trebui să trécă maĭ nainte peste cadavrul meŭ; dér în ceea ce privesce d-na Sarah, ceea ce ea voeşce, o voesc şi eŭ.

— Tóte acestea, întrerupse Noë, nu mĕ luminéză cum amicul meŭ e prisonier...

— Ah! é. ă. Pânzarul nu dórme în prăvălie, şi vine de deschide oblónele la şépte ore de diminéţă în timp de érnă, şi la şése véra.

Am introdus dér pe amicul d-télle prin prăvălie, astă-ḑĭ diminéţa, înainte de a veni pânzarul.

— Si aştepţĭ să închidă prăvălia şi se plece... pentru a putea libera pe amicul meŭ, nu e aşa?

— Da, d-le.

— Incep a înţelege. Dér... unde e amicul.

— In camera luĭ Loriot.

— Drace! Dér décă 'l găsea acolo?...

— Oh! ḑisse Guillaume, nu e în pericol, d-le...

— Pentru-ce?

Guillaume făcu uă mişcare.

— Pentru-că, ḑisse el... amicul d-vóstră vĕ va esplica... eŭ, nu sciŭ nimic. Si Guillaume se ridică nevoind a maĭ urma.

— Acésta, 'şĭ ḑisse Noë, e prea straniŭ, dér Henric 'mĭ va spune totul... să ascept.

Guillaume salută cu respect şi eşi fără a maĭ ḑice un cuvênt.

— Hum! 'şĭ ḑisse Noë după plecarea luĭ Guillaume. tóte aceste micĭ detaliurĭ asupra moduluĭ de vieţuire al luĭ Loriot cu femmeia sea mĕ fac de a depărta de la mine ideea că bărbatul e învoit cu socia sea de a prinde în laţ pe princiul de Navarra, si prin urmare de a ajuta pe Corisandra în planuirile eĭ mysterióse... Vom vedea..

Opt ore sunaŭ la biserica Saint-Geneviève.

— Oh! oh! cugetă Noë, pentru-că că mĕ vĕd assigurat asupra sórteĭ luĭ Henric, să ne ocupăm puciu şi de affacerile nóstre. Paola mĕ ascéptă astă-séră, nu trebue dér a fi uitată.

Visând nesfârşit la Paola, Noë cugetă că ar fi dejunat cam nu prea bine, şi pentru-că acum Henric nuĭ maĭ producea nelinisce, el trebue să se rĕsplătéscă singur, prânḑind bine.

Noë era un băét înţelept şi nicĭ că cugeta la ideea poeţilor ce ḑic că: *înnamoraţiĭ nu mănânc.*

Noë se coborĭ în sala de mâncare a hoteluluĭ, unde birtaşul Lestacade pregătea uă bucată de boŭ friptă. El se puse la mésă vis-à-vis de un călugĕr *Genovefian* şi alăturĭ cu un gentilhom *Bourguignon.* Bourguignonul găsi că el mânca ca un Franc-Comtois, şi Genovefianul, ce bea maĭ mult ca un soldat, nu putu de se stăpâni de a'ĭ comunica mirarea sea pentru felul cum aducea paharul la gură.

Dupĕ mâncare, Noë 'şĭ luă mantaua, pălăria şi spada,

părăsi hotelul, descinse strada Saint-Jaques și ajunse la podul Saint-Michel.

Nóptea era atât de întunecósă în cât el nu putea vedea

Buduarul D-neĭ Margareta.

la treĭ paşĭ. Gentilhomul nostru găsi dér de cuviinţă de a trece prin naintea prăvălieĭ luĭ René Florentinul şi a arunca uă repede privire în interiorlul eĭ.

Paola nu era în prăvălie, cum nicĭ Réne. Dér Noë zări pe Godolphin care pregătea un pat şi'l punea în dreptul uşeĭ, ce era întredeschisă.

— Bine! ḑisse junele om surîḑênd în barba sea care abia se ivea, balaurul este la postul sĕŭ; dér bolta unde zace comóra are douĕ eşirĭ, şi trebue duoĭ balaurĭ de pază!

Noë apucă ţĕrmul drept al rîuluĭ şi 'l descinse pênĕ ce putu să zăréscă faciada acestor construcţiunĭ curióse ridicate pe podul Saint-Michel; construcţiune al căror etagiŭ de jos era uă prăvălie, şi cel de sus, uă singură cameră.

Aceia pe care o ocupa Florentinul era a treia când intraĭ prin cetate, şi ea se ridica d'assupra uneĭ alte construcţiunĭ tot aşa de bisare. Noë se scoborâ dér de vre uă sută de paşĭ pentru a vedea décă feréstra Paoleĭ era luminată. Intr'adevĕr uă lumină ĭ apăru lucind în tocmaĭ ca uă stea pe un cer întunecos.

— Ea mĕ ascéptă! se gândi junele om, care avu uă uşóră bătae de anima.

Si el tăiă drumul numaĭ de cât, trecu din noŭ pe din naintea poduluĭ; dér în loc de a uă trece, urcă malul pênă la înălţimea stradeĭ Saint-Paul.

In acéstă parte, era un mare numĕr de micĭ bărcĭ care păreaŭ că se légăn. Intr'una din elle, un marinar se întinsese d'alungul, şi dormea profund.

Noë puse piciorul în barcă şi desceptă pe marinar.

— Cine e acolo, şi mĕ ce vrea? întrebă acesta, care se sculă în picióre.

— Sit! ḑisse Noë punêndu'şĭ un deget pe buze. Eŭ nu sunt inimic, sunt un gentilhom.

Cu tótă obscuritatea ce domina, marinarul zări spada luĭ Noë şi nu se maĭ înduoi de cualitatea sea.

— Ce voesce Seignoria Vóstră? ḑisse el.

— Să închiriez barca tea.

— La acéstă oră?

— Da.

— Unde trebue să vĕ conduc?

— Nicăerĭ. Nu am trebuinţă de tine. Étă duoĭ pistolĭ. Mâne în revĕrsatul zorilor, tu 'ţĭ veĭ găssi barca la loc.

Dicênd acestea, Noë apucă lopeţile, şi se aşeḑă înăuntru ca un om care scie a manevra uă luntre.

— Tae frângiile şi plécă, 'ĭ ḑisse el.

Marinarul luă ceĭ duoĭ pistolĭ, salută pênă la pămênt, şi sări din barcă pe mal; unde o desfăcu de legăturĭ.

Noë dete uă puternică lovitură de lopeţĭ şi o luă în lungul apeĭ. Barca ajunsă în mijlocul curentuluĭ, peri ca uă săgétă prin conducerea luĭ cea iscusită. In ḑece minute ea atinse podul Saint-Michel.

Podul Saint-Michel, nu era dupĕ cum se credea zidit în piatră. El sta pe parĭ şi boltele luĭ erau formate de marĭ grinḑĭ fórte adânc bătute în apă şi separate unele de altele prin un spaciŭ de aprópe un picior de lungime. Noë, care în diminéţa precedentă examinase pe când se întorcea de la Louvru, cu fórte multă atenţiune construcţiunea sea, nu uitase uicĭ de cum aceste detaliĭ. Ast-fel dér când atinse a duoa boltă, adică aceia care suporta prăvălia Florentinuluĭ, el ridică atuncĭ una din lopeţĭ şi prin uă mişcare repede şi bine calculată, se strecură între duoĭ parĭ care formau grinḑile podului.

Acéstă manevră opri repede barca pe care curentul o atrăgea cu iuţélă. Atuncĭ cu uă mână, Noë se agaţă de uă bârnă, şi cu cea altă o înfăşură cu funia ce servea de oprirea bărceĭ, şi uă înodă bine.

Dupe acéstă operaţiune, junele om, căută în întuneric, uă altă funie care trebuia să atârne de la feréstra Paoleĭ. Funia atârna într'adevĕr.

Noë o scutură pucin pentru a însciinţa presenţa sea.

Apoĭ scóse din buzunar uă frumósă scară de mĕtase pe care uă desfăcu şi o înodă la extremitatea aceĭ funiĭ.

Indată funia se ridică, şi cu dênsa şi scara a căreĭ extremitate inferióră rĕmase în mâna erouluĭ nostru. Noë aseptă câte-va minute, apoĭ trăgênd la sine scara pentru a se assigura că ea era bine fixată la feréstra ĭ ao eĭ, puse piciorul pe cea d'ântêiŭ tréptă şi se urcă cu repediciune.

Să revenim pucin, şi la Henric de Navarra pe care 'l am lăsat urmând pe Guillaume Verconsin, omul maestruluĭ argintar Samuel Loriot.

Fu dér în strada Saint-Denis că Guillaume, conducea pe junele princŭ.

— Nu cum-va, 'şĭ ḑisse acest din urmă, că mĕ va conduce în strada Urşilor?

Dér în loc de a intra în strada Urşilor, Guillaume se opri înaintea prăvălieĭ unuĭ postovar, ce era încă închisă; introduse uă cheie în bróscă, dupe ce maĭ ântêiŭ aruncă uă privire împrejurul luĭ, pentru a se asigura că strada era deşértă, apoĭ deschise şi împinse pe princiul în prăvălie, a căreĭ uşă se grăbi de a o închide dupĕ eĭ.

— Unde dracu mĕ ducĭ tu, amice? întrebă princiul.

— Sit!... veniţĭ...

Acest local era pe jumĕtate în întuneric şi permise princiuluĭ de a arunca uă privire cercetătóre împrejurul luĭ.

El se găsea în miḑlocul uneĭ odăĭ pline cu postavurĭ, cu balloturĭ de lână, şi cu un mare numĕr de depănătorĭ de aţă de mĕtase.

Prăvălia părea a fi compusă dintr'uă singură cameră îndestul de mare, dér fără depedinţe.

Guillaume Verconsin se îndreptă spre unul din colţurile prăvălieĭ unde se găséŭ grămădite téncurĭ de lână; el rostogoli unul din ele, şi princiul zări un oblon deschis.

Băiatul aprinse uă iumînare, luă pe princiul de mână, şi 'ĭ mai repetă : — Urmaţi-mĕ !

— Pe viaţa mea ! murmură Henric de Navarra, dér într'uă pimniţă 'mĭ dă frumósa argintărésă întâlnire ?...

Princiul şi Guillaume descinseră verĭ uă treĭ-ḑecĭ de trepte

— Acum, ḑisse băĕtul, suntem sigurĭ de mişcările nóstre. Daţi-mĭ mâna, şi lăsaţi-vĕ în grija mea.

Si cum ar fi avut témă ca lumina să nu atragă atenţiunea cuĭ-va, el stinse pe dată lumînarea.

Princiul se găsi într'uă adâncă întunecime ; dér, condus de Guillaume, el urmă de a înainta. Ei umbla pe un pământ neted, pucin umed şi noroios, dér pe care piciorul se afla în siguranţă.

Călătoria mysteriósă prin întuneric ţinu aprópe ḑece minute. In acest timp Guillaume nu pronunciă nicĭ un cuvênt, şi nicĭ princiul nu cugetă de a'l întreba. Intunericul are propietatea de a face pe ómenĭ tăcuţĭ.

Tot de uă dată băĕtul se opri :

— Genttihomul meŭ, 'ĭ ḑisse el, lânga d-ta se afla uă pétră mare ; întrebuinţéz'o ca scaun, şi aşcéptă-mĕ...

Si fără a da timp luĭ Henric de a maĭ rĕspunde, Guillaume 'şĭ trase mâna şi la sgomotul paşilor sĕĭ Henric înţelesse că el se depărta.

Princiul era în vêrstă de duoĕ-ḑecĭ anĭ, el era de felul aventurierilor şi nu tremurase nicĭ uă dată încă. Cu tóte acestea văḑêndu-se singur în acea sub-terană, fără a şti bine unde era dus, el simţi uă slabă nelinişce.

— Heĭ ! heĭ ! 'şĭ ḑisse el, cine scie déca acest Guillaume nu e un trădător şi décă dupe ce a fost messagerul femmeieĭ, să nu servéscă gelóseĭ rĕsbunărĭ a bărbatuluĭ ?

Henric se încela. Dupĕ câte-va minute, paşiĭ luĭ Guillaume se auḑiră în întunecime. Băĕtul venea drept spre princiul, ca un om ce cunósce bine locurile pe care se

află, si 'i reluă mâna ḑicênd : — Vino... Samuel Loriot şi bĕtrânul Job dorm încă...

— Ah ! ḑisse princiul.

— Si d-na vĕ aştéptă.

Uă slabă rază de lumină ce atinse facia luĭ Henric 'l făcu a înţelege că sub-terrana făcea uă cotitură.

In adevĕr, la uă óre-care depărtare, el vĕḑu uă uşă între-deschisă la înnălţimea a verĭ uă treĭ-ḑecĭ de trepte. Si când sui aceste treĭ-ḑecĭ de trepte, princiul recunoscu cu plăcere că se afla în atelierul luĭ Samuel Loriot. El făcu treĭ pasĭ înainte, auḑi un sgomot surd şi se întórse. Mirarea sea fu mare, căcĭ ar fi putut esamina mult fără a maĭ putea găsi uşa pe care intrase. Acea uşă era închisă şi numaĭ remânea nicĭ uă urmă de recunóscere. Guillaume Verconsin surîdea.

— Pe unde dracu am intrat noĭ ! 'l întrebă Henric.

— Ah ! cum ? rĕspunse Guillaume, stăpânul Samuel Loriot nu e avut, fără a fi prudinte.

— Ce ḑicĭ ? întrebă princiul.

— Si, adăogă băiatul, scie să ia mĕsurĭ...

Atuncĭ Guillaume, istorisi mysterile pimniţeĭ, apoĭ şi puse mâna pe zidul acoperit de sculpturĭ în lemn şi apăsă assupra unuĭ resort fórte bine ascuns.

Uă parte din lemnărie se deschise, şi apoĭ se reînchise, şi princiul înţelesse tot.

— Când pune cine-va piciorul pe acéstă pétră, ḑisse Guillaume, intrarea pimniţelor se deschide. Stĕpênul Loriot a practicat acéstă deschiḑĕtură, este maĭ bine de duoĕ ḑecĭ de anĭ când începu el a face avere ; si de duoĕ-ḑecĭ anĭ numaĭ patru persóne 'i cunosc existenţa : Samuel Loriot, pânzarul, bĕtrânul Job şi eŭ. Ah ! adică se întrerupse băiatul, trebue să maĭ adaog şi pe d-na Sarah, dér stăpênul nu scie nimic...

— Adevĕrat, ḑisse princiul.

— Da, rĕspunse Guillaume, décă stĕpânul ar şci că

femmeia sea are cunoscinţă de un assemenea secret, póte că n'aĭ fi aci, gentilhomul meŭ.

— Si acest secret de la cine 'l a aflat ea?

— De la mine.

Guiilaume punênd un deget pe buse, adăogă:

— Sit! tăcere! stĕpânul dórme sus, vino iute... el nu va întârdia de a se descepta.

— Aidem! ḑisse princiul.

Guillaume trecu prin atelier, deschise acea uşă pe care o deschissesse în ajun bĕtrânul Job, şi princiul se găsi pe pragul încântătóreĭ camere, unde maĭ fusese deja primit de frumósa argintărésă.

Juna femmeie numaĭ surîse... ea nu maĭ roşi la vederea luĭ Henric.

Palidă, tristă, ea 'l salută cu mâna şi 'ĭ ḑisse:

— Ia loc, seigneurul meŭ, şi să vorbim încet, te rog.

Guillaume dispăruse incluḑênd uşa dupĕ el.

— Oh! oh! 'şĭ ḑisse princiul pucin mirat de înfăcişarea de tristeţă a frumóseĭ argintărese, acéstă întâlnire de amor 'mĭ pare stranie.

El 'ĭ luă mâna şi o duse la buze.

— Seigneurul meŭ, ḑisse Sarah trăgêndu'şĭ mâna, conduita mea trebue să 'ţĭ pară cam stranie, şi décă nu avem cunoscinţa de a fi femmeie onestă aşĭ roşi, în adevĕr, mult de îndrăsnéla mea.

Sarah 'ĭ arătă un scaun. El se puse jos şi ḑisse:

— Vorbesce d-nă, vĕ ascult.

— Seigneurul meŭ, reluă juna femmee, mĕ aĭ scăpat din pericol, fără a mĕ cunósce, şi acum fiind-că ştiţĭ cine sunt, sunt convinsă că veţĭ urma a mĕ protegia.

— Oh! de sigur! ḑisse princiul.

Sarah urmă: — D-na comtesa de Gramont, amica mea din copilărie, dându-vĕ uă scrisóre pentru mine, era departe a se gândi că eram cea maĭ nenorocită dintre femmeĭ.

— Nenorocită! d-ta? ḑisse Henric cu grăbire.

— Ea v'a vorbit de bărbatul meŭ, nu e aşa?

— Da, ḑisse principiul.

— Ea vi'l a descris fără înduoială ca cel maĭ bun dintre ómenĭ?

— Dér...

— Samuel Loriot e un miserabil assasin, ḑisse frumósa argintărésă cu uă voce mysteriósă.

— Ce ḑicĭ, d-nă? strigă principiul mirat.

— Adevĕrul, seigneurul meŭ.

Si cum uimĕla sea crescea adăogă:

— Ah! seigneurul meŭ, când m'am căsătorit cu Samuel Loriot, Corisandra era deja comtesă de Gramont, şi ea n'a şciut nimic de durerile şi nefericirile melle.

— Déca aveţĭ trebuinţă de un protector, mĕ ofer! ḑisse principiul cu grăbire.

— Seigneurul meŭ, urmă frumósa argintărésă, Corisandra pe care o iubiţĭ este astă-ḑĭ singura fiinţă ce se intereséză de mine; şi când am primit scrissórea, am creḑut că cerul 'uĭ trimetea în fine un protector pe care 'l căutam în zadar.

— Iţĭ voiŭ fi d-nă.

— Seigneurul meŭ, trebue să sciţĭ întréga mea istorie.

— Vĕ ascult, d-nă.

Se auḑi un sgomot de paşĭ în odăile de sus.

— Nu vĕ temeţĭ de nimic, ḑisse Sarah, rĕspunḑênd gestuluĭ de nelinisce al principiuluĭ. E bărbatul meŭ, dér nu intră nicĭ uă dată aci. El n'ar îndrăsni... Este destul că sunt prisonieră, şi pentru acésta am ştiut a face închisórea mea inviolabilă.

Sarah după uă scurtă tăcere reluă:

— Samuel Loriot e fiul unuĭ bĕtrân servitor a luĭ sir d'Andouins, naşul şi bine făcĕtorul meŭ. Eram de cincispre-ḑece annĭ când 'l vĕḑuiŭ pentru prima óră. El era deja bĕtrân şi urît, şi el 'mĭ inspiră uă adâncă respingere

pe când pentru nenorecirea mea mĕ arătaiŭ luĭ cu un sentiment cu totul contrariŭ.

— Acésta se întêmplă câte uă dată, ḑisse princiul.

Sarah urmă : — Acest om ce nu iubise de cât aurul, începu a mĕ iubi cu un amor arḑĕtor, sĕlbatec... dér eŭ 'mĭ dedesem anima. Un ecuyer al luĭ sir d'Andouins, numit Gontran, găsise adevĕrata cale. Gontran era de opt-spreḑece annĭ, Gontran aparţinea seigneuruluĭ d'Andouins, şi acest din urmă nu 'ĭ ar fi permis de a se însura de cât dupe ce ar fi atins vêrsta de douĕ-ḑecĭ annĭ, căcĭ tatăl luĭ, unserman gentilhom, 'l dedese la castel, ḑicêndu'ĭ: „Il veţĭ păstra şi vĕ veţĭ servi de el pênĕ la vêrsta de douĕ-ḑecĭ annĭ.„ Gontran şi eŭ n'avurăm destulă credinţă în nobila animă a luĭ sir d'Andouins ; el iubea pe Gontran, ca şi pe mine, el ne considera ca pe copii seĭ. Déca ne am fi aruncat la picĭórele luĭ a 'ĭ mărturisi amorul nostru, nicĭ uă îndoială că ne ar fi însocit pe data. Gontran însă nu îndrăsni. Noĭ ne iubeam de aprópe sésse lunĭ, şi ora trebuia să sosescă când nu 'mĭ aşĭ fi maĭ putut ascunde slăbiciunea. In acea epocă Samuel Loriot veni la Touraina şi mĕ vĕḑu. Intr'uă ḑi Gontran plecă la vânĕtóre, singur cu duoĭ cânĭ. Gontran era un vânĕtor îndemânatec. Séra nu se întórse. Nóptea se trecu, şi el nu se arătă.

Atuncĭ sir d'Andouins, neliniscit, trimese pe toţĭ servitoriĭ castelului în căutarea luĭ, şi îndată aflară pe sĕrmanul Gontran întins fără viaţă în fundul uneĭ prăpăstiĭ. El se asvârlise din vêrful uneĭ stâncĭ, acésta fu cel pucin părerea generală atuncĭ, şi nimenĭ nu se gândi că ecuyerul putea fi victima unuĭ asasinat. Vĕ închipuiţĭ disperarea mea, seigneurul meŭ. Iubém'pe Gontran din tótă anima, şi mĕ apropiam de a fi mamă... şi deshonórea mea era de neîndrptat. Atuncĭ Samuel Loriot séra în grădină 'mĭ ḑisse :

„Copilul meŭ, întêmplarea a adus ca să 'ţĭ aflu secretul, şi şciŭ nenorocirea ce te apasă. Iubeaĭ pe Gontran, şi nenorocitul june s'a ucis înainte de a lăsa un nume co-

pilului. Ei bine! ascultă-mĕ, sunt bĕtrân, n'am pe nimenĭ a iubi, voescĭ să 'mĭ fiĭ socie? Copilul tĕŭ va fi al meŭ.„ Acest om păru un salvator, şi 'ĭ primiŭ propunerea cu un strigăt de recunoşcinţă... El vorbi luĭ sir d'Andouins, şi dupe şésse sĕptămĕnĭ mĕ cununaiŭ. Nimenĭ alt ca el nu 'mĭ cunoscea greşéla.

Sarah se întrerupse şi 'şĭ şterse duoĕ lacrimĭ arzênde ce alunecaŭ pe obrajiĭ sĕĭ.

— Urméză, ḑisse princiul mişcat şi strîngêndul cu respect mâna.

— Samuel m'aduse aci, urmă frumósa argintărésă. El se îngriji de a'mĭ ascunde secretul de toţĭ; bĕtrânul Job şi Guillaume fură singuriĭ ce 'l cunosceaŭ. Când celle dintêiŭ simptome se arătară, Samuel aduse un medic căruia 'ĭ legă ochiĭ. Chiar eŭ eram mascată. Când copilul veni pe lume, medicul pretinse că eram prea slabă pentru a 'l nutri eŭ însu'mĭ.

«Mĕ duc să 'l încredinţez uneĭ doicĭ cu care am vorbit» ḑisse Samuel. Si el învăli pe inocenta creatură în mantaua luĭ, şi nu presimţiiŭ, vaĭ! ceia ce voia să facă cu el!..

. . . . . .

— Ah! înţeleg!.. murmura Henric de Navarra.

— Din acea ḑi numaĭ vuḑiiŭ vorbindu se de copilul meŭ. Când întrebam ceva de el, Samuel 'mĭ rĕspundea că se afla într'un loc bun şi n'avea trebuinţă de nimic; şi când 'ĭ ceream de a vedea copilul, séŭ de a mĕ duce la el, 'mĭ rĕspundea într'un mod ce nu lasa loc de rĕspuns. Intr uă séră, — oh! nu o voiŭ uita în viaţa mea, — într'uă séră, Samuel se întórse de la un banchet unde fusese chemat. Nenorocitul era beat şi umbla cletinându-se. Iĭ ceruiŭ copilul şi prin influenţa beţieĭ, el se întarîtă. «Copilul d-télle? 'mĭ ḑisse el cu un rîs ironic, voescĭ se veḑĭ copilul? — Oh! da!... murmuraiŭ eŭ. — Ei bine! este cu neputinţă... — Pentru-ce? srrigaiĭ eŭ perdută... — Pentru-că e mort, 'mĭ ḑisse el; pentru-că 'l am omorât

cum am omorât şi pe tatăl seŭ!" şi scelerratul, într'un acces de furie şi beţie 'mĭ istorisi crima, adăogênd: „Te iubém, Sarah, te iubém... şi 'mĭ jurasem că 'mĭ veĭ aparţine.„

— Imfamul! strigă princiul.

— Frumóssa argintăréssă păstră pentru un moment tăcerea. Henric o privea şi nu îndrăsnea de a'ĭ adresa consolaţiĭ ce aţâţa durerea în loc de a o linişti.

— Mĕ értă, seigneurul meŭ, reluă în fine Sarah, mĕ értă de ţi-am încredinţat acest gróznic secret. Dér, de atâta timp de când sunt constrânsă a trăi cu acest monstru căruia mĕ légă un jurămênt măreţ, d-ta eşĭ primul amic ce am întêlnit.

— Si voiŭ fi pênă la mórte, ḑisse princiul cu uă mişcare viuă. Dispune de mine d-nă; ceea ce o veţĭ voi eŭ voiŭ face.

— Vaĭ! ḑisse ea, ce să fac nu sciŭ âncă. Acest om e stăpênul meŭ, 'ĭ aparţin, şi legile omenescĭ sunt pentru el. Dér n'am terminat, seigneurul meŭ, nararea istorieĭ melle, şi trebue să şciţĭ tot.

— Vorbesce, d-nă.

— Mĕ aţĭ vĕḑut pentru prima óră, într'uă nópte furtunósă, călare fugind de un om ce mĕ urmărea, şi neisbutind de a mĕ scăpa de cât omorându'ĭ calul cu uă lovitură de pistol.

— Este adeverat, ḑisse princiul, şi pe acel om 'l cunoscĭ d-nă?

— Da, René Florentinul, parfumorul şi favoritul regineĭ

— Ah! 'ĭ scĭĭ numele?

— De uă ori, seigneurul meŭ.

— Dér, ḑisse princiul, cum bărbatul d-télle ce e atât de gelos, v'a putut lăsa singură atâta timp?...

— Pentru ca să întâlnesc pe René, voescĭ să ḑicĭ?

— In tocmaĭ.

— Acésta, dísse frumósa argintăréssă, e încă una din acele circumstanțe ce se afla în viața acelora pe care nenorocirea 'i urmăreșce. Samuel Loriot face de obicĭnuit duoĕ voyagiurĭ la Touraina. Aceste voyagiurĭ aŭ un înduoĭt scop: el vinde aurăriĭ, și, primește veniturile câtor-va propietățĭ pe care sir d'Andouins 'mĭ le a dat de zestre. Samuel mĕ ia în tot-deauna cu dênsul; el nu s'ar încrede de a mĕ lăsa la Paris atât e de gelos. In ḑiua când în cea din urmă oră, părăsiram Parisul, cum treceam podul Michel călărĭ, însoțiți de un singur valet, acelașĭ ce ațĭ vĕḑut la hanul unde mĕ ațĭ scăpat, uă aventură mi se întêmplă care trebuia să fie punctul de plecare a aceluia ce ațĭ fost martor. Ĕtă cum: pe la mijlocul podului, calul meŭ, fu speriat de ua bucată de cârpă aibă fâlfâind la ușa unei prăvălĭ. Samuel cerea ca eŭ să port mască, când eșiam afara din casă. El voia să 'mĭ ascundă facia la tot ochiul.

In timpul luptei ce avuĭ cu calul ce sărea și asvêrlea la marea gróză a trecătoriior, masca mi se desfăcu, și un cavaler îmbrăcat cu eleganța ce ședea pe pragul unei prăvălĭ mĕ privi și esclamă: "Frumósă creatură! dísse el. Samuel n'auḑi; el era înainte; el nu vĕḑu de asse-menea pe acel cavaler alergând, luându'mĭ masca și presentându-mĭ'o. 'Mĭ potolisem calul. 'Mĭ reluaĭ masca și salutând pe cavaler cu mâna 'mĭ urmaiŭ drumul. După patru-spre-ḑece ḑile într'uă diminĕță, noĭ eșiam din Tours pe calea ce duce la Paris, când furăm întâmpinațĭ de un cavaler ce intra în oraș. Era acelaș care, pe podul Saint Michel 'mĭ presintase masca. El mĕ salută trecênd, dér astfel în cât nicĭ nu luĭ sema. Dupe duoĕ ore un om călare, alergênd în galop, ne ajunse. Acesta era un valet al episcopuluĭ de Saumur. Episcopul aflase sosirea luĭ Samuel Loriot în Tours, și avu plăcerea, căcĭ 'l credea de aurar fórte îndemânatec, de a'ĭ comanda un

potir şi alte obiecte de biserică pentru capela particulară a palatului episcopal. Episcopul trimisese pe valetul sĕŭ la Tours. Valetul alergá după noĭ, şi el ne ajunse, rugând în numele stĕpânuluĭ sĕŭ, pe Samuel, de a se reîntórce la Saumur. Fără cea maĭ mică témă, bărbatul meŭ 'mĭ spuse de a urma drumul însoçit de valetul nostru, şi el se îndreptá spre Saumur. Gelosul bĕtrân şcia cá

Voĭ! o vroesa.

între Tours şi Blois nu se aflaŭ de cât micĭ sate în care nu puteam afla nicĭ un pericol. El mĕ sfătui de a mĕ popri la Blois, unde voiŭ sosi fórte târçiŭ, la *Licorno-Blanche*, un han ce se afla afară din oraş, pe care nu'l requenta nicĭ un gentilhom.

« — Maĭ cu sémă, 'mĭ çisse el, nu 'ţĭ scóte masca şi

ascéptă-mĕ: voiŭ sosi la Blois duoĕ séŭ treĭ ore după sosirea d-télle.»

'Mĭ urmam drumul însocită de valetul nostru. Dupĕ uă jumĕtate oră, auḑim sgomotul ce făcea un cal în urma nóstră, 'mĭ aruncaiŭ privirea şi cât de mare 'mĭ fu mirarea recunoscênd pe cavalerul dupe podul Saint-Michel, acelaş care de diminéţă intra în Tours, pe când noĭ esiam!

Ajunsă la acea parte a naraţiuneĭ sélle, frumósa Sarah păstră pentru un moment tăcerea.

XVIII

Mişcarea ce simţea femmeia argintaruluĭ Loriot, era atât de adevĕrată, atât de pĕtruṇdĕtóre, în cât în acel moment Noĕ nu 'şĭ ar fi găsit locul pe lângă princiul de Navarra, cu glumele sélle, şi părerea luĭ că Sarah juca rolul ce il recomandase amica sea de copilărie, comtesa de Grammont. Déca verĭ un om ar fi fost verĭ uă dată convins de nenorocirile şi sinceritatea frumóseĭ argintărese, acella ar fi fost de sigur Henric.

Sarah reluă dupe un tăcere.

— Cavalerul ce sosea în galop se popri, şi mĕ salută din noŭ, nu ca diminéţa, pe furiş si maĭ mult cu privirea de cât cu mişcarea, dĕr scoţêndu-şĭ pălăria.

«— Frumósă amazonă, 'mĭ ḑisse el, apropiindu-se de mine, cu tótă masca, eŭ vĕ cunosc.»

Mĕ inclinaiŭ şi creḑuiŭ maĭ ântêiŭ că 'şĭ va urma drumul. Dĕr potrivi calul pe lângă al meŭ şi 'mĭ ḑisse: Vĕ cunosc fórte bine. D-ta eraĭ pe un cal alb, sunt cate-va ḑille, acesta era, ce sărea speriat fiind, pe podul Saint-Michel. — In adevĕr, gentilhomul meŭ, 'ĭ rĕspunseiŭ eŭ, şi v'am rĕmas din acea ḑi fórte datóre. Sunteţĭ încântătóre. de frumósă.., urmă el, şi de când v'am vĕḑut, sermana mea

animă e cam ameţită.„ Roşiiŭ sub mască şi murmuraiŭ încet.

"— D-le, te înceliĭ fără îndoială.

— De frumuseţea d-télle?

— Nu, de mine. Eŭ sunt uă femmeie onestă şi nu vĕ voiŭ asculta. — Aşĭ! 'mĭ ḑisse el cu siguranţa unui om căruia nimic nu 'ĭ se înpotrivesce, nu sciţĭ cine sunt eŭ, frumósa mea copilă. — Ce 'mĭ pasă? — Sciŭ că sunt un om cu influenţă?—Messire 'ĭ ḑisseiŭ cu grăbire, urméḑă'ţĭ calea, te rog. Sunt destule femmeĭ tinere şi frumóse ce sunt libere de orĭ-ce cuvênt, pentru a nu căutade a'mĕ turbura.

El 'mĭ rĕspunse printr'un hohot de rîs. „Nu sciĭ, adăogă el, că am făcut acest voyagiŭ la Touraina într'adins pentru d-ta.

Tresăriĭ.

— Când aţĭ trecut podul Saint-Michel, auḑiiŭ pe un om ce murmura în mulţime:

„— Ecă! écă Samuel Loriot, argintarul, şi frumóssa sea femmee, ce merg la Tours„

„Atuncĭ luaiŭ un cal şi mĕ îndreptaiŭ spre Tours ca şi d-ta. La Tours, mĕ informaiŭ că argintarul Loriot era la castelul defunctuluĭ d'Andouins ca d-ta. Când sosiiŭ la Andouins, eraţĭ plecaţĭ pentru a vĕ reîntórce la Tours.

Ne am întêlnit aḑĭ diminéţă la porţile oraşuluĭ." Pe când cavalerul vorbea, observaiŭ cu óre care gróză că nóptea se apropia şi că orizontul era încărcat de norĭ negri ce anunciaŭ uă fortună apropiată. Drumul era deşert, şi nu aveam lângă mine de cât un valet, un onest Tourangean care, cu totul mirat de a mĕ vedea vorbind cu un aşa elegant gentilhom, 'l salută pênă la pământ şi se ţinu cu respect la treĭ-ḑecĭ paşĭ în urma nóstră.

Cavalerul urmă:

„— Frumósa mea copilă, sunt unul din ómeniĭ ceĭ maĭ puternicĭ aĭ curţeĭ Franciеĭ şi pot mult pentru d-ta. Prin urmare 'ţĭ voiŭ da un consiliŭ.

— Dér, d-le, strigaiŭ eŭ, nu am trebuinţă de consiliurile nicĭ de amorul d-télle.» El începu a rîde. «Şi eŭ, ḑisse el, 'mĭ am jurat de a vĕ duce la Paris, astăsĕră.

— D-le!

— Eraţĭ să fiţĭ însoţiţĭ de bĕtrânul d-télle bărbat; eĭ bine, acum vĕ voiŭ însoci eŭ „

Mĕ încercaiŭ de a'mĭ stăpâni gróza si răspunseiŭ cu un rîs batjocoritor :

Dér bărbatul meŭ...? — Nu, frumósa mea copilă. Bărbatul d-télle e la Saumur unde episcopul 'ĭ va face uă frumósă comandă...

El zimbea.

„— Bărbatul meŭ mĕ va găsi îndată la Blois, reluaiŭ îndată. — Greşélă; veţĭ fi plecată din Blois inainte ca dênsul să soséscă. — Oh! cum? — Ecă! 'mĭ ḑisse el cu un surîs batjocoritor şi plin de siguranţă, nu şciĭ frumósa mea, că mĕ numesc René Florentinul, şi că...?

Nu 'l lăsaiŭ să termine. Acest nume atât de neplăcut Francieĭ întregĭ mĕ făcu se dau un ţipăt de gróză.

"— Aicĭ! aicĭ! strigaiŭ eŭ întorcêndu-mĕ pe şea pentru a chema pe valet în adjutor, căcĭ deja René voise a'şĭ strecura mâna pe după talia mea.

Valetul alergă. Dér René se întórse cu răcélă, luă un pistol şi făcu foc... Văḑuiŭ pe valet şi calul unul peste altul rostogolindu-se prin ţĕrâna drumuluĭ, şi pe jumĕtate mórtă de fricĭ, auḑiiŭ pe René ce ḑicea: „Acum, frumósa mea, cred că vom voyagia în adever împreună.„

Dér, împinsă de téma pericoluluĭ, biciuiiŭ calul.

Calul mirat sări şi porni în galop.

René mĕ urmărea.

Maĭ ântêiŭ calul meŭ, maĭ repede de cât al luĭ, parveni a'ĭ lua înainte; dér al luĭ René era maĭ sigur de cât al meŭ, şi după uă cursă furiósă, pe când nópte se

făcu şi plóia începu insocită de fulgere şi de tunete, simţiŭ că sermanul animal 'şĭ micşora iuţéla.

Auḑeam în urma mea galopul forciat al Florentinuluĭ ce sângera pântecele calululuĭ seŭ.

Tunetul, fulgerele, plóia tóte acestea unite cu sentimentul pericoluluĭ la care eram espusă contribuiră de a deveni nebună.

Un moment mĕ întorseiŭ, şi un fulger 'mĭ arătă pe René ce era aprópe de a mĕ ajunge.

Atunciĭ avuiŭ uă inspiraţiune fulgerătóre ce nu vine de cât la momente supreme.

René resturnase pe valetul meŭ prin-r'un glonţ de pistol.

'Mĭ reamintiŭ că aveam şi eŭ asemenea arme la séua mea, şi luând unul, mĕ întorseiŭ din noŭ, aşceptaiŭ un noŭ fulger, şi făcuiŭ foc.

René şi calul séŭ se rostogoliră pe pământul drumuluĭ ca şi sermanul meŭ valet şi calul, cu uă oră maĭ 'nainte.

Din acel moment, nu 'mĭ maĭ reamintesc de cât fórte pucin de celle ce se petrecură în mine şi celle ce maĭ făcuiŭ. Urmam de a'mĭ biciui calul ce 'şĭ urma drumul în galop, şi nu 'mĭ regăsiiŭ pucină linisce de cât când veḑuĭ albindu-se în întunerice celle dintêiŭ case din Blois. Din întêmplare, hanul Licorne unde trebuia se me popresc se găsea pe drumul meŭ, şi calul meŭ, — căciĭ am găzduit de multe orĭ acolo, — se popri înaintea porţeĭ.

Bătuiŭ, strigaiŭ : veni am deschide, şi fără a voi să istorisesc celle întêmplate, 'mĭ atribuiră ameţéla în care mĕ găseam, grózeĭ ce simţisem de fortună. Me culcaiŭ în prada unor frigurĭ arḑétóre.

Dupe câte-va ore, adică spre diminéţă, se auḑi un sgomot la pórta hanuluĭ, şi uă voce ce striga.

Era vocea bărbatuluĭ meŭ.

Samuel Loriot sosise înjurând, şi când hangiul veni

să'ĭ deschidă, el se grăbi de a întreba déca femmeia şi valetul seŭ eraŭ sosiţĭ.

— Femmeia d-télle, da, ḑisse hangiul; dér n'am vĕḑut pe valet, şi n'am de cât un cal la grajd.

Samuel se sui în camera mea şi strigă veḑêndu-mĕ:

— D-ḑeul meŭ! ce 'ţĭ s'a întêmplat?

Iĭ istorisiiŭ celle petrecute. şi el mĕ ascultă, cu pĕrul sbârlit şi cu buzele spumegênde de mânie.

Cu tóte acestea 'ĭ ascundeam numele luĭ René Florentinul.

— Aşa dér, valetul e mort? strigă el.

— Mort séŭ rănit, nu sciŭ, rĕspunseiŭ eŭ. Nu 'mĭ aduc aminte de nimic.

— Eĭ bine! eŭ, ḑisse Samuel, încep a 'mĭ esplica celle ce mi s'aŭ întêmplat.

Si la rândul sĕŭ, Samuel 'mĭ istorisi celle ce 'ĭ se întêmplase.

Insocit de pretinsul valet al episcopuluĭ, el sossise la Saumur. Dér în loc de a'l duce la episcopat, valetul 'l popri la un han, ḑicêndu'ĭ:

— Mĕ duc să previn pe Monseigneurul de sosirea d-téle şi mĕ voiŭ reintórce pentru a vĕ lua îndată.

Valletul plecase, uă ore trecuse, apoĭ douĕ, treĭ; în fine se făcusse nópte şi valetul nu se maĭ arătă.

Atunciĭ Samuel neliniscindu-se, el sfârşi prin a întreba pe hangiŭ déca cunoscea pe omul ce'l adusese aci, pretinḑênd a fi valet al episcopuluĭ.

— Nu, 'ĭ a respuns hangiul. Mĕ duc cu tóte acestea adesea pe la episcopat. Episcopul acum nu e la Saumur.

— Cum? strigă bărbatul meŭ.

— Monseigneurul e la Angers de maĭ mult de uă lună.

— Estĭ sigur?

— Fórte sigur.

Samuel alergă la episcopat. Acolo de asemenea 'ĭ se repetă că episcopul era absinte de maĭ mult de uă lună

și niminea nu știa de el. Samuel voia să ție, și că un singur lucru era sigur, acea că episcopul nu putuse cugeta de a'ĭ da întêlnire la Saumur de óre ce el nu se afla aeollo.

Ună bănuélă îngrozitóre strebătu mintea lui Samuel, si el 'și închipui că, fără îndoială, eŭ eram răpită și că el căduse în cursă.

Atunci el se sui pe cal și alergă pênĕ la Blois fără a se popri.

El sfârși abia de a'mĭ istorisi acestea, când un noŭ sgomot se auți la pórtă. Era nenorocitul nostru valet ce se reîntorcea pe deplin sĕnătos.

Glonțul lui René resturnase calul fără a'ĭ face lui nimic.

Der acesta, amețit de căderătură, rĕmăsesse leșinat mult timp pe pământ.

Când el se desmetici, René și eŭ eram deja departe.

Sciți celle alte, seigneurul meŭ, adăogă Sarah.

Henric ascultasse cu luare aminte celle țisse de frumósa argintărésă.

Când ea sfârși el 'ĭ țisse cu emoțiune :

— D-nă, v'ați îndreptat la mine ca la un protector, si acésta nu va fi în zadar, pe D-țeul meŭ! vĕ voiŭ scăpa o jur, de tirania acestuĭ ticălos Samuel.

— Ah! seigneurul meŭ, rĕspunse Sarah, d-ta îțelegĭ că nu'ĭ sunt nevastă de cât de *nume*, și că nicĭ uă dată, de când 'ĭ cunosc mârșavia, el n'a îndrăsnit a trece pragul acesteĭ camere; dér acest nume ce 'mĭ a dat și ce port, nu e un lanț pentru eternitate ?

— Oh! nu, țisse Henric, vĕ voiŭ scăpa prin fugă, déca este trebuință, de mârșeviele acestuĭ om.

— Să fug! țisse ea, dér unde ? cum ?

— Fiĭ liniscită, rĕspunse Henric, și vĕ voiŭ duce într'un loc așa de bine ascuns, în cât nici el nicĭ René nu vĕ va putea afla.

. . . . . .

Henric, ast-fel dupĕ cum Guillaume Verconsin comunicase luĭ Noë, 'şĭ petrecu tótă ḑioa ascuns la frumósa argintărésă, şi nu eşi de cât séra, la ora când lucrătoriĭ luĭ Samuel Loriot fusseră plecaţĭ, când acest din urmă, supunêndu-se unuĭ obiceiŭ ḑilnic, fuse eşit pentru a merge de a convorbi cu un neguţător vecin, şi când în fine pânzarul 'şĭ închisese prăvălia.

Era ḑeci aprópe nouĕ ore când Henric de Navarra se strecură afară din casa argintaruluĭ.

Atuncĭ numaĭ princiul 'şĭ reaminti de întêlnirea pe care Nancy, blonda cameristă a d-neĭ Margareta de Valois, 'ĭ dedese la nouĕ ore pe marginea apeĭ, pe lêngă Louvru.

Ploua puţin şi nóptea era întunecósă.

— Drace! 'şĭ ḑisse princiul îndreptându-se spre locul de întêlnire, n'aş voi să lipsesc la întêlnirea d-şóreĭ Nancy; dér, cât de frumoşĭ să fie mariĭ şi albaştri eĭ ochĭ, eĭ nu vor isbuti nicĭ uă dată a'ĭ lumina facia îndestul pentru a o recunósce în acéstă ceaţă!

Ţĕrmul apeĭ era deşert,

Henric se înfăşură cu mantaua pentru a se împotrivi asprelor mângâerĭ a le vêntuluĭ şi începu a se preumbla, tuşind câte-uă dată dupe obiceiul ómenilor ce merg la întêlnirĭ în întunericime şi voesc a înşciinţa de presenţa lor pe aceia ce 'ĭ ascéptă.

Dupe un cuart de oră, în care timp nu vĕḑu şi auḑi nimic, Henric, ce 'şĭ urma preumblarea; cugetând maĭ mult la frumósa argintăreasă de cât la d-na Margareta, Henric, ḑisserăm, zări de uă dată ceva alb alunecând pe lângă zidul Louvruluĭ şi îndreptându-se spre partea în care se afla el.

— Heĭ! heĭ! 'şĭ ḑisse el, acésta ar putea fi rochia d-şóreĭ Nancy.

Un pas uşure se auḑi, acea formă albă se apropia.

Henric tuşi din noŭ.

Umbra ce se oprise, începu din nou a merge şi, împotriva obiceiului umbrelor, ce trebuie a rămâne tăcute, tuşi la rândul ei. Henric străbătu jumătate din drum şi umbra apăru deodată lângă el.

— Ce oră să fie, domnul meu? întrebă o voce proaspătă şi uşor batjocoritoare.

— Ora nouă, domnişoară.

— Ei bine, zise umbra, recunosc această voce.

— Şi eu, răspunse Henric.

— Este a seniorului de Coarasse, nu-i aşa?

— Aceea pe care o ascult ar putea fi, aceea a frumoasei domnişoare, Nancy.

— St!

Acest cuvânt fu însoţit de o mână drăgălaşă, albă şi parfumată care apăsă gura prinţului. Apoi Nancy, pentru că într-adevăr ea era, se aplecă la urechea lui:

— Veniţi, spuse, apoi îl luă de mână, adăugând: Sper că puteţi merge pe întuneric...

— Zău că da!

— Şi că nu aveţi ghete de acelea grosolane cum poartă prinţul de Navarra şi care, se spune, fac un zgomot îngrozitor pe scările şi pe parchetul castelului de la Nérac.

— Prinţul este un necioplit, răspunse Henric, zâmbind în tăcere.

Nancy nu-l duse pe Henri pe intrarea cea mare a palatului. Din contră, îl conduse pe malul râului, până la o portiţă ce era păzită de un elveţian, dacă se poate numi pază modul în care acesta părea a-şi face datoria. Rezemat de perete, cu cele două mâini pe halebardă, el părea a dormi din greu, la lumina unei lămpi ce era suspendată de bolta unui coridor.

— Ia te uită! zise prinţul, un soldat care-l păzeşte într-un mod foarte plăcut pe rege...

— Ascundeţi-vă bine faţa în mantie, îl sfătui Nancy.

— De ce?

— Pentru că acest elveţian are ochii deschişi şi atunci când doarme.

— Aha! Bine, înţeleg, spuse Henric, râzând.

— Oare?

— Adică închide ochii când ieşi?

— Din contră, atunci când mă întorc, şi râse adăugând: Când nu mă întorc singură, desigur...

„Aha ! se gândi prinţul, care avu un uşor surâs pe care Nancy nu putea a-l zări, se pare că vărul meu de Guise a trecut de multe ori pe drumul ăsta..."

Şi, adunându-şi bine mantia în jurul său şi ascunzându-şi chipul cu grijă, trecu pe lângă elveţianul care se prefăcea a fi adormit.

Nancy îl conduse până la capătul coridorului şi îi şopti la ureche:

— Acum, iată o scară, ridicaţi piciorul.

— Sunt aici, spuse Henric, punându-şi piciorul pe prima treaptă.

— Urcaţi încetişor şi lăsaţi-vă condus, răspunse Nancy încet.

Lampa de la capătul coridorului nu-şi întindea lumina până la cealaltă extremitate, unde se găseau cei doi călători nocturni. Nancy trecu prima, ţinând tot timpul mâna prinţului în mânuţa ei albă şi parfumată. Era un întuneric înfiorător pe scara asta pe care prinţul nu o mai termina de urcat. La un moment dat făcu un pas greşit.

— Sst! zidurile au urechi la Luvru, zise Nancy.

Henri îşi dublă precauţiunile, apoi, pentru că urcuşul părea să mai dureze, se aplecă la urechea lui Nancy:

— Crezi că am talia ducelui de Guise? o întrebă pe drăguţa cameristă.

Aceasta tresări, apoi răspunse cu vocea ei batjocoritoare:

— Domnule de Coarasse, sunteţi puţin cam nerod...

— Crezi?

— Şi vă invit să consultaţi o altă persoană, despre asemenea lucruri, nu pe mine.

— Şi totuşi, poţi da sfaturi bune, murmură Henric, urcând în continuare.

— Câteodată.

— Atunci?

— St! Vă voi răspunde îndată.

trépta şi se întinse, probă că ejunsese la capĕtul scăreĭ. Nancy 'ĭ ḑisse:

— Acum îndreptézä-te spre drépta, urméḑa-mĕ fără sgomot.

Dupĕ treĭ minute Nancy se popri.

— Acum, ḑisse ea, vĕ voiŭ da uă povaţă.

— Ah! să vedem, ḑisse princiul.

— Ducele de G..ise era maĭ înnalt decât d-ta.

— Cu atât maĭ reŭ.

— Dér spiritul nu se măsóră cu piciorul, şi d-ta aĭ mult d-le de Coarasse.

Ḑicênd acestea, răutăciósa deschise uă uşă şi uă rază de lumină isbi ochiĭ luĭ Henric.

In acelaş timp Nancy 'l împinse încet de umeriĭ, şi Henric se găsi în oratoriul d-neĭ Margareta, ce cunoşcea deja, examinându'l în ajun prin piciorul Christuluĭ de ivoriu, prin mijlocirea deschtḑătureĭ myteriósă a d-luĭ de Pibrac.

Nancy dispăruse.

XVIII

Pe când Henric de Navarra era introdus de Nancy la d-na Margareta de Francia, Noë prin ajutorul scăreĭ de mĕtase se întroducea prin feréstră, în casa Florentinuluĭ René.

Podul era înnalt, scara lungă, şi suirea nu era lipsită de óre care pericole.

Dér Noë avea piciorul sigur şi dibăcia înnamoraţilor.

Nóptea era întunericósă...

Lumina ce el zărise de pe ţĕrm la feréstra camereĭ unde se afla Paola se stinsese, şi Noë ridicând capul nu vedea de cât uă deschiḑătură négră de unde eşea capĕtul scăreĭ sélle.

Când ajunse sus, în momentul când atingea feréstra de care se agăţă, duoĕ brace parfumate şi góle 'l coprinse şi 'l atrase încet înăuntru.

— Ecă! 'şĭ disse Noë acésta sémănă în tocmaĭ luĭ Henric introducêndu-se la Corisandra.

Acéstă cugetare sfârşită, el puse piciorul pe feréstră şi sări încet în cameră, unde domnea uă întunericime complectă. Celle duoĕ brace încântătóre 'l ţineaŭ nesfârşit, şi 'ĭ se păru că aude bătăile grăbite ale animeĭ Paoleĭ.

Fiica luĭ René atrase pe Noë încetinel spre sofaoa ce garnisea oratoriul eĭ, 'l făcu să şédă, apoĭ se duse la feréstră, fără a pronuncia un cuvênt, atât era de mişcată.

Atunceĭ ea ridică scara.

Apoĭ ea se întórse lângă Noë.

— Ah! D-ḑeul meŭ! ḑisse ea în sfârşit cu uă voce ce tremura tare. D-ḑeul meŭ! 'mĭ a fost fricĭ.

— Fricĭ! ḑisse Noë. şi de ce?

— 'Mĭ a fost fricĭ când te am vĕḑut urcând treptele acesteĭ scărĭ. O legasem în destul de bine, şi cu tóte acestea o maĭ ţineam şi cu mânile...

— Scumpă Paola!...

— Si când te-am vĕḑut în aer, pentru un moment 'mĭ veni ameţélă, şi 'mĭ păru că acea scară cerea a se rupe.

— Nebunatec'o!...

Si cum era întuneric, Noë îndrăsni a'ĭ da un sĕrutat.

Dér Paola se desfăcu în dibăcie, apoĭ se ridică, şi îndreptându-se spre perdeaua ce ascundea uşa prăvălieĭ; apoĭ luând amnarul făcu să apară uă scânteie.

— Ce facĭ? ḑisse Noë.

— Aprinḑ uă lampă.

— Pentru-ce?

— Dér... pentru a avea lumină..

— Iubita mea, murmură Noë. cuvintele n'aŭ culóre...

— Da, dér...

— La ce bun lumină? ḍisse el cu uă voce rugătóre

Margareta de Valois.

— Eĭ hine! ḑisse Paola ĭucetând de a maĭ întrebuinţa amnarul, promite-mĭ atuncĭ că veĭ fi raţionabil.

— Oh! sunt.

— Si de a nu... mĕ îmbrăcişa...

— Dér... te iubesc.

— Acésta nu face nimic.

— Drace! ḑisse Noë, eŭ cred din contră că acésta face mult.

— Atuncĭ aprind lumînarea.

— Nu, nu... voiŭ fi înţelept...

— Bun, ḑisse Paola.

— Cu tóte acestea 'ţĭ jur că te iubesc, ḑisse junele înnamorat.

— Déca nu o credeam, aĭ fi aci?

— Si?...

Paola suspină, păstră pentru un moment tăcerea, apoĭ în loc de a rĕspunde la întrebarea luĭ Noë:

— Sciĭ d-ta, ḑisse ea, că am maĭ mult de duoĕ-ḑecĭ annĭ!

— Dér... nu... nu cred, rĕspunse Noë; abia aĭ şesse-spre-ḑece: eştĭ încelată...

— Si nu te gândeşcĭ, linguşitorule, că sunt fórte nenorocită?...

In ce?

— In aceea că tatăl meŭ nu voeşce a mĕ mărita,..

— Drace! 'şĭ ḑisse Noë, acéstă frumósă fată e uă femmeie seriósă. Iĭ vorbescĭ de amor, ea 'ţĭ rĕspunde de măritiş.

— Sciĭ, urmă Paola, că tatăl meŭ e bogat ca un evreŭ?

— Da!

— Si că décă el ar vroi, ar putea a 'mĭ da uă zestre princiară?

— Ce frumósă ocassiune, 'şĭ ḑisse Noë!..

Apoĭ tare:

— Uă zestre! la ce! scumpă copilă... eşti prea frumósă pentru a avea trebuinţă de bani pentru a găsi un bărbat.

— Crezi?

Si Paola făcu acéstă întrebare cu uă voce atât de tremurândă în cât mişcă pe Noë.

— Sunt iubit... 'şi ţisse el.

Apoi 'i dete un noŭ sĕrut.

— Da, cred! ţisse el, dér...

Era fără îndoială să 'i esplice mai lămurit, când se audi un sgomot de voci în camera vecină, adică în prăvălie. Paola se ridică cu grăbire şi se duse de puse urechia la uşă pentru a audi mai bine.

— Nu este nimic, ţisse ea, Godolphin viséză.

— — Ei! el viséză... ast-fel?

— El viséză şi se preumblă, ţisse Paola.

— Ah! drace, éca ceva ce nu înţeleg, scumpă Paola.

— Dér, cu tóte acestea e ast-fel.

— Când cine-va viséză, este uă probă că dórme, nu e aşa?

— Si el dórme.

— Si când dormi, poţi câte-uă-dată vorbi tare şi pronuncia cuvinte fără rost... dér...

— Dér nu se preumblă cine-va, voesci să ţici?

— Drace!

— Ei bine! dórme, vorbesce şi se preumblă, şi adesea se încércă de a deschide acéstă uşă.

— Aud?

— Dér asigură-te, uşa e tot-déuna închisă cu zăvorul.

— Ecă un semn straniŭ! ţisse Noë uimit.

— Godolphin e *somnambul*.

— Un cuvênt curios!

— Ah! ţisse Paola, déca nu era ast-fel, tatăl meŭ nu 'l ar fi ţinut, şi n'ar fi făcut din el călăul meŭ.

Noë luă celle duoë mâni a le frumóseï Italiene şi 'i ţisse strîngêndu-le cu affecţiune.

— Să vedem, scumpă Paulo, esplică-te pucin mai lămurit...

— Nu sciĭ ce e un somnambul ?

— Acésta trebue să fie un cuvênt latin, qisse Noë, şi în familia mea nu se învaţă acéstă limbă.

— Acésta însemează *"a umbla dormind"*

— Bine! prea bine!

— In Italia, sunt mulţĭ de aceştia.

— Acésta e dér fórte plăcut tatăluĭ d-télle, un om, ce se preumblă sforăind...

— Acesta ĭ e trebuincios.

— Ah! adevĕrat?

— Godolphin vorbeşce dormind, şi în somnul luĭ ei vede şi vorbeşce, pretinde tatăl meŭ, lucrurĭ neauqite.

— Tatăl d-télle e nebun...

— Se póte, suspină Italiana; acum treĭ annĭ, Godolphin a simţit un complot al huguenoţilor în contra regineĭ-mame

— Ecă ceea ce nu pot crede, murmură Noë.

Cu tóte acestea tata'l meŭ a fost atât de uimit de prorocirile sélle, în cât a vorbit regineĭ-mame şi acésta din urmă a arestat şi spânqurat pe conspiratorĭ.

— Si esista complotul?

— Da.

— Acésta e straniŭ.

Si tatăl meŭ a qis regineĭ, că nu Godolphin aflase complotul, dér că el citise în astre. Căcĭ adăogă Paola, şciĭ că tatăl meŭ pretinde că el póte citi fiitoriul în stele.

— Scie acésta.

— Dér adevĕrul e că Godolphin e care, în somnul sĕŭ, ĭ face descoperirĭ. Adesea, gracie luĭ, tatăl meŭ a regăsit objecte perdute.

— Ce spuĭ!

— Si preqice lucrurĭ pe care evenimentile le adeveréqă.

— Si Godolphin nu se încélă nicĭ uă dată?

— Oh! da, ḑisse Paola, şi chiar adessea. Dér câte uă dată ghicesce.

— Ah cum! întrebă Noë, unde a găsit óre tatăl d-télle pe acéstă stranie fiinţă, iubita mea?

Paola la acéstă întrebare tresări.

Intr'un moment ea se înduoi de a rĕspunde:

— Godolphin, ḑisse ea, nu 'şĭ cunósce origina, şi tată'l meŭ 'l a încrediinţat că a fost găsit pe treptele unei biserici.

Si acésta nu e adevĕrat?

— Aşa cred.

— Tată'l d-télle 'l a răpit familiei, fără îndoială?...

— Ah! nu şciŭ. Eram copilă atunci şi nici uă dată mama mea, care a'sciut tótă istoria, n'a voit să 'mĭ spună nimic; dér 'mĭ reamintesc de celle ce am vĕḑut.

— Si... ce aĭ vĕḑut?

— Sunt opt-spre-ḑece annĭ de atunci, nu eram bogaţi şi tată'l meŭ nu avea încrederea ducelui Laurent de Medicis. Lociam Veneţia într'uă căsuţă pe marginea lacurilor. Intr'uă nópte tatăl meŭ veni acassă, cu mânile sângerânde şi purtând un copil în brace.

Era Godolphin.

La vederea tatălui meŭ şi copilului, mama scóse un ţipăt de spaimă:

— Ţine, 'i ḑisse tatăl meŭ, 'mĭ a fost milă de acest copil. Veĭ îngriji de el.

Eĭ vorbiră mult timp încet, la estremitatea opusă a camerei în care se afla patul meŭ, şi nu putuiŭ auḑi cuvintele lor.

A doua ḑi noĭ plecarăm din Veneţia şi ne reîntórserăm la Florenţa unde tatăl meŭ era născut.

Mama mea căreia 'i murisse cel din urmă copil, lăpta pe Godolphin.

La Veneţia eram sĕrmanĭ; sosind la Florencia un loc de a găsdui la verĭ un han ordinar, tatăl meŭ cumpĕră

un hotel, şi haine luxóse ; el luă lacheĭ, şi mama nu maĭ eşi de cât în litieră. Acolo 'şĭ luă nascere averea mysteriósă a luĭ René Florentinul.

— Drace ! 'şĭ ḑisse Noë, acéstă junĕ fată, ce 'mĭ propunea maĭ adinéurĭ mâna şi zestrea eĭ, 'mĭ naréză acum uă istorie ce ar putea prea bine fi aceea a avuţiilor cu care ea vroia a mĕ îmbogăţi.

Fiica Florentinuluĭ urmă :

— Mama mea, ce era tênără şi frumósă si care cânta de diminéţa pênĕ séra înaintea plecăreĭ nóstre la Veneţia, mama mea, ce surîdea nesfârşit, căḑu tot de uă dată într'uă întristare mortală, frumuseţea eĭ dispăru în maĭ pucinde un an, periĭ sĕĭ albiră, facia 'ĭ se încreţi, privirea 'ĭ deveni tăcută şi sĕlbatecă. Ea muri nu eupă mult timp, şi preotul căruia 'ĭ se spovedi plecă palid şi tramurând.

Duoĭ annĭ dupe mórtea mameĭ melle, venirăm la Paris, tată'l meŭ Godolphin şi eŭ.

Cum Paola sfîrşi acéstă stranie istorisire, un sgomot maĭ violent ca acela al paşilor luĭ Godolphin, ce se preumbla prin prăvălie în întuneric, se auḑi.

— Este tată'l meŭ ce vine acassă, ḑisse Paola.

— N'o maĭ fi trebuinţă să mĕ ascund în fundul acesteĭ camere ?

— Nu, la acéstă oră tată'l meŭ nu intră nicĭ uă dată aci. E chiar fórte rar, se dórmă a cassă.

— El dórme dér la Louvru ?

— De ordinar. Când vine aci, este că voeşce a consulta pe Godolphin asupra unor evenimente ce 'l intereséḑă.

Sgomotul uneĭ cheĭ întorcênduse în brósca prăvălieĭ, făcu pe Paola de a'şĭ pune ochiul la perdea, şi ea auḑi paşiĭ tatăluĭ eĭ.

Ea întinse mâna spre Noë.

— Vin'o de ascultă, ḑisse ea încet.

Noë s'apropiă. Uă deschiḑătură mică înlesni ca privirea luĭ Noë se pótă strebate în prăvălia parfumorulu. Florentinul scăpăra cu amnarul pentru a'şĭ procura lumină, uă rază strébătu prin deschiḑătură. Noë puse ochiul.

René învelit în manta, închise cu îngrijire uşa şi împinse zăvórele.

Apoĭ privi pe Godolphin. Godolphin în cămaşe, se preumbla necontenit, cu ochiĭ închişĭ, dér vorbind tare şi cu óre însufleţire.

Noë ce cunoscea caracterul cel violent al Florentinuluĭ, 'şĭ închipui maĭ întêiŭ că René avea să descepte pe dormindul printr'uă lovitură de picior. Dér nu fu astfel. Din contră, Florentinul puse cu mare delicateţă mânile pe umerĭĭ junelui om şi 'l făcu să şéḑă pe un scaun de lîngă pat.

Godolphin se supuse, dér nu se desceptă.

Atunceĭ una din mânile luĭ René apăsă pe fruntea luĭ Godolphin : — Urméză de a dormi, 'ĭ ḑisse René cu uă voce poruncitóre, 'ţĭ ordon !

— Dorm, rĕspunse Godolphin cu supunere.

— Ah! écă! murmură Noë, acésta e fórte nostim! Déca Godolphin nu părea atât de serios, aşĭ crede că 'şĭ rîde de mine. Dér cum e departe de a'şĭ bănui că sunt aci.

René ţinu mêna pe fruntea luĭ Godolphin încă cât-va timp, apoĭ 'ĭ ḑisse : — Iubesc uă femmeie.

Noë tresări şi 'ĭ ḑisse : Se vede că *somnambuliĭ* sunt întrebuinţaţĭ în afacerile animeĭ. Voiŭ întreba pe Godolphin, déca e trebuinţă.

— Iubesc uă femmeie, repetă René.

Godolphin se înduioĭ pentru un moment de a rĕspunde : apoĭ cu uă voce tremurândă : — Sciŭ, ḑisse el.

— Ah ! tu... sciĭ ?

— Da, o vĕd.

Pe femmeia ce iubesc?

— Da...

— Unde e ea?

— Ea trece pe un pod, ḑisse Somnambulul, care, nefiind destul de lămurit, amesteca pucin presentul cu trecutul şi se raporta la momentul acella în adevĕr, dér era maĭ mult de cincĭ-spre-ḑece ḑille d'atuncĭ, când frumósa argintărésă, plecând la Touraine, trecuse pe podul Saint-Michel.

— E ea pe jos? murmură René.

— Nu, pe un cal.

Florentinul era fără îndoială obicĭnuit la aceste pipăiturĭ ale somnambululuĭ, căcĭ 'ĭ ḑisse: — Urméz'o...

Godolphin se trasse înnapoĭ, visă mult timp şi reluă: — O vĕd acum pe un drum. E nópte, plouă, tună, fulgeră. Ea e călare, un cavaler o urméză.

— Cine e acel cavaler?

— D-ta.

— Apoĭ? apoĭ? ḑisse René cu nerăbdare; urméz'o.

— Un om merge lângă ea... eĭ fug mereŭ...

— Cine e acel om? Eŭ?

— Nu.

— Urméz'o.

— El făcu uă mişcare.

— Ea e aprópe de aci, ḑisse el în fine, într'uă stradă strîmtă, într'uă casă mysterióşă.. ea plânge.

— Ah! ḑisse René. Si acel om ce fugea cu ea... cum e el? Caută'l.

— El e gros... e bĕtrân.

— Unde e el?

— Il vĕd mergênd într'uă stradă ce se cobóră spre rîŭ.

— E bărbatul eĭ! murmură René.

— Da, ḑisse Godolphin.

— Maĭ veḑĭ încă, ordonă Florentinul; acel om se scobora erĭ spre rîŭ?

— Da.

— Si mâne?

— Mâne, se va scoborî érăşĭ, îl văd trecênd pe pod.

— Pe care?

— Pe cel care suntem.

— Unde se duce?

— Nu sciŭ... 'l văd dispărând de cea-l-altă parte a rîuluĭ.

— Bine... reîntórce-te spre femmee.

Godolphin întórse capul ca şi cum, în adevĕr, ar fi putut vedea prin zidurĭ.

— Privesce... peste treĭ ḑille.

Godolphin rĕmase mult timp tăcut.

— Ce veḑĭ? întrebă într'un mod poruncitor Florentinul.

— Omenĭ armaţĭ... Eĭ aŭ strebătut cu forcia în casă,

— Si... ea?

— Nu o văd.

— Si... el?

— Bărbatul?

— Da, ḑisse René.

Godolphin păru că sufere.

— Nu maĭ văd, ḑisse el obosit.., nu.. maĭ... văd..,

— Să veḑĭ! o voesc!

Vocea luĭ René era resunătóre, grósnică. Noë ce urma cu privirea, prin deschiḑĕtură, acea şedinţă stranie, Noë, văḑu pe somnambul mişcându-se pe scaun, tremurând şi în fine căḑênd jos murmurând un ultim cuvênt, — un cuvênt năbuşit: — sânge!

Atuncĭ Florentinul ridică pe Godolphin şi 'l puse pe pat.

Apoĭ ochiul Florentinuluĭ aruncă uă privire stranie, şi murmură: — Acum văd că voiŭ reuşi... voiŭ avea pe frumósa argintăréssă... Godolphin a ghicit planul meŭ...da.... planul meŭ va reusi.

Si René se învĕli cu mantaua, deschise uşa, stinse lampa şi eşi din prăvălie murmurând:

— Să mĕ întorc la Louvru, regina mĕ ascéptă.

— Tóte acestea sunt straniĭ, nu e aşa? ḑisse atunciĭ Paola luĭ Noë.

— Straniĭ.. în adevĕr, repetă junele înamorat, cu totul gânditor.

. . . . . .

Ceĭ duoĭ tineriĭ 'şĭ petrecură uă oră încă în a schimba celle maĭ dulciĭ juraminte; apoĭ Noë puse scara de mĕtasse la feréstră, dete uă ultimă sĕrutare Paoleĭ, şi eşi pe unde venise, ḑicêndu'şĭ:

— Cred că e timpul de a revedea pe Henric, căciĭ noul sĕu idol 'mĭ pare că se află în pericol.

. . . . . .

Cu pucin maĭ nainte ca princiul Henric de Navarra să fie introdus la d-na Margareta, juna princesă era singură cu Nancy în oratoriul eĭ.

Şeḑênd înaintea uneĭ messe, pe care se afla uă carte, Margareta 'şĭ reḑima capul pe frumósele eĭ mânĭ şi părea a fi în prada uneĭ adâncĭ tristeţĭ.

Nancy la óre-care depărtare, aşeḑa diferite objecte de toaletă în oratoriŭ, şi arunca din timp în timp uă privire de rĕutate asupra Margareteĭ.

— Sĕrmană princesă! murmură Nancy, ea are uă aşa mare trebuinţă de a iubi în cât ar făcea unul de céră déca nu ar găsi...

Margareta cu ochiĭ aţintiţĭ asupra cărţeĭ, citea machinaliceşce, şi înţelesul cuvintelor păreaŭ că 'ĭ scăpa. Gândirea sea era aiurea. Tot de uă dată ea 'şĭ ridică capul.

Nancy, ḑisse ea, sciĭ tu că e mult timp de când el a plecat? Si de atunciĭ nu am maĭ avut niciĭ uă sciinţă de dênsul.

— Omeniĭ sunt uitucĭ, ḑisse Nancy.

Margareta suspină.

— Si în locul d-télle, urmă soubretta, aşĭ rĕsplăti în acelaş chip... aşĭ uita.

— Ah! sĕrmană Nancy! murmură Margareta, se vede bine că nu aĭ iubit nicĭ uă dată.

Nancy se roşi pucin. — Cine scie? ḑiss . ea.

Margareta 'şĭ ridică ochiĭ asupra frumóseĭ cameriere, şi servindu-se de mână, pentru a se feri de razele lămpeĭ. ea privi cu luare aminte pe juna fată.

— Tu estĭ mult tînnĕră, Nancy, ḑisse d-na Margareta.

— Sunt de şépte-spre-ḑece anĭ...

— Si... iubescĭ?

— Oh! nu am ḑis acésta, dér... la cea d'ântêiŭ ḑi .. aş putea...

— Cum! d-şóră, ḑisse princesa cu un ton jumĕtate certător, jumĕtate batjocoritor, aĭ secrete d-ta pentru mine acum?

— Ah! Alteţa Vóstră mĕ va scuḑa, replică Nancy; dér, erĭ încă, nu credém... amorul vine nu se scie cum. Maĭ întêiŭ cine-va rîde, batjocoresce, apoĭ rîsul se stinge şi nu maĭ batjocoresce.

— Eĭ! mica mea, întrerupse Margareta, mĕ prind că ghicesc.

Nancy se roşi maĭ tare.

— Se află la regele un frumos pagiŭ, cu pĕrul brun, cu ochiul negru, cu busa rumenă ce se roşesce când te întêmpină... Nu este numit Raoul?

— D-nă, ḑisse Nancy, şciŭ bine că Raoul mĕ iubesce, dér nu sunt...

— Ce?

— Dér nu sunt prea sigură, de a ḑice acésta.

— Fiĭ sigură, mica mea. Ecă că te roşescĭ tot atât de tare ca şi dênsul.

— Ah! bun, în acest cas, ḑisse Nancy cu un aer pucin liber, vĕ pot promite, d-nă, că mĕ va iubi mult timp...

— Rĕutăciós'o.

— Acésta e un bun mijloc. Si déca Alteţa Vóstră 'l va întrebuinţa cu D. de Guise...

— Taci!

— D. de Guise 'i ar mai communica cum se află..

Si care e acest mijloc, mica mea?

— Acella de a iubi fără a ţice şi a arăta: cu cât un galant e mai rĕŭ privit, cu atât el ne iubeşce mai mult.

Margareta suspină. — Ai póte dreptate, ţisse ea.

— Dér, vai! când rĕul e făcut, e fără vindecare...

— Ce voesci să ţici?

— D. de Guise.

— Taci! nu pronuncia acest nume!...

— Atunci să 'l numesc *el*. El v'a vĕţut plângênd, el a auţit bătăile animei d-tále. El se scie iubit! s'a sfârşit. Omul ce se scie iubit devine crud.

Nancy, întrerupse d-na Margareta, sciĭ tu că, pentru uă fată de şépte-spre-ţece eanni, eşti forte esperimentată?...

— Nu, d nă, ghicesc.

— Si tu conchiseşi ţicêndu-mi că rĕul de care vorbesci e fără vindecare?...

— Ah! permite-mi. Déca Alteţa Vóstră mĕ ar lăssa a'mi descoperi gândirea într'uă metaphoră, póte...

— Fie. Să vĕd metaphora.

— Inchipuesce-ţi, d-nă, că 'ţi aduc pe uă tavă, mâne la ora dejunului, unele din acelle coquilagii ce se pescuesc în marea Tărilor de jos, pe lângă oraşul Ostanda.

— Unde voesci să ajungi? întrebă princesa pucin mirată.

— Aşcéptă, d-nă. Acelle coquilagii sunt delicióse când le despici binişor si luând bine sĕma de a nu plesn. uă mică peliţă umplută de ua licóre amară ca fiereai

— Bun. Apoi?

— Mai presupune-ţi că, luând cuţitul şi despicând rĕŭ

cel d'ântêiŭ coquilagiŭ, 'l ducĭ la gură şi de uă dată facĭ uă mişcare.

— Fie, să presupunem, ḑisse princesa fórte intrigată de metaphora luĭ Nancy.

— Ar fi uă raţiune óre de a respinge tava şi de a nu gusta un al duoilea coquilagiŭ?

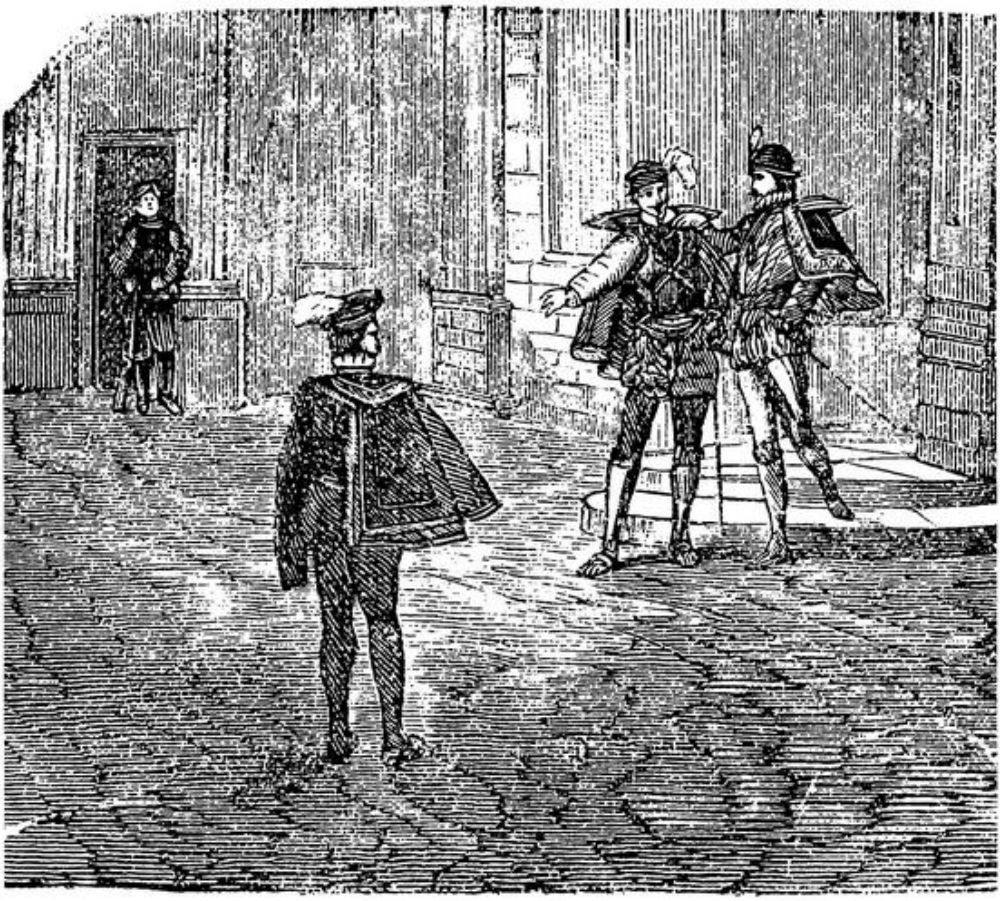

In curte, un pagiŭ ce 'ĭ zări, veni către eĭ.

— De sigur nu, ḑisse Margareta.

— Eĭ bine! reluă Nancy, voiŭ compara pe omul ce se simte iubit, şi pentru care nu se maĭ află vindecare, cu cel d'ântêiŭ coquilagiŭ.

— Adică, întrerupse Margareta rîḑênd, că tu comparĭ pe ómenĭ cu scoicele de la Ostanda.

Margareta începu a rîde. Nancy urmă.

'Mĭ urmez metaphora. Alteţa Vóstră ar face bine de a renuncia la cea d'ântêiŭ scoică, şi de a nu 'şĭ maĭ reaminti de ea; dér ar face şi maĭ bine gustând uă a duoa.

— Nancy, mica mea, murmură princesa cu maĭ multă tristeţă ca mânie, eşcĭ fórte obrasnică.

— D-ţeul meŭ! rĕspunse cameriera, sunt desperată că am fost neplăcută prin francheţa mea Majestăţeĭ Vóstre dér . . .

— Vorbesce, ţisse Margareta îmblânţită.

— Acel gentilhom Bearnes...

Princesa tresări şi uă uşóre roşéţă se zări pe faţa'ĭ.

— E încântător şi plin de spirit! urmă cameriera.

— Tu estĭ nebună Nancy.

— Alteţa Vóstră nu va uita că trebue să mĕ duc a 'l aduce la nouĕ ore, căcĭ Alteţa Vóstră e curiósă de a sci ceva deslușirĭ asupra curţeĭ de Navarra.

— Eĭ bine! ţisse Margareta, m am gândit: tu nu te veĭ duce.

— Adevĕrat! strigă Nancy.

— Il găsesc prea îndrăsneţ.

— Dér, d-nă, aĭ prefera să fie greoiŭ şi rĕŭ crescut. ca principul de Navarra?

— De sigur, nu.

— Si apoĭ, 'ĭ am dat întêlnire.

— Eĭ bine! dute... în socotéla tea.

— Oh! nu! murmură cameriera, căcĭ atuncĭ Raoul!...

— Atuncĭ, nu te duce.

— Ah! d-nă, ţisse Nancy cu un ton milos, acel sĕrman june... a'l amesteca ast-fel... a'l face să ascepte de geaba... E frig... brrr! murmură soubreta.

Cuvêntarea luĭ Nancy în favórea aceluia ce era departe a'l crede a fi principul de Navarra mişcă pe Margareta.

— Eĭ bine! ţisse ea, dute de 'l adu, sunt tocmaĭ

nouĕ ore. Aşĭ voi să sciŭ sigur cum uă fiică a Francieĭ 'şĭ ar putea petrece timpul în acel orăşel ce se numesce Nerac.

— Istoria mea cu scoicile. 'mĭ pare că a înaintat afacerile cadetuluĭ de Gasconia, 'şĭ ḑisse Nancy depărtându-se.

. . . . . .

Pe când camerista se scobora la întêlnirea ce dedese luĭ Henric, Margareta remase singură..

Ea se ridică, suspină din noŭ şi 'şĭ aruncă uă privire în marea oglindă de oţel. — Sunt urâtă de a face frică cuĭ-va! 'şĭ ḑisse ea suspinând. Am plâns prea mult de cât-va timp.

Ea 'şĭ potrivi puciu pĕrul, apoĭ cum obrajiĭ 'ĭ eraŭ paliḑĭ 'ĭ acoperi lampa cu un abat-jour de alabastru.

Déca Nancy ar fi surprins aceste din urmă pregătirĭ. ea 'şĭ ar fi ḑis, că ducelui de Guise 'ĭ mergea rĕŭ, pe când juneluĭ sir de Coarase afacerile începeaŭ de minune.

Aceste pregătirĭ sfîrşite, princesa veni a'şĭ relua locul de lîngă masă aşa în cât, când uşa se deschise şi Henric intră, ea păru cu totul adâncită în citirea eĭ. Princiul ca tot omul ce trece de uă dată din întuneric în lumină, fu pentru un moment uimit si se popri.

Apoĭ făcu duoĭ paşĭ înainte, cu pălăria în mână.

Atuncĭ Margareta 'şĭ întórse capul.

— Ah! mĭĭ de ertărĭ, d-le, ḑisse ea, nu vĕ auḑisem intrând.

Henric se înclină. Margareta cu un semn 'ĭ arătă un scaun de lângă ea.

Cu tóte că princiul nu era timid, el simţi cu tóte acestea uă uşóră încurcătură ce încântă pe Margareta.

— D-le, 'ĭ ḑisse ea, am luat curagiul de a vĕ chema la mine pentru că vroesc a avea celle maĭ sigure deslușirĭ asupra curţeĭ de Navarra.

— Sunt la ordinile Alteţeĭ Vóstre, respunse Henric.

— Si apoĭ, urmă Margareta, pentru-că 'mĭ aţĭ părut a poseda nn spirit fórte întins...

Henric se înclină. — Ah! ḑisse el, ómenĭ de spirit nu sunt rarĭ la curtea Francieĭ.

— De acésta vĕ încelaţĭ, d-le. Afară de Pibrac şi bĕtrânul sir de Brantôme.

— Sir de Brantôme autorul scrierei *Damele Galante?*

— Intocmaĭ.

— Alteţa Vóstră 'l primesce câte-uă-dată?..

— Il am primit adesea şi comerciul sĕŭ 'mĭ plăcea mult. Dér...

Ea păru ameţită şi privi pe pretinsul sir de Coarase ce şedea cu mult respect pe scaun şi părea a arunca asupra eĭ uă privire, tot de uă dată timidă şi supusă, a unuĭ şcolar.

— Dér, urmă ea, sciĭ că e prea bĕtrân?

— Ah!

— Si urât.

— Alteţa Vóstră are respingere pentru urîciune şi bĕtrâneţe?

— Nu, când se preţuesc elle însăşĭ şi scie a se menţine în rolul lor.

— D. de Brantôme voia dér să ésă?

Margareta surîse. — Inchipueşce-ţĭ, ḑisse ea, că el veni intr'uă séră aci, în timpul când şĭ scria cartea, şi 'm citi un capitol!

— Care? întrebă Henric.

— Acela unde autorul pretinde că gentilhomiĭ din timpul moşuluĭ meŭ Francisc I, avea obiceiŭ de a trimete uă pereche de ciorapĭ de mĕtase dameĭ cugetărilor lor.

— Ah! prea bine, ḑisse Henric, şi dupe ce dama 'ĭ purta *„verĭ uă opt, ḑece ḑile,"* 'ĭ reluaŭ înapoĭ şi 'ĭ purtaŭ la rându-le.

— Intocmaĭ.

— Eĭ! dér reluă princiul, din acel timp e că... Alteţa Vóstră?...

— Intocmaĭ.

— Acel capitol 'ĭ ar fi displăcut óre?

— Capitolul, nu, dér urmarea capitoluluĭ, uă urmare ce nu se află în carte, adăogă Margareta rîdênd.

Princiul o privi şi murmură în sineşĭ: —D-ḑeul meŭ! ce frumósă e! şi cum e de supărăcios ca acel d. de Guise... — Apoĭ tare: — Scusă-mĭ curiositatea d-nă, curiositatea unuĭ provincial... dér nu pot ghici ce póte fi acea urmare.

— Eĭ bine! închipuesce-ţĭ, d-le, sfârşi princesa, că amicul se îmbătă de prosă, în acel punct în cât căḑu la genuchiĭ meĭ. — Si că a duoa ḑi, primiiŭ un pachet ce conţinea... ghiceşce ce?

— Un esemplar din *Damele Galante*?

— Nu, uă pereche ciorapĭ de mĕtasse.

— Ah! murmură Henric, ce simţi uă viuă indignare, d. de Brantôme era fórte îndrăsneţ.

— Séŭ maĭ bine ḑis, fórte nebun, ḑisse Margareta.

In acel moment, Henric o privea cu maĭ pucin respect de cât acella asceptat de la un mic gentilhom gascon. Princesa se roşi pucin, dér ea se lăsă a fi admirată.

— D-nă, ḑisse princiul dupĕ uă tăcere, acest d. de Brantôme, în adevĕr a fost fórte neruşinat; dér s'a supus unuĭ moment de nebunie, şi crede că, décă frumuşeţea Alteţeĭ Vóstre ameţesce ast feĭ capul unuĭ om esperimenta şi învêrstat ca el.

— D. de Coarasse, estĭ un linguşitor.

— Scuză-mĕ d-nă, sunt un provincial plin de francheţă.

— Si 'mĭ închipuesc că nu 'mĭ veĭ trimete, ca d. de Brantôme, mâne...

— Ah! d-nă, murmură Henric cu emoţiune, fericirea de a vedea une orĭ pe Alteţa Vóstră ar fi singura mea ambiţiune.

Margareta nu rĕspunse, şi găsind că d. de Coarasse înainta pucin cam repede, ḑisse:

— Sciĭ d-le de Coarasse, că regele fratele meŭ a prins uă mare affecţiune de d-ta?

— Regele m'a onorat, d-nă.

— Estĭ vĕrul d-luĭ Pibrac?

— Da, d-nă.

— E de spirit, Pibrac.

— Mult d-nă. Dĕr, ḑisse Henric, care găsea că Margareta se depărtase mult de primul lor subiect al convorbireĭ, óre sir de Brantome nu 'şĭ a cerut scuse?

— Nu, el s'a retras, pentru a se vindeca în monastirea luĭ.

— Sermanul om!

— Ce, ḑisse Margareta rîḑênd, 'l plângĭ d-le?... Si pentru ce, D-ḑeul meŭ!

— Pentru că înţeleg că a trebuit să sufere.

De astă dată încercarea era fórte simţitóre.

— Ah! d-le de Coarasse, ḑisse Margareta, estĭ de adevĕrata isteţime a unuĭ gascon.

— Scusă-mĕ, d-nă, dĕr... sunt şi eŭ atât de ameţit... în cât...

Si, în adever Henric se prefăcu atât de bine că se afla în încurcătură în cât Margareta fu mişcată. — De ce vêrstă escĭ? ḑisse ea.

— De duoĕ-ḑecĭ anĭ.

— Atuncĭ, te ert.

Si ea 'ĭ întinse mâna.

Henric luă acea mână, îndrăsni de a o duce la buzele sélle, şi fără îndoială avea să alunice dupe scaun la genuchiĭ Margareteĭ, când uă lovitură se auḑi la uşă.

Margareta tresări. — Cine e acolo? ḑisse ea.

— D-nă, rĕspunse uă voce de copil, regina-mamă mĕ trimete a vĕ chema.

Henric recunoscu vocea pagiuluĭ Raoul.

— Micul meŭ, respunse Margareta, spune d-neĭ Catherina că mĕ pregăteam de a mĕ pune în pat. Mĕ voiŭ reîmbrăca dĕr, şi voiŭ veni îndată.

Ea nu deschise uşa lui Raoul, si el se depărtă. Dér ea alergă la mica uşă ascunsă pe unde intrase Henric: — Nancy! strigă ea.

După două secunde, fâşiitul rochei lui Nancy se auḑi în coridor şi camerista intră.

Atunci princesa privind pe bearnesul 'i ḑisse surîḑênd: Veḑi, sunt nevoită de a vĕ concedia.

— Vai! suspină Henric.

— Ah! D ḑeul meŭ! strigă Margareta, şi eŭ voiam a avea deslușiri asupra curței de Navarra.

— Sunt tot-déuna la ordinile Alteței Vóstre.

— Ei bine! vino mâne. Voesc să sciŭ bine ce póte fi acel princiŭ de Navarra ce ei voesc cu orî ce chip de a 'mi 'l da de bărbat. — Ea 'i întinse mâna spre a 'i o sĕruta, şi ḑisse princiului: Urméză pe Nancy.

— Vin'o, ḑisse soubreta, ce 'l luă de braciŭ şi 'l scóse în coridorul întunecat şi mysterios al scărei pe unde venise.

. . . . . .

Dupe câte-va momente, Henric parási pe frumósa camerieră la pragul portiței, unde acelaş soldat se prefácea că dórme, şi se îndreptă spre hotel, când cu tótă ora înaintată, el vĕḑu cârciuma lui Malican încă deschisă şi împins de un instinct de curiositate, el intra. Un om se încălḑea fórte liniscit la foc, pe când Malican, şeḑênd la tejgheaua sea, începuse de a se lăsa a fi furat de somn, acel om era Noë.

Vĕḑêndu'l Henric scós un strigăt de bucurie. — Ah! 'i ḑisse Noë, m'am gândit că vei intra aci décă zăresci uşa deschisă.

— In adevĕr, écă-mĕ.

Henric privi pe Noë. Noë avea un aer mysterios, amestecat cu pucină nelinisce.

— Drace! 'i ḑisse princiul aplecându-se la urechia lui, óre din întêmplare, ai avut niscarevai întêmplări nefericite, pe la podul Saint-Michel? Tu esci bănuitor, neliniscit!.

— Pentru tine Henric.

— Ce spuĭ! şi pentru ce?

— Iţĭ aĭ petrecut ţiua tótă închis la frumóssa argintărésă.

— Ah! drace! ţisse Henric, începusem a o uita. Afară de acésta, este fórte curios; la Sarah uitasem că d-na Margareta m'ascepta la nouĕ ore...

— Si la d-na Margareta?

— Nu 'mĭ am reaminţit de Sarah.

— Bun! ţisse Noë, se vede că aĭ memoria animeĭ...

— Ah! şi acésta pentru că princesa e fórte frumósă, murmură Henric cu vioiciune.

— Atunceĭ pe dênsa o iubescĭ?

— Oh! nu încă..

— Deceĭ, pe argintărésa....

— Ah! nu sciŭ, dér şi ea e fórte frumósă... şi nenorocită! Acel Loriot, şciĭ, acel onest locuitor, căruia ne am fi încreţut atât...

— Eĭ bine!

— Acesta e un miserabil, un bandit, un assasin! ţisse Henric cu jumĕtate vocea.

— Bun! ţisse Noë, şi eŭ care 'mĭ făgăduisem adinéurĭ de a'l scăpa dintr'un mare pericol.

— Cum?

— Oh! cred că nu va întârţia de a fi ucis. Dér nu mĕ voiŭ amesteca... numaĭ...

— Esplică dér, ţisse princiul.

— Numaĭ, sfârşi Noë, vom face bine de a scăpa de femmeia sea.

— Oh! oh! strigă princiul pucin mişcat, în ce pericol se află eĭ, şi ce 'mĭ spuĭ tu aci, Noë amicul meŭ!

XIX.

Pe când Henric se afla încă la princesa Margareta, René Florentinul, tot sub imperiul descoperirilor somnam-

bulice a luĭ Godolphin, se îndreptă spre Louvru şi pătrunse la d-na Catherina de Medicis.

René intra la orĭ-ce oră la regina-mamă.

Catherina nu 'şĭ ar fi putut petrece uă singură ḑi fără a vedea pe parfumorul eĭ, şi René scia maĭ multe secrete ale statuluĭ ca însuşĭ regele. Când el intră regina citea uă voluminósă scrisóre a fiuluĭ eĭ, d. duce d'Alençon, ce 'ĭ scria de la Angers al căruĭ guvernor era, şi 'ĭ dedea diferite deslușirĭ asupra mişcărilor însurecţionale a huguenoţilor din centrul Franciei.

— Oh! oh! murmură ea cu furie, voiŭ regula eŭ tóte acestea...

— René apăru.

— Ah! étă-te, ḑisse regina, viĭ tocmaĭ la timp.

— Majestatea Vóstră are trebuinţă de mine?

— Da, 'mĭ veĭ servi de secretariŭ.

— Cuĭ trebuesc a'ĭ scrie?

— Fiuluĭ meŭ ducele d'Alençon.

— Prea bine, ḑisse René.

El aruncă pe un scaun mantaua şi pălăria, şi se puse lângă regină.

Catherina reluă: — Va trebui cu tóte acestea să sfârşesc cu huguenoţiĭ.

— Sunt de părerea Majestăţeĭ Vóstre.

— D-ḑeul meŭ! nu sciŭ... sfătuesce-mĕ, René...

René cu un aer grav: — Am citit în stele, ḑisse el, că huguenoţiĭ vor perde monarchia.

Regina păli.

— Déca se face regulă, urmă René... Astrele nu se prea esplic lămurit. Numaĭ ca să le credem, uă femmeie va apăra acéstă monanrchie.

— Si... acea femmeie?

— Acea femmeie eşcĭ d-ta, ḑisse René.

— Isbuti-va ea?

— Da.

— Cu ce preţ.

— Cu preţul vĕrsăreĭ a mult sânge. Dér, acel sânge va face viitorul ferice.

Catherina, femmeia superstiţiósă asculta pe René, predicatorul eĭ obicĭnuit. — Ah! ḑisse ea, în fine tu singur póte veĭ cunósce secretul politiceĭ melle, şi écă un singur om ce nu mĕ va acusa pe nedrept.

— Estĭ uă mare regină, ḑisse Florentinul cu vioiciune.

Catherina se ridică măréţă şi linistită.

Regina-mamă era de cincĭ-ḑecĭ annĭ abia.

Ea era încă fórte frumósă.

— René, reluă ea, am venit în Francia în vêrstă de şéĭ-spre-ḑece anĭ abia. Copilă, mĕ găsiiŭ în mijlocul uneĭ curţĭ conrupte şi bĕtrâne. Francisc I, era pe isprávit; Henric II, bărbatul meŭ 'şĭ ar fi jucat coróna într'uă partidă de joc; Francia era ruinată.

Spanioliĭ, Lorreniĭ, Germaniĭ, Italieniĭ, 'şĭ disputaŭ acest frumos regat.

Il am scăpat prin consiliele melle.

Vĕduvă la vêrsta de treĭ-ḑecĭ anĭ, mamă de şésse anĭ, şi cel din urmă fiind în légăn, avusseiŭ a duce greutatea coróneĭ, şi acea coróna era grea, jur! Pe din afară streinul, pe din întrul resbelul civil..

Ca regină, am mânuit tot!

Se ḑice că sunt crudă; mĕ împovară de pamflete şi înjuriĭ, dér toţĭ tremur înaintea mea... şi coróna Franciеĭ, pe care fiul meŭ ar fi lăsat'o sĕ cadă, e destul de înţepenită pe capul luĭ. Înţelegĭ?

— Oh! da, d-nă, ḑisse René.

— Si creḑĭ tu, urmă Catherina cu vioiciune, ca fiica de Medicis, uă princesă crescută la Florencia, patria arţilor şi ideilor strălucite şi marĭ, să fie orbită de fanatismul religios pentru a jura perderea nenorociţilor ce merg la predică, în loc de slujbă, décă pentru religiune aceĭ ómenĭ nu conspiraŭ?

René privi cu uimire pe Catherina.

Regina urmă:

— Huguenoții, vedi tu, sunt inamicii tronului și monarchiei. Preoții sub pretext de a predice sărăciméi, predic ruina regelui, împărțirea averilor, jefuirea monastirilor si resturnarea a întregului vechiu ordin al lucrurilor care, în timp de atâți secoli, a făcut pe Francia cea mai mare din națiuni.

— Ai dreptate, d-nă, murmură René atins de dreptatea cuvintelor Catherinei de Medicis.

— Si déca, urmă Catherina, într'uă di, ne mai putênd popri acest torent revoluționar de cât printr'uă stavilă sângerândă, déca fac la Louvru un parapet de cadavre, déca trimet la Montfaucon pe admirarul de Coligny și Condé de Navarra, istoria va dice póte că am fostuă regină crudă și doritóre de sânge, dér, ce 'mi pasă? voiu scăpat monarchia!

Nici uă dată Catherina nu espuse mai lămurit, în câteva cuvinte, acea politică stranie și mare tot de uă dată.

— D-nă, disse René, un singur lucru mě mirá, cu tóte acestea...

— Ce?

— Aceea că sciind prea bine ceea ce hugenoții voesc să facă...

— Ghicesc, disse regina. Tu nu înțelegi, că cunoscênd scopul huguenoților, cuget de a da pe fiica mea principelui de Navarra, Henric de Bourbon, unul din copii acestei partide?

— In adevěr, disse René.

— Ei bine! ascultă... Henric de Bourbon e huguenot, pentru că regatul sěu e îndestul de mic pentru ca el sě 'l pótă acoperi cu mantia sea; pentru că plouă prin învelitórea castelului de Nerac, și se îmbracă cu ast-fel de haine pentru a avea cu ce se îmbrăca în mětasse și catifele...

— Acésta e fórte cu putință, ḑisse René.

— Ceĭ ce n'aŭ nimic nu se tem de a împărți cu ceĭ ce aŭ. Pentru acésta princiul de Navarra e huguenot.— Dér déca fatalitatea vroia ca cel din urmă din fiĭ meĭ să se stingă fără descedinte, ah! tu aĭ vedea, acel rege muntean, acel monarch al văilor neroditóre... mergênd la slujbă pentru a revindeca tronul Franciei.

— Spune-ți adevĕrul, d-nă, dér aveți treĭ fiĭ, dintre care cel maĭ mare, regele n'are două-ḑeci și patru annĭ încă, și Valoisiĭ aŭ un lung viitoriŭ.

Un nor trecu pe fruntea Catherineĭ.

— Cine șcie? ḑisse ea.

Apoĭ remase mult timp gânditóre, ca cum un colț al vĕluluĭ ce acoperea viitorul se ridicase pentru ea.

— Dér atunceĭ, ḑisse René, pentru că princiul Henric de Bourbon e maĭ apropiat de tron ca ducele de Guise...

Ah! ḑisse Catherina, déca ducele de Guise care e maĭ depărtat cu un grad de rudenie, se însocia cu fiica mea Margot, va fi maĭ aprópe în curênd de cât însușĭ regele Franciei.

Si Catherina făcu luĭ René tabloul aceleĭ măreție si potente case de Lorraina ce dorea din Meuthe și din fundul palatuluĭ sĕŭ de la Nancy, rîpele Seineĭ și vechile tavane a le Louvruluĭ.

— Înțelegĭ acum, sfârși Catherina, pentru ce prefer de ginere pe princiul de Navarra, huguenot, ducelui de Guise, catolic.

„Dér, ḑisse regina, maĭ am alte planurĭ asupra acestuĭ princiŭ ce va sosi, escortând pe d-na d'Albret, mama sea, și vom vorbi de acésta altă dată. Acum ia condeiul. Tu veĭ scrie dupĕ cum 'ți voiŭ dicta, fiuluĭ meŭ d'Alençon.

René se puse înaintea meseĭ și asceptă.

— Scrie, ḑisse Catherina.

Si ea dictă:

„Scumpul meŭ fiŭ,

„Regele găsindu-se într'uă stare a sănĕtăţeĭ adevĕrat

Oroscopul.

«de plâns şi fără putinţă de a se putea ocupa de lucru-«rile politicei, m'am însărcinat eŭ de a'ţi respunde relativ «la turburările ce fac huguenoţii.

«Părerea mea e că în virtutea puterilor nemărginite ce «regele 'ţi a acordat, să întrebuinţezi ori-ce străşnicie «către turburători şi să spînduri la trebuinţă de va fi, pe capii lor.

«Asupra acestora d-le, şi scumpul meŭ fiŭ, rog pe D-ḑeŭ «să te aibă sub paza sea.»

— D-nă, ḑisse René înaintând scrisórea reginei pentru a o iscăli, Majestatea Vóstră dă ordine salutarii atingĕtóre de huguenoţii din provinciă, dér... aceĭ din Paris.

— Mai târḑiŭ, ḑisse regina.

— Ah! pentru-că, cunosc pe unul ce e în adevĕr fórte bogat, si a căruĭ banĭ e de un mare ajutor tulburătorilor. Mai mult încă, e un om scârbos, un monstru al ipocrisieĭ ce se preface a merge la slujbă, cu tóte că e huguenot în fundul animeĭ.

— Eĭ bine! ḑisse Catherina, în ḑiua când voiŭ regula óre carĭ socoteli cu huguenoţii din Paris, tu 'mĭ veĭ reaminti numele luĭ.

René 'şĭ muşcă buzele.

— Ar fi de dorit, ḑisse el, ca el să fie ucis în colţul uneĭ strade de veri un soldat beat.

— Aide! ḑisse regina, ce acoperi pe René cu privirea aţintită, cât de zelos să fiĭ pentru binele monarchieĭ, René, amicul meŭ, tu te veĭ înduioi de a cere viaţa unuĭ om indiferinte.

— Ah! d-nă!...

— Acest om e inamicul tĕŭ, séŭ e bogat, şi tu voeşcĭ a'l despuia.

René nu rĕspunse.

— Iţĭ am ertat multe micĭ păcate, urmă Catherina, dér în sfârşit nu te pot lăsa a otrăvi séŭ assasina tot regatul...

— D-nă, ḑisse cu gravitate René, am citit în stele, că mórtea aceluĭ om ar fi fórte folositóre monarchieĭ.

— René, René, ḑisse regina, se află prea multe secrete între noĭ pentru ca să 'ţĭ vênd viaţa unuĭ om. Fă ceia ce vroescĭ, nu vroesc chiar a cunósce numele acesteĭ noĭ victime a cupidităţeĭ télle... Dér ia séma! într'uă ḑi regele fiind rĕŭ dispus şi cum tu viĭ a 'mĭ cere viaţa verĭ unuia, asemenea şi luĭ 'ĭ se va cere pe a ta..

René se cutremură.

— Si el va primi, adăogă Catherina.

Apoĭ ea iscăli scrisórea, o plicui şi punênd sigiliul, ea ḑisse luĭ René:

— Du-te şi trimete-mĭ femmeile.

René eşi ca un tigru ce 'şĭ duce cu sine prada.

Regina 'ĭ dăruisse viaţa luĭ Samuel Loriot!

. . . . . .

René, o scim, avea uă locuinţă la Louvru, în etagiul ce era ocupat de gentilhomiĭ şi pagiĭ regeluĭ.

In loc de a se sui, din contră, el se scoborî în curtea Louvruluĭ şi intră în corpul garḑilor. Cea maĭ mare parte dormeaŭ pe paturile lor de câmp.

Unul din eĭ, cu tóte acestea, se încalḑea la un foc din mijlocul camereĭ.

— Ecă tocmaĭ ce căutam, 'şĭ ḑisse René.

Si el strigă:

— Heĭ! Théobald?

Soldatul se întórse, vĕḑu pe René, şi fără a maĭ cere nicĭ uă esplicaţiune eşi.

— Tu estĭ gros şi aĭ îmbătrânit, ḑisse Florentinul. La vêrsta ta trebue să te temĭ de apoplexie, şi facĭ rĕŭ de a te încălḑi ast-fel. Vin'o dér cu mine să ne preumblăm pucin pe ţĕrmul apeĭ.

— E fórte frig, ḑisse Théobald, ce făcu cu ochiul.

— Frigul 'ţĭ va face bine.

— Dér pungeĭ?...

— Póte.

René 'l luă de braciŭ şi se îndreptă cu el spre marginea apeĭ.

— Théobald, amicul meŭ, ḑisse atuncĭ René, tu eşĭ un vechiŭ prieten ai meŭ, şi am dat maĭ multe lovituri împreună.

— Da. rĕspunse soldatul, dér tot-d'una lovitura ce am dat'o a fost cam rĕŭ resplătită din partea d-telle, şi cel pucin mi se va mări preciul.

— Il voiŭ mări.

— Cincĭ-ḑecĭ pistolĭ pentru a omorî un gentilhom! murmură soldatul, acésta e de plâns!

— Timpurile sunt : spre, ḑisse René ; şi apoĭ nu este vorba de un gentilhom.

— Ah! şi de cine?

— De un orăşean.

— E el bogat?

— Eh! nu se scie.

— Si apoĭ, reluă Théobald, ordinile sunt aspre, păzitoriĭ 'şĭ depun un înduoit zel.

— Oh! ḑissse René, acésta să nu te neliştéscă, regina 'mĭ a acordat.

— Bun!

— Si apoĭ afacerea e bună, şi...

— Heĭ! heĭ! murmură soldatul, un orăşén ce regina permite de a'l ucide trebue să aibă óre care valóre.

— El are uă femmeie.

— Frumósă?

— Da, şi o iubesc...

— Ce spuĭ! ḑisse Théobald uimit, aĭ iubit verĭ uă dată pe cine va?

— Nu, acésta e pentru prima óră.

— Poţĭ prea bine să ieĭ femmeia fără a omorî pe bărbat.

— Nu, căcĭ vroesc să mĕ căsătoresc cu ea.

— Cu femmeia?...

— Da.

— Ah! drace! strigă Théobald; cum acésta d-le René? adevĕrat? vroescĭ să te căsătorescĭ cu ñica unuĭ orășén?....

— Sunt vĕduv de cincĭ-spre-ḑece annĭ.

— Sciŭ,, dér ce sciŭ maĭ bine, d-le René, este că trădașĭ vălórea lucruluĭ.

— Al căruĭ lucru?

— Vroesc să ḑic de bărbat.

— Heĭ!

— Décă bărbatul prin mórte nu îmbogățea pe femmeia sea, n'aĭ cugeta de a te căsători cu ea...

René 'șĭ mușcă buzele.

— Eĭ bine! ḑisse el, 'țĭ voiŭ da uă sută de pistolĭ.

— Bun! maĭ adaogă încă cincĭ-ḑecĭ, și tocméla e făcută.

— Fie!

— Unde pot găsi pe sermanul om?

— Oh! ḑisse René, te voiŭ ajuta.. Fiĭ pe podul Saint-Michel, mâne, la nouă ore.

— Voiŭ fi. Buná-séra.

Soldatul se depărtă..

— Drace! 'șĭ ḑise René, am póte greșéla de a mĕ grăbi ast-fel. Godolphin în somnul sĕŭ, 'mĭ a ḑis că acésta va fi în treĭ ḑille... pe credința mea! mĕ voiŭ reîntórce spre a'l consulta pentru a sci déca trebue să ascept treĭ ḑilie... și René, depărtându-se de Louvru, se îndreptă spre podul Saint-Michel.

In momentul când era s'ajungă, el auḑi în urma luĭ un sgomot de pașĭ, nu pasul furișat al orășénuluĭ întârḑiat, dér pasul gentilhomuluĭ aĭ căruĭ pintenĭ sună pe pavagiŭ.

El se întórse.

Nóptea, pré întunecósă, cu pucin maĭ 'nainte, se luminase; luna sfârși prin a strebate ceața, și ea permise lui René de a putea distinge pe ceĭ duoĭ gentilhomĭ ce 'l urmaŭ la óre care depărtare.

El se popri, și când nu fură de cât la câțĭ-va pașĭ:

— Cine e acolo? ḑisse el.

Un hohot de rîs 'ĭ respunse:

— Heĭ! ḑisse uă voce batjocoritóre, este amicul nostru d. René Florentinul!

Si ḑicênd acestea, ceĭ duoĭ gentilhomĭ s'apropiară, și parfumorul recunoscu pe Henric și Noë.

René tresări.

— Pe parola mea de onóre! ḑisse Henric, n'aĭ noroc d-le René; noĭ suntem duoĭ și d-ta unul singur... ne găsim într'un loc singuratec.., Seina e adâncă și...

René puse mâna pe spadă.

— Si 'ĭ ḑisse Noë la rândul sĕŭ, amicul meŭ d. de Coarase doresce de a vĕ omorî și de a vĕ arunca în apă: ce ḑicĭ?...

— Indărăt! strigă René ce scóse spada.

— Dér Henric urmă a rîde.

— Aș! ḑisse el, în loc de a te omorâ, 'mĭ ar părea maĭ bine de a'țĭ preḑice fiitorul. Sciĭ că citesc în stele, d-le René.

— Ah! ḑisse parfumorul, értațĭ domnule primeĭ mele mișcărĭ... ómenĭ ca d-vóstră nu assasinézĕ...

— Așa e! ḑisse Noë.

— Afară de acésta, adăogă Henric, cred că 'țĭ voiŭ face atâtea serviciurĭ în cât mĕ veĭ iubi... Maĭ întêiŭ 'țĭ reamintescĭ de preḑicerea mea, atingĕtóre de mórtea d-télle?

— Da, ḑisse René, ce tresări.

— Eĭ bine! reluă junele princiŭ, vroescĭ uă nouă preḑicere?...

— Cu plăcere.

— Repuneţĭ dér spada în técă.

René se supusse.

— Acum dă-mĭ mâna.

— Ecă-o.

— Drace! ḑisse Henric, e prea întuneric aci, pentru ca să pot studia liniele. Vin'o dér acollo, sub acel felinar la intrarea podulŭĭ.

— Fie, ḑisse René.

Si el urmă pe Henric şi Noë.

Ceĭ duoĭ junĭ deşceptară superstiţiosulŭĭ Italian uă mulţime de suveniriĭ.

René 'şĭ reaminti prea bine profeţia ţigăncĕĭ de la Florencia, profeţie ce Henric 'ĭ o repetase cuvênt cu cuvênt.

— Ah! d-le de Coarase, ḑisse el, 'mĭ aĭ făcut uă frumósă preḑicere erĭ, şi sunt curios de a sci déca astă-ḑĭ veĭ strebate gândul meŭ.

— Nu mĕ prind, ḑisse Henric, dér voiŭ încerca.

— Astrele aŭ dér secrete pentru d-ta? ḑisse parfumorul rîḑênd.

— Pe onórea mea! replică princiul surîḑênd, timpul e destul de posomorât astă-ḑĭ pentru a putea cel pucin zări stelele.

Vorbind astfel, Henric atrase pe parfumor sub felinar, şi 'ĭ esamină mâna cu multă luare aminte.

— D-le Rene, ḑisse el în fine, aĭ plănuit ceva...

René tresări.

Un plan ce trebue să satisfacă tot-de-uă-dată passiunea d-telle pentru uă femmeie şi amorul de avuţiĭ..

René 'şĭ 'năbuşi un strigăt.

— Cum... cum sciĭ acésta?... ḑisse el cu spaimă.

— Cum! pentru-că citesc în stele... 'şĭ ḑisse Henric, déca mĕ creḑĭ veĭ ascepta pentru a'l pune în esecuţiune.

— Ah! ḑisse René uimit. Cât timp?...

— Treĭ ḑille, replică Henric.

René, palid şi tremurând, privi pe princiul :

— Dér eştĭ chiar *dracul* în persónă !

— Póte... respunse Henric.

Si ceĭ duoĭ tinerĭ vĕḑură pe René cel crud şi îngrozitor, începând a tremura ca uă femmeie.

. . . . . .

XX

Henric şi Noë, se înţelege, eşiseră de la Malican.

Noë istorisise pe larg juneluĭ princiŭ lucrurile extraordinare ce vĕḑuse şi auḑise la René Florentinul.

Henric 'l ascultase cu sudórea pe frunte.

— Ah ! ḑisse el, când Noë 'şĭ sfârşi istorisirea, şi déca ar trebui să omor pe René, numaĭ Sarah să nu fie răpită.

— Este de creḑut, cu tóte acestea, că el nu va încerca lovitura singur şi că vom avea afface cu verĭ uă duzină de servitorĭ.

— Vor fi sdrobiţĭ ! strigă curagiosul princiŭ de Navarra.

Dér Noë mişcă capul rîḑênd.

— Ar fi maĭ bine alt-ceva de făcut, ḑisse el.

— Se vĕd, ḑisse princiul.

— Nu ţiĭ de a'l scăpa pe el ?

— Pe cine ? pe Loriot ?...

— Da.

— De sigur, nu ; e un miserabil, căcĭ nu va avea, décă cade sub ghiara luĭ René, de cât drépta resplătire a crimelor sélle.

— Bun ! ḑisse Noë ; atuncĭ să răpim pe frumósa argintărésă.

— Ecă ! ḑisse Henric, acésta e uă frumósă idee ; dér... unde s'o ascundĭ !

— Acésta e maĭ greŭ de cât a o răpi ; dér vom vedea...

Pe când ceĭ duoĭ tinerĭ convorbeaŭ încet în cârciuma deşértă, Malican dormea la tijghea.

Cârciumarul nu se desceptase când princiul intră.

Noë împinse uşa cârciumeĭ şi o închise cu cheia.

Apoĭ desceptă pe Malican.

Acesta zări pe princiŭ şi se sculă cu grăbire.

— Sit! 'ĭ ḑisse Henric, avem trebuinţă de tine..

— Vorbesce, seigneurul meŭ.

— Tu trebue să fiĭ un om bun de sfătuit.

— Heĭ! heĭ! ḑisse Malican cu mândrie.

— Sĕ vedem, urmă Henric, Noë, amicul meŭ, istorisesce luĭ Malican fapta.

— Fie, ḑisse Noë.

Si privind pe cârciumar:

— Tu cunoscĭ pe René Florentinul, nu e asa?

Malican făcu uă mişcare de spaimă.

— D-ḑeul meŭ! ḑisse el, are el a face cu d-vóstră, seigneurul meŭ?

— Nu, ḑisse Henric, noĭ vom avea afface cu el.

— Este acelaşĭ lucru, murmură Malican, şi déca avém să aleg între Jean Caboche, călâul din Paris, şi messire René....

— Eĭ bine! pe cine aĭ alege?

— Pe Jean Caboche. Cu călâul, morĭ prin fer, foc séŭ frînghie, supliciĭ cunoscute. Cu René morĭ...

— Prin straniĭ şi îngrozitóre otrăvurĭ, voescĭ tu să ḑicĭ?

— Intocmaĭ, seigneurul meŭ, şi în locul d-vóstră, eŭ nu m'aşĭ încolţi, cu assemenea féră veninosă.

— Eĭ bine! cu tóte acestea, sĕrmanul meŭ Malican, ḑisse princiul, lupta este începută şi noĭ ne bizuim pe tine.

— Pe mine? ḑisse Malican.

El se cutremurâ din noŭ de spaimă.

— Cu tóte acestea, ḑisse el, nu móre cine-va de cât uă dată; şi sciĭ seigneurul meŭ, că viaţa mea e a d-vóstră, şi că veţĭ putea dispune de ea cum vĕ va plăcea.

— Bine, amicul meŭ, dér asigură-te, viaţa nu se află în nicĭ un pericol.

Noë urmà :

— E uă femmeie de care Alteţa Sea şi eŭ ne interesăm mult, Malican.

Malican surîse.

— Din nenorocire René se intereséză asemenea de ea, şi el vroesce aĭ ucide bărbatul...

— Ah ! ea are un bărbat ?

— Intocmaĭ. Bărbatul e un miserabil, urmă Noë, un fel de evreŭ asasin ce face pe sermana cu totul nefericită.

— Pe credinţa mea ! ḉisse Malican, în locul d-vóstră în acest cas, aşĭ lăsa pe René Florentinul...

— Da, déca se gândea numaĭ la bărbat ; dér bărbatul uă dată mort, el va răpi pe femmeie.

— Eĭ bine, ḉisse Malican, trebue s'o previĭ şi să o răpeşcĭ maĭ 'naintea luĭ.

— Suntem de aceiaşĭ părere

— Dér unde s'o ascundĭ, unde s'o ducĭ ? întrebă Henric.

— Hum ! murmură Malican, acesta cere timp de cugetare.

— Intocmaĭ pentru acésta ne-am adresat noĭ ţie.

Malican cugetă câte-va momente, apoĭ ḉisse :

— Parisul e întins, şi uă femmeie póte bine a se ascunde ; dér Florentinul dispune de sutimĭ de ochĭ şi urechĭ, ca şi giganţiĭ de altă-dată... Déca s'ar găsi un mijloc de a o trimete în Navarra.

Dér Malican nu se popri de cât un moment la acéstă idee.

— Să vedem, reluă eĭ, cum e ea ?

— Femmeia ?

— Da. Ea e frumósă, de sigur, dér nu e aceia ce cer.

— Ea e brună séŭ blondă ?

— Ea are pĕrul negru.

— Înnalta ?

— Ca nepótă-tea.

— Déca ea ar avea, ast-fel ca unele femmeĭ brune, uă mică aluniță pe busa superióră...

— Intocmaĭ, ḑisse princiul.

— Atuncĭ, reluă Malican, 'mĭ vine uă frumósă idee.

— Să vedem!

— Am în ţéra mea un nepot de cinceĭ-spre-ḑece annĭ şi care trebue să sosésca de aḑĭ într'uă lună séu două. Voiu îmbrăca pe femmia în cestiune în Bearnes şi o voiu trece de nepotul meŭ. Si déca René vine a o căuta aci, mĕ pot da spânzurătoreĭ!

— Bravo! strigă Noë.

— Dér, ḑisse Henric, acum că prima greutate e învinsă, se presintă uă a doua, şi acésta e maĭ seriósă, de sigur.

Si vorbind ast-feĭ, princiul privea pe amicul séu Noë.

— Care?

— Cum să răpescĭ pe frumósa argintăréscă?

— Heĭ! ḑisse Noë, nu estĭ bine cu ea, scumpul meŭ seigneur?

— Nu pun buna sea voinţă în îndoială. Dér nu scĭu când 'mĭ va priimi pe Guilaume, şi déca am putea'o preveni la timp. Ea e păḑită de către Loriot ca într'ua cetate.

Atuncĭ Henric istorĭsi pe larg luĭ Malican cum Sarah era observată tot de uă dată şi de gelosul eĭ bărbat şi de bătrânul Job, anima damnată a luĭ Samuel. Apoĭ, cum ĭ ar fi dat óre-care detaliĭ, el pronunciă numele comteseĭ de Gramont, acest nume fu uă rază de lumină pentru Malican.

— Ah! ḑisse el, déca nu veḑĭ pe mesagerul ordinar al d-neĭ Loriot mâne, Myette, nepóta mea, va merge la ea.

— Dér cum, sub ce pretext?

— Ea va merge cu rochia sea roşie şi cu gătéla bearnesă şi va ḑice că vine din partea comteseĭ de Gramont.

— Malican, ḑisse princiul, eşti fórte inteligent.

Malican salută.

— Caraghiosul, murmură Noë, vorbind în comptul lui René, e în stare de a se grăbi şi de a nu ascepta celle treĭ ḑille.

Henric se cutremură, şi liniscea 'i se arătă pe obraz.

— Malican, ḑisse Henric, buna-séra... Mergem su nu culcăm, dér ne veĭ trimete mâne pe mica tea Myette la hotelul unde suntem găzduiţĭ, strada Saint-Jaques.

— Da, seigneurul meŭ.

— Buna-séra, Malican.

. . . . . .

Ceĭ duoĭ junĭ eşiră, şi dupe câte-va minute, întêlniră pe René Florentinul. Când acest din urmă auḑi ultimile cuvinte a le princiului, parfumorul reginei 'l privi cu spaimă şi începu sa tremure atât de tare, în cât Henric 'i ḑisse rîḑênd :

— Veḑĭ bine, scumpe d-le René, că aĭ avea greşélă de a'mĭ păstra ura pentru gluma nóstră de la han şi locuirea câte-va ḑile în uă pimniţa umedă... Aĭ maĭ multă trebuinţă d-ta de mine, ca eŭ de d-ta.

René, încă înspaimântat nu respunse.

— Pre legea mea! D-le, urmă princiul, trebue să 'ţĭ spun că, pentru un om ce s'a ocupat ast-fel ca d-ta de astrologiă, sciinţa astrelor vĕ mirá prea mult! Cum? óre nu 'ţĭ cunoscĭ meşteşugul, în cât preḑicerile unuĭ confrate să te mire atât de mult...

— D-le, gângăni René, sunt constrâns de a declara că eştĭ prea prevĕḑĕtor.

— Aşa dér am spus adevĕrul atingênd projectele d-tele? Póte...

— Si veĭ ascepta treĭ ḑille?

— Voiŭ ascepta.

— Vroescĭ să scĭĭ ceva maĭ mult? urmă princiul.

René făcu uă mişcare de spaimă.

Henric 'i luă cu vioiciune mâna.

— Ah! pe credința mea! ḑisse el, cu atât mai rĕŭ pentru d-ta, scumpe d. René, dĕr veĭ mai auḑi ceva încă. Voesc să fiĭ convins că fermecătorul bearnes, ar putea la trebuință, da ideĭ astrologuluĭ de Florencia și Veneția.

Henric vorbind a t-fel, esamina cu mare atențiune mâna

Trecerea secretă.

Florentinuluĭ. — D-ḑeul meŭ! ce vĕd? ḑisse el cu un aer de nelinisce

— Ce veḑĭ?.. întrebă parfumorul cu uă îndoită spaimă.

Dupe esaminarea mâneĭ, Henric privi cerul.

— Stelele sunt acoperite de ceță, ḑisse el. Nu 'țĭ

pot rĕspunde astă-ḑĭ, dér vĕd nisce lucrurĭ fórte supăracióse pentru d-ta în fiitor.

— Si... acelle lucrurĭ ?

René tremura privind pe Henric, ce sciuse a'şĭ da înfăcişarea măréţă a unuĭ fermecător.

— Acelle lucrurĭ ameninţă puterea d-télle, scumpe d. René.

Florentinul deveni sérbĕd. — De puterea mea supranaturală vroescĭ a'mĭ vorbi ?

— Da.

— Si cea-laltă ?

— Influenţa d-télle asupra regineĭ?...

— Da. gângăni René.

— Ea va descreşce în ḑiua acea când puterea supranaturală se va slăbi. Dér, adăogă Henric, privind mereŭ stelele, déca voescĭ să mĕ esplic maĭ lamurit, ascéptă până mâne.

— Fie, ḑisse René.

— Voiŭ veni a vĕ vedea la Louvru.

— La ce oră ?

— Pe la mieḑul ḑilleĭ.

— Vĕ voiŭ asepta.

Si parfumorul, gasind a fi inutil de a maĭ consulta din noŭ pe somnambulul Godolphin, saluta pe ceĭ duoĭ tinerĭ, şi se îndreptă spre Louvru.

XXI

Când Henric de Navarra şi Noë părăsiră pe parfumor, eĭ se privirĕ şi începură a rîde.

— Noë, amicul meŭ, ḑisse princiul, creḑĭ că René să cugete acum a se rĕsbuna ?

— Acum nu, rĕspunse Noë, dér maĭ târḑiŭ... René nu értă.

— Fie, dér el se teme de noĭ.

— Eĭ bine! el va ascepta ḑiua când va crede că nu maĭ are a se teme de noĭ... In acea ḑi, ḑisse Noë cu un accent de convinḑiune, el va fi maĭ crud de cât un tigru.. Si nu credea, Henric, că ura sea a luat nascere maĭ cu sémă din ḑiua când 'l am legat și aruncat într'un șanț. Acea ură a crescut și s'a desvoltat într'un mod straniŭ asséră, când ne-a vĕḑut la masa de joc a regelui. L'aĭ speriat cu acelle ce el ia drept profeţiĭ : dér, déca m'ar găsi în camera Paoleĭ, recunoscênd că a fost victima uneĭ înţelegerĭ, el ar fi fără milă...

— Dér, bunul meŭ amic, ḑisse princiul, tu aĭ decĭ maĭ mare temă de acel șarlatan ?

— Eŭ de loc ; numaĭ eŭ, 'l cunosc bine și cred că e în stare de a face asemenea fapte. Acum bine-voeșce a 'mĭ esplica, scumpul meŭ seigneur, care ţĭ era scopul când pretindeaĭ că puterea sa supra-naturală era amenințată ?

— Ascépta, rĕspunse Henric ; maĭ ântêiŭ, creḑĭ tu în acea putere ?

— Pe credinţa mea, replică Noë, dupe cele ce am vĕḑut astă-sără, sunt convins că Godolphin, în somnul sĕŭ, spune lucrurĭ surprinḑĕtóre, și că din aceste lucrurĭ, parfumorul folosesce mult lângă regina-mamă.

— Dér tu nu creḑĭ în aceea că citesce în stele ?

— De sigur nu.

— De unde urméḑă că déca ne am scăpa de Godolphin..

— Eh ! eh ! murmură Noë, acésta este uă frumósă idee. Dér... Paola ?..

— Ecă, ḑisse Henric, pentru ce n'am răpi noĭ pe Paola ?...

— Drace ! pentru-că mititica are óre-care ideĭ...

— De ce ?

— De măritiș.

— Drace ! strigă princiul rîḑênd, acésta e cu totul alt-fel, Noë, amicul meŭ. Nu trebue se răpescĭ femmeĭ

ce voesc a se mărita. Acésta e pericolos... Dér, reluă Henric dupe uă tăcere, ne am putea bine a ne scăpa de Godelphin.

— Aş! la ce bun?

— Cum! çisse princiul; dér, déca acel băiat are un dar atât de minunat, când vom răpi pe Sarah şi dupe ce am ascuns'o bine, el va gasi mijlocul de a'ĭ descoperi luĭ René.

— Pe d-çeul meŭ! aĭ dreptate Henric; dér atunci.. ce e de făcut?

— Nóptea aduce sfaturĭ. Haidem sa ne culcăm, 'mĭ e somn.

Henric pronunciă aceste duoĕ cuvinte la pórta hoteluluĭ lor. Ceĭ duoĭ tinerĭ sunară şi veni spre a le deschide. Dupe uă oră eĭ dormeŭ adâncu.

. . . . . .

Razele sórelui strebăteau în camera ocupată de princiul de Navarra şi Noë, când amânduoĭ dormeŭ încă. Opt ore sunaŭ la orologiul de Saint-Geneviève, când un sgomot se auçli la uşa.

— Cine e acollo? întrebă princiul desceptându-se.

Uă voce fragetă respunse în limba bearnesă:

— Este *compatrióta* ce vine a vedea pe *compatrioţiĭ* eĭ.

— Este Myetta, çisse Noë.

Noë şi princiul se îmbrăcară în grabă şi merseră de a deschide frumóseĭ nepóte a luĭ Malican. Myette se gătisse dupe moda ţĕreĭ sélle în hainele de duminică. Uă frumósă cruce de aur era agăţată de gâtul eĭ. Uă rochie de catifea şi pĕrul dupe obiceiul bearnes.

— Sciĭ mica mea, 'ĭ çisse Noe, că estĭ în adevĕr frumósă?..

Myette se roşi tare, privi pe Noë şi suspină; apoĭ rĕspunse arĕtând juneluĭ cu mustaţa blondă dinţiĭ sĕĭ albĭ şi frumoşĭ: — Nu se cuvine d-telle, d-le, a 'mĭ çice acésta.

— Der cuĭ atuncĭ, mica mea ?

— Unuĭ om de condițiunea mea, seigneurul meŭ.

— Myette are dreptate, ḑisse Henric cu un ton grav. Déca aĭ fi orășén și prin urmare de a te căsători cu dênsa, da, dér fiind-că !...

— Seigneurul meŭ, ḑisse Myette, ce dorea a se depărta de acea convorbire periculósă, unchiul meŭ 'mĭ a ḑis ceea ce trebue să fac.

— Ah! ah! tu sciĭ ?...

— Da ! ḑisse ea, mĕ voiŭ presenta la d-na Loriot, argintărésa, în strada Urșilor, și voiŭ spune că sosesc de la țéră. Că comtesa de Gramont, compatrióta nóstră, m'a îndreptat la d-na Loriot, și ca déca ar voi să mĕ ia de servitóre, sĕu cel pucin să mĕ găzduésca pentru câte-va ḑille...

— Fórte bine, copila mea !

— Maĭ 'ĭ voiu adauga, că maĭ am un unchiŭ care e cârciumar...

— Ceia ce este adevĕrat...

— Dér că nu pot găzdui la dênsul, pentru că casa e plină de soldațĭ...

— Eștĭ prea de spirit, frumóssa mea Myette, ḑisse princiul depunênd un sĕrut frățesc pe fruntea junĕĭ fete.

— Dér, urmă Myette, dupĕ ce 'ĭ voiŭ ḑice tóte acestea... ce va trebui sĕ 'ĭ maĭ ḑic încă ?

— Ah ! aĭ dreptate, uitassem.

Henric avea duoĕ inele la degetul seŭ : unul era acella prin care fusesse recunoscut de către Malican ; cel alt pucin mai mic și cu inițialele Corisandreĭ. Acest din urmă inel fusesse observat în ajun de Sarah .

Princiul l' scósse din deget. — Ecă, ḑisse el, tu veĭ arĕta acest inel d-neĭ Loriot, și 'ĭ veĭ ḑice că comtessa de Gramont 'ți 'l a dat drept probă că viĭ din partea eĭ. In acest chip, Sarah va înțelege, déca nu va fi singură, că eŭ te trimet.

— Si când voiŭ fi singură cu ea ?

— Iĭ veĭ ḑice : « D-nă, amicul Corisandreĭ, omul ce veghéză assupra D-téle, vĕ rógă sĕ vĕ încredeţĭ pe deplin mie, şi de a face ceia ce eŭ vĕ voiŭ spune .„ Si déca ea se îndoeşce, tu veĭ adăoga : « Te afli, D-nă, într'un pericol maĭ mare de cât mórtea : el vroeşce a te scăpa din mânele luĭ René. » Du-te, copila mea.

— Dér, seignerul meŭ, întrebă Myette, déca D-na Sarah Loriot comsinte la tóte, ce trebue sĕ fac ?

— Tu'ĭ veĭ cere voe de a merge spre a'ţĭ aduce hainele şi ne veĭ aşcepta spre duoĕ-spre-ḑece ore la unchiul teŭ.

— Ne am înţels, seigneurul meŭ.

— Du-te déră, copila mea.

Myette luă inelul, se închină celor duoĭ junĭ, şi dispăru în întunecóssa sală a hoteluluĭ.

Henric şi Noë se puseră la feréstră şi o priviră depărtându-se priu strada Saint-Jaques cu un pas uşure.

— Frumósă fétă ! murmură Noë.

— Ah ! amicul meŭ, ḑisse princiul, acésta este un fruct poprit.

— Adevĕrat ?

— Eh ! dér, pentru-că, déca nu intraĭ la ea, ar fi multe lucrurĭ ce tu nu sciĭ... In asceptare, aidem se dejunăm, şi apoĭ vom merge la Louvru.

Princiul şi însocitorul sĕŭ, se coborîră în sala de mâncare a hoteluluĭ, dejunară bine, apoĭ, spre ḑece ore, eĭ se îndreptară spre Louvru.

In curte un pagiŭ ce 'ĭ zări veni către eĭ.

Era Raoul, micul şi frumosul brun ce sciuse a găssi calea animeĭ frumósseĭ Nancy.

XXII

Raoul salută pe Henric surîḑênd : — Vĕ asceptam, ḑisse el.

— Ce spuĭ! ḑisse Henric.

— Pentru-că am a vĕ înmâna un mic bilet, d-le de Coarasse.

— Si.. din partea cuĭ?

— Din partea luĭ Nancy.

Raoul se roşi pronunciând numele frumóseĭ cameriere.

— Dămi'l, d-le Raoul, dămi'l... ḑisse Henric.

— Nancy pe care am întâlnit'o aḑĭ diminéţă, urmă Raoul, 'mĭ a ḑis: — Sciĭ tu la ce hotel locuesce d. de Coarasse? — Da respunseiŭ eŭ. — Sciĭ tu décă trebue să vie aḑĭ de a vedea pe d. de Pibrac? — Aşa cred. D. de Pibrac 'ĭ a ḑis alaltăerĭ la bal: Regele face mâne uă vênătóre şi 'l însoţesc; aşa dér vino, vĕrul meŭ, a mĕ visita poĭ-mâne diminéţa. — Ah! 'mĭ ḑisse Nancy, eştĭ sigur de acésta, Raoul? — Da, d-şóră. — Eĭ bine! ţine un mic bilet pentru dênsul... — Trebue să fie dus la hotel? — Nu. Ascéptă că vie la Louvru.„ — Si, ḑisse Raoul, am luat billetul.

— Micul meŭ, rĕspunce princiul, aĭ uă memorie escelentă, este prea adevĕrat că vĕrul meŭ, d. de Pibrac, ne ascéptă...

Dicênd acestea, Henric deschise scrisórea, din care eşi un parfum discret şi încântător. Apoĭ citi:

„D-le de Coarase, nu mĕ voiŭ putea găsi în astă-séră „la întâlnirea dată, persóna careia 'ĭ aĭ promis uă isto„risire, neputând a vĕ primi, dér voiŭ fi mâne la aceiaşĭ „oră. Aĭ profitat, 'mĭ pare de poveţile mele... ea vorbesce „de d-ta şi am auḑit un suspin... veḑĭ că spiritul adesea „întrece talia.“

Pe când Henric citea, Raoul 'ĭ studia facia, şi cum ochiul princiuluĭ scânteia de veselie, sermanul mic pagiŭ în prada gelosieĭ deveni palid.

Dér Noë, ce vĕḑu acea palóre, se aplecă la urechia luĭ şi 'ĭ ḑisse: — N'avea témă Raoul, amicul meŭ, nu

e vorba în acéstă scrisóre de anima lui Nancy. E vorba de politică...

Noë însoci aceste cuvinte cu un surîs. Raoul înţelese şi se linisci.

— Ce afacere póte avea în astă-séră d-na Margareta? 'şi ḑicea Henric recitind biletul lui Nancy. Ea nu mĕ póte primi, dĕr în sfârşit 'mi pare că nu'i displac de tot... cu tóte că nu sunt de talia majestósă a vĕrului meŭ de Guise.

El strânse biletul şi 'l puse în busunar, apoi ḑisse lui Raoul: — Scusă-mĕ, micul meŭ, sunt un adevĕrat gentilhom de provincie şi fórte în stare de a mĕ perde în Louvru, deca nu 'mi servescĭ de conductor.

— Unde voescĭ să mergĭ d-le?

— La Pibrac.

— Bun! vom trece prin scara cea mică şi prin uşa apartamentelor micĭ.

— Viĭ şi tu Noë? ḑisse princiul.

— Fără îndoială, respunse Noë.

Raoul conduse pe pretinsul vĕr al d. de Pibrac prin scara cea mică, ceea ce nu 'i împedică de a întâlni maĭ mulţĭ gentilhomĭ ce 'i salută în modul cel maĭ plăcut.

De când fusese vĕḑuţi pe lângă rege, Henric şi Noë devenise personagiĭ importante, şi, în ajun, nu era altă vorbă la Louvru de cât de favórea lor.

Raoul 'i introduse la d. de Pibrac şi se retrase. Gentilhomul gascon asceptă ca Raoul să dispară pentru a saluta pe Henric cu respect.

— Eh! vĕrul meŭ, ḑisse princiul, te rog nu face ceremoniĭ. Viŭ a'ţi face uă mică visită amicală, şi écă tot! căcĭ în adevĕr, n'am nimic a'ţi spune.

— Ah! ḑisse d. de Pibrac.

— Dĕr d-ta d. de Pibrac, aĭ se înţelege mult a'mi communica.

— Póte, seigneurul meŭ.

— Ceva atingător de rege?

— Iĭ placĭ mult.

— El v'a spus'o?

— Erĭ la vênătóre. Sĭ a maĭ adăogat că placĭ mult d-neĭ Margareta.

— In adevĕr!

Henric păru atât de neînțelegător, în cât d. de Pibrac nu 'șĭ putu popri un surîs.

— Alteța Vóstră are uă rea memorie, ḑisse el.

— Heĭ!

D. de Pibrac întinse în tăcere mâna spre marele dulap plin cu cărțĭ de vînĕtóre.

— Eĭ bine! ḑisse princiul.

— Alteța Vóstră a uitat cum a vĕḑut pentru prima óră pe d-na Margareta?

— Ah! drace! strigă princiul; fac prinsóre!

— Care, seigneurul meŭ?

— Te aĭ uitat prin deschiḑĕtura secretă?...

— Când?

— Erĭ.

— La ce oră?

— Intre nouĕ și ḑece ore séra..

— In tocmaĭ, seigneurul meŭ, și 'mĭ a părut a vĕ vedea ducênd în gură...

— St, ḑisse princiul. Apoĭ adăogă: — Pibrac, amicul meŭ, décă nu 'mĭ promițĭ de a respecta pucin orele, va trebui ca să 'mĭ daĭ cheia aceluĭ dulap.

— Seigneurul meŭ, respunse căpitanul garḑilor, déca aĭ voi să 'mĭ spuĭ care sunt acele ore, mĕ voiŭ corforma.

— Eĭ bine! mâne... do la nouĕ ore în sus... și, adăogă Henric, pentru că eștĭ atât de bine în curentul lucrurilon curțeĭ și afacerile d-neĭ Margareta, 'ĭ veĭ face plăcerea de a'mĭ spune ceea ce princesa crede de a face în astă-séră.

— Nimic ce aş putea sci eŭ, d-le.

— Acésta e straniŭ! 'sĭ ḑisse Henric.

D. de Pibrac reluă:

— Regele, seigneurul meŭ, cunósce atât de bine pe sora-sea în cât 'mĭ a ḑis: "Sciĭ Pibrac că acel d. de Coarasse a ameţit capul luĭ Margot?

«— In adevĕr! sire? întrebaiŭ eŭ cu naivitate.

«— Da, 'mĭ respunse regele, 'mĭ place de uă sută de orĭ, maĭ bine acest băĕt, ca vĕrul meŭ de Guise, ce 'mĭ displace mult. Cu atât maĭ rĕŭ pentru cel-alt vĕr al meŭ, Henric de Navarra!»

— Iţĭ mulţumesc! ḑisse Henric surîḑênd.

— Dĕr, urmă d. de Pibrac, décă regele vĕ iubesce deja seigneurul meŭ, regina-mamă vĕ va urî maĭ nainte de opt ḑille.

— Si pentru-ce acésta?

—Maĭ àntêiŭ pentru-că uraşce pe orĭ cine e iubit de rege.

— Bun! apoĭ?

— Apoĭ, pentru că 'şĭ a pus în cap de a conserva ca pe amafura pe d-na Margareta princiuluĭ de Navara flitorul eĭ bărbat, şi pentru că nu eştĭ, şi nu veĭ fi mult timp pentru dênsa de cât sir de Coarase, un mic cadet de Gasconia.

— Acésta e fórte adevĕrat, dĕr ce e de fácut?

— A fi prudinte, seigneurul meŭ.

— Voiŭ fi.

— Ah! uitasem, ḑisse Pibrac, regele face mâne uă vênătóre în pădurea de la Saint-Germain şi sunt însărcinat de a vĕ aduce cu mine.

— Prea bine, voiŭ veni.

— Acum, lasă-mĕ să 'ţĭ spun că nu înţeleg de loc, afecţiune cu care v'a vorbit erĭ René.

— Acésta, respunse Henric, e un secret ce nu 'ţĭ-'l pot spune astă-ḑĭ... dĕr de astă-ḑĭ în duoĕ ḑille veĭ avea deslegarea enigmeĭ.

— la séma! seigneurul meŭ, René ucide cu surîsul sĕŭ . . .

— Eĭ bine! 'l voiŭ face să plângă, rĕspunse Henric.

. . . . . .

Ceĭ duoĭ junĭ maĭ convorbiră câte-va momente cu d. de Pibrac, apoĭ 'l părăsiră, căcĭ miedul ḑileĭ suna la orologiul cel mare din Louvru.

— Am întêlnire la duoă-spre-ḑece ore cu René, ḑisse princiul; dér maĭ nainte de a mĕ urca la eĭ, sunt de părere de a intra pucin la Malican.

— Să mergem a vedea déca Myette s'a reîntors.

Myette se afla tocmaĭ pe pragul cârciumeĭ şi părea că ascéptă. Vĕḑênd pe princiul şi Noë ea alergă catre eĭ.

— Eĭ bine, mica mea? întrebă Henric.

— S'a făcut, ḑisse ea. Ea a vĕḑut inelul, şi s'a roşit şi am vĕḑut că vĕ iubesce, ḑisse Myette.

Henric simţi anima bătênduĭ

— Apoĭ, urmă juna fétă, pentru că se afla acolo un om cu înfăţşarea rĕutăciósă, ce este d. Loriot, ea 'mĭ a ḑis: „Pentru că viĭ din partea Corisandreĭ, fiĭ bine venită copila mea; te iaŭ în serviciul meŭ.“

— Si ce a ḑis d. Loriot?

— El a reintrat în prăvălie bombănind.

Juna fată istorisi în urmă că, când se găsi singură cu Sarah, acésta din urmă 'ĭ a ḑis:

— Voiŭ face tot ceia ce amicul Corisandreĭ voesce.

— Si acum, întrebă Myette, ce trebue să fac?

— Ascéptă-mĕ, ḑisse Henric, veĭ şci în dată.

Si el lăsă pe Noë în cârciumă cu Malican, şi frumósa bearnesă; apoĭ intră în Louvru, şi tocmaĭ era să înntrebe pe verĭ un soldat, unde era locuinţa luĭ René, când zări pe Florentin. Favoritul Catherineĭ trecea prin curte.

El venea la Louvru, întorcêndu-se de la nisce afacerĭ particularĭ, întradins pentru a primi pe sir de Coarasse, a le căruĭ preḑicerĭ 'l mişcase atât în ajun.

— Pe D-deul meŭ! mesire, 'ĭ strigă Henric, alergând dupe el, sunt vessel de a vĕ găsi.

Florentinul salută pe Henric, şi se prefăcu a surîde.

— Veneam tocmaĭ pentru a vĕ ascepta, ḑisse el.

— Si eŭ întrebam de locuinţa d-télle.

— Ei bine, decă voescĭ să viĭ sus...

— Nu, replică Henric, este de prisos. Curtea e deşértă, şi putem a vorbi aci.

René privea pe princiŭ cu nelinisce.

— D-le René, ḑisse Henric, ne am părăsit astă-nópte pe un timp rĕŭ... Ploua şi cerul era acoperit...

— Si aĭ pretins că stelele eraŭ prea acoperite de céţă.

— Este adevĕrat. Dér, spre treĭ ore de diminéţă plóia a încetat... Si cerul s'a înseninat cu totul: ceia ce a făcut, ḑisse Henric cu sânge rece, că am putut citi în stele ca într'uă carte. Si le am consultat asupra d-télle.

René încercă de a surîde:

— Ce 'ţĭ aŭ spus? întrebă el.

— Oh! lucrurĭ straniĭ!

— Dér... încă?

— Maĭ întêiŭ 'mĭ pare că erĭ mĕ am încelat. Ceaţa a fost de vină.

— Cum acésta?

— Stelele 'mĭ păruse a pretinde că era de trebuinţă să aşteptĭ cel pucin treĭ ḑile, pentru a pune în esecuţiune projectul ce trebue să satisfacă pasiunea d-téle pentru uă femeie şi amorul de banĭ.

— Astrele se încelaŭ dér?

— Cu totul, nu! Eŭ înţelesesem rĕŭ...

— Ah! Eĭ bine, ce trebue să fac?

— De téma de a nu isbuti în projectul d-télle, astrele ḑic că trebue să te grăbescĭ... astă-ḑĭ maĭ bine ca mâne...

— Mĕ voiŭ grăbi, ḑisse René.

— Uă ḑi fără soţ 'ĭ va ajuta? astă-ḑĭ e tocmaĭ a le luneĭ şi e sâmbătă.

Eĭ bine! astă-séră, murmură Florentinul. Dér ace pericol de care 'mĭ vorbeaĭ... ce amenința puterea mea?...

— Ah! écă, ḑisse Henric; acel pericol, ḑis stelele, se égă cu un eveniment mysterios și straniŭ al destinuluĭ d-télle.

Fuga.

René tresări.

Henric urmă: — Aĭ locuit uă dată Veneția...

René păli.

— Cu femmeia d-télle...

— Da, gângăni Florentinul.

— Si cu fiica d-télle, ce era atunci de patru seŭ cinci anni...

— Dér de unde şciĭ acésta? strigă Florentinul ce deveni sérbăd.

— Scumpul meŭ René, respunse Henric, sciĭ tot atât ca mine că stelele prediq multe lucrurĭ. Aĭ voit, şi eŭ le am consultat asupra d-télle...

René 'şĭ aplecă capul.

Maĭ mult ca orĭ când el era convins de darul ce poseda junele bearnes de a afla trecutul şi fiitorul.

— A venit un moment, adăogă Henric, când cerul s'a acoperit din noŭ şi când cartea firmamentuluĭ s'a închis pentru mine. Dér 'mĭ voiŭ petrece nóptea asta la feréstră şi 'ţĭ promit că mĕ voiŭ gândi la d-ta.

— Aşa dér, acésta e tot ce aĭ aflat?

— Tot! numaĭ, 'mĭ a părut în momentul când stelele dispărea înceaţă, că auqeam uă *barcarolă* din lacurile Veneţieĭ.

— Ah!.. qisse René, şi?..

— In acelaş timp ochiĭ mi se închise şi te am vĕqut maĭ tĕnĕr cu duoă-qecĭ annĭ; treceaĭ pe marginea unuĭ canal, şi eşiaĭ dintr'uă casă... mânile 'ţĭ eraŭ pline de sânge, şi ţineaĭ un copil în bracie.

René scóse un ţipăt şi se rezimă aprópe leşinând de un zid.

— Mâne 'ţĭ voiŭ spune maĭ mult, adăogă Henric. Bună-séra d-le René, la revedere!

Junele prinçiŭ eşi din Louvru, şi René ameţit, murmură: — Acésta e straniŭ! écă şésse anĭ când, gracie prediqerilor somnambulice a luĭ Godolphin, 'mĭ am căpătat un renume de fermecător, şi Francia întrégă crede că am darul dé a citi în stele, cu tóte acestea, până astă-qĭ, 'mĭ am rîs de acea mulţime ignorentă şi încreqĕtóre şi de acea sciinţă ce credeam că nu esistă... Eĭ bine!

éca un om ce vine amĭ dovedi că acésta e adevărată.. O mysterul !

René reintră cu totul tremurând în locuinţa sea.

. . . . . .

In séra acelleĭ ḑille, spre nouĕ ore, parfumorul reginelĭ-mame, René Florentinul, se afla în prăvălia sea dupĕ podul Saint-Michel.

Dupĕ ce René sĕrută pe frunte pe fiica sea, juna se retrasse în camera eĭ, ḑicênd:

— Bună-séra, tată... simt violente durerĭ de cap, şi mĕ voiŭ încerca de a dormi.

— Bună-séra, respuse Florentinul, occupat mult de lucrurĭ streine pentru a se îngriji de durerile de cap a le fiicelĭ sélle.

Godolphin, şeḑênd la comptoir, aruncă uă privire de amor juneĭ fette, ce'l erivi cu dispreţ şi intră apoĭ, în camera eĭ.

— Godolphin ! ḑisse atuncĭ René.

— Stepâne, respunse junele om, ce veni a şedea cu respect şi tremurând înaintea grósniculuĭ sĕŭ magnetisor.

— Te veĭ duce a te plimba în timp de uă oră pe marginea apeĭ.

Godolphin privi pe stâpânul sĕŭ cu mirare.

— Vor veni aci ómenĭ ce tu nu trebue sĕ veḑĭ.

Godolphin 'şĭ luă pălăriea.

— Inchide prăvălia, ea cheia : eŭ am pe a mea. Când ḑece ore vor suna la Saint-Germain-l'Auxerrois, te veĭ întórce a te culca.

— Da stăpâne.

— Godolphin puse oblónele la prăvălie şi luă cu sine una din cele duoĕ cheĭ.

Când acestea fură sfîrşite, el 'şĭ luă mantaua şi se depărtă.

Dupĕ căte-va minute, un sgomot se auḑi la uşă.

René, care, cu capul între mânĭ, era adâncit în cu-

getări, se ridică şi merse de a deschide. Era soldatul Théobald. René nu'l cunoscu de cât după mişcări, căci era mascat.

— Eşti gata? întrebă parfumorul cu jumătate vocea.

— Da, de sigur.

— Haidem dér.

— Mă értă! ḑisse soldatul, dér aşi voi a face socotéla.

— Care?

— 'Mi ai promis uă-sută cinci-ḑeci pistoli, nu e aşa?

— Da, i veĭ avea.

— Ei bine! mă am gândit. Îmi trebue duoă-sute.

— Evreule!

— Déca nu, bună-séra.

— Fie ḑisse René. Fie şi duoă sute.

— A căruĭ jumătate, în dată.

Florentinul n'avea fără îndoială vreme de perdut. El scósse punga din posunar şi o dete luĭ Théobald.

Acesta o luă şi o făcu să dispară în bosunar.

— Acum, ḑisse el, sunt la ordinele D-tăle, messire.

René se îndreptă spre uşă, o întredeşchise şi aruncă uă privire furişe pe pod.

Ca şi în ajun, Parisul era accoperit de céţă.

Uă ploie fină şi îngheţată făcea pe trecătorĭ a fi rarĭ.

Podul era deşert.

— Vin'o, ḑisse încet René luĭ Théobald.

Parfumorul 'şĭ puse ca şi soldatul uă mască; şi apoĭ acesta eşi cel dintêiŭ, René închise cu grijă acea prăvălie unde dormea scumpa sea Paola.

In fine, el luă braciul soldatuluĭ şi amânduoĭ, trecênd podul se îndreptară spre malul stâng a seineĭ.

. . . . . .

Pe când René şi cu soldatul se depărtaŭ cu nisce scopuri mysterióse, Godolphin somnambulul în acel moment fórte bine descept se preumbla murmurând pe malul drept. Nenorocitul june, acea fiinţă stranie, pe care

Paola 'l împovăra cu dispreţul eĭ, cugeta la juna fată şi murmura :

— In van ea mĕ respinge, tot o iubesc... şi décă uă oră mĕ depărtez de dênsa, 'mĭ pare că sufer miĭ de chinurĭ.

Orologiul de la Saint-Germain-l'Auxerrois sună ḑece ore.

Godolphin respiră, şi sclav ordinuluĭ sĕŭ, el se îndreptă cu paşĭ repeḑĭ spre pod ḑicêndu-şĭ :

— Ah! nu o voiŭ vedea, dér cel pucin voiŭ fi lângă ea.

Godolphin 'şĭ urma drumul, mângâindu-şĭ visul de amor când sdruncinătórea realitate 'l sili de a se popri.

Duoĭ ómenĭ se iviră înaintea luĭ.

Unul 'ĭ aruncă batista în obraz şi 'l strînse de gât...

— Cel-alt 'ĭ apăsă un cuţit pe peptul sĕŭ ḑicêndu'ĭ:

Déca strigĭ. déca scoţĭ un cuvânt, estĭ mort!..

Godolphin voi a se apăra, dér batista 'ĭ popri resuflarea.

In acel timp unul din ceĭ duoĭ ómenĭ, ridicându'l de la pământ, 'l asvêrli pe umerul seŭ, pe când cel alt ḑicea :

— Iute! să ne grăbim! n'avem timp de perdut!

Cel ce purta pe Godolphin pe umer, adăogă rîḑênd :

— Aşĭ voi să sciŭ acum, cum maestrul René va face pentru a maĭ citi în stele, fiitorul!

XXIII

La Samuel-Loriot, prânzul se făcea la opt ore sèra într'uă vastă cameră cu aspectul trist şi mysterios, şi căreia ferestrele preveḑute cu drugiĭ de fer 'ĭ dedeaŭ înfăcişarea uneĭ temniţe.

Ca la gentiihomiĭ de provincie, capĕtul inferior al messeĭ era ocupat de servitoriĭ caseĭ, presidaţĭ de bĕtrânul Job.

Capĕtul superior era ocupăt de stăpânul şi femmeia

sea, frumósa Sarah ce strelucea în acea tristeță, ca uă stea ce s'ar fi deslipit de pe bolta cerésca căḑênd în fundul unuĭ puț, a căruĭ întunericime 'ĭ ar fi fost cu neputință de a'ĭ stinge razele. In acea séră, Samuel avea uă întêlnire de afacerĭ cu un negușător de mărgăritare, de origină Polones, ce locuia la respântia Busi, dincolo de Seina.

De astă dată prânzul era maĭ de vreme ca de obicĭnuit.

La opt ore precis, prânzul fuse sfîrșit.

Samuel făcu un semn, și lucrătoriĭ părăsiră masa, salutară și eșiră urmațĭ de duoĭ servitorĭ.

Argintarul prin mĕsurĭ de prudență fără îndoială, nu priimea de a dormi în casa sea, e câtpe uă bĕtrână servitóre și Job, acel om de încredere ce îndeplinea pe lângă Sarah înduoitul rol de spion și gardian.

Cu tóte acestea numĕrul servitorilor caseĭ în acea séră crescuse printr'un noŭ óspe.

Era Myette, frumósa bearnesă.

Sarah, care, în schimbul captivităței eterne reușise cel pucin de a fi stăpână cu totul pe voința eĭ, în fundul temnițeĭ sélle, declarase luĭ Loriot că voia să ție pe juna fată și s'o culce pe lângă dênsa.

Servitoriĭ și lucrătoriĭ plecațĭ, Samuel ḑisse bĕtrâneĭ servitóre ce ocupa în timpul nopțeĭ, uă cameră la estremitatea caseĭ.

— Du-te de te culcă Mart'o, dormĭ pe scaun.

Sarah nu asceptă un ordin asemenea, ea se ridică fără a adresa aceluia ce 'ĭ era stăpân, iar nu bărbat, alt adio de cât un rece salut, și făcênd un semn luĭ Myette, ea se retrase în apartamentul eĭ, unde Samuel numaĭ intrase de când 'șĭ mărturisise crima.

In dată ce ușa apartamentuluĭ Sarheĭ se închise, Samuel trase un zăvor ce se afla pe din afară.

Nu fusese în destul că argintarul făcuse din casa sea

uă adevĕrată cetate, trebuia încă ca Sarah să fie chiar în odaia eĭ închisă.

Acestea sfîrşite. Samuel, adjutat de bĕtrânnl Job şi Guilaume Verconsin, deschise uşa secretă ce conducea la acele pimniţĭ în care erau ascunse avuţiile argintarulŭĭ, şi care comunica cu prăvălia pânḑarulŭĭ; şi câte-şi treĭ transportară bijute şi aurăriĭ ce se afla în prăvălie. lucru nesfârşit al lucrătorilor şi monede de aur şi de argint, provenind din vânḑarea ḑilnică.

Când acestea fură sfîrşite, Guil ume merse de se culca în prăvălia pânḑarulŭĭ; uşa secretă fu închisă, şi pe când Job 'şĭ pregătea patul în coridorul caseĭ, la duoĭ paşĭ de uşă, Sumuel Loriot eşi.

Argintarul făcuse, pentru casa sea, uă bróscă de uşă care întrecea în tărie şi complicaţiunĭ pe aceea a maestruluĭ René.

Acea bróscă era fórte mare, dér cheia era fórte mică şi Loriot o punea în bosunar. Job poseda de asemenea cheie.

— Mĕ voiŭ întórce târḑiŭ, ḑisse argintarul bĕtrânuluĭ evreŭ. Vroesc a sfârşi astă-seră uă cumpĕrătóre de mărgăritare. Este uă afacere frumósă.

Si el eşi.

Job închise cu îngrijire uşa, sfârşi de a'şĭ pregăti patul în coridor, se culcă şi nu întârḑiă de a adormi.

Atuncĭ uşa mysteriósă a pimniţelor se deschise şi Guilaume Verconsin apăru.

Eĭ se îndreptă pe vârful degetelor spre coridor, deschise fără sgomot uşa atelieruluĭ, apoĭ dete duoă loviturĭ discrete la acea a apartamentuiuĭ Sarheĭ, al căruĭ zăvor 'l şi trase.

Maĭ îndată acea uşa se deschise.

Guilaume vĕḑu maĭ întêiŭ pe Myette, apoĭ în dosul eĭ, un băiat tânĕr purtând pe pĕrul sĕŭ bonetul de lînă al ţĕranilor bearneşĭ.

— Ah! murmură Guillaume uimit, nicĭ chiar d. Loriot nu te ar cunósce, d-nă

— Credĭ? ḑisse frumósa argintărésă surîḑênd.

— Oh! da!

— Vin'o, d-nă, ḑisse Myette. D. Loriot póte să se întórcă dintr'un moment într'altul.

Guillaume le luă de mână; câte-şi treĭ dispărură în subterană şi uşa pimniţelor se închise fără sgomot.

Sarah era scăpată!

. . . . . .

Samuel trecuse podul Saint-Michel şi se îndrepta spre Cité.

Dér în momentul când ajunse la piaţa Saint-Chapelle duoĭ ómenĭ, ce se ţinuseră ascunşĭ după vechiul edificiŭ, veni spre el.

Nóptea era întunecósă, piaţa deşértă.

— Cine e acollo? întrebă Loriot, pucin mişcat, vḕḑênd pe duoĭ necunoscuţĭ venind către el.

— Amicĭ! respunse uă voce.

Acea voce era necunoscută argintarulŭĭ.

— Nu vĕ cunosc, ḑisse el, căutaţi-vĕ de drum!

El luă un pistol de la brîŭ şi 'l încărcă.

Dér a céstă mişcare şi sgomotul ridicăreĭ cocoşuluĭ, nu intimidară de loc pe necunoscuţĭ.

— D-le Loriot!... ḑisse unul din eĭ.

Samuel se trase înapoĭ de mirare.

— Ah! ḑisse el, mĕ cunósceţĭ?

— Da, fără îndoială, maestre Samuel, şi trebue bine sĕ vedeţĭ dupe înfăţişarea nóstră, că suntem gentilhomĭ, ér nu încelătorĭ séŭ pungaşĭ.

— Scusaţi-mĕ, seigneurĭ meĭ, ḑisse argintarul pucin liniscit, dér... nu sciam cuĭ vĕ adresaţi, mĕ rog?

— D-téle, maestre Loriot, şi venim ca amicĭ.

— Dér... cine sunteţĭ?... murmură argintarul, pe care

'l recoprinse spaima când zări că ceĭ duoĭ gentilhomĭ eraŭ mascaţĭ.

— Amicĭ necunoscuţĭ pe care ţi-ĭ trimete Providinţa.

— Am dér trebuinţă de amicĭ?

— Te afli într'un pericol de uă sută de orĭ maĭ rĕŭ ca mórtea.

— — Ce ţiceţĭ? strigă argintarul ce de uă dată se gândi la Sarah.

— Femmeia 'ţĭ va fi răpită...

— Ore... glumiţĭ?...

— Lasă dér arma la uă parte, şi ascultă-ne...

Samuel, care de la ultimile cuvinte ale convorbitoruluĭ sĕŭ, nu maĭ cugeta de a'şĭ apĕră viaţa, Samuel lăsă se cadă binişor cocoşul şi puse pistolul în bosunar.

— Bun! ţisse omul mascat. Si acum, pentru că voiŭ pronuncia nume îngrozitóre, nume ce aduc nenorocire când nu sunt pronunciate într'un loc depărtat, departe de orĭ-ce casă, vin'o până la marginea apeĭ.

Omul mascat vorbind ast-fel, luă pe Samuel de braciŭ şi 'ĭ ţisse la ureche :

— Noĭ suntem ómenĭ de la curte, şi cu tóte acestea omul ce voesce a'ţĭ răpi femmeia e atât de puternic în cât am pus măscĭ şi că nicĭ uă dată nu veĭ sci cu cine aĭ avut afface.

Aceste cuvinte impresionară atât de mult pe argintarul, în cât uită cu totul negoţul de mărgăritare, şi se lasă a fi dus până la marginea apeĭ. Acollo acela din ómenĭĭ mascaţĭ ce 'ĭ vorbise, 'l făcu se şéţă pe uă piatră şi 'ĭ ţisse încet :

— Ascultă!... N'aĭ fost, sunt câte-va ţille la Tours?

— Da, ţisse Samuel.

— Eşind din Tours, aĭ fost întêmpinat de un pretins valet al episcopuluĭ de Saumur?

— Intocmaĭ. Dér... cum... sciĭ?

— Ascéptă ; când aĭ găsit pe femmeia d-télle la Blois, ea v'a istorisit fără îndoială că un cavaler o urmărise şi că nu ĭ putuse scăpa...

— De cât trântindu'l printr'un glonţ de pistol, ḑisse Samuel.

— Glontele a omorât calul, ér nu pe călăreţ, ḑisse omul mascat. Cavalerul e plin de viaţă şi a jurat...

— Dér numele sĕŭ ! întrebă Samuel.

— Ah! femeia d-télle nu 'ţĭ l'a spus ?

— Ea nu'l scia..

— Ea 'l scia... dér avea témă să nu te înspăimânte.

— Acel om e dér fórte putinte?...

Pe când Samuel Loriot tremurând făcea acéstă întrebare, ceia ce a duoa persónă mascată făcu duoĭ paşĭ înapoĭ şi se puse în dosul argintaruluĭ, ce nu luă séma.

Samuel cu pĕrul sbîrlit ascepta acel nume grósnic...

— Acest om ce voesce a'ţĭ răpi femeia, se numesce René Florentinul.

Samuel tressări şi se ridică cu grăbire.

Dér, în acel moment el priimi uă lovitură de pumnal în spată, între umerĭ, şi căḑu scoţênd un ţipăt năbuşit.

— Ecă uă frumósă lovitură ! Théobald, ḑisse atuncĭ René cu un surîs sinistru .. caraghiosul a căḑut ca trăsnit.

René avea dreptate: argintarul Samuel Loriot era mort !..

— Caută'l, ḑisse parfumorul. El era prea prudinte pentru a avea prea mulţĭ banĭ în pungă, dér déca are câţĭ-va pistolĭ eĭ sunt aĭ tĕĭ. Numaĭ, 'mĭ veĭ da uă mică cheie ce trebue să aibă asupra luĭ.

— Ecă cheia, rĕspunse soldatul, ce puse în bosunar punga defunctuluĭ burges.

— Acum, sfârşi René, rostogolesce namila în apă şi urméză-mĕ.

Soldatul luă cadavrul în brace şi 'l aruncă în Seina.. Apoĭ urmă pe René care se îndreptă spre pod.

Dér Florentinul nu intră în prăvălia sea.

El trecu podul, piaţa Châtelet, şi prin strada Saint-Dénis, se îndreptă spre strada Urşilor.

Ajuns înaintea porţeĭ a caseĭ argintaruluĭ, René luă cheia şi uă făcu să dispară în bróscă.

Cheia se întórse...

René omorîse pe Loriot, şi prin urmare nu se maĭ temea de el, dér nu avu maĭ pucin uă bătae de anină deschiḑênd uşa acelleĭ case, ce trecea în Paris drept ne-cetate.

Cine scie ce mysterióse şi grósnice mijlóce de apărare avea acel bětrân avar, ce poseda tot de uă dată uă jună femmeie şi imense avuţiĭ, grămădite în interiorul acelleĭ case?

Când simţi pórta deschiḑêndu-se, René supuindu-se unuĭ sentiment de témă, se dete la uă parte şi ḑisse soldatuluĭ:

— Intră cel d'ántêiŭ.

— Fie, rĕspunse acesta, dér voiŭ căpĕta cinciḑeciĭ pistoliĭ maĭ mult.

Téma stăpânea pe René, el fu silit de a priimi.

— Fie, ḑisse el.

Soldatul intră.

Corridorul era adâncit în întunericime, şi soldatul înaintă cu mânile înainte şi armat de pumnal.

René auḑindu'l umblând, intră la rându'ĭ şi închise uşa.

Dér maĭ în acelaşĭ timp uă voce se auḑi ḑicênd:

— Eştĭ d-ta, stăpâne?

Soldatul nu rĕspunse.

Indată se făcu uă lumină trecĕtóre, şi se auḑi sgomotul amnaruluĭ.

Era bětrânul Job care, desceptat de un sgomot de paşĭ, nu recunoscea umbletul stăpânuluĭ sĕŭ. Evreul scăpără în amnar, şi zări la acea lumină de câte-va secunde, pe duoĭ ómenĭ în loc de unul, şi scóse un ţipăt:

— Ajutor stăpâne! ajutor! strigă el.

Job avea pistóle lângă dênsul, sub perină, dér nu avu timpul de a le întrebuința.

Soldatul sări asupra luĭ, 'l strânse cu uă mână vigurósă şi cu cea altă 'l lovi.

Coridorul se afla din noŭ în întuneric.

René auĝi un ţipăt înăbuşit, apoĭ sgomotul cădereĭ unuĭ corp...

Dér el nu îndrăsni de a maĭ înainta până ce nu auĝi pe soldat ĝicêndu'ĭ:

— Puteţĭ veni... Sunt sigur de lovitura mea. Bĕtrânul e mort.

Si, căutând pe pipăite amnarul, soldatul scăpără şi aprinse uă lumînare.

Atunci numaĭ, René putu să véĝă bine.

Coridorul era lung şi strebătut de uşĭ în drépta şi în stânga.

La piciorul patuluĭ zăcea, în convulsiunile agonieĭ, bătrânul Job.

— Mesire René, ĝisse soldatul, vom face uă socotélă deosebită pentru acéstă a duoa lovitură de pumnal 'mĭ închipuesc?

— Inaintéză mereŭ, ordonă René...

Si soldatul mergênd înainte, eĭ se suiră în etagiul superior şi strebătură prin tóte camerile. Tóte eraŭ deşérte.

— Aide, 'şĭ ĝisse René, nu se află aci... Să ne scoborâm.

Eĭ se scoborîră, în adevĕr, şi trecênd peste corpul luĭ Job ce 'şĭ dedese sufletul, eĭ intrară în atelier, şi în fundul atelieruluĭ, vĕĝură uă uşă întredeschisă.

De astă-dată René întră cel d'ântêiŭ căcĭ un instict secret 'ĭ spunea că aceia era camera Sarheĭ.

Acea cameră, ca şi celle alte era deşértă. René cu tóte acestea vĕĝu prin mobilele celle elegante şi miĭ de

bucăţĭ de pânză respândite pe jos, că el nu se încelase. Intr'a doua cameră se afla patul frumósseĭ argintăresse.

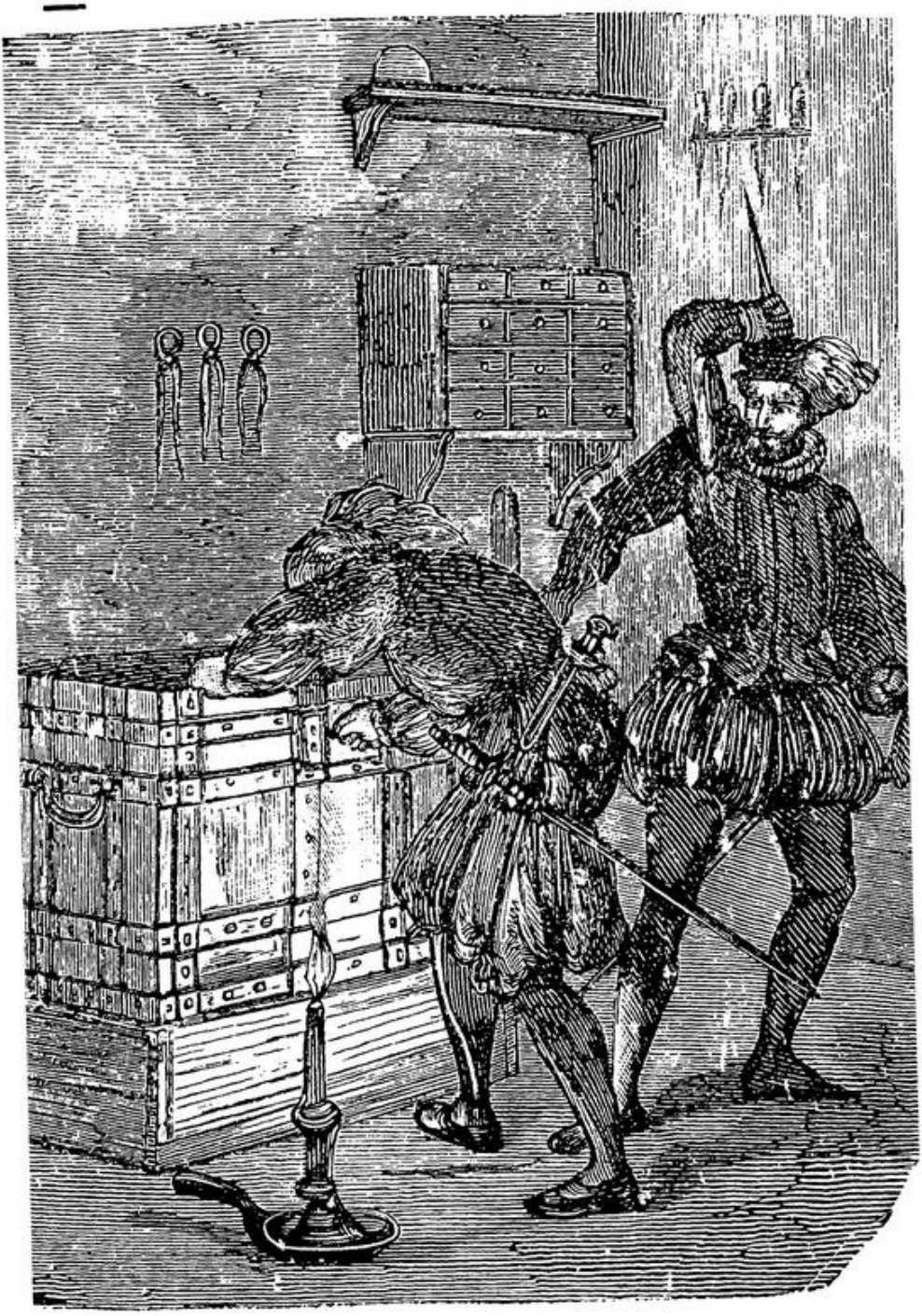

Lada maestruluĭ Loriot.

Florentinul simţi uă bătae de animă, merse drept spre acel pat, înlătură perdelile şi rămase uimit...

Nimenĭ... era gol.

Atuncĭ Florentinul se aprinse de mânie; şi începu a se preumbla prin casă.

Sgomotul paşilor sĕĭ şi aĭ soldatuluĭ sfârşi prin a descepta pe Martha, singura servitóre ce dormea în casă,

Martha se sculă, alergă în cămaşe, şi scóse un ţipĕt de spaimă.

Acel ţipĕt 'ĭ fu sentinţa de mórte. Soldatul o apucă de gât si creḑênd ca despreţuitor de a face us de pumnalul sĕŭ, el înăbuşi pe sermana bătrână...

René, ameţit de mânie pentru că nu găsea pe frumósa argintărésă, se preumbla prin casă... El visită tóte colţurile; el căuta a afla tóte mysterile.

Sarah nu se afla!

Dér cât de înamorat fu René, el nu fu omul de a uita că mórtea luĭ Samuel avea un înduoit scop.

Déca cea d'ântêiŭ partidă era perdută, remânea a duoa.

— Cel pucin, murmură el, voiŭ avea aurul şi diamantele bĕtrânuluĭ avar.

In atelier el zări uă ladă de fer.

Era de sigur aceia ce închidea cel pucin uă parte din avuţiile maestruluĭ Samuel Loriot.

Numaĭ acea ladă n'avea cheie.

René luă felinarul şi se întórse la cadavru.

Job era în cămaşe, dér avea uă cheie legată de gât, uă mică cheie, a căreĭ întrebuinţare René ghicind'o o luă pe dată.

Era cheia ladeĭ.

Dér în momentul de a o introduce în bróscă, uă idee fulgerătóre trecu prin mintea luĭ René.

— Va trebui să împart! 'şĭ ḑisse el privind pe soldat a cărŭĭ ochĭ scânteia de nerăbdare.

El se prefăcu că simte greutate pentru a o deschide.

— Ah! ḑisse el, nu sunt aşa de tare în mânĭ. Incércă..

Si el făcu loc soldatuluĭ.

Soldatul fără nicĭ uă témă, puse mâna pe cheie, şi René trecu la spatele luĭ.

In acel moment Florentinul 'şĭ scóse pumnalul, şi asemenea cum soldatul lovise pe Samuel, el 'ĭ-l împfipse între umerĭ.

— Uf! strigă soldatul.

Si el căḑu cu facia către pământ.

— Si eŭ, ḑisse surîḑênd Florentinul, sunt sigur de lovitură, şi făcuiŭ uă iconomie de maĭ mult de treĭ sute pistolĭ..

Apoĭ, înlăturând cu piciorul cadavrul, el întórse cheia şi deschise lada... dér abia capacul se deschise pucin când Florentinul scóse un ţipăt şi se trase înnapoĭ tremurând... Lada era góla!!!

XXIV

René rĕmase mult timp uimit cu sprincenile încruntate, înaintea acelleĭ lăḑĭ ce nu conţinea alte avuţiĭ de cât un săculeţ plin cu monede de aramă şi argint.

— Déca Loris nu pune aurul şi bijutele în acéstă ladă, murmură el, unde le pune el dér?

Uă sudóre rece alunecă pe fruntea Florentinuluĭ.

Nu era îndestul că frumósa argintărésă perise, maĭ trebuia ca şi lada sĕ fie góla.

De uă détă, uă bănuială stranie strebătu prin mintea luĭ René.

— Cine şcie, 'şĭ ḑisse el, déca *ea* fugind n'a jefuit pe bărbatul eĭ . . .

Dér, cugetând mai bine, René respinse cu vioiciune acéstă idee.

Ii se arătă mai pucin cu putinţă ca Sarah sĕ fi fugit, căci când intrase în cassă, Job dormea în corridor, şi că, pentru a admite fuga junei femmei, era de trebuinţă a crede că Job trebuia sĕ fie complice. Apoi, la gâtul sĕŭ se găsise cheia lădei, si daca el înlesnea jaful, de sigur că n'ar fi rĕmas în casă şi că ar fi fugit cu Sarah.

— Nu! nu! 'şi ţicea René, ce uitase deja pe frumósa argintărésă pentru a nu cugeta de cât la comóra victimei sélle, Loriot avea témă de hoţi, fără îndoială, şi el 'şi ascunde aurul în altă parte . . . Lada acésta e de sigur numai uă cursă . . . écă tot.

Atunci parfumorul începu a visita casa în tóte colţurile, cameră cu cameră, scotocind tot, rupênd mobilele, şi ast-fel aprins de setea aurului, în cât nu cugeta nici la gendarmi, ce puteaŭ auţi sgomotul şi a se nelinisci de celle ce se petrec la argintarul Loriot, nici la vecinii ce puteaŭ simţi.

Căutările lui René durară mai multe ore; el trecu şi retrecu peste cadaverele lui Job, soldatul Théobald şi servitórea, fără a lua séma de a nu 'i călca în picióre; el nu lasă un singur colţ fără a nu 'l spiona . . .

Dér el nu află arcul mysterios ce mijlocea uşa secretă a atelierului.

Tot de uă dĕtă, lumînarea ce ţinea în mână se stinse şi René uimit zări uă rază de lumină ce se strecura printre zăbrelele ferestrei.

Atunci numai, frica 'l coprinse.

Trebuia cu ori-ce preţ, sĕ ésă, şi sĕ ésă cât de iute.

Déca René nu se temea de cât pucin de gendarmi, el se temea mult de lucrătorii argintarului, cari 'l ar fi omorît pe dată, fără a 'i mai cere deslușiri.

Afară de acésta, déca regina 'i dăruise viaţa unui om, ea nu garantase nepedépsa pentru cei alţi trei, şi

fără a numĕra corpul nenorocitului argintar, se aflaŭ treĭ cadavre în casă.

René se înfioră dĕr de acéstă primă rază a ḑileĭ. El 'şĭ reluă mantaua, se acoperi cu îngrijire, merse a deschide uşa şi aruncă uă privire furişe în stradă.

Strada era deşertă.

Atunceĭ Florentinul eşi din cassă fără chiar a cugeta de a închide uşa, şi cu un pas repede el se îndreptă spre strada Saint-Dénis, pe piaţa Châtelet, el începu a alerga, şi ajunse la podul Saint-Michel. Ajuns înaintea prăvălieĭ sélle, el căută în bosunarul sĕŭ cheia, şi nu o găssi.

De uă dĕtă 'şĭ reaminti că pusese acea cheie, cum şi pumnalul luĭ pe un scaun în camera Sarheĭ, pe când 'şĭ făcea căutările.

Cheia şi pumnalul rĕmăsese în casa argintaruluĭ.

René, cu sudórea pe frunte, cugetă un moment de a se reîntórce în strada Urşilor, căcĭ aceste duoĕ objecte găsite în casa unde se făcuse un întreit omor, putea fórte mult sĕ 'l compromită ; dĕr era ḑina ; deja câte-va prăvăliĭ eraŭ deschise, şi îndrăsnind a intra în casa argintaruluĭ, era a 'şĭ mărturisi singur crima.

— Aidea-de! 'şĭ ḑisse René, Godolphin 'mĭ va deşchide.

Si el bătu în uşă.

Godolphin avea spre diminéţă somnul uşure, dĕr la mirarea luĭ René, nimic nu se mişcă în prăvălie.

René bătu din noŭ.

Aceaşĭ tăcere urmă de a domni.

Atunceĭ René, mirat şi furios, sgudui uşa, strigând:

— Heĭ! Godolphin!.. Heĭ! Paola!

La acest din urmă nume, uă feréstră se deschise în etagiul al duoilea, şi frumósa Paola se arĕtă în haine de nópte.

— D-ta eştĭ, tată? întrebă ea.

— Eŭ sunt, ḑisse René. Dér Godolphin dórme dér adinc ?...

— N'aĭ la d-ta cheia ?

— Am lăssat'o la Louvru.

— Ascéptă.., 'ţĭ voiŭ deschide îndată.

Paola se îmbrăcă în grabă şi se scoborâ. Dér când fu în prăvălie, René ce era afară, o auḑi scoţênd un ţipăt de mirare.

Apoĭ juna fată deschise uşa.

— De ce aĭ strigat ? întrebă René.

— Tată... Godolphin nu e aci !...

René intrând vĕḑu, în adevĕr, că Godolphin lipsea.

Patul provisoriŭ ce se afla de obiceiŭ sub comptoir, nu era nicĭ atins, şi se găsea la locul luĭ.

De sigur, Godolphin nu se reîntorsese de când fuse trimes de către René, spre a se preumbla pe marginea apeĭ, în momentul când aşcepta pe soldatul Théobald.

Atuncĭ René scóse un strigăt şi se lăsă să cadă pe un scaun murmurând :

— Ah ! déca nu voiŭ regăsi pe Godolphin ce ar deveni puterea mea ?

Si René 'şĭ reaminti de strania preḑicere a gentilhomuluĭ bearnes.

XXV

In acea ḑi, regele Carol IX vânase la Saint-Germain.

Regele urmărise un lup, şi Majestate Sea, ce era în adevĕr pasionat pentru vênĕtóre, asceptându'l printr'un glonte 'l făcu să se rostogolească.

Lupul omorât, regele vĕḑu că nu era de cât duoĕspre-ḑece ore din ḑi.

— D-lor, ḑisse el însocitorilor sĕĭ, 'mĭ pare că maĭ vom avea t'mpul d'a vêna un cerb. Ce ḑicĭ d-ta, Pibrac ?

— Sunt de părerea Majestăţeĭ Vóstre, sire.

— Si d-ta, d-le de Coarasse ?

Henric şi Noë erau din însocitorii regelui, ce 'l invitase, ne reamintim, prin intervenirea d. de Pibrac.

— Dér, sire, respunse princiul, déca Majestatea Vóstră voesce să vêneze uă căprióră cu acel frumoşi câni pe care 'i am vĕdut adi diminéţă în curtea castelului Saint-Germain, vom simţi uă plăcere fără sémĕn.

— Credeţi?

— Sunt sigur.

— Ei bine, disse Carol IX, Pibrac, amicul meu, trimete să aducă câniï...

Si, pe când d. de Pibrac se depărta spre a da ordine, regele adăogă:

— In adevĕr, sora mea Margot, care cu tóte acestea 'i place mult vênătórea, a făcut rĕu de nu ne a însocit astă-di. Ce dici d-ta, d-le de Coarase? Timpul e incântător . . .

— Da, sire.

— Si Margot 'şi ar fi petrecut bine timpul, sfârşi regele ce aruncă uă privire reutăciósă junelui princiu.

— Ore Alteţa Sea ar fi fost indispusă adi diminéţă? întrebă el.

— Margot avea durere de cap.

— Uă răutăciósă durere, sire.

— Crezi, d-le de Coarasse?

— Cred a o dice, cel pucin.

Regele ridică din umeri.

— Femmeile aŭ tot-dé-una durere de cap când nu voesc să facă cutare séu cutare lucru. Mĕ prind că déca sora mea Margot şcia că vênaţi cu mine...

De astă dată Henric nu se putu popri de a se roşi.

— Ar fi venit îndată.

— Ah! sire, ce glumă!

Regele înţelese că înaintase pucin cam mult şi ast-fel punea pe junele într'uă mare încurcătură.

— D-zeul meu, disse el, nu glumesc de loc. De când

Margareta scie că trebue să se căsătorésca cu princiul de Navarra, ea alérgă dupĕ toţĭ bearnesiĭ ce 'ĭ întêlnesce tot sperând că se va găsi unul ce 'ĭ va putea face portretul fiitoruluĭ eĭ bărbat.

D. de Pibrac se reîntórse cu câniĭ şi începu mişcările.

Căprióra fu prinsă în maĭ pucin de treĭ ore, şi regele, încântat strigă :

— Cred, pe onórea mea, că voiŭ mânca astă-séră cu mare poftă.

— Cu atât maĭ bine, sire, ḑisse Pibrac, când regele mănâncă, supuşiĭ sĕĭ aŭ fóme.

Regele surîsse: — Eĭ bine, te invit la prânz, Pibrac.

— Asta e uă mare onóre pentru mine, sire.

— Cum şi pe ceĭ duoĭ verĭ aĭ D-téle.

Henric şi Noë se înclinară, şi regele Carol IX dete semnalul de plecare şi se întórse la Paris cu suita sea.

Majestatea sea, intrând pe pórta Louvruluĭ, ḑisse d-luĭ de Pibrac :

— Du-te de veḑĭ pe sora mea Margot, şi întréb'o de maĭ suferă de cap. O veĭ învita la prînz din partea mea.

— Sire, ḑisse căpitanul garḑilor dupĕ ce se întórse, A. S. d-na Margareta tot sufere mult şi s'a pus în pat.

— Drace! 'şĭ ḑisse Henric, şi întêlnirea ce 'mĭ a dat?

Regele se puse la mésă cu d. de Pibrac, ceĭ duoĭ junĭ ce treceaŭ de verĭ aĭ luĭ, d. de Crillon, colonel de garḑĭ, şi duoĭ alţĭ gentilomĭ ce 'ĭ însocise la vênătóre.

— 'Mĭ e fóme ca unuĭ lup, ḑisse el. Déca fiitorul meŭ cumnat, princiul de Navarra, are uă assemenea poftă de mâncare când se întórce de la vênătóre, sora mea Margot nu prea va fi de plâns . . . şi, adáogă Carol IX rîḑênd, Burboniĭ nu se vor stinge . . .

Abia regele 'şĭ sfîrşi supa, când unul din pagiĭ sĕĭ, acela ce se numea Gauthier, intră ḑicênd :

— Sire, *starostea* comercianţilor, rógă în genuchĭ, pe Majestatea Vóstră da a 'ĭ da uă audienţă cât de în grabă.

— Sĕ se ducă draculuĭ starostea! ḑisse regele, ce póte el avea cu mine? spune'ĭ sĕ vie mâne.

— Sire, el pretinde că vine sĕ descopere Majestăţeĭ Vóstre uă crimă îngrozitóre.

— Eĭ bine! murmură Pibrac, asta privesce pe oficiarul poliţieĭ.

Dér regele făcuse uă mişcare la acest cuvênt de crimă îngrozitóre.

— Heĭ! heĭ, ḑisse el, ce o maĭ fi şi asta? spune'ĭ sĕ intre, Gauthier, micul meŭ.

Pagiul eşi; apoĭ, dupĕ duoĕ minute, el deşchise uşa şi d. staroste al comercianţilor intră.

Acesta era un bĕtrân măreţ, purtând haina de magistrat cu demnitate, şi care avea mişcările şi înfăcişarea maĭ mult a unuĭ gentilhome, de cât aceia a unuĭ orăşean.

Se numea Ioseph Miron, şi era fratele mediculuĭ regeluĭ.

— D-le staroste, ḑisse Carol IX, ce 'ĭ întinse, dupĕ obiceiŭ, mâna spre a'ĭ o sĕruta, s'a pus óre foc Parisuluĭ de patru părţĭ?

— Nu, sire.

— Podurile a fost luate de verĭ uă furiă neaşceptată a Seineĭ?

— Nicĭ acésta, sire.

— Atuncĭ, ce s'a întêmplat óre de aşa îngrozitor, ca sĕ fiĭ fără milă pentru un sĕrman rege ce móre de fóme, tulburîndu'l ast-fel?

— Sire! rĕspunse starostea, viŭ sĕ cer dreptate Majestăţeĭ Vóstre.

— Dreptate! strigă regele.

— Uă crimă îngrozitóre s'a petrecut astă-nópte în casa unuĭ orăşean, şi murmurul public . . .

— A fost omorît? întrerupse el.

— Omorît şi jefuit.

— Si ce ḑice murmurul public?

— El accusă ómeniĭ din serviciul Majestăţeĭ Vóstre.

— Cum dracu! D-le, ḑisse cu vioiuciune regele lăsând sĕ 'ĭ cadă din mână cuţitul ce ţinea, n'am în serviciul meŭ de cât gentilhomĭ şi ómenĭ de cuviinţă.

— Sire, rĕspunse starostea cu siguranţă, nu întăresc nimic. Dér s'a găssit un soldat mort. . .

— Ah! sĕ vedem, ḑisse regele, esplică-te maĭ bine, d-le staroste.

Henric şi Noë schimbară uă privire furişe.

— Eĭ bine, sire, reluă Ioseph Miron, trebue sĕ vĕ spun că se afla în strada Urşilor un neguţător argintar, numit Samuel Loriot.

— Un evreŭ!

— Un evreŭ botezat.

— Botezat séŭ nu, ḑisse regele, pucin 'mĭ pasă! era orăşean din Paris?

— Da, sire.

— Bine . . . urméză.

— Samuel Loriot se bucura de uă reputaţiune a unuĭ om prea onest, dér el era bogat, chiar prea bogat . . . şi, cu tótă grijea ce avu de a nu respîndi acest sgomot, toţĭ o şciaŭ. Maĭ mult încă, Samuel Loriot avea uă femmeie tênără şi fórte frumósă . . .

— Ah! ah! ḑisse regele.

— Acea femmeiă a dispărut.

— Singură?

— Nu se şcie.

— Si bĕrbatul?

— Aḑĭ diminéţă, ceĭ d'ântêiĭ locuitorĭ ce se deşceptară în acea stradă, urmă starostea, fură fórte miraţĭ

vĕdênd uşa caseĭ luĭ Loriot întredeşchisă, pe când dupĕ obiceiŭ şedea tot de una închisă ca a uneĭ cetăţĭ.

Eĭ împinseră acea uşă şi intrară, dér la cel d'ântêiŭ pas ce făcură în coridor, eĭ întêlniră un cadavru.

— Acella al bărbatuluĭ?

— Nu, sire.

— Si al cuĭ dér?

— Al unuĭ bĕtrân servitor numit Job.

— Bun! Apoĭ? ḑisse regele.

— In prima cameră la drépta coridoruluĭ, lângă lada deşchisă şi gólă, s'a găsit un al duoilea cadavru.

— Bărbatul, de astă dată?

— Nu, sire. Era cadavrul unuĭ soldat, şi un orăşean 'l a recunoscut, amintindu'şĭ că 'l a vĕḑut, sunt treĭ ḑille, de gardă la pórta Louvruluĭ.

— Drace! ḑisse regele încruntând sprincenile.

— In sfîrşit, la primul etagiŭ, s'a găsit un cadavru, acela al servitóreĭ.

— Dér . . . bărbatul?

— Bărbatul s'a găsit înecat şi lovit de un pumnal între umerĭ.

— In ce loc?

— La Nesle.

— Pe viaţa mea! d-le staroste, strigă regele, dér şciĭ că acestea daŭ uă sumă de patru omuciderĭ?

— Patru, sire.

— Si acel soldat mort?

— Sire, am făcut uà anquetă ce 'mĭ a dat resultate fórte straniĭ.

Regele 'l privi cu curiositate.

— Din acéstă anquetă, urmă Joseph Miron, resultă că burgesul Samuel nu a fost omorît în casa luĭ, ci pe marginea Seineĭ, şi câte-va picăturĭ de sânge aŭ fost aflate pe uă piatră de sub podul Saint-Michel.

Carol IX tressări şi uă presimţire 'ĭ spuse că în tóte acestea René Florentinul se afla amestecat.

Joseph Miron urmă :

— Burgesul Samuel a fost lovit între ceĭ duoĭ umerĭ de un pumnal. Un bărbier chirurg, pe care 'l am adus, a declarat că mórtea trebuise a'ĭ fi grabnică. Apoĭ cadavrul a fost aruncat în apă. Dér, lucru straniŭ, rana pare a fi fost făcută cu acelaş pumnal ce a lovit pe bĕtrânul Job şi servitórea. . .

— Si pe soldat? ḑisse regele.

— Oh! nu, sire.

— Ce spuĭ! ḑise Carol IX cu totul interesat de acéstă istorisire.

— Bătrânul Job, burgesul Samuel şi servitórea aŭ fost loviţĭ cu un pumnal triunghiular si de fabrica francesă.

— Pe când soldatul? . . .

— Soldatul a fost lovit cu un stylet italian, de formă pătrată şi ce n'a făcut de cât uă rană aprópe nevĕḑută Cu tóte acestea, adăogă el, tot între ceĭ duoĭ umerĭ, ca şi burgesul, a fost lovit, şi rana a trebuit sĕ aducă îndată mórtea.

— Écă, murmură, regele, ce nu înţelegea încă.

— Afară de acésta, reluă Joseph Miron, pumnalul ce se afla atîrnat la brîul soldatuluĭ, semăna cu totul dupĕ formă aceluia ce a lovit pe burges şi ceĭ duoĭ servitorĭ aĭ sĕĭ.

— S'ar putea crede óre, că assasinul sĕ fi schimbat arma?

— Nu, sire! aŭ fost duoĭ assasinĭ, sunt maĭ mult ca sigur. Amênduoĭ aŭ omorît pe burges sub podul Saint-Michel.

— Bun.

— Si, înainte de a 'l arunca în apă, eĭ 'l aŭ jefuit.

aŭ luat cheia caseĭ ce o avea în bosunar, şi prin mijlocirea aceleĭ cheĭ aŭ intrat în casa luĭ.

— Ah! încep a înţelege, ḑisse regele. Dér .... soldatul?

La cuvêntul «strada Urşilor» micul Bearnes se apropiase de mésă.

— Soldatul era unul din assasinĭ. Complicele sĕŭ 'l a omorît pentru a nu împărţi cu dênsul ceea ce se afla în ladă.

— Sciĭ, d-le staroste, ḑisse Carol IX, că este un lucru grav de a aduce ast-fel uă acusaţie, în contra unuĭ soldat!

— Sire, am a aduce uă acusaţiune şi maĭ gravă.

— Ce spuĭ!

— Atât de gravă, în cât rog pe Majestatea Vóstră de a mĕ asculta numaĭ între patru ochĭ.

Regele se ridică, pucin mişcat, făcu un semn şi duse pe Joseph Miron în cea l'altă parte a saleĭ.

— Sĕ vedem! ḑisse el, te ascult . . .

Şi el murmură cu veselie:

— Acesta e un fapt înadins! 'mĭ e fóme numaĭ uă dată pe an, şi tocmaĭ în acea ḑi nu mĕ lasă sĕ mănânc.

XXVI

Descoperirile luĭ Joseph Miron, staroste de comercianţĭ, produsese uă óre care mişcare printre comeseniĭ regeluĭ Carol IX; mişcare fórte neplăcută, căcĭ deja, la acea epocă, se presimţeaŭ ideĭ indipendenţĭ şi turburărĭ viitóre a burgesilor din Paris.

Regele conduse pe Joseph Miron îndestul de departe de masă, ast-fel că nu se putu auḑi cea ce vorbeaŭ; dér comeseniĭ Majestăţeĭ Sélle nu 'ĭ păräseaŭ cu privirea.

— Domnilor, ḑisse încet d. de Pibrac, se simte ceva rĕŭ: regele încruntă sprincenile, şi 'mĭ pare că buzele 'ĭ pălesc: acesta e un semn de furtună.

— Vaĭ de René! murmură Noë la urechea princiuluĭ.

— Aceştĭ neguţătorĭ aŭ devenit de uă îndrăsnélă nepomenită! gângăni Crillon. Pentru un burges omorît, déca eĭ ar fi ascultaţĭ, s'ar aduna parlamentele . . .

Pe când comeseniĭ regeluĭ vorbeaŭ cu jumĕtate vocea, Joseph Miron, falnicul staroste, ḑicea luĭ Carol IX:

— Sire, este timpul ca Majestatea Vóstră, prin câteva ordine straşnice, sĕ facă dreptate faciă cu streiniĭ.

— Ce voeşcĭ se ḑicĭ, D-le staroste?

— S'a găsit la nenorocitul argintar, un pumnal de formă italiană, acel stylet cu care soldatul a fost omorît . . .

— Ah! ḑisse regele, aĭ acel pumnal?

— Da sire, écă'l.

Si starostea scósse styletul de sub mantia sea.

La vederea aceleĭ arme, regele, ce 'şĭ reaminti că 'l a vĕḑut la brîul luĭ René şi că chiar a admirat lucrătura, căcĭ mânerul era de minune sculptat, regele tressări şi făcu uă mişcare.

— Dă-mĭ acésta, ḑisse el, şi sfîrşéşce-ţĭ descoperirea, d-le staroste.

— Cu pumnalul, urmă Joseph Miron, se maĭ afla uă cheiă . . . assasinul a uitat tóte acestea pe un scaun. Acéstă cheie, sire, e de uă lucrătură minunată şi nu se fabrică, sunt sigur, assemenea cheĭ în regat. Numaĭ un italian . . .

— Dă-mĭ acea cheie, întrerupse cu vioiuciune Carol IX.

Si el luă cheia ce starostele 'ĭ o întinse.

— D-le Joseph Miron, 'ĭ ḑisse el atuncĭ, este de netrebuinţă de a maĭ pronucia óre carĭ nume. Intórce-te a casă, te assigur, pe parola mea, că se va face dreptate.

— Sper, sire, rĕspunse el cu siguranţă.

El salută cu respect şi se retrase.

Atuncĭ regele se repuse la méssă, şi el nu spuse un cuvênt din celle ce starostea 'ĭ descoperisse; dér dupĕ ce păstră tăcere în timp de câte-va minute ḑisse:

— D-lor, vĕ a'şĭ fi fórte îndatorat, de a nu repeta celle ce s'aŭ ḑis aci. Voesc sĕ luminez acéstă afacere maĭ 'nainte de a fi împrăştiată.

Apoĭ, adăogă îndreptându-se către d. de Pibrac:

— Veĭ preveni pe regina mamă că 'ĭ voiŭ da uă visită în astă-séră.

Regele pronuciă aceste din urmă cuvinte cu un accent de mânie, ce fu observat de comesenĭĭ seĭ.

Din acel moment, regele nu mâncă de cât cu neplăcere şi remase tăcut şi gânditor.

Comesenĭĭ se priveaŭ cu uimire. Numaĭ Henric şi Noë 'şĭ schimbaŭ câte-uă détă privirĭ.

In fine regele se ridică de la méssă.

— Anunciă pe regina-mamă, ḑisse el luĭ Pibrac.

Căpitanul gardilor se ridică şi eşi fără a ḑice un singur cuvênt.

— Domnilor, vĕ salut! ḑisse regele depărtându-se ast-fel de gentilhomĭ, cărora le făcusse onórea de a'ĭ învita la méssă.

— Pre legea mea! murmură d. de Crillon, déca soldatul, ce a stricat ast-fel pofta regeluĭ, trăia, 'ĭ aşĭ rupe eŭ însumĭ junghetura.

Henric şi Noë eşiră ceĭ din urmă.

Dér în momentul când Henric trecea pragul, el zări pe Raoul în anticameră, ce 'ĭ făcea un semn mysterios.

Princiul se apropiă de pagiŭ:

— D-le de Coarasse, 'ĭ ḑisse Raoul, am uă însĕrcinare pentru d-ta.

— Ah! ḑisse Henric, şi de la cine?

— De la Nancy...

— Adevĕrat, micul meŭ?

— Da, domnule.

— Si ce vroeşce cu mine Nancy?

— Ea m'a însĕrcinat de a vĕ spune că este *durere de cap* şi *durere de cap*.

— Bun!

— Si că acésta ar fi una care s'ar potoli póte, déca mergeaĭ sĕ te preumbli pe marginea apeĭ.

— La ce oră ?

— La ḑece ore, ḑisse pagiul.

— Si acésta e tot, amice Raoul ?

— Tot . . . Domnule.

— Eĭ bine ! 'ţĭ mulţumesc . . . la revedere !

— D-le de Coarasse, ḑisse Raoul, mĕ értă . . . am uitat . . .

— Ah !

— Am uitat de a vĕ reaminti că . . . 'mĭ a 'ţĭ făgăduit . . .

— Da, de a vorbi pentru D-tea luĭ Nancy, nu e aşa ?

In loc de a respunde, Raoul se mulţumi de a se roşi.

— Eĭ bine, fiĭ linişcit, ḑisse princiul, mĕ voiŭ ocupa de tine.

Vorbind ast-fel, Henric privea orologiul ce sĕ găsea în anti-cameră.

Era abia nouĕ ore.

— Ce voiŭ face pênă la ḑece ore ? 'şĭ ḑisse el.

Dér d. de Pibrac, ce 'şĭ împlinise însărcinarea ce 'ĭ dedesse regele, se întorcea şi 'ĭ ḑisse trecênd :

— Ascéptă-mĕ, seignorul meŭ. . .

Henric şi Noĕ remasseră în anti-cameră, de unde auḑiră pe căpitanul gardilor ḑicênd regeluĭ :

— M. S. regina mamă se află în acest moment la d-na Margareta.

Regele rĕspunse :

— Eĭ bine, voiŭ merge a o găssi la Margot.

D. de Pibrac eşi de la regele şi ḑisse celor duoĭ tinerĭ.

— Veniţĭ cu mine . . .

— Hum ! 'şĭ ḑisse princiul, mĕ prind că d. de Pibrac voeşce sĕ ne cestioneze şi că 'şĭ bănueşce că noĭ şcim maĭ multe ca dênsul asupra întêmplăreĭ din nóptea trecută.

Princiul se încela. D. de Pibrac nu 'şĭ bănuisse un singur moment nicĭ care fu adevĕratul assasin a lŭĭ Samuel Loriot, nicĭ că Henric şi Noë se aflaŭ într'un mod indirect amestecaţĭ în acéstă îngrozitóre afacere.

Căpitanul garḑilor duse pe ceĭ duoĭ tinerĭ la dênsul şi închise uşa cu zăvorul. Indată ce eĭ fură intraţĭ, el ḑisse surîḑênd:

— Seigneurul meŭ, regele va merge la d-na Catherina, ce se află în acest moment la princesa. Mĕ prind că, assemenea mie, Alteţa Vóstră e curiósă de a şci ce se va petrece. Starostele comercianţilor a spus multe regelŭĭ.

Henric surîse:

— Nu ghiceşcĭ? ḑisse el.

— Sĕ ghicesc . . . ce?

— Cine e asasinul lŭĭ Loriot?

— Ah! D-ḑeul meŭ! ḑisse Pibrac, unde'mĭ era dér capul? acest nume de Loriot care e pronunciat înainte de uă oră nu mĕ mişcase. Dér, e acel burges a căruĭ femmiă a'ĭ scos'o din ghiarele lŭĭ René.

— Da, făcu princiul cu un semn din cap.

— Dér atuncĭ? . . .

— Atuncĭ . . . René a fost maĭ fericit a duoa de cât ânteia óră.

— El a răpit femmeia?

— Oh! nu, ḑisse princiul, dér a omorât pe bărbat. Cât despre femmeiă, ea e într'un loc sigur.

Atuncĭ Henric istorisi căpitanulŭĭ garḑilor uimit, tot ce se petrecuse de duoĕ ḑille.

— Ah! seigneurul meŭ, ḑisse în fine Pibrac, şciĭ că jocĭ un joc îngrozitor? . . .

— Aş? nu mĕ tem de René.

— Teme-te de el, din contră, seigneurul meŭ. René e fórte periculos. Jocul e început, nu te retrage . . . dér

fiĭ tot atât de prudinte ca şi curagios, căcĭ, fără de acésta, eşcĭ perdut.

D. de Pibrac deschise atuncĭ dulapul cu cărţĭ de vênătóre şi arătă trecerea secretă.

— De sigur, ḑisse el, nu mĕ maĭ înpinge curiositatea, dér presimţirea pericoluluĭ. Trebue sĕ şcim cu orĭ-ce preţ ce se va petrece între regina-mamă şi regele.

— Haidem! ḑisse Henric.

Noĕ rĕmase în camera d-luĭ de Pibrac, şi acest din urmă, ca şi Henric, se strecură cu paşĭ furişĭ în trecerea secretă.

Henric puse ochiul la deschiḑĕtura practicată prin piciorul Christuluĭ.

Margareta şi regina se aflaŭ singure.

Margareta ḑicea:

— Ce póte voi regele la acéstă oră? sĕ ḑice că de aḑĭ diminéţă e fórte bine dispus.

— E bine dispus pentru-că nu'ĭ am vorbit de afacerile statuluĭ, respunse regina-mamă cu amărăciune; regeluĭ nu 'ĭ se uraşce de cât când 'ĭ vorbeşcĭ de binele regatuluĭ sĕŭ.

— Pentru-că, orĭ şi cuĭ, 'ĭ se cam uraşce cu politica, murmură juna princesă.

Regina n'avu timp de a rĕspunde, căcĭ nişce paşĭ se auḑiră şi un şambelan deşchiḑênd uşa, anunciă:

— Regele!

Carol IX intră.

Margareta şi regina-mamă se aşceptaŭ a 'l vedea surîḑênd; dér rĕmaseră uimite vĕḑêndu'l palid, tăcut, cu sprîncenile încruntate.

— Bună-sĕră Margot, ḑisse el sĕrutând mâna soreĭ sélle.

Apoĭ se înclină cu răcélă înaintea mameĭ:

— Bună-séra, Dómnă, ḑisse el.

Regina-mamă îl privea mai mult cu curiositate de cât cu spaimă.

— D-nă, ḑisse regele după un moment de tăcere, viŭ vĕ preveni că va fi mâne adunare de parlament.

Regina făcu uă mişcare de mirare.

— Si viŭ a te ruga să asistĭ, urmă regele, căcĭ se va judeca un mare vinovat.

Catherina nu înţelegea şi urma de a privi pe regele cu uimire.

— Vinovatul, urmă Carol IX, va fi condamnat la suplicĭul *róteĭ*, şi sentinţa va fi esecutată mai nainte de treĭ ḑille.

— Dĕr de ce vinovat vorbescĭ sire? întrebă regina.

— D'un tâlhar, d'un miserabil assassin.

Regina tresări.

— Dĕr, ḑisse ea, pe hoţĭ şi pe assasinĭ privesce pe marele staroste, sire, ĕr nu pe mine.

— Te înşelĭ, d-nă.

— Si credeam că Majestatea Vóstră avea sĕ 'mĭ vorbéscă de verĭ un princiŭ séŭ seigneur ce conspirase în binele statuluĭ séŭ aceluia al corónei...

— Conspiratorĭĭ, d-nă, sunt aceĭa care prigonesc poporul, adăpostindu-se sub protecţiunea regală pentru a sugruma burgesĭ liniscĭţĭ şi aĭ jefui...

Catherina de Medicis înţelese tot; ea 'şĭ reaminti că René în ajun, 'ĭ ceruse viaţa unuĭ om.

— Aĭ protegiat dĕr niscare-va miserabilĭ, sire? ḑisse ea.

— Eŭ, d-nă? nu. Dĕr dumneata?

— Eŭ?

— Ascultă-mĕ dĕr, d-nă, ḑisse el cu răcélă, ascultă-mĕ.

— Te ascult, sire.

— S'a assassinat, în strada Urşilor, nóptea trecută, în înduoitul scop de a 'ĭ răpi femmeia şi de a 'l jefui, un argintar numit Loriot..

— Un huguenot, cred, întrerupse regina.

— Un burges din Paris, d-nă.

— Eĭ bine? ḑisse regina.

— Assassinul a uitat în casa victimeĭ sélle un pumnal şi uă cheie.

— Oh! 'şĭ ḑisse Catherina, nemernicul!

— Acel pumnal şi acea cheie, écă-le, ḑisse regele.

Si el arătă celle duoĕ objecte regineĭ ce nu 'şĭ putu stăpâni uă mişcare.

— Nu recunoscĭ acéstă armă? întrebă regele.

— Nu, sire... Cum vroescĭ?...

— Aidea-de! d-nă privesce'o bine... pe lamă se află uă iniţială... este aceia a favoritulŭĭ d-télle.. a luĭ René Florentinul!

La rândul eĭ regina era palidă şi tăcută.

— Déca René a făcut crima, 'l voiŭ pedepsi, ḑisse ea.

— Oh! mĕ értă, replică regele, acésta nu te privesce d-nă. Acésta e afacerea parlamentuluĭ şi în urmă a călăuluĭ...

— Sire, ḑisse ea, René e un servitor devotat... el a făcut marĭ serviciĭ.. el a scăpat coróna descoperind un complot.

— E un assassin, d-nă.

— Dér sire, pentru un burges...

Regina abia pronunciase acest cuvênt cu dispreţ, când 'şĭ muşcă buzele şi înţelese că René era perdut voind a 'l scăpa.

— Un burges! strigă Carol IX, cu mânie, un burges! dér burgesiĭ, d-nă, vor fi aceia ce vor resturna într'una din ḑille tronul meŭ, décă nu voiŭ lua séma! Maĭ 'nainte de opt ḑille, René va fi dat de viŭ supliciuluĭ rótei pe piaţa greveĭ!

Si regele se ridică cu grăbire şi eşi, fără ca regina sĕ cugete a'l popri.

Regele plecat, Catherina şi Margareta se priviră.

— Acest René, ḑisse în fine regina, e un miserabil ce va sfârși prin a face a mĕ certa cu totul cu regele.

Margareta tăcu.

— Dér, adăogă Catherina, 'mĭ e trebuincios, 'l voĭŭ scăpa.

Si regina eși la rândul eĭ, fără îndoială pentru a căuta pe regele.

Atuncĭ Henric se aplecă la urechea d. de Pibrac:

— Haidem! ḑisse el.

— Vin'o! ḑisse căpitanul gardilor.

Eĭ părăsiră trecerea mysterióeă, și când dulapul fu reînchis, Noë 'ĭ privi pe amânduoĭ.

— Eĭ bine! dér, reluă Henric, cam miróse rĕŭ pentru René.

— Așĭ! făcu d. de Pibrac.

— Si, adăogă princiul, va putea fórte bine fi dat supliciuluĭ de viŭ,

Pibrac ridică din umerĭ: — Regele e regele, ḑisse el, dér regina e singură stăpână.

— Ce voescĭ se ḑicĭ?

— Că parlamentul va aquita pe René

— Va îndrăsni óre?

— Déca va ajunge până acollo, ḑisse căpitanul gardilor. Dér parfumorul nicĭ că va fi arestat.

D. de Pibrac se încela, căcĭ în acel moment se auḑi uă bătae la ușă: — Cine e acollo?

— Eŭ, ḑisse vocea luĭ Raoul.

— Ce voeșcĭ cu noĭ?

— Regele vĕ chémă.

— Drace! — murmură căpitanul gascon, ce nu 'șĭ putu stăpâni uă mișcare de gróză. Apoĭ ḑisse princiuluĭ: — Așceptați-mĕ aci... mĕ întorc...

Henric ce nu 'șĭ uita întâlnirea, privi orologiul. — Cu neputință, ḑisse el, sunt ḑece ore... D. de Pibrac, v'așĭ

fi recunoscĕtor de a nu mai deschide dulapul în astă-sĕră...

Si pe când d. de Pibrac mergea la regele, ce fără îndoială voia a'ĭ ordona de a aresta pe René Florentinul, — însărcinare de care d. de Pibrac se temea tare, Henric şi Noë eşiaŭ din Louvru.

. . . . . .

D. de Pibrac intră la regele. — Majestatea Vóstră m'a chemat? întrebă el.

— Da.

— Sunt la ordinile regeluĭ.

— Pibrac, amicul meŭ, ḑisse Carol IX, ce se preumbla cu paşĭ marĭ prin cabinetul sĕŭ, veĭ lua cu tine patru din gardiĭ meĭ, şi 'mĭ veĭ căuta în Louvru séŭ în Paris, pe René Florentinul.

— Majestatea Vóstră, întrebă Pibrac, doresce a consulta stelele?

— Voesc să pedepsesc pe un assassin, ḑisse regele.

Pibrac găsi de cuviinţă de a se arăta că nu înţelege.

Dér regele urmă: — René e acella ce a assassinat pe burgesul Samuel Loriot.

— Alteţa Vóstră 'mĭ ordonă de a 'l aresta?

— De sigur.

— Unde să 'l duc?

— La Châtelet, şi 'l veĭ pune în fére; apoĭ veĭ spune guvernoruluĭ temniţeĭ că rĕspunde despre dênsul cu capul luĭ...

Pibrac se înclină, făcu un pas spre uşe, apoĭ se întórse.

— Ce e? întrebă regele.

— Sire, respunse Pibrac, sunt un sĕrman gentilhome, pe care regina-mamă iubea deja fórte pucin şi care va fi un om perdut, mâne, după ce a arestat pe favoritul d-neĭ Catherina.

— Ce ḑicĭ? ḑisse regele cu mărime.

— Ah! suspină Pibrac, décă Majestatea Vóstră voia

chiar să mĕ trimetă la resbel, aş merge cu mai bună ânimă...

— Ore 'ţi e téma, Pibrac?

— Sire, rĕspunse căpitanul gardilor, déca d. duce de Crillon era însărcinat de acésta afacere, el ar isbuti mai bine ca mine.

Carol IX privi pe favoritul sĕu, apoi cugetă că mama sea era cea mai rĕsbunătóre dintre femmei.

— Ai dreptate, sĕrmanul meŭ Pibrac, ḑisse el, mama mea nu va îndrăsni de a se atinge de Crillon, pe când pe tine...

— Oh! eŭ, ḑisse Pibrac, sunt un om perdut, déca Majestatea Vóstră stăruĕşte ca să arestez pe acel otrăvitor.

— Du-te de caută pe Crillon, ḑisse regele.

După câte-va momente, ducele de Crillon intră.

— Duce, 'i ḑisse regele, 'mi veĭ aresta pe René Florentinul, parfumorul reginei

— Pe viata mea! sire, strigă Crillon, omul fără témă, nicĭ uă dată Majestatea Vóstră nu m'a însărcinat cu ceva mai plăcut.

— Aş ḑice tot ast-fel, d-le duce, ḑisse d. de Pibrac, déca mĕ numém însă Crillon.

— Du-te, ḑisse regele, tot tăcut şi sĕlbatec.

XXVII

Pe când regele dedea ordinul de a aresta pe Rene Florentinul, Henric şi Noë eşiaŭ din Lovru şi întâlnira la douĕ-ḑecĭ paşi de pórtă un om care, învelit în mantaua luĭ, înainta cu paşi marĭ.

— René! esclamă Henric.

Florentinul, căcĭ era el, se popri şi privi pe ceĭ duoĭ junĭ...

— Unde te ducĭ ast fel, messire? întrebă Henric.

René era palid.

— Domnilor, disse René, scuşaţi mĕ, mĕ duc la Louvru şi sunt grăbit; trebue să vĕd pe regina în dată.

— D-ḑeul meŭ, cum estĭ de palid d-le René.

— Sunt palid? gângăni parfumorul.

— Pe credința mea! messire, ḑisse Henric, mergĭ cu uă înfățișare spăimântată, aerul 'ți e tăcut... Ore n'aĭ reușit în marele project ce trebuia sĕ asigure averea și amorul d-télle?

— Nu, messire.

— Ah! drace! Déca mĕ lăsaĭ maĭ mult sĕ consult stelele, alaltă-erĭ sĕră, aș fi putut sfîrși póte de a vedea lămurit acea influență nefastă ce se opunea noroculuĭ d-télle.

Henric vorbea fără batjocorire, cu tonul unuĭ om convins de sciința sea și care nu ține de cât de la mijlóce supra-naturale lucrurile straniĭ ce a descoperit.

El 'și juca atât de bine rolul în cât René creḑu.

— D-le de Coarasse, 'i ḑisse el, 'mĭ s'a întêmplat uă mare nenorocire... dér vĕ voiŭ cere consiliĭ maĭ târḑiŭ pentru acésta... póte mĕ veĭ ajuta... Acum trebue sĕ merg la Louvru.

— Dér ce 'ți s'a întêmplat? Vorbesce...

— 'Mĭ s'a furat séŭ assassinat, — nu sciŭ sigur — copilul meŭ.

— Fata d-télle?

— Oh! nu, ḑisse René, dér pe un tînĕr ce creșceam ca pe copilul meŭ și pe care 'l iubém.

— Este cu putință? ḑisse Henric cu un ton naiv în cât de aci 'nainte Florentinul 'și putea bănui pe lumea întrégă de dispărerea luĭ Godolphin maĭ nainte de a cugeta la el. — Pe onórea mea! d-le René, urmă el, póte că sunt nebun, căcĭ aĭ reputațiunea unuĭ om rĕŭ, și sciŭ că escĭ inamicul meŭ de mórte...

— Eŭ? nu, ḑisse René.

— Aĭ fost, cel pucin.

— V'am ertat.

— Adevĕrat?

— D-ḑeul meŭ ! ḑisse Florentinul cu óre care francheță, 'mĭ am promis de a mĕ face maĭ bun. Fatalitatea pare că mĕ împovară și încep a mĕ căĭ.

— Eĭ bine ! reluă Henric, te vĕd atât de trist, atât de tăcut, în cât 'mĭ inspirĭ óre care interes.

René privi pe Henric.

Princiul sciuse a 'șĭ da phisionomieĭ uă atâta îmfăcisare de francheță în cât viclénul Italian fu prins.

— Si déca Noë și amicul meŭ, vĕ putem fi utilĭ..

René păru că se înduoesce : — Ecă, ḑisse el, 'mĭ aĭ preḑis atâtea lucrurĭ straniĭ, ce s'aŭ îndeplinit pe jumĕtate, în cât am sfîrșit prin a crede în puterea d-téle de a preḑice.

— Trebue dér maĭ mult să creḑĭ că...

— Oh ! eŭ, ḑisse René, cred că 'mĭ am perdut influența.. stelele de erĭ nu 'mĭ maĭ descopere nimic... dér aĭ putea sĕ 'mĭ regăsescĭ copilul meŭ...

— Mĕ voiŭ încerca.

Henric privi cerul : — Ecă uă frumósă nópte, ḑisse el. Dă-mĭ mâna !

René 'ĭ întinse mâna luĭ.

Henric o luă și urmă de a privi stelele.

Tot de uă dată el scóse un țipĕt :

— D-le René, 'ĭ ḑisse el, mergĭ la Louvru ?

— Da, domnule.

— Nu te duce !

— Pentru-ce ?

— Nu șciŭ, dér 'țĭ se va întêmpla uă nenorocire...

— Dér regina m'ascéptă...

— N'aĭ perdut nimic astă-nópte ?

René tresări.

— Nu sciŭ ce sunt, dér vĕd duoĕ objecte a căror formă esactă nu o pot precisa...

René păli și cugetă la pumnalul și cheia sea.

— Nu merge la Louvru, repetă Henric, căci acelle duoĕ objecte ce nu pot defini, .

— Eĭ bine!

— Eĭ bine! 'ţĭ vor aduce nenorocire. Nu te duce...

Henric vorbea cu un ton convins ce mişcă mult pe Florentin.

Un moment René se înduioĭ şi era sĕ se întórcă.

Dér era ora când în fie care sĕră regina 'l aşteptă, şi décă René făcea pe Francia întrégă sĕ tremure, uă încruntare de sprâncenĭ a Catherinei 'l făcea să tremure la rându'ĭ. — Trebue, ḑisse el. Déca stéua se va întuneca destinele să 'şĭ urmeḑe cursul lor, adáogă el cu tristeţă. Bună-séra, domnilor.

Si acel om, atât de măreţ în ajun se depărtă cu capul plecat şi cu tristeţa pe faciă. Dispariţiunea luĭ Godolphin 'l descuragiase cu totul.

Pe când Henric şi Noĕ păreau că se depărtéză, René intră în Louvru, nu prin pórta cea mare, dér prin acea portiţă păḑită de un soldat, prin care Nancy introdusese în ajun pe Henric.

René sui aceiaşĭ scară întunecósă. Numaĭ în loc de a lua galeria la stânga, el se întórse spre drépta şi se îndreptă spre apartamentele reginei-mame. Rene obicĭnuia de a intra printr'uă uşe ce comunica într'un cabinet de toaletă alăturat cu camera de culcare a reginei.

Acea uşe nu era nicĭ uà dată închisă de cât cu clanţa. René o deschise şi intră în cabinet.

Apoĭ îndreptat de uă rază de lumină, el intră în cameră. Camera era deşértă. Dér lampa aprinsă şi hârtiile respândite pe mésă 'l făcu sĕ 'şĭ ḑică: regina nu póte fi departe.

Si, în adevĕr, nu după mult timp, paşiĭ reginei-mame se auḑiră în camera vecină.

Catherina eşind de la fiica sea, alergase după regele.

Dér deja regele se închisese în cabinetul séŭ, şi soldatul de la uşa sea se puse înaintea uşeĭ ḑicênd:

— Regele nu primesce.

— Nicĭ chiar pe mine?

— Pentru Majestatea Vóstră chiar a fost dat ordinul, ḑisse soldatul.

Catherina se întorcea decĭ la dênsa cu mânia în animă, când zări pe René.

— D-nă, strigă René ce nu prevĕḑu celle ce eraŭ sĕ se petrécă... viŭ a vĕ cere dreptate.

— Dreptate! ḑisse regina dându-se înnapoĭ cu un pas.

— Da, d-nă.

— Si ce 'ţĭ aŭ făcut maestre René? strigă regina a căreĭ furie René nu o înţelesese încă.

— 'mĭ aŭ assassinat séŭ răpit un copil ce avém la mine.

— Ah! — ḑisse Catherina, care privi cu sânge rece pe parfumor. Apoĭ adăogă: — Este straniŭ, sĕrmanul meŭ René, se petrec lucrurĭ straniĭ în Paris. Aşa pe când 'ţĭ răpeaŭ copilul..

— Eĭ bine! ḑisse René curios şi vĕḑênd în fine că regina era palidă şi că ochiul eĭ scânteia de furie.

— In acel timp, urmă Catherina, se assassina un burgez din strada Urşilor, un bĕtrân, uă femeie şi un soldat.

— Adevĕrat? ḑisse René a căruĭ voce tremura.

— Si omorîtul a lăsat uă cheie şi un pumnal în casă.

René deveni sérbăd.

— Si acel pumnal, exclamă Catherina a căreĭ mânie se arătă tot de uă dată, era al teŭ, miserabile!

Catherina vorbind ast-fel aruncă uă privire fulgerătóre Florentinuluĭ...

— D-nă... gângăni el... 'mĭ aĭ permis... d-ta...

— Tacĭ, infame!

René aplecă capul şi începu sĕ tremure.

Catherina urmă: — Dér de astă-dată, 'mĭ trag înapoĭ protecţiunea ce a făcut sĕ fiŭ urîtă de întréga curte...

— D-nă...

— Starostele comercianţilor a mers de a cerut dreptate regelui, vocea publică te acusă, şi regele a permis ca justiţia să 'şi urmeze cursul.

René se cutremură.

— Tu veĭ fi arestat, judecat de parlament, condamnat şi dat supliciului rótei de viŭ.

Pronunciând aceste cuvinte, regina privi pe René. René avea înfăcişarea unui condamnat ce 'şi aşcéptă ora supliciului. Dér Catherina ţissese ea însăşi cu duoĕ ţille maĭ nainte, eraŭ atâtea secrete între el şi René în cât mila 'i coprinse anima.

— Eca, ţisse ea, nu pot alt nimic de cât a'ţi da povaţa să fugĭ.

René, ca perdut, o privi.

— Fugĭ, ţisse ea, fugĭ cât de îngrabă!

Si ea 'i arăta uşa, şi Florentinul înţelesese că nu maĭ remânea îndoială. René 'şi luă mantaua şi voi să sĕrute mâna reginei. Dér ea 'l respinse:

— Indărăt! assassine! ţisse ea.

René aplecă capul si eşi

Atunci Florentinul eşi în sală, şi cu capul ameţit, alergă spre portiţa prin care intrasse.

Cum voia să ésă so'datul se opuse cu arma.

— Nemernicule! ţisse René cu un ton de siguranţă. ore nu mĕ cunoscĭ?

— Escĭ messire René, ţisse soldatul.

— Atunci lasă-mĕ să trec.

— Nu, ţisse soldatul. Am ordin, d-le René...

— Dér cum maĭ lăsat să intru...

— Aşa 'mĭ a fost ordinul.

— Si de la cine?

— De la regele.

René, spăimântat, fugi; resui scara cea întunecósă şi intră la regina:

— D-nă, ḑisse el cu disperare, portiţa e păḑită.

— Ei bine! ḑisse regina, deschiḑênd uşa camereĭ sélle ce rĕspundea în apartamentele celle marĭ, écă, eşĭ pe aci! póte că gardiĭ scăreĭ celeĭ marĭ nu a primit încă acest ordin.

René strebătu prin apartamentele cele marĭ şi ajunse la scară. Duoĕ sentinele se aflaŭ pe ântêia tréptă. — Loc! strigă René.

— Sentintele se dete la o parte. La capătul de jos al scăreĭ se aflaŭ alte duoĕ sentinele.

— Loc! repetă René.

Aceştia asemenea 'ĭ făcură loc.

— Sunt scăpat! 'şĭ ḑisse el.

El strebătu curtea Louvruluĭ şi ajunse sub boltă.

La acea oră marea uşă a regesculuĭ edificiŭ era totdéuna închisă, dér era în destul sĕ bată la ferăstruia corpuluĭ de gardă, pentru ca ea să se deschidă.

René bătu. — Deschideţĭ! ḑisse el.

Un soldat eşi.

— Cine eĭ? întrebă el.

— Eŭ..

— Numele?

— René.

Parfumorul sperase că numele luĭ 'ĭ va deschide uşa. De abia 'l pronunciă, când un om eşi din corpul gardilor. Acel om era Jean, ducele de Crillon. — Hola! strigă el, la mine!

La acea voce tótă garda eşi.

— D-le, ḑisse René, póte că nu mĕ recunósceţĭ?

— Aud? ḑisse el cu mărime.

— Sunt René.

— Arestaţi-mĭ pe acest caraghios! ordonă ducele, ce nu se înjosi a 'ĭ rĕspunde, şi luaţeĭ spada.

Florentinul înţelese că Crillon priimise ordine.

Un soldat 'i luă spada şi el nicĭ nu cugetă de a o scóte pentru a se apăra.

Atuncĭ Crillon luă acea spadă, o scóse din técă, pe care o aruncă departe de el, şi ţinênd'o cu uă mână de mâner şi cu cealaltă de vêrf, el o frânse pe genuchiul luĭ.

— Ecă, ḑisse el, cum se tratéḑă aventurierĭi ce imitéză pe gentilhomiĭ şi acusă pe ómenĭi regeluĭ... Aşa! acum puneţĭ lanţurĭ acestuĭ assasin, ordonă el.

Nu se aflaŭ lanţurĭ prin corpul gardilor, dér nu lipseaŭ frînghiĭ. Dupe un semn al luĭ Crillon eĭ legră mânile parfumoruluĭ la spate.

— Acum, urmă Crillon, deschid'e-ţĭ uşa..

Uşea se deschisse.

Duoĭ soldaţĭ se puseră la drépta şi la stânga luĭ Réné.

Crillon 'l împinse înainte :

— Umblă! nemernicule! 'i ḑisse el.

Era pentru prima óră ca un seigneur al curţeĭ sĕ trateze atât de cavaleresce pe parfumor, acel om a căruĭ favóre fusesse până atuncĭ atât de mare în cât fie care tremura de a nu'i displace.

— Pe credinţă de Crillon! murmură ducele acéstă, afacere cu care m'a însărcinat regele e cam neplăcută; dér, pentru că nimenĭ nu vroia a se însărcina, m'am vĕḑut nevoit de a o lua asupra mea.

Si el duse pe René la Châtelet, a căruĭ uşĭ se deschiseră înaintea luĭ.

Spre nenorocire pentru René, guvernorul de la Châtelet era un soiŭ de Crillon cu piciórele scurte, un gentilhom de neconrupt şi fără témă, un vechiŭ soldat ce se numea sir de Fouronne şi care ura pe toţĭ aceĭ curtesanĭ italienĭ veniţĭ în Francia.

— D-le, 'i ḑisse Crillon, veḑĭ acest om?

— Da, de sigur, acesta e René Florentinul, ḑisse sir de Fouronne.

— Eĭ bine! e un asassin care va fi dat supliciuluĭ róteĭ din ordinul regeluĭ.

Sir de Fouronne privi pe René.

— Asta trebuia de mult făcută...

— Iţĭ 'l încredinţez, adăogă Crillon, şi rĕspundĭ de el cu capul d-télle.

— Rĕspund, ḑisse cu simplicitate guvernorul.

René înţelesse, intrând înăuntru, undeĭ puseră férele de picióre, că nu avea de aşceptat milă. Ah! murmură el, déca ascultam pe acel sir de Coarasse, acel îndrăcit Bearnes, ce citesce fiitoriul în stele...

. . . . . .

Pe când uşile celle gigantice de la Châtelet se închideaŭ assupra luĭ René Florentinul, Henric şi Noë convorbeaŭ la lumina luneĭ, şeḑênd pe marginea apeĭ, aşceptând ca ḑece ore sĕ sune la biserica Saint-Germain-l'Auxerrois.

— Noë, amicul meŭ, ḑicea Henric, cum creḑĭ tu că 'mĭ împlinesc rolul de astrolog?

— De minune!

— Sciĭ că a fost ceva greŭ, micul meŭ...?

— De sigur, că da!

— A încredinţa pe un om, ce se bucură de numele de fermecător că eştĭ maĭ fermecător ca el, acésta e frumos!

— Dér periculos...

— Aş! pentru un moment 'mĭ a fost milă de el, atât era de speriat; dér mila mea n'a influenţat întru nimic, el s'a dus sĕ caḑă într'uă cursă.

— Eŭ sunt de părerea luĭ Pibrac.

— Si ce ḑice Pibrac?

— Că va eşi din Châtelet, şi că, déca nu esse, parlamentul 'l va aquita.

— Oh! ḑisse Henric.

— Aş! veĭ vedea. Si cum maĭ curênd seŭ maĭ târḑiŭ va afla că 'ĭ am făcut atâtea...

Dér Henric întrerupse pe însocitorul sĕŭ.

— Noë, amicul meŭ, ḑisse el, 'mĭ vine uă idee, uă idee minunată!

— Sĕ vedem.

— Si care ne va pune pentru tot-déuna la adăpost de mâniele şi rĕsbunările acestuĭ afurisit Florentin.

— Ah! ḑisse Noë, sĕ vedem dér acea idee.

— Paola te iubesce, nu e aşa?

— La nebunie.

— Eĭ bine, răpesce'o.

— Drace! asta e un lucru grav.

— Acesta va fi un amanet.

— Fie! Dér unde s'o ducem.

— Cu Godolphin. Godolphin iubesce pe Paola. Déca Paola consimte a'ţĭ remânea prisonieră, nu va maĭ fi trebuinţă de a închide pe Godolphin.

— Ah! aşa e! ḑisse Noë, ideea e bună, şi voiŭ cugeta

— Te sfătuesc.

— Si de astă-séră voiŭ sonda pământul.

— Te ducĭ dér?

— Veḑĭ bine!

În aceĭ moment ḑece ore sunară.

— Si eŭ, ḑisse Henric, voiŭ vorbi rĕŭ de princiul de Navarra.

Ceĭ duoĭ junĭ după ce 'şĭ deteră mâna se despărţiră. Noë se îndreptă spre podul Saint-Michel, Henric începu a se preumbla în susul şi josul apeĭ aşceptând pe Nancy.

Nancy nu întârḑiă de a apare pe pragul porţeĭ. Ea tuşi, Henric se apropie.

Soldatul care cu pucin maĭ nainte se opusese cu atâta vioiciune luĭ René Florentinul părea acum că dórme. Cu tóte acestea nu era acelaşĭ din séra trecută.

— Se vede, 'şĭ ḑisse Henric, că acesta e ordinul obicĭnuit.

Nancy 'ĭ luă mâna şi se îndreptă cu el spre scara întunecósă.

Princiul se urcă, dus de Nancy.

Scara era maĭ întunecósă ca niciŭă dată, şi ea păru princiuluĭ că devenise maĭ lungă.

— Dér, ţisse el, urmând de a se sui, 'mĭ pare că nu era aşa de sus.

— Este adevĕrat.

— Cum! Louvrul a crescut?

— Nu, ţisse cameriera.

— Atuncĭ, d-na Margareta...

— Sit.

— Ea s'a maĭ înălţat cu un etagiŭ?

— De loc.. Nu.

— Dér... atuncĭ...

— Atuncĭ 'ĭ ţisse Nancy la ureche, aĭ uitat că adessea princiĭ se căsătoresc prin procuraţiunĭ?

— Fără înducială.

— Eĭ bine! astă-sĕră ea face ca eĭ...

— Ce spuĭ? ţisse Henric.

— Pe mine mĕ veĭ găsi la întêlnire.

Si ţicênd acestea, Nancy deschise uă uşe şi junele princiŭ intră într'uă mică cameră cochetă şi cu totu' parfumată.

— Acésta e locuinţa mea, ţisse Nancy. Poţi sĕ caţĭ la picióre le, melle tot ce 'mĭ veĭ spune va fi fidel raportat... Si Nancy începu a rîde ca uă nebună, închise uşa şi trase zĕvorul: — Aidem! ţise ea, sĕ vedem!... Dér caţĭ dér la genuchiĭ meĭ!...

Henric o privi... Nancy era frumósă... frumósă se ameţéscă capul unuĭ sânt!

XXVIII

Princiul avea nouĕ-spre-ţece anĭ, Nancy póte şéĭ-spre-ţece.

Pĕrul blond şi ochiĭ albaştri a luĭ Nancy în timp de cinci minute 'ĭ ameţiră capul şi 'l făcu sĕ uite pe d-na Margareta ca şi pe frumósa argintărésă.

— Pe legea mea! murmură el; da! da, mĕ voiŭ pune în genuchĭ.

Si el se puse într'un genuchiŭ înaintea luĭ Nancy; luă mâna şi 'ĭ o sĕrută cu galantarie.

— Bun! prea bine!... dísse Nancy; de minune, frumosul meŭ cavaler... acum şedĭ jos...

Si ea 'şĭ trase mâna.

Henric se încercă de a o ţine, dér mâna luĭ Nancy era şue şi satinată, şi ea 'ĭ alunecă printre degete ca un ac.

— Eştĭ încântătóre, dísse Henric, frumósă ca un angel.

— Ce spuĭ?

— Si voesc a 'ţĭ o dovedi.

Princiul 'ĭ luă talia, dér Nancy 'ĭ scăpă şi rise batjocoritor:

— Ah! dísse ea, procura d-neĭ Margareta nu înaintézĕ atât...

Aceste cuvinte uimiră puţin pe princiŭ.

— Cum?... dísse el privind pe Nancy, ce nu înceta de a rîde.

— Eĭ... da!... sciĭ că represint aci pe d-na Margareta.

— Aş! dísse Henric, gândul nu 'mĭ e de cât la tine; eşcĭ încântătóre...

— 'Mĭ s'a spus adesea.

— Si décă voiaĭ sĕ mĕ iubescĭ!...

— Nu! frumosul meŭ cavaler... nu pot...

— Si pentru-ce?

Princiul 'şĭ perduse cu totul capul; el sfârşise prin a lua mâna luĭ Nancy şi se aşedă lângă ea.

— Pentru-ce? dísse ea, tot badjocoritóre, pentru-că eŭ nu sunt uă damă mare séŭ uă princesă.

— Aud? murmură princiul uimit.

— Si că uă fétă de uă nobleţe mică ca mine, sfârşi Nancy, ce n'are de zestre de cât dinţiĭ sĕĭ ceĭ albĭ, pĕrul sĕŭ blond şi ochiĭ sĕĭ albaştri, caută un barbat . . . ér nu alt ceva, d-le de Coarasse.

Răpirea Paoleĭ.

— Si! ḑisse princiul, cine scie? póte că ne vom putea înţelege...

Nancy 'l privi: — Aĭ fi un frumos bărbat, ḑisse ea dér nu voesc pentru treĭ casurĭ.

— Ce spuĭ?

— Cel dîntêiŭ, este că uă fétă ce n'are de cât frumuseţea ca zestre, nu trebue sĕ se mărite cu un gentilhom ce nu posedă de cât spada. Nu se póte scóte unt din duoĕ petre.

— Póte sĕ se întêmple sĕ 'mĭ vie verĭ uă moscenire de unde-va.

— Oh! ḑisse cameriera, trebue sĕ fie verĭ un manoir în Spania séŭ verĭ uă vie pe marginele Garonneĭ.

Henric surîse.

— Se vedem al duoilea cas, ḑisse el.

— Nu vênez cu plăcere pe moşiile altora.

Henric 'şĭ reaminti că în ajun el se afla la genuchiĭ Margareteĭ.

— Vênătórele pe propietăţĭ streine sunt fórte încântătóre, ḑisse el.

— Se póte, dér 'mĭ place maĭ mult sistemul de a fi stăpân la el.

— Bun, şi al treilea?

— Ah! al treilea, ḑisse Nancy, e cel maĭ serios.

— Adevĕrat?

— Da, da... şi voesc a'l păstra pentru mine.

— Cum... nu se póte... frumósa mea copilă.

— Déca voescĭ 'ţĭ 'l voiŭ spune, d-le de Coarasse.

— Sĕ vedem!

— Eĭ bine! pentru-că... *'mĭ am dat cuvêntul.*

Acest cuvênt pe care juna fétă apăsă, făcu pe princiul sĕ tresară.

— Ah! D-ḑeul meŭ! strigă el, şi eŭ promisesem luĭ Raoul... sermanul Raoul!

Nancy se roşi. Henric 'ĭ luă mâna:

— Ertă-mĕ, mica mea, ḑisse el; încelĭ cu bună-voinţă pe femeia ce iubescĭ si maĭ bucuros pe aceia ce nu iubescĭ...

— Drace! frumósă morală...

— Dér nu calcă cine-va cuvêntul sĕŭ, şi eştĭ atât de

neântătóre în cât uitasem făgăduiala ce am făcut lui Raoul...

— Dér, ḑisse cu vioiciune Nancy, n'am spus că era Raoul...

— Nu, de sigur ; dér facia 'ţĭ a devenit atât de seriósă în cât nu m'aș putea îndoi.

Nancy aplecă pucin capul.

— Cel pucin, ḑisse ea, nu 'ĭ spune...

— Oh! fiĭ liniscită...

Henric privi pentru uă ultimă óră pe Nancy.

— Ce păcat! 'şĭ ḑisse el ; am făcut rĕŭ de am promis.

— D-le de Coarase, reluă cameriera ce începu éràşĭ sĕ rîdă, sciĭ că escĭ cam ameţit ?...

— Ce spuĭ ?

— Veḑĭ bine! écă ḑece minute de când te afli aci şi nu maĭ întrebat încă...

— Pentru-ce am venit, nu e aşa ?

— De sigur. Eĭ bine, te afli în camera acésta pentru că d-na Margareta nu a prevĕḑut acest eveniment ce pune tot Louvrul în mişcare.

— Si ce eveniment, mica mea ?

— Mânia regeluĭ din causa omoruluĭ din strada Urşilor.

— Ah! da, ḑisse Henric.

— Si arestaţiunea luĭ René.

— El e arestat ?

— Este un cuart de oră. D. de Crillon s'a însărcinat cu acésta. Si, urmă Nancy, regina-mamă e ca uă nebună ; se preumblă necontenit între ea şi d-na Margareta. Înţelegĭ.

— Da, fără îndoială. Dér pentru-ce, mica mea, erĭ...

— Ah ! eştĭ fórte curios...

— Cum sĕ nu fiŭ ! ḑisse princiul.

— Pentru-că 'mĭ cunoscĭ secretul, trebue sĕ deviŭ amica d-télle, ḑisse ea.

— Eŭ sunt deja al d-télle.

— Adevĕrat ?

— Drace! trebue sĕ mĕ mulţumesc cu atât, căcĭ Raoul...

— Sit!

Nancy puse mica sea mână pe gura luĭ Henric:

— Déca veĭ maĭ pronuncia înca acest nume, nu ve şti nimic.

— Bun! vorbesce.

— Ei bine, d-na Margareta nu suferea de cap erĭ, şi nu avea nicĭ uĕ afacere.

— Ea putea decĭ sĕ mĕ priméscă?

— Veḑĭ bine.

— Pentru-ce dér?...

— Pentru-că femeile sunt capricióse. D-na Margareta s'a temut..,

— S'a temut? şi de cine?

— De dumneata.

Henric simţi uĕ bătae de animă.

— Frumosul meŭ amic, urmă Nancy, anima femeilor va fi tot-deauna un myster. Acea a d-neĭ Margareta e plină de lucruri straniĭ şi de slăbiciuni... Aĭ vĕḑut pe Alteţa Sea pentru prima óră, sunt treĭ ḑille. De sigur mersese la acel bal nu cu voinţa eĭ.. sermana princesă a plâns tótă ḑiua aceia.

Henric avea obiceiul sĕ înţelége lucrurile maĭ din nainte. El surise: — Ea a plâns cu ochiĭ îndreptaţĭ spre Lorraina... ḑisse el.

— Se póte.

— Si dupĕ bal?

— Ea numaĭ plângea, dér era visătóre. Iĭ aţĭ promis sĕ 'ĭ naraţĭ multe asupra curţeĭ de Navarra.

— M'am ţinut de cuvênt 'mĭ pare.

— Da, frumos..., ḑisse Nancy.

— Am ofensat'o óre?

D-ḑeul meŭ! ḑisse Nancy, déca o ofensaĭ n'aĭ fi fost acum aci...

— Dér atuncĭ pentru-ce erĭ?...

— Craca s'a rupt, ḑisse Nancy.

Henric se roşi ca un şcolar şi fu rîndul luĭ Nancy de a'şĭ rîde de dênsul.

— Veḑĭ, ḑisse ea, décă credém maĭ adinéurĭ în manoirul spaniol şi via gasconă, cum aş fi fost de păcălită! Iubescĭ deja pe Margareta... ea te iubesce!...

— Nancy!...

— Nu te apăra, frumosul meŭ fluturaş. Când privescĭ acea frumuseţe strelucitóre, 'ţĭ arḑĭ aripile şi anima.

— Mica mea Nancy, ḑisse princiul ce reluă mâna june fete într'alle sélle, pentru-că nu sunt de cât amicul d-télle spune-mĭ décă voĭ maĭ ascepta mult spre a o revedea?

— Escĭ prisonier aci până ce d-na Catherina consimte a pleca.

— Si atuncĭ mĕ veĭ duce?

— Fără îndoială, n'am intenţiunea de a te păstra aci pentru tot déuna.

— Aş voi bucuros... murmură princiul, ce nu putu a se popri de a nu admira părul luĭ Nancy.

Nancy 'l ameninţă cu degetul:

— Te voiŭ spune luĭ Raoul, ḑisse ea, şi el 'ţĭ va da uă lovitură de spadă...

De uă dată, Nancy se ridică şi păru că ascultă...

— Regina plécă! Vin'o ḑisse ea.

Ea luă pe princiul de mână, 'l făcu sĕ ésă din frumósa eĭ cameră şi 'l duse din noŭ prin scara cea întunecósă.

Camera luĭ Nancy era în etagiul al duoilea; apartamentul Margareteĭ în cel dintêiŭ, sub aceia a luĭ Nancy.

Aveaŭ dér sĕ scobóre un etagiŭ.

Cum intră în sala mysteriósă, Henric simţi că anima 'ĭ bătea.

— Ecă ceva straniŭ, 'şĭ ḑisse el. Aḑĭ-diminéţă, privind pe Sarah, simţém în tocmaĭ aceiaşĭ mişcare. Ore... în adevĕr... voiŭ iubi duoă femeĭ de uă dată?

La uşa apartamentelor princeseĭ, Nancy se popri.

— Un cuvênt, ḑisse ea, punênd mâna pe cheia uşeĭ, şi aplecându-se la urechia princiuluĭ, séŭ maĭ bine ḑis uă povaţă.

— Ascult.

— Fiĭ timid şi nu mĕ trăda.. te voiŭ servi!

Nancy deschise uşea, şi princiul se află în camera Margareteĭ.

Princesa ridică capul şi zări pe Henric.

Uă uşóre roşéţă trecu pe fruntea Margareteĭ.

Ea salută pe Henric cu mâna şi făcu un semn mysterios luĭ Nancy.

Nancy trase zăvórele uşeĭ ce rĕspundea în apartamentele celle marĭ, şi eşi prin acea din sală.

Atunciĭ Margareta privi pe acella ce lua drept un mic gentilhom gascon.

Henric rĕmase în picióre la óre-care distanţă, şi, fidel póte recomandaţieĭ luĭ Nancy, póte supunându-se uneĭ adevĕrate emoţiunĭ, el păstră atitudinea unuĭ amoros cel maĭ respectuos şi cel maĭ timid din lume.

Acéstă încurcătură încântă pe Margareta.

— Ah! d-le de Coarasse, ḑisse ea întinḑêndu'ĭ mâna spre a 'ĭ o sĕruta, cât eştĭ de fericit de a nu fi princiŭ!

Henric surîse, apoĭ suspină.

— Aşĭ voi sĕ fiŭ... murmură el.

— Sĕ nu fiĭ niciĭ uă dată, reluă Margareta. De aḑidiminéţă capul 'mĭ e ameţit de politică; regina-mamă nu 'mĭ lăsă un moment de odihnă.

Henric se apropie cu sfiiciune.

— Seḑĭ jos, d-le de Coarase, urmă princesa. Sper că pentru aḑĭ, numaĭ voiŭ fi neliniscită de mâniele regeluĭ şi de temerile regineĭ mame pentru scumpul eĭ René.

Henric luă un scaun şi 'l puse lângă fotoliul Margareteĭ. . . .

— Veḑĭ, d-le de Coararasse, reluă Margareta, 'mĭ aĭ promis de a 'mĭ istorisi amorurile comteseĭ de Gramont cu princiul de Navarra, fiitoriul meŭ sociŭ?

Cestiunea Margareteĭ descurcă pe Henric, punêndu'l pe tĕrĕmul uneĭ convorbirĭ galante şi vesele.

— D-nă, rĕspunse el, comteta Corisandra trece drept uă femmee frumósă în Navarra.

— Am auḑit, ḑisse Margareta.

— Maĭ cu deosebire când e însocită de bărbatul eĭ.

— Este adevĕrat, ḑisse princesa, că acel sĕrman comte e bĕtrân şi grósnic de urît. Dér şi femmeia luĭ a început, 'mĭ pare a face după voia eĭ.

— Eĭ! eĭ! făcu princiul.

— Ea e nebună, 'mĭ a ḑis, de acel mic princiŭ...

— Nebună! nu... dér o iubea mult.

— Cum! nu o maĭ o iubesce!

— Ea, póte... Dér princiul a încetat de a o iubi.

— Ce 'mĭ spuĭ d-ta d-le de Coarasse?

— Adevĕrul, d-nă.

— S'a întrerupt amorul?

— Da.

— Dér cel din urmă gentilhom sosit din Navarra, d. de Miossens, pe care regina Jeanna d'Albret 'l a însărcinat cu complimentele sélle pentru mama mea, nu 'ĭ a spus acésta.

— Ce 'ĭ a ḑis dér d-nă?

— Am surprins uă convorbire între el şi ea, ḑisse Margareta. D. de Miossens, ḑicea regineĭ-mame: „M. S. regina de Navarra, ţine mult la căsătoria princiuluĭ, n'are de cât uă témă; aceea ca pasiunea luĭ pentru d-na de Gramont sĕ nu fie anevoiască de desrădăcinat.

— Adevĕrat? ḑisse Henric.

— Am conchins că princiul caută ca şi mine de a înlătura unirea ce ne ameninţă.

Henric 'şĭ depuse tóte silinţile de a'şĭ străpâni uă uşóră mişcare.

— Décă princiul v'ar vedea, d-nă, sunt sigur că nu ar urma ast-fel.

— D-le de Coarasse, 'ţĭ am spus deja că nu 'mĭ place linguşitorĭ.

Henric se roşi din nou şi atât de bine în cât Margareta 'l găsi încântător, şi reluă:

— Aşa dér princiul nu maĭ iubesce pe Corisandra?

— Nu, d-nă.

— De când?

— Aprópe de uă lună.

— Dér... cum sciĭ?

— Ah! ḑisse Henric, din duoĕ cause.

— Adevĕrat?

— Cea d'âmtêiŭ e că comtesa de Gramont era de uă gelosie de nesuferit.

— Sermană femeie!

— A duoa e că.. princiul iubesce aiurea...

— Ce spuĭ?

— Si, lucru straniŭ, d-nă, iubesce pe acea ce trebue sĕ 'ĭ fie socie.

— Ce spuĭ d le? strigă Margareta, ce 'şĭ 'năbuşi un strigăt adevĕrat de bucurie.

— Vĕ raportez, d-nă, murmurile şi şoptele curţeĭ de Nerac.

— Aşa dér... el... mĕ va iubi?

— De când a vĕḑut portretul d-télle.

— Ah! ḑisse Margareta rîḑênd. 'mĭ pare că s'aprinde iute...

— E de duoĕ-ḑecĭ 'annĭ, d-nă, şi în ţéra nóstră...

Henric se popri şi privi cu atâta ardóre pe Margareta, în cât ea simţi uă violentă bătae de animă.

— Lĭ bine, eŭ, ḑisse ea, aş pu.. fórte bine sĕ vĕḑ

portretul acestuĭ princiŭ cu cisme şi haine ordinare, şi nu voiŭ deveni nicĭ uă dată nebună...

— Pot sĕ vĕ fac portretul luĭ, d-nă.

— Nu, nu ţiŭ la acésta. Sĕ revenim la comtesa. Ea trebue sĕ fie desperată.

Acéstă întrebare încurcă pucin pe princiŭ.

— Pe credinţa mea! rĕspunse el, écă ce 'mĭ este cu neputinţă a ţice Majestăţeĭ Vóstre, căcĭ am plecat de la Nerac tocmaĭ în timpul când princiul a încetat de a iubi pe comtesa.

— Ah! ţisse Margareta pucin nemulţumită.

— Ast-fel. sfârşi Henric, 'mĭ e destul de greŭ...

— D-le de Coarasse, ţisse Margareta privind orologiul, sciĭ că e fórte târţiŭ?...

Henric se roşi şi se ridică.

— Déca Alteţa Vóstră doresce, 'ĭ pot face mâne portretul princiuluĭ de Navarra.

— Mâne?

Si Margareta roşi la rând 'ĭ

Apoĭ privi pe junele om, al cărui ochiŭ rugător era plin de elocinţă.

— Fie, ţisse ea, vin'o mâne.

El 'ĭ luă mâna, şi acea mână tremura în a sea..

El o duse la buzele sélle, şi acea mână tremura şi mai tare...

El se lăsă se cadă în genuchĭ.

— Dér plecă: strigă Margareta cu totul ameţită şi cu uă voce mişcată.

Ea 'şĭ trase mâna şi strigă:

— Nancy! Nancy!

Princiul se ridică, Nancy deschise uă uşe, 'l luă de braciŭ şi eşi cu el.

— Aidea! 'şĭ ţisse princiul, Nancy spusese adevĕrul... sunt iubit. Aşĭ voi bucuros acum a nu fi princiul de Navarra.

XXIX

Pe când Henric de Navarra mergea spre a vedea pe Margareta, Noë, dupĕ obiceiul ce luasse de treĭ ḑille, nu uită întêlnirea scumpeĭ sélle Paola.

Numaĭ în acea séră, uă curiositate neînţelésă împinse pe junele om de a intra la Malican înainte de a merge a întêlnirea luĭ obicĭnuită.

Afară de acésta Noë avea şi un motiv pentru a intra la Malican, pe care 'l vom vedea. Era ora când soldaţiĭ de gardă la Louvru se schimbaŭ şi aveaŭ libertatea de a reintra în casarma lor de la Saint-Germain-l'Auxerois, in strada Arbre-Sec.

Unuĭ soldat 'ĭ e tot-dé una sete. Cel d'ântêiŭ lucru ce făceaŭ aceia ce eşiaŭ din corpul de gardă al Louvruluĭ era de a se respândi prin cârciumile vecine.

Stabilimentul bearnesuluĭ Malican era unul din cel maĭ bine asortat, şi gentilhomiĭ 'l visitaŭ adesea. Se vedeŭ câte uă dată şi oficieriĭ cum şi ómeniĭ însemnaţi.

In momentul când Noë intră, sala era plină, fie-care masă era înconjurată de consumatoriĭ. Uniĭ jucaŭ pietre, alţiĭ convorbeaŭ. Malican şi frumóssa Myette alergau pentru a servi pe visitatoriĭ lor.

Cu tóte acestea maĭ avéŭ un ajutor încă.

Malican primisse, ḑicea el, pe un nepot ĭul unuĭ frate al sĕŭ ce sosise din patria luĭ, venind la Paris ca sĕ facă ceva parale. Acesta era un băet îmbrăcat dupĕ portul Pyrinienilor, cu un bonet roşiu până la urechĭ, frumos ca uă domnişóră, pucin sfiicios, pucin neîndemânatec şi neavênd încă un fir de pĕr în barbă.

Malican 'l presintase consumatorilor luĭ ḑicêndu-le:

— Myette nu era de ajuns pentru a face tóte aci... écă nepotul meŭ.

— Frumuşel băiat, rĕspunse un soldat. De ce vêrstă e?

— Cinci-spre-ḑece annĭ.

— Numele lui?

— Nuno; acésta e un nume din munţiĭ noştri.

Si Nuno deveni îndată băét de cârciumă.

Noë întrând, schimbă privi înţelegătóre cu el.

Apoĭ merse de a aseḑa la uă mésă liberă şi ceru vin.

Myette alergă pentru a'l servi.

— Ah! écă-te, d-le Noë? 'ĭ ḑisse ea silindu-se de a surîde.

— Da, ḑisse Noë.

— Si amicul d-télle?

— Viŭ din partea luĭ.

— Ah! făcu Myette.

— Cum se găsesce *ea* aci?

— Oh! preă bine... veḑĭ...

— Ceea ce este, ḑisse Noë încet, în limba bearnesă, 'mĭ e témă sĕ nu o descopere.

— Nicĭ uă dată, rĕspunse Myette, nu va fi cunoscută sub acest costum.

— Da, dér ea póte să se trădeze.

— Creḑĭ?

— Drace! déca ea auḑea...

— Ce? făcu Myette cu nelinişce.

— Uă crimă ce s'a comis astă-nópte.

— Unde?

— A cassă la ea.

— Ce spuĭ? făcu Myette, ce nu se afla încă în curentul evenimentelor îndeplinite în strada Urşilor, bărbatul eĭ a fost... înfuriat.

— Vaĭ! nu, sĕrmanul n'a sciut nimic?

— Cum?

— Pentru că era mort. A fost assasinat...

— Cceia ce voiaŭ a 'ĭ răpi femeia?

— Intocmaĭ.

— D-ḑeul meŭ! ḑisse Myette, ar trebui póte sĕ uă prevenim.

— Aĭ dreptate, mica mea.

Dér Noë şi Myette se hotărîse prea târdiŭ.

Deja un soldat în congediŭ intrase şi vorbea cu maĭ mulţĭ alţĭ într'un colţ al săleĭ:

— Ah! ḑisse el, de aḑĭ diminéţă uă mulţime de ómenĭ se îmbulḑesc în strada Urşilor.

— Bah! ḑisse un alt soldat, şi pentru ce atâta lume?

— Pentru că s'a comis uă crimă.

— Uă crimă?

— Uă crimă, déca voescĭ, eŭ găsesc că este numaĭ un mic păcat.

— Dér ce s'a întêmplat?

— S'a assasinat un burges.

La cuvêntul «strada Urşilor» ce el auḑi, micul bearnes se apropiase de mésă unde uă mulţime se grămădisse împrejurul soldatuluĭ.

— Se scie, ḑisse un soldat, că nu e un lucru atât de rĕŭ de a omorî un burges. Déca era un soldat...

— Ceea ce e, ḑisse soldatul în congediu, că afară de acésta s'a maĭ găsit şi un soldat...

— Aidea de!

— Si uă servitóre...

— Ah!

— Si un bĕtrân evreŭ.

Micul bearnes se cutremură şi deveni cu totul palid.

— Ah! aşa dér pentru acésta, ḑisse un al treilea soldat, a venit d. Miron, starostele comercianţilor, la Louvru?

— Si cine scie, ḑisse un noŭ venit, déca nu tot pentru acésta d. duce de Crillon a arestat pe parfumorul regineĭ, messire René Florentinul?

Aceste din urmă cuvinte produseră uă viuă mişcare miculuĭ bearnes.

Ea lăsă sĕ 'ĭ cadă cana cu vin şi se reḑimă de ḑid pentru a nu cădea.

Din fericire tóte privirile erau îndreptate spre soldatul ce vorbea, si niminea din cârciumă nu observă acésta.

Noë și Myeta se apropiaseră de el fără sgomot.

Insocitorul princiului de Navarra se apleca la urechia lui și 'i ḍisse:

— Fii liniscită! ia sema! d-nă, este vorba de bărbatul d-telle! Miserabilul e mort.

Sarah Loriot, căci era ea ce o găsim sub acest costum, Sarah albă ca uă statue, 'și stăpâni mișcarea cu iuțélă și ascultă cu atențiune.

Soldatul urmă:

— Ceia ce 'mi pare straniu, este că acest burges era fórte avut, că 'l aŭ assasinat pentru a'l jefui, și se vede că 'și avea prea bine ascunse bogățiele, căci dupe murmurul public, assasinul a căutat pretutindeni și n'a găsit nimic.

Sarah se gândi la pimniță și 'și ḍisse că omorîtorii bărbatului ei nu descoperisse secretul arcului ce făcea să se mișce uă parte din zidul atelierului, desmascând ast-fel sub-terana în care bărbatul grămadise atâtea avuții.

— Burgesul era dér avut?

— Fórte avut. Era un argintar.

— Argintarul Loriot? ḍisse unul din auditori.

— In tocmai, éca numele lui...

Sarah palidă și tremurândă asculta cu nesaț...

Myetta o luă de braciŭ.

— Ei! vere! ḍisse ea, vin'o cu mine acolo... sus.

Sarah urmă pe Myetta și sui cu acésta scara de lemn ce conducea în etagiul de d'asupra.

Noe urmă pe celle duoĕ femmei.

Repausatul Samuel Loriot, déca ne reamintim din istorisirea pe care frumósa argintăresă 'l făcuse lui Henric de Navarra, fusese în viața lui, un mare miserabil și astfel după mórte n'avea un drept la regretele și rugăciunile femmeei sélle.

Cu tóte acestea, scirea acestei morți fusese atât de

neasceptată pentru Sarah şi uă ameţi atât în cât leşină intrând în mica cameră a Myettei.

Jos în cârciumă, Malican servea pe consumatorí, şi aceştí din urmă sfârşiseră prin a forma un mare cerc împrejurul naratorului crimeí comise în strada Urşilor.

Noë şi frumósa bearnesă cu grăbire 'í aruncă apă pe obraz, íí frecară têmplele cu oţet şi sfîrşiră a o aduce în simţíri.

— D-nă, 'í ḑisse atuncí Noë, mâne diminéţă Henric va veni a vĕ vedea şi vĕ va istorisi cum s'aŭ petrecut tóte acestea. Numaí sĕ n'aí nicí uă témă : René ce a assasinat pe bărbatul d télle şi voia sĕ te răpéscă. René ḑic, a fost arestat şi întemniţat din ordinul regeluí.

Myette şi Noë 'şí petrecură aprópe uă oră pe lângă Sarah şi o puseră în pat.

Noë vorbind cu Sarah privi de maí multe orí pe frumósa bearnesă cu ardóre, si maí mult de uă data Myetta simţi roşindu-se.

— Ah! drace! 'şí ḑisse Noë, am fost atât de fermecat prin ochíí Myetteí în cât n'am maí cugetat la Paola... şi Paola trebue sĕ mĕ aşcepte... şi apoí aş dori a sci ce s'aŭ petrecut la Florentinul.

Noë dupĕ acéstă, cugetare luă mâna Sarheí o sĕrută şi se scoborî.

Myeta 'l urmă.

— Adio, d-le Noë, í ḑisse ea.

— Cum, adio?

— La revedere, am voit sĕ spun.

Soldaţíí părăsisse cârciuma auḑind semnalul de retragere, şi Malican se afla singur.

— Si prisonierul nostru? 'l întrebă Noë.

— El se află tot în pimniţă.

— A mâncat?

— Nu. El plânge... şi 'mí a ḑis că voesce a se lăsa sĕ móră de fóme.

— Hum! 'şĭ ḑisse Noë, el e în stare sĕ facă una ca acésta. Si, pe credinţa mea, 'mĭ vine uă frumóssă idee... Malican?

— Domnule..

— Aprinde felinarul.

— Trebue sĕ viŭ cu d-ta?

— Nu este de trebuinţă. Cred că el nu mĕ va mânca.

— E cu tóte acestea fórte furios.

— Aşĭ, ḑisse Noë, déca va fi furios, 'l voiŭ strânge de gât.

Malican ridică oblonul pimniţeĭ; Noë intră.

In partea cea maĭ din fund. se afla uă parte despărţită printr'uă pórtă de stejar. Treĭ zăvore solide închidéŭ acea uşe asupra prisonieruluĭ de care vorbea Noë.

Insocitorul principeluĭ de Navarra deschise acea uşe şi intră.

Uă fiinţă omenéscă, culcată pe un pat de pae, se ridică cu violeiune auḑind uşa deschiḑêndu-se.

Numaĭ mânile eraŭ libere; şi picióre'le 'ĭ eraŭ atât de bine legate în cât 'ĭ era cu neputinţă de a se ţine şi pe picióre şi maĭ puein încă de a umbla.

Acest om ce acum era luminat de felinarul lui Noë, nu era altul de cât Godolphin.

Godolphin fiinţă debilă şi suferindă, somnambulul obosit prin experienţele luĭ Rene. Godolphin pe care Henric de Navarra şi Noë 'l răpise în nóptea precedintă şi pe care 'l aduse cu ochiĭ legaţĭ la Malican, ce devenise călâul luĭ.

Godolphin se afla într'uă viuă desperare şi facia 'ĭ era scăldată de lacrimĭ. El privi pe Noë şi scóse un strigăt de furie:

— Ah! 'ĭ ḑisse el, ce maĭ voescĭ cu mine? ce vĕ am făcut ca sĕ mĕ ţineţĭ ast-fel închis?

Noe închise după dênsul uşa, puse felinarul jos, se aşeḑă pe paile ce serveaŭ luĭ Godolphin pe pat şi ḑisse:

Viŭ sĕ vorbesc cu d-ta, scumpul meŭ domn Godolphin, şi te consolez...

— Mĕ veĭ libera ?

Noe surîse.

— Oh! nu încă, çisse el; maĭ târçiŭ .. vom vedea....

Godolphin aruncă asupra luĭ uă privire de urĕ. El vedea într'ênsul maĭ mult ca un călăŭ, vedea un inamic.

— Ce voescĭ cu mine, ĭ çisse el, déca nu viĭ a mĕ libera?

— Voesc sĕ 'ţĭ vorbesc.

— Nu te cunosc...

— Aşĭ! dér eŭ te cunosc. Ĕstĭ sclavul, victima luĭ René Florentinuĭ, şi 'l urăscĭ.

Godolphin tresări.

— Cine 'ţĭ a spus acésta?

— Ce 'ţĭ pasă? o sciŭ... dér cum iubescĭ pe fiica sea.

— Ah! strigă Godolphin cu furie, Paola 'ţĭ a spus.

— Paola n'are secrete pentru mine, rĕspunse Noe

Godolphin ĭ privi cu mânie:

— Oh! te urăsc... murmură el, te urăsc!..

— Pentru-că eştĭ gelos.

— Si déca te aşĭ putea spinteca, a'ţĭ bea sângele! urmă somnambulul în prada uneĭ grósnice iritariĭ, aş face-o.

— Aidea, scumpul meŭ domn Godolphin, ĭ çisse el. sĕ ne înţelegem puçin; iubescĭ pe Paola?

— Ah! aşĭ vroi chiar sĕ mor pentru ea.

— Eĭ bine! çisse Noe riçênd. mulţumesceţe de a fi prisonier, acésta 'ĭ este fórte plăcut.

Acéstă glumă a luĭ Noe fuse uă lovitură de trăsnet pentru Godolphin; el scóse maĭ întêiŭ un strigăt de furie şi apoĭ de a'l confunda în tăcere.

— Ah! çisse el, ea e fericită de a mĕ sci aci.

— Drace! ea nu maĭ are păçitor .. Creçĭ d-ta, d-le Godolphin. că uă fétă de duoĕ-çecĭ şi cincĭ annĭ póte

iubi pe un tată ce o face sclavă și pe un om ce se face spionul tatălui ei ?

— Pentru-că o iubesc... gângăni nenorocitul june.

— Ea te urasce... da...

— O ! D-ḑeul meŭ ! ḑisse Godolphin ce 'șĭ acoperi ochiĭ cu mânile, simțind uă așa mare durere în cât Noe 'ĭ se făcu milă.

— Sĕ vedem, 'ĭ ḑisse el cu bunătate, iubescĭ pe Paola, fie! dér ce sperĭ ?

— Nimic, murmură Godolphin.

— Atuncĭ ?...

— Uă dată ce sunt lângă dênsa, sunt fórte mulțumit.

— Aidea de ! ḑisse Noe.

— A o vedea, a o auḑi în tóte ḑilele, chiar când mĕ tratéză cu âsprime séŭ mĕ respinge, este pentru mine paradisul pe pământ...

— Domnule Godolphin, fiĭ sincer, ḑisse Noë iubescĭ pe René ?

— Oh ! făcu el cu desgust.

— Il iubescĭ cu recunoscința unuĭ fiŭ..

Godolphin 'șĭ cletină pucin capul și ḑisse :

— Il urăsc.

— Adevĕrat ?

— Pe sufletul meŭ.

— Si déca cerĭ libertatea, nu este pentru a te duce sĕ 'l găsescĭ?

— Nu, e numaĭ ca sĕ vĕd pe Paola.

Era în vocea tînĕruluĭ om un așa accent de adevĕr, în cât Noë nu maĭ putu îndoi..

— Dér déca Paola nu va fi cu tatăl sĕŭ ?

— Voiŭ părăsi pe René pentru a urmări pe Paola.

— Si déca 'ți se va încredința paza Paoleĭ, după cum 'țĭ a confiat'o și René ?

Godolphin avu un fior de bucurie.

Cum, ce vroescĭ sĕ ḑicĭ ? ḑisse el.

— Vroesc sĕ ḑic, adăogă Noe, că se póte întêmpla, ca Paola sĕ se gândéscă fórte rĕŭ sub captivitatea tatăluĭ sĕŭ.

— Eĭ bine?

— Si când ar vroi sĕ se sustragă de la acéstă tiranie. Atuncĭ cum aceĭ ce se intereséḑă de dênsa nu va putea sĕ trăiască împreună.

— Ah! strigă Godolphin, care 'şĭ uită pentru un moment gelosia, déca aĭ face acesta d le, déca ..

Vocea luĭ Godolphin tremura, el rîdea şi plângea în acelaşĭ timp.

Noe se sculă.

— Fiĭ liniscit, 'ĭ ḑisse el, şi mănâncă ceva. Eŭ voiŭ veni mâne, şi póte în acest timp veĭ vedea pe Paola.

Godolphin începu sĕ plângă ca un copil

— O iubesc! o iubesc! îngână el.

Noe se ridică, aruncă uă privire de compătimire asupra acestuĭ nenorocit slăbănog şi desmoştenit, 'şĭ reluă candela şi plecă.

Suindu-se, el găsi pe Myette singură în sala cârciumeĭ.

— Unde este tatăl tĕŭ mititico?

— S'a dus sĕ véḑă cum 'ĭ maĭ este dómneĭ Loriot, ḑisse Myette.

— La întórcere sĕ 'ĭ urezĭ bună ḑiua din parte'mĭ.

— Cum, plecĭ?

— Si Myetta avu uă mică tremurătură în voce care făcu sĕ tremure pe Noe.

— E târḑiŭ, ḑisse el. Si apoĭ nóptea trecută am veghiat târḑiŭ.

— Si eŭ am veghiat, ḑisse bearnesa cu un ton de reproş şi cu tóte acestea...

— Bine, bine, o sĕ viŭ mâne de dimineḑă. Adio, frumósa mea compatriotă.

— Noe luă pe tênĕra fétă de talie, o sĕrută şi o lăsă cu totul confusă.

Apoĭ plecă cu repeḑiciune, ca şi cum şi el ar fi avut un fel de confusiune prin sĕrutul ce priimise din partea frumóseĭ nepóte a luĭ Malican.

— Pe parola mea de onóre, 'şĭ ḑisse el, simt că anima mea e schimbată. Acéstă mică fetă cu batista eĭ cea roşie, cu pĕrul negru si cu ochiĭ eĭ fermecătorĭ, va termina prin a'mĭ zăpăci capul. Si apoĭ princiul va fi fórte indignat când ar afla că m'am întors înaintea nepóteĭ aceluia care 'şĭ a pus viaţa în pericol pentru noĭ... Aide sĕ vĕd pe Paola; cu Paola cel pucin nu o sĕ întâmpin tot ast-fel de încurcătură.

Si Noë o luă pe malul rîuluĭ cu un pas repede, silindu-se de a se gândi la Paola şi a uita pe Myette.

— E curios, 'şĭ ḑisse el pe când tranversa podul Change şi se îndreptă spre strada Barillerie; Malican este un brav bărbat, este adevĕrat, cu tóte acestea el nu este devotatul meŭ... ci al luĭ Henric.

Noë tot urmând aşĭ face acest monolog, ajunse pe podul Saint-Michel.

— René este arestat, se gândi el. Godolphin este bine închis în pimniţa luĭ Malican. Aşa dĕr Paola este singură. Găsesc prin urmare de cuviinţă pentru a nu mĕ sui pe funie, uă dată ce este lesne de a intra pe pórtă.

Nóptea era întunecósă, şi toţĭ locuitorĭ neguţătorĭ de pe podul Saint-Michel eraŭ cea maĭ mare parte culcaţĭ.

Noë dĕr merse până la magasinul maestruluĭ René Florentinul şi bătu încetişor.

XXX

La celle duoë bătăĭ ce Noë făcu în uşa Florentinuluĭ nu se auḑi nicĭ un sgomot, dĕr la a treia, uă voce ascuţită pe care tênĕrul om o recunoscu îndată, întrebă:

— Cine e acolo?

— Eŭ, Paola... ḑisse Noë

— D-tea? ḑisse tênĕra fétă, d-tea?

— Da... deschide... şi nu avea témă.

— Paolo întredeschise uşa prăvălieĭ şi ḑisse tremurând:

— Eştĭ singur.

— Cu totul singur, rĕspunse Noë.

El se strecură în prăvălie şi strânse pe juna fétă în braţele sélle.

Paola închise cu repeḑiciune uşa şi 'ĭ ḑisse prin obscuritate, căcĭ ea stinsese de mult timp tóte lumînările:

— Dĕr cum aĭ cutesat sĕ baţĭ.

— Sciam că eraĭ singură

— Ah! D-ḑeul meŭ, făcu Paola.

— Ea trase pe Noë în oratoriŭ, închise cu îngrijire tóte uşile şi urmă:

— Sciĭ dĕr ce s'a întêmplat?

— Da. Viŭ de la Louvru.

— Si... la Louvru?

— Am aflat că nóptea trecută Godolpin nu se întorsesse, şi că tótă ḑiua a trecut fără ca tatăl d-télle sĕ 'l fi vĕḑut venind

— Ah! ḑisse Paola, tatăl meŭ este fórte desperat şi fórte furios...

— Sciŭ. El s'a plâns şi regineĭ.

— Inchipuesce'ţĭ, reluă tênĕra fétă, că nóptea trecută, dupe plecarea d-télle, m'am pus în pat şi nu am întârḑiat de a adormi. Sciam că Godolphin plecase şi am auḑit în fine pe tatăl meŭ vorbind încet cu un strein.

— Ah! făcu Noë.

— Acest necunoscut era mascat, acésta am vĕḑut'o prin deschiḑĕtura ce o cunoscĭ, şi dupe ce tatăl meŭ a vorbit câte-va minute încet cu dênsul, a luat uă mască asemenea, şi aŭ eşit împreună.

— Sciŭ şi acésta.

— Cum sciĭ! ḑisse Paola înspăimântată.

— Urmézĕ, scumpă Paola.

— M'am așeḑat în pat și căḑuiŭ într'un somn adânc, când tot de uă dată uă lovitură vigurósă în uṣe mĕ desceptă: era tatăl meŭ. Pentru un moment nu m'am sculat, căcĭ credeam că era Godolphin, și..

— Si Godolplin nu apăru, nu este așa?

— Da. M'am sculat dér și ĭ am deschis. El părea agitat și palid... și 'mĭ a ḑis că a lăsat cheia la Louvru... apoĭ când observă că Godolphin nu intrase, scóse un țipĕt teribil ḑicênd: «Ah! predicerea! predicerea!»

Paola urmă:

— Tóte acestea sunt straniĭ, nu este așa?

— Pentru d-tea cel pucin.

— Nu cumva că sciĭ altele maĭ curióse?

— Sciŭ multe lucrurĭ.

— Oh! dér vorbesce, ḑisse Paola, vorbesce îndată, căcĭ 'mĭ a venit uă bănuială bizară.

— Uă bănuială?

— Da, m'am gândit că eștĭ d-tea care aĭ ridicat...

— Scumpă Paola, ḑisse Noë, nu maĭ urma. Ci ascultă-mĕ, eŭ am sĕ 'ți descoper nisce teribile lucrurĭ.

— D-ḑeul meŭ! făcu ea cu grόză.

Noë se așeḑă lângă ea și 'ĭ luă mâna:

— Eŭ cred, ḑisse el, că 'țĭ am spus că eram vĕrul d-luĭ de Pibrac, căpitan în garda regeluĭ.

— Da, și că te ducĭ la Louvru.

— In tóte ḑilele. Si chiar astă-ḑĭ am cinat cu regele.

Paola avu un fior de orgoliŭ.

— Trebue sĕ 'ĭ placĭ, Amaury, ḑisse el, că estĭ încântător.

— Lingușitóreo! ḑisse Noë.

Apoĭ el 'ĭ luă uă sĕrutare și urmă:

— Ti-am spus dér că am cinat la regele, și am aflat multe lucrurĭ.

— Privitóre la tatăl meŭ?

— Intocmaĭ.

— Se póte! ḑisse ea cu nelinisce.

— Tatăl d-télle, urmă Noë. era fórte bine cu regina mumă şi se bucura la dênsa de uă mare favóre, uă favóre de care însuşĭ regele este gelos...

— Oh! o sciŭ, ḑisse Paola.

- Acéstă favóre, o sciĭ, că maestrul René o datora credinţeĭ că putea sĕ citéscă în astre. Dér în definitiv, în ḑiua în care s'a descoperit că era prin Godolphin...

— Ce! ḑisse cu vioiciune Paola. S'a aflat acésta?

— D-ḑeul meŭ! da. Si acésta provine dupe urma tatăluĭ d-télle.

— Cum?

— El într'uă séră la balul ambasadoruluĭ, bĕu cam mult, şi cum un om care bea mult nu póte sĕ 'şĭ ţină gura, el s'a descoperit...

— Si el a vorbit de Godolphin?

— Neapărat.

— Nenorocitu! făcu Paola.

— Atunci, urmă Noë, cine vroia sĕ 'şĭ rĕsbune contra luĭ şi a favoriĭ séle, avea în ce sĕ lovéscă.

— A omorît pe Godolphin póte?

— Nu, dér la ridicat şi l'a arestat.

— Si... sciĭ d-tea unde.. este el?

— Asta nu. Dér sciŭ din nenorocire alt-ceva.

— Ce?

— Scumpă Paola, reluă Noë care prefăcu uă vie emoţiune, mĕ cutremur când mĕ gândesc la aceia ce am sĕ 'ţĭ spun,.. adică uă nenorocire...

Paola avu un acces de gróză.

— Cerule! ḑisse ea, tatăl meŭ e mort!

— Assigurăte, el trăesce.

— Ce este alt-ceva, D-ḑeul meŭ!

— Ti-am spus că am cinat astă-ḑĭ la regele.

— Da. Eĭ bine?

Pe timpul cineĭ un om a venit, acest om care a

rugat pe regele de al primi, era maestrul Josef Miron, starostele neguţătorilor.

— Il l'am vĕḑut uă dată, ḑisse ea.

— Miron a venit sĕ céră regeluĭ dreptate pentru uă crimă îngrozitóre...

— Paola avu un fior. Ea auḑise multe vage murmure contra tatăluĭ sĕŭ.

— In nóptea trecută, urmă Noë, se asasinase un burges din strada Urşilor, numit Samuel Loriot. Acest burges avea uă frumósă femeiă... uă femeiă de care asasinul sĕŭ era amoresat...

Noë vorbea cu linisce. Èr Paola se înfiora.

— Scumpă Paola, ḑisse Noë, sunt duoĕ ḑille de când Godolphin a vorbit de acéstă femeie şi de acest burges în somnul sĕŭ.

— D-ḑeul meŭ!

— Iţĭ aducĭ aminte nu este?... căcĭ chiar tatăl d-telle 'l întreba.

— Amaury! strigă Paola, ce aĭ sĕ maĭ spuĭ încă?

— Nimic alt, reluă tênĕrul om, de cât că acea femmeiă nu se scie ce a devenit, dér că burgesul şi ceĭ duoĭ servitorĭ aŭ fost asasinaţĭ, şi lada argintaruluĭ, căcĭ era un argintar prea bogat a fost jefuită.

— Dupe acésta? dupe acésta? făcu Paola pe care nisce teribile presentimente uă făcea se tresară.

— Dupe acésta, scumpa mea, asasiniĭ care eraŭ duoĭ s'aŭ certat fără înduoială pentru bogăţia argintaruluĭ.

— Si s'aŭ bătut?

— Adică că unul a omorât pe cel-alt lovindul pe la spate. Assasinul mort avea uniforma unuĭ padestru al regeluĭ...

Paola avu uă îngrozitóre bătae de animă, căcĭ ea 'şĭ aduse aminte că necunoscutul din ajun era tocmaĭ ast-fel îmbrăcat.

— Si era mascat.

— Oh! făcu Paola a căruĭ frică se mărea.

— Cât despre cel alt asasin, a luat fuga, dér în precipitaţiunna sea, a uitat la nenorocitul burges, un pumnal şi uă cheie.

Paola deveni sérbădă. Ea se gândi îndată că tatăl eĭ 'ĭ spusese de diminéţă că a uitat cheia la Louvru.

Carol al IX.

Noë urmă:

Miron a presentat aceste objecte regelui, şi regele a recunoscut pumnalul. Era...

Noë se opri.

— Urméză... murmură Paola înfiorându-se, în numele cerului!

— Era pumnalul tatălui d-télle.

— Paola scóse un ţipĕt.

— Ce gróză! făcu ea.

— Atunci ḑisse Noë a căruĭ emoţiune părea că se mărea, atunci scumpa mea Paola, am simţit anima mea sf şiindu-se.

— Ah! scumpe Amaury!

— Maĭ cu sémă, urmă bearnesul, când mĕ gândeam că trebuia să ne despărţim.

— Sĕ ne despărţim! strigă Paola.

— Neaparat!

— Oh! este cu neputinţă!

— Paola, ḑisse Noë cu ua voce încétă şi tristă, tatăl d-télle este un miserabil, şi trebue sĕ 'ţĭ alegĭ între el şi eŭ.

— D-ḑeul meŭ!

Dér ce ḑic eŭ. El e tatăl d-téle... şi 'l iubescĭ. Adio Paola.

Noë făcu uă mişcare şi vroi sĕ se scóle Dér Paola se aruncă de gâtul sĕŭ, se lipi de braciul luĭ şi strigă:

— Nu!... nu! maĭ bine mor!... Te urmez...

Tênĕra fétă era sinceră în pasiunnea sea. şi Noë fu mişcat.

— Adevĕrat, ḑisse el, vroescĭ sĕ mĕ urmezĭ?

— Chiar şi la sfârşitul pămêntuluĭ.

— Nu. Dér décă aşĭ stărui sĕ părăsescĭ pe tatăl d-téle,

— Il voiŭ părăsi.

— Pentru a nu 'l maĭ vedea nicĭ uă dată?

— Da, căcĭ te iubesc.

— Déca voiŭ fi constrâns de a te ascunde, de a te nchide în óre care casă a unuĭ cuartier necunoscut şi perdut...

— Voiŭ merge cu bucurie.

— Unde voiŭ veni sĕ te vĕd în tóte ḑilele!...

— Primesc ca un paradis pe Pământ, strigă ea.

— Eĭ bine! murmură Noë, de mâne Paola...

— Mĕ veĭ ascunde?

— Da, mâne pe séră, fiĭ gata!

— Si el plecă.

Ea 'ĭ reconduse până la uşe, şi când fu plecat, tênĕra fétă căḑu îngenuchĭ şi se înecă în lacrimĭ.

— Oh! ḑisse ea, ce imfamie, de a fi fiica unuĭ assássin.

. . . . . .

Noë plecă făcêndu'şĭ următorul monolog.

— Pênă la un óre-care punct, Henric are dreptate ḑicênd că cel maĭ sigur mijloc de a ţine în respect pe René este de aĭ păstra pe fiica sea ca ostatică.

Dér... ce voiŭ face eŭ? Evident că n'o s'o iaŭ de socie, căcĭ or cât de frumósă ar fi uă femeie, ora separaţiuneĭ sosesce maĭ curând séŭ maĭ târḑiŭ... Paola este fórte tare frumósă... dér... Myete?

De duoë ḑille, anima luĭ Noë începuse sĕ bată fórte tare de câte orĭ vedea pe bruna bearnesă, séŭ se gândea la ea.

— Ore pe Myette iubesc eŭ? séŭ pe Paola? se întreba el, urcând strada Saint-Jaques.

El se găsi înaintea uşeĭ hotelulŭĭ sĕŭ, maĭ ânainte de a tranşa acéstă chestiuue, şi pe pragul aceleĭ uşĭ găssi un personagiŭ care jucase un rol fórte important în nóptea trecută. Acesta era Guilaume Verconsin, acea calfă de giuvaergiŭ care scăpase pe frumósa argintărésă.

— Ah! domnule! domnule! 'ĭ ḑisse Guilaume, sciĭ d-tea ce s'a întêmplat?

— Da, amicul meŭ, ḑisse Noë, a asasinat pe stĕpânul tĕŭ.

— Adevĕrat domnule... şi pe când dómna Sarah fugea. Ah! am fost fórte slab domnule, am trădat pe stăpânul meŭ, în profitul femeieĭ sélle.

— Imbecilule! ḑisse Noë, creḑĭ tu ca ea e care a făcut se asassineze pe bărbatul sĕŭ?

— Oh! nu, domnule, dĕr... dĕca aşĭ fi fost acolo... în loc de a urma pe dómna...

— Te ar fi asasinat ca şi pe ceĭ alţĭ.

Acest rĕspuns 'l făcu pe Guilaume se reflesteze.

— Sĕ vedem, ḑisse Noë, cum aĭ aflat tu acest eveniment? căcĭ tu nu trebuiaĭ sĕ aparĭ în strada Ursilor dupe ce aĭ înlesnit fuga stĕpâneĭ tĕlle.

— Aşa este, rĕspunse Guilaume, dĕcă sĕrmanul meŭ stăpân ar fi trăit, nu ar fi întârḑiat d a 'şĭ bănui.

— Cu tóte acestea, aĭ venit în strada Ursilor.

— Ah! ĕtă cum. Dupe ce am condus pe dómna Loriot sciĭ unde, mĭ am luat piciórele la spinare şi m'am dus în satul Chaillot unde am uă rudă.

— Un moment te rog îl întrerupse Noë, cine este acestă rudă.

— Este sora defunctuluĭ meŭ tată.

— Atuncĭ e mătuşa d-tĕlle?

— Da.

— Si ea locuesce în satul Chaillot?

— Da, domnule.

— Are ea uă casă care sĕ 'ĭ aparţină?

— Da, negreşit, şi încă uă casă cu uă frumósă grădină, unde se găsesce forte liniscită.

— Bine, ḑisse Noë, acum urmézĕ.

— M'am dus dĕr la Chaillot, şi 'ĭ am spus mătuşeĭ melle că venisem sĕ petrec câte-va ḑille la dênsa, din causă că m'am supĕrat cu d. Loriot patronul meŭ. Mătuşa mea mĕ inbesce mult, căcĭ 'ĭ sunt moscenitorul eĭ.

— Acesta nu este un cuvênt, observă Noë cu un surîs.

— Cel pucin este pentru dênsa.

— Si apoĭ?...

— Apoĭ, mătuşa mea 'mĭ a ḑis: Fiĭ bine venit Guil-

laume, și poți să stai cât 'ți va plăcea. Casa mea este a tea."

— Mătușa mea vorbindu'mi ast-fel a mai adăogat:

„— Dér pentru că tu vii de la Paris, trebue ca să te înapoezi. Căci este în strada Saint-Denis, un negustător de mărunțișuri numit Jean Mariton, care de la mórtea unchiului tău ce e propriul său vĕr, 'mi plătesce uă rentă anuală de cinci-deci și duoi ludovici. Astă-di a căḑut tocmai ḑiua incasărei lor, și tu trebue să mi incasezi.

— Acum înțelegi, domnule, reluă onestul Guillaume Verconsin, că nu am putut refusa pe mătușa mea, și a trebuit să mĕ întorc în strada Saint-Denis, cu tótă frica ce aveam de a întâlni pe sermanul Samuel Loriot care 'mi ar fi cerut pe femeia sea, de sigur.

— In fine te-ai întors?

— Da, domnule, și acésta dupe ce am prânzit cu mătușa mea. Așa dér când eram în strada Saint-Denis, am vĕḑut mai multe grupe de ómeni, care criticau pe gentilhomi și acusau pe regele și pe regina. Si când m'am urcat în strada Urșilor care era înțesată de mulțime, am auḑit pronunciându-se numele maestrului Loriot.

— „Sĕrmanul om! ḑiceau unii.

„— A murit îndată, ḑiceau alții.

„— Unde 'l'a pescuit?

„— Aprópe de Nesle," rĕspundeau alții.

— Pe credința mea! domnule, când am auḑit tóte astea am pătruns prin mulțime și am intrat în casa unde dusese cadavrul nenorocitului argintar. Ceĭ ce erau faciă acusau pe dómna Sarah că a plecat în timpul nopței cu un gentilhom care assasinase și furase pe argintar. Dér asta nu era adevĕrat căci 'mi am aruncat uă privire în colțul ziduluĭ care se deschide și conduce în pimniță și am înțeles că asasinii nu ghicesc secretul.

— Ceia ce face ca comorile argintarului să fie intacte.

— Da, domuule, așa o sper cel pucin.

Noë şi Guilaume erau aci cu conversaţiunea lor când un pas repede se auḑi în stradă.

Ei se întórseră şi recunoscură pe princiul de Navarra.

Henrric se întorcea de la Louvru, fericit ca un om ce iubesce şi ca unul care nu se gândea nicĭ la René Florentiuul, nicĭ la amicul sĕŭ Noë, nicĭ maĭ ales la onestul lucrător Guilaume Verconsin.

— Sit! ḑisse Noë luĭ Guillanme, sĕ vorbim de tóte acestea maĭ târḑiŭ şi cu uşile închise.

Si el ridică ciocanul de la pórta hotelului.

Pórta se deschise şi Noë intră cel d'ântêiŭ.

Presenţa lucrătoruluĭ cu Noë, intrigă fórte mult pe princiŭ.

— Ce aĭ venit sĕ facĭ aci, maestre Guillaume? 'ĭ ḑisse el.

Dér Noë. care deja urca scara. se întórse şi ḑisse:

— Guilaume ne va aduce un mare serviciŭ.

— Aidea de! făcu princiul.

Ceĭ duoĭ tinerĭ se urcară în camera lor şi se închiseră cu lucrătorul.

— Casa mătuşeĭ télle este ea mare? întrebă Noë.

— Da, domnule.

— Va putea ea sĕ fie ocupată încă de duoĭ óspeţĭ?

— Oh! negreşit.

— Duoĭ óspeţĭ care se vor ascunde şi care se fie departe de a fi descoperiţĭ.

— Fiţĭ sigur că numaĭ la Chaillot nu vor fi descoperiţĭ aceĭ ce se ascund, rĕspunse Guillaume.

— Atuncĭ Noë se întórse spre princiul de Navarra şi ḑisse:

— 'Mĭ aĭ dat un bun consiliŭ adinéurĭ, Henric.

— Care?

— Acella de a ne reserva pe Paola ca ostatică.

— Ei bine!

— Eĭ bine, Paola ne va urma şi va face tot ceia ce vom vroi.

— Ah! ah!

— Si pentru că Guillaume scie unde să o aşeze...

— Dér, ḑisse Henric, tu vorbeaĭ de duoĭ óspeţĭ.

— Da, adevĕrat.

— Care este cel d'al duoilea.

Godolphin.

— Eĭ la dracu! făcu princiul, der acesta, nu póte să fie periculos?

— Nu.

— Pentru ce?

— Pentru-că Godolphin despreţuia pe René şi iubea pe Paola. El va păzi pe Paola şi nu se va gândi nicĭ uă dată de a se maĭ întórce la Rene.

— Tu aĭ 'mi pare dreptate, ḑisse Henric. Si apoĭ cine scie? cu Godolphin vom putea afla multe lucrurĭ.

XXXI

Pe când Noë şi princiul de Navarra se ocupa cu Guillaume Verconsin, de a găsi uă locuinţă convenabilă frumóseĭ Paoleĭ, alte evenimente se petrecea la Louvru.

Majestatea sea regele Carol IX care dormise fórte rĕŭ, şi care se desceptase fórte indispus, porunci să cheme lângă dênsul pe d. duce de Crillon, colonelul general al Elveţienilor şi al guardeĭ.

Crillon când intră la regele avu un surîs pe buze şi expresiunile unuĭ om care este mulţumit de exactitatea cu care 'şĭ conduce afacerile ce 'ĭ se încredinţéză.

— Eĭ bine! domnule Crillon, întrebă regele, ce aĭ făcut?

— Ordinile Majestăţeĭ Vóstre aŭ fost cu sânţenie executate.

— Aĭ arestat pe Rene?

— Da, sire.

— Erĭ séră?

— Tocmaĭ în momentul când eşea de la regina.

— Ah! ḑisse Carol IX încruntându'şĭ sprâncenile, am multe de desnodat astă-ḑĭ cu dómna Catherina.

— E probabil sire.

— Si apoĭ sunt sigur că ea 'şĭ ascute unghiile pentru a scăpa pe favoritul eĭ. Lupta 'mĭ pare că va fi crâncenă.

— Hum! sire, ḑisse Crillon, când regele voesce, nu se póte lupta nimenĭ cu dênsul.

— Voiŭ fi fórte nepăsător de tóte acestea, Crillon.

— Majestatea Vóstră va fi fórte înţelept déca va face acésta.

— Am prevenit pe mama fórte adesea, urmă regele şi chiar ĭ am ḑis: «Dómnă, ia séma, este un mare scandal de a vedea cine-va pe un om fără nascere şi fără valóre, ca René, că se bucură de uă favóre fórte mare pe lângă d-tea, şi că într'uă ḑi răbdarea mea va cere dreptate.

— Si acéstă ḑi a sosit sire, nu este aşa?

— Da, amicul meŭ.

— Majestatea Vóstră, sunt sigur că nu se va lăsa a se îndupleca.

— Sigur că nu!

— Dér déca regina va plânge?

— O voiŭ lăsa să plângă.

— Ea va spune că René este un fermecător... şi că va fi cel maĭ mare pericol pentru regat déca el va fi sacrificat...

— Atuncĭ 'ĭ vom răspunde că în Francia, fermecătoriĭ se ard de viĭ.

In timpul acesta se auḑi uă bătae în uşă.

— Cine este? ḑisse regele.

Raoul, frumosul pagiu, ridică draperia uşeĭ şi 'şĭ arătă figura.

— Ce vreĭ tu, micule?

— Majestatea Sea regina-mamă, rógă pe regele de a bine voi sĕ 'ĭ acorde uă audienţă.

— Eĭ bine, se intre! ḑisse Carol al IX.

— Crillon se sculă.

— Rĕmânĭ duce, ḑisse monarchul. Aĭ sĕ veḑĭ, décă sunt rege în orele mele.

Dómna Catherina de Medicis intră.

— Regina era tristă, solenellă, şi îmbrăcată în negru.

— Sire, ḑisse ea, vin sĕ întreţin pe Majestatea vóstră în nisce cestiunĭ fórte grave.

— Sunt gata a vĕ asculta, domnă.

— Lucrurĭ carĭ aŭ un mare raport cu afacerile regatuluĭ Franceĭ,

— Vorbeşce dómnă....

Catherina observă pe Crillon, şi privirea sea be care o îndrepta spre regele, părea a ḑice: «Ascept ca acest nenorocit sĕ ésă de aci.»

Dér regele repetă;

— Vorbeşce dómnă. Crillon este unul din aceĭ ómenĭ înaintea cărora se póte ḑice totul; numele luĭ Crillon însemnéză lealitate.

Ducele se înclină. Regina mamă 'şĭ muşcă buzele, apoĭ luă cuvêntul, şi ḑisse cu resoluţiune.

Sire, vin sĕ cer libertatea unuĭ om care a adus marĭ serviciĭ monarchieĭ.

— Monarchia, dómnă, rĕspunse cu rĕcélă regele, n'are obiceiŭ de a aresta pe servitoriĭ sĕĭ.

— Si a unuĭ om, urmă Catherina, care a descoperit un complot fórte de curênd.

— Trebue sĕ fi fost recompensat, negreşit.

— Acest om, pe care 'l am onorat cu amicia mea, sire, a fost arestat erĭ.

— Ah! făcu regele.

— Arestat şi condus în închisóre.

— Nu cum-va vorbescĭ de René Florentinul dómnă?

— Da, sire.

— Atuncĭ, étă chiar ducele care a fost însărcinat cu arestarea sea.

Ducele se înclină.

Catherina 'l privi cu mânie.

— Ah! ḑisse ea... ducele?

— Da, d-nă, rĕspunse cu simplitate bravul Crillon.

— Ore a fost prin ordinul Majestăţeĭ Vóstre?

— Da, ḑisse regele.

— Ah! sire!...

Regina era mişcată, lacrîmile 'ĭ udase ochiĭ.

— D-nă, urmă Carol al IX, v'am prevenit adesea. Rene e un miserabil assasin ce ar sfârşi prin a prăpădi bunul meu oraş Paris, revoltând poporul, ce va da foc Louvruluĭ.

— Rene e acusat pe nedrept.

— Acésta o va judeca parlamentul.

— Aşa dér, el va fi... judecat?

— Si sper chiar... că va fi condamnat.

Catherina se cutremură.

— Dér, sire, ḑisse ea, René e un om de mare trebuinţă.

— D-télle.., póte d-nă.

— Tronuluĭ! El prevede comploturile ce ameninţă monarchia.

— Adică că e fermecător?

— Póte...

— In acest cas, d-nă, n'are trebuinţă nicĭ de mine nicĭ de d-tea, pentru a scăpa din Châtelet. Châtelet nare nicĭ uşĭ nicĭ zidurĭ pentru un om dotat de uă putere supranaturală.

Regele vorbind surîdea, fără mănie, şi Catherina, înţelese că el 'şĭ luase hotărîrea

— Ecă, d-nă, adăogă Carol IX, doresc atât a 'ţĭ dovedi că ora clemenţeĭ melle a trecut şi că m'am hotărât de a vedea pe René Florentinul sfîrşindu'şĭ viaţa criminală pe piaţa Greveĭ maĭ nainte de opt ţille, în cât voiŭ însărcina pe amicul nostru Crillon cu acésta.

Si regele ţisse luĭ Crillon :

— Duce, te fac locotenent criminal al regeluĭ pentru acéstă afacere, şi 'ţĭ ordon de a urmări assasinatul burgesuluĭ Loriot înaintea parlamentuluĭ Parisuĭ, ce 'ĭ veĭ aduna lunĭ diminéţa, pentru că mâne e duminecă; şi cred că René, de care nu mĕ îndoesc, va fi recunoscut de culpabil, şi că va fi sfăşiat de viŭ pe piaţa Greveĭ.

Catherina, perdută se aruncă la genuchiĭ regeluĭ şi 'ĭ sĕrută.

— Gracie ! sire, gracie ! ţisse ea.

Regele o ridică:

— D-nă, ţisse el, D-ţeŭ e martor că sunt gata a face gracie unuĭ inocent, dér nu unuĭ culpabil.

— Aşa dér... 'mĭ refuzĭ sire ?

— Refus.

Regele pronunciă acest cuvênt cu un ton sec ce făcu pe regina-mamă sĕ pérdă orĭ ce speranţă.

— Adio ! sire, ţise ea, adio !

Ea eşi, silindu-se a 'şĭ popri lacrimele, şi aruncând uă ultimă privire de ură luĭ Crillon.

— Eĭ bine! făcu regele, estĭ mulţumit duce ?

— Fórte mulţumit, sire.

— Am fost în destul de hotărât ?

— Da, Majestatea Vóstră tot mĕ va maĭ însărcina cu acéstă afacere ?

— De sigur.

— Mĕ autorisaţĭ cu deplină putere ?

— Fără îndoială.

— Voiŭ putea recusa pe membriĭ parlamentuluĭ de a căror slăbiciune mĕ voiŭ temea ?

— Veĭ putea, duce.

— Atuncĭ, sire, ḑisse Crillon, Majestatea Vóstră póte sĕ ordone a 'ĭ se aşeḑa tribuna pe piaţa Greveĭ. Ea va putea asista maĭ 'nainte de opt ḑille la esecuţiune a luĭ René.

— Voiŭ asista, replică regele.

Pagiul Raoul reapăru.

— Ce maĭ este? întrebă Carol IX.

— D-na Margareta de Francia doresce a vedea pe regele.

Raoul abia sfârşi când princesa 'şĭ arătă frumósa féţă pe pragul camereĭ regale.

— Ah! tu eştĭ Margot, ḑisse regele.

Mĕ prind că ghicesc pentru ce viĭ a mĕ visita.

— Se póte, sire.

Regele 'ĭ luă mâna.

— Aĭ vĕḑut pe regina-mamă?

— Ea a fost la mine, sire.

— Si ea te-a trimes aci pentru a 'mĭ cere gracia luĭ René.

— Oh! tocmaĭ nu...

— Dér... pentru-ce atuncĭ?..

— Regina voeşce a'ĭ fi permis de a vedea pe acel nenorocit.

— Nu, Margot, scumpa mea!

— Dér, sire.... sĕ'l vĕḑă...

— Pe credinţa mea, sire, ḑisse Crillon, déca Majestatea Vóstră voeşce ca sĕ însoţesc pe regina-mamă, 'l assigur că nu va seduce nicĭ pe guvernor, nicĭ pe călăŭ, nicĭ pe mine...

— Eĭ bine, fie, rĕspunse Carol IX. Margot tu poţĭ spune regineĭ că 'ĭ daŭ voia de a visita pe René în închisórea sea, cu condiţiune numaĭ ca întrevederea sĕ se facă faciă cu d. duce de Crillon.

— Iţĭ mulţumesc, sire, ḑisse princessa; mĕ duc sĕ 'ĭ communic acéstă bună noutate.

Regele ĭ sărută cu galanterie mâna şi ĭ ḑisse, cu surîs rĕutăcios :

— Sciĭ tu că acest mic gentilhome bearnes ce se numeşce Coarasse danţéză de minune!

— Da, disse Margareta ce se roşi pucin.

Toaleta Margaretei.

— Si e fórte spiritual.

— Ah! adevĕrat ?

— O sciĭ tot atât de bine ca şi mine, sermana mea Margot. Aide !... vom vorbi altă dĕtă...

Margareta se depărtă cu totul ameţită, şi regele, în cântat de hotărârea ce 'şĭ ţinusse, începu a rîde:

Sermana Margot! repetă el. De sigur, vĕrul nostru Henric de Guise a făcut reŭ de s'a reîntors la Nancy.

. . . . . .

Pe când d-na Catherina şi fiica sea Margareta rugaŭ pe regele fără succese pentru a obţine gracia luĭ René; Florentinul zăcea pe paele umede a le Chateleuluĭ, acea temniţă de miĭ de orĭ maĭ îngrozitóre de cât Bastilla.

Séra în ajun, ducele de Crillon 'l dedesse în mânile guvernoruluĭ, ţicênd:

— Veĭ respunde de acest om cu capul d-télle, d-le! Guvernorul se înclinasse.

Apoĭ chemasse duoĭ păţitorĭ, carĭ părură luĭ René ca demonĭ eşiţĭ din infern.

— Luaţĭ pe acest om.... ordonasse vechiul soldat; puneţe'ĭ fere la mânĭ şi la picere şi duceţe'l în boltă.

Dĕr păţitoriĭ châteleuluĭ, puciu bănuitorĭ de a şci déca aveaŭ affăce cu un om însemnat séŭ cu veriĭ un pungaş ordinar, luasse pe René de umerĭ şi 'l împinse înainte.

Dĕr guvernorul şi Crillon voisse eĭ însăşĭ sĕ vĕţă déca ordinele lor eraŭ asecutate, şi pentru acésta eĭ se coborîră luminaţĭ de torţe, urmaţĭ de păţitorĭ, şi asistară eĭ singurĭ la întemniţare.

Luĭ René dupĕ ce 'ĭ se puse fére la mânĭ şi la picere, 'l legară cu un lanţ prin prejurul corpuluĭ al căruĭ capĕt era legat de un inel mare din zid.

In fine el vĕţu uă ferăstrue din uşă deschiţêndu-se şi dupĕ ferestrue, pe Crillon punênd uă sentinelă ţicêndu'ĭ:

— Acest om ce veĭ păţi se va încerca a te conrupe' 'ţĭ va oferi aur şi 'ţĭ va făgădui favórea regineĭ, dĕr 'ţĭ promit eŭ de a te sfâşia deviŭ déca nu 'ţĭ veĭ face datoria.

— D-le duce, rĕspunse sentinela, sunt soldat şi nu mĕ vênd.

Acel accent de francheță stinsese orĭ-ce speranță a luĭ René.

Prisonierul petrecusse uă nópte îngrozitóre ; férele 'l sdrobeaŭ și el nu putea face de cât prea pucine mișcărĭ.

Dér nu sufferința phisică 'l preocupa, uă tortură morală... îngrozitóre 'ĭ coprinsese spiritul. De sigur, déca cu uă lună înainte, când se afla încă în strelucirea puterĕĭ și norocului seŭ, Florentinul ar fi fost arestat, cum se afla acum, favoritul reginei Catherina ar fi amenințat, ar fi jurat pe D-ĕeŭ și pe diavolul, și ar fi ĕis : „Inainte de treĭ ĕille, regina mĕ va libera și voiŭ pedepsi pe toțĭ aceia ce aŭ îndrăsnit de a ridica mâna asupra mea.“

Cu uă lună înainte, René nu se ascepta la nenorocirea ce 'l amenința.

Dér de atunciĭ, un om se găssi în calea luĭ ce 'ĭ făcusse uă stranie preĕicere, și acea preĕicere conrespundea cu acea a țigăncĕĭ care într'uă ĕi în tienerțea sea, ĭ preĕisesse că unirea fiicĕĭ sélle cu un gentilhome 'ĭ va causa mórtea.

Afară de acésta, uă bănuială îngrozitóre coprinse anima luĭ René.

— Godolphin, a dispărut 'șĭ ĕisse el ; 'l aŭ omorît, fără îndoială ; cu scop de a 'mĭ putea răpĭ pe Paola... și déca... răpitorul e gentilhome, sunt un om perdut... mort....

Din momentul când fu atins de acéstă idee, René fu coprins de cea maĭ mare desperare, și nu căută de a se popri la ideeia că Catherina 'șĭ ar depune tóte silințele pentru a 'l scăpa.

Superstițiosul Italian vedea deja parlamentul cu membriĭ îmbrăcațĭ cu mantale roșiĭ, apoĭ la spatele lor, piața Greveĭ, călăul, róta ce trebuia a 'ĭ sfărâma membrele, cazanul plin de plumb topit cu care trebuia a 'ĭ uda rănile și mulțimea mișcată.

Acel om ce făcuse ca curtea să tremure, acel otrăvitor înaintea căruia toţi se înclinaŭ, devenise mai miserabil de cât un trădător căruia 'i se pune frânghia de gât...

Cu tóte acestea, spre mieḑul ḑilleĭ, uă voce cunoscută 'l desceptă din acea letargie morală.

De cea-l'altă parte a ferástrui ducele de Crillon ḑicea:

— Viu'o, d-nă.

— Ah! ce grózā! rĕspunse uă voce de femmeie: să pue pe sĕrmanul meŭ René în acest loc!...

— Acésta e bolta asasinilor.

— Duce, 'ţi jur că e inocent!

René se rldică de uă dată şi se încercă de a rupe fiarele ce 'l împovăraŭ.

El recunoscu-se vocea Catherineĭ de Medicis.

Regina-mamă se scoborî în acelle sub-terane infecte pentru a vi-ita pe scumpul eĭ Florentin.

— Deschide! ordonă Crillon păḑitoruluĭ.

Păḑitorul deschise şi intră cel d'ântêiŭ în boltă purtând uă torţă.

René vĕḑênd pe regina întrând în bolta luĭ, 'ĭ se păru că era un angel ce venea de a 'ĭ sfărâma lanţurile.

— Sermanul meŭ René, 'ĭ ḑisse ea cu emoţiune, vĕḑênd starea miserabilă în care se găsea favoritul eĭ.

Şi ea se întórse spre ducele.

— N'aĭ să 'ĭ scoţi férele? întrebă ea.

— Vaĭ! nu, d-nă.

— Duce, ḑisse ea cu mânie, ia séma!

— D-nă, rĕspunse Crillon cu respect, mĕ supun regeluĭ, singurul meŭ stăpân.

— Ah! d-nă, d-nă... se rugă René, voesc să es de aci... Nu escĭ d-ta regina? N'aĭ d-ta deplină putere?

— N'am nicĭ aceia de a te libera de fére, suspină regina, şi regele fiul meŭ mĕ tratésă maĭ crud de cât pe cel maĭ ticălos supus al luĭ.

Regina se întórse din nou către d. duce de Crillon.

— Duce, ḑisse ea, nu cer ca sĕ scoţĭ férele sermanuluĭ meŭ René, dér de a mĕ lăsa singură sĕ vorbesc cu dênsul.

— Este cu neputinţă, d-nă, trebue sĕ asist la întrevederea d-vóstră ; regele 'mĭ a ordonat ast-fel.

— Oh ! asta e prea mult ! strigă Catherina de uă détă cu mânie.

Crillon, nepăssător, se puse lângă uşă, pe care păḑitorul o închisesse.

Atuncĭ regina, ce se afla la treĭ paşĭ distanţă de ducele, se aplecă spre René, şi 'ĭ ḑise în italieneşce :

— Vorbeşce încet...

— Drace ! murmură Crillon, sunt un om *perdut*. Nu şciŭ limba italiană.

— Am cerut în zadar gracia tea, ḑisse ea : regele e neînduplecat.

— Oh ! şciŭ, ḑisse René.

— Parlamementul se întruneşce poĭ-mâne... luni.

— D-ḑeul meŭ ! făcu René tremurând.

— Si veĭ fi dat tortureĭ.

— Ah ! ḑisse René, sunt perdut !

— Si cu tóte acestea, urmă regina, maĭ sper...

René uă privi cu veselie.

— Iţĭ vor pune cestiunea...

— René făcu uă mişcare de spaimă.

— Dér, ḑisse regina, déca veĭ fi coragios, veĭ nega...

— Si déca voiŭ nega ?

— Te voiŭ scăpa póte. Nu te assigur de nimic încă, ḑisse Catherina.

René mişcă cu tristeţă capul.

— Ah ! ḑisse el, sunt un om mort din 'nainte, şi ţiganca a spus adevĕrul.

— Tiganca ?..

Catherina era ânseşĭ supertiţiósă, şi pronunciă acest nume de ţigancă cu óre care nelinişce.

Da, d-nă, ḑisse René, uă ţigancă 'mĭ a preḑis, în copilăria mea, că voiŭ avea uă fiică ce 'mĭ va causa mórtea.

— Ce spuĭ tu ? făcu Catherina, şi cum féta tea póte ?....

— Fiica mea 'mĭ va causa mórtea în ḑiua când va iubi un gentilhome murmură René cu un accent de încredere profundă.

Si el nară regineĭ profeţia ţigăncelĭ ; apoĭ adăogă :

— Pusessem lângă dênsa pe un tênĕr ce crescussem şi care era însărcinat de a o păḑi.... ca uă comóră....

— Eĭ bine ?

— Eĭ bine ! 'mĭ s'a răpit séŭ assassinat erĭ acel tênĕr.

— Si creḑi ?...

— Pentru a'mĭ răpĭ féta... acéstă idee îngroḑitóre mĕ urmăreşce.

— Si apoĭ, cine şcie ? ḑiss Catherina, ţiganca s'a înşelat póte ?

René ridică capul :

— Bearnesul 'mĭ a spus acelaşĭ lucru, rĕspunse el cu tristeţă.

— Bearnesul ?...

— Da, ca şi mine, el citesce în stele.

Regina tresări.

— De ce bearnes vorbescĭ ?

— De d. de Coarase.

Acel june la care regele ţine mult, şi care 'mĭ displace mult ?

— Da.

— Acella ce te a bătut şi închis într'uă pimniţă ? adăoga regina.

— El însuşĭ, d-nă.

— Si tu ḑicĭ că el citeşce în stele ?

— 'Mĭ a spus lucrurĭ pe carĭ numaĭ eŭ le sciam şi m'a înspăimântat.

— Acésta e straniŭ, murmură Catherina.

— Aşa, alaltăerĭ, el 'mĭ a preḑis ceia ce 'mĭ se va întêmpla.

— Adevĕrat?

René prin prudenţă, creḑu că vorbise în destul de acestea; el nu voia a mărturisi că stelele în care el pretinda de a citi, nu 'ĭ se putea atribui luĭ meritul ci somnambululuĭ Godolphin.

— Dér el istorissi Catherineĭ, atingĕtor de princiul de Navarra, lucrurĭ ce mirară mult pe princessa.

— Oh! oh! 'şĭ ḑisse ea, aş voi sĕ vĕd maĭ de aprópe pe acest d. de Coarasse.

Apoĭ aruncă uă privire repede luĭ Crillon.

Bravul duce părea un om înaintea căruia se vorbeşce uă limbă necunoscută, şi care devine mânios că nu póte nimic înţelege.

XXXII

Ceia ce René narasse regineĭ atingĕtor de Henric şi preḑicerea luĭ, nu făcură de cât ca sĕ pastreḑe câte-va momente tăcerea.

Tot de uă dĕtă ea 'ĭ ḑisse:

— Cum se chiamă acel tênĕr ce 'l aveaĭ pentru paḑa Paoleĭ?

— Godolphin.

— Eşcĭ tu sigur?

— Cum... sigur.. ? făcu René mirat de acéstă întrebare.

— Da... aveaĭ încredere în el?

— Ca şi în mine însumĭ.

— Nu te a trădat el póte?

Acéstă întrebare făcu pe René sĕ tressară, şi uă bănuială fulgerătóre 'ĭ strebătu mintea.

René, cugetă că póte Godolphin și gentilhomul Bearnes s e cunoșceaŭ, și că acest din urmă 'ĭ spussese tot.

In acest cas, Henric ar fi fost un șarlatan, un om fără animă, și pretinsa sea șciință de a predice devenea un myster a căruĭ victimă el era.

Dér uă a duoa cugetare a lui René veni să combată acéstă bănuélă: «Godolphin nu vorbesce de affacerile melle, de cât în somnul sĕŭ, și când se deșcéptă nu 'șĭ maĭ aduce aminte de nimic, se gândi el. Godolphin n'a șciut nicĭ uă dată historia sea. El n'a șciut nicĭ uă dată că 'l am adus la mine cu mânile roșite de sângele tatăluĭ sĕŭ, și cu tóte acestea Bearnesul 'mĭ a spus tóte acestea . . . .»

— Nu, dómnă, ḑisse el tare, Godolphin este incapabil de a mĕ trăda. Si afară de acésta el nu șcia aceia ce 'mĭ a spus Bearnesul.

— Tóte acestea sunt straniĭ, repetă Catherina.

René reluă:

— Dómnă . . . . dómnă, este uă fatalitate care mĕ persecută. Te rog, veghiază assupra fiiceĭ melle, ia-o cu d-tea, și închide-o ca nicĭ un gentilhom sĕ nu se apropie de dênsa, căcĭ fără de asta, sunt un om perdut...

— Iți promit, ḑisse Catherina. Când tu veĭ părăsi Chatelet, eŭ mĕ voiŭ duce să ridic pe fiĭca tea. . .

O sa o ducĭ la Louvru, nu este așa?

— Da.

— O s'o inchiḑĭ?

— Ti-o jur.

— Si apoĭ, adăogă René, trimite sĕ caute pe Godolphin, căcĭ inemiciĭ meĭ. . . . .

— O să 'l găssésca! ḑisse regina.

Uă lumină de speranță, străluci în ochiĭ Florentinuluĭ.

— Aide! curagiŭ, ḑisse Chaterina, am sĕ mĕ cerc să te scap.

— O sĕ înduioșezĭ pe regele?

— Nu, dér o să mĕ silesc să te declar inocent.

— Eĭ aŭ. . . probe. . .

— Ce face cu asta?

— Dér pumnalul! . . şi cheia mea! . . .

— Tacĭ! ḑisse Chaterina. Vom vedea. . . Numaĭ bagă bine de sémă ca să nu te perḑĭ tu singur.

René o privi cu nelinisce.

— Ântêiŭ o să te supue la interogator, apoĭ te va pune la torturĭ.

Florentinul se înfioră.

— Décă veĭ mărturisi adevĕrul, eştĭ perdut!

— Dér décă . . . o să tăgăduesc.

— Atunci te voiŭ scăpa.

Ea se plecă la urechia luĭ şi adăogă:

— Astă-sĕră, tu veĭ cere un confesor.

— O sĕ mi'l accorde eĭ?

— Nu s'a refusat nimenuĭ, un confessor.

— Si acest confesor?

— El 'ţĭ va aduce instrucţiunile melle.

Regina se sculă şi ḑisse luĭ Crillon:

—Duce, sunt gata să te urmez. Adio sĕrmanul meŭ René.

Ea 'ĭ întinse mâna să 'ĭ o sĕrute şi Florentinul uă acoperi cu lacrimĭ.

Crillon lovi cu mânerul spadeĭ luĭ în uşă.

Paḑitorul închisoreĭ veni să deschidă. Ducele, care era un brav gentilhom, offeri braciul sĕŭ regineĭ comform obiceiuluĭ din acel timp şi eşi.

— Mulţumesc! ḑisse ea cu mărinimie. Dér luminéză-'mĭ duce.

Ducele 'şĭ muşcă buzele şi plecă înainte cu torţa.

Când eĭ fură afară din subterană, el se întórse şi privi pe Catherina.

Scumpe duce, 'ĭ ḑisse regina mamă, care spera un moment de a înduplеca pe asprul şi loyalul Crillon, aĭ visat verĭ uă dată la spada unuĭ connetabil?

— Da, dómnă.

— Ah! făcu regina.

Si ea avu un surîs plin de promisssiune. Dér Crillon adăogă cu aspra luĭ franqueţă de soldat:

— Numaĭ, nu m'am gândit nicĭ uă dată, dómnă, ca să o pot obţine, prin a favorisa evadarea unuĭ prisonier, încredinţat lealităţeĭ melle.

Catherina păli de mânie.

— Aĭ vorbit prea sus, duce, ḑissse ea.

— Prea sus, dómnă, când este vorba de honórea mea.

— Si nu eştĭ . . . curtesan. . .

Mĕ numesc numaĭ Crillon, respunse cu simplitate asprul soldat.

— Oh! se gândi Catherina, va veni ea uă ḑi în care voiŭ pedepsi pe acest om. Si ea eşi cu capul în sus şi cu un aer nemulţumit din acellle bolte intunecóse ale Chateleuluĭ, unde nicĭ uă dată verĭ un om séu verĭ un simpu gentilhom frances nu a cutesat să resiste ordinilor eĭ.

Littiera regineĭ mame era la pórta luĭ Chatelet.

Regina saluta pe Crillon cu mâna şi nu 'l invită nicĭ de cum sĕ se urce lângă dênsa.

Purtătorii vroirá să ia drumul Louvruluĭ, dér regina se opuse şi ḑisse unuĭ şambelan care o preceda.

Condu-mĕ în insula Saint-Louis, adică în strada care pórtă acest nume.

Littiera Catherineĭ o luă în pasul cel încet al purtătorilor eĭ, spre malul Seineĭ pênĕ la Petit-Pont, intră în strada insula Saint-Louis, şi pe mijlocul acesteĭ strade, regina ordonă de a se opri la uşa uneĭ vechĭ case de un aspect trist, şi cu nisce ferestre garnisite cu fére.

Acolo ea deschisese şi ridică însăşĭ ciocanul de la pórta cea mică.

La deschiderea porţeĭ, Catherina 'şĭ lăssă voalul de

ghiupiură pe obraz, intră singură şi închise pórta dupe dênsa.

Ea se găsi atunci într'uă vastă curte unde érba eşise printre pietrele paveului, uă bătrână servitóre veni spre dênsa şi neînchipuindu'şi se găseşce în facia unei regine, ea o întrebă ce vrea.

Vroesc ca să vĕd pe presidentul Renaudin, respunse Catherina de Medicis.

— Veniţi cu mine, ţisse servitórea.

Catherina urcă ua scară cu trepte usate, cu balustrade de fer ruginit şi fu introdusă într'un fel de cabinet, unde un om îmbrăcat în negru lucra înaintea unei mese.

Acest om care era tênĕr încă, avea uă frunte încreţită de studiŭ, un ochiŭ viŭ şi clar, buzele subţiri, nasul ascuţit, în tótă physionomia sea nu arăta de cât expresiunea unei finĕţi de vicleşug.

El auţind venind cine-va, se întórse şi zări pe Catherina.

Servitórea eşi şi închise uşa cabinetului. Atunci regina 'şi ridică voalul şi presidentul Renaudin scóse un strigăt şi se sculă cu un fel de spaimă şi respect.

— Majestatea . . . Vóstră ! . . îngână el.

— Maestre Renaudin, ţisse regina care 'şi puse un deget pe buze, te am făcut president, şi eşti d-tea care este însărcinat cu punerea în acusaţie.

Majestatea Vóstră îm'a încărcat cu tóte bine-facerile sélle şi recunoşcinţa mea este fără margini, ţisse presidentul înclinându-se.

— Acum vin să pun recunoşcinţa d-télle la probe.

Atunci Catherina istorisi în scurt şi cu tóte detaliurile assasinatul burgesului Samuel Loriot, mama regelui, arestarea lui René şi adunarea viitóre a parlamentului.

Ce trebuie să fac pentru a scăpa pe René, întrebă dupe acésta Catherina.

— Dómnă, respunse omul tribunalului, eŭ nu sunt de cât presidentul de la Chatelet, şi nicĭ de cum presidentul parlementului. Prin urmare fac numaĭ interogatoriul culpabilului, şi nu 'ĭ judec.

— Veĭ fi presidentul parlamentului, dísse cu răcélă Catherina, şi acésta în termen de treĭ anĭ, dér pênĕ atunci...

Până atunci, respunse el, trebuie să scap pe René.

— Trebuie, dísse regina.

Parlamentul este incoruptibil. Cu tóte acestea favoritul Majestăţeĭ Vóstre. 'şĭ a atras ura generală.

— O şciŭ.

— Aşa dér parlamentul 'l va condamna cu mare bucurie.

— Sciŭ şi acésta. Dér o să fiĭ d-tea care o să 'ĭ ei interogatoriul.

— Da, dómnă.

— Si déca nu mărturisesce nimic?

Presidentul surîse:

Inocenţiĭ mărturisesc tot, când li se dă torturĭ, dísse el.

— René va nega.

— In tot casul, dómnă, décă aşĭ fi singur cu călăul aşĭ putea să 'ĭ scurtez întrebările, urmă Renaudin; dar voiŭ fi asistat de duoĭ judecătorĭ carĭ sunt incoruptibilĭ.

— René va avea curagiŭ, şi va nega totul.

— Dér acésta nu 'l va împedica nicĭ de cum de a fi judecat, şi apoĭ acel pumnal, acea cheiă, vor fi nişce probe destul de evidente...

— Este adevĕrat, dísse regina, atinsă de justeţea observaţiuneĭ luĭ Renaudin.

Apoĭ aducêndu-şĭ aminte că uitase să vorbéscă de Godolphin, ea 'ĭ istorisi disparţiunea acelluĭ tênĕr.

— Ah! dísse Renaudin, décă sa'r putea să 'l găssim

si a'l sili sĕ marturiséscă că e el care a comis crima și a furat pumnalul lui René.

— Etă ună frumósă idee! strigă Catherina, dér unde sĕ 'l găssim?

— Séŭ mai bine...

Renaudin se opri.

— Séŭ mai bine? 'l întrerupse regina cu curiositate.

— Dómnă, murmură presidentul, voiŭ găsi mijlocul de a scăpa pe René... vĕ promit... dér cu uă condițiune.

— Care?

— Aceia de a suferi torturile fără a se înfricoşa.

— Le va suferi.

— Majestatea Vóstră póte sĕ mĕ priméscă la Louvru?

— Când?

— Astă-séră, déca este cu putinţă...

— Atunci plimbăte pe din'aintea porţeĭ secrete de pe malul apeĭ şi sĕ ascepţĭ sĕ sune nouă ore, când un om te va găsi şi te va conduce lângă mine.

Voiŭ fi, dómnă.

— Regina se ridică.

— Adio, maestre Renaudin, ḑisse ea; pe diséră.

Presidentul o reconduse cu respect pênĕ la lithieră.

— La podul Saint-Michel! ḑisse regina.

Littiera trecu insula Saint-Louis şi intră în cetate, apoi luă strada Barillerie şi se opri înaintea prăvălieĭ maestruluĭ René Florentinul.

Cu uă oră maĭ naintĕ Paola se găsea singură în prăvălie, cu oblóneie trase şi cu totul tremurândă şi ascultând cu gróză discuţiile neguţătorilor din quartier.

Era a duoa ḑi, de când prăvălia teribiluluĭ parfumor se găssea închisă, şi vecinii luĭ carĭ eraŭ obicinuiţĭ de a vedea în tóte dimineţile pe Gódolphin şi frumósa Paola, vorbĕŭ între dênşiĭ, şi se păzeaŭ mişcaţĭ că nu vĕḑuse nicĭ pe unul nicĭ pe altul.

Populaţiunea se înduoia maĭ pucin de maestrul René de cât de mariĭ seigneurĭ şi gentilhomĭ. Eĭ sciaŭ favorile luĭ la curte, şi nicĭ nu cuteza sĕ 'şĭ dea nisce opiniunĭ contrariĭ în comptul luĭ.

De sigur, ḑicea uă frumósă neguţătorésă, luĭ René i s'a urât de a maĭ ţine prăvălia, el care intră în tot-d'auna la Louvru.

— Aidea de! ḑisse un vecin, eŭ pariez că 'ĭ s'a întêmpiat verĭ uă catastrofă.

— Si ce crediĭ că ĭ s'a întêmplat? ḑisse un al treilea interlocutor.

— Mie 'mĭ pare că este arestat.

— Pentru ce?

— Se ḑice că el a assasinat pe un burges din strada Urşilor.

Aceste comentariĭ s'ar fi maĭ prelungit déca un eveniment care se ivi nu ar fi întreruṗt aceste discuţiunĭ.

Paola, ascunsă dupe uşa prăvălieĭ séle ascultase în cea maĭ mare grózĭ, tot ceia ce se ḑissese de tatăl sĕŭ; când ea audi paşiĭ maĭ multor caĭ.

Neguţătoriĭ adunaţi în pod vĕḑură venind uă littieră pe care duoĭ cavalerĭ o escortaŭ.

La acésta epocă, masca nu era ceva extraordinară, maĭ ales în timpul carnavalului.

Prin urmare nu era rar de vĕḑut, în mijlocul ḑilleĭ de a se vedea uă damă sĕŭ un cavaler pe care un drept óre care de intrigă amorósă, politică sĕŭ de a păstra un incognito! silesce sĕ mérgă pe strade cu uă mască negră de catifea pe obraz.

Ceĭ duoĭ cavalerĭ carĭ escortaŭ littiera eraŭ mascaţĭ, călărea pe nisce caĭ prea frumoşĭ şi hainile lor spuneaŭ îndestul că eraŭ gentilhomĭ.

Cât despre littieră, ea era fórte simplă şi ca a multor dame şi seigniorĭ din Paris.

Cortegiul se opri înaintea prăvălieĭ maestruluĭ René.

Dupe ce neguţătoriĭ 'şĭ satisfăcură curiositatea, unul dintre gentilhomĭ se dete jos, păru că se înquietéză prea pucin că prăvălia era închisă şi bătu tare în oblóne cu mânerul pumnaluluĭ sĕŭ.

— Cine este acolo? ḑisse din înuntru vocea Paoleĭ.

— Eŭ... Amaury... deschide, rĕspunse cavalerul.

Neguţătoriĭ din podul Saint-Michel vĕḑură uşa întredeschiḑându-se şi cavalerul strecurându-se în prăvălie.

Inapoĭ, voĭ curioşilor, ḑisse cel alt gentihom mascat,

care remăsese pe cal; ceia ce se petrece aci nu vĕ privesce.

Neguţătoriĭ timiḑĭ se depărtară, dér ochiĭ lor eraŭ îndreptaţĭ tot assupra littiereĭ când şi vĕ ḑură uşa prăvălieĭ deschiḑându-se.

Cavalerul mascat eşi cu uă femeie la braciŭ.

Femeia era mascată ca şi dênsul, dér nimenĭ nu se înduoia că nu era Paola.

Cavalerul o urcă în littieră, el se urcă pe cal şi cortegiul plecă spre puntea Changé şi se îndrepta spre malul drept al Seineĭ.

Atunciĭ neguţătoriĭ care rĕmăseseră înmărmuriţĭ se grupară din noŭ.

Deco minŭte dupe plecarea littiereĭ care ducea pe Paola, uă altă littieră intră în strada Barillerie; acésta era aceia a dómneĭ Catherina.

Regina mamă, mergea incognito, precedată numaĭ de un soldat armat cu uă suliţă, şi neguţătoriĭ carĭ asistaseră la ridicarea Paoleĭ, fură departe de a 'şĭ închipui că dama care deschidea şi lovea la uşa prăvălieĭ era dómna Catherina de Medicis, muma regeluĭ.

Regina bătu, dér nimenĭ nu rĕspunse. Ea bătu maĭ tare, şi nicĭ un sgomot nu se auḑi în interior.

Atunciĭ vĕḑênd grupa neguţătorilor, ea se apropiă de dênşiĭ.

— Ertaţi-mĕ, amiciĭ meĭ, ḑisse ea, dér nu este asta prăvălia parfumoruluĭ René?

— Da, dómnă.

— Dér nu e nimenĭ aci?

— Se ḑice că e în închisóre, rĕspunse frumósa vênḑĕtóre de mărunţişuriĭ.

— Dér... fiica sea?

— Ah! reluă neguţătórea, viĭ prea târḑiŭ, frumósa mea dómnă.

— Si pentru-ce? întrebă Catherina.

— Pentru-că e un sfert de oră, de când duoĭ frumoşĭ seigneurĭ aŭ ridicat pe frumósa Paola.

Catherina scóse un ţipăt de gróză; ea 'şĭ aduse aminte de grija luĭ René, de recitarea ce 'ĭ făcuse şi superstiţiunea ce avea el.

Preḑicerea părea că se realizase.

XXXIII

Pe când dómna Catherina asculta de la neguţătoriĭ de la Saint-Michel detailele ridicăreĭ Paoleĭ, acésta din urmă mergea în littieră, pe cea-altă parte a apeĭ.

Cortegiul şi ceĭ duoĭ gentilhomĭ o luă prin quartierul Saint Paol şi bariera Saint-Antoine.

Când ajunse acolo, littiera se opri.

Acum, ḑisse cavalerul care mergea în stânga frumóseĭ Florentine, rolul e jucat... Cobóră-te, scumpo Paolo. Déca littiera a fost urmată apoĭ sigur ca s'a perdut direcţia eĭ.

Paola eşi din littiera, cavalerul se apleca, o apucă de talie, şi 'ĭ ajută sĕ descinḑă.

In acellaşĭ timp, cel-l-alt cavaler, ḑicea purtătorilor:

Bunĭ meĭ amicĭ, puteţĭ sĕ vĕ întórceţi, căcĭ nu maĭ avem trebuinţă de voĭ.

El le aruncă patru scuḑi, şi purtătoriĭ trecênd drumul se îndreptară spre bariera Saint-Antoin şi intrară în Paris.

Noë şi Henric, căcĭ eraŭ eĭ, o luară în galop în direcţia Charenton, şi continuară a merge pe lângă zidurile monastireĭ Peres-de Saint-Antoine.

Dér dupe un cuart de oră, eĭ o opucară pe la spatele luĭ Charenton, şi intrară în şeanţurile care înconjuraŭ zidul fortificatŭ al Parisuluĭ de Nord.

Noë ţinea âncă pe Paola în bracie.

Dupe ce ajunseră la gropile Grange-Batelière şi bariera Montmartre, eĭ se opriră.

Paola se lăsă să alunice în scara lui Noë, şi Henric descalecă.

Atunci Italianca puse piciorul său cel mic pe genuchiul principiului şi prin acest ajutor, sări pe calul care 'l ceda.

— Adio, pe diséră... ḑisse Henric lui Noë.

Noë şi Paola dupĕ ce se urcară pe calul principiului, reluară cursa în galop şi continuară a merge pe lângă murul încongiurător.

Cât despre Henric de Navarra, el reintră în Paris prin bariera Montmrarte, şi merse fórte liniscit pe jos pĕnĕ în dreptul Louvrului.

Chiar în momentul când ajunse la malul apei şi se dirigea spre pórta secretă a Louvrului, el zări uă littieră precedată de un soldat care urma acellaşi drum ca şi el.

Ua femeiă scóse capul pe portieră şi principiul recunoscu pe dómna Catherina de Medicis.

Henric salută încet şi se dede la uă parte pentru a lăsa sĕ trécă littiera.

Dér regina făcu semn cu batista şi 'l chemă pe nume :

— Domnule de Coarasse! ḑisse ea.

Henric se apropiă din nou.

— Nu cum-va mergi la Louvru? făcu regina.

— Majestatea Vóstră a spus adevĕrat.

— La regele?

— Oh! făcu Henric cu modestie, Majestatea Vóstră şi ride de mine. eŭ sunt un prea sĕrac gentilhom pentru a mĕ duce aşa la regele. Mĕ duc sĕ vĕd pe d. de Pibrac care e vĕrul meŭ.

— Ah! făcu regina.

Ea privi cu atenţie pe Henric şi 'l găsi cu un aer fórte simplu şi fórte natural.

— Ei bine, reluă ea, te rog dér d-le de Coarasse- de a rĕmânea câte-va mon e la Pibrac şi de a as, cepta sĕ trimit sĕ te caut.

— Pe mine, dómnă !...

— Viŭ de la René pe care 'l am vĕdut, ḑisse regina.

Henric tresări, dér obrazul sĕŭ rĕmase neschimbat.

— Si René, urmă Catherina, 'mi a spus că aĭ un talent cu totul particular pentru a citi în astre.

Vorbind ast-fel, Catherina aruncă uă privire ardinte şi cercetătóre assupra princiuluĭ de Navarra.

Der Henric luă un aer serios şi modest şi rĕspunse :

— Majestatea Vóstra scie fără îndoială că sunt bearnes ?

— Da.

— Si că am locuit mult timp în Pyrineĭ în mijlocul păstorilor spanioliĭ şi a gitanilor carĭ se ocupă de necromancie şi chiromancie care m'aŭ iniţiat în arta lor.

Henric vorbea cu un ast-fĕl de accent de bună credinţă, că însaşĭ regina fu prea viŭ impresionată.

— Dér, adaoga el, trebue sĕ mărturisesc Majestăţeĭ Vóstre, că dĕcă ghicesc câte uă dată am şi momente în care mĕ încel în arta mea.

— Ah !

— Sciinţa care am studiat'o este încă fórte întunecósă pentru mine. Adesea treer şi pipăiŭ în întuneric, şi este de ajuns un mic obstacol de a mĕ face sĕ deviez de la adevĕratul drum, adică de la adevĕr.

— Cu tóte acestea aĭ spus fórte adevĕrat luĭ René.

Henric privi pe regina la rându'ĭ.

— Adevĕrat ? ḑisse el.

— Da, d-le de Coarasse. Acum dute la Pibrac şi ascéptă ca sĕ te previn. Mĕ duc acum la fiica mea d-na Margareta, apoĭ mĕ întorc în oratoriul meŭ,

— Majestatea Vóstră ar dori ?...

— Voesc a te consulta, domnule de Coarasse.

Si regina intră în Louvru.

Henric întêlni pe d. de Pibrac ce visitase corpul de gardă.

— Vin'o, 'i ḑisse el cu vioiciune, du-mĕ la d-ta... chiar acum... este de trebuinţă!...

D. de Pibrac creḑu că era vorba de Margareta, şi fără a întreba pe princiul, 'i ḑisse cu simplitate:

— Aide!

Apoĭ 'l conduse la dênsul prin uă mică scară.

— Inchide uşa cu zăvoru, ḑisse Henric; şi déca bate, sĕ nu deschiḑĭ.

El alergă la dulap, 'l deschise şi se strecură prin trecerea mysteriósă, lăsând pe D. de Pibrac încremenit.

Când princiul 'şĭ lipi ochiul la acea deschiḑĕtură perfidă, pe care geniul dómneĭ Diana de Poitiers o făcuse prin piciórele de ivoriŭ ale Christuluĭ, regina nu ajunsesse încă la fiica sea.

Dómna Margareta era cu Nancy.

Frumósa princesă pe jumĕtate culcată pe uă otomană aşeḑată vis-avis de Christ, cletina cu neglijenţă frumoşiĭ sĕĭ papucĭ în mătasse roşiĭ şi privea cu melancolie pe cameristă.

Iar Nancy, aşeḑată pe uă canapea cu acul în mână, cossea nisce funde de catifea la uă roche a princeseĭ.

— Adevĕrat? ḑicea Margareta, tu creḑĭ că el mĕ iubesce?

— Sunt sigură, dómnă.

Margareta suspină.

— D-ḑeul meŭ! ḑisse ea, cum e de trist că e princiŭ. Princiĭ sunt nisce sclavĭ coronaţĭ, mica mea. Lor nu le e permis nicĭ de a iubi, nicĭ de a fi iubiţĭ, nicĭ de a plânge, nicĭ de a se bucura...

— Oh! Majestatea Vóstră exageréză...

— Nu.

— Ea vede lucrurile prea confuse.

— Tu creḑĭ? dér tu nu sciĭ, mititic'o, că déca eram stĕpână pe destinul meŭ, în loc de a mĕ căsători cu acel nemernic princiŭ de Navarra, aş vroi maĭ bine sĕ

fiŭ uă simplă fétă de nobilĭ ca tine, şi a 'mĭ da mâna *luĭ* . . .

Nancy surîse şi păstră tăcerea.

— Am adessea presimţirĭ straniĭ, urmă Margareta. Cea d'âmtêiŭ óră când 'l am vĕḑut, sunt opt ḑille, am simţit uă mişcare curiósă . . . şi pe dată auḑiĭ uă voce ce ḑicea în mine : Acest om va juca un rol însemnat în destinul tĕŭ . . .

Abia sfârşi d-na Margareta acestea, când uă bătae se auḑi la uşă.

Era regina.

Henric vĕḑu pe d-na Margareta intrând, palidă şi mişcată.

Ea făcu un semn luĭ Nancy, şi acésta eşi pe dată.

Regina-mamă nu iubea mult pe fiica sea ; ea nu simţise uă afecţiune seriósă de cât pentru fiul eĭ cel maĭ mic, d. duce d'Alençon. Margareta şcia că ea fusese spre a visita pe René în temniţă,

— Eĭ bine ! d-nă, ḑisse ea ridicându-se şi alergând către ea.

— Ah ! suspină Catherina, este îngrozitor... el e pus în fére... El se află într'uă boltă umedă şi fără aer. Regele a ordonat ca sĕ se pórte cu dênsul cu cea maĭ mare asprime.

Margareta nu rĕspunse.

— Cu tóte acestea, murmură regina, sperăm de a 'l scăpa.

— Ah ! făcu Margareta.

— Dér, écă că un eveniment straniŭ mĕ încurcă.

— D-ḑeul meŭ, murmură princesa.

Atuncĭ Catherina istorisi convorbirea eĭ cu René şi lucrurile straniĭ ce acesta 'ĭ încredinţase atingĕtóre de preḑicerea de altă dată a ţigănceĭ din Florencia.

Déca regina ar fi fost maĭ pucin mişcată, ea ar fi vĕḑut pe Margareta pălind şi roşindu-se pe rând.

Juna princesă nu ştia nicĭ un cuvênt din convorbirea ce avusese loc între René şi Henric, şi acéstă pretinsă ştiinţă de a preţicelo aruncă într'uă uimire profundă.

Regina urmă :

— Imĭ am închipuit maĭ întêiŭ că acel gascon spusese nişce lucrurĭ vane, dér acum vĕd că el a spus lucrurĭ pe carĭ numaĭ singur René le ştia.

— Adevĕrat ! făcu princessa cu totul ameţită.

— Si, ca şi ţiganca, el 'ĭ a preţis că fiica luĭ 'ĭ va causa mórtea...

— Ce glumă !

— In ţiua când va iubi pe un gentilhome.

Afară de acésta, René era atât de întărit assupra acesteĭ ideĭ în cât m'a rugat de a o aduce la Louvru şi de a veghea asupra eĭ ca asupra uneĭ comorĭ, dér...

Regina se popri un moment.

— Am voit, înainte de a mĕ duce a căuta pe scumpa, luĭ Paola reluă ea, de a vedea pe Renaudin, preşedintele Châteleuluĭ, însărcinat cu instrucţiunile criminale. Renaudin 'mĭ a promis de a 'şĭ depune tóte silinţele pentru a scăpa pe René.

— Renaudin.., ah ! dér parlamentul.., ţisse Margareta.

— El 'mĭ a promis de a găsi un mijloc.

— Care ?

— Nu sciŭ încă, dér 'l va găssi. Il ascept astă-sérá la nouĕ ore.

— Dér, urmă regina, eşind din Châtelet, în loc de a alerga la podul Saint-Michel de a lua pe Paola, am voit dér sĕ merg în strada Saint-Louis-en-l'Ile, la Renaudin, şi eşind de la dênsul m'am îndreptat spre pod...

— Eĭ bine !

— Paola era răpită.

Margareta făcu uă mişcare de mirare.

— Cu un quart de oră maĭ înainte, urmă Catherina,

uă litieră, însocită de duoĭ cavalerĭ mascaţĭ, se poprisse înaintea caseĭ luĭ René, uşa s'a deschis, şi Paola se suisse în littieră.

— Acésta e straniŭ? murmură Margareta.

Regina reluă:

— Atuncĭ 'mĭ bănuiĭ ceva... un ce straniŭ. 'mĭ am reaminţit că acel sir de Coarasse, ce pretinde a citi în stele, avea un compagnion, vĕr ca şi el al luĭ Pibrac, şi 'mĭ am închipuit că póte eĭ aŭ fost răpitorĭĭ..

— Oh ce idee! făcu princessa ce simţi un sentiment de gelosie.

— In acest cas, urmă Catherina, este evident că unul din eĭ trebuia a fi iubit de Paola, şi că Paola trăda pe tatăl eĭ în profitul lor... Ah! atuncĭ éca cum se esplică pretinsa şciinţă preḑicĕtóre a aceluĭ mic gentilhome.

— Ah! murmură Margareta.

— Dér, urmă regina ce nu luă sĕma la mişcarea crescândă a princeseĭ, nu era aşa.

— Oh! ḑisse Margareta ce suspină cu sgomot, creḑĭ?...

— Am aflat drumul ce urmasse littiera şi răpitorĭĭ.

— Si... 'ĭ aĭ urmat?...

— Da, pênă la pórta Saint-Antoine. Acollo am întêlnit litiera şi pe purtătorĭ, dér litiera era gólă. Unul din cavalerĭĭ mascaţĭ luasse pe Paola pe calul luĭ, şi amânduoĭ se departară în galop pe drumul ce la Charenton.

Purtătorĭĭ meĭ eraŭ obosiţĭ. Ar fi fost uă nebunie din partea mea de a cugeta sĕ urmăresc ómenĭ călărĭ pe caĭ odihniţĭ. M'am întors şi am intrat în Louvru.

— Dér, d-nă, ḑisse Margareta, cum şciĭ d-ta atuncĭ că acel sir de Coarasse nu e unul din răpitorĭ?

— Pentru-că în momentul când intram, 'l am găsit la pórta Louvruluĭ pe jos, mergênd cu linişce la D. de Pibrac, vĕrul sĕŭ.

Facia cea possomorîtă a Margaretei se înveseli tot de un dată.

— Ast-fel, murmură regina, acest om a ḑis adevĕrul : el a preḑis că fiica luĭ René va fi răpită de un gentilhome si că, în acea ḑi, René era amenințat de un pericol mortal.

— Tóte acestea sunt fórte straniĭ, d-nă, ḑisse Margareta.

Dér Catherina cugeta la René și era fórte desperată.

— Regele e neînduplecat, ḑicea ea, și déca Renaudin nu găsește un mijloc...

— Renaudin e un om dibaciŭ, el va gassi acel mijloc, rĕspunse Margareta, ce căuta a potoli nelinișcea reginei.

— Pentru-că acel Coarasse e fermecător, ḑisse regina, mĕ duc sĕ 'l consult.

— Da, d-nă ?

— Da, ḑisse regina, voesc sĕ șciŭ...

Si ea strigă — Nancy ! Nancy !

Nancy nu rĕspunse.

Margareta sună clopoțelul ce corespundea cu camera luĭ Nancy.

La acel sgomot, Nancy, ce se urcase la dênsa se coborî cu grabă :

— Mica mea, 'ĭ ḑisse Catherina, veĭ merge pe la d. de Pibrac.

— Da, d-nă.

— Veĭ găssi acollo pe vĕrul sĕŭ d. de Coarasse.

— Da, d-nă.

— Si tu 'l veĭ duce în cabinetul meŭ.

Nancy se înclină și eși.

Atuncĭ Henric 'șĭ părássi observatoriul, de unde nu perduse nicĭ un cuvênt, nicĭ un gest din convorbirea d-neĭ Catherina cu princesa Margareta.

El se întórse în camera d-luĭ de Pibrac, închise dela-

pul, și ḑisse căpitanuluĭ garḑilor : — Deschide ușa .. cine-va va veni...

D. de Pibrac, fórte iritat, privea pe princiŭ.

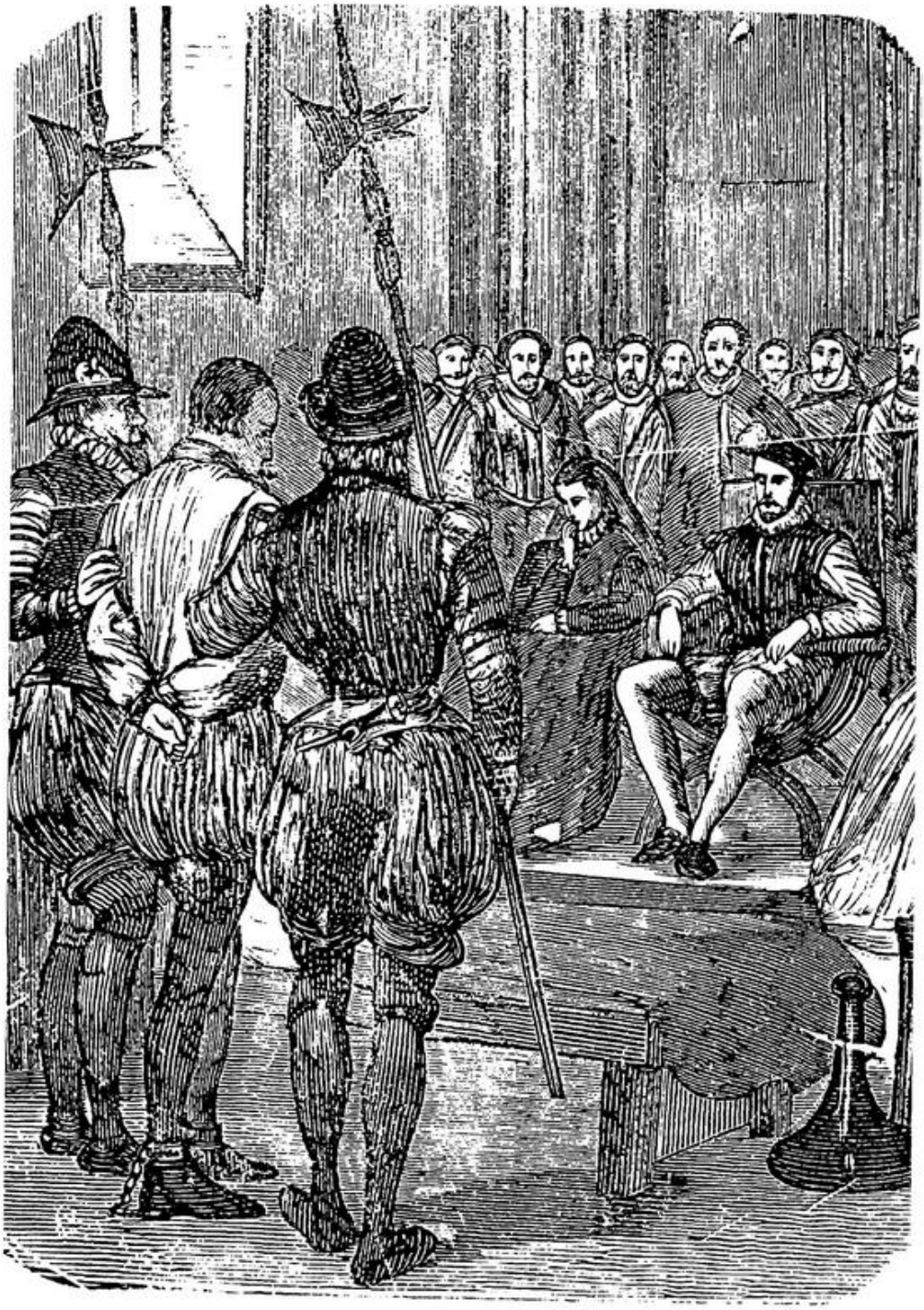

René păru intre duoĭ soldațĭ...

— Iţĭ voiŭ spune tóte maĭ târdiŭ, ḑisse el. Acum 'mĭ e cu neputinţă... nu am timpul...

In adevĕr dupe treĭ secunde d. de Pibrac auḑind un sgomot la uşă, merse de a deschide şi Nancy intră.

Henric se pusese într'un fotoliŭ, şi foileta cu negligenţă uă carte de vênătóre.

— D. de Coarasse, ḑisse frumósa camerieră, te rog a mĕ urma.

— Unde mĕ veĭ duce, frumósa mea d-şóră ? întrebă princiul.

— La d-na Catherina.

— La regina ! strigă d. de Pibrac.

Si el privi pe Henric cu nelinişce.

Henric surîdea.

— Regina a aflat că mĕ ocup cu preḑicerile, ḑisse el. La revedere, vĕrul meŭ.

Si el urmă pe Nancy.

Dĕr când el se afla în marea sală ce preceda appartamentul d. de Pibrac, sală atunciĭ deşértă, Henric privi pe cameriera :

— Mica mea Nancy, ḑisse el, cred că suntem amiciĭ.

— Si încă amiciĭ intimiĭ, d-le de Coarase.

— Tu sciĭ multe din secretele melle...

— Si d-ta şciĭ pe al meŭ...

— Si eŭ mĕ încred ţie.

— De ce e vorba ? făcu Nancy, poţĭ vorbi...

— Tu nu veĭ trâmbiţa ?

— Eŭ ! ḑisse Nancy.

— Pentru-că... femmeile...

— Sunt mută ca ḑidul.

— Prea bine !

— Aĭ un secret sĕ 'mĭ încredinţeḑĭ, d. de Coarasse ?

— Cam aşa, ceva...

— Sĕ vedem !

— Indată ce mĕ veĭ fi introdus la regina, te veĭ întórce la d-na Margareta.

— Bine!

— Si 'ĭ veĭ ḑice: Dómnă, Henric de Coarasse vĕ rógă sĕ nu credeţĭ nicĭ un cuvênt atingĕtor de preḑicerea luĭ.

— Aud? făcu Nancy.

Henric urmă:

— El nu e maĭ mult fermecător ca mine şi d-ta, veĭ ḑice tu, dér rógă pe Majestatea Vóstră de a aşcepta pênă séra.. şi el vĕ va esplica totul.

— Prea bine! ḑisse Nancy.

— Numaĭ, adăogă prietenul, veĭ avea grijea de a adăoga: Celle ce vĕ spun, d-nă, sunt de cea maĭ mare gravitate, căcĭ viaţa luĭ sir de Coarasse se află în joc..

— Ce 'mĭ spuĭ d-ta! strigă cameriera uimită.

— Ună jumĕtate din adevĕr. Dér tu escĭ amica mea.

— Oh! de sigur.

— Si tu veĭ raporta acéstă jumĕtate de adevĕr ca un adevĕr întreg.

— Bun!

— Si Margareta nu va întreba maĭ multe.. şi ea mĕ va ascepta diséră...

Nancy privind pe Henric 'ĭ făcu cu ochiul.

Apoĭ ea 'l dusse la d-na Catherina şi 'l lăsă singur în cabinetul de lucru al reginelĭ.

Dupe câte-va minute, regina intră.

Henric 'şĭ luă ună înfăcişare fórte încurcată.

— Seḑĭ jos! d-le de Coarasse, ḑisse regina.

— D-nă... în presenţa Majestăţeĭ Vóstre nu îndrăsnesc.

— D. de Coarasse, ḑisse regina, nu e vorba de Majestate aci... D-ta escĭ un fermecător, şi eŭ ună sĕrmană femmeiă ce voesce a 'ĭ se spune fiitoriul.

Vorbind ast-fel, regina privea pe Henric aşa ca cum ar fi voit a'ĭ strebate pênă în adîncul gândirilor luĭ.

Henric părea liniscit.

— Aşa dér, întrebă Catherina, citescĭ în stele...

— Oh! nu prea bine... d-nă.

— Descoperĭ fiitorul?

— Mĕ încel adesea.

— Dér ghicescĭ câte-uă dată evenimente acoperite de céţa trecutuluĭ.

— Acésta e maĭ uşor. d-nă, ḑisse Henric.

— Ah! adevĕrat?

— Ast-fel, cu óre-carĭ preparaţiunĭ cabalistice, urmă principiul, 'mĭ se întêmplă adessea de a reuşi când evenimentele asupra cărora sunt consultat nu sunt prea depărtate.

— D. de Coarasse, ḑisse regina, m'aĭ vĕḑut maĭ adinéurĭ intrând în Louvru.

— Da, d-nă.

Imĭ aĭ putea spune de unde veneam?

— Póte.

— Si ceia ce am făcut şi ḑis în drum?

— Mĕ voiŭ încerca, d-nă.

— Trebue sĕ 'ţĭ daŭ mâna? întrebă regina.

— Da, d-nă, dér... maĭ nainte...

Henric se ridică şi percurse cu un ochiŭ distrat cabinetul secret al reginei. Privirea sea sfîrşi p in a se popri pe un flacon conţinênd uă culóre négră.

— Ce este aceea d-nă! întrebă el.

— Aceea, ḑisse regina, este *cernélă sympathică*.

Henric luă flaconul ce se găsea pe şeminelă şi 'l puse pe mésă înaintea căreia regina se aşeḑasse.

— Acum, ḑisse el, voiŭ ruga pe Majestatea Vóstră de a'mĭ permite se aprind acéstă lumînare.

— Da...

— Si de a lăssa perdelile.

— Da... fă şi acésta, repetă regina.

Henric lăssă perdelile, aprinse lumînarea, o puse pe mésă şi se aşeḑă jos.

Apoĭ luând cu mâna stângă flaconul de cernélă sympathică şi punêndu'l în dreptul luminei, pentru a vedea printr'ênsul, el ḑisse reginei:

— Acum, rog pe Majestatea Vóstră a'mĭ da mâna.

— Care?

— Cea stîngă, acea ce Latiniĭ o numeaŭ *sinistra.*

Regina 'ĭ întinse mâna, şi princiul serios şi măreţ, privi flaconul de cernélă sympathică transformat în *oracol.*

XXXIV

Henric 'şĭ juca de minune rolul de fermecător, dér uă femee maĭ pucin superstiţiósă ca regina nu s'ar fi putut póte lăsa a se încela.

Princiul privi mult timp şi pe rând, flaconul cu cernélă sympathică şi liniile mâneĭ ce'ĭ întindea Catherina.

— D-nă, ḑisse el în fine, vĕd pe Majestatea Vóstră umblând într'uă subterană, luminată de torţe pe carĭ le pórtă duoĭ ómenĭ înaintea sea.

— Unde e acea sub terană? întrebă regina.

— Nu şciŭ bine, dér e prin vecinătatea Seineĭ.

— Este adevĕrat, ḑisse regina. Apoĭ?

— Vĕd pe Majestatea Vóstră intrând într'uă boltă întunecósă, infectă; un om se află în acel loc culcat pe pământ.

— Si acésta e adevĕrat.

— Un alt om se pune jos nu departe de Majestatea Vóstră...

— Cine e acel om?

— Facia sea e în umbră, afară din cercul de lumină al torţeĭ... nu 'l pot vedea.

— Si... cel alt?

— Acela ce e culcat?

— Da.

— Acela e René, ḑisse princiul dupĕ un moment de

tăcere; şi subterana în care se găseşce Majestatea Vóstră trebue sĕ fie Châtelet.

— Este adevĕrat, ḑisse Catherina mirată. Ce spuĭ eŭ luĭ René?

— D-ta escĭ aplecată assupra luĭ; vorbiţĭ încet... dér vorbiţĭ de cine-va ce cunosc.

— Cine e acel om cine-va?

— Ascéptă d-nă... nu sciŭ...

Henric reîncepu de a esamina mâna reginei, apoĭ privi cu multă atenţiune flaconul.

— Ecă! ḑisse el tot de uă dată şi cu un accent de multă mirare, acel om de care vorbescĭ, sunt eŭ!

Regina viŭ mişcată, murmură:

— Si acésta e adevĕrat, d. de Coarasse.

— René, vorbescĭ de mine cu gróză, continuă princiul.

— Si... eŭ?

— D-ta! făcu Henric... Ah! D-ḑeul meŭ!... vĕ vĕd încruntând sprîncenile... parĭ iritată în contra mea.

La aceste din urmă cuvinte, orĭ ce remăşiţă de înduoială asupra sciinţeĭ de preḑicere a siruluĭ de Coarasse ar fi dispărut.

In adevĕr, pentru ca Henric se pótă cunósce aceste din urmă detaliĭ prin mijlóce ordinare si naturale, ar fi trebuit sĕ se găséscă în temniţa luĭ René, când acesta era visitat de regina, séŭ se fi asistat la convorbirea eĭ, cu Margareta.

Regina recunoscênd existenţa deschiḑĕtureĭ mysterióse practicate în piciórele christuluĭ, şi convinsă că princiul nu vĕḑuse pe Margareta, regina dér, nu se maĭ putea înduoi de puterea supranaturală cu care el era dotat.

Henric urmă:

— Ceia ce este straniŭ, d-nă, este că vorbiţĭ cu René uă limbă ce nu aş înţelege-o, décă o auḑeam cu urechile melle.

— Si cu tóte acesteea... înţelegĭ...

— Flaconul m'a făcut să înțeleg.

Regina era uimită. Nici uă dată încelăciunea lui Henric nu produsese resultate atât de esacte.

— Acésta e straniu ! ḑisse ea.

— D-ta promiți ceva lui René, urmă princiul.

— Ce 'i promit ?

— De a 'l scăpa.

— Si crediĭ d-ta, întrebă regina, ce privea acum pe Henric ca pe un oracol, crediĭ d-ta că mĕ voiŭ ține de acea făgăduială ?

— Henric rĕspunse cu siguranță :

— Da, d-nă.

Respunḑênd ast-fel regele 'și ḑicea : Voiŭ face bine a 'i promite; déca mĕ încel, cu atât mai bine.

— Sĕ vedem, ḑisse regina, cum crediĭ d-ta că mĕ voiŭ putea ține de dênsa ?

Acéstă întrebare păru că încurcă pucin pe sir de Coarasse.

El închise ochiĭ și păru că consultă lumea nevĕḑută; apoĭ ochiĭ 'i se redeschiseră și aruncă uă privire arḑĕtóre asupra flaconuluĭ ; apoĭ luând mâna reginei o esamină din noŭ :

— D-nă, ḑisse el, vĕ vĕd mergênd pe un pod, trecĭ peste uă apă ...

— Unde mĕ duc ?

— Intri într'uă stradă tristă și tăcută, într'uă cassă... vĕ vĕd cu un om...

— Cine e acel om ?

Henric respunse fără a se înduoi:

— El e îmbrăcat în negru. E un judecător.

Esactitudinea acelor descoperiri impresionară atât pe regina în cât tremură.

— Si acel judecător ? făcu ea cu grózā.

— Il vĕd umblând.., el vine..

— Unde ?

— Aicĭ.

— Pentru-ce vine el.

— El vĕ aduce mijlocul de a vĕ ţine de făgăduiala ce aţĭ făcut... el va scăpa pe René!

— Escĭ sigur? întrebă regina cu uă voce nesigură.

— Flaconul cu cernélă 'mĭ o spune.

— Si când va veni acel judecător?

La acéstă întrebare, Henric creḑu de cuviinţă de a 'şĭ schimba pucin punerea în scenă.

— Mĕ voiŭ încerca de a spune adevĕrul.

Apoĭ el se ridică, luă luminarea şi se apropiă de orologiul ce se afla pe şeminelă. El puse în dreptul orologiuluĭ flaconul magic, şi dupĕ un moment de înduoinţă ḑisse:

— Judecătorul va veni între orele nouĕ şi ḑece séra.

— Este adevĕrat, murmură regina.

Si, ameţită de tóte aceste descoperirĭ, ea privi pe princiul cu un ochiŭ rătăcit, şi în timp de un moment ea nu îndrăsni de a 'l întreba.

— Acésta este tot ce Majestatea Vóstră ḑoresce a sci? întrebă Henric.

— Oh! nu, rĕspunse regina.

Henric veni să se aşeḑe înaintea meseĭ şi reluă mâna Catherineĭ.

— Ce veḑĭ d-tea pe podul Saint-Michel? întrebă regina. Henric păstră un moment tăcerea pentru a lăsa ca regina sĕ crédă, că flaconul magic nu dedea oracolile sélle de cât din timp în timp.

— Vĕd uă adunare de popor, ḑisse el în fine, înaintea prăvalieĭ luĭ René!

— Acéstă prăvălie este ea deschisă?

— Nu, e închisă.

— Acésta e tot?

— Nu, maĭ vĕd âncă uă littieră cu duoĭ cavalerĭ.

— Ah! ḑisse regina, 'ĭ cunoscĭ d-tea?

— Nu, dómnă. Afară de acésta, nu le pot vedea figura.

— Pentru ce?

— Pentru că sunt mascaţi.

— Care este persóna care este în litieră?

— Ea e gólă, rĕspunse Henric, cu ochiĭ fixĭ asupra flaconuluĭ.

— Uitete mereŭ... maĭ este ea gólă?

Nu, unul din cavalerĭ, descălecă dupĕ cal şi uşa prăvălieĭ se deschide înaintea luĭ. Uă femeiă apare şi...

— Ah!...

Acéstă femeiă este fiica luĭ René... Ea se urcă în litieră... şi litiera pornesce.

— Urméz'o, ḑisse Catherina.

— Ea traverséză podul cetăţeĭ, trece a duoa óră Seina..

— Bine.

— Ea urméză rîul.

— In vale?

— Nu, în sus... O vĕd eşind din Paris. Ah! iată! ḑisse Henric cu uă surprisă naivă, ea se opresce... féta luĭ René descinde... şi ea se sue ajutată de unul dintre cavalerĭ.

— Ah! ah!

— Si ceĭ duoĭ cavalerĭ se depărtez în galop.

— Unde sunt eĭ?

Henric închise ochiĭ, apoĭ 'ĭ redeschise şi privi prin flacon, apoĭ 'ĭ închise din noŭ.

— Eĭ galopez, ḑisse el, galopez... tot urcând cursul Seineĭ... Nóptea vine... numaĭ vĕd.

— Privesce bine! privesce bine!

Dér Henric dete din cap.

— Nóptea... repetă el. Oracolul e ostenit.

Si el repuse flaconul pe mésă, păru în prada uneĭ

grozave oboselĭ şi 'şĭ şterse fruntea ca cum ar fi fost scăldat de năduşélă.

— Cu tóte acestea, domnule de Coarasse, insistă Catherina, aşĭ maĭ vroi sĕ maĭ sciŭ un lucru.

— Vorbesce d-nă, rĕspunse el cu supunere, mĕ voiŭ cerca sĕ 'ţĭ rĕspund.

El luă flaconul şi 'l expuse din noŭ la flacăra uneĭ lumînărĭ.

— Preḑicerea ţigăncĕĭ în privinţa luĭ René, se va realisa ea, şi gândescĭ d-tea că René va muri, décă fiica sea se va căsători cu un gentilhom?

— Da, d-nă.

— Cu tóte acestea, 'mĭ spuneaĭ că judecătorul luĭ René 'l va scăpa.

— Assemenea că ora morţeĭ luĭ René este fórte departe.

— Acest cavaler care a răpit pe Paola nu e el amantul sĕŭ?

— El nu va fi nicĭ uă dată.

— Pentru ce?

— Pentru că René 'şĭ va regăsi pe fiica sea.

— Când?

— Henric reîncepu manegiul sĕŭ de ghicitor, apoĭ luă un condeiŭ şi scrise maĭ multe cifre pe uă bucată de pergament care se găsea pe mésă.

Regina plină de nelinisce, 'l privea continuŭ.

— Intr'uă lună, ḑisse el în fine.

Si atuncĭ, privind pe regina:

— D-nă, ḑisse el, rog pe Majestatea Vóstră de a nu mĕ maĭ intreba astă-ḑĭ. Sunt fórte obosit şi aşĭ putea sĕ mĕ încel.

— Fie, ḑişse regina, dér te ascept mâne, domnule de Coarasse. Vroesc sĕ sciŭ şi alte lucrurĭ.

— Mâine, voiŭ fi la ordinile Majestăţeĭ Vóstre.

Henric se sculă din noŭ şi merse sĕ dea la uă parte,

perdelele ferestrei. Dér precauţiunea era nefolositóre, căci nóptea venise.

Catherina 'i întinse mâna să 'i o sărute, şi 'l congedià ţicêndu'i:

— Pe mâne, domnule de Coarasse.

. . . . . .

Henric eşind de la regina, în loc de a părăsi Louvrul se urcă la Nancy.

Frumósa cameristă 'l asceota în camera sea, pentru a'l conduce la dómna Margareta.

— Vin'o repede, 'i ţisse ea, vin'o! princesa căruia 'i am comunicat cuvintele d-télle enigmatice, este într'un mare neastâmpĕr.

— Ah! ah! făcu Henric.

Nancy 'l luă de mână şi 'l făcu să se cobóre prin drumul cel obicinuit.

Margareta, într'adevĕr, ascepta pe princiŭ cu uă impacienţă amestecată de curiositate şi témă.

Henric o înţelese numai dupe telul cum 'i întinsese mâna cu repeţiciune.

— Eté fermecătorul! ţisse Nancy rîţênd. Si gluméţa cameristă eşi.

Atunci Margareta privi pe tînĕrul om.

— Ah! 'i ţisse ea, esplică-te... esplică-te repede domnule!

Si pe când 'i ducea mâna la buzele sélle, princesa 'l conduse la uă otomană şi 'l făcu să se aşeţe.

— Dómnă, 'i ţisse Henric, am să fac Alteţei Vóstre uă confidenţă care m'ar putea trimite în Grève, déca veri uă dată regina ar fi informată.

Margareta se înfioră.

— D-ţeul meŭ! ţisse ea.

— Dér cred în lealitatea Alteţei Vóstre şi am să vorbesc.

— Ai dreptate, ţisse ea strângêndu'i pucin mâna. Sunt

amica... d-télle, şi nu te voiŭ trăda orĭ cât de inspăimântătóre ar fi revelaţiunea d-télle.

Vocea Margaretei era mişcată...

— Oh! reasigură-te, dómnă, dise Henric, n'am comis nicĭ uă crimă.

— Eĭ bine, vorbesce.

Henric istorisi atuncĭ Margaretei, cum venind de la Paris a avut între Tours şi Blois, întâlnire cu René; apoĭ cum 'l a găsit între Blois şi Beaujency.

— Ah! D-ţeul meŭ! strigă Margareta, amicul d-télle Noë şi d-tea eraţĭ aceĭ duoĭ gentilhomĭ pe care René 'ĭ a observat?

— Intocmaĭ.

Atuncĭ princiul continuându'şĭ istorisirea, esplică încurcătura în care s'a găsit când a venit la Louvru şi gróza ce 'ĭ a inspirat reputaţia de otrăvitor ce avea René.

— Numaĭ atuncĭ, dise el, că pentru a ne apăra contra luĭ René, d. de Pibrac se gândi a ne presinta regeluĭ.

Dupe ce a narat prima sea întrevedere cu Carol IX Henric reveni la agerimea luĭ Noë, cu care s'a introdus la Paola. Apoĭ istorisi cum tînĕrul om fără voia luĭ a auţit confidenţele superstiţióse ale italianuluĭ.

— Acestea dómnă, adăogă el, 'mĭ dete nenorocita idee de a mĕ agăţa de spiritul cel credul a luĭ René şi de a juca pe lângă el rolul de fermecător.

Henric termină istorisirea luĭ cu răpirea luĭ Godolphin şi a Paoleĭ.

El nu ascunse Margareteĭ de cât treĭ lucrurĭ: maĭ întêiŭ pasiunea născêndă ce încerca din când în când pentru frumósa argintarésă.

Apoĭ, existenţa deschiţĕtureĭ pĕtrunsă prin piciorul luĭ Christ.

Si în fine adevĕrata luĭ identitate. El rĕmase pentru dênsa sirele de Coarasse, gentilhom bearnes.

Margareta ascultă revelaţiunea tênĕruluĭ om cum ar

fi ascultat un basmu al uneĭ fee, și când isprăvi, ea 'l privi:

— Sermanul meŭ amic, 'ĭ ḑisse ea, aĭ dreptate de

'mĭ ḑice că décă regina scia adevĕrul, ea te ar fi trimes la Grève.

— Dér nu va afla.

Margareta neliniscită nu rĕspunse nicĭ de cum de uă cam dată şi se puse a cugeta.

In fine ridicând capul şi privind pe Henric ḑisse:

— Până acum totul a mers bine.

— Aşa este.

— Dér viitorul mĕ cutremură.

— Aidea de! făcu Henric.

— Da, pentru că cum o sĕ continuĭ d-tea acest rol.

— E cam greŭ, e adevĕrat. Cu tóte acestea, pentru că René trăgea aceste revelaţiunĭ din somnul luĭ Godolphin, pentru ce nu le am trăgea şi noĭ asemenea.

— Aşa este... dér...

Margareta se popri visătóre:

— Ascultă, ḑisse ea dupe un moment de tăcere, şi eŭ am sĕ 'ţĭ confiez un secret.

— Vĕ ascult, dómnă.

— Regina mamă a reparat Louvrul întreg pe când regele era într'uă tómnă la Saint-Germain. Spiritul eĭ neîncreḑĕtor a îndemnat'o sĕ găuréscă zidurile în tóte părţile şi a făcut diferite deschiḑĕturĭ şi ascunḑĕtorĭ.

Henric tresări şi creḑu un moment că princesa scia istoria cristaluluĭ de ivoriŭ.

Margareta urmă:

— Intr'uă ḑi am observat că Majestatea Sea mĕ spiona. Ea făcuse dupĕ cum am ḑis multe găurĭ prin zid.

Neliniştea luĭ Henric se mări.

Spiritul bănuitor al reginei, 'ĭ a dat ideia de a mĕ spiona printr'uă deschiḑĕtură. Ah! se întrerupse Margareta, uitasem sĕ 'ţĭ spun că nu locuiam atuncĭ în acéstă cameră ci uă alta care da în cea altă estremitate a coridoruluĭ.

Henric respiră pucin ascultând acéstă esplicaţiune.

— Intr'uă ḑi, urmă princesa, am surprins un ochiŭ care mĕ observa.

— Era acela al regineĭ nu e aşa?

— Intocmaĭ.

— Drace, murmură Henric.

— Atuncĭ m'am dus sĕ bat la uşa eĭ şi 'ĭ am ḑis:

—D-nă, vĕ declar că óre care respect ce am pentru d-tea mĕ face de a nu mĕ duce la regele sĕ mĕ plâng, prin urmare permite'mĭ pentru acésta de a'mĭ schimba apartamentul, şi de a 'mĭ jura în urmă pe salutul sufletuluĭ vostru că zidurile noueĭ melle locuinţe va remânea intacte.

— Si ce a rĕspuns regina, d-nă?

— Regina avu témă de mânia regeluĭ. Ea 'mĭ făgădui ceia ce ceream, şi ea e prea superstiţiósă pentru a nu se ţine de cuvênt.

— Prea bine, ḑisse Henric: dér unde voeşce Alteţa Vóstră sĕ vină?

— Ascéptă, urmă Margareta surîḑênd, veĭ vedea. Dupĕ cât-va timp de atuncĭ, circumstanţe ce nu sunt de trebuinţă a vĕ raporta...

— Bun! 'şĭ ḑisse Henric, mĕ prind că e vorba de vĕrul meŭ de Guise.

— Cum ḑic, óre care circomstanţe mĕ forciară de a mĕ teme de regina şi de a mĕ amesteca pucin în politică.

— Ah! făcu Henric cu un fin surîs.

Maniera mea de a vedea nu era ca aceia a regineĭ; priimém aci persóne pe care Majestatea sea 'ĭ privea cu temere. Décă regina numaĭ mĕ spiona printre ziduriĭ, cel pucin ea putea sĕ intre la mine în orĭ ce moment... Atuncĭ mĕ gândiiŭ sĕ 'ĭ aplic pedépsa taliuneĭ.

Henric începu sĕ rîdă.

Margareta ridică mâna spre banta clopotuluĭ care rĕspundea în camera luĭ Nancy.

— Nancy şi eŭ, ḑisse ea, ne-am închipuit de a face la rândul nostru uă gaură, nu însă în zid, ci în plafondul

cabinetuluĭ de lucru al d-neĭ Catherineĭ, într'uă ḑi când Majestatea Sea o fi dusă pentru a petrece uă lună la Amboise.

«Camera luĭ Nancy era situată d'asupra cabinetuluĭ de lucru. Am ridicat una din daĭele parquetuluĭ acesteĭ camere, și apoĭ am făcut uă gaură.

«Afară de acésta, adăogă Margareta, când mĕ ocupam de politică, Nancy se urca în camera sea, ridica dala și se assigura déca d-na Catherina era în cabinetul sĕŭ. Déca regina se scula și eșea, Nancy repede ca și un fulger trăgea cordonul spre ea, avênd grijea de a nu mișca clopotul. Si cum vedeam mișcându-se cordonul, mĕ grăbém de a face sĕ ésă prin acéstă ușă secretă, persónele carĭ eraŭ la mine.

— He! he! ḑisse Henric, era fórte bine imaginată acésta.

— Nu e așa? Dér de când nu maĭ mĕ amestec... în politică...

— Gaura a devenit netrebuinciósă.

— Cu tóte acestea, la acéstă oră, ḑisse Margareta rîḑênd și Nancy 'șĭ va juca rolul căcĭ eștĭ aci.

— Dér, d-nă, ḑisse Henric, vroiţĭ acum sĕ 'mĭ esplicaţĭ? . . .

— Pentru că m'am gândit la acéstă deschiḑĕtură?

— Da.

— Sĕ punem pe Nancy în confidenţă. Ea va asculta tot ceia ce se va petrece și se va ḑice în apartamentul dómneĭ Catherina.

— Si apoĭ sĕ 'ĭ repet acésta a duoa ḑi?

— Neapĕrat. Si de un ast-fel de metod în cât 'ţĭ veĭ putea susţine reputaţia de preḑicĕtor.

Si vorbind ast-fel Margareta trase cordonul clopotuluĭ.

Dupe câte-va secunde Nancy apăru.

— Mica mea, ḑisse princesa, sunt nouĕ ore, prin urmare tu veĭ conduce pe d. de Coarasse în camera tea.

— Pentru ce dómnă?

— Pentru ca sĕ 'l facĭ sĕ privéscă prin punctul care 'l sciĭ.

— Ah!

— Si tu 'l veĭ lăsa sĕ asculte conversaţiunea ce dómna Catherina are sĕ vorbéscă fără înduoială cu presidentul Renaudin.

Acéstă din urmă combinaţiune a princeseĭ, adăogă ca sĕ asigure pe Herric, care 'şĭ ḑisse:

— Am istorisit fórte bine dómneĭ Catherina cum am surprins secretul luĭ René, dér voiŭ fi fórte încurcat când 'ĭ voiŭ esplica mâne cum presidentul Renaudin vroesce sĕ scape pe René.

Si princiul surîḑênd pe sub mustaţă adăogă încet.

— Sunt fórte curióse locuinţele în Louvru, fie-care posedă secretul uneĭ deschiḑĕturĭ, şi nimenĭ nu 'şĭ închipue că ceĭ-alţĭ sunt culpabilĭ de a face tot asemenea. Regina spionéză pe fiica sea şi nu se gândesce nicĭ de cum că princesa o observă la rându'ĭ, şi acésta este fórte departe de a 'şĭ închipui că şi eŭ am observatorul meŭ...

— Aide, dute! 'ĭ ḑisse Margareta.

Ea 'ĭ dete mâna sea sĕ o sĕrute şi Nancy deschiḑênd uşa intrăreĭ secrete, împinse pe princiŭ de umerĭ:

— Iute! repetă ea.

Henric şi Nancy se urcară cu paşĭ repeḑĭ în camera frumóseĭ cameriere, care se găsea în obscuritate şi unde nu strălucea de cât uă mică lumină în mijlocul parquetuluĭ...

— Etă deschiḑĕtura, ḑisse Nancy.

Henric se aşternu jos şi zări în linie verticală dedesubtul luĭ, masa pe care el făcuse cu câte-va minute, maĭ înainte esperienţele luĭ de preḑicător.

Regina era aşeḑată lângă mésă.

In facia eĭ, un pleşuv şi îmbrăcat în negru, sta jos.

Acesta era maestrul Renaudin.

— Ascultă bine, ḑisse Nancy, căcĭ eŭ mĕ duc.

Intr'adevĕr frumósa camerieră, plecă în vêrful picióreloru, cum venise şi descinse lângă dómna Margareta care fără îndoială avea sĕ o pună in tóte confidenţele.

Henric atentiv, ascultă aceia ce presidentul Renaudin ḑicea dómneĭ Catherina.

XXXV

Pe când aceste evenimente se petrecea la Louvru.

René, plin de gróză, zăcea pe paele umede ale închisoreĭ luĭ.

Dupe plecarea regineĭ Florentinul a fost pentru un moment maĭ liniscit prin cugetarea că d-na Catherina va îngriji de fiica luĭ.

El credea atât de mult în preḑicerea ţigăncĕĭ, în cât 'ĭ părea cu neputinţă că va muri maĭ înainte ca fiica luĭ sĕ se fi căsătorit cu un gentilhom.

Dér décă René începuse se spere, nu cugetă ânsă maĭ pucin la tortura ce trebuia sĕ sufere.

René era laşŭ, şi se temea de durere maĭ mult de cât de mórte.

Maĭ multe ore trecură pênĕ să se deschiḑă uşa închisoreĭ sélle.

In sfârşit temnicerul 'ĭ aduse cina care consista într'uă bucată de pâne şi un urcior cu apă.

René 'şĭ aduse aminte de recomandaţia regineĭ.

— Veĭ cere sĕ te spovedescĭ, 'ĭ ḑişsese ea.

— Amice. ḑisse atuncĭ Florentinul privind pe temnicer, vreĭ sĕ 'mĭ facĭ un serviciŭ ?

— Déca datoria mea 'mĭ permite, domnule René.

— Vroesc sĕ mĕ spovedesc.

— Eŭ nu sunt preot, domnule René.

— Dér poţĭ sĕ 'mĭ aducĭ unul.

— Mĕ duc sĕ vorbesc d-luĭ de Fouronne, guvernorul.

Temnicerul eşi, şi dupĕ câte-va momente se întórse.

— D-le René, ḑisse el, guvernorul nu e la Châthelet.

— Dĕr unde e?

— La Louvru, la regele.

— Când se întórce?

— Nu sciŭ.

— Eĭ bine, la reîntórcere 'ĭ veĭ spune, nu aşa?

— Fiĭ liniscit.

René asceptă; şi când sună ḑece ore, d. de Fouronne, guvernorul se întórse de la Louvru.

Temnicerul 'ĭ spuse cererea prisonieruluĭ.

— Drace, ḑisse guvernorul, e cam târḑiŭ. Preoţiĭ s'aŭ culcat la acéstă ora.

— Cu tóte acestea, observă temnicerul, prisonierul insistă şi vroesce sĕ 'şĭ mărturiséscă păcatele fără întârḑiere.

— Eĭ bine, rĕspunse guvernorul, dute de 'ĭ caută un călugĕr.

Temnicerul eşi pentru a se duce sĕ esecute ordinile guvernoruluĭ.

Când el trecea pragul închisoreĭ, fu întêmpinat de un frate călugĕr care 'ĭ ceru milă.

— Drace, se gândi temnicerul, étă-l că vine tocmaĭ la timp.

Si el uitându-se la călugĕr 'ĭ ḑisse:

— Aĭ tu cartea leturghieĭ cu tine?

— Da, frate, rĕspunse el.

— Atuncĭ poţĭ sĕ facĭ pe confesorul, aşa ḑér vin'o.

Călugĕrul se lăsă a fi condus de temnicer care 'l introduse în închisórea luĭ René unde 'l închise.

— Veĭ fi în întuneric, ḑisse el ducêndu-se, dér nu te teme de nimic, prisonierul este în lanţurĭ.

— Nu mĕ tem de cât de D-ḑeŭ, rĕspunse călugĕrul.

— Dér, adăogă temnicerul închidênd uşa, păcatele ce d. René 'ţĭ va spune sunt de uă aşa ciudată culóre, în cât nu veĭ perde nimic de a le vedea.

Când fuse singur, călugĕrul se aplecă spre René şi 'ĭ ḑisse încet : — Viŭ din partea regineĭ.

— M'am gândit, murmură Florentinul.

— Regina lucréză ca sĕ te scape.

— Ah!

— Mâne veĭ suferi tortura.

René se înfioră.

— Scăparea tea, 'ţĭ va proveni din curagiul ce veĭ avea.

— Nu cum-va o sĕ 'mĭ sfărâme ósele?

— Ti le va amorţi, dér nu ţi le va sfărâma.

O sĕ 'mĭ umfle burta ca uneĭ brósce, suspină Florentinul.

Nu móre cine-va dintr'acésta.

— O sĕ 'mĭ vîre hăschiĭ de lemn printre degetele piciórelor carĭ vor fi legate.

— Trebue sĕ suferĭ acéstă durere, şi sĕ negĭ.

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ, murmură René.

— Gândescete, ḑisse călugĕrul, că déca mărturisescĭ adevĕrul, escĭ condamnat dinainte.

— Dér, observă Florentinul, ce vor ḑice de pumnal şi cheia mea pe care a găsit'o.

— Veĭ ḑice că în séra crimeĭ, aĭ lăsat pumnalul în prăvălia d-télle din podul Saint Michel, încredinţându'l luĭ Godolphin pentru a 'l duce unuĭ reparator.

— Voiŭ ḑice, făcu René, care înţelese că regina vroia sĕ arunce crima asupra luĭ Godolphin.

— Cât despre cheia, adăogă călugĕrul, Godolphin avea şi el una asemenea. Si acésta va fi chiar cheia care s'a găssit.

— Dér déca mĕ va întreba de timpul ce am perdut în séra aceleĭ crime?

— Veĭ ḑice că aĭ fost la Louvru, unde lucraĭ cu regina.

— Si... regina ?

— Regina va afirma... Adio ! ḑisse călugĕrul, nu maĭ am nimic de spus. Dĕr ia bine séma ! Déca tortura te face a mărturisi ceva, estĭ perdut, şi regina nu te va maĭ putea scăpa.

— Voiŭ nega... ḑisse René.

Călugĕrul bătu la uşa bolteĭ şi călîul veni sĕ 'ĭ deschiḑă.

— Eĭ bine, tată, 'ĭ ḑisse el, nu e aşa că e un mare păcătos ?

Călugĕrul 'şĭ ascudea facia în mânĭ, dete tóte semnele uneĭ viĭ dureri şi se depărtă murmurând :

— Ah ! sĕrmanul meŭ om !

— Bun ! 'şĭ ḑisse călâul, mĕ prind că acest miserabil de René 'ĭ a încredinţat că e inocent. El e în stare de a minţi chiar luĭ D-ḑeŭ.

. . . . . .

René 'şĭ petrecu uă nópte îngrozitóre, visând instrumente de torturĭ şi eşafod.

— Ah ! 'şĭ ḑicea el, décă regina voesce sĕ mĕ scape, pentru ce mĕ graciază şi tortură ?

Si Florentinul ascultă sunându-se orele unele dupĕ altele, şi nóptea trecu fără a închide ochiĭ.

Când zări uă slabă rază de lumină prin ventilatoriul bolteĭ sélle, începu sĕ tremure.

Ora se apropia.

Când auḑi resunând paşiĭ în coridorul subteran, el se simţi rĕŭ.

— Vin sĕ mĕ caute, 'şĭ ḑisse el.

In adevĕr, uşa bolţeĭ luĭ se deschise şi René vĕḑu apărând maĭ întêiŭ călâul, apoĭ guvernorul, şi, în urma luĭ duoĭ soldaţĭ.

— Maestre René, ḑisse sir de Fourome, veĭ fi dus la capella unde veĭ auḑi slujba.

René respiră. Dĕr nu fu pentru mult timp.

— Dupĕ care, adăogă guvernorul, veĭ fi cestionat, déca nu preferĭ a 'ţĭ mărturisi crima.

— Sunt inocent, ḑisse René.

Guvernorul ridică din umerĭ şi nu respunse.

Dupĕ ce scóse lanţurile luĭ René ce le avea la picióre, 'l conduse la capellă, unde auḑi slujba.

Slujba se sfârşi.

René, ce o ascultase în genuchĭ, se ridică, şi umbla cu un pas atât de slab, în cât ceĭ duoĭ soldaţĭ ce 'l escortaŭ 'l susţinură.

Sala interogatoriuluĭ se afla alăturĭ de capellă Când uşa se deschise înaintea luĭ René, el simţi piciórele slăbindu-i-se şi deveni sérbăd la vederea unuĭ personagiŭ îmbrăcat în roşiu, ce aţîţa un foc din mijlocul camereĭ.

Acel personagiŭ era d. de Paris, cum se ḑicea, adică călâul. Duoĭ ómenĭ de asemenea îmbrăcaţĭ în roşiu, dér neavênd ca stăpênul, uă scară vopsită în negru pe spinare, ceia ce distingea pe călâŭ de ajutorĭĭ sĕĭ, se ţineaŭ lângă d. de Paris.

René tremurând, zări instrumentul pe care se întindea pacientul pentru a suferi tortura apeĭ.

Apoĭ el privi cu un ochiŭ rătăcit focul d'asupra căruia trebuia a 'ĭ se espune mânile una dupĕ alta; apoĭ penele ce trebuiaŭ sĕ 'ĭ sfărâme carnea şi ósele; apoĭ cisma ce trebuia a sdrobi piciorul cu încetul.

Apoĭ maĭ vĕḑu uă uşă deschiḑêndu-se în fundul săleĭ, şi un om intră ce 'l făcu sĕ scótă un ţipĕt de spaimă.

. . . . . .

In acea diminéţă Carol IX desceptându-se, chemasse. pe pagiul sĕŭ Raoul.

Raoul alergase.

— Dute de caută pe Pibrac, ḑisse regele.

D. de Pibrac însciinţat de către Raoul, se grăbi de a veni.

— Pibrac, amicul meŭ, ḑisse regele, 'mĭ aĭ arĕtat alaltă-erĭ respingere de a aresta pe René.

— Ah! sire, regina mamă...

— Bun! sciŭ... şi nu am insistat, cum aĭ putut vedea pentru a te însărcina cu acéstă afacere.

— Dĕr, ḑisse căpitanul gardilor, décă Majestatea Vóstră voesce a 'mĭ ordona în astă diminéţă de a aresta orĭ ce altă persónă, ea nu are de cât a vorbi, sunt gata ... când ar fi vorba de un princiŭ de ném.

— Drace! strigă regele, facĕ onóre lui René. Pibrac amicul meŭ, temându-te de el maĭ mult de cât de unul din rudele melle.

— Princiĭ de ném nu sunt otrăvitorĭ, sire.

— Aĭ dreptate. Dĕr asigur-te, Pibrac amicul meŭ; voesc a te invita la uă micĕ serbare.

— Eh! făcu gasconul.

— Am prevenit pe Crillon a seră, Raoul!

— Sire, ḑisse pagiul înaintând.

— Imbracă-mĕ, micul meŭ.

Carol IX sări cu uşurinţă din pat. şi pe când se îmbrăca el ḑisse:

— Vom trece Seina.

— Unde mergem, sire?

— La Châtelet.

D. de Pibrac se nelinişci.

— Acum de diminéţă, René va fi dat torturei, şi voesc ca sĕ asiştĭ.

— Ah! sire, murmură căpitanul, nu încetez de a mĕ teme.

— Témă, de ce?

— De d-na Catherina. Déca asistŭ la tortură, ea şĭ va închipui că fac acésta pentru a mĕ bucura...

— Sermanul meŭ Pibrac, ḑisse regele, mĕ prind că nu credĭ în supliciul lui René. Sĕ vedem, fiĭ franc.

— Eĭ bine! şi déca Majestatea Vóstră s'ar mânia, voiŭ fi franc. Nu sire, nu cred.

— Si cine 'l va scăpa?

— Nu şciŭ... dér René a făcut un pact cu diavolul.

Regele începu a rîde.

— Aide! ḑisse el, vĕd că 'tĭ perḑĭ capul, Pibrac, şi deca te scutesc de a mĕ urma la Châtelet, fac din uă simplă bună-voinţă.

— Majestatea vóstră mĕ honoréḑă.

— Dér, adăogă regele, 'ţĭ jur că veĭ asista la supliciul luĭ René.

Oh! cu mare plăcere! murmură căpitanul cu un surîs neîncreḑĕtor.

Regele se îmbrăcă şi ceru litiera.

D. de Crillon se afla deja în curtea Louvruluĭ călare.

— Duce, ḑisse regele, şciĭ pentru ce voesc a fi presinte la interogatoriul luĭ René?

— Nu, sire.

— Pentru a auḑi cu urechile melle mărturisirea crimeĭ luĭ şi ast-fel pentru a mĕ putea opune cu totul rugăciunilor regineĭ mame pentru graciarea luĭ.

— Eŭ, ḑisse Crillon, trebue sĕ mărturisesc Majestăţeĭ Vóstre că nu voiŭ fi vesel de cât după sfîrşirea supliciuluĭ

. . . . . .

Personagiul ce intra în sala interogatoruluĭ şi a căruĭ vedere spăimântase atât pe René, era regele.

După regele venea D de Crillon, guvernorul, şi un pagiŭ însărcinat de a scri tóte mărturisirile pacientuluĭ.

Regele se aşeḑă pe un fotoliŭ, pe când ceĭ duoĭ gentilhomĭ şi pagiul remaseră în picióre.

— Aide, maestre Renaudin, ḑisse regele adresându-se judeluĭ, începĭ.

Judele privi cu seriositate pe Florentin.

— René, ḑisse el, vreĭ sĕ 'ţĭ mărturisescĭ crima?

René se cletina; dér 'şĭ reaminti de cuvintele călu-

gĕruluĭ: «Déca mărturiseşcĭ escĭ perdut!» Si el rĕspunse cu óre care siguranţă:

— Sunt inocent de crima de care sunt acusat.

Judele făcu un semn.

Atuncĭ călâul luă pe René şi 'l culcă pe căluşiŭ de care 'l legară îndată de mânĭ şi de picióre. Dupĕ care unul din ajutorĭ aduse grósnica pâlnie.

Călâul introduse pâlnia în gura pacientuluĭ şi vĕrsă un vas cu apă, apoĭ un al duoilea, apoĭ un al treilea...

René se svîrcolea şi căuta a 'şĭ sfărâma legăturile; dĕr nu mărturisi.

La al şéselea vas călâul ḑisse :

— Este cu neputinţă sĕ maĭ urmăm, căcĭ vom omorî pe pacient.

Deslegară pe René, ce era deja umflat, şi 'l reḑimă de zid.

Nenorocitul arunca nisce privirĭ rătăcite şi vĕrsa necontenit apa.

— Sĕ trecem la cismă, ḑisse judele, dupĕ ce acordă pacientuluĭ un cuart de oră repaus.

Călâul culcă din noŭ pe René, ce striga şi se desbătea pe căluşiŭ, şi 'ĭ închise piciorul drept în grósnica încălţăminte.

La cea d'ântêiŭ strîngere a şurupuluĭ, pacientul scóse un ţipĕt înspăimântător, apoĭ pentru un moment păstră tăcerea, dupĕ ce din noŭ strigătele luĭ începură...

— Mărturişesce, René, mărturisesce-ţĭ crima! ḑicea judele.

Si călâul strângea necontenit, şi René simţea ósele'ĭ sdrobindu-se.

Un moment durerea fu atât de nesuferită în cât trebuia sĕ mărturiséscă; dĕr tot de uă dată uă stranie fantasmagorie trecu pe din naintea ochilor luĭ, şi 'ĭ se păru că vede eşafodul, róta, drugul de fer ce 'ĭ sdrobea membrele; el creḑu că aude nicheḑatul cailor ce trebuia sĕ 'l tîrască cu repeḑiciune.

— Sunt inocent! strigă el, sunt... inocent!

Călâul destrînse cisma şi Florentinul vĕḑu piciorul sĕŭ sângerând.

Când fu deslegat, el voi sĕ se ridice şi sĕ umble, dĕr el scóse un noŭ ţipĕt şi căḑu.

Piciorul e frânt? întrebă regele.

— Nu, sire, dér pacientul va fi pentru multă vreme șchiop.

— In acest cas, el va fi pentru tot-dea-una, respunse Carol IX, căcĭ nu maĭ are mult de trăit.

René aruncă uă privire uimită împrejurul luĭ.

— El crede că va putea scăpa mergênd, sire, ḑisse Crillon.

— Da, ḑisse regele; dér e uă încercare pe lânga care tóte acestea sunt un joc... vom vedea...

Si regele arĕta cu degetul focul din mijlocul saleĭ și pe care unul din ajutoriĭ D-luĭ de Paris 'l aţîța cu nisce foĭ.

René privi focul și simți că remășițele de forciă și curagiŭ 'l părăsĕŭ

— Ar fi maĭ bine sĕ mărturisesc! 'șĭ ḑisse el, dér maĭ bine înca mórtea.

Dér în acel moment, judecătorul 'l privi, și de uă dată René tresări, 'ĭ se păru că pe când 'l îndemna de a 'șĭ mărturisi crima, faciaĭ întrégă 'l încuragia de a nega.

Renaudin 'ĭ făcuse un semn.

Ajutoriĭ călâuluĭ ridicară pe René și 'l apropiară de foc.

Atuncĭ călâul 'l espuse d'asupra foculuĭ, îndestul de departe pentru ca carnea sĕ nu 'ĭ fie consumată, și destul de aprópe pentru ca arsura să fie destul de durerósă.

René reîncepu a striga:

— Gracie! gracie! sire... gracie!

Judele 'l privea cu un ochiŭ arḑĕtor magnetic, și acel ochiŭ ḑicea cu elocinţă:

— Tacĭ! nenorocitule... Déca vroescĭ sĕ trăescĭ, tacĭ!

Si ameţit de acea privire, René sbera dér nu mărturisea...

— Sunt inocent, ḑicea el... Mĕ aflam la Louvru, în

nóptea crimeĭ... Mĕ aflam cu regina... Dér Godolphin... sire.., gracie! gracie!..

— Lăsaţi'l un moment, ḑisse regele.

Călâul slabi mâna pe care René uă trase cu vioiciune. Atuncĭ el se tîrî la genuchiĭ luĭ Carol IX.

— Sire, sire, ḑicea el cu uă voce rugătóre, sire, sunt inocent.. Pumnalul meŭ, 'l încredinţasem.. luĭ Godolphin pentru a 'l duce la un maestru de arme... Acea cheiă... era a luĭ... Sire! sire!..

— D. de Paris, ḑisse cu rĕcélă regele, pe care mână aĭ ars acum?

— Pe cea stângă, sire.

— Eĭ bine! arde pe cea dréptă, acum.

Aceea e care a omorît pe burgesul Loriot, e şi cea maĭ vinovată.

Călâul luă mâna dréptă a luĭ René şi uă apropiă de foc...

Dér abia flacăra o atinse, când pacientul, sfârşit, lipsit cu totul de forciă şi curagiŭ, scóse un ultim şi grósnic ţipĕt, şi căḑu leşinat în bracele esecutorilor.

Atuncĭ judele ḑisse regeluĭ:

— Sire, cred că Majestatea Vóstră ar trebui sĕ permită ca pacientul sĕ fiă redus în temniţa sea. Leşinul sĕŭ póte sĕ ţină mult timp. Vom reîncepe mâne.

— Fie! ḑisse regele, atuncĭ pe mâne.

— Si décă nu mărturisesce? ḑisse Cril'on.

Gascarille era spaima burgesilor; el seducea femeile, bătea pe bărbaţĭ, spărgea şi jefuia.

Şef al uneĭ bande de borfaşĭ ce locuiaŭ în strada Mauconsiel şi în vecinătăţile curţeĭ des Miracles, Gascarille assasina fórte pucin, aprópe maĭ de loc. Numaĭ circomstanţe escepţionale 'l puneaŭ într'uă assemenea posiţiune.

Unul din compliciĭ luĭ 'l vênduse pentru treĭ scuḑĭ de

aur oficerului de poliţiă, ce 'l surprinse, tăind capul unuĭ locuitor din Vide-Gousete.

Oficerul poliţieĭ înmânase pe Gascarille mareluĭ staroste.

Marele staroste, proceda cu repeḑiciune, găssise de inutil de a cerceta fapta pentru care Gascarile era arestat, şi eĭ se mulţumise condamnându'l a fi spânḑurat.

Gascarille, ce se temea de a fi dat supliciuluĭ róteĭ, nu se îngrijise de a reclama.

Starostea condamnându'l 'ĭ ḑisesse:

— Erĭ a fost adus la Châtelet mesire René Florentinul, acusat că a asassinat pe un burges din strada Urşilor.

Este probabil că mesire René sĕ fie dat róteĭ. Si póte că veĭ fi spânḑurat în aceiaşĭ ḑi cu dênsul, ceia ce te va onora mult.

Luĭ Gascarille póte nu 'ĭ se párea tot atât de plăcut acésta, dér ei nu va îndrăsni a'l contraḑice, ci se întórce în închisóre cu pasul unuĭ om căruia 'ĭ s'a făgăduit ceva plăcut.

Preşedintele Renaudin descinse întocmaĭ în bolta luĭ Gascarillle sub pretext de a 'l întreba atingĕtor de complic iul ce el avusese.

Gascarille primi îndestul de rĕŭ pe preşedinte.

— Pentru că sunt condamnat, 'ĭ ḑisse el, şi pentru că voiŭ fi spânḑurat, aţĭ putea bine a mĕ lăsa în pace.

— Gascarille, amicul meŭ, rĕspunse Renaudin, tu escĭ un om ingrat faciă cu justiţia.

— Bun, ḑisse el, cu tóte acestea nu pot atât a mĕ lăuda.

— Te înceIĭ.

— Voiŭ fi spânḑurat.

— Aĭ fi putut fi sfăşiat, ceia ce este maĭ mult dureros.

— Oh! mĕ értă! ḑisse tâlharul, n'am assassinat, şi róta . . .

— Eĭ bine, replică regele cu linişce, 'ĭ se va acorda treĭ ḑille de asceptare pentru ca aceia ce se intereséză de el sĕ găséscă pe adevĕratul vinovat şi cum acest vinovat nu există pentru că e el, parlamentul 'l va condamna în a patra ḑi şi... în a cincea el va fi dat supliciuluĭ..

D. de Crillon începu sĕ surîḑă.

René zăcea încă leşinat jos în sala interogatoruluĭ.

— Luaţĭ pe acest nenorocit! ḑisse Carol IX. Vin'o, Crillon, haidem sĕ prânḑim, mor de fóme.

Si regele eşi.

Atuncĭ un surîs trecu pe buzele preşedinteluĭ Renaudin :

— Incep a crede, murmură el. că René nu va fi dat supliciuluĭ.

. . . . . .

Renaudin, părăsind sala de torturĭ. în loc de a eşi din Châtelet, descinse în bolta unuĭ tâlhar ce era condamnat a fi spânḑurat.

XXXVI

Pentru vinovaţiĭ ca René, de esemplu, se adună parlamentul, tortura se punea în scenă dĕr pentru un simplu hoţ, pentrn un pungaşiŭ juridicţiunea mareluĭ-staroste era suficientă, şi se mulţumiaŭ prin a spînḑura nenorocita creatură, în ḑiua când se ḑicea de D. de Paris, ast-fel se numia călâul că are ceva afaceriĭ prin piaţa Greveĭ.

Era rar ca acest funcţionarŭ sĕ se deranjeze pentru un condamnat de o valóre maĭ mică.

Un borfaşiŭ, condamnat de către staroste, ascepta de ordinar pentru a fi dat supliciuluĭ ca verĭ un criminal *însemnat* sĕ deranjeze pe esecutorĭ.

Atuncĭ, alăturĭ de eşafod, pe care un mare seguior în

crime trebuia a fi sfîşiat de viŭ, se aşeda spînduratórea nenorocitel creature, pe care 'l spînduraŭ înaintea ochilor mulţimel şi înaintea marelul seigneur ce trebuia a fi sfâşiat.

Spînzurarea era ca uă introducere pentru a asista la spectacolul ce avea sĕ urmeze.

A duoa zi când parfumorul reginel, arestat de d. Crillon, era condus la Châtelet, oficerul de poliţiă prinsese un hoţ mult cunoscut de parisienĭ sub numele de Gascarille.

— Reputaţiunea tea e ticălósă, acésta a fost de ajuns.

— Apoĭ! făcu condamnatul.

Renaudin luă uă înfăcişare din celle maĭ blânde:

— Iubite d-le Gascarile, zisse el, facĭ rĕŭ de mĕ privescĭ ast-fel.

— Heĭ!

— Iţĭ voesc binele.

— Aud? făcu condamnatul.

Preşedintele se aşedă fără scârbă pe paile pe care Gascarile zăcea cu férele de mânĭ şi de picióre.

— Aĭ tu... copiĭ? întrebă el.

— D-zeŭ sĕ mĕ ferésca.

— Escĭ însurat?

— Nu.

— Dér aĭ pe cine-va în lumea asta de care te intereseză?

La acéstă întrebare, Gascarille păli, se roşi simţind uă viua mişcare.

— Pentru ce mĕ întrebĭ acésta?

— Rĕspunde.

— Eĭ bine, da, Farineta...

— Cine e Farineta?

— Uă femmeiă ce iubesc... suspină hoţul tot mişcat şi pe care nu o voiŭ maĭ revedea de cât uă dată... în ziua când voiŭ fi spânzurat... Sunt sigur că va veni a mĕ vedea spânzurat... Sĕrmana Farineta!

O iubescĭ, dér ?...

— Acésta e singura fiinţă ce am iubit. Si écă, adăogă hoţul cu un accent de mânie gelósă, sunt momente în care devin furios.

— Ce spuĭ ! făcu Renaudin.

— Când mĕ gândesc că în curênd un altul... căcĭ acum Farinetta nu e de cât de opt-spre-ḑece annĭ...

— Ah !

— Ea e frumóssă... şi...

— Aĭ vroi sĕ 'ĭ laşĭ uă frumósă avere ?

Gascarille privi pe preşedintele cu mirare.

— Nu posed nimic, ḑisse el, oficerul de poliţie 'mĭ a luat vreo ḑece pistolĭ, tot ce posedam...

— Si... Farinetta ?

— Farinetta n'are nimic !... de cât ochiĭ seĭ albaştri şi ceĭ treĭ-ḑcĭ şi duoĭ dinţi albĭ... acésta e pucin...

— Acésta e mult ḑisse cu rĕutate preşeditele Châteletuluĭ.

— Tacĭ dér, judecătorule ! strigă Gascarille cu mânie; aĭ putea sĕ mĕ laşĭ sĕ mor linişcit...

— Mĕ értă, amice ! reluă preşedintele ; ascultă-mĕ pênă la capĕt.

— Vorbeşce...

Tu veĭ muri de acum în câte-va ore ; déca 'ţĭ s'ar cere un mic serviciŭ .. în schimbul a duoĕ sute scuḑĭ de aur ce ar face uă frumósă zestre Farinetteĭ...

— Duoĕ-sute scuḑĭ de aur ! strigă sĕrmanul borfaşiŭ cimit.

— Da.

— Duoĕ-sute scuḑĭ pentru Farineta ? Scumpă Farineta ! şi ce ar trebui sĕ fac pentru acésta ?

— Ascultă-mĕ bine, reluă Renaudin. Tu estĭ condamnat şi... veĭ fi spânḑurat...

— Imĭ e témă.

— Si nu móre cine-va de cât uă dată.

— Este adevĕrat.

— Si pentru duoĕ crime séŭ pentru treĭ... frînghia ce 'ţĭ se puse de gât nu strînge nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ pucin.

Gascarille privi pe preşedinte.

— Voescĭ sĕ iaŭ crima ultima pe comtul meŭ? întrebă el.

— Intocmaĭ.

— Ce crimă?

— Assasinatul din strada Urşilor.

— Ah! bine! înţeleg, ḑisse hoţul; voiţĭ a scăpa pe mesire René prin mine.

— Ce 'ţĭ pasă?

— Ce 'mĭ pasă!... atuncĭ de sigur că voiŭ fi sdrobit de viŭ in loc de a mĕ spânḑura.

— Nu.

— Cum sciĭ?

— Voiŭ obţine ca sĕ fiĭ numaĭ spînḑurat.

— Si décă mărturisesc .. acésta?

— Farinetta va avea duoĕ sute scuḑĭ de aur.

— Sĕrmana Farineta! repetă banditul în care începuse un fel de luptă, dér tot de uă dată el ridică capul şi ḑisse:

— Nu.

— Aud? făcu preşedintele.

— Nu voesc.

— Pentru ce?

— Pentru că uă dată Farinetta bogată, ea mĕ va uita; voiŭ fi prea gelos de a mĕ gândi în cea-l'altă lume că... un altul... se bucură de fericirea ce voiŭ face Farinetteĭ.

— Nemernicule! ḑisse preşedintele.

— Se póte, dér nu voesc!

— Nu vroescĭ dér ca sĕ mărturisescĭ, că estĭ culpabil de affacerea burgesuluĭ Samuel?

— Nu.

— Déca aşĭ înduoi suma ?

— N'ar fi rea ! voiŭ fi spânḑurat în treĭ ḑille. Morţiĭ n'aŭ trebuinţă de nimic.

— Incăpĕţânatule ! murmură preşedintele Renaudin cu uă voce rĕutăciósă, ce 'ţĭ trebue dér ?

— Cheia câmpurilor.

— Drace ! strigă judele, tu cerĭ un lucru ce e cu neputinţa, căcĭ déca te mărturisescĭ că estĭ vinovat de omorul luĭ Loriot, burgesiĭ sunt atât de înfocaţi în cât ar trebui sĕ te spîndure în dată pentru a le face plăcerea.

— Mulţumim.

Cu tóte acestea ..

— Eĭ ? făcu el.

— Eĭ bine, relua Renaudin dupĕ un moment de tăcere nu te impacienta şi nu perde curagiul... ne vom vedea în astă-sèră.

Si Renaudin părăsi pe Gascarille şi eşi din Châtelet.

. . . . . .

Treĭ ore dupe acésta, presidentul Renaudin era la feréstra cabinetuluĭ sĕŭ de lucru când vĕḑu intrând prin strada Saint-Louis uă litieră precedată de un simplu soldat.

Regina este exactă, 'şĭ ḑisse el.

Apoĭ descinse până în stradă şi merse întru întâmpinarea litiereĭ.

Dómna Catherina de Medicis se dete jos şi priimi umilile salutărĭ ale presidentuluĭ.

Dupe cum ea era îmbrăcată fórte simplu şi purta uă mască pe obraz, rariĭ trecĕtorĭ din strada Saint-Louis o îuară drept uă damă din provincie, care are un proces pendinte înaintea parlamentuluĭ şi nu se maĭ ocupară de dênsa.

Renaudin urcă pe regina în cabinetul sĕŭ şi ea dupĕ ce intră şi se zăvorâ cu presidentul 'şĭ scóse masca.

— Eĭ bine ! întrebă ea cu nerăbdare.

— Eĭ bine! dómnă, rĕspunse presidentul, René a suferit tortura.

— Fără sĕ mărturiséscă nimic.

— Fără sĕ mărturiséscă.

Ochiĭ regineĭ începură sĕ strălucéscă de bucurie.

— Dér hoţul pe care comptam, este inconruptibil.

— Cum asta?

— El nu are nicĭ femeiă nicĭ copiĭ.

— Are verĭ un amor în animă.

Atuncĭ Renaudin istorisi regineĭ întreţinerea ce avuses e cu Gascarille.

— El vroesce ca sĕ trăéscă, adăogă el.

Regina înalţă din umerĭ.

— Si eŭ, continuă Renaudin, 'ĭ am promis că va trăi.

— Estĭ nebun! exclamă regina.

Presidentul avu un aer mysterios.

— Am uă idee, ţisse el.

— S'o vedem!

René trebue sĕ erte pe călâŭ.

— O dómne! făcu regina, dér René nu értă nicĭ de cum...

— Si e probabil că décă vom scăpa pe Florentin, el 'şĭ va plănui sĕ 'ĭ jóce verĭ un rol...

— Atât maĭ rĕŭ pentru Caboche!

—Este adevĕrat, dómnă, dér décă 'ĭ am promite luĭ Caboche că René 'l va erta, el va putea face atuncĭ ceva, ca sĕ merite acéstă ertare.

— Ce va face el?

Aceia ce a făcut acum cincĭ anĭ pentru un sĕrman arcaşŭ condamnat la spânzurătóre. In loc de a face un nod în lungul frânghieĭ, el a făcut un nod obicĭnuit, apoĭ petrecêndu-o pe umerĭ, el se agăţă tare de funia cea mare care trece pe sub bracele condamnatuluĭ, într'un mod ast-fel în cât funia cea grósă 'l împedică de a cumpăni pe pacient, pe când cea mică destinată a 'l

sugruma. reținută de nodul cel ordinar, nu mai 'l strânse.

Arcașul care scia mântuirea lui, 'și dete ochii peste cap și păstră nemișcarea cea mai complectă.

Toți 'l crediră mort și se retraseră.

— Si el nu era mort? dise regina.

— Ni[illegible] ce cum, dómnă. Nóptea călâul veni să 'l deslege, și 'l făcu scăpat numai cu pucine contusiuni.

— Si d-tea maestre Renaudin, vroesci ca Jean Caboche să procede tot ast-fel cu Gascarille?

— Da, dómnă.

— Este cu greu.

— Pentru-ce?

— Pentru că Gaboche este un om care póte să raporteze tot regelui.

— Cum dracu! făcu Renaudin.

— Ascéptă, reluă regina, să 'ți dau ună idee.

— Care?

— Promite lui Gascarille că lucrul se va face ast-fel, că René dupĕ ce se va declara inocent... va vorbi cu Caboche, dér... nu înainte... căci va fi periculos.

— Si déca Gascarille consimte?

— Ei bine! te vei presenta la Louvru dupĕ cum ne am înțeles și vei dice regelui:

Renaudin dete din cap.

— Este ceva care e mai înemerit póte, dise el.

— Ce este?

— Este de a ascepta pânĕ când regele va veni la Châtelet.

— Cum o să vină el acolo?

— Da, si acésta chiar mâne de diminéță.

— Dér cu care scop?

— René mai are să sufere ună tortură.

— D-deul meu! făcu Catherina cu gróză.

— Si este cea mai teribilă... adică cercarea cu foc... El a avut pucină amețélă astă-ți de diminéță... Dar

mâne voiŭ arangea eŭ tóte acestea... Incredeți-vĕ pe mine, **dómnă**.

— Fie, ḑisse regina.

Dómna Catherina se seulă pentru a se retrage și pentru a intra în Louvru.

Duelele 'l judeca numaĭ din uă aruncătură de ochiŭ.

— Ah! dómnă, ḑisse Renaudin, nu am sĕ 'ți fac de cât uă cerere.

— Care este aceia?

Gascarille nu mĕ va crede déca nu voiŭ avea un cuvênt de la d-vóstră sub-scris cu regala vóstră semnătură.

— Credi?

— Da, şi că trebue.

— Dér... décă acel cuvênt... acea semnătură... va cădea în mâna regelui?

— Voiŭ fi rĕspunzĕtor eŭ.

Catherina aruncă uă privire plină de neîncredere asupra preşedintului.

Renaudin înţelese acea privire

—Dómnă, rĕspunse el cu siguranţa unui om necesariŭ, fără acéstă semnătură numai pot rĕspunde de René.

— Care va sĕ ţică, făcu regina, că acésta este uă garanţie..

— Pentru Gascarille...

— Si.. pentru d-tea...

Renaudin tăcu.

Aide! se gândi Catherina, el vroesce póte sĕ asedieţe parlamentul..

Si ea se aşeţă înaintea meseĭ presidentului şi scrise pe uâ bucată de pergament aceste cuvinte:

„Voiŭ gracia pe Gascarille.

"Catherina."

Presientul luă pergamentul şi regina eşi.

Dece minute dupe ce litiera dómneĭ Catherina se îndrepta spre uughiul stradeĭ Saint-Louis, presidentul Renaudin eşi şi el la rêndu'ĭ şi se duse la Châtelet şi se coborâ în închisórea tâlharului de strade.

— Tu veĭ trăi 'ĭ ţisse el,

Si 'ĭ istorisi cum Jean Caboche, călâul Parisului, procedase cu cincĭ anĭ maĭ înainte, pentru a scăpa pe amicul seŭ, arcaşul.

Dér Gascarille era cam neîcreţĕtor:

— Ce probă 'mĭ daĭ D-tea de tóte acestea? întrbă el.

Presidentul trase de sub mantua sea pergamentul

semnat de Catherina şi pe care afară de semnătura eĭ maĭ pusesse şi armele sélle prin ajutorul unuĭ inel pe care 'l purta în deget.

— După cum véd! murmura Gascarille, regina trebue sĕ ţină mult de a scăpa pe René.

— Negreşit, şi nicĭ sĕ nu te înduoescĭ.

Voiŭ maĭ avea şi aceĭ două-sute de scuḑĭ de aur pe care 'ĭ destinez Farinetteĭ?

— Iĭ veĭ avea.

— Hum! ḑisse tâlharul, nu e frumos de a despuia astfel pe uă sĕrmană fétă ca Farinetta...

— Atuncĭ 'ĭ se va lăsa eĭ aceĭ duoĕ sute scuḑĭ.

— Dér eŭ?

Presidentul se puse pe rîs.

— Veĭ avea şi tu alţĭ duoĕ sute de scuḑĭ, ḑisse el.

— Atuncĭ e bine.

— Acum ne am înţeles?

— Da. Numaĭ nu sciŭ ce sĕ cred.

— Fiĭ linińiscit, rĕspunse presidentul Renaudin, 'ţĭ voiŭ face lecţiunea tea cu uă oră maĭ înainte de tortură.

— Cum înainte de tortură?

— Oh! asigură-te, tu veĭ înghiţi duoĕ pâlniĭ cu apă, şi la a treia veĭ vorbi.

— Când voiŭ scăpa murmură tâlharul de strade, şi ḑupe ce amicul meŭ Caboche, mĕ va deslega, mĕ voiŭ duce ca sĕ trăesc cu Farinetta în provincie, căcĭ la Paris se întêmplă multe nenorocirĭ.

XXXVII

Sĕ revenim la Henric de Navarra, pe care 'l am lăsat întins pe parquet în camera luĭ Nancy, cu ochiul lipit la acea spărtură din plafond şi care permitea de a se vedea şi de a se auḑi tot ceia ce se petrecea în oratoriul dómneĭ Catherina.

Princiul dér, asistase la înțelegerea ce avusesse regina mumă cu presidentul Renaudin care 'și expusese planul séŭ pentru a scăpa pe René.

Când Renaudin se retrase, Henric reașeḑă uă dală care astupa de ordinar deschiḑĕtura, apoĭ se dirigiă pe pipăite spre cordonul clopotuluĭ care corespundea cu camera dómneĭ Catherina, căcĭ Nancy 'l închisese înnăuntru.

Henric trase dér cordonul de sus în jos fără sĕ atingă clopotul.

Un minut dupĕ acésta, clopotul sună și cordonul se mișcă de jos în sus. Acéstă zăngănélă părea a ḑice : O sĕ vină sĕ 'țĭ deschiḑă.

Intr'adevĕr pucin dupĕ acésta Nancy veni.

— Vin'o, domnule de Coarasse, ḑisse ea.

Nancy luă pe princiŭ de mână, și 'l făcu sĕ ésă din cameră.

Apoĭ ea 'l conduse în coridor, și pe mica scară sucită.

— Ore princesa mĕ ascéptă? întrebă el.

— Uf! făcu Nancy, escĭ prea nesățios, domnule.

— Pentru ce?

— Pentru că e numaĭ câte-va momente de când nu aĭ vĕḑut'o.

— Este adevĕrat.

— Si apoĭ princesa are obiceiul de a se culca numaĭ uă dată pe séră, adăogă zîmbind Subretta,

Henric tăcu.

— Unde vreĭ sĕ mergĭ? reluă Nancy, afară séŭ înnăuntrul Louvruluĭ.

— Așĭ vroi sĕ vĕd pe d. de Pibrac.

— In acel cas trecĭ pe aci.

Nancy arĕtă tênĕruluĭ om, un înduoit coridor pe care nu 'l cunoscea încă, și 'l conduse pênĕ la cea altă scară care 'ĭ era obicĭnuită și pe care pagiul Raoul 'l urcase maĭ de multe orĭ la d. de Pibrac.

— Acum scĭ drumul? 'ĭ ḑisse ea.

— Da.

— Adio, dér.

Dér Henric o reţinu.

— Mititico, numaĭ un cuvênt.

— Care?

— La ce oră sĕ vin... mâne?

— Ah! da... Nu 'ţĭ 'a spus nimic. Eĭ bine în orĭ ce caz, vin'o la nouĕ ore, ca de obiceiŭ.

— De sigur.

Henric strânse mâna luĭ Nancy şi se duse sĕ bată la uşa d-luĭ de Pibrac.

Căpitanul gardeĭ 'l ascepta în prada uneĭ viĭ nelinişti.

Princiul eşise de la dênsul cu un aer atât be mysterios, înĭ cât demnul gentilhom creḑuse că se petrecea la acea oră un grav eveniment.

— Ah! D-ḑeul meŭ! ḑisse el vĕḑêndu'l în fine intrând.

— Eraĭ neliniştit?

— Fórte mult.

— Asigurăte, tóte merg bine.

— Dér ce s'a întânplat?

— O sĕ 'ţĭ spun maĭ tarḑiŭ.

— Pentru ce nu acum?

— Pentru că trebue sĕ sciŭ încă ceva!

Vorbind ast-fel, Henric se duse sĕ deschidă dulapul şi se strecură din noŭ în intrarea mysteriósă.

— Drace! murmură el lipinduşĭ ochiul la deschiḑĕtura bróscheĭ! sosesc într'un urât moment...

Dómna Margareta se aşeḑa în pat...

Intr 'adevĕr, princesa ajutată de Nancy se culca.

—Adevĕrat, Dómnă ḑicea Nancy, acest serman d. de Coarasse, care citesce atât de bine în astre, şi a terminat prin a asigura pe dómna Catherina că era fermecător, se găsesce el însuşĭ fermecat.

— Tu creḑĭ, mica mea?

— Vĕ iubesce cu deosibire.

Henric vĕḑu pe Margareta, roşindu-se ca uă elevă,

— Inchipuesceţĭ, dómnă, urmă cameriera că vroia sĕ revină..,

— Aicĭ ?

— Da.

— Astă-séră ?

— Chiar.

Si Nancy avu un surîs bănuitor.

— El scia bine că mâne...

— Mâne ?... dér eŭ n'am ḑis nimic.

— Cu tóte acestea eŭ 'mĭ am permis de aĭ da întâlnire

— Cum ?

— Oh ! D-ḑeul meŭ ! făcu Nancy cu uă umilnţă hypocrită, déca Alteţea Vostră nu vroeşce sĕ 'l primésca pot sĕ ' înşcinţez...

— Vom vedea.., rĕspunse Margareta pucin mişcată.

Nancy reluă :

— Si apoĭ e fórte frumos, acest băiat,

— Tu găsescĭ ?

— Si déca aşĭ fi fost princesă...

— Cutezătóre-o !

— Nancy nu se desconcentră de loc.

— Décă alteţa Vóstră va deveni regina de Navarra..

— Eĭ bine !

— Fa 'mĭ va permite sĕ 'ĭ daŭ un consiliŭ.

— Se vedem !

— Regina de Navarra va face bine de a da uă funcţiune la curte, d-luĭ de Coarasse.

— Tăcere !

— La Nerac se plictisesce cine-va fórte curênd.

— Nancy, ḑisse princesa fără mânie, încep a crede că sirele de Coarasse este din amicĭ tĕĭ.

— Ce idee, dómnă.

— Si tu conspirĭ cu dênsul contra mea. Tu o sĕ terminĭ prin a mĕ face sĕ 'l iubesc.

— Ah! d-nă, murmură Nancy. Alteţa Vóstră m'a încuragiat a conspira în favórea princiuluĭ.

— Tacĭ, nebunatic'o...

Si Margareta se aşedă în pat:

— Acum dute, adăogă ea, şi lassă-mĕ sĕ dorm.

Nancy sufiă în lampă şi se retrase.

Atunci Henric ascultă pe princesa care murmura încet:

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meu! simţ că 'l iubesc.

— Aĭ dreptate! se gândi Henric, căcĭ acésta am observat'o şi eŭ dómnă.

Apoĭ el intră în camera d-luĭ de Pibrac.

— Scumpul meŭ Pibrac, ḑisse princiul, décă aĭ verĭ uă favóre a 'mĭ cere, acum poţĭ sĕ o facĭ.

— Ce aţĭ ḑis, monseigneure?

— Am ḑis că mĕ bucur de amiciţia regeluĭ.

— Adevĕrat?

— Si sunt în perspectivă de a obţine bunele graciĭ ale dómneĭ Catherina.

Pibrac făcu nisce ochĭ marĭ.

— Am luat locul luĭ René!

— Alteţa Vóstră scie sĕ prepare parfumurĭ?

Nu, dér citesc în astre.

— Încremenirea d. de Pibrac era în culme.

Atuncĭ Henric 'ĭ nară ḑelle ce se petrecuse séra de la răpirea Paoleĭ şi întêlnirea luĭ cu regina mumă, pênĕ la intervenirea officiósă a Margareteĭ care 'ĭ a procurat mijlócele de a'şĭ continua rolul sĕŭ de preḑicĕtor.

D. de Pibrac 'l ascultă, cu sprîncenile încruntate.

— Monseigeure, ḑisse el în fine, vĕ voiŭ spune eŭ aceia ce dómna Margareta v'a spus deja.

— Cum!

— Jocul e periculos.

— Dér eŭ am şansă...

— Sper... căcĭ décă era alt-fel...

— Pibrac, amicul meŭ, ți închipuĭ lucrurĭ imaginare.

— Eŭ cunosc pe regina.

— Si eŭ o cunosc.

— Si cunosc și pe René, ceia ce e și maĭ rĕŭ.

— Oh! pentru acésta, ḑisse princiul sciŭ că viața sea e în mânele melle.

— Póte.

— Si e de ajuns sĕ mĕ duc la regele și sĕ 'ĭ spun totul.

— Ah! monseigneure, strigă Pibrac, bagă bine de sémă ceia ce facĭ.

— Pentru-ce?

— Eh! Sciŭ eŭ? Décă regele va sci adevĕrul, déca va aresta pe Renaudin și 'l va arunca în Bastilia, și décă va da libertate luĭ Gascarille și va parveni a dovedi că René este culpabil, René nu va fi nicĭ spânzurat nicĭ torturat pentru acésta.

— Aidea de!

— Regina mamă va face chiar uă revoluție în Francia.

— Atuncĭ care e opinia D-télle, Pibrac?

— Ca regele sĕ nu scie nimic.

— Bine!

— Si sĕ laș ca René sĕ fie tras în ghiarele parlamentuluĭ!

— Dupe acésta?

— Si că Alteța Vóstră va face bine de a continua pe cât va putea rolul sĕŭ de preḑicĕtor pe lângă regina.

— Adevĕrat?

— Căcĭ, monseigneure, urmă d. de Pibrac, regina iubesce pe René, căcĭ ea crede în puterea cea supranaturală a acestuĭ ticălos parfumor.

— Tine dér la el numaĭ pentru acésta?

— Eĭ! făcu gasconul, maĭ adaogă la acésta și pucină obicĭnuință.

— Adevĕrat ?

— Si în ḑiua în care regina va găsi un fermecător care va întrece pe René, atuncĭ acest din urmă va fi perdut. Acest resultat va valora maĭ mult de cât arestarea parlamentuluĭ.

— Sunt şi eŭ de ideia d-télle, Pibrac.

— Aşa dér, adăogă căpitanul gardeĭ, décă mĕ creḑĭ, monseigneure, e maĭ bine sĕ lăsăm pe regele, regina şi René sĕ se arangeze cum vor vroi.

— Fie !

— Si Alteţa Vóstră, are încă dorinţa de a lua în căssătorie pe dómna Margareta ?

— Neapărat că am, Pibrac, amicul meŭ. Dómna Margareta este încântătóre, şi, adăogă Henric, nu voiŭ avea póte nicĭ uă trebuinţă de a fi bărbatul eĭ pentru a mĕ introduce în graciile sélle.

— Atuncĭ.. la ce bun ?

— Dér am resónele melle politice... Cine póte sci viitorul ! terminä princiul cu tonul sĕŭ cel serios.

— Acum, adăogă Henric de Navarra, când am opiniunea d-télle mĕ retrag.

— Alteţa Vóstră intră în hotel ?

— Nu încă, maĭ am uă ultimă expediţiune nocturnă a face. Adio, domnule de Pibrac. — La revedere, monseigneure.

. . . . . .

Henric eşind din Louvru, se duse drept la cârciuma luĭ Malican.

Cârciuma era închisă şi ceĭ din urmă consumatorĭ plecaseră de mult timp, dér printre uşa ce era bine închisă şi prin oblónele pucin întredeschise, princiul vĕḑu trecênd uă micä razä de lumină.

El bătu încet.

—Cine este acolo ? întrebă din întru vocea cea fragetă a luĭ Myette.

— *Compatriotul, compatriotul,* rĕspunse princiul în limba bearnesă.

Myette se grăbi de a deschide.

Princiul intrând în cârciumă, zări pe Noë şi pe frumósa argintărésă tot în costumul sĕŭ de ţĕranĭ de la munţĭ.

Malican care se scula în fie-care ţi în revĕrsatul zorilor, se dusese să se culce, si Sarah cu Myette rĕmăseseră singure.

Noë sosise şi el cu pucin maĭ nainte de a bate princiul.

El sosise chi ar din satul Chailot unde aşezase pe Paola sub paza luĭ Guilaume Verconsin şi a mătuşeĭ sélle. El venise pe marginea rîuluĭ şi intrând în cârciumă, ţissese luĭ Myette luând'o de talie şi dându'ĭ uă sĕrutare pe frunte :

— Mor de fóme, mititica mea, şi aĭ fi fórte gentilă de 'mĭ aĭ da ceva sĕ mănânc.

Pe când eĭ cina, tot vorbind cu acelle duoĕ femmeĭ, sosisse şi princiul.

— Cum ! ţisse Henric, étă ceva ce nu 'mĭ puteam explica, avém óre care sfârşială la anima pe care nu o puteam defini. Inchipuesceţĭ, că nu am prânzit.

Si el se aşeţă în facia luĭ Noë începênd a bea şi a mânca cu multă poftă.

Apoĭ princiul care tótă séra se gândise la Margareta începu sĕ privescă pe argintărésă.

Sarah cu tot costumul eĭ, era tot frumósă.

Henric nu înceta de a o contempla, şi juna femeie se roşi atât de tare în cât anîma luĭ începu a bate :

— Este straniŭ, 'şĭ ţisse el, n'aşĭ fi creţut nicĭ uă dată că aşĭ putea iubi duoĕ femeĭ de uă dată. Si cu tóte acestea sunt adevĕrate : am admirat frumuseţea d-neĭ Margareta şi écă că Sarah mĕ face sĕ mĕ cutremur când ridică privirea asupra mea.

Anima omuluĭ e un ce straniŭ !...

— D-le, 'ĭ ḑisse Sarah luând u'ĭ încet mâna, nu te veĭ reîntórce în Navarra ?

— Nu, mica mea.

Sarah suspină.

— Pentru ce mĕ întrebĭ acésta.

— Dér... pentru că... aşĭ voi sĕ merg acolo.

— D-ta ?

— Corisandra, buna mea soră, mĕ va primi...

Acest nume de Corisandra făcu pe Henric sĕ tresară.

— Ah ! drace, 'şĭ ḑisse el, vĭ necontenit că Sarah şi Corisandra sunt cele duoĕ degete de la mână...

El încruntă sprîncenile şi ḑisse argintăreseĭ :

— Frumósa mea amică, dé a voeşcĭ sĕ mergĭ în Navarra, nimic nu e maĭ uşure.

— Mĕ veĭ însoţi ? întrebă ea.

— Nu, dér...

Sarah deveni fórte palidă.

—Nu voiŭ merge, ḑisse ea

— Pentru că, murmură ea încet, m'aĭ scăpat...

— Ah !

— Si ceva 'mĭ spune că pot la rându'mĭ a vĕ scapă de un mare pericol.

— Nu mĕ tem de nimic, ḑisse el surîḑênd.

— Cine şcie ?

Si ea pronunciă aceste cuvinte cu uă tristeţă profundă.

— Drace ! murmură princiul, de sigur că lumea e un vast laboratoriŭ de preḑicere. Etă că tótă lumea se mestică de a preḑice fiitorul, de la prrinciul de Navarra pênă la d-na Samuel Loriot.

Făcênd acéstă cugetare ; princiul contempla pe frumósa argintărésă. Sarah era tristă şi părea că suferă de un rĕŭ necunoscut,

— Ea mĕ iubeşce, 'şĭ ḑisse Henric, şi el uită pe Margareta şi luă mâna Saraheĭ într'ale séle.

In aest timp, Noë vorbia cu frumósa Myette la cel alt

cap al meseĭ; și cum Henric privind pe Sarah uita pe Margareta, Noë nu se maĭ prea gândea la Paola.

Myette privea pe Noë ca și Sarah pe Henric; și Myette simțea uă ușóră bătae de animă.

Din norocire pentru ea și pentru Sarah, sună meḑulnopțeĭ.

— Heĭ! Heĭ! Noë, amicul meŭ, ḑisse princiul, sciĭ tu că ar fi bine déca ne am gândi pucin la Godolphin?

— Aĭ dreptate, respunse Noë.

— Ce vețĭ face cu acel nenorocit? întrebă Myette. El plânge și e desperat ḑi și nópte. Mi se sfâșie anima de câte orĭ descind în pimniță.

— Mergem sĕ 'l consolăm, mica mea.

Apoĭ princiul privi pe Sarah:

— Veți face bine, frumósele mele, ḑisse el, de a vĕ duce sĕ vĕ culcați, fiți liniștite, noĭ nu vom fura nimic.

— Ce glumă, făcu Myette.

Ea aprinse uă lumînare la acea ce ardea pe mésă.

— Pentru că doriți se remâneți singurĭ, remâneți! ḑisse ea. Bună-séra!

— Bună-séra, mica mea, ḑisse Noë ce o sĕrută din noŭ...

— Bună-séra, d-nă, făcu princiul sĕrutând mâna Saraheĭ.

Celle duoë femeĭ urcară scara lăsând pe princiul și însocitorul luĭ deplinĭ stăpânĭ pe sala de jos a cârci umeĭ.

Atuncĭ Henric și Noë se priviră.

— Pe onórea mea, murmură acest din urmă, cred Henric, că estĭ maĭ mult ca tot-d'auna înnamorat de Sarah.

— Tot ast-fel cred și eŭ.

— Deci aĭ uitat pe d-na Margareta.

— Te înșelĭ, iubesc pe amênduoë.

— Ah! ce glumă!

— Dĕr tu, ḑisse princiul, tu... nu iubescĭ pe Paola?

— Da... o iubesc.

— Atuncĭ pentru ce privescĭ cu atâta ardóre pe Myette?

— Da... aĭ dreptate...

— Aşa dér, urmă princiul, le iubescĭ dér pe amênduoĕ.

— Póte.

— Ia séma!.. Myette e sub protecţiunea mea, şi nu voesc...

Sirele de Coarasse, ḑisse ducele, este mort seu era rănit.

— Luaţĭ sema, seigneurul meŭ... ḑisse la rândul sĕŭ Nóĕ. Sarah e tot amica Corisandreĭ, şi aĭ putea fi prea bine dejucat.

Henric 'şĭ muşcă buzele.

— Tu aĭ póte dreptate; sĕ ne ocupăm de Godolphin, ḑisse el, şi sĕ lăsăm pe celle duoĕ încântătóre.

— Hum! 'şĭ ḑisse Noë, eŭ unul nu renunţ la Myette.

Henric luă lumînarea, pe când Noë ridica oblonul pimniţeĭ.

— Tu aĭ calul tĕŭ la grajdiŭ, nu e aşa? întrebă el.

— Fără îndoială. Voiŭ lua pe Godolphin pe calul meŭ, cum am luat pe Paola.

Henric descinse cel dintêiŭ în pimniţă şi Noë, ce 'l urma purtând uă mulţime de cheĭ, deschise uşa bolteĭ.

Godolphin legat zăcea pe paile închisoreĭ luĭ. In momentul când uşa se deschise, el se ridică; şi vĕḑênd pe Noë apărând, el strigă de bucurie.

— Ah! viĭ sĕ 'mĭ daĭ libertate, dupe cum 'mĭ aĭ făgăduit, nu e aşa?

— Acésta depinde, rĕspunsu Noë; eteĭ în stare tu de a face un jurămênt?

— N'am fost nicĭ uă dată sperjur.

— Déca te voiŭ duce lângă Paola, veĭ căuta tu de a fugi?

— Paola! Paola! murmură junele om... A fi lîngă dânsa, este a fi în paradis. Nu voiŭ fugi, 'ţĭ o promit.

— Tu nu te veĭ sili de a regăsi pe René?

— René! ḑisse Godolphin, al căruĭ ochiŭ scânteia de uă lucire sinistră, 'l urăsc... da... cum un sclav uraşce pe stĕpânul luĭ.

— In acest cas vin'o.

Noë 'l deslegă şi 'ĭ trecu peste ochĭ uă batistă.

Apoĭ 'l luă de mână şi ajutat de princiul 'l scóse din pimniţă.

. . . . . .

Dupe câte-va momente, Noë luă pe Godolphin pe calul luĭ, iar princiul se îndreptă spre strada Saint-Jaques.

Godolphin era cu ochiĭ legaţĭ, dér când calul începu

să umble, el mișcă pucin legătura și privi pe furiș împrejurnl luĭ.

Nóptea era întunecósă, dér cu tóte acestea Godolphin înțelesse că se afla lângă Louvru.

XXXVIII

A duoa ḑi de aceia în care René suferise prima tortură, presența regeluĭ, d-luĭ de Crillon, sireluĭ de Fourone, guvernorul Châteletuluĭ și Renaudin; era hotărât de d-na Catherina ca pretinsul sir de Çoarasse sĕ o visiteze pentru uă a duoa ședință de preḑicerĭ.

Regina hotărâse ea însușĭ ora; la cincĭ ore de dimineță.

La cincĭ ore fără câte-va minute, princiul intra în Luvru: dér în loc de a se îndrepta pe dată la regina, el urcă mica scară a cameretĭ luĭ Nancy.

Frumósa cameriera ascepta pe Henric cu nerăbdare.

— Ah! 'ĭ ḑisse ea vĕḑêndul intrând, sciĭ ce rĕutăciósă idee aĭ avut de a te face fermecător?

— Pentru ce copila mea?

— Pentru că sunt nevoită de a 'mĭ petrece ḑioa aci, cu scop de a sci sigur ce face și ḑice d-na Chaterina.

— Eĭ bine, ḑisse Henric, 'ți voiŭ resplăti uă dată de ce facĭ pentru mine.

— Ah. făcu Nancy.

— Iți voĭ trimite pe Raoul...

— Ce sĕ facă? întrebă cameriera ce se roși până în albéța ochilor.

— Pentru a 'ți ține de urît.

— Așĭ! ḑisse ea, n'am trebuință de acésta.

— Adevĕrat?

— Nu, căcĭ Raoul esse de aci.

— Oh! oh!

— Si pentru ce nu? ḑisse juna fétă cu un ton batjocoritor, d-tea aĭ venit prea bine... și...

— Dér eŭ... sunt... amicul tĕŭ.

— Si Raoul e...

— Hum!

— Si maĭ mult încă, el e mesagerul meŭ, şi tocmaĭ 'l a pus pe drum pentru d-ta.

— Cum acésta?

— D-na Catherina a eşit din Louvru aḑĭ diminéţă.

— Pentru a vedea pe scumpul eĭ René fără îndoială?

— Nu.

— Unde s'a dus dér?

— Inchipuesceţĭ, urmă Nancy, că regina 'şĭ a petrecut nópte fórte agitată.

— Eŭ aşĭ fi causa?

Descoperirile d-tale 'mĭ închipuesc că aŭ întărit maĭ mult acéstă agitaţiune.

— Creḑĭ?

— Tótă nóptea camera 'i a fost luminată, când se ridica şi umbla cu paşĭ marĭ, când se reculca şi se încerca de a adormi. Câte uă dată prouncia numele d-télle şi murmura îndestul de tare, pentru ca din locul meŭ sĕ o pot auḑi. „Acel Coarasse 'mĭ a descoperit lucrurĭ straniĭ. Nicĭ uă dată René, în celle maĭ bune ḑille de preḑicere alle luĭ, nu 'mĭ a spus atâtea...“

— Dér, nu 'mĭ esplicĭ pentru ce Raoul...

— Ascéptă.

— Bun! ascult.

— Aḑĭ diminéţă René a fost torturat.

— Sciŭ.

— René n'a mărturisit nimic; dér mi se pare ca regina nu ştia aḑĭ diminéţă detaliurile încercăreĭ.

— Ah!

— Regele, Crillon şi guvernorul ce singurĭ aŭ asistat cu judele, aŭ păstrat secretul.

„Regina a venit la un-spre-ḑece ore la d-na Margareta şi a rugat'o sĕ mérgă la regele.

D-na Margareta s'a dus la regele, dér regele ce se întorcea tocmaĭ de la Châtelet, dejuna în linisce cu d. de Crillon şi n'a ḑis un cuvênt despre René.

„Atuncĭ, d-na Catherina a trimes pe pagiul eĭ Renaud la Châtelet.

„Renaud a întrebat pe toţĭ de acollo şi n'a aflat de cât un lucru, acella că René fusese adus leşinat din camera tortureĭ.

„La meḑiul ḑilleĭ, d-na Catherina, împinsă de nelinisce a cerut litiera eĭ şi a ḑis luĭ Renaud:

— Litiera fără armăriĭ, bine înţeles.

Am înţeles pe dată, urmă Nancy, că regina vroia sĕ facă niscaĭ-va espediţiunĭ mysterióse, şi m'am pus la feréstră.

Feréstra mea o şciĭ, dă în curtea Louvruluĭ. In curte Raoul se ocupa ca de obiceiŭ, la aceiaşĭ oră, cu uă pasĕre pe care 'ĭ a dat'o regele Ĭĭ am făcut semn cu batista, Raoul a înţeles, şi el a venit la mine cu pasărea pe umere.

— Ah! d-le de Coarasse, suspină Nancy, trebue sĕ creḑĭ că sunt amica d-télle, căcĭ déca nu era pentru d-tea...

— Eĭ bine ?

— Raoul n'ar fi intrat aci.

— El te iubeşce, cu tóte acestea...

— Tocmaĭ pentru acea trebue ţinut la distanţă şi aşĭ fi făcut'o...

— Aud ? făcu Henric.

— Dér aci e locul sĕ vĕ spun că e îndrasneţ ca un pagiŭ, el a îndrăsnit...

Oh D-ḑeul meŭ! esclamă Henric.

— El 'mĭ a vĕndut serviciul ce 'ĭ cerém.

— Tĭĭ! evreul!...

„— Micul meŭ Raoul 'ĭ am ḑis eŭ, tu eştĭ bun şi 'mĭ veĭ face un serviciŭ.

„— De sigur, da, 'mĭ a ḑis el, ce trebue sĕ fac?

„— D-na Chaterina va eși...

„— Ah!

„— In litiera eĭ fără armăriĭ.

„— Bun!

„— Tu veĭ urma din depărțare litiera, păḑindu-te bine de a nu fi vĕḑut.

„— Apoĭ?

„— Imĭ veĭ spune unde a fost regina.

„— Fórte bine.

„— Si Raoul m'a privit, apoĭ avu îndrăsnélă de a 'mĭ spune:

„— Domnișóră Nancy, spionezĭ pe regina.

„— Ce 'țĭ pasă? Iubeșcĭ tu pe regina maĭ mult ca pe mine?

„— Oh! de sigur, nu.

„— Atuncĭ te veĭ supune mie?

„— Da, dér cu uă condițiune.

„—Ințelegĭ, ḑisse Nancy, că am încruntat sprâncenile. Acésta 'mĭ părea glumeț și chiar cutezător, că acel *băețaș* sĕ 'mĭ propue condițiunĭ.

— Si care a fost condițiunea? întrebă Henric.

— Raoul 'mĭ a ḑis, fără a se încurca:

„— Voesc cu placere sĕ urmez pe regina și sĕ 'țĭ raportez cu fidelitate în ce loc merge, dér mĕ veĭ lăsa se te sĕrut pe obrazul stâng.

— Ah! caraghiosul! făcu Henric rîzênd.

— Alege, 'mĭ a ḑis el.

„— Atuncĭ, urmă Nancy, înțelegĭ; era pentru d-ta... și... Raoul m'a sĕrutat,

— Apoĭ, a plecat?

— Oh! nu!

— Cum, nu? El nu s'a ținut de cuvênt? făcu princiul,

— Nu, dér 'mĭ a spus'o:

„— Iţĭ am făgăduit sĕ urmăresc pe regina, şi o voiŭ urmări, fiĭ sigură.

Dĕr nu am făgăduit de a nu 'ĭ comunica că am urmărit'o şi acésta prin ordinul d-tale.

„— Cum! strigaiŭ eŭ, aĭ îndrăsni sĕ mĕ trădezĭ?

„— Nu, déca 'mĭ cumperĭ păstrarea secretuluĭ prin duoĕ sĕrutărĭ pe obrazul drept.

— Si aĭ îndeplinit cererea?

— Cum nu! făcu Nancy, era de trebuinţă.

— Scumpă Nancy.

Princiul voi sĕ imite pe Raoul, căcĭ obrazul rumen a luĭ Nancy avea un ce de seducĕtor, dĕr ea se popri:

— Ah! mĕ értă! ḑisse ea, eŭ nu am trebuinţă de discreţiunea d-télle, d-ta aĭ trebuinţă de discreţiunea mea.

— Aĭ dreptate, murmură princiul. Aşa dĕr, Raoul a urmărit pe d-na Catherina?

— Da.

— Si ea s'a dus?

— In strada Saint-Louis-en-l'Ile...

— Prea bine! la presidentul Renaudin?

— Intocmaĭ.

— Dĕr nu sciĭ ce aŭ vorbit?

— Heĭ! replică Nancy, pentru că jucăm rolul de fermecătorĭ, trebue sĕ 'l jucăm bine.

— Cum! sciĭ?

— Când regina s'a întors, d-na Margareta a trecut la dênsa, si écă ceia ce regina 'ĭ a ḑis: "René n'a mărturisit nimic; Renaudin a găsit un om ce se va da de vinovat. Acesta e un tâlhar mult cunoscut sub numele de Gascarille. Iĭ s'a promis gracia séŭ maĭ bine ḑis călâul ce va fi cumpĕrat va proceda rĕŭ.

Si acum sfârşi Nancy, sciĭ, regina te ascéptă... Du-te de 'ţĭ jócă rolul...

—Te voiŭ revedea părăsind'o?

— Fără îndoială.

— Unde ?

— Aicĭ.

Mĕ veĭ ascepta ?

— Nu, mĕ duc la d-na Margareta.

Henric sĕrută mâna luĭ Nancy şi descinse cu dênsa p ână la etagiul inferior

— Urmé ză acest coridoriŭ, ḑisse ea, el duce la scara cea mare. Veĭ intra prin apartamentele celle marĭ, şi primul pagiŭ ce veĭ întêlni te va conduce la regina. La revedere.

— La revedere, mica mea...

Henric urmă coridorul, dupĕ cum 'ĭ spuse luĭ Nancy, trecu prin apartamentele celle marĭ şi găsi în anticamera d-neĭ Catherina nu pe pagiul Renaudin, dér pe Raoul.

Acesta veni spre întêmpinarea luĭ Henric.

— Bună-ḑiua d-le de Coarasse, ḑisse el.

— Bună-ḑiua, Raoul.

— Voescĭ sĕ vorbescĭ regineĭ ?

— Ea m'ascéptă.

— Ch ! oh ! făcu pagiul mirat de favórea bearnesuluĭ.

— Eĭ, Raoul, făcu princiul aplecându-se la urechia luĭ, scĭĭ că estĭ pucin cam evreŭ ?

— Aud ? făcu Raoul.

— Nu facĭ serviciŭ...

— De unde scĭĭ ?

— Uă sĕrutare pentru serviciŭ, duoĕ sĕrutărĭ pentru păstrarea secretuluĭ.

— Nu face nimic, ḑisse Raoul, dér peutru-că Nancy se plânge în fiitoriŭ va plăti înduoit.

— Estĭ fórte spirituel, făcu princiul. Anunciă-mĕ.

Raoul intră la Catherina şi o anunciă că sir de Coarasse ascepta.

— Spune'ĭ sĕ intre, micul meŭ, ḑisse regina, şi apoĭ veĭ păzi bine uşa.

— Da, d-nă.

— Nu veĭ lăssa sĕ intre nimenĭ.

— Majestatea Vóstră póte sĕ se încrédă mie.

Raoul făcu loc sireluĭ de Coarasse.

Henric făcu treĭ paşĭ spre regina şi se înclină cu respet.

Catherina era fórte palidă, dér uă bucurie ascunsă scânteia din ochiĭ eĭ.

— Aide! 'şĭ ḑisse princiul, ea e sigură că va scăpa pe René.

— D. de Coarasse, ḑisse regina sciĭ că 'mĭ aĭ ocupat mult d-tea spiritul de erĭ?

— Sciŭ d-nă.

— Ah! sciĭ?

— Majestatea Vóstră n'a dormit de loc în astă nópte.

Regina făcu uă mişcare de mirare aprópe de spaimă.

Henric urmă:

— Imĭ închipuesc că Majestatea Vóstră nu mĕ va maĭ întreba asupra unor lucruri ordinare, cum de esemplu, ceia ce a făcut, ḑis séŭ gândit de erĭ.

— Dér te încelĭ, rĕspunse Catherina. Sunt ore în care mĕ înduoesc şi aşĭ voi uă ultimă dovadă.

— Vorbesce, d-nă.

— Unde am fost astă-ḑĭ?

— D-nă, rĕspunse Henric, m'asceptam atât la aceste întrebărĭ, în cât voiam a vĕ da deslegarea maĭ din nainte

— Cum asta?

— Eram în camera mea din hotel, şi am consultat oracolul meŭ.

— Nu aveaĭ cu tóte acestea flaconul de care te serveaĭ erĭ, observă regina ce arĕtă cu degetul flaconul cu cernélă sympatică ce se afla pe şminellă.

— Nu, d-nă,

— Atuncĭ, cum aĭ făcut?

— Am luat uă carafă.

— Plină de apă limpede,

— Si acésta 'ţĭ a fost de ajuns?

— Minunat.

— Straniŭ lucru! murmură regina.

— Am voit sĕ sciŭ atuncĭ ceia ce Majestatea Vóstră făcuse de la ora când am părăsit'o erĭ.

— Ah! sĕ vedem?

— Majestatatea Vóstră a priimit visita judelui ce 'ĭ o anunciasem.

Judele a ţis Majestăţeĭ Vóstre că, pentru a scăpa pe René, trebuia ca René sĕ aibă curagiul de a suferi tortura şi de a nu mărturisi nimic.

— Bun apoĭ?

— Judele a făgăduit că va găsi un condamnat la mórte ce va lua în sarcina sea asasinatul din strada Urşilor.

— Si acésta e adevĕrat

— Dupe plecarea judelui, Majestatea Vóstră a rĕmas prada unei vifĭ nelinişcĭ. Ea a pronunciat de maĭ multe orĭ numele meŭ...

— Si acésta e... adevĕrat.

— Si aţĭ diminéţă, sfîrşi Henric, marea sea grije a fost de a sci déca René, neputând suferi tortura, a mărturisit ceva.

Regina părea ameţită.

— Aide, ţisse ea, un ultim cuvênt d-le de Coarase, şi te voiŭ crede ca de un oracol.

— Vorbeşce d-nă.

— Am eşit din Louvru...

— Da.

— Unde m'am dus?

— La judele.

— Ce 'mĭ a ţis el?

— Că a găsit pe condamnatul care sĕ ia locul luĭ René.

— Ce este... acel condamnat.

— Un hoţ.

— Scifĭ tu numele seŭ?

— Ah! dómnă, acésta e maĭ greŭ de spus.

— Pentru ce?

— Pentru că nu m'am gândit a întreba oracolul meŭ.

— Intrébăl dér.

Henric se sculă şi luă dupe şeminelă flaconul cu cernélă sympathică, apoĭ privind printr'ênsul, ḑisse:

— Vroesc dómnă sĕ 'mĭ spuĭ una dupe alta, tóte literile dupe alfabet.

— Fie! ḑisse Catherina.

Când ea fu la G, Henric o opri:

— Etă cea d'ântêiŭ literă cu care începe numele sĕŭ ḑisse el. Majestatea Vóstră póte sĕ reîncépă, şi 'ĭ voiŭ spune una dupe alta literile care 'l compune.

— Numaĭ e de trebuinţă ḑisse regina, sunt convinsă pentru cea ce privesce presintele şi trecutul... Acum vroesc viitorul?

— Dómnă, rĕspunse Henric am prevenit cu tótă umilinţa pe Majestatea Vóstră; că mĕ încel fórte adesea orĭ... dér cu tóte acestea mĕ voiŭ încerca ... Ce vroiţĭ sĕ sciţĭ?

— Maĭ ântêiŭ déca René va fi scăpat

— Va fi, dómnă, dér...

— Ah! sĕ vedem dér?

— René nu va maĭ putea sĕ 'şĭ maĭ găséscă puterea sea supra-naturală.

— Pentru ce acésta? întrebă regina, care nu se putea stăpâni de a nu tresări.

—Etă! dómnă, pentru că René avea în mânĭ un instrument care 'ĭ a scăpat.

— Ce vroescĭ sĕ ḑicĭ?

— René n'a citit nicĭ uă dată în astre.

— Dér cu tóte acestea... ḑisse ea...

— René avea lângă el un baét tânĕr al căruĭ somn avea uă proprietate stranie, adăogă Henric.

— Care?

— Proprietatea de a vedea la distanţă.

Atunci Henric esplică limpede și curat Catherinei somnabulismul lui Godophin.

Si regina cu sprâncenile încruntate'l asculta.

— Ast-fel, ḍisse ea, René era un amăgitor?

— Cam așa dómnă...

— Si m'a în șelat?

— Da și nu dómnă. Da, pentru că pretindea că cite a în astre și nu, pentru că a descoperit lucruri pe care evenimentele le a justificat.

— Si acéstă putere, René a perdut'o pentru tot d'auna?

— Da. dómnă.

— Pentru ce?

— Pentru că Godolphin a murit.

Regina privi cu severitate pe Henric.

— Nu veĭ fi și d-tea amestecat în ceva în acéstă chestiune? întrebă ea.

Henric 'și menținu privirea.

Nu, dómnă.

— Cunoscĭ d-tea pe omorâtor?

— Este gentilhomul care a răpit pe Paola.

— Va fi el pedepsit?

— Da, într'uă ḍi.

— Când?

— A duoa ḍi dupe nunta princiului de Navarra cu dómna Margareta de Francia.

— Ah! ḍisse regina, pe care acest rĕspuns o aruncă într'un alt ordin de ideĭ. Acéstă căsătorie se va face dér?

— Da, dómnă.

— In curând?

— Prea curând.

— Fără nicĭ un obstacol?

— Oh! pardon... vĕd unul...

Princiul reluă flaconul și privi din nou printr'ênsul; apoĭ ca cum el s'ar fi supus uneĭ puteri necunoscute, 'și întórse încet capul spre est:

— Obstacolul este colo! ḑisse el.

Catherina se gândi că estul era punctul cardinal aș-ḑat în drépta linii Lorrainei.

— Si cu tóte acestea, întreba ea, acest obstacol va fi învins?

(Ă femeiă palidă și cu hainele în desordine, se precipită spre princiul...

— Oh! fără înduoélă.

— Prin cine?

Henric privea continuŭ prin flacon:

— E ciudat, ḑisse el în fine.

— Ce? întreba Catherina.

— Acela ce vĕd colo...

— Ce veḑĭ ?

— Omul care va înpedica obstacolul de care vorbesc şi care se opune la căsătoria princiuluĭ de Navarra cu princesa Margareta...

— Cine e acel om ?

— Sunt eŭ, ḑisse cu rĕcélă Henric.

De când întreba pe pretinsul sirele de Coarasse, regina mergea din spaimă în spaimă.

— D-tea ? ḑisse ea.

— Eŭ, ḑisse princiul.

— Dér, cum ?

— Ah ! nu sciŭ încă.

— Caută.

— Oh ! dómnă, ḑisse Heric, étă aceia ce nu vĕ pot spune asta-ḑĭ.

— Când o sĕ poţĭ.

Princiul reîncepu manegiul sĕŭ de profetisator.

— Peste uă lună, ḑisse el. Inainte, este ceva cu totul imposibil.

— Curios personagiŭ ! murmură Catherina contrariată.

Henric se sculă : Majestatea Vóstră, maĭ vroesce sĕ mĕ maĭ întrebe ceva ?

— Nu, ḑisse regina, dér trebue ca mâne sĕ reviĭ, căcĭ am sĕ te consult asupra huguenoţilor.

Henric sĕrută cu respect mâna ce Catherina ĭ întinsesse şi eşi.

In trécăt el fu întâmpinat de Raoul.

— D-le de Coarasse, ĭ ḑisse pagiul, domnul de Pibrac vĕ caută.

— Ah ! adevĕrat ?

— Si el vĕ ascéptă.

— Mĕ duc.

Henric nu avu trebuinţă sĕ se ducă pênĕ la aparta-

mentul d. de Pibrac, căcĭ el 'l întêlni pe cea din urmă tréptă a scăreĭ celleĭ marĭ.

— Monseigneure, 'ĭ ḑisse încet căpitanul gardeĭ, am un mesagiŭ pentru d-tea.

— De la cine?

— De la regele.

— Oh! oh! Si ce mĕ vrea regele?

— Regele e prea dispus astă-sĕră, şi vroesce sĕ jóce uă partidă de *hombră*.

— Majestatea Sea mĕ ia ca puntător?

— Negreşit.

— In acest cas mĕ voiŭ duce.

— Alteţea Sea 'mĭ face onorea de a supa cu mine?

— Fără îndoială, dér cu uă condiţiţiune.

— Ascult.

— Sĕ 'mĭ daĭ duoĕ minute.

— Da, monseigneure.

Henric se urcă la Nancy.

— Amica mea, 'ĭ ḑisse el, étă-mĕ fórte încurcat.

— Pentru ce?

— Regele mĕ invită la jocul sĕŭ.

— Si dómna Margareta vĕ ascéptă.

— Adevĕrat. Dér cum sĕ facem?

— Nancy începu sĕ rîdă:

— In amor se pot dispune arangiamente, ḑisse ea. Câte uă dată trebue sĕ se culce cine-va maĭ târḑiŭ de cât dupe obiceiŭ. Incredete pe mine şi bună şansă.

XXXIX

Părăsind pe Nancy, Henric se duse se găséscă pe d. de Pibrac care 'l ascepta la dênsul cu piciórele înaintea unuĭ bun foc şi lêngâ uă mésă fórte bine arangiată.

— Bravo! ḑisse princiul intrând şi aruncându-şĭ ochiĭ pe lista prânzuluĭ, étă un bun serviciŭ care are tot meritul.

— Alteţa Vóstră, e prea bună, respunse înclinându-se căpitanul garḑilor.

— De unde ţĭ vine bucatele astea?

— De la regele. M'am înţeles pentru preparaţiune cu bucătarul Majestăţeĭ Sélle.

— Ah! ah! făcu Henric.

— Si dupe cum vedeţĭ, ḑisse cu modestie căpitanul guarḑilor, nu sunt servit aşa rĕŭ.

Henric se aşeḑă la mésă şi prânzi cu mare poftă.

D. de Pibrac era fórte dispus şi începu a face spirit.

Apoĭ dupe ce prânzul se termină, el ḑisse princiuluĭ.

— Regele jócă la regina.

— Ce ḑicĭ? făcu Henric.

D. de Pibrac, repetă aserţiunea sea.

— Dér, ḑisse princiul, déca este ast-fel regele s'a împăcat cu dómna Catherina.

— Vĕ înceläţĭ.

Si dupe arestarea luĭ René, tortura şi restul... D. de Pibrac întrerupse pe princiŭ cu un gest.

— Valoisiĭ sunt atât de cruḑĭ, pe cât sunt de slabĭ, ḑisse el.

Henric deschise nisce ochĭ marĭ.

Regele Carol IX este atât de mândru că a avut uă oră de fermetate, făcênd sĕ aresteze pe René, in cât déca ar maĭ crede de cuviinţă în momentele acestea, 'şĭ ar arăta energia pênĕ a deveni crud.

— Cum asta?

— Find sigur că de aci înainte Florentinul nu va putea sĕ 'ĭ maĭ scape, vroesce sĕ întărâte pe regina.

— Aidea de!

— Si pentru acésta se duce astă-séră la ea.

Henric avu un surîs.

Aşa dér regele jócă la regina ?

— Astă-séră ; afară de acésta aĭ sĕ veḑĭ şi proba monseigneure, despre decisiunea luĭ.

D. de Pibrac se sculă de la mésă.

— Veniţĭ cu mine, adăogă el.

Henric urmă pe d. de Pibrac, care 'l conduse la regele.

Regele terminase cina, si melancolic, şi singur cum era când vĕḑu intrând pe sirele de Coarasse, încercă uă mişcare de bucurie.

— Ah! strigă el. étă un jucător serios, fără elogiĭ, domnule de Coarasse, jocĭ fórte *hombre.*

— Majestatea Vóstră prea mult mĕ laudă... Si vom face astă-séră uă prea frumósă partidă adăga Carol IX.

— Décă Majestatea Vóstră mĕ onpréză cu jocul, ḑisse Henric.

— Cum nu! domnule de Coarasse, am convenit, vom juca împreună, şi vom uita câte-va momente chiar universul.

Henric surîse şi tăcu.

Regele se sterse pe buze cu şervetul şi urmă :

— Domnule de Coarasse, vroescĭ sĕ te însarcinĭ cu uă misiune ?

—Sunt la ordinile Majestăţeĭ Vóstre.

— Sĕ te ducĭ la regina,

— La Regina mamă ?

— Da.

— Si ce sĕ 'ĭ ḑic.

— Sĕ o previnĭ că voiŭ fi fórte fericit, astă-séră, décă aşĭ putea face partida mea la dênsa.

Henric se inclină.

— Si mĕ veĭ ascepta acolo, adăogă Carol IX care avea un surîs ironic pe buze.

Princiul lăsă pe d. de Pibrac la regele şi se dusse drept în apartamentele dómneĭ Catherina.

Regina mamă avea obiceiul de a reuni în fie care sé ră

în oratorul sĕŭ, câte duoĭ-spre-ḑece seigneurĭ şi dame ale curţeĭ care veneaŭ la nouĕ ore şi plecaŭ la unu-spre-ḑece.

Aceste persóne jucaŭ, şi spuneaŭ lucrurĭ de magie şi de fermecătorĭĭ şi câte uă detă mesir abatele de Brautome maĭ citea câte un capitol din romanul *Damele Galante.*

Arestarea lui René şi desperarea dómneĭ Catherina, pusese de duoĕ ḑille, un termen reuniunilor sélle.

Regina nu se maĭ ocupa de cât, la modul cum trebuia sĕ scape pe René, ceia ce o făcea sĕ stea în tot d'euna cugetătóre.

Vĕḑênd intrând pe d. de Coarasse, ea fu óre cum surprinsă.

— Dómnă, 'ĭ ḑisse Henric cu uă linisce perfectă, In momentul acesta nu vin sĕ anunciŭ Majestăţeĭ Vóstre bune noutăţi. Eŭ nu sunt preḑicĕtor de cât la orele melle...

— Atuncĭ ce vênt te aduce, domnule de Coarasse? ḑisse Catherina cu un surîs gracios.

— Sunt mesagerul regeluĭ.

— Ah! făcu regina care 'şĭ încruntă pucin sprâncenile.

— Dér un mesager de întămplare, adăogă cu vioiciune Henric care părea a înţelege că favórea sea pe lângă regele nu prea 'ĭ conveni.

— Cum acta?

— D. de Pibrac, căruia am onórea de a fi vĕr, făcu cu umilnţă Henric, m 'a întâlnit chiar în momentul când eşeam de la Majestatea Vóstră.

— Eĭ bine?

— Si m'a învitat sĕ cinez.

— Bun! ḑisse regina. Dér... Majestatea Séa regele, urmă Henric m'a onorat chiar de a mĕ admite în jocul sĕŭ de câte-va ḑille.

— Atuncĭ, urmă Henric, regele sciind că eram la d. de Pibrac, a avut dorinţa de a juca uă partidă de *Hombre.*

— Si va chemat?

— Da, ḑisse princiul.

— Dér trebue sĕ fiţĭ patru pentru ca sĕ puteţĭ juca *hombre.*

— Tocmaĭ pentru aceia mĕ şi trimite la Majestatea Vóstră.

— Ah! făcu Catherina cu un ton de ironie, regele are trebuinţă de al patrulea?

— Adică rógă pe Majestatea Vóstră de al primi la ea, astă-séră.

— Nu se maĭ jócă la mine, ḑisse cu răcélă Catherina.

— Dómnă, murmură Henric, décă avém curagiul de a face uă observaţiune Majestăţeĭ Vóstre...

— Sĕ vedem, domnule de Coarasse.

— Sunt de idee ca Majestatea Vóstră sĕ priméscă pe regele astă-séră.

— Pentru ce?

— Cine scie? ḑisse cu hypocrisie Henric. Regele póte este desperat că s'a arătat atât de sever către René şi se căesce de a mâhni pe Majestatea Vóstră.

— Aĭ dreptate, ḑisse cu vioiciune regina.

Si ea luă uă biciuşcă de eben şi dete treĭ loviturĭ pe un timbru.

Unul dintre oficieriĭ sĕĭ apăru.

Acesta era un tênĕr gentilhom care se numea d. de Nancy şi care îndeplinea pe lângă dênsa fucţiunea de ecuyer.

— Nancy, ĭ ḑisse regina, bine voesce de a da ordine, de a s'apride luminările, de a aranjea mesele şi de a însciinţa pe gentilhomiĭ şi damele care se găsesc în Louvru, că regele jócă la mine astă-séră.

Obrazul d. de Nancy se lumină. El eşi fórte vesel pentru a transmite ordinile reginei.

— Majestatea Vóstră vede, ḑisse Henric, d. de Nancy judecă ideia mea ca şi mine.

— Si cum o judecĭ d-tea?

Déca regele vine la Majestatea Vóstră, este că el vroesce să se împace cu dênsa.

— Domnule de Coarasse, ḑisse regina, preḑicĭ fórte bine viitorul şi aşĭ vroi sĕ vĕ maĭ întreb ceva.

— Sunt la ordinile Majestăţeĭ Vóstre.

— Regele sunt sigur ca nu va veni maĭ înainte de un sfert de oră. Prin urmare vino cu mine.

Ea luă pe Henric de mână şi 'l conduse într'un fel de cabinet unde se închise cu dênsul.

— D-nă, ḑisse principul surîḑênd, oracolele mint câte uă dată, maĭ ales când le ostenesc. Nu sciŭ încă ce vroesce Majestatea Vóstră, dér s'ar putea ca sĕ fi devenit, un simplu muritor şi sĕ fi putut perde momentan tótă puterea.

— Aidea de! ḑisse Catherina, mĕ prind din contră că aĭ sĕ citescĭ în fiitor ca si într'uă carte.

Regina mamă devenise de acum înainte convinsă de puterea cea supranaturală a gentilhomuluĭ bearnes.

Cabinetul de toaletă era uă cameră fórte mică unde nu era de cât duoĕ scaune.

Regina arătă pe unul principiuluĭ, şi ea luă pe cel alt. Henric însĕ remase în picióre.

— Vroescĭ flaconu cu cernéla sympatică? întrebă regina.

— E nefolositor, dómnă.

— Atuncĭ ce ţĭ trebue?

— Mâna d-vóstră.

— Etă. Si pe urmă?

— Nimic.

— Pronunciând acest din urmă cuvênt, Henric suflă în faclă şi camera rĕmase într'uă obscuritate grozavă.

Dér cum d-na Catherina era obicĭnuită cu ast-fel de lucrurĭ bizare ale ómenllor carĭ se pretind că citesc în viitor, ea nu făcu nicĭ uă observaţiune. Henric ĭ luă mâna, o ţinu strânsă într'a sea şi păstră pentru un moment tăcerea.

— D-nă, ḑisse el tot d'odată, regele vine la Majestatea Vóstră împins de un sentiment de rĕutate.

— Ah! făcu regina, care tresări de uă dată.

— Nu sciŭ ce va face, şi ce va ḑice, adăogă Henric, dér vĕ va aduce óre care indignaţiune.

Când Henric vorbea ast-fel, se auḑi paşĭ în oratoriŭ şi uă voce care ḑicea:

— Unde este dómna mama mea?

— Este regele, ḑisse Catherina.

Ea pipăi zidul; mâna eĭ găsi butonul uneĭ brósce şi uă uşă se deschise.

— Etă, ḑisse ea luĭ Henric, trecĭ pe acolo, este inutil ca regele sĕ scie că ne ocupăm de preḑicerĭ. Acéstă uşă dă în coridor. Sĕ urmeḑĭ coridorul.

— Bine, d-nă.

— La capĕt, veĭ găsi uă altă uşă, aceia a apartamentuluĭ ficeĭ melle Margareta.

— Sĕ bat în acea uşă?

— Da. Ti se va deschide, şi veĭ ḑice luĭ Margot că regele jócă la mine şi că o rog sĕ vină.

Henric eşi, şi regina închise uşa fără sgomot.

Când el fu în coridor, începu sĕ rîdă.

— Acéstă bună dómnă Catherina, murmură el, este pucin naivă şi 'mĭ arată uşa pe care o cunosc tot aşa de bine.

El parcurse coridorul în tótă lungimea luĭ, ajunse la uşa princeseĭ şi bătu încet.

— Cine e acolo? întrebă Margareta.

— Un preḑicĕtor, rĕspunse Henric.

Princesa deschise, recunoscu pe Henric şi se roşi.

— Cum! ḑisse ea cu un fel de spaimă, îndrăsnescĭ...

— Regina mĕ trimete...

— Ah! făcu Margareta respirând.

Henric se grăbi de a istorisi Margareteĭ ceia ce avussesse loc.

Princesa chemă pe Nancy şi 'ĭ ordonă sĕ o îmbrace.

— Veĭ asista la toaleta mea, ḑisse ea.

Henric cu totul tremurând de bucurie se aşeḑă lângă uă minunată oglindă de Veneţia, înaintea căreia se afla Margareta.

. . . . . .

Dupĕ un cuart de oră, d-na Margareta de Francia ntră în oratoriul regineĭ-mame reḑimată pe braciul junelui sire de Coarasse.

Era deja mare întrunire la d-na Catherina.

Gracie d. de Nancey, noutatea se respândisse cu grabă în Louvru, că regele juca uă partidă la regina-mamă.

Ca şi equyerul regineĭ Catherina, tótă lumea sperasse uă împăcare, şi fie-care se grăbise a veni. D. de Crillon nu lipsi.

Cu tóte acestea, ducele nu făcea parte dintre curteisanĭ, dĕr sĕ supunea fără îndoială unuĭ ordin al regeluĭ.

Carol IX se pusesse la mésa de joc. El sĕrutasse cu galantarie mâna regineĭ care, prevenită de preḑicerea luĭ Henric, aruncă asupra luĭ uă privire seriósă.

Regele părea fórte încântător.

— Ah! éc-mĭ omul, ḑisse el vĕḑênd pe Henric ce intra. Apropiete d. de Coarasse. Bună-ḑiua Margot.

Si regele amestecă cărţile, pe când Henric luă loc la mésa de joc.

— Este curios! ḑisse un gentilhom încet d. de Nancey, regele nu maĭ e acelaş de erĭ.

— Tot ast-fel 'mĭ pare şi mie.

— Incă aḑĭ diminéţă, 'mĭ s'a spus, că el a asistat la tortura luĭ René cu atâta bucurie în cât se părea departe de a visita acum pe regina.

— D-na Catherina 'şĭ a putut perde pentru un moment influenţa, dĕr acésta nu putea dura mult, rĕspunse d. de Nancey.

— Eŭ, ḑisse un al treilea ce se apropie, m'aș prinde bucuros...

— Ce te aĭ prinde ?

— Că René va eși din temniță aștă-séră séŭ mâne.

— Ah ! ce spuĭ !

— Veți vedea.

— Cât despre mine, ḑisse Nancey, sunt de părerea d-luĭ.

— Ah !

— Déca regele vine la regina, causa e că s'a împăcat.

— Si ce dovedesce acésta ?

— Acésta dovedesce că regele a uitat pe René.

— Seŭ că regina a părăsit pe parfumorul eĭ.

D. de Nancey surisse și ridică din umerĭ.

— Nicĭ uă dată, ḑisse el.

— Cu tóte acestea, René a fost torturat aḑĭ diminéță.

— Da.

— Si a mărturisit...

— N'a mărturisit nimic.

— Adevĕrat ?

— El a suferit interogatoriul, apa, cisma...

— In adevĕr !

— Si el n'a încetat d'a nega.

In acel moment regele puse cărțile pe mésă și privi pe regina-mamă.

— D-nă, ḑisse el, vroesc sĕ vĕ spun uă noutate.

Regina tresări, căcĭ regele avea un accent badjocoritor.

— Ascult pe Majestatea Sea, ḑisse ea.

— René, protegiatul d-télle, urmă regele, a fost dat tortureĭ aḑĭ diminéță.

— Sciŭ, sire, respunse regina.

— Si n'a mărturisit nimic, ḑisse el. A înghițit ḑece vase cu apă, a fost încălțat cu cisma, 'ĭ s'a ars mâna stângă.

— E inocent, sire, ḑisse regina.

— Ceia ce încep a crede, și eŭ d-nă, ḑisse regele.

Catherina tressări.

— Si mâne mĕ voiŭ assigura.

— Mâne? făcu regina cu nelinisce.

— Da, d nă. Ast-fel, mane, urmă regele, 'ĭ se va încălța piciorul stâng al lŭĭ René cum 'ĭ s'a încălțat cel drept.

Regina se cutremură.

— Iĭ se va arde mâna dréptă.

— Ah! sire, ce cruḑime!

— Apoĭ déca urméḑă de a nega, se va găsi și alte mijlóce...

Catherina, palidă și palpitândă, strigă:

— Dér... cu tóte acestea... e inocent.

— Vom vedea. Décă va fi inocent, maestrul Caboche nu avea de cât a 'șĭ încrucișa mânile.

— Dér sire... cele alte mijlóce le sciŭ... sunt *scóbele*. dér... ah... scóbele sfăramă ósele.

— Acésta va fi nepĭăcut, ḑisse cu răcélă regele, căcĭ va trebui a fi dus pe eșafod.

— Oh! sire, strigă regina ce voescĭ sĕ devie acel nenorocit când va avea mânile arse și piciórele sfărămate?...

— M'am gândit la acésta, d-nă, ḑisse cu răcélă regele. Déca René e vinova va fi dat supliciuluĭ róteĭ; dér... déca e inocent, voiŭ îngriji de dênsul.

Toțĭ priveaŭ pe regele cu mirare.

— Tocmaĭ.. urmă Carol IX. cerșetorul cel însemnat al porțeĭ de la Saint-Eustache a murit erĭ. Il voiŭ înlocui prin René.

Si după acestea, regele strânse cărțile.

— Este rîndul d télle, d. de Coarasse, ḑisse el.

Carol IX adaogă:

— D-lor *vĕ invit*..

El apăsă atât pe acest cuvênt în cât deveni un ordin.

— Vĕ invit a mĕ urmaţi mâne la Châtelet. Veţi asista la tortură.

Toţi se înclinară, tremurînd, şi nu îndrăsniră de a privi pe regina.

— De asemenea şi d-ta, d-nă, adăogă Carol IX.

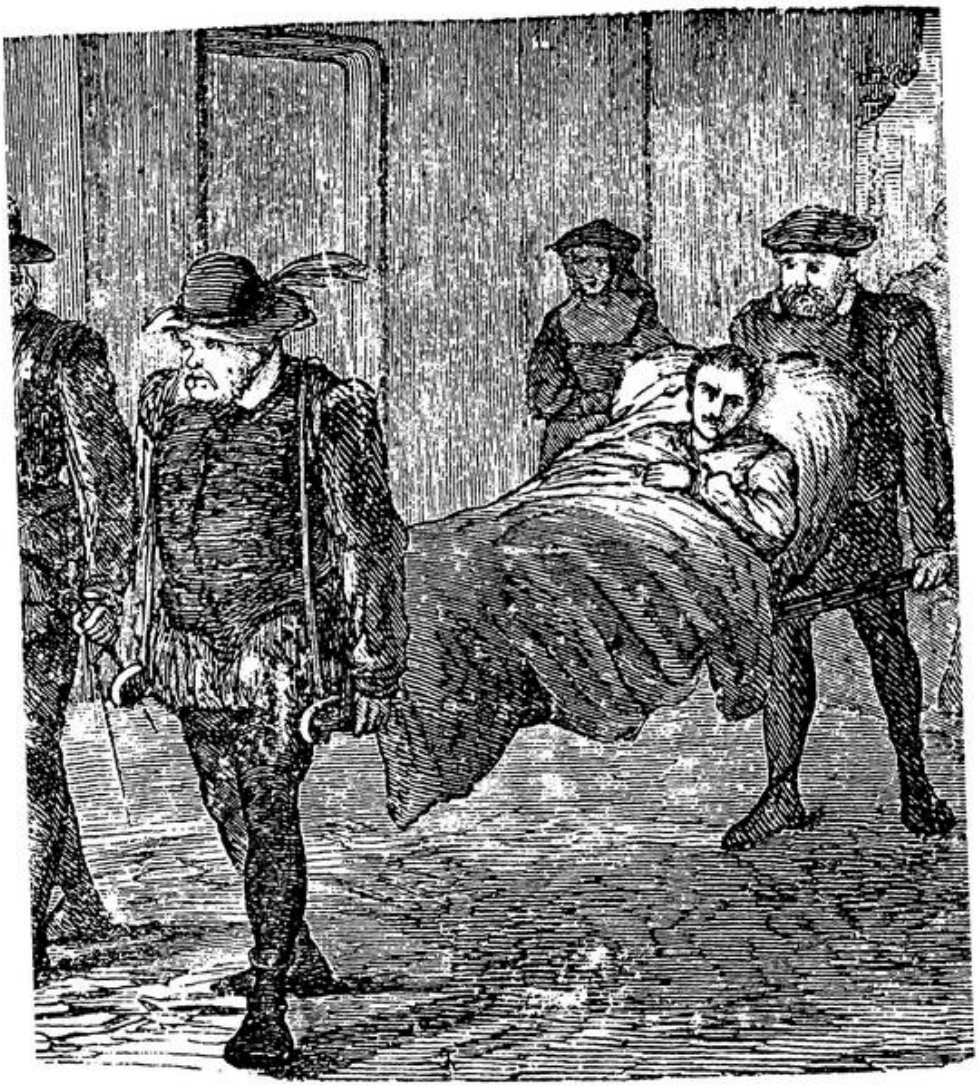

Noe mergea alături cu spada în mână; ér Margareta, Nancy şi Myette urmau.

— Ah! sire!

Regina privi în acel moment pe princiul de Navarra.

Princiul îi surîse într'un chip mysterios, ceia ce însemna:

— Primesce, dómnă! vom isbândi... veĭ vedea...

Catherina se încredea în Henric:

— Voiŭ merge, sire, ḑisse ea aplecând capul.

XL

Regele Carol IX se desceptă a duoa ḑi la opt ore precis şi chemă pe unul din pagiĭ luĭ.

Pagiul Gauthier intră.

— Cine e în anticamera mea? întrebă regele.

— D. de Pibrac, sire.

— Apoĭ?

— D. duce de Crilon.

— Si apoĭ?

— Ecuyerul regineĭ mame, d. de Nancy.

— Spune-le sĕ intre.

Gauthier deschise uşa şi ḑisse:

— D-lor, regele ascéptă.

D. de Crillon intră cel d'ántêiŭ.

— Ah! scumpul meŭ duce, ḑisse regele vĕḑêndu'l intrând, am dormit fórte bine nóptea asta. Ceĭ duoĕ sute pistolĭ ce am câştigat în tovărăşie, micul gentilhome bearnes şi eŭ, 'mĭ aŭ făcut plăcere. Eŭ... ce dormém ca un rege, adică cu un ochiŭ şi cu uă ureche numaĭ, am sforăit ca cel din urmă dintre supuşiĭ meĭ.

—Majestatea Vóstră crede, ḑisse el, că regina mamă, ce a perdut ceĭ duoĕ sute pistolĭ, a dormit tot aşa de bine?

— Nu cred, ḑisse regele.

— Cu tóte acestea, ḑisse d. de Pibrac cu un surîs badjocoritor, d-na Catherina e bună jucătóre.

— Aşĭ! făcu regele.

— Ea perde fără a se îngriji.

— Da, când jócă în tovărăşie cu scumpul eĭ René.

Si regele surîse din noŭ cu rĕutate.

— Dér, urmă el, erĭ René nu a fost aci, şi regina-mamă a jucat fórte rĕŭ. Acelle micĭ deslușirĭ ce 'ĭ am făcut asupra tortureĭ a chiar ameţit'o la acel punt în cât a făcut greşelĭ peste greşelĭ.

— Apropo de tortură, reluă Crillon, óre Majestatea Vóstră ne va face a asista şi aḑĭ?

— De sigur, ḑisse regele. Duce, ce oră e?

— Opt ore, sire.

— Ah! atuncĭ trebue sĕ mĕ îmbrac. Am anunciat pe d. de Paris pentru nouĕ ore.

— Sire ḑisse d. de Pibrac, Majestatea Vóstră şcie că sunt nervos.

— Ce spuĭ! făcu regele.

— Si 'mĭ e cu neputinţă de a suferi ast-fel de...

— Aidea de!

— Si déca 'mĭ fac ca şi un altul datoria într'un resbel..

— Leşinĭ în presenţa esecutărilor, nu e aşa, sĕrmanul meŭ Pibrac?

— Intocmaĭ, sire.

— Aşa dér, Pibrac amicul meŭ, te temĭ, că vĕḑênd pe René...

— Ah! sire, mĕ cutremur maĭ din înainte, şi déca Majestatea Vóstră m'ar scuti...

— D-ḑeŭ sĕ mĕ ferésca! făcu regele. Estĭ căpitanul meŭ de garḑĭ, Pibrac, facĭ parte din casa mea... şi nu voesc sĕ merg singur la Châtelet.

Pibrac se înclină.

— Am vorbit destule în presenţa d-luĭ de Nancey, 'sĭ ḑisse el. Regina mamă va afla, şi acésta e îndestul.

Carol IX urmă:

— Sunt de obiceiŭ un rege fórte bun, şi erĭ nu te am prea nemulţumit, sĕrmanul meŭ Pibrac, dér astă-ḑĭ...

— Astă-ḑĭ Majestatea Vóstră e nemilósă, murmură d. de Crillon.

— Duce, rĕspunse regele, am *invitat* erĭ, la jocul re-

gineĭ, pe toţĭ gentilhomiĭ ce mĕ încongiuraŭ a veni la tortura luĭ René. Déca lipesce verĭ unul, voiŭ ordona sĕ 'l spânḍure ca pe un nemernic, şi cu tot dreptul luĭ de gentilhome, de a fi decapitat.

Regele numaĭ rîdea.

— Sire, ḍisse d. de Nancey.

— Ah! écă-te Nancey! ḍisse regele.

— Da, sire.

— Regina te trimete?

— Majestatea Vóstră a ghicit.

— Mĕ prind urmă Carol IX, că mĕ rógă de a o scuti.

— Regina se teme de a nu putea suferi un asemenea spectacol.

— Eĭ bine, rĕspunse Carol IX, sunt pucin de părerea eĭ.

— Ah! Majestatea Vóstră o scuteşce?

— Nu, dér 'ĭ voiŭ da a alege: sĕ vie la Châtelet pentru a asista la tortura luĭ René, séŭ...

Regele se popri.

— Séŭ, făcu d. de Nancey.

— Séŭ sĕ plece chiar îndată la Amboise, unde o voiŭ *sfătui*...

Si regele apăsă asupra acestuĭ cuvênt.

— Unde o voiŭ *sfătui*, sfârşi el, de a ascepta sĕ 'mĭ alb scă pĕrul pentru a maĭ veni la Louvru.

— Ah! sire! murmură Crillon, Majestatea Vóstră e aspră astă-ḍĭ.

—. Creḍĭ, duce?

— Si sciŭ bine ce va alege d-na Catherina dintre tortură şi exil.

— Ah! ce va alege?

— Tortura, sire. Va prefera maĭ bine de a asista la tortură de cât a merge în exil.

D. de Nancey se strecură la spatele luĭ Crillon.

— Domnule duce, 'ĭ ḍisse el încet, joacĭ un joc periculos.

— Ce spuĭ! făcu ducele întorcêndu-se, de unde sciĭ?

— René otrăvesce duciĭ tot asemenea ca şi pe simpliĭ cavalerĭ.

— Eĭ bine, răspunse Crillon surîdênd, sfătuesce'l de a otrăvi pe d. de Paris; acésta 'ĭ ar putea fi în maĭ mult de folos.

Pe când Crillon şi d. de Nancey schimbaŭ aceste cuvinte, regele se îmbrăca.

— D. de Coarasse a venit? întrebă Carol IX.

— E la mine în cameră, sire, respunse Pibrac.

— Prea bine.

— Cu cel alt al meŭ vĕr, Amaury de Noë, sfârşi căpitanul gardilor.

Regele, disse d-luĭ de Nancey:

— Du-te de dă respunsul meŭ regineĭ mame.

— Alerg, sire.

— Si veĭ veni a 'mĭ spune ce a hotărât.

D. de Nancey eşi şi trecu la Catherina.

Regina-mamă 'şĭ sfârşia toaleta în presența d-neĭ Margareta, şi ea ghemuia uă mică hartie cu degetele eĭ. Acea hârtie un necunoscut o dă dese pagiuluĭ Raoul, dicêndu'ĭ:

— Pentru regina-mamă.

Raoul privise hârtia.

— Dér e albă, dise el.

In adever nu se vedea nimic scris.

—Nu uita de a o da, disse necunoscutul depărtându-se.

Raoul sosise pe când d. de Nancy se afla la regele pentru a 'l ruga de a scuti pe regina de a fi presinte la tortură.

Catherina luase hârtia din mânele luĭ Raoul, apoĭ, congediând pe pagiŭ, ea disse Margaretei:

— Aprinde uă lumînare, copila mea.

—Margareta se grăbisse de a se supune.

Atunci regina mamă, ce întrebuința ea însuşĭ mult cernéla sympathică, apropiase hârtia albă de lumînare.

Indată, în contactul căldurei, hârtia se acoperise de uă scriere mai întêiŭ palidă și care nu întârdiase de a se înegri, dupe care d-na Catherina citise rândurile urmĕtóre, ce nu erau urmate de nici uă iscălitură:

„Este de trebuință că regina se asiste la tortură. Sórta lui René depindă de acésta.“

— Bun murmură Catherina, ce întinse scrisórea Margaretei. Renaudin 'mi scrie... Voiŭ merge.

D. de Nancey reveni aducênd Catharinei rĕspunsul lui Carol IX.

— Bine, 'i ḑisse ea. Reintórcete la regele și spune'i că voințele lui sunt pentru mine nisce ordine.

— Drace! 'și ḑisse d. de Nancey, regina care era mai adinéuri atât de agitată, e acum atât de liniscită. Ce s'a petrecut óre?

Cum el eșia, regina 'l chemă.

— Vei ordona sĕ 'mi pregătéscă litiera, ḑisse ea.

D. de Nancey se întórse la regele.

Carol IX era îmbrăcat, cu mantaua pe umeri; el 'și reḑima mâna pe guarda spadei.

— Ei bine, Nancey, ietrebă el.

— Regina m'a însărcinat de a 'i ordona pregătirea litierei, sire.

— Pentru a merge la Amboise?

Nancy surîsse:

— Nu, sire, pentru a urma pe Majestatea Vóstră la Châtelet.

— Bravo! făcu regele, écă că mama mea devine mai raționabilă, și pentru că este ast-fel, 'i voiŭ face uă galanterie. Nancey amicul meŭ, este nefolositor ca sĕ ordonĭ pregătirea litierei a d-nei Crtherina, 'i voiŭ da un loc în a mea. Dute de uă previne.

D. de Nancey se înclină și eși.

— D-lor, ḑisse regele ce se apropie de feréstră și aruncă uă privire în curtea Louvrului, cred că nimeni

din invitaţiĭ meĭ nu doresc a fi spânḑurat. Vedeţĭ bine....

Curtea Louvruluĭ era în adevĕr plină de curtesanĭ care, în ajun asistaŭ la jocul regineĭ.

— Aidem! adăogă regele.

Crillon şi Pibrac se deteră la uă parte. Regele eşi din camera luĭ, strĕbătu prin apartamentele celle marĭ, mângâie cu mâna facia pagiuluĭ Gauthier, descinse îngânând un cântec de vênătóre şi când fuse în curte el ridică capul.

Timpul era frumos, cerul albastru azuriŭ, lipsit de norĭ, şi srtăbătut de razale solare.

Atuncĭ regele se întórse către Crillon.

— Duce, 'ĭ ḑisse el, suntem întârḑiaţĭ cu treĭ ḑille.

— Cum acésta, sire?

— Déca eram maĭ bătrânĭ cu treĭ ḑile, în loc de a merge la Châtelet, ne am fi îndreptat spre piaţa Greveĭ.

E un timp minunat pentru uă esecuţiune, şi mĕ tem sĕ nu ploue în ḑiua când René va fi sdrobit.

Si ḑicênd acestea, regele vĕḑu pe d-na Caherina ce se scobora, reḑimată pe braciul ficeĭ sélle, princesa Margareta.

El merse spre elle şi le salută.

— Ah! sire, murmură regina mamă, estĭ crud.

Regele nu respunse, dér oferi braciul regineĭ.

— Vin'o d-nă, ḑisse el.

Si el o conduse la litieră.

Pe când regele şi celle duoĕ princese se urcaŭ în litieră, gentilhomiĭ se aşeḑaŭ pe amândouĕ părţile, şi printre eĭ Catherina zări pe Henric şi Noë.

Henric 'ĭ surise din noŭ într'acel chip mysterios.

Toţĭ se puseră în mişcare şi se îndreptară spre Châtelet.

Pe drum, regele se arătă fórte vesel şi încântător, şi cum litiera trecea pe podul Change, el ḑisse regineĭ:

— Dupĕ tóte, d-nă, cred că aĭ avut ceva afecţiune pentru René bine înţeles pentru că era bun fermecător şi pentru că facea cărţile cu uă dibăcie fără sémă:

— Ah! sire nu 'ţĭ rîde...

— Der, urmă regele, voesc sĕ te consolez...

El se popri un moment şi surîse.

— Mi s'a vorbit, reluă el, de un ţigan ce face minunĭ în acest moment pe podul ce trecem. In tóte ţilele are un public de uă sută persóne.

El citesce, aşa se ţice; în stele cum d-ta citeşcĭ în cartea d-tale de rugăciune, si voesc sĕ 'l apropiŭ de persóna d-tale.. Iĭ voiŭ da titlurĭ şi 'l voiŭ face om nobil

— Sire... te rog!.. gângăni regina, pe care acéstă batjocură o apăsa.

— Aşĭ! făcu regele, mĕ prind că, în cincĭ-spre-ţece ţile, când veĭ gusta din preţicerile luĭ Candelare, astel se numeşce vrăjitorul, nu veĭ maĭ cugeta la René.

Littiera se popri în acel moment în facia Chateletuluĭ.

La pórta temniţeĭ, Catherina şi princesa zăriră maĭ întĕiŭ pe mesir de Fouronne, guvernorul, ce venea pentru a primi pe regele.

Apoĭ lângă dênsul treĭ ómenĭ cu înfăcişarea stranie nie a căror îmbrăcăminte dovedea profesiunea.

Era d. de Paris cu duoĭ ajutorĭ aĭ seĭ.

— D-nă, ţisse Carol IX, 'ţĭ preţint pe spoveditorĭĭ protegiatuluĭ d-tale.

Regina nu'şĭ putea stăpâni un cutremur; dér maĭ în acelaş timp vĕţu aparând la spatele esecutorilor un om îmbrăcat cu haină lungă négră.

Acel om ca şi Henric surîdea într'un chip mysterios, şi acel surîs şi maĭ puternic de cât al siruluĭ de Coarasse, linisci cu totul pe Catherina.

Omul cu haina negră nu era altul de cât presidentul

Renaudin. Regele dând braciul Catherineĭ şi urmat de curtesanĭ se îndreptă spre sala de torturĭ.

Prin ordinul d. de Fouronne se aşeḑase scaune şi băngĭ de a lungul ziduluĭ.

In mijloc se afla un fotoliŭ în care Carol IX se aşeḑă :

— Domnilor, ḑisse el, cred că şedinţa va fi lungă şi vĕ rog sĕ şedeţĭ jos.

D-na Catherina era fórte palidă, şi ochiul eĭ arunca privirĭ cu spaimă asupra intrumentelor de tortură.

Henric aflase mijlocul de a se strecura dupĕ fotoliul Margareteĭ.

Princesa 'ĭ surise în maĭ multe rândurĭ.

Când 'l simţi lângă dênsa, ea se aplecă spre el.

— Mama mea ar fi maĭ pucin mişcată, 'ĭ ḑisse ea încet, déca s'ar tortara unul din copii eĭ.

— Cu tóte acestea, rĕspunse Henric, ea e convinsă că 'l va scăpa...

— Renaudin 'ĭ a făgăduit.

— Si se va ţine de cuvênt, fiţĭ sigure.

— Da, dér René va fi torturat... Nu póte sĕ împedice acésta.

— Cine scie? făcu Henric.

Tot în acel timp regele ḑisse :

— D-le de Fouronne, ordonă sĕ aducă pe pacient ; e timpul de a începe.

Sir de Fouronne se întórse spre soldatul ce era de gardă la uşă, şi 'ĭ făcu un semn.

La acel semn, soldatul bătu de treĭ orĭ cu lancia sea în pământ.

La acest sgomot, uşa se deschise şi René apăru între duoĭ soldaţĭ.

Florentinul era cu mânile legate la spate, şi lanţurile nu 'ĭ permiteŭ de cât a face nisce paşĭ fórte micĭ.

René era fórte palid, el părea abia putinte de a se

ţine pe picióre şi făcu uă mişcare de spaimă vĕdĕnd pe regele şi marea luĭ suită; apoĭ vĕdu pe Catherina, şi presinţa regineĭ păru că 'l încuragiază pucin.

— Culcă pacientul pe căluşiŭ, d. de Paris, ḑisse preşedintele Renaudin, vom reîncepe încercarea cu apă.

Si pe când calâul lua pe nenorocitul parfumor, judele se puse înaintea uneĭ micĭ mese şi luă un condeiŭ pentru a scri mărturisirile pacientuluĭ.

— Sunt inocent! strigă René, sunt inocent!

Regele făcu un semn.

— Incepĭ d-le de Paris, ḑisse el.

Unul din ajutorĭ reḑimă capul luĭ René pe căluşiŭ, pe câud cel alt 'ĭ introducea pâlnia în gură.

Rene se desbătu, dér înghiţi treĭ vase marĭ.

Catherina mişcată întórse capul.

— Ce barbarie! murmură ea.

— D-nă, rĕspurse regele, acésta e apă din Seina, a fost filtrată... ea e fórte limpede.

Curtisaniĭ nu se putură stăpâni, eĭ începură a rîde.

Rene sguduia căluşiul şi căuta de a sdrobi pâlnia cu dinţiĭ.

— Sire, ḑisse călâul, apa nu 'l va face sĕ mărturiséscă. Dér... focul...

— Eĭ bine, maestre Caboche, ḑisse Carol IX, arde'ĭ mâna dréptă.

Dér pe când deslegaŭ pe René de căluşiŭ, presidentul Renaudin luă la rându'ĭ cuvêntul:

— Sire, ḑisse el, pentru că René négă atât de energic, se găsesce póte un mijloc de a afla adevĕrul.

— Ah! ah!

— René avea complicĭ.

— Ce, sciĭ d-tea? întrebă Carol IX.

— S'a arestat sunt duoĕ ḑille, urmă cu naivitate presidentul Renaudin, un hoţ numit Gascarille.

René lasă sĕ 'ĭ caḑă un gest de surprisă. Acest gest

fu rĕŭ interpretat de regele, Carol IX 'şĭ închipui că surprisa lŭĭ René era din causa grózeĭ.

— He! ḑisse el, ticălosul nostru pălesce... Sĕ vedem maestre Renaudin, cine este acest Gascarille ?

— Un hoţ pe care marele-prevot l'a condamnat pentru fur la spânḑurătóre.

— Si creḑĭ că el e complice cu René ?

— Sunt sigur.

— Pe ce basezĭ opiniunea d-télle ?...

— Gascarille este în aceiaşĭ închisóre cu un alt fur, care îndeplinesce la Châtelet funcţiunea de *berbece*.

— Ce ḑici ? făcu regele.

— Sire, ḑisse Renaudin, se numesce *berbece* un prisonier care face interogatoriul celor alţĭ, şi dupe ce 'ĭ cercetézĕ, espune judecătorilor ceia ce a surprins din secretele lor.

— Bun! ḑisse Carol IX, înţeleg ; urmézĕ maestre Renaudin.

— Presidentul urmă :

— Gascarille a ḑis berbeceluĭ : «Acest sĕrman René Florentinul, n'are noroc; are sĕ suf ce pentru mine, şi pe când el se va mulţumi că mĕ va spânḑura, el 'mĭ va lua locul.»

— Ah! ḑisse regele, a ḑis berbecele acésta ?

— Da, sire.

— In acest cas el 'ĭ e complice...

— Este probabil.

— Eĭ bine, se va arde mâna dréptă a luĭ René maĭ întêiŭ.

René se înfioră şi aruncă împrejurul luĭ uă uitătură de animal sĕlbatec.

— Apoĭ, urmă regele, pe când Catherina palidă şi tremurândă, abia se susţinea, décă nu mărturisesce, se va întrebuinţa scóbele şi apoĭ 'l va ţintui...

— Si décă se va decide ca sĕ nu mărturiséscă ?...

— Atunci veĭ trimite sĕ ne aducă pe Gascarile, pentru ca sĕ ĭ se facă interogatoriul.

— Sire, ḑisse Renaudin, Majestatea Vóstră 'mĭ permite sĕ 'mî daŭ uă părere.

— Vorbesce.

— Astă-ḑĭ este ḑiua în care parlamentul trebue sĕ adune pentru a judeca pe René, décă René va mărturisi, séŭ ceia ce e tot una, décă se va descoperi adevĕrul prin complicele sĕŭ Gascarille.

— Fără îndoială, eĭ bine?

— Déca 'ĭ se va arde mâna dréptă, cum 'ĭ s'a ars mâna stângă, 'ĭ va fi imposibil condamnatuluĭ de a ţine uă lumînare ducêndu-se la eşafod.

— Este adevĕrat, ḑisse regele. Atunci sĕ trecem d'a dreptul la scóbe.

— Dér, ḑisse însă uă dată presidentul Renaudin, décă René este condamnat astă-ḑĭ, 'l va putea esecuta mâne.

— Neapĕrat.

— Si acésta va fi un esemplu destul de mare pentru un popor, care este înviersunat pentru asasinatul din strada Ursilor, vĕḑênd pe condamnat ducêndu-se la eşafod cu piciórele góle şi cu uă lumînare în mână.

— Sunt de ideia d-télle, maestre Renaudin.

— Déca 'ĭ se va aplica scóbele el nu va maĭ putea merge.

— Ah! drace! murmură regele. Eĭ bine! în acest cas trimite dupe Gascarille.

Catherina şi René respirară.

Crillon se aplecă la urechia d-luĭ de Pibrac:

— Hum! 'ĭ ḑisse el cu uă aspră francheţă de soldat, cred că regele se lasă a fi încelat... Acest judecător are aerul unuĭ protector de banditĭ.

Crillon numaĭ adaogă, dér privi pe regina şi 'ĭ păru că ochiul Catherineĭ strălucea de bucurie.

— Regele e păcălit! se gândi el.

XLI

Se făcuse uă viuă mişcare de curiositate printre asis-

—Nu pot cu tóte acestea să 'n'i mai prelungesc incognitul peste măsură.

tenți, când regele ordonase de a introduce pe Gascarille și de a'ĭ face interogatoriul.

René fu așeḑat din nou lângă zid.

Florentinul tot scoțênd apă pe gât, continuă de a 'șĭ plimba privirea sea feroce și crucișă asupra tutulor ómenilor pe care regele 'ĭ invitase la supliciul luĭ.

Si intr'adevĕr, aceștia eraŭ atât de convinșĭ acum că Florentinul era un om perdut, în cât 'șĭ potoliseră cu totul gróza lor.

Regele ordonând de a aduce pe hoțul Gascarille, mesirele de Fouronne se grăbise de a da la rându'ĭ ordine.

Câte-va minute se strecurară în cea maĭ mare tăcere.

— Numaĭ ducele de Crillon, îngână câte-va cuvinte neînțelese printre dințiĭ sĕĭ.

Regele se întórse spre el și 'ĭ ḑisse:

— Ce ḑicĭ d-tea duce despre acésta?

— Eŭ sire, rĕspunse Crillon, ḑic că așĭ fi vroit sĕ fiŭ rege numaĭ uă oră.

— Si pentru ce, duce?

— Pentru ca sĕ las pe Gascarille, liniscit în închisórea sea.

— Da! făcu regele. Dér pe ce basezĭ d-tea acéstă părere, duce?

— Majestatea Vóstră 'mĭ permite de a 'mĭ exprima opiniunea mea?

— Fără înduoială; vorbesce duce.

René se înfioră până la măduva óselor.

— Sire, reluă Crillon, sunt de părere că condamnarea luĭ René Florentinul va servi de cel maĭ mare exemplu pentru poporul Parisuluĭ.

— Acésta e și ideia mea, duce.

— Supliciul luĭ René va dovedi tutulor Parisienilor justiția Majestățeĭ Vóstre, prin a le arĕta că regina-mamă, scie sĕ facă sacrificiĭ și a renuncia de a protegia

pe un om, care de aci înainte este nedemn de buna sea indulgență.

Regina aruncă asupra ducelui, o privire otrăvitóre ca și parfumurile Florentinului.

Crillon nu se desconcentră de acea privire și urma tot liniscit.

— Déca Gascarille a asasinat el însuși pe burgesul din strada Urșilor, s'ar fi spânzurat de sigur Gascarille și poporul Parisului nu s'ar fi mai preocupat de acesta. Dér René Florentinul, René otrăvitorul de pe podul Saint-Michel, René al cărui nume a făcut să tremure toți gentilhomii de la curtea Majestății Vóstre, afară de mine făcu ducele cu un surîs desprețuitor, René dic devine numai simplu subiectul pieței Greveï.

— Duce, întrerupse Carol IX, care nu scia încă unde Crillon vroia să ajungă, acésta nu îmi spune nimic pentru ce vroescï să se lase Gascarille în închisórea sea.

— Ah! étă pentru ce, răspunse ducele. Déca Gascarille se va acusa de asasinat, atunci René va fi scăpat, nu e așa?

— Neapărat.

— Etă ceia ce nu vroiam.

— Pentru ce?

— Pentru că, sire, ḑisse Crillon, când am uă bucată bună de vênat, nu mĕ mai gândesc la nisce bucate de fasole séŭ linte.

— He! ḑisse regele, escï prea lacom scumpul meŭ duce.

— Pentru mine și pentru Parisienï, urmă ducele, René este bucata de vênat, și Gascarille represintă cea de linte.

Regele leșină de rîs, curtesanii îl imitară și însuși călâul făcu tot asemenea.

— Drace! murmură Henric, la urechea Margaretei,

acéstă încăpăţânare a luĭ Crillon, este în stare de a derangia şi de a întórce celle maĭ savante combinaţiunĭ ale presidentuluĭ Renaudin şi ale regineĭ mame.

Catherina, într'adevĕr era de uă palóre mortală şi pĕrul luĭ René se sbârlise. Presidentul Renaudin asemenea devenise fórte indispus.

Décă nu se lua interogatoriul luĭ Gascarille René era perdut.

— Sĕ vedem, ḑisse regele; adăogă ducele:

— Eĭ bine! eŭ, sire, ḑisse Crillon, décă aşĭ fi fost regele, aşĭ fi pedepsit numaĭ pe René, şi aşĭ fi dat Parisienilor uă bună bucată adică nu le aşĭ strica gustul cu linte.

Dupe aceste cuvinte se făcu un moment de tăcere şi înquietudine.

Dér regele rîdea cu lacrimĭ.

— Eĭ bine, duce, ḑisse el, sunt gata a te împăca la dorinţa d-télle.

— Ascult sire, murmură ducele neliniscit la rându'ĭ.

— Presupune că mâne, în loc de a avea uă bucată de vênat, nu aĭ avea de cât linte, ce aĭ face atuncĭ?

— Aşĭ mânca linte, sire.

— Eĭ bine! poporul Parisuluĭ va face tot ca d-tea.

— Eĭ bine, René va rĕmânea tot bună bucată pentru mine, şi pentru ceĭ ce vor voi sĕ mănânce linte, le voiŭ da pe Gascarille peste verĭ uă opt ḑille.

Crillon 'şĭ muşcă buzele.

— Majestatea Vóstră póte face cum va vroi, ḑisse el.

In acest moment, uşa pacienţilor se deschise şi Gascarille apăru între duoĭ soldaţĭ.

René şi regina respirară. Presidentul Renaudin încercă asemenea uă mare bucurie. Gascarille era un băiat de verĭ uă duoĕ-ḑecĭ anĭ, frumos şi forte, cu uă mină inteligentă, şi cu uă figură trufaşă. Regele 'l găsi atât de mult, dupe gustul sĕŭ, în cât şi ḑisse duceluĭ:

— Drace! étă pentru bunii noștri Parisieni uă fertură de linte fórte dupe gustule, așa e Crillon, amicul meŭ?

Apoĭ privi pe Gascarille.

— Eĭ ce ḑicĭ tu, ticălosule? ĭ ḑisse el, cum găsescĭ tu acel sevalet, acele scóbe și acelle micĭ botine care sdrobesc piciorul.

— Le cunosc pe tóte, sire, rĕspunse Gascarille cu uă linisce perfectă, căcĭ am maĭ suferit aceste torturĭ la Orlean acum patru anĭ.

— Si tu aĭ mărturisit, cred?

— Nimic, sire, nimic absolut. Eŭ mărturisesc de bună voe, décă 'mĭ convine; Si d. de Paris pe care 'l vĕd,..

Si Gascarille salută pe călăŭ.

— D. de Paris, ḑisse el, sĕ se asigure, póte sĕ 'mĭ arḑă mânile și sĕ mĕ sfărame.

— Ah! ah! făcu regele.

— Gascarille, ḑisse cu severitate presidentul Renaudin, uiță că eștĭ în presența regeluĭ.

— Ferésca D ḑeŭ! rĕspunse Gascarille, dĕr cum sunt condamnat la mórte cred că trebue sĕ vorbesc sincer.

— Eĭ bine! sĕ vorbéscă! ḑisse regele.

Siguranța cu care vorbesce acest băiat 'mĭ place!

— Sire, ḑisse Gascarille care aruncă uă privire despreţuitóre asupra luĭ René, sciŭ pentru ce am onórea de a fi în presența Majestaței Vóstre.

— Ah! tu aĭ ghicit?

— Da, este cestiunea de afacerea din strada Urșilor

— Intocmaĭ, bunul meŭ băĕt, și pentru a ne spune istoricul maĭ precis am sĕ fac sĕ înghiță câte-va vase cu apă...

— E inutil, sire, ḑisse Gascarille.

— Pentru ce acésta? óre veĭ vorbi de bună voe.

— Asta depinde.

— Heĭ! făcu regele.

Eŭ sunt condamnat la spânzurătóre, reluă Gascarille, si 'mĭ e tot una...

— Atuncĭ tu tăgăduescĭ?

— Oh! ertare, Sire, nu vroiŭ sĕ ţic acésta. Numaĭ décă Majestatea Vóstră, 'mĭ dă torturĭ, atuncĭ nu voiŭ spune nimic... pe cât timp că... décă ea 'mĭ va face uă promisiune...

— Eh! făcu regele rîdênd, mĕ prind că acest ticălos 'şĭ va cere gracierea.

Gascarille surîse pe sub mustaţă.

— Nu sunt ambiţios, ţisse el, şi afară de asta, 'mĭ închipuesc unde este locul meŭ. Aşa dér, décă Majestatea Vóstră ar vroi sĕ 'mĭ promită că orĭ care ar fi crima ce am comis, s'ar mulţumi numaĭ de a mĕ spânzura...

— Atuncĭ, tu veĭ vorbi?

— Da, sire.

Regele se întórse spre Crillon:

— Dupe cum vĕd eŭ, ţisse el, Parisienĭ, se vor mulţumi maĭ bine de a avea lintea lor preparată cu unt-de-lemn, în loc de a o avea cu unt; ce ţicĭ, duce?

— Sire, sunt din ţéra unt-de-lemnuluĭ celuĭ bun, si am un desgust pentru unt, rĕspunse Crillon.

— Eĭ, ţisse regele adresându-se la Gascarille, mulţumesce d. de Crillon, căcĭ a optat pentru tine, tu veĭ fi numaĭ spânzurat.

— Pot sĕ descoper tot, fără sĕ mĕ tem de nimic? întrebă pungaşul.

— Da, ţisse regele, 'ţĭ daŭ parola mea de gentilhom.

— Atuncĭ, rĕspunse Gascarille, Majestatea Vostră póte sĕ concedieze pe d. de Paris, căcĭ nu maĭ avem trebuinţă de dênsul.

— Vorbesce, ţisse regele.

Gascarille 'şĭ plimba ochiĭ prin prejurul luĭ şi începu astfel:

— Vroesc sĕ vĕ istorisesc cum s'a petrecut afacerea

din strada Ursilor. D. René pe care 'l vĕd aci, era în bune relaţiunĭ cu d-na Loriot, femeia argintarului.

René făcu un noŭ gest de surprindere, şi Henric 'şĭ înabuşi un strigăt.

Presidentul Renaudin, privi cu severitate pe René, şi el înţelesse.

Gascarille urmă:

— Mesirele René, cunoscea un pedestru din amicĭĭ meĭ numit Theobald. Theobald şi eŭ am făcut maĭ multe loviturĭ împreună. Când argintarul eşa şi când maestrul René era la frumósa luĭ pereche, Theobald făcea pe observatorul în stradă.

— Intr'uă ḑi Theobald mĕ întêlni şi 'mĭ ḑisse:

„— Argintarul e bogat ca regele; décă am pune mâna pe lada luĭ?

„— E cam greŭ, 'ĭ respunseiŭ eŭ.

„— El esse în tóte serile. Si acum e ora când René va veni sĕ vĕḑă pe argintăreasă.

„— Ah! ah! Eĭ bine! sĕ vorbim cu René.

„— Nu. 'mĭ ḑisse Theobald, René are sĕ o ridice astăséră.

„— Unde o conduce el?

„— Nu sciŭ.

„— Atuncĭ ce vreĭ tu sĕ facĭ?

„— Trebue sĕ omorâm pe argintar când va trece pe podul Saint-Michel, şi sĕ 'ĭ luăm cheia de la casă.

„— Bun! apoĭ?

„— Si acésta când argintărésa şi René nu vor fi.

„— Estĭ tu sigur?

„— Negreşit, pentru că e Godolphin care 'mĭ a spus.

Godolphin, adăogă Gascarille, era fiul adoptiv al luĭ René.

— Dupe acésta? făcu regele, care nu vedea încă cum René, intervenise la omorul luĭ Samuel Loriot.

— Godolphin pe care 'l păzeam, ca şi pe burgesul Loriot, urmă Gascarille, eşi spre ḑece ore din prăvălie, el ducea pumnalul stăpânuluĭ sĕŭ sĕ 'l ascută.

— Heĭ! făcu regele. Este adevĕrat dĕr?

— Godolphin avea în buzunar pumnalul şi duoĕ cheĭ. Una din aceste cheĭ era aceea pe care argintărésa o încreḑinţase luĭ René. René o dedese luĭ Godolphin pentru ca sĕ se ducă sĕ previnĕ pe argintărésă ca sĕ nu 'l aştepte în acea sĕră dupe cum se hotărîse, şi că a duoa ḑi va fi la mieḑul nopţeĭ în colţul stradeĭ Mauconseil cu duoĭ caĭ şi că o va ridica.

Gascarille se opri pentru a'şĭ lua respiraţia Toţĭ până aci 'l ascultasem cu multă atenţiune.

— Dupe acesta? făcu regele cu nerăbdare.

— Theobald 'mĭ făcu un semn, ne am înţeles, şi am ntêmpinat pe Godolphin pe malul rîuluĭ, apoĭ 'l am apucat de gât şi pe când Theobald 'ĭ luă pumnalul şi celle douĕ cheĭ, eŭ l'am sugrumat şi l'am aruncat în apă.

„— Acum, 'mĭ ḑisse amicul meŭ, avem cheia de la casa luĭ Loriot, şi cheia prăvăliei luĭ René, acésta ne va servi mult. Ne vom duce dĕr sĕ ne scăpăm de burges, apoĭ vom merge sĕ găsim pe argintărésă şi 'ĭ vom ḑice că venim din partea luĭ René, în locul luĭ Godolphin.“

— Uă ori dupe acésta, am omorît pe Loriot...

— Cum!.. ḑisse regele şi.., René?

— Ascéptă sire, ḑisse Gascarille cu linişte, aveţĭ sĕ vedeţĭ...

— Am perdut pucin timp şi nu am ajuns de cât dupĕ meḑiul nopţeĭ în strada Urşilor.

Argintărésa care nu vĕḑuse pe Godolphin pentru că 'l înecasem, eşise pentru a găssi pe René, şi noĭ cu cheia care o luasem de la Godolphin, am pătruns în casă.

Dĕr bĕtrânul evreŭ ce nu ne cunoscea, nu voi sĕ audă nimic când 'ĭ spuserăm că veneam din partea luĭ René.

— Sunteţĭ hoţĭ! strigă el.

Theobald 'l omorî cu uă lovitură de pumnal.

Servitórea alergá, şi el o omorî de asemenea Apoĭ căutarăm prin tótă casa şi deschiserăm lada ; ea era deşértă, numaĭ într'un colţ un pumn de pistolĭ.

N'avém ce împărţi, şi cum Theobald se aplecă, eŭ luaiŭ pumnalul luĭ René şi 'l loviiŭ între umerĭ.

— Dér, strigă regele, palid de mânie ce făcea René în acest timp ?

— El se afla la Louvru cu regina, rĕspunse cu rĕcélă Gascarille.

— Este adevĕrat ! ḑisse regina, ce scóse un strigăt de triumf.

— Aşa dér René e inocent ?...

— Da, ḑisse Gascarille.

Toţĭ se cutremurară în sala tortureĭ... Toţĭ eraŭ pa. ĭĭ.

Regele păru lovit de uimire.

— Aşa dér... repetă el, el e inocent ?

— Jur că da ! strigă Gascarille.

D. de Crillon, palid de furie, 'şĭ muşca mustaţa ; curtesanĭ eraŭ spăimântaţĭ.

Singurĭ René şi regina triumfaŭ.

Carol IX aruncă asupra mumeĭ luĭ uă privire stranie şi grósnică.

— D-nă, 'i ḑisse el, déca René e inocent, este uă mare nenorocire ; déca e vinovat, aĭ jucat bine partida... Dér... mĕ voiŭ resbuna !

Si regele se ridică furios şi ḑisse curtesanilor :

— Veniţĭ, d-lor, urmaţi mĕ !

Apoĭ când ajunse pe pragul camereĭ de tortură, el se întórse şi ḑisse preşedinteluĭ Renaudin :

— Pentru că acest om e inocent, liberaţi'l ; şi cât despre cel-alt, sĕ 'l spânḑure îndată d. de Paris.

Dupe uă oră, d. de Paris, călâul, ducea pe Gascarille pe piaţa Greveĭ.

Gascarille, încreḑêndu-se pe făgăduiala reginei şi a

preşedinteluĭ Renaudin, privea pe călăŭ surîdênd şi mergea alăturĭ cu el ca un om ce merge la uă nuntă séŭ la înmormêntarea unuĭ unchiŭ ce 'l lasă moscenitor.

— El va greşi la facerea nodului... el a primit ordine, 'şĭ ḑicea Gascarille. In câte-va ore, voiŭ fi lângă Farinetta.

Ceia ce întărea speranţele luĭ Gascarille era că presidentul Renaudin se apropiase de el în momentul când eşea din Châtelet pentru a merge la supliciŭ, şi 'ĭ puse, fără sĕ véḑă nimenĭ, un pachet de monede în mână.

— Pune acésta în buzunarul tĕŭ, 'ĭ ḑisse el; 'l veĭ duce chiar în astă-séră Farineteĭ. Caboche e prevestit, el va greşi esecuţiunea, prin urmare fiĭ liniscit...

Si Gascarille merse cu multă bucurie pe piaţa Greveĭ.

Nimenĭ nu se ascepta în Paris la uă aşa grabnică esecuţiune; piaţa era maĭ deşértă. Veĭ uă sută de ómenĭ se gramădiseră lângă supliciŭ.

— Copilul meŭ, 'ĭ ḑisse călăul, n'aĭ noroc... lucrul o sĕ se petrécă maĭ ca în familie.

— Şiretule, ḑisse Gascarille

Maestrul Caboche 'ĭ trecu frânghia prin prejurul mijloculuĭ.

— E solidă cel pucin? întrebă Gascarille.

— Prea solidă, rĕspunse călăul.

Apoĭ 'l făcu se pue piciorul pe cea d'ântêiŭ tréptă a scareĭ.

— Aide! urcă-te, ḑisse el, grăbesce-te.

Gascarille se sui şi ajunse la capĕtul scăreĭ. Călăul era în urma luĭ şi pregătea frînghia cea mică.

— Ş'şa!... 'ĭ ḑisse el trecêndu'o prin prejurul gâtuluĭ.

— Dĕr ce facĭ? strigă Gascarille; estĭ nebun?

— Ce spuĭ, copilul meŭ?

Nodul acesta se va strânge.. în loc...

— Eĭ bine! cum voescĭ dĕr sĕ te strâng de gât, ḑisse călăul, déca nodul e astfel făcut?

— Dér sciĭ că... făcu Gascarille neliniscit.

— Nu sciŭ nimic.

— Trebue sĕ mĕ spânzurĭ numaĭ pentru ochiĭ lumeĭ.

— Aud! ţisse călăul, cine ’ţĭ a spus acésta, copilul meŭ?

Ţicênd acestea ’l îmbrânci, sărind pe umeriĭ luĭ.

Gascarille era în adevĕr fórte bine spânzurat şi astfel regina nu s’a ţinut de cuvênt...

XLII

Uă mare tăcere domni tótă ţiua în Louvru.

Desnodămêntul neprevĕţut a afereĭ luĭ René rĕspândise printre curtesanĭ uă tristeţă generală.

René liberat prin lipsa de probe, René afară din temniţă devenea cu atât maĭ îngrozitor cu cât era înnecat de rĕsbunare.

René, furios, dér fără putere, se închisesse la dênsul, în acea cameră ce se numea *cabinetul regeluĭ*, şi ordonase ca tutulor sĕ fie închisă.

— D-na Catherina reintrase în Louvru cu capul sus.

Toţĭ ceĭ ce se bucurară maĭ mult séŭ maĭ pucin începeaŭ acum a tremura.

D. de Pibrac întêlni, uă ori dupe reîntórcerea de la Châtelet, pe ducele de Crillon care în prada uneĭ furiĭ îngrozitóre, se preumbla în curtea Louvruluĭ, şi nu vorbea de nimic aît de cât de a pălmui pe René déca ’l va întêlni, pentru a ’l sili de a se bate cu dênsul.

— D-le duce, ’ĭ ţisse căpitanul gardilor, te voiŭ sfătui ceva.

— Ce? făcu ducele.

— Aĭ uă frumósă propietate în provincie, şi un hotel la Avignon.

— Eĭ bine?

— In locul d-télle aşĭ merge eŭ însumĭ a vedea, déca

recolta va fi bogată, déca hotelul n'are trebuință de reparațiune.

— D-ta glumescĭ?

— Féra sĕlbatecă a scăpat...

— Aşĭ! ḑisse Crillon, déca va veni la mine 'ĭ voiŭ suci gâtul...

— D-le duce, murmură prudentul gascon, regele n'a putut sĕ isbutéscă...

— Dér eŭ...

— Oh! mĕ prind că d-ta maĭ 'nainte de treĭ ḑille veĭ fi gustat din niscaivaĭ mâncărĭ ce 'ţĭ vor procura durerĭ de stomach...

D. de Crillon ridică din umerĭ:'

— Ecă, ḑisse el, voiŭ face un jurămênt înaintea d-télle.

Pibrac 'l privi.

—Jur, ḑisse ducele, că nu voiŭ bea de cât apă şi că nu voiŭ mânca, la Paris, de cât ouĕ cópte, până ce voiŭ suci gâtul lui René.

D. de Pibrac făcu un semn din cap.

— Drace! murmură ducele, mĕ duc sĕ văd pe regele şi 'ĭ voiŭ spune ceia ce m'am gândit.

— Ia séma.

— La ce?

— Regina e acolo.

— La regele?

— La regele, repetă încet Pibrac.

— Eĭ bine! ce 'mĭ pasă?

Si Crillon se îndreptă spre uşa cabinetuluĭ regeluĭ.

Pagiul Raoul se afla în anticameră.

— Regele nu voesce sĕ primĕscă pe nimenĭ, ḑisse el.

— Der pe mine?

— Mĕ duc sĕ 'ĭ spun că ascepţĭ, d-le duce.

Raoul intră şi Crillon auḑi vocea ĉea aspră a regeluĭ ce ḑicea:

— Spune d-luĭ de Crilon că mĕ dóre capul şi nu pot sĕ 'l daŭ audienţă.

— Oh! murmură ducele cu mânie, regina m'a prevenit... regele e prea slab.

Sl ducele se depărtă muşcându-şĭ mustaţa şi trecu prin maĭ multe sălĭ în care gentilhomiĭ, cu întristarea pe faciă, convorbeaŭ încet.

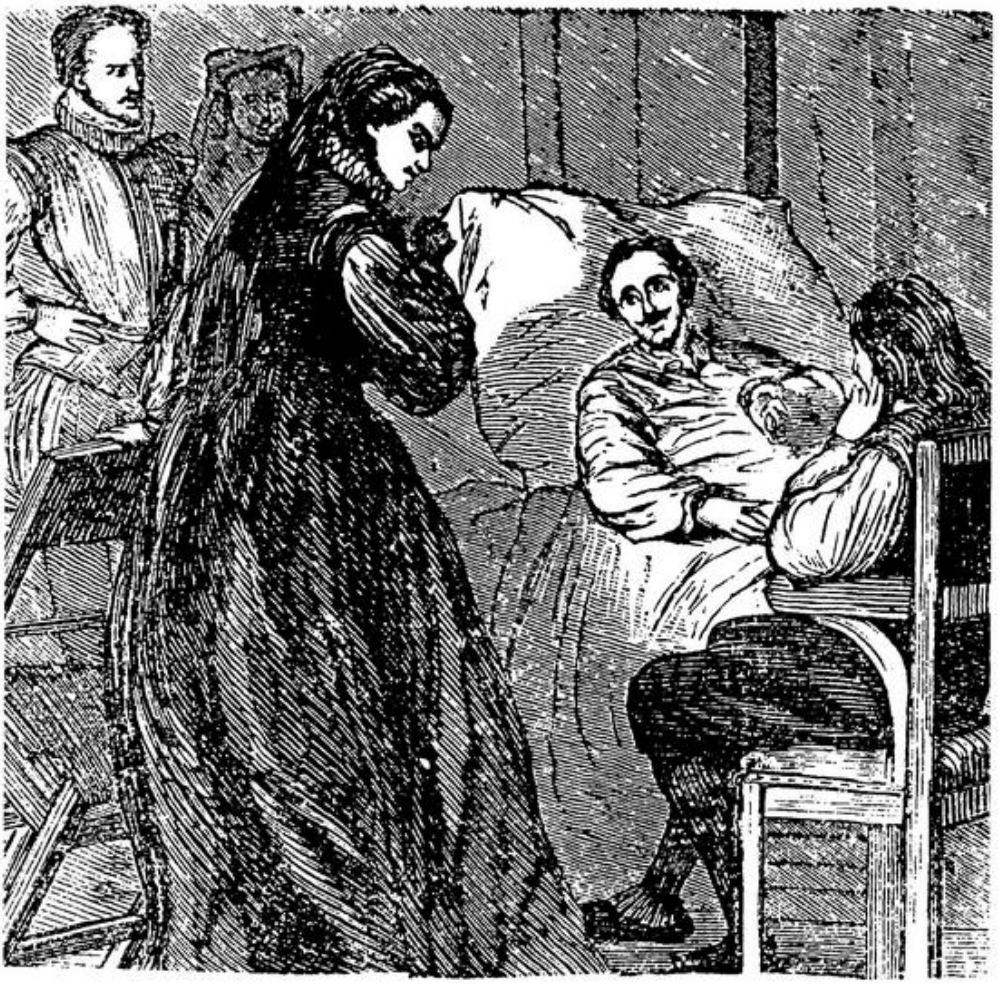

Acest tĕnĕr este uă femmeiă, domnule de Coarasse, ţisse ea.

— Regina e la regele, ţiceaŭ eĭ, René va .oni la Louvru. Vaĭ de noĭ!

— Eŭ, ţicea unŭl dintr'ênşiĭ, voiŭ face plimbare la Amiens şi 'mĭ voiŭ rade *barba* la întórcere. Am avut nenorocirea sĕ rîd aţi diminéţă.

— Eŭ, adăogă un altul, voiŭ cere un congediŭ de la regele, şi décă mĕ va refusa, nu voiŭ maĭ eşi de cât cu cămaşă de oţel.

D. de Crillon se poprise pentru a asculta tóte acestea şi ridică din umerĭ.

— Grămadă de fricoşĭ! ḑisse el, eŭ voiŭ face ceia ce nicĭ regele nicĭ călâul aŭ putut sĕ facă. Mĕ voiŭ pune sub pórta cea mare a Louvruluĭ, şi când va veni René, 'ĭ voiŭ suci gâtul!

Si Crillon descinse în curte şi se aşeḑă cu linisce peuă pétră sub pórta principală, şi aşceptă. Dér asceptă uă oră şi René nu apăru încă, dupe care d. de Pibrac veni la el cu un aer mysterios.

— Ah! ḑisse ducele vĕḑêndu'l, viĭ sĕ mĕ cauţĭ din partea regeluĭ?

— Nu, d-le duce.

— Ce e dér atunciĭ?

— Regele mĕ trimete cu mesagiŭ.

— Care?

— Regele vĕ rógă sĕ vĕ urcaţĭ pe cal.

— Bun, ḑisse ducele.

— Si de a vĕ duce la Avignon, unde vĕ va trimite noĭ ordine.

— Drace! strigă Crillon! este uă disgraţiă?

— Mĕ tem, murmură prudentul căpitan de garḑĭ, şi maĭ mult ca acésta, e un exil!

D. de Crillon începu sĕ înjure ca un păgân.

— D-le duce, adaogă Pibrac, 'ţĭ am dat adinéurĭ un bun consiliŭ.

— Pre legea mea! strigă Crillon, pentru-că regele mĕ exiléză, mĕ voiŭ supune; dér maĭ nainte de a pleca voiŭ suci capul lui René.

— Vaĭ! ḑisse d. de Pibrac, écă un lucru încă ce e cu neputinţă.

— Oh! vom vedea..

— Căcĭ regele 'mĭ a comandat, sfârşi căpitanul gardilor, de a obţine de la d-ta parola de onóre că te veĭ urca pe cal îndată.

— Ah! făcu ducele, şi déca refusam?

— Atuncĭ, 'd-le duce, 'ţĭ voiŭ cere spada.

Mânia luĭ Crillon în loc de a isbucni, se potoli pe dată.

— Sĕrmanul meŭ amic, ţisse el, aveaĭ dreptate maĭ adineaurĭ, aerul din Paris nu 'mĭ priesce de aci înainte. Nu maĭ am ce face la curtea unuĭ rege slab şi fantastic, şi mĕ întorc la proprietăţile melle. Sórele de provincie e maĭ bun de cât acela al Louvruluĭ. Serman rege!...

Si d. de Crillon se duse spre a se pregăti de plecare şi numaĭ cugetă la René.

Cum el părăsea pórta cea mare a Louvruluĭ, Henric de Navarra trecea pragul.

— Heĭ! Pibrac, strigă el.

El se întórse, zări pe Henric, şi se îndreptă spre el.

— Seigneurul meŭ. 'ĭ ţisse el incet, dedeiŭ un minunat consillŭ d-luĭ de Crillon.

— Adevĕrat?

— Il am sfătuit de a merge sĕ respire aerul curat şi a contempla cerul cel albastru din propietăţile sélle.

— Si pentru ce?

—Pentru acelaş cuvênt pe care 'l voiŭ da si d-telle seigneurul meŭ, éca timpul cel frumos pentru vênĕtóre. Décă te-aĭ duce sĕ facĭ uă plimbare prin munţiĭ noştri din Bearn...

— Scumpul meŭ Pibrac, rĕspunse Henric rîdênd, în adevĕr numaĭ eŭ şi Crillon suntem aceia ce nu avem fricĕ de René.

— Vĕ înşelaţĭ, monseigneure.

— Dér René are maĭ multă trebuinţă de mine ca de regina, urmă princiul, şi veĭ vedea care din noĭ se va teme de cel-alt.

— Nu trebue să te mai încrezi pe ajutorul regelui.

— Aşi! făcu Henric.

— D-na Catherina într'uă oră 'l a fermecat. Ah! numai e vorba de a da pe René supliciului său, de a exila pe regina. Acum e cu totul din contră.

— Ce s'a petrecut?

— Nu şciu, dér regele a exilat pe d. de Crillon.

— Acesta e prea mult! murmură Henric.

— Si încep a crede că René e în adevěr fermecător.

— Sunt mai mult ca dênsul, veĭ vedea... Bună-séra, Pibrac.

— Unde te duci, monseigneure?

— La regina-mamă.

— Ea e la regele.

— Eĭ bine, o voiŭ ascepta.

Henric 'şi făcu planul. El vroia să prevină pe René de numele său de fermecător.

Princiul 'şi făcu acésta reĭ xiune.

— D-na Catherina 'şi a depus tóte silințele pentru a scăpa pe René: dér trebue se aibă uă ură asupra luĭ pentru nelinistele ce 'i a causat, de umilința ce a suferit vědènd pe regele ce părea neînțelegător la rugăciunile eĭ.

Este cu neputință ca ea să se resbune crud de împotrivirile ce 'i s'a facut şi că mânia eĭ să fie grósnică pentru aceia ce s'aŭ bucurat de sórta luĭ René; dér sunt sigur cr nu va lăsa pe acest din urmă nepedepsit prin a 'l trata rěŭ.

Afară de acesta, de ieri predicerile melle s'aŭ realisat atât de bine în cât eŭ .. trebue se fiŭ în mare favóre pe lângă d-na Catherina.

Henric se duse dér la regina-mamă.

Catherina ast-fel după cum 'i anunciase d. de Pibrac, se afla încă la regele; dér princiul găsi pe d. de Nancey în oratoriŭ.

D. de Nancey era radios, ca ómenii a căror partidă isbutesce.

Pentru că Henric, în afacerea lui René, păruse a fi bine cu d na Catherina, şi că regina se grăbise pentru a 'l primi, D. de Nancey 'l privi cu mare amabilitate.

Majestatea sea e la regele, 'i ḑise el; dér se va întórce în curênd Bine-voesce a şedea, d-le de Coarasse.

Henric privi pe d. de Nancey, şi 'i păru că junele oficer al reginei-mame avea mâncărime în limbă şi nu dorea alt de cât a vorbi.

— Etă ceia ce este de minune, 'şi ḑise el. căci doresc mult, de a sci ce s'a petrecut de aḑi diminéţă.

Si fiind că princiul scia că cel mai bun mijloc de a face pe ómeni sĕ vorbéscă este de a nu'i întreba, el se puse jos şi ridică ochii spre tavan ca un om înamorat de architectură.

— De unde vii, d-le de Coarasse? 'l întrebă d. de Nancey.

— De la hotel, d-le.

— Ne ai părăsit, 'mi pare, eşind din Châtelet?

— Da, d-le. Acea ceremonie a torturei n'avea nimic de plăcut.

— Sunt de părerea d-téle.

— Si nu a produs asupra mea alt efect de cât ami aţâţat pofta de mâncare, pe care voiŭ a o potoli.

D. de Nancey începu a surîde. Henric păstră din noŭ tăcerea.

— Aşa dér, reluă d. de Nancey, dupĕ uă tăcere, nu sciĭ nimic ce s'a petrecut?

— Unde?

— Aicĭ.

Henric 'l privi cu un aer mirat.

— S'a petrecut dér ceva?

— Da, d-le.

— Ah!

—Regele era furios cum aĭ putut vedea, el ordonase ca sĕ nu priméscă pe orĭ cine ar fi. El nu voia sĕ vĕdă pe nimenĭ şi ḑicea cu o voce tare că regina 'l a dejucat, dér că se va resbuna într'un mod grósnic.

— Adevĕrat! făcu Henric.

— Toţĭ gentilhomiĭ de serviciŭ 'l aŭ auḑit, şi un moment, fie-care din noĭ a creḑut verĭ uă exilare a regineĭ-mame.

— Dér, ḑisse Henric, 'mĭ pare că s'aŭ linişcit pucin affacerile.

— Mult încă. Si sciĭ cum?

— Nu.

— Pe când regele se afla în culmea mânieĭ, regina a intrat aci, şi a găsit un gentilhome ce o ascepta, cum o ascepţĭ d-ta acum.

— Si . . . acel gentilhome?

D. de Nancey surîsse:

— Acel gentilhome, ḑisse el, nu sciă nimic de afacerea luĭ René; cum şi de disgracia regineĭ, şi el venea drept la ea ca la adevĕratul suveran; căcĭ, adaogă d. de Nancey cu óre care insolenţă, fie ḑis între noĭ, regele domnesce şi d-na Catherina guvernă, nu e aşa?

Henric păstră uă tăcere diplomatică.

— Acest gentilhome, urmă Nancey, se numesse d. de Duras, şi venea din Angers cu cea maĭ mare grabă.

— Ah! făcu Henric, e uă bună bucată de drum de la Angers pênă aci.

Sciĭ că seigneurul duce d'Alençon e guvernorul proviciei Anjou?

— Da, ḑisse Henric.

— Ducele d'Alençon e fiul mult iubit al d-neĭ Catkerina. Ea 'l ar da un regat déca 'l ar avea. Tocmaĭ d. duce d'Alençon descoperi la Angers uă conspiraţiune

de calviniști, și el dedea deslușirile și noutatea prin mesagiul ce aducea d. de Duras.

— Oh! oh! făcu Henric, încep a înțelege.

— Atunci regina a luat mesagiul și a alergat la regele și a pătruns, ca să zic ast-fel, cu forcia. Ce s'a petrecut? Nu vă pot tocmai spune, dér după neprimirea în audiență a d-lui de Crillon, eŭ cred că regina s'a împăcat cu Majestatea Sa.

— Si eŭ cred tot ast-fel, d-le, zisse Henric.

In acel moment d-na Catherina intră.

Regina avea ochiul schânteind și surisul pe buze.

După felul cum ea 'i dete mâna spre a'i o săruta, princiul înțelesse că tot era la favórea eĭ, și se asigură și mai mult, căci regina 'i zisse:

— Ce fericire că ai venit, d-le de Coarosse, eram să trimet a vă căuta. Am trebuință de d-ta . . .

— Drace! 'și zisse Henric.

Si princiul să înclină.

. . . . . .

Dér mai înainte de a spune ceia ce regina, aşcepta de la princiul de Navarra, pe care 'l cunoscea sub numele de sir de Coarasse, să istorisim ceia ce se petrecuse la regele.

Carol IX am spus'o, se închissese în cabinetul lui în prada unui acces de furie îngrozitóre.

Mai ântêiŭ nu cugetasem la nimic alt de cât a exila pe regina-mamă la Amboise, și a se despăgubi ast-fel de sperancia ce avusese în a da pe René supliciului.

El ținea chiar condeiul pentru a semna scrisórea de exil, când audi vocea mameĭ sélle în anticameră.

— D-nă, zicea cu respect, dér cu un ton sigur, un soldat de gardă la ușă, nu vă pot lăssa a intra.

— Spune regelui că e vorba de siguranța statului și a corónei sélle.

Séŭ că aceste cuvinte, pe carĭ regele le auḑi fórte bine, 'l mișcă, séŭ că voia sĕ sfârșiască cu mama sea printr'uă isbucnire, regele se ridică, deschise ușa el însuș̆ĭ și ḑisse:

— Intră, d-nă.

—Ecă sire. ḑisse regina, ce părea érăș̆ĭ mârĕță, pe când aruncĭĭ în temniță pe aceia ce 'mĭ sunt fidelĭ și sunt inocenț̆ĭ; pretinș̆ĭ amicĭ aĭ Majestăț̆eĭ Vóstre conspiră, și pe când mĕ împoverĭ cu umilinț̆e, eŭ veghez asupra siguranț̆eĭ vóstre.

— Ce ḑicĭ, d-nă? făcu regele pucin mișcat.

— Adevĕrul, sire.

— Unde dér se conspiră?

— La Angers, în Poitou, în Bretagna... Ecă ce 'mĭ scrie d. d'Alençon, pe care 'l înștiințasem, sunt cinci-spre-ḑece ḑille.

Ducele d'Alençon dedea celle maĭ minuț̆ióse deslușirĭ și scrisórea luĭ începea ast-fel:

«Dupĕ indicaț̆iunile d-télle, d-nă...»

Decĭ tot meritul descoperireĭ se datorea regineĭ-mame.

Mânia regeluĭ se potoli atuncĭ ca prin farmec.

El voi sĕ ia mâna regineĭ spre a o sĕruta.

Dér ea se retrase cu mândrie și 'ĭ ḑisse:

— Acum sire, 'mĭ veĭ permite de a eș̆i și de a nu ascepta uă scrisóre de exil.

— D-nă...

— Mĕ exilez eŭ însumĭ retrăgêndu-mĕ în Loraina la rudele nóstre, princiĭ caseĭ de Guisse.

— Te gândescĭ la acésta! strigă Carol IX.

— Renunciŭ la politică, urmă Catherina, și mĕ retrag fericită că am prevenit un mare pericol.

— Dér, d-nă, strigă regele, ce simț̆i din noŭ că nu putea guverna singur, nu mĕ veĭ părăsi ast-fel... când inemiciĭ meĭ...

— Si ce voescĭ sĕ fac la uă curte unde am suferit atâta umilinț̆ă? ḑisse regina. Nu, nu voesc a maĭ fi es-

pusa privirilor curtesanilor voştri, sire, ce aŭ vĕḑut că 'mĭ aĭ refusat gracia unuĭ inocent...

— Eĭ! d-nă, ḑisse regele, sĕ lăsăm acésta şi sĕ nu maĭ vorbim de René.

Regina se ridică.

— Adio... sire...

— Staĭ, d-nă.

— Nu pot, făcu ea cu hotărâre.

Si ea repetă făcênd un pas de retragere:

— Adio, sire, D-ḑeŭ sĕ păḑéscă pe Majestatea Vóstră!

— D-nă, strigă regele, décă aĭ verĭ uă gracie sĕ 'mĭ cerĭ, vorbesce, dér seḑĭ...

Regina păru că se înduoiesce.

— Vorbesce! d-nă.

Ochiul Catherineĭ scânteia.

— Eĭ bine! ḑisse ea, voiŭ şedea, dér cu uă condiţiune.

— Care?

— Acea ca d. de Crillon, acel om măreţ ce a îndrăsnit sĕ se împotrivéscă mie, se plece... sĕ părăséssă curtea...

Regele suspină, dér făgăduise, şi pentru acésta ducele priimise ḑece minute dupĕ acésta, ordinul de a se urca pe cal şi de a părăsi Parisul.

Regina triumfa.

XLIII

Pe când se petreceaŭ acestea la Louvru, René eşea din Châtelet.

Acéstă bestiă sĕlbatecă prinsă în cursă şi parvenind prin meschine a dovedi inocenţa, obţinuĭ la plecarea regeluĭ gracia luĭ, şi 'ĭ se anuncia că era liber.

Presidentul Renaudin, remânênd singur împreună cu călâul si ajutórele sĕlle în sala de torturĭ ḑisse:

— Deslegaţĭ pe d-nu René, şi luaţĭ séma de a nu 'l atinge la rănile torturelor ce a suferit.

El auḑind cuvintele luĭ Renaudin, 'şĭ ridică capul şi 'l privi într'un mod straniŭ,

Apoĭ pe când esecutoriĭ 'ĭ scotéŭ legăturileĭ el 'şĭ maĭ ar uncă uă privire pătrunḑétóre şi peḑisă asupra lor.

—Oh! domnule René, murmură Caboche, care nu putu să 'şĭ alţină uă tremurătură, ar trebui să 'mĭ datorez mult, căcĭ am declarat regeluĭ în duoĕ rênduriĭ, că nu poţĭ suferi apa maĭ mult timp, Fără asta eraĭ mort.

— Imĭ voiŭ aduce aminte de acésta, la timp şi loc, sĕrmanul meŭ Caboche, rĕspunse dupĕ uă lungă tăcere René cu uă voce care făcu să 'ĭ se sbârléscă pĕrul călâuluĭ.

Pentru a 'ĭ linisci frica, d. de Paris se duse să ia pe nenorocitul şi credudul de Gascarille.

Atunci René se apropia schiopătând de mésa înaintea căreia, presidentul Renaudin se aşeḑasse:

— Aĭ observat pe toţĭ câţĭ rideaŭ? întrebă el.

— Da.

— Ah! făcu René, 'şĭ vor aduce eĭ aminte... şi Crillon...

— Ia séma! domnule René, ḑisse judecătorul, Crillon este un om care 'ţĭ ar putea să 'ţĭ resuciască gâtul.

René avu un surîs de hyenă.

— Oh! pe acella, ḑisse el, nu 'l voiŭ ataca cu pumnalul.

— Dér cu ce?

— Acésta e secretul meŭ, ḑisse Florentinul.

Si el se duse schiopătând şi mişcând mâna sea stângă care era arsă şi învelită în bandage.

— Lupul e laşŭ, murmură presidentul Renaudin rînjind.

René cu tótă suferinţa ce simţea, eşi din Châtelet cu capul sus.

Pe prag găsi pe guvernorul de Fouronne.

— Aĭ scăpat bine, 'ĭ ḑisse acesta.

René aruncă uă privire, césiă, si nu rĕspunse.

— Bestie veninósă! murmură guvernorul.

René eşi plin de rĕsbunare.

Oh! dis·· el cu furie, cam o să tremure în curênd, toţi aceştĭ ómenĭ carĭ aŭ rîs...

Si el se duse meditând teribilile sélle lovituri. Cu tóte acestea el nu cuteza să mérgă d'adreptul la Louvru.

— Regina trebue să fie iritată, se gândi el. Mai bine e să mĕ duc pe podul Saint-Michel şi se las să mĕ cheme.

René devenise mai superstiţios ca tot d'auna. Ast-fel că îndată ce se crĕdu perdut, el avu convincţiunea că Paola va profita de timpul cât-va fi în închisore şi se va lăsa de a fi ridicată de verĭ un frumos gentilhom, şi când fu liber ea nu se înduoi nicĭ de cum ca fiica sea nu era la Louvru sub paza reginei-mame.

El se dusse dér, fórte liniscit pe podul Saint Michel nu se înspăimântă nicĭ de cum, când vĕdu prăvălia închisă, şi se servi pentru a intra cu cheia care 'ĭ o dedese presidentul Renaudin.

Acea cheie fusesse depusă ca şi pumnalul pe mésa judecătorului ca nisce lucrurĭ de convincţiune.

Dér cum René reapărea în mijlocul ţilei pe pod, sosirea luĭ, produse uă mare sessaţiune printre toţĭ comercianţi vecinĭ.

De treĭ ţille, sgomotul arestăreĭ luĭ şi a mânieĭ regelui se rĕspândise atât de mult în Paris, în cât nimenĭ printre comercianţĭ nu se ascepta al vedea în altă parte de cât în piaţa Greveĭ.

Aparişiunea luĭ produse dér uă adevĕrată spaimă.

Toţi 'l credeaŭ ca perdut, şi chiar se hotarâse a 'ĭ da foc şi prăvălieĭ luĭ.

Negustătorĭ vecinĭ încercară aprópe aceiaşĭ panică ca şi curtesanĭ Louvruluĭ. Dér René nu se înjosi de a da atenţiune la acésta.

El abia respunse la profundele salutări dictate prin frica ce privea în trécătul séu şi merse liniscit să 'şi deschidă uşa prăvalieĭ.

Dupe ce închise după dênsa uşa, se urcă în laboratoriŭ.

Florentinul se ocupase prea mult, în viaţa luĭ cu chimia pentru a nu 'şi putea procura esenţe dotate cu proprietatea calmantă şi curativă.

El se urcă pe uă tréptă, şi ajunse cel din urmă etager al unuĭ mare sertar încărcat de sticle şi borcane de tóte mărimele şi de tóte formele.

Apoĭ luă un vas care conţinea unginte roşia şi liquida 'şi scóse bandagele de la mână şi se servi cu uă pensulă de a unge mâna.

După ce făcu acésta o incinse cu făşiĭ de cârpe.

— Voiŭ fi tămăduit în opt ḑille, se gândi el.

Apoĭ 'şi scóse cisma în formă de pâlniă şi 'şi esamină piciorul cel amorţit de teribilele cismuliţe ale torturieĭ.

Ast-fel după cum spusese călâul numaĭ muşchiĭ singurĭ suferise ceva, căcĭ ósele nu eraŭ nicĭ de cum sfărâmate.

René destupă uă sticlă care conţinea un fel de oţet, vĕrsă conţinutul pe carnea cea amorţită, căută nisce încălţăminte maĭ largĭ şi comode şi le băgă în picior după ce maĭ âmtêiŭ 'l înfăşură în cârpe.

Acésta va dura ceva maĭ mult, murmură el; dér orcât de uşorĭ ar fi inemiciĭ meĭ, totuşĭ piciorul cel schiop nu mĕ împedica de aĭ găsi.

După acéstă surdă ameninţare, René se scobora în prăvalie.

Dér tot de uă détă el scóse un ţipăt şi privirea sea rĕmase fixă în pământ, cu aerul unuĭ idiot.

Un object veni să 'ĭ atragă atenţiunea.

Era uă mănuşă de taur galben, uă mănuşă pe care o purta numaĭ gentilhomiĭ eleganţĭ.

Si vederea aceleĭ mănuşĭ fu numaĭ de cât uă bănuială pentru René.

Un bărbat intrase la dênsul.

René, cupidul avar, avu un moment uă speranţă nebună căcĭ 'şĭ închipuĭ că fusese furat.

El alerga la comptuar, în speranţă că sertarele aŭ fost

Femeia voalată scóse un ţipĕt.

forciate, şi că s'ar fi introdus în prăvălie chiar după plecarea fiicĕĭ selle.

Dér cutiile erau intacte. El deschise dér, şi găsi înnăuntru cinci-ḑeci de pistolĭ în diferite monede.

Posesorul aceleĭ mănuşĭ s'a intodus de sigur la el, cu totul pentru un alt motiv.

René ameţit de furie alergă în camera fiiceĭ sélle.

— Décă ea este la Louvru, se gândi el, atuncĭ trebue sĕ fi luat cu dênsa maĭ multe haine.

El deschise dér cabinetul de toaletă, şi pătrunḑênd înăuntru, scóse un ţipăt.

El găsise acea scară de mĕtase care servea la urcarea luĭ Noël.

In acest timp se auḑi uă bătae uşóră în uşa prăvălieĭ.

René credea că era Paola.

Dér Paola era fórte departe fără îndoială.

René deschise şi vĕḑu apărând pe frumósa neguţăto, résă de mărunţişurĭ, căreia cu duoĕ ḑille maĭ înaintedómna Catherina 'ĭ adresase maĭ multe cestiunĭ.

— Ce vroescĭ? 'ĭ ḑisse cu brutalitate parfumorul.

— Vin sĕ 'ţĭ vorbesc de féta d-télle domnule René, rĕspunse neguţătorésa.

— De fiica mea! strigă parfumorul, sciĭ unde este ea?

— Nu, dér am vĕḑut'o plecând.

— Când?

— Acum duoĕ ḑille.

— Cu regina nu e aşa? cu uă damă care a venit într'uă litieră?

— Nu, ḑisse neguţătoreasa. Dér cu tóte acestea ea a plecat într'uă litieră.

— Cu cine dér?

— Cu duoĭ cavalerĭ mascaţĭ, rĕspunse juna femeiă. Apoĭ a venit şi uă damă într'uă littieră, dér domnişóra Paola plecase.

René se lăsă se cadă ametit pe un scaun. S'ar fi ḑis că el vedea apărând înaintea luĭ, teribilele instrumente din sala torturelor.

Florentinul avea în acest moment un aer atât de mysterios şi confus, în cât ceĭ maĭ cruḑĭ inamicĭ aĭ luĭ, ar fi avut milă de dênsul. Mica neguţătoreasă se duse sĕ 'ĭ aducă un pahar de vin, şi 'ĭ dete câte va îngţijirĭ.

Apoĭ când René se maĭ linişci pucin şi 'ĭ găsi órecare presenţa de spirit ea 'ĭ ḑisse:

— Imĭ pare, domnuie René că e mult timp de când fiica d-télle...

— Cum! mult timp? strigă el cu brusquetă.

— Da...

— Ce sciĭ d-tea?

— Că un frumos gentilhom venea seara...

Şi neguţătorésa istorisi că vĕḑuse un cavaler pe la un-spre ḑece ore séra în prăvalie, dupe ce a bătut de duoĕ orĭ.

— In ce ḑi aĭ vĕḑut acésta? întrebă el.

— Joia trecută.

René calculă. Era în séra de joĭ, când el a fost arestat de Crillon şi condus la Châtelet.

Florentinul numaĭ avu nicĭ uă îndoială.

Aceia care aŭ ridicat seŭ omorât pe Godolphin eraŭ aceia care aŭ ridicat şi pe Paola.

Atunci René, care de uă oră nu se maĭ gândea de cât a se rĕsbuna contra acelora care 'l a maltratat şi badjocorit, René se simţi maĭ slab şi maĭ descuragiat de cât un copil, şi începu sĕ plângă.

. . . . . .

In timpul acesta, tênĕrul princiŭ de Navarra era la dómna Catherina.

Regina intrând în oratoriul sĕŭ, 'l zărise şi 'ĭ întinsese mâna, ḑicêndu'ĭ:

— Eram sĕ trimet sĕ vĕ cheme, căcĭ am trebuinţă de d-tea.

Apoĭ, întorcêndu-se spre Nancey, ea 'ĭ făcu un semn.

La acest semn d. de Nancey eşise, lăsând pe Henric singur cu regina.

— Ce are ea să mă mai intrebe? se gândea Henric.

— Domnule Coarasse, ḑisse regina, am o aşa mare confienţă în sciinţa d-télle, în cât te rog să cauţi a fi mai adesea pe lângă mine.

Henric se înclină.

— Sunt la ordinile Majestăţei Vóstre, ḑisse el.

— Te am chemat, urmă Catherina, pentru că vroesc óre care lumină asupra unei conspiraţiuni care s'a descoperit la Angers.

Henric era deja în curentul conspiraţiunei pentru că 'i condamnase d. de Nancey, şi ast-fel el 'şi luă un aer nair.

— S'a făcut conspiraţiune la Angers, şi la Nancey, urmă regina, contra siguranţei statului.

— Drace! făcu Henric.

— Ducele d'Alençon, fiul meŭ, mă însciinţéză de acésta, el 'mi numesce şefiŭ, dér nu 'mi da nici un detail, şi m'am gândit că d-tea o să poţi să 'mi dai óre-care descoperiri curióse.

Acésta încurcă pucin pe eroul nostru.

— Dómnă, ḑisse el, scusă-mă, dér nu m'am ocupat nici uă dată de politică, şi pentru acésta, aşi cere Majestăţei Vóstre de a 'mi acorda câte-va ore pentru a vă rĕspunde.

— Pentru-ce câte-va ore?

— Pentru-că am trebuinţă de a consulta oracolele mult mai serióse, de cât la acela la care m'am adresat pentru cererile Majestăţei Vóstre.

Apoi Henric privi orologiul cu un mare sânge rece.

— Sunt duoĕ ore, ḑisse el, la opt ore voiŭ reveni şi voiŭ aduce tóte detaliele de care Majestatea Vóstră va avea trebuinţă.

Mina princiul era atât de gravă, în cât Catherina n'avu nicĭ de cum ideia că 'şĭ rîde de ea.

— Du-te, 'ĭ ḑisse ea, te voiŭ ascepta astă-séră la ora care 'mĭ a spus. Henric 'ĭ sĕrută mâna şi se retrase dér în loc de a eşi din Louvru, el se urcă la Nancey.

Nancy era fórte liniscită în camera sea, cu urechia lipită de deshhiḑĕtura care corespondea cu oratoriul dómneĭ Catherina.

— Ah! sĕrmanul meŭ amic, ḑisse ea princiuluĭ, étăte scăpat, nu e aşa?

— Cam aşa, murmură Henric.

Si nu poţĭ într'adevĕr, sĕ mergĭ la Angers şi a reveni în maĭ pucin de şease ore.

— Va fi cam greŭ. nu e aşa?

— Pe credinţa mea, sĕrmanul meŭ amic, ḑisse Nancy nu scĭŭ cum aĭ sĕ 'ţĭ joc rolul de predicător.

— Si eŭ tot aşa ḑic, rĕspunse Henric.

— Dér, reluă camerista, pentru ce nu facĭ şi d-tea aceia ce făcea René?

— Sĕ consult pe somnambulul,

— Da.

— Asta e uă bună idee.

— Si în locul d-télle...

— Aĭ dreptate Nancy. Am sĕ încerc...

— Eŭ, în timpul acesta, ḑisse subreta, voiŭ asculta. Cine scie? voiŭ găsi póte ceva bun...

Henric părăsi pe Nancy, eşi din Louvru, şi în speranţa de a găsi pe Noë se îndreptă spre hotelul din strada Saint Jáques.

Noë nu era acolo. Dér în locuĭ, găsi în curte duoĭ caĭ plinĭ de noroiŭ, de praf şi înăduşeală.

Aceştĭ caĭ păreaŭ că făcuse un lung drum şi aspectul lor intriga pucin pe princiul.

Ce însemnéză aceştĭ caĭ? întrebă el pe un gascon care dupe cum ne aducem aminte, se numea Lestacade.

— Sunt caĭ a duoĭ gentilhomĭ carĭ aŭ sosit acum.

— Unde merg eĭ?

— La Nancy.

— De unde vin?

— De la Angers.

Henric tresări.

— Hum! murmură el, gentilhomiĭ care vin de la Angers şi carĭ merg la Nancy, étă că simţ pucin compiraţiunea.

Gasconul rĕspunse într'un mod fórte naiv şi nu putea sĕ 'şĭ închipue, că princiul dedea multă importanţă la acelle rĕspunsurĭ.

Henric se sui liniscit în camera sea, căcĭ auḑisse pe Letacade ḑicênd servitóreĭ sélle:

— Tu o sĕ servescĭ pe aceştĭ gentilhomĭ în camera lor, înţelegĭ? eĭ sunt la No. 13.

Numĕrul 13 nu era separat de numĕrul 15 de cât prin uă uşă care era fórte subţire, şi numĕrul 15 era chiar camera pe care o ocupa princiul cu Noë.

Henric se urcă dĕr, şi se închise.

In camera vecină, adică la numĕru 13, duoĭ ómenĭ vorbeaŭ încet.

Eraŭ ceĭ duoĭ gentilhomĭ carĭ veneaŭ de la Angers.

Henric 'şĭ aplecă urechia şi ascultă cu atenţiune.

XLIV

Henric ascultă dér nisce lucrurĭ fórte stranĭĭ, căcĭ dupĕ ḑece minute, el se sculă şi se duse sĕ bată în uşa camereĭ ocupată de ceĭ duoĭ gentilhomĭ care veneaŭ de la Angers.

— Intră, ḑisse uă voce.

Cheia era în uşă; Henric o întórse şi se opri un moment pe prag pentru a vedea cu cine avea aface.

Uă aruncătură de ochiŭ 'ĭ fuse de ajuns.

Unul dintre ceĭ duoĭ gentilhomĭ era bĕtrân, cel alt june.

Cel d'âncêiŭ putea sĕ aibă cincĭ-ḑecĭ şi cincĭ séŭ şeasedecĭ anĭ.

Cel d'al duoilea avea mustaţa unuĭ adolescent care abia atingea vêsta de duoĕ-ḑecĭ anĭ.

Eĭ purtaŭ aprópe acelaşĭ costum, adică spenţere gri, încălţăminte în satin, gulere în ghiupiură cu gâtul gol, şi cu casquete maĭ borduri pe care ómeniĭ curţeĭ le înlocuise cu nisce pălăriĭ acoperite cu uă pană de păun séŭ de cocoşiŭ.

Dupĕ acéstă toaletă se cunóscetĭ că eraŭ nisce gentilhomĭ de provincie.

Henric părăsise camera sea pe vêrful degetelor, şi maĭ nainte de a intra ceĭ duoĭ gentilhomĭ eraŭ atât de ocupaţĭ de afacerea lor, în cât nicĭ nu auḑiră pe cine-va umblând.

Aşa dér, când princiul se arătă pe prag, eĭ 'l privirĕ cu uă mare spaimă, şi părură că se întrébă, cine era acest om şi de unde venea.

Henric se lăsase se intre tot în eleganţa curţeĭ, el avea spenţĕrul în mătase verde, pantofiĭ în catifea ca mărgeanul, cu mantaua négră cu firurĭ de argint pe umerĭ, şi se vedea bine că micul gentilator bearnes era un fiŭ al noroculuĭ.

Acéstă ţinută elegantă, şi nuna sea naturală, nu lăsară nicĭ uă bănuială celor duoĭ gentilhomĭ, că nu avea afface cu un seigneur de la curte.

Dér acéstă visită nu păru a 'ĭ fiata atât de mult, căcĭ ceĭ maĭ în vêrstă 'şĭ încreţi sprâncenile, pe când cel tênĕr aduse din instict mâna la spadă.

Acest gest făcu pe Henric sĕ surîdă.

— Seigneurul meŭ, ḑisse el, linisciţi-vĕ. Pênĕ acum sunt amic necunoscut care vine sĕ vĕ aducă un mare serviciŭ.

— Domnule, făcu bĕtrânul gentllhom de provincie, permite ne cel pucin de a vĕ întreba...

— Numele meŭ, nu e aşa?

— Intocmaĭ.

— Eĭ bine, d-le, mĕ numesc Henric de Ccarasse; sunt gentilhome bearnes şi vĕrul d-luĭ de Pibrac, căpitan de gardĭ al regeluĭ Carol IX.

Inşirarea titlurilor şi cualităţilor fu departe de a asigura pe ceĭ duoĭ gentilhomĭ.

— D-ta, d-le, reluă Henric, adresându-se celuĭ maĭ bĕtrân, estĭ un gentilhome de Maine, şi te numescĭ déca nu mĕ încel, sir de Barbedienne.

— Sciĭ numele meŭ? exclamă bĕtrânul mirat.

— Si d-ta, d-le, urmă Henric adresându-se celuĭ maĭ june, estĭ nepotul d-luĭ, şi te numescĭ Hector de Beauchamp.

— Dér, domnule...

— Eraĭ în capul partideĭ huguenoţilor de Maine, dupĕ cum şi un al treilea gentilhome cu mult maĭ avut ca d-ta, ce nu estĭ mult lipsit, şi acest al treilea gentllhome, se numesce marquisul de Bellefond. Dis'am adevĕrul?

— Mĕ értă! d-le, întrerupse sir de Barbediene, cum am onórea pentru a vĕ vedea pentru prima óră, 'mĭ veĭ permite de a mĕ mira pucin când vĕ aud comunicâdu-'mĭ asemenea deslușirĭ.

— Scusă mĕ, ḍisse Henric, sunt póte pucin cam fermecător...

— Oh! ce glumă.

— Si vĕ voiŭ da uă deslușire maĭ mult: eraĭ în capul uneĭ micĭ conspiraţiunĭ ce avea de scop... de a sdruncina autoritatea regală.

— Domnule!

— D-ta, marquisul de Bellefond, şi d. de Beauchamp, aţĭ fost arestaţĭ.

— Este adevĕrat.

— Aţi fost arestaţi şi conduşi la castelul d'Angers.

— Si acésta e adevĕrată.

— Si era probabil că déca d-ta şi d. de Beauchamp nu reuşéţi de a fugi... de aci în cinci-spre-ţece ţille, parlamentul v'ar fi condamnat de a fi daţi supliciului róteĭ de viĭ séŭ cel pucin decapitaţi.

Uă uşóre palóre acoperise fruntea bĕtrânului, ce privea pe Henric cu un aer bănuitor şi plin de neîncredere.

Henric 'ĭ ghici cugetul.

— D-le, ţisse el surîţênd, observaţi numaĭ pentru că sciŭ tóte acestea, déca aveam plăcerea de a vĕ trăda, mĕ aş fi mulţumit, că în loc de a mĕ presinta singur la d-ta fără altă armă de cât spada ce am asupra'mĭ, de a lua cu mine veri uă şése soldaţi ce comandă d. de Pibrac, vĕrul meŭ, şi de a vĕ aresta. Eŭ viŭ din contră, a vĕ sfătui frăţesce de a pleca pe dată. Mergeţi în Lorenna nu e aşa?

— Cum! strigă d. de Barbedienne uimit, sciĭ şi acésta?

— V'am spus, replică princiul surîţênd, că sunt pucin fermecător.

— Dĕr în fine, d-le, făcu junele om, ce pênĕ atunci păstrase tăcerea, am putea sci?

— D-le, rĕspunse Henric, mĕ voiŭ esplica. Imĭ permiteţi ca sĕ închid uşa cu zăvorul?

Bĕtrânul se ridică, închise el însuşi uşa şi înaintă un scaun princiului.

Henric se puse jos şi urmă:

— D-lor, nu vĕ miraţi de titlul de vĕr ce am dat căpitanului gardilor. Nu sunt în serviciul regelui Carol IX şi âncă maĭ pucin în acela al d-neĭ Catherina, si urăsc cu deosebire pe ducele d'Alençon. Pentru-că trebue.

Si Henric făcu celor duoĭ gentihomĭ semnul misterios ce permitea huguenoţilor de a se recunósce între dênşi. La acel semn d. de Barbedienne şi d. de Beauchamp se

desmeticiră de uă dată şi întinseră cu grăbire mâna junelui princiu.

Henric le luă mânile şi le strânse.

Apoi el le ţisse:

— Acum vĕ pot vorbi cu anima deschisă şi a mĕ încredinţa în descreţiunea d-vóstră.

Fără a 'şi trăda incognitul, Henric istorisi celor duoi gentilhomi cum, mai 'nainte cu cinci-spre-ţece ţille, el întâlnisse pe René Florentinul; ceia ce urmase şi rolul de fermecător ce juca fără voia lui.

— Imi veţi face necaz, le ţisse el.

— Cum?

— Istorisindu-'mi deslușirile fugei d-vóstră. Când voiŭ raporta reginei, veţi fi departe de Paris şi afară de ori ce pericol.

Ceĭ dudi gentilhomi se mai înduoiaŭ încă

— Pe credinţa mea! făcu Henric, cred că trebue sĕ mĕ spovedesc cu totul. Când veţi sci adevĕratul meŭ nume.

— Adevĕratul d-télle nume?...

— Vĕ veţi încrede mie... veţi înţelelege că am ca şi d-tea simpatie de partida nóstră, şi că, găsindu-mĕ amestecat în secretele reginei-mame, pot sĕ fac mari serviciuri confraţilor noştri, făcênd ca mânia d-nei Catherina sĕ'şi schimbe drumul.

— Dér cine eşti d-ta? murmură sir de Barbedienne din ce în ce mai mirat.

Henric 'şi scóse mâna dréptă de sub haină şi o arĕtă bătrânului senior:

— Cunosci acest inel? ţise el.

Sir de Barbedienne tresări.

— Mĕ numesc Henric de Bourbon, princiulde Navara... ţisse încet pretinsul sir de Coarasse.

Ceĭ duoi gentilhomi înăbuşiră un ţipĕt, se ridicară cu grabă şi voiră a îngenuchia.

— Sit! ḑisse Henric; nu uitaţĭ că mĕ numesc sir de Coarasse la Paris, şi că sunt vĕrul d-luĭ de Pibrac, căpitanul de gardĭ. Sedeţĭ jos, şi acum, d-lor sĕ vorbim.

. . . . . .

Dupĕ uă oră, ceĭ duoĭ gentilhomĭ huguenoţĭ se urcaŭ pe caĭ, şi princiul le strângea mâna, făcêndu-le acéstă straniă recomandaţie:

— Veţĭ merge întrerupt pênĕ la Charenton, şi vĕ veţĭ opri la uşa uneĭ cârciumĭ ce are drept firmă: *La regele Francisc I.*

— Bine! ḑisse sir de Barbedienne.

— Veţĭ chema pe cârciumar şi 'ĭ veţĭ ḑice:

„Dă-ne un pahar cu vin."

— Prea bine.

— Golindu'l, veţĭ întreba de drumul la Melun şi veţĭ spune că mergeţĭ la Lyon.

— Dér acesta nu e drumul nostru.

— Asceptaţĭ! paharul uă dată golit, veţĭ da un scud cu efigia regeluĭ de Navarra, pe acesta ţineţi'l....

Henric scóse uă monedă din buzunarul sĕŭ, şi cu vĕrful pumnaluluĭ făcu uă cruce pe muchie.

D. de Barbedienne şi nepotul seŭ, D. de Beauchamp eraŭ pucin uimiţĭ.

Henric urmă:

— Vĕ veţĭ grăbi şi eşind din Charenton veţĭ trece pădurea Vincennes şi veţĭ urma drumul de la Messin.

D. de Barbedienne luă scudul şi plecă cu nepotul sĕŭ.

Henric se îndreptă liniştit spre Louvru ḑicĕndu-şĭ:

— De sigur că voiŭ fi în astă-séră maĭ fermecător ca niciĭ uă détă.

Era atunciĭ şése ore. Regina-mamă nu'l ascepta de cât la opt.

Henric se urcă la Nancy.

Nancy nu'şĭ părăsise mica ferăstrue practicată în parquet.

La vederea lui Henric ea 'i făcu un semn de a umbla uşor.

— Vin'o de veḑi... ḑisse ea.

Henric se apropiá şi camerista 'i cedá locul.

Atunci princiul, zări pe regina şeḑênd înaintea mesei sélle de lucr ş ocupată de a scrie.

Apoi la duoi paşi distanţă, în picióre şi în atitudinea unui om umil şi rugător, pe maestrul René Florentinul.

— Oh! oh! 'şi ḑise princiul, prevederile mele erau juste 'mi pare şi chiar cred, că maestrul René nu prea e bine cu illustra sa protectrice.

In adevĕr regina era cu sprâncenile încruntate, şi tótă îmfăcişarea 'i trăda uă mare iritaţie.....

In fine, ea ridică capul şi privi pe René:

— Cum, ḑisse ea, nu ai plecat încă, miserabile? 'ţi am repetat cu tóte acestea că nu mai voiam a te vedea şi că te sfătuiam a te reîntórce în Italia...

— D-nă, se rugă Florentinul, în genuchi 'ţi cer gracie şi milă....

René îngenuchiase. Catherina ridică din umeri.

— Da ḑisse ea, şi când te voiŭ erta! veĭ asasina şi jefui într'un chip şi mai îngrozitor....

— Mĕ căesc... şi D-ḑeŭ 'mi e martor... gângăni Florentinu..

— Taci! miserabile!

Ah! d-nă, murmură René a cărui voce tremura, 'mi s'a furat féta.... şi décă Majestatea Vóstră 'mi refusă de acum înainte protecţiunea, ce 'mi va mai rĕmânea.

— Féta tea, ḑisse regina, se va găsi....

René exclamă de bucurie.

— D. de Coarase îmi a promis...

Acest nume făcu pe René sĕ păléscă.

— Ah! pentru-că, urmă regina, D. de Coarasse citesce mai bine în stele ca tine.

— Oh! făcu René, ce 'l coprinse un sentiment de gelosie.

— Vin'o, ḑisse regina, te voiŭ supune uneĭ încercărĭ.

Florentinul tressări.

— Căcĭ în fine, urmă Catherina, nu pot avea nicĭ uă amiciție pentru un despretuit otrăvitor. pentru un asa-

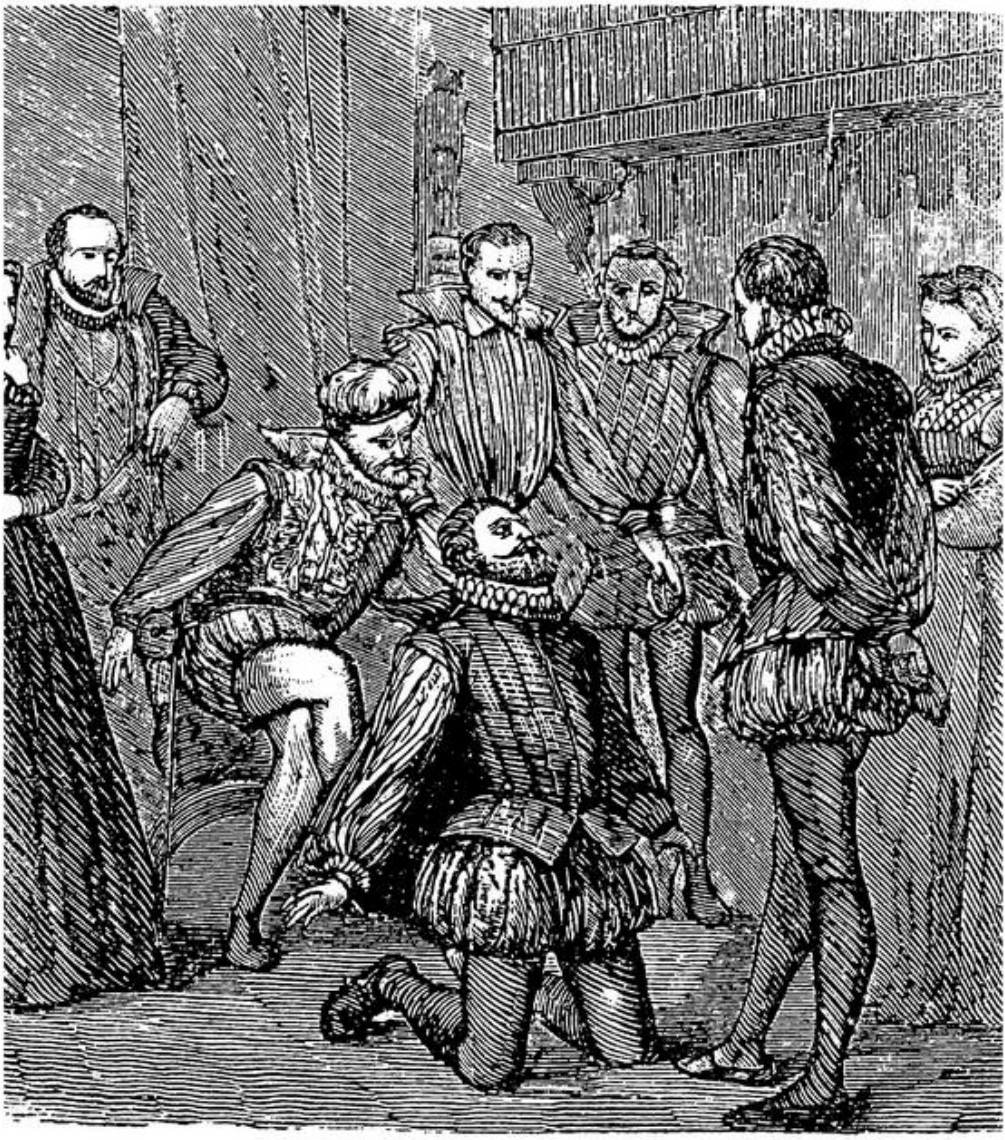

Si supunêndu-se uneĭ inspiraţiunĭ, el se aruncă la genuchiĭ luĭ Henric

sin asemenea ca tine; şi fiind-că te am scăpat, a fost numaĭ trebuinţa ce am avut de tine... căcĭ câte-uă-dată prediḑicerile télle se îndeplineaŭ...

René suspină cugetând că nu mai avea pe Godolhpin în puterea lui.

Regina reluă:

— Am priimit adĭ pe un messager ce'mĭ a adus ŭă mare noutate. Pentru-că erai fermecător, spune-mĭ dér de ee a fost vorba.

René păli. Cu tóte aeestea print'un acces de îndrăsnélă, se apropiă de feréstră, o deschise şi se prefacu că esaminéză steaua de séră ce apărea pe orizont.

Regina 'l urma cu privirea.

Dupĕ câte-va minute, René se întórse şi ḑisse:

— D-nă, nu ştiŭ ce mijloc întrebuinţéză acel sir de Coarasse, de care Majestatea Vóstră pare atât de mulţumită, pentru a ghici fiitorul şi trecutul. Eŭ, nu am de cât unul: de a citi în stele; şi de acésta pe când eram într'ŭă boltă a Châteletuluĭ am redevenit un om ordinar, neavênd nicĭ un mijloc supra-natural de a mai putea ghici. dér revĕḑênd stelele...

René avu un surîs.

— Sĕ vedem! ḑisse regina, ce e acea mare noutate ce am priimit?...

René rĕspunse cu linişce:

— Vi s'a comunicat apropiata sosire a unuĭ princiŭ.

Regina nu făcu nicĭ uă mişcare.

— Apoĭ? ḑisse ea.

— Acel princiŭ e acela al Navarreĭ.

— Bun!

— Si vine la Paris pentru a se căsători cu D-na Margareta.

— Prea bine! Imĭ veĭ putea spune de unde venea mesagerul?

— De la Nerac. Regina Jeanna se află acolo în acest moment.

Si René, cu ochiul fix asupra stelelor, avu îndrăsnéla de a adăoga:

— O vĕd în acest moment, preumblându-se în parcul castelului, şi vorbind cu un gentilhom ce nu cunosc... dér care ar putea fi...

Regina întrerupse pe René printr'uă isbucnire de rîs batjocoritor.

— Stelele 'şĭ rîd de tine, çisse ea, si tu îndrasnescĭ a'ţĭ rîde de suverana tea... Eşĭ, miserabile!

Si regina se ridică cu furie si arătă uşa luĭ René prin un gest atât de îngrozitor, în cât Florentinul eşi ca trăsnit şi maĭ înspăimântat cum nu era în ajun în presença instrumentelor de tortură ce trebuiaŭ a 'ĭ sfărâma ósele.

— Ah! drace, murmnră Nancy la urechia principiuluĭ, ostenéla d-neĭ Catherina a fost in zadar ca sc scótă pe protegeatul eĭ din ghiarele călâuluĭ. Ecă'l acum în disgraţie...

Dér Henric nu rĕspunse.

Repede ca fulgerul, el eşi afară din cameră, trecu coridorul alergând şi dispăru.

— Unde se duce el? exclamă cameriera mirată.

Principiul cunoscea acum tóte cotiturile Louvruluĭ tot atât de bine ca şi regina-mamă.

El descinse uă mică scară din patru în patru trepte, şi eşi din palat printr'uă portiţă ce respundea în strada Saint-Honoré.

Apoĭ începu sĕ alerge, coti colţul regaluluĭ edificiŭ şi ajunse pe malul rîuluĭ.

Acolo se prefăcu că se îndréptă spre pórta cea mare a Louvruluĭ, şi zări pe René ce eşia pe portiţa din partea rîuluĭ.

René era palid şi maĭ disperat ca un bărbat defunct care, întorcêndu-se din lumea cea-laltă, găsesce pe femmeia sea remăritată.

El mergea încet, întorcêndu'şĭ câte uă dată capul şi ridicând ochiĭ spre feréstra de la camera reginei-mame.

— Dobitocul! 'şĭ ḑisse Henric, el 'şĭ închipuesce că d-na Catherina 'l va rechema.

Mergênd ast-fel Florentinul se lovi de princiŭ.

— Eca! d-nu René, făcu Henric. Mĕ értă, mĭĭ de scuse, priveam cerul... Nóptea e întunacósă... nu vĕ vedém.

René recunoscu pe concurentul sĕŭ în preḑicere, şi el se cutremură de uă mânie aţiţată de gelosie.

El voi sĕ 'şĭ urmeze drumul; dér Henric 'ĭ luă mânile.

— Lasa-mĕ sĕ te felicit, ' ḑisse el cu un ton afectuos. Aĭ scăpat bine aḑĭ diminéţă... Am vĕḑut cât acel afurisit de Crillon...

—Sĕ nu maĭ vorbim de acésta, d-le de Coarasse, ḑisse Florentinul cu un aer posomorit.

— Aĭ dreptate, d-le René, viĭ de la Louvru?

— Da.

— Eŭ mĕ duc acum. Mĕ duc sĕ mĕ culc la vĕrul meŭ Pibrac. Dér D-ḑeul meŭ? cum estĭ de palid, d-le René!...

— Nu sunt prea sĕnătos....

Si René voi sĕ'şĭ urmeze drumul. Henric 'l reţinu, si mişcând capul ḑisse:

— Facĭ rĕŭ d-le René.

— Rĕŭ?

— Fără îndoială, estĭ fórte întristat....

— Am suferit mult erĭ şi aḑĭ diminéţă.

— Oh! ḑisse Henric, nu este acésta. Vi s'a întêmplat ceva rĕŭ pe la Louvru, şi, în loc de a 'mĭ încredinţa, în loc de a mĕ consulta, căcĭ în fine, sunt amicul d-téle....

— Domnule!

— Aşĭ! te am sfătuit în maĭ multe rîndurĭ şi déca mĕ ascultaĭ...

— Dér... 'ţĭ jur...

— Aide! ḑisse Henric cu un surîs pe jumĕtate batjo-

coritor, étă că uiţĭ că şi eŭ ca şi d-ta, citesc în stele.

— Eĭ bine, ḑisse el, te popresc de a'mĭ spune cea ce 'mĭ s'a întêmplat la Louvru.

— Ce spuĭ?

— Te popresc!...

— Ah! d-le René, sciĭ bine că n'am de cât a privi în palma mâneĭ d-télle...

René avu un moment de nelinisce; dĕr 'ĭ era atâta témă de a nu fi descoperit, el se temea atât ca se nu ĭ se cunóscă acea disgraciă la care nu se aşcepta în cât făcêndu-şĭ uă forciare întinse mâna.

Henric o luă, apoĭ duse pe Fiorentin sub un felinar.

— Oh! oh! ḑisse el de uă dată.

— Ce veḑĭ? făcu René ce se încercă de a da tonuluĭ un accent de batjocoră.

— Vĕd, respunse Henric, că regina te a isgonit de la dêńsa.

Florentinul scóse un ţipet şi se dete înapoĭ cu totul tremurând.

XLV

De sigur că Henric de Navarra avea un noroc orb în rolul de fermecător ce 'şĭ'l impusese.

René eşia de la regina şi 'lîntâlni la uă sută paşĭ de Louvru.

Princiul părea că vine de la otelul seŭ.

Si se arăta cu neputinţă ca el se cunóscă tóte celle petrecute între el şi regina prin mijlóce naturale.

Decĭ în ochiĭ luĭ René princiul era maĭ fermecător ca niciŭ dată.

Florentinul era omul ce nu putea fi suferit de Francia întrégă; insolent cu ceĭ slabĭ, timid, mângăitor, servil cu ceĭ tarĭ.

El ura pe Heeric şi era gelos de dênsul ; căcĭ regina printr'un cuvênt 'ĭ comunicase că ea ascultase pe jnnele bearnes remânênd fórte încântată de talentul lui.

Dér bearnesul 'ĭ dovedea superioritatea într'un chip atât de neaşceptat, că în interior el se simţea stăpânit şi chiar învins.

El trecu dér de uă dată de la furie la blândeţe, de la neîncredere la încredere, de la îndrăsnélă la témă.

— Eĭ bine, ḑisse el, silindu-se de a surîde, se admitem că aĭ ghicit.

— Poţĭ sĕ admiţĭ, căcĭ sunt sigur, ḑisse princiul.

— Fie!

— Eĭ bine?

— Déca regina m'a isgonit.. me aflu în disgraţiă.

— Intocmaĭ.

— Bun! ḑisse René; dér acéstă disgraţiă nu de e cât momentană.

— Hum! respunse Henric, écă ceva încă, ce nu pot spune fără a maĭ cugeta pucin.

— Cugetă, murmură Florentinul a căruĭ voce tremura.

Henric luă mâna Florentinuluĭ, o esamină din noŭ şi privi érașĭ stelele.

— D-le René 'ĭ ḑisse el, vĕd influenţĭ contrariĭ care 'şĭ dispută sórta d-télle.

— Aud? făcu René;

— Aĭ un inemic, crâncen ce se va lupta din tóte puterile luĭ pentre a te împedica se maĭ reintri în gracia regineĭ.

— Si acel inemic, care e?

— Acela estĭ d-ta, ḑisse Henric.

— Eŭ! eŭ! ḑicea parfumorul uimit

— D-ta d-le René.

— Dér.. glumeşcĭ... nu e aşa...

— Nu, căcĭ mĕ espllc. Ast-fel te veĭ întórce la d-ta şi

primul lucru va fi de a scrie reginei uă lungă scrisóre de scuze şi certări. Spune, nu e aşa?

— Este adevĕrat. Mĕ gândém la acésta.

— Mâne, veĭ veni a rătăci împrejurul Louvrului, şi te veĭ încerca de a te sfia în drumul reginei când ea va eşi.

— Dér...

— In ḑilele următóre, veĭ face assemenea... şi regina în loc de a prinde milă, te va urî, şi curtesaniĭ ce aŭ rîs de d-ta aḑĭ diminéţă, şi carĭ tremură astă-séră sciindu-te afară din Châtelet, curtisaniĭ vor reîncepe a rîde într'un mod şi maĭ plăcut.

— Oh! dér cu tóte acestea...

— Eca! d-le René, ḑisse Henric cu un aşa accent de bunătate în cât René 'l creḑu, înnainte de'aţĭ da un consiliŭ, voesc sĕ 'ţĭ dovedesc că sunt amicul d-tale. Sciam fórte bine că d-ta aĭ fost acella ce aĭ assasinat pe burgesul Loriont..

— Domnule?...

— St! acésta e între noĭ. Sciam bine că Gascarille, căruia 'ĭ se promisesse douĕ sute scuḑĭ de aur şi greşala la spînḑurare...

— Dér.. tacĭ! făcu René cu spaimă.

— Nu avea témă, suntem singurĭ.. Sciam tóte acestea, şi déca aḑĭ diminéţă spuném numaĭ un cuvênt regelui, Gascarille n'ar fi fost interogat dér aĭ fi fost trimes înnaintea Parlamentului.

Déca nu am spus nimic, a fost amiciţia ce am pentru d ta; aşa e?

— Da, gângăni René ce începea a crede că princiul avea sympatiă pentru dênsul.

— Decĭ, déca 'ţĭ daŭ uă piraţă, ea e din animă..

— Eĭ bine, sĕ 'ţĭ vedem ce mĕ sfătuescĭ.

— Eca: fă pe mortul câte va ḑille. Dute în provicie prin vecinătăţile Parisului, séŭ mulţumesce-te de a te închide în prăvălie dupĕ podul Saint-Michel,

— Dér pentru ce?

— Ast-fel, toţĭ acestĭ seigneurĭ se bucură de réua d-télle întêmplare, nevĕdêndu-te, vor fi neliniscitĭ: René, 'şĭ vor ḑice eĭ, a fost trimes de sigur în verĭ uă missiune de regina. La reîntórcerea luĭ, vaĭ de noĭ! el va fi sĕlbatec.

— Eĭ drace! întrerupse René, ce idee 'mĭ daĭ d-ta.

—Uă bună idee, domnule René; şi esentialul pentru d-ta, este că încă nu se scie că estĭ disgraţiat, şi ce e maĭ mult că regina nu se va lăuda că v'a gonit. Dómna Catherina are obiceiŭ de a 'şĭ spăla rufele murdare, în familie.

— Dér... murmură parfumorul, décă regina nu mĕ va maĭ vedea... sigur că ea mĕ va uita.

— Din contră, décă nu te va maĭ vedea, mânia 'ĭ va trece; apoĭ dupe ură, va fi apucată de un sentiment de orgoliŭ bizar. Ea se va înspăimânta că aĭ priimit cu aşa sânge rece, disgraţia sea, şi va trimite sĕ te caute... Acum înţelegĭ?

— Da. Dér gândescĭ d-ta că lucrurile vor merge ast-fel.

— Oh! sunt sigur.

— Si cât timp va dura disgracia eĭ?

— Cam vre-o opt ḑille. In timpul acesta eŭ 'ţĭ voiŭ face tóte recomandaţiunile.

— Heĭ! făcu Florentinul care privi pe tênĕrul om cu neîncredere.

— Ah! reasigură-te, ḑisse Henric rîḑênd, eŭ nu am cugetul de a te suplini pentru eternitate. Dupe ce voiŭ face pe preḑicĕtorul câte-va ḑille, pe lângă dómna Catherina, mĕ voiŭ retrage... şi voiŭ dispărea...

— Unde o sĕ te ducĭ?

— Mĕ voiŭ întórce în Navarra. Aşa dér nu avea nicĭ uă témă. Sunt numaĭ un amator de preḑicerĭ, şi nu consult astrele, de cât pentru plăcerea mea, şi 'ţĭ voiŭ face

şi serviciul de a împedica şi pe un altul cu assemenea talent, de a 'ţĭ lua locul...

— Domnule de Coarasse, întrerupse parfumorul care începea a avea uă credinţă órbă în cuvintele princiuluĭ, sciĭ că mi s'a furat féta?..

— Da, sciŭ Regina chiar m'a întrebat asupra acestuĭ subiect.

— Si ce 'ĭ s'a preḑis?

— Că se va găssi féta d-télle.

— Când?

— Nu 'ĭ am putut precisa timpul.

— Si... acest... gentilhom?

— Ea nu 'l va lua de sociŭ. Dér, adio, domnule René, şi urméză consiliul meŭ... căcĭ 'ţĭ va fi bine.

Henric se grăbi de a părăsi pe René, care fără nicĭ uă îndoială, vroia sĕ scie multe lucrurĭ încă, şi intră în Louvru prin portiţa despre malul apeĭ, pe unde intra drept la regina.

Dómna Catherina 'l ascepta cu mare nerăbdare.

Henric s'a păzit de aĭ spune că întêlnisse pe René; şi luă din contră, uă mină curiósă de a vedea pe regina singură, şi 'ĭ ḑisse:

— Cred, dómnă, că stelele 'şĭ aŭ rîs de mine, căcĭ 'mĭ spun nisce straniĭ lucrurĭ...

— Ce aĭ ḑis? făcu regina.

— Póte nu vroesce sĕ mĕ iniţieze în mysterile politiceĭ.

— Dér, ce 'tĭ aŭ spus, domnule de Coarasse? întrebă regina neliniscită.

— Dómnă, reluă Henric, vĕ rog puneţĭ pe acéstă mésă scrisórea monseigneuruluĭ ducele d'Alençon şi de a o aşeḑa închisă.

— Et'o.

— Acum, daţi-mĭ mâna dréptă.

— Et'o.

— Si puneţĭ mâna stângă pe scrisóre.

Pe când se esecuta acestea de dómna Catherina care ajunsese fórte superstițiósă, princiul se gândea:

— Nicĭ uă dată în viața eĭ, nu 'mĭ va erta acestea, când 'ĭ voiŭ fi ginere, și când va afla că fermecătorul eĭ n'a fost altul de cât princiul de Navarra... Dér... ce 'mĭ pasă... sĕ urmez.

El luă mâna dréptă a reginei; care pe cea altă, o ținea lipită pe scrisórea ducelui d'Alençon; apoĭ luă din noŭ flaconul cu cernélă sympatică.

—Dómnă, ḑisse el atuncĭ, punênd flaconul în flacăra luminăreĭ, d. duce d'Alençon, a pus uă bună cursă, căcĭ a arestat pe marquisul de Bellefond, pe sirele de Barbedienne și pe sirele de Beauchamp, carĭ sunt nisce gentilhomĭ agerĭ și periculoșĭ.

— Si sunt sigură, ḑisse regina, că parlamentul de Poitiers va condamna pe acești gentilhomĭ cu decapitarea.

— Da, d-nă. Dér...

Henric păru că cugetă.

— Gândescĭ d-ta dér, ḑisse regina, că arestarea parlamentuluĭ nu va fi executată?

— Va fi esecutată numaĭ pentru marquisul de Bellefond...

— Pentru ce, și nu pentru ceĭ alțĭ duoĭ?

— Pentru că numaĭ sunt în puterea d-luĭ duce d'Alençon, și prin urmare în al parlamentuluĭ de Poitiers.

Regina scóse un strigăt de spaimă.

Henric urmă cu seriositate:

Eŭ nu am vĕḑut nicĭ uă dată pe sirele de Barbedienne, cum nicĭ pe nepotul sĕŭ, și cu tóte acestea 'ĭ vĕd în acest moment...

Henric privi érășĭ prin flacon, și regina creḑu într'adevĕr că el vede pe ceĭ duoĭ huguenoțĭ.

Princiul urmă:

— Sirele, de Barbedienne este un bătrân, ér sirele de Beauchamp un tênĕr. Eĭ sunt puși într'uă închisóre,

în vêrful unuĭ turn al castelului d'Angers. Imprejurul turnului se întind nisce grădinĭ. E nópte... uă nópte întunecósă şi fără stele... Prisonieriĭ sunt fără lumină, şi e imposibil de a vedea curat pe acela care e culcat pe pat. Dér aud un fel de sgomot de ruptură de cârpe. Cred că 'şĭ sfâşie ciarşafurile pentru a face fâşiĭ.

— Si cel alt?

— Cel alt este aprópe de feréstra închisoreĭ. Acéstă feréstră este garnisită cu duoĕ bare de fer. Sirele de Barbedienne, pe când nepotul sĕŭ face uă lungă funie din acele fâşiĭ de pânză, el pilesce acelle bare...

— Dupe acésta? dupe acésta? ḑisse regina cu óre care nerăbdare.

Princiul avea ochiul fix asupra flaconuluĭ, unde tótă acea scenă părea că se reflectéză, şi părea că 'şĭ aplécă urechia pentru a auḑi acel sgomot depărtat şi perceptibil numaĭ pentru el însuşĭ.

— Dupe acésta! ḑisse el, aud uă şuerătură de fluerat depărtat, apoĭ strigătul uneĭ pasĕre nocturne... a uneĭ cucuvele. Este un om care imită acest strigăt, acéstă cucuvea este un frumos cavaler care se plimbă prin grădina castelului, nu pot sĕ ĭ vĕd trăsurile feţeĭ, căcĭ e mascat.

— Ah! făcu regina.

— Sirele de Barbedienne, a terminat cu pilirea férelor şi lăsă sĕ atârne pe feréstra turnuluĭ fâşia cea lungă formată din cârpele ciarşafelor.

— Adevĕrăt?

— Dér e uă santinelă dedesubtul turnuluĭ.

— Ea va da cel pucin alarma! făcu regina îngrijată.

— N'are timp. Omul mascat se apropie încet... prin umbră... santinela pirotéză... Omul mascat înaintéză; vĕd strălucindu'ĭ pumnalul... aud un strigăt înăbuşit... soldatul cade lovit de mórte.

Henric părea că vede atât de bine acéstă scenă prin flaconul cu cernélă sympatică, în cât regina terminase prin a se crede la Angers, şi că ea se transportase cu gândirea chiar în grădina unde santinela fusesse lovită cu pumnalul.

— Dupe acésta? ḑisse ea.

— Omul mascat, urmă Henric, atârnă de acea funie un mic pachet, care se urcă repede în turn, în acel pachet este uă scară de frânghie.

— Eĭ vroesc sĕ fugă?

— Da, dómnă. Cel maĭ june, descinde ântêiŭ. Scara se balanseză şi osciléză, dér ea e solid atârnată şi tênĕrul atinge pământul. Bĕtrânul étăl că descinde acum... Amênduoĭ, precedaţĭ si conduşĭ de omul mascat, traversez grădina alergênd şi escaladând zidul... Iĭ vĕd sărind într'uă stradelă strimtă. Acolo sunt treĭ caĭ înşelaţĭ şi legaţĭ de grila uneĭ case. Câteşĭ treĭ săr pe seĭ... Dér se despărţesc: omul mascat o ia la drépta, ceĭ-alţĭ duoĭ prisonieriĭ, la stânga. Aud galopul cailor, murmură Henric, dér numaĭ vĕd nimic.

Si princiul se prefécu că e obosit, şi se lăsă sĕ cadă ca sdrobit pe un scaun.

— Oh! domnule de Coarasse, strigă regina, maĭ făţĭ uă forţare, te rog, şi veḑĭ unde merg.

Henric luă mâna regineĭ din noŭ, şi apropiă iarăşĭ flaconul de lumînare. Dér în acel moment se auḑi un mare sgomot în anticameră.

— Opresce-te! ḑisse regina.

Pagiul Raoul, ridică perdeaua şi d. de Nancey intră.

— Ce este Nancey? întrebă regina fórte iritată de a fi turburată in experienţele sélle de fermecătoriĭ.

— Dómnă, un mesager al monseigneuruluĭ ducelui d'Alençon.

— Un mesager! esclamă regina.

— El a descălecat dupe cal, chiar în momentul acesta. Si este purtătorul unei scrisori.

Regina privi pe Henric.

— Ah! ḑisse ea, am să vĕd acum, dĕcă nu te-aĭ încelat, domnule de Coarasse. Fă să intre acest mesager, Nancey.

— Intră, gentilhomul meŭ, strigă junele oficer.

Regina vĕḑu apărând pe pragul oratoriuluĭ, un om a-

Ea înaintă spre dómna Catherina, care descinse îndată celle d'âncĕiŭ trepte.

coperit de praf şi care părea sdrobit de ostenélă.

El întinse Catherineĭ, dupe ce se înclină respectuos, uă scrisóre cu armele ducelui d'Alençon şi legată cu un fir de mĕtase albastră.

Regina o luă, rupse firul, sfărâmă pecetia, desfăcu plicul, şi la cel d'ântêiŭ cuvênt ce citi, scóse un ţipĕt.

Apoĭ întinse acea scrisóre, pretinsului sir de Coarasse care o citi cu uă linisce perfectă:

»Dómnă regină mamă.

„Duoĭ dintre prisonieriĭ meĭ, bĕtrânul sir de Barbe-»dienne, şi sirele de Beauchamp nepotul sĕŭ, aŭ fugit »astă-nópte. Santinela a fost omorîtă. Totul conchide că acéstă evadare, care n'a fost aflată de cât astă-ḑĭ di-„minéţă, s'a petrecut între nouĕ şi ḑece ore séra."

„Imĭ bănuesc, că acestĭ duoi fugarĭ aŭ luat drumul „Parisuluĭ. Vĕ înscliinţez dér de îndată pentru ca sĕ 'ĭ „arestaţĭ décă va fi cu putinţă."

Henric privi pe Catherina.

— Eĭ bine, d-nă, ḑisse el, ce gândescĭ d-ta de acésta?

Regina nu rĕspunse nimic, dér ḑisse luĭ Nancey:

— Eşĭ, Nancey, condu pe acest gentilhom, si lasă-mĕ singură cu d. de Coarasse, dér fiĭ gata de a te sui pe cal când 'ţĭ voiŭ spune.

Nancey se înclină şi eşi cu mesagerul. Atuncĭ Catherina ḑisse luĭ Henric,

— Trebue cu orĭ ce preţ, domnule de Coarasse, ca sĕ găsescĭ pe aceĭ duoĭ gentilhomĭ.

— Ah! dómnă, ḑisse Henric, nu pot rĕspunde de acésta.

— Pentru ce?

— Pentrr că aŭ duoĕ-spre-ḑece séŭ cincĭ-spre-ḑece ore de drum... şi décă vor atinge frontiera, numaĭ e sciinţa mea care póte sĕ 'ĭ aresteze.

— Dér, cu tóte acestea...

— Cu tóte acestea, pot se spun drumul care aŭ urmat, cred că este destul şi acésta 'mĭ pare...

— Sĕ vedem!

Henric se uită din noŭ în flacon.

— Ah! strigă el tot d'o dată, 'ĭ vĕd, şi e bizar...

— Unde sunt eĭ? întrebă cu vioiciune Catherina.

— Eĭ sunt călărĭ la pórta unuĭ han. Golesc un pahar de vin fără sĕ părăséscă şelile.

— Ah!... Si acest han.

— Este într'uă ţéră care 'mĭ e necunoscută, dér flaconul tremură în mâna mea, şi asta e un semn că sunt departe de Paris... Afară de acésta... asceptaţĭ... am citit uă firmă d'asupra porţeĭ:

La regele Francisc I.

— Sunt la Charenton! strigă regina.

— Nu sciŭ, dér strada e cu un suişiŭ şi se cobóră spre un rîŭ.

— Aşa este.

— Cel maĭ bĕtrân pronunciă numele de Lyon, urmă Henric; şi dă un scud hangiuluĭ. Si acest scud e bizar, este un scud din Bearn. Are efigia reposatuluĭ rege Antoine de Bourbon şi el, e chiar însemnat cu uă cruce. Etăĭ că plec... Aud încă galopul, dér nu 'ĭ maĭ vĕd.

Henric îngrijea ca fie care gest ce făcea, sĕ fiă însoţit de câte uă strâmbătură de ostenélă.

— Ah! ḑisse el, 'ĭ revĕd... eĭ sunt într'un oraş, pe malul unuĭ rîŭ... descind într'un alt han şi cer sĕ se culce.

Regina lovi într'un timbru.

— E Melun, ḑisse ea, se culc la Melun. Acum vor putea fi ajunşĭ.

La sgomotul timbruluĭ, d. de Nancey se grăbi de a alerga.

— Nancy, ḑisse regina, sĕ te urcĭ pe cal cu treĭ-ḑecĭ gardĭ de aĭ regeluĭ, şi 'ĭ veĭ conduce maĭ întêiŭ la Charenton, unde veĭ întreba la hanul numit al *regeluĭ Francisc I*, décă n'a vĕḑut trecênd duoĭ gentilhomĭ, un tênĕr şi un bĕtrân... carĭ păreaŭ a veni de departe. Séŭ maĭ bine ia cu d-ta pe mesagerul d-luĭ d'Alençon că el va cunósce pe fugitivĭ.

— Bine, dómnă, ḑisse d. de Nancey.

— Apoĭ tu 'mĭ veĭ retrimite pe acest nenorocit gentilhom, orĭ cât de obosit ar fi.

— Si eŭ unde mĕ voiŭ maĭ duce ?

— La Melun, împreună cu ceĭ treĭ-ḑecĭ garḑĭ, dér în fuga cea maĭ mare, tu o sĕ ajungĭ la meḑiul nopţeĭ, şi veĭ sfârşi prin a căta prin tóte hanurile, până ce veĭ da de ceĭ duoĭ fugitivĭ, pe care mi'ĭ veĭ aduce cu mânile şi picerile legate.

— Prea bine, dómnă.

D. de Nancey se înclină şi eşi.

Henric se lăsase sĕ cadă pe un scaun, ca un om prea obosit.

— Ah! dómnă, murmură el, plâng prea mult pe aceia carĭ fac pe fermecătorĭ de meşteşug. Eŭ sunt mult maĭ ostenit, mult maĭ slab, de cât cum aşĭ fi făcut duoĕ-ḑecĭ leghe călare.

— Eĭ bine, domnule de Coarasse, ḑisse regina, am sĕ te recompensez.

Princiul privi pe Catherina cu spaimă.

— Te invit la cină.

— Ah! dómnă.

— Nu la mine însă, ci la dómna Margareta.

Henric avu uă bătae de animă fórte simpatică.

— Si, adăogă regina, 'ţĭ voiŭ fi recunoscătóre, déca te veĭ duce la princesa de aĭ anuncia că te urmez.

Regina chemă pe camerieră pentru a o arangea, şi Henric tot palpitând de bucurie se duse la dómna Margareta.

In drum, el întêlni pe Nancy.

Nancy 'ĭ arătă micĭ sĕĭ dinţĭ albĭ prin un surls, şi 'ĭ ḑisse :

— Sciĭ d-tea, sĕrmanul meŭ amic, că, regina are sĕ 'ţĭ propună locul luĭ René. Eŭ am auḑit şi vĕḑut tot.

— Ah! făcu Henic.

— Si aĭ face bine de aĭ primi.

— Peutru ce?

— Pentru-că, rĕspunse subreta cu un surîs plin de vicleníe, veĭ avea locuinţa d-télle în Louvru, şi că în ñecare séră nu te veĭ maĭ duce pe plóe, prin frig şi prin noroiŭ...

Vorbind ea ăst-fel, deschise uşa coridoruluĭ şi împinse pe princiŭ la genuchiĭ dómneĭ Margareta, care se sculasse roşindu-se.

XLVI

Am uitat de cât-va timp, pe vechia nóstră cunoscinţă. Amaury de Noë, pe acel sceptic cu mustaţa blondă, ochiĭ albaştri şi cu rîsul vesel; şi e timpul de a reveni la dênsul. Noë incepuse de aşĭ rîde de amorul regaluluĭ sĕŭ amic pentru dómna Corisandra şi de a depărta cu orĭ ce preciŭ simpatia ce avea acésta pentru Henric de Navarra.

Apóĭ a atras atenţiunea şi a frumóseĭ argintărese care în urma scrisoreĭ Corisandreĭ începuse aşĭ rîde de princiŭ, maĭ ales de când începuse sub numele de sir de Coarasse a face curte dómneĭ Margareta de Francia, fiitórea luĭ socie.

Tóte afecţiunile acestea însă care le dobândise, nu împedica nicĭ de cum pe amicul nostru Noë de a nu deveni amorezat de Paola şi de a face ochĭ dulcĭ frumóseĭ Myette, nepóta compatriotuluĭ Malican Bearnesul.

De treĭ ḑille, Henric şi Noë abia se vĕḑuseră,

Apoĭ d-na Catherina care 'şĭ pusese în cap de a consulta pe sirele de Coarasse şi de aĭ constata sciinţa sea în preḑicerĭ, numaĭ permise princiuluĭ de cât de a petrece cea maĭ mare parte a ḑilelor la Louvru.

In fine, Noë avea multe alte lucrurĭ de făcut de cât a'şĭ perde timpul sĕ ascepte pe regalul sĕŭ amic, în hanul maestruluĭ Lestacade din strada Saint-Jaques.

El intra în tóte ḑilele în oraşiŭ, dér uita sĕ se ducă sĕ ia nouvele de princiŭ. Amorul contribuise pentru un moment pênĕ a separa pe aceştĭ duoĭ amicĭ.

Pentru a înţelege maĭ bine existenţa cea bizară a luĭ Noë, este necesarlŭ de a ne transporta în satul Chaillot, la onesta mătuşe a luĭ Guilaume Verconsin, calfa nenorocituluĭ giuvaergiŭ Samuel Loriot.

Guillaume oferise dupĕ cum ne aducem aminte, locuinţa mătuşeĭ sélle cellor duoĭ tinerĭ, dér nu pentru dênşiĭ, ci pentru Paola.

Princiul priimise, dér cu uă simplă condiţiune.

Acéstă condiţiune consistă, ca lucrătorul sĕ nu vorbéscă nicĭ un cuvênt Paoleĭ, despre argintărésa şi cârciuma luĭ Malican, nu maĭ pucin de a nu comunica nicĭ luĭ Sarah şi Myetteĭ, că mătuşa sea da un asil fiiceĭ luĭ René Florentinul.

Guillaume Verconsin era de natura ómenilor celor maĭ discreţĭ, el promise dér, şi 'şĭ ţinu promisiunea.

Aşa dér, cu treĭ ḑille maĭ înainte de punerea în libertate a parfumoruluĭ reginei, pe când Henric descăleca la pórta Montmartre, Paola descindea dupe cal şi Noë o conducea la Chaillot.

Mătuşa luĭ Verconsin, locuia în apropierea uneĭ monastirĭ, uă frumósă casă, încongjurată de uă mică grădină si precedată de uă curte în care vegeta un doge trândav.

Casa era nouĕ, şi grădina era plantata cu frumoşĭ arborĭ fructiferĭ.

Mătuşa luĭ Verconsin uă veche damă a Halleĭ, se retrăsesse din comerciŭ cu opt sute bore venit, care sumă pentru uă neînsemnată burgesă, juca rol de uă avere.

Ea avea şése-ḑecĭ anĭ, uu poseda altă rudă de cât pe Verconsin, prin urmare acest din urmă, era moscenitorul eĭ în perspectivă.

Afecţiunea sĕrmaneĭ femeĭ pentru moscenitorul eĭ, era fără marginĭ, şi era capabilă de aĭ da chiar trăind, tot

ajutorul eĭ, déca el ar fi stăruit. Dér lucrătorul era un onest băiat şi desinteresat, şi care lucru cam rar; el se ruga în tot d'auna de a 'ĭ lungi ḑillele mătuşeĭ sélle.

Noë şi Paola găsiră pe Guillaume pe pragul uşeĭ.

El 'ĭ ascepta şi improvisase pentru mătuşa sea, uă prea frumóşă istorie.

El istorisise mătuşeĭ sélle, că Paola era fiica unuĭ gentilhom care refusa de a o da în căsătorie dupe Noë, şi că acest din urmă pentru a nu îmbrăcişa religiunea părinteluĭ feteĭ cate 'ĭ o impunea. Dupe Guillaume, Paola a urmat pe fidanţatul eĭ pentru că nu vroia sĕ scie de religiunea ce o avea el.

Noë, ḑicea el, a scris regeluĭ şi papeĭ de a obţine unirea lor, fără ca sĕ maĭ fie trebuinţă de consimţimêntul părinţilor eĭ.

Acéstă mică fabulă pe care Guillaume nu o repetase de cât dupe instrucţiunile ce primise de la Noë, a produs tot efectul sĕŭ către buna femeiă.

Ea a înţeles necesitatea de a acoperi pe tênĕra fétă cu cel maĭ mare myster, şi a'ĭ prepara uă frumóşă locuinţă în primul etagiŭ al caseĭ sélle.

Noë dupĕ ce a instalat pe Paola, petrecu tótă ḑiua lêngă dênsa şi nu plecă de cât spre seră, când 'ĭ promise de a reveni a duoa ḑi fórte de vreme.

A duoa ḑi, într'adevĕr, el fu înainte de prânz în satul Chaillot.

Dupe cum ne aducem aminte, era în nópţea precedentă când Noë cu princiul se hotărâseră, că décă Godolphin va vroi sĕ priméscă a locui lângă Paola, sĕ 'l aducă şi pe dênsul la mătuşa luĭ Verconsin.

Se scie ce se întêmplase cu promisiunea ce o făcu somnambulul, şi ne aducem aminte că în momentul când Noë 'l conducea pe cal, el ridică pucin fulardul care 'ĭ acoperea ochiĭ, şi cu tótă obscuritatea, recunoscu zidurile Louvruluĭ.

Noë galopă pênë la intrarea luĭ Chaillot, apoĭ 'şĭ opri repede calul şi ajută pe Godolphin së se cobóre.

— Poţĭ së 'ţĭ scoţĭ fulardul 'ĭ ḑisse el. Somnambulul în tot timpul mergereĭ a privit drumul, şi a recunoscut fórte bine calea care o urmase.

— Afară de acésta în momentul când Noë 'ĭ permise şë véḑă, amênduoĭ se găséü în mijlocul unuĭ câmp înconjurat de zid prin treĭ părţĭ.

La acéstă oră târḑie, tótă lumea dormea la Chaillot, luĭ Noe 'ĭ era fórte lesne de a omorâ pe debilul sëü prisonier fără ca nimenĭ së alerge în ajutorul sëü. dér el nu făcu acésta, ci se mulţumi numaĭ de a ḑice luĭ Godolphin.

— Junele meü amic, maĭ înainte de a merge maĭ departe, doresc së am cu d-tea pucină explicaţiune.

Tênërul om tremura şi 'şĭ închipuia că gâdele luĭ, avea óre-care planurĭ sinistre.

Noe 'ĭ puse mâna pe umerĭ.

— Observă, 'ĭ ḑise el că e maĭ târḑiü de meḑiul nopţeĭ, că suntem într'un loc isolat, şi că aşĭ putea së 'ţĭ sfărâm creerĭĭ cu uă lovitură de pistol, fără ca cine-va së se preocupe.

— Oh! murmură Godolphin cu gróză, sciü bine că nu maĭ adus aci de câţ pentru a më asasina.

— Te înceläĭ, 'ţĭ am promis din contră, de a te conduce lêngă Paola, şi 'ţĭ promit în schimb, de a rëmânea liniscit lêngă dênsa, şi de a nu căuta së o părăsescĭ.

— O iubesc... îngână Godolphin.

— Este chiar pentru acésta, scumpul meü domnule Godolphin, că vroesc, că maĭ înainte de a merge maĭ departe së am uă esplicaţiune cu d-tea.

— Vë ascult, domnule, ḑisse tênërul om tot tremurând.

— Iubeścĭ pe Paola ?

— Oh! da o iubesc.

— Si... ea ?

Godolphin 'şĭ aplecă fruntea şi păstră uă tăcere sĕlbatecă.

— Eŭ, urmă Noë, sciŭ că ea nu te iubesce, şi acésta pentru duoë motive.

Godolphin tresări.

— Cel d'ântêiŭ, este că aĭ fost spionul şi gâdele eĭ.

— Eram sub dominaţiunea luĭ René... şi apoĭ ?

— Apoĭ, pentru că o iubeaĭ, eraĭ prea gelos, nu este aşa ?

— Póte...

— Al duoilea motif este maĭ simplu încă. Paola nu te iubesce, pentru că mĕ iubesce pe mine.

Noë pronunciă aceste cuvinte cu un fel de orgoliŭ.

Godolphin era palid, dér nu scóse nicĭ un cuvênt.

— Inţelegĭ bine, urmă Noë, că décă iubescĭ pe Paola, estĭ destul de satisfăcut de a fi lêngă ea, în loc de a putreḑi într'uă pimniţă.

— Oh ! da...

— Dér maĭ înţelegĭ ânsĕ, că décă 'ţĭ veĭ maĭ permite sĕ facĭ scene de gelosie ca pe podul Saint-Michel o sĕ mĕ forciezĭ sĕ te bag iarăşĭ în pimniţă unde aĭ fost.

— Domnule, murmură Godolphin, nu cer de cât sĕ vĕd pe Paola... sciŭ bine că ea nu mĕ iubesce... şi că .. ea vĕ iubesce...

— Bine ! Ideia tea 'mĭ place.

Somnambulul respiră.

— Jură-mĭ dér, adăogă Noë, că veĭ juca în conştiinţă rolul ce am sĕ 'ţĭ impun.

— Ce rol ?

— Că estĭ fratele Paoleĭ şi că Paola este fiica unu huguenot.

Noë explică atuncĭ luĭ Godolphin ceia ce trebuia sĕ fie în ochiĭ mătuşeĭ luĭ Vercosin şi Godolphin promise că va fi esact.

Ast-fel fu introdus somnambulul la Chaillot.

Noë descrisesse deja Paoleĭ, ridicarea luĭ Godolphin, şi când acésta 'l întrebă coprinsă fiind de uă vagă fricâ pentru ce o constrângea se trăiască din noŭ cu uă fiinţă ce o despreţuia, el 'ĭ rĕspunse:

— Frumósa mea, într'uă ḑi séŭ într'alta Godolphin ne va scăpa. Se va întórce pe podul Saint-Michel de a te găsi, şi va cădea prin urmare în mânile tatăluĭ d-télle, afară de acésta, tatăl d-télle prin ajutorul luĭ Godolphin, te va găsi, şi vom fi prin urmare separaţĭ unul de altul.

Acest reson era destul de bun, cu tóte acestea Noe maĭ adăogă încă unul.

— Scumpa mea amică, ḑisse el, pentru că tatăl d-télle trăgea multe revelaţiunĭ din somnul luĭ Godolphin, vom face şi noĭ ca şi el, ceia ce ne va permite de a veghea asupra fericireĭ nóstre cu maĭ multă prudenţă căcĭ nicĭ sĕ te înduoescĭ că d-na Catherina nu va rĕsturna cerul şi pământul pentru ca sĕ ne găséscă.

— Oh! nicĭ o dată! strigă Paola, nu vroesc nicĭ uă dată sĕ mĕ maĭ întorc la tatăl meŭ, şi sĕ mĕ despart de d-tea.

. . . . . .

Noe petrecu tótă ḑiua de a duoa ḑi lângă Paola, şi chiar ḑiua următóre.

Dér a treia ḑi, companionul princiuluĭ de Navarra încercă un fel de lasitudine vagă ca cum ar fi simţit trebuinţa de a se întórce la Paris;

— Scumpa mea amică, disse el ficeĭ luĭ René, étă douĕ lungĭ ḑille de când nu am vĕḑut pe amicul meŭ sir de Coarasse, şi veĭ gássi fórt natural cred, ca se mĕ duc sĕ 'l găssesc.

— Când o sĕ te întorcĭ? întrebă tênĕra féta.

— Mâne.

— De vreme?

— Cred că n'o să pretinzĭ ca să viŭ când s'o crăpa la ziuă.

— Nu.

— Atunci ascéptă-mĕ la dejun.

Noe îmbrăcişă pe Paola şi plecă în micul trap al caluluĭ, ca un om care are să facă uă mare călătorie.

Pênă la óre care depărtare de Chaillot, Noe se maĭ gândi la Paola.

Dér îndată ce intră pe bariera Parisuluĭ, privi Seina, şi în depărtare zări Louvrul.

Atunci, încercă uă uşóre tresăritură.

— E curios, 'şĭ zisse el, vĕd că simt óre care plăcere a mĕ întórce la Paris, şi pentru ce asta?

Acéstă cestiune, care Noe 'şĭ o adresă fórte naiv 'ĭ păru de o cam dată fórte greŭ de a o resolva. Si 'şĭ urmă drumul privind mereŭ zidurile Louvruluĭ.

— Pe credinţa mea! da, reluă el, dupĕ ce medită câtva timp, sunt fórte mulţumit că mĕ întorc la Paris. Dér pentru ce?

Acest *pentru ce* care 'l căuta, conduse pe gentilhomul bearnes pênă la jumĕtatea drumuluĭ Louvruluĭ.

Ajuns acolo, 'şĭ lovi fruntea.

— Pre legea mea, murmură el, 'mĭ pare că înţeleg resonul care mĕ face să părăsesc Chaillot cu aşa plăcere! Henric 'mĭ a zis într'uă séră că amorul este uă ţéră încântătóre când întâmpinĭ diferite obstacole pe drumul ce parcurgĭ la dênsu.

Si Noe dete uă uşóră lovitură de pintenĭ caluluĭ şi 'şĭ urmă ast-fel monologul sĕŭ.

— Paola e în adevĕr uă prea frumósă fétă dér 'mĭ părea şi maĭ frumósă când trebuia să suiŭ uă scară de mătase, cu riscul de a 'mĭ frânge gâtul séŭ cel pucin de a mĕ înneca.... De când e în puterea mea, şi de când nu maĭ am a mĕ teme de pumnalul luĭ René şi

spionarea luĭ Godolphin, ea 'mĭ pare maĭ puciu seducĕtóre . . . Şi acésta e straniŭ! . . .

Vorbindu-şĭ ast-fel, Noe trecu pe lângă Louvru şi cugĕtă a se informa décă regalul sĕŭ amic se afla acollo: probă evidentă că nu îmvelişul Louvruluĭ 'l făcea sĕ'ĭ bată anima.

Dér, când ajunse pe piaţa pe care se afla umila cârciumă a bearnesuluĭ Malican, anima sea reîncepu a palpita.

In acelaş timp calul sĕŭ se popri.

— Bun! murmură Noe surîdênd, 'mĭ pare că animalele aŭ maĭ mult spirit ca ómeniĭ. Acésta e învederat... Eŭ nu sciam unde mergeam, dér calul meŭ o scia! . . .

Noe descălecă la uşa cârciumeĭ luĭ Malican.

Frumósa Myeta se afla pe prag.

Bătaia de animă a luĭ Noe cresŏu, cu tóte că Noe se îngriji a 'şĭ rĕsuci mustaţa cea blondă cu un aer linişcit.

— Bună-ḑiua, mica mea, ḑise Noe.

— Bună-ḑiua d-le de Noe, rĕspunse Myetta roşindu-se.

Vocea luĭ Noe tremura pucin; aceea a Mietteĭ tremura şi maĭ tare.

— Unde e unchiul tĕŭ?

— A eşit, d. de Noe.

— Unde s'a dus?

— La Grange-Bateliere, care, o sciĭ, aparţine regelui.

— Si la ce s'a dus acolo, mica mea?

Noe, făcênd acéstă întrebare, 'şĭ lega calul de un inel de fer de lângă uşa cârciumeĭ.

Unchiul meŭ s'a dus sĕ prindă bróşce şi pesce, respunse Myetta: soidaţiĭ mănânc astă-séră aci.

— Sĕ fie aĭ draculuĭ soldaţiĭ.

— Aud! făcu Myetta,

— Ah! . . . értă-mĕ . . . murmură junele om.

— Cum! d-le de Noe, ḑisse juna fétă, găseşcĭ rĕŭ ca soldaţiĭ sĕ prânzéscă la noĭ şi sĕ facă ca stabilimentul sĕ prospere?

Dupe acésta el introduse pensula într'una din mânuşĭ . . . . şi.

— Nu . . . de loc . . . dér . . .
Noë căuta sfîrşitul dér nu'l putea afia.

El intră în cârciumă.

Cârciuma era gólă. Sarah, frumósa argintăréșă se afia în etagiul superior, și Mietta aşcepta clienți.

Noe se puse jos.

— Ce trebue sĕ vĕ servesc, messire? întrebă Myetta ce se apropiă de comptoarul de ştejar pe care luceaŭ vasele de metal.

— Nu 'mĭ e sete.

— Ah!

Myetta pronunciă acéstă exclamaţiune de uă silabă cu un ton ce vroia sĕ ḑică: „Vĕd bine pentru-ce viĭ, dér mĕ fac că nu iaŭ séma.“

— Vroescĭ fără înduoéiă sĕ vorbescĭ unchiuluĭ meŭ? reluă ea cu uă voce tare.

— Nu.

— Ah!

Al duoilea *Ah* al Myettei fu şi maĭ însemnător ca cel d'ântêiŭ

Ea se puse la comptoar si Noe începu sĕ o privéscă cu uă secretă admiraţiune, câte-va minute se trecură ast fel, junele om o privea; ea apleca ochiĭ.

Este straniŭ, 'şĭ ḑicea Noe, că eŭ mĕ simt încurcat şi sfiicios; cu tóte acestea. . . .

Myette nu'şĭ adresa nicĭ un un monolog, dér şi ea simţea uă violentă bătae de animă.

De câte orĭ făcea un pas spre dênsa, Noe simţia un fel de înduoinţă în umbletul sĕŭ şi picerileĭ se muiaŭ.

Cu tóte acestea ajunse pênă la comptoar de care se rezimă.

Myetta ar fi voit sĕ fugă, dér uă putere mysteriósă şi neînvinsă o reţinea.

Noe urmă de a o privi şi Myetta aplecă ochiĭ din noŭ.

Tot de uă dĕtă Noe avu un acces de îndrăsnélă, şi, întinḑênd mâna, el îndrăsni sĕ ia pe aeea a juneĭ fete-

— Ce facĭ, d. Noe? strigă ea.

— Nu şciŭ, rĕspunse el cu naivitate.

Ea voi a'şĭ retrage mâna, dĕr încercarea 'ĭ fu zadarnică.

Myette, murmură Noe cu o voce mişcată, de aĭ sci câţ te inbesc?

Myetta 'năbnşi un ţipĕt şi aruncă uă privire perdută spre uşă.

Piaţa era deşértă, pe prag nimenĭ..... Eĭ eraŭ singurĭ!

— Da, repetă Noe, te ibesc.

— Ah! murmură juna fétă, ce isbuti de a şi scăpa mâna: ah! nu este frumos ce 'mĭ spuĭ, d-le Noe..... căcĭ, nu sunt de căt uă sĕrmană fétă... şi...

Ea nu putu sfîrşi, atât era de mişcată.

Noe voia fără îndoială a se pune în genuchĭ, dĕr un sgomot de paşĭ se auţi afară.

— D-le! d-le! se ruga Myetta.

Noë, ameţit de îndrăsnéla luĭ, se depărtă împedicându-se, şi Myetta se plecă cum 'ĭ ar fi căţut ceva jos...

In acel moment un om se arĕtă pe prag, şi uă voce pe jumătate batjocoritóre se auţi.

Era Henric ce se întorcea de la Louvru...

— Ah! drace! murmură el, mĕ prind că vĕ am derangiat, copii meĭ; dĕr sunt amicul vostru... nu vĕ temeţĭ de nimic;

Henric era radios; fără îndoială fusese fericit la Louvru.

XLVII

Pe când Noe părăssea Chaillot şi se îndrepta spre Paris, Paola se reţimase pe feréstră şi 'l privea depărtându-se. Juna féta avea ochĭ plinĭ de lacrime, şi séŭ că un vag presentiment o coprindea, séŭ că amorul 'ĭ

devenisse atât de imperios în cât se speria de aceia mai mică despărţire, căci 'i se păru că perdea pentru tot de una pe acella ce iubea.

Ea 'şi petrecu uă nópte fără somn, aşceptând cu impancienţă ora întórcerei lui Noe.

Noe făgăduise reîntórcerea lui pentru a doua ţi la ora dejunului.

Dér acea oră sossi ; apoi altele o urmară ; apoi ţiua se trecu.

Atunci Paola, în prada unei neliniscî mortale, 'şi închipui că tatăl ei întêlnisse pe Noe, că ceva 'i dovedisse că acesta era răpitorul fiicei sélle, şi că 'l lovisse cu pumnalul...

Acéstă idee stranie în timpul acesta 'i se păru atât de sigură în cât spaima 'i coprinse anima.

Godolphin, mut, palid, şi îngrijat o privea plângênd.

Paola fórte emoţionată, se gândea să alerge la Paris şi să caute pe Noe, séü din strada Salnt-Jaques.

In fine ea cugetă să trămit pe Godolphin, dér nu se încreţu într'ânsul ca unul ce avea uă mare ură contra fericitului séü rival.

Dér tot d'odată ea avu uă inspiraţiune stranie şi chemă pe Godolphin.

Godolphin care nu îndrăsnea să 'i vorbéscă, Godolphin care sfârşise prin a dori întórcerea lui Noe, întru atât lacrimile lui Noe, întru atât lacrimile tinerei fete 'i sfâşiasse anima, Godolphin ţic alerga.

Florentina 'l privi câte-va minute, şi după ce încercă óre-care hesitaţiune 'i ţisse:

— Când tatăi meü vroia să scie ceva de la tine, ce făcea el?

— Mă adormea, răspunse el.

— Cum?

— Privindu-mă fix.

— Ei bine! ţisse Paola, doresc să sciü ceva eü, am

sĕ te privesc şi trebue ca tu sĕ dormĭ, pentru că o vroesc.

Florentina pronunciă aceste cuvinte cu multă energie, şi privirea sea fu atât de ardintă, în cât Godolphin tressări şi strigă :

— Ah ! nu mĕ privi ast-fel... Aĭ ochiĭ tatăluĭ d-télle.

— O vroesc! repetă Paola.

Ea luă pe Godolphin de brace şi 'l împinse pe un scaun, unde 'l făcu sĕ se aşeḑe.

Apoĭ privindu'l mereŭ 'ĭ ḑisse :

— Dormĭ! ḑisse ea, dormĭ! o vroesc...

Godolphin iubea pe Paola şi natura cea slăbănógă şi ascultătórea tênĕruluĭ om se simţi diminéţa de privirea cea energică şi vroinţa tinereĭ fete.

Pentru un moment el vroi sĕ resiste acesteĭ vroinţe. căcĭ el ura pe Noe şi scia bine că numaĭ pentru ca sĕ scie unde era, că vroia sĕ 'l adórmă, dér acésă vroinţă dispăru.

Paola 'ĭ puse mâna pe frunte, 'ĭ strânse mânile cu cea altă, şi urmă al fixa cu privirea sea scânteetóre.

Atuncĭ pucin câte pucin, Godolphin simţi că vroinţa luĭ de a se opune, dispăru ; că acel ochiŭ strălucitor ficsat asupra luĭ, avea farmecul fascinător ce poseda acela al luĭ René, şi capul seŭ pe care era rezemată mâna Paoleĭ se rostogoli pe pesimţite îndărăt.

Antêiŭ, el 'şĭ aplecă ochiĭ pentru a evita strălucirea privireĭ tinereĭ fete, apoĭ plopile sélle se îngreuiară şi se închiseră. Godolphin dormea.

Pentru un moment Paola fu ca înspăimântată de puterea magică de care era dotată; apoĭ vroinţa de a sci unde se găssea Noe domină frica ce avea.

— Vorbesce ! ḑisse ea luĭ Godolphin.

Somnambulul păstră un moment tăcerea. El se lupta contra somnuluĭ care 'l coprinsese şi care 'l făcea sĕ se agite pe scaunul sĕŭ.

— Vroesc, repetă tênĕra fétă cu uă voce dominătóre.

— Ce vroescĭ sĕ sciĭ? întrebă somnambulul.

— Vroesc sĕ sciŭ unde este.

— Cine?

— Acela pe care 'l iubesc... Noe!

Acest nume produse uă mare impresiune asupra figureĭ luĭ Godolphin.

— Nu sciŭ, ḑisse cu un fel de iritaţiune batjocoritóre.

— Vroesc ca sĕ sciĭ! ordonă fiica parfumoruluĭ.

Somnalulul 'şĭ pusse celle duoĕ mânĭ pe frunte, şi păru că meditézĕ adânc, învins prin vroinţa Paoleĭ.

De maĭ multe orĭ muschiĭ figureĭ sélle tresări, şi acel obraz esprimă un fel de mânie, ură şi despreciŭ.

Dér tot d'odată buzele sélle se deschiseră şi scóseră un surĭs.

Acesst surĭs era amar, ironic şi făcea să se înţelégă uă veselie sĕlbatecă.

— Il vĕd, ḑisse el în fine.

— Ah! strigă Paola. Tu 'l veḑĭ?

— Da.

— Unde e?

— La Paris.

— Rănit . . . mort, póte! murmură ea cu o gróză şi spaimă produsă din falşul surĭs al luĭ Godolphin.

— Oh! nu . . .

Ea avu un strigăt de bucurie:

— Este prisonier dér? ḑisse ea.

— Nu, este liber . . .

Pentru ce nu vine stuncĭ?

Godolphin surîse.

— Dér pentru ce nu vine el? insistă fiica luĭ René.

Godolphin surîdea continuŭl

Pentru că nu se maĭ gândesce la d-tea ḑisse el cu brutalitate.

Rĕspunsul luĭ Godolphin pătrunte în anima Paoleĭ, întocmaĭ ca vêrful unuĭ ascuţit pumnal.

Italianul deveni palid.

— Minţi ! exclamă ea.

— Nu, nu mint . . .

— Ce i s'a întemplat dér, şi pentru ce nu se mai gândesce la mine ? strigă tênëra fétă.

— Pentru că iubesce pe alta.

— Si Godolphin al cărui somn era de uă luciditate minunată in acest moment începu sĕ rânjéscă şi să adaoge :

— El iubesce o alta ca şi d-tea.

Paola scóse uă esclamaţie sĕlbatecă, un strigăt straniŭ, se retrase cu un pas şi 'şi lipi corpul de zidul camerei.

— Il vĕd . . . el e lângă dênsa . . . la genuchii ei. . . 'i ţine mâna . . . ea e frumósă . . . şi 'l iubesce.

Tênëra fétă avu uu acces de mânie si în starea ei de slăbiciune în care se găssea, luă pumnalul ce 'l avea la centură şi 'l ridică asupra lui Godolphin.

— Miserabile ḑisse ea, minţi, şi vroesc sĕ te omor...

Godolphin nu vĕḑu póte pumnalul, dér auḑi amenin-ţarea, şi în loc de a se înspăimânta el respunse lieiştit.

— Ea are pĕrul negru, buzele roşii şi figura ei ca albeţea l-ptelui. E o adoră dupe cum se vede.

Somnambulul vorbea cu un ast-fel de accent de convinctinne în cât braciul paolei căḑu fără sgomot.

— Ei bine, ḑisse ea, condumĕ unde este, şi 'ţi jur că déca m'a trădat ; şi décă tu mi'l vei mai arĕta la piciórele rivalei melle . . .

— Nu'l vei mai iubi nu este aşa, ricana Godolphin.

— Il vei urâ, şi rĕsbunarea mea va fi teribilă, murmura ea cu uă voce surdă.

— El e în casa unde am fost prisonier, ḑisse somnambulul.

— Ah ! . . . Unde este acéstă casă.

— Lângă Louvru.

— Poţĭ tu sĕ mĕ conducĭ acolo?

— Nu.

— Pentru ce?

— Pentru că dorm şi apoĭ nu e timpul acum ca sĕ'l găsescĭ, cu tóte că'l vĕd... căcĭ el e într'uă sală unde este lumină, şi noĭ suntem în meḑiul ḑileĭ... Ved numaĭ ce se va petrece astă-séră .. étă tot...

— Cum este acéstă sală.

— E uă cârcimă.

Paola, palidă şi perdută asculta cuvintele luĭ Godolphin şi simţea că se descéptă într'ênsa demonul gelosieĭ şi al ureĭ.

Paola nu era nicĭ de cum nedemnă de a purta numele tatăluĭ sĕŭ; ea scia sĕ iubéscă şi sĕ şi urască; prin urmare ea scia sĕ 'şĭ rĕsbune.

Dupe ce ea auḑi revelaţiunile luĭ Godolphin, formă îndată planul de a surprinde pe Noë la piciórele rivaleĭ sélle.

Godolphin suspină. se mişcă pe scaunul sĕŭ pentru a doua óră şi 'şĭ deschise ochiĭ.

Apoĭ aruncă împrejurul luĭ uă privire zăpăcita, şi zări pe Paola, care auḑisse de la tatăl sĕŭ că Godolphin uita, la desceptarea sea, visurile şi suvenirile ce le vĕḑuse pe timpul somnuluĭ sĕŭ magnetic.

— Ce 'ţĭ am spus aşa de teribil? o întrebă el cu naivitate. Eştĭ palidă, şi palidă ca uă mórtă.

— Nimic alt de cât că m'aĭ angagiat a face un voyagiŭ.

— Cerule! făcu Godolphin cu gróză, vroeşcĭ sĕ plecĭ?

— Fără înduoélă.

— Si... sĕ mĕ părăsescĭ?...

— Nu, tu mĕ veĭ însoci.

— Oh! atuncĭ, ḑisse el cu bucurie, sĕ plecăm! vĕ voiŭ urma până în fundul pămêntuluĭ. Unde mergem noĭ?

— Iţĭ voiŭ spune maĭ târḑiŭ.

— Ah!

Si Paola adăogă:

Tu trecĭ aci de fratele meŭ; eĭ bine, trebue sĕ continuĭ a juca acest rol pênă astă-sĕră. Numaĭ trebue ca sĕ te facĭ neveḑut câte-va momente, pentru ca sĕ găsescĭ caĭ.

— Bine, şi unde 'ĭ voiŭ conduce?

— Veĭ arangea ast-fel, ca sĕ 'ĭ găssim astă-sĕră la pórtă. Tine, étă parale...

Si Paola dede punga sea luĭ Godolphin. Godolphin descinse în grădină şi cum Guillaume Verconsin lipsea, şi mătuşea luĭ era cu totul în necunoscinţa că somnambulul era un prisonier assupra căruia trebuia se vegheze, ea nu se nlinisci nicĭ de cum vĕḑêndu'l eşind. Uă ora dupe acésta, Godolphin reveni.

— Caĭ vor fi în stradă la opt ore séra, ḑisse Paola.

. . . . . .

Diua trecu fără ca Noë sĕ apară; séra veni, apoĭ nóptea assemenea.

— Aide! 'şĭ ḑisse Paola, décă Godolphin m'a încelat, 'l voiŭ omorî; décă a spus adevĕrul şi că Noë m'a trădat, mĕ voiŭ duce sĕ găsesc pe tatăl meŭ şi 'ĭ voiŭ încredinţa grija rĕsbunăreĭ melle.

Ea se înfăşură într'uă mare mantilă şi 'şĭ ascunse obrazul sub uă mască şi se strecură binişor din casa mătuşeĭ luĭ Verconsin; ţinênd în mână mânerul pumnaluluĭ sĕŭ...

Godolphin era deja în stradă, ţinênd frânele cailor.

— Unde mergem? întrebă el, aplecându'şĭ genuchiul pentru a inlesni suirea juneĭ fete pe cal.

— La Paris, într'uă cârciumă din vecinătatea Louvruluĭ.

— Ah!

— Acolo trebue, dupĕ cum 'mĭ aĭ spus tu că 'l voiŭ vedea la genuchiĭ rivaleĭ melle.

Si Paola aşeḑată pe şea pusese calul sĕŭ în galop.

Ura trebue sĕ fie repede ca şi fulgerul, murmură ea! pe când calul sĕŭ scotea scânteĭ din pavagiul stradeĭ.

XLVIII

Pe când Paola, urmată de Godolphin, părăsea Chaillot, cu anima plină de rĕsbunare şi turmentată de gelosie, un cavaler intra în Paris, şi descindea pe malul drept al Seineĭ în direcţiunea Louvruluĭ.

Acest personagiŭ care călărea pe un viguros cal german, şi acoperit de uă manta lungă, al căruĭ mare guler 'ĭ ascundea figura, părea a fi de uă condiţiune de mijloc.

Dupe ţinuta şi imbrăcămintea luĭ modestă, aĭ fi jurat că este unul din aceĭ gentilhomĭ care eraŭ plătiţĭ de un mare seigneur.

Cum era nópte şi malul rîuluĭ deşert, cavalerul când sosi la înălţimea poduluĭ Change, păru că cugetă:

Sĕ trécă el Seina şi sĕ intre în cetate; séŭ sĕ cobóre pênĕ în Louvruĭ..

Dupe câte-va momente de incertitudine, optă pentru cea d'ântêiŭ şi o apucă pe podul Change.

In mijlocul poduluĭ era un stâlp care ţinea un felinar.

In momentul când cavalerul intră în cercul luminel projectat de acel felinar, un prieten mergea în sens invers şi lua şi el aceiaşĭ direcţiune.

Cavalerul care luase pentru a trece pórta Bourdeuille, minuţióşă precauţiune, pentru ca sĕ 'şĭ ascundă obrazul de ochiĭ srldaţilor care păzeaŭ, se cam închietă.

Mantaua se desfăcuse, pălăria trasă pe ochĭ de o cam dată, căḑuse pucin pe spate.

In scurt, figura luĭ, în momentul când trecea pe sub felinar, devenise visibilă, ast-fel că pietonul recunoscêndu'l nu putu sĕ 'şĭ reţie uă esclamaţie de surprisă.

Atuncĭ cavalerul se opri repede.

In acelaşĭ timp pietonul puse mâna pe frânele caluluĭ şi ḑisse :

— Bună-séra, monseigneure !

Cavalerul aruncă uă privire asupră pietonuluĭ.

— René ! murmură el.

Apoĭ fără voia luĭ, duse mâna în tocul pistólelor şi scóse unul pentru a sfărâma creeriĭ Florentinuluĭ, căcĭ era chiar el acella, care 'sĭ permisese de a'l recunósce.

— Dér el vĕḑu în parfumorul regineĭ, uă mână atât de sympatică, în cât arma remase în toc şi scóse un mare hohot de rîs.

— Cum ! strigă el, tu estĭ în disgracie, satano.

— Da, monseigneure.

— Eĭ bine, ḑisse el, dă'mĭ atuncĭ ospitalitate

— Cu plăcere, monseigneure.

— Tu aĭ natura unuĭ trădător, o sciŭ, dér am un mijloc de a preveni trădările d-télle. Intórce-te, ticălosule, şi condu-mĕ la prăvălia tea de pe podul Saint-Michel.

— Veniţĭ, monseigneure.

René începu sĕ mérgă înaintea cavaleruluĭ.

— Te previn, 'ĭ ḑisse acesta, că décă nu veĭ merge drept şi décă 'ţĭ veĭ întórce capul, 'ţĭ trimit un glonţ între ceĭ duoĭ umerĭ. Sĕ te ţiĭ întocmaĭ ca un prisonier.

René înţelese şi începu sĕ mérgă cu un pas repede.

In câte-va minute, cavalerul şi pietonul ajunseră pe podul Saint-Michel.

— Veniţĭ, monseigneure.

— Deschideţĭ prăvălia, ḑisse cavalerul.

René se supuse.

Cavalerul descălecă, şi legă calul de un inel de fer, fixat pentru întêmplare, şi urmă pe Florentin în locuinţa sea, făcêndu'ĭ semn de a închide uşa.

René aprinse uă lumînare şi conduse pe visitatorul sĕŭ în camera de din dos.

Apoĭ 'ĭ înaintă respectuos un scaun şi remase în picióre înaintea luĭ cu capul gol.

Cavalerul, atât de simplu îmbrăcat care se putea lua drept din uă condiţiune de mijloc, şi căruia cu tóte acestea, René 'ĭ dedea titlul de monseigneure, se aşedă fără multă ceremonie.

— René, ḑisse el, tu estĭ într'adevĕr omul ce ţinem ca sĕ te întêlnesc, căcĭ ca un suflet ce e cu totul devotat regineĭ-mame, s'ar fi putut sĕ fiŭ pumnalat de dómna Catherina déca ar fi sciut că sunt la Paris.

— Nu aveţĭ témă, monseigneure, ea nu va sci.

Florentinul pentru prima óră póte că în viaţa luĭ fusesse sincer.

Intr'adevĕr, fiind cu totul pătruns de disgracia sea, se decisese a se face umil şi de a deveni servil.

Voyagiorul reluă:

— Iubescĭ tu mult pe princiul de Navarra, René?

— Nu monseigneure.

— Il urăscĭ?

— Nu 'l cunosc, nu 'l am vĕḑut nicĭ uă dată; dér 'l urăsc din instinct.

— Pentru ce?

— Pentru că e Bearnes şi eŭ urăsc tótă acéstă sectă.

Vorbind ast-fel, René se duse sĕ închiḑă cu grijă uşa prăvălieĭ şi puse cheia în buzunar.

— Si ce 'ţĭ aŭ făcut Bearnesiĭ?

— Ah! mult rĕŭ, monseigneure, v'o jur.

— Adică cum?

— M'aŭ făcut sĕ 'mĭ perd favórea.

— Heĭ?

— Sunt disgraciat.

— De către regina-mamă?

— Si înlocuit.

— Prin cine?

— Prin un óre-care sirele de Coarasse, care citesce în astre... ca şi mine... încă mai bine ca mine, monseigneure.

Voyagiorul scóse un hohot de ris.

Noe făcu uă uşóre săltătură pe scaunul lui.

— Cum, srrigă el, regina mamă a găsit un astrolog mai bun ca tine, sermanul meŭ René?

— Da, monseigneure.

— Si tu escĭ disgraciat?

— Complectamente.

— Drace!

— Era încă sĕ sufer şi róta, adăogă Florentinul.

Deastă-dată, voyagiorul, deschise nisce ochĭ marĭ.

Atuncĭ René istorisi óspeluĭ sĕŭ tot istoricul, adică scena din strada Urşilor, mânia regeluĭ şi silinţele ce 'şĭ a dat regina mamă pentru a 'l scăpa.

Voyagiorul asculta cu tótă seriositatea.

Când René termină, necunoscutul 'ĭ ţisse:

— Tot ceia ce 'mĭ spuseşĭ tu, sunt adevĕrate?

— Pe onóre!

— Bun! Dér fă'mĭ un alt jurământ.

— Pe capul meŭ.

— Prefer acésta. Eĭ bine recitarea nenorocirilor télle modifică óre cum ideile melle în privinţa tea.

— Aşa? făcu René.

— Si te consiliez de a te declara fórte fericit că estĭ supĕrat cu d-na Catherina, ţisse necunoscutul.

— Pentru ce, monseigneure?

Voyagiorul 'şĭ încrucişă piciórele, 'şĭ netezi barba sea cea négră, şi rĕspunse:

— Pentru că acésta te scapă de un mare pericol.

Ochiĭ luĭ René se măriră maĭ mult.

— Căcĭ, urmă interlocutorul sĕŭ, punênd mâna dréptă pe mânerul pumnaluluĭ sĕŭ, nu 'ţĭ voiŭ ascunde maĭ mult timp intenţiunea ce aveam de e te sfâşia cu acest object când am intrat aci.

René păli pucin.

— Tu escĭ din rasa acelor bestiĭ sĕlbatice, urmă necunoscutul carĭ omor fără scrupul şi fără remuşcare tot ceia ce întêlnesc în drumul lor.

— Mulţumesc, monseigneure, murmură René care începuse sĕ zîmbéscă cu hypocrisie.

— Dér disgracia tea, mĕ pune pe gândurĭ.

E o fericire pentru mine, şi fără îndoială că Alteţa Vóstră are milă...

— Nicĭ de cum. Dér mĕ gândesc că tu veĭ putea sĕ mĕ servĭ.

— Nu cer de cât acésta.

— Din momentul ce tu estĭ disgraciat, de dómna Catherina, numaĭ aĭ nicĭ uă trebuinţă de a o servi.

— Nicĭ uă trebuinţă, monseigneure!

— Eĭ bine, te iaŭ eŭ.

— D-vóstră, monseigneure!

— Si voiŭ face din tine, omul meŭ de încredere, şi mesagerul amorurilor melle.

— Bine! ḑisse René, ghicesc.

— Cum?

— Alteţa Vóstră revine la Paris numaĭ sub singurul scop de a... revedea...

René clipi din ochiŭ.

— Aşa este, ḑisse voyagiorul, aĭ înţeles.

— Ce trebue sĕ fac monseigneure?

— Se te ducĭ la Louvru.

Luĭ René nu ĭ prea conveni.

— Dér sciţĭ că regina m'a depărtat.

— Eŭ nu te trimit la dênsa.

— Înţeleg, dér póte sĕ me întâlnéscă.

— Si ce ĭţĭ pasă?

— Apoĭ gardiĭ mĕ vor găssi.

— Aidea de! făcu voyagiorul, nu vor îndrăsni, ĭmĭ închipuesc.

René suspină.

— Ah! monseigneure, ḑisse el, dupe cum se vede veniţĭ de la Nancy!

— Sosesc chiar.

— Si nu aţĭ luat încă aer de la Louvru... Regina m'a gonit, regele a vroit sĕ me torture, d. de Crillon m'a

amenințat cu biciușca și gardii 'mi rîd în nas. In fine sunt un om ruinat și perdut.

René 'și istorisea nenorocirile cu un ton atât de plângĕtor, în cât voyagiorul ridea din tótă inima.

— Cu tóte acestea, urmă cel din urmă, trebue cu orĭ ce preț sĕ te ducĭ la Louvru... trebue ca tu se pătrunzĭ până la *dênsa*... trebue ca sĕ 'ĭ anunțĭ că eŭ sunt aci...

— Me voiŭ duce, monseigneure, și voiŭ brava orĭ ce pericol...

Si René se sculă urmat, fără îndoială, de uă hotărîre subită.

— Décă tu poțĭ sĕ ajungĭ până la *dênsa*, urmă necunoscutul, sciŭ cel pucin că o se veḑĭ pe Nancy, sĕ 'ĭ spuĭ că am bravat tóte pericolele pentru a reveni la Paris, și sunt gata a face orĭ ce nebunie pentru a o împedica de a se căsători cu princiul de Navarra.

— Va fi fórte greŭ, monseigneure, regina mamă...

— Oh! voiŭ rĕsturna pământul, déca va trebui.

— In fine, monseigneure, întrebă categoric René, ce trebue să fac?

— Să mergĭ la Louvru.

— Bine.

— Si se veḑĭ pe Nancy, décă nu veĭ putea pe Margareta.

Le voiŭ vedea pe amênduoĕ.

— Atuncĭ sĕ 'ĭ spuĭ Margareteĭ că trebue ca astă-sĕră sĕ me primĕscă cu orĭ ce preciŭ...

— Dĕr monseigneure, déca veț pune piciorul în Louvru, și veț fi recunoscuț, o sĕ fiț neapărat pumnalați.

Voyagiorul păru că reflectéză.

— Atuncĭ se vină ea aci, ḑisse el.

— Se póte! făcu René, o sĕ vroéscă ea?

Acéstă întrebare, produse un atât de singular efect asupra întrevorbitoruluĭ Florentinuluĭ, în cât el păli.

— Credĭ tu dér, strigă el, că ea nu mĕ maĭ iubesce?

— Oh ! acésta nu o pot sci.

Voyagiorul respiră.

— Dér a eşi din Louvru la acéstă oră într'un mod strecurător, a trece podul şi a veni aci... înţelegĭ, monseigneure...

— Atuncĭ mĕ voiŭ duce eŭ în Louvru.

— Nu, menseigneure, ḑisse René, cred că va veni ea. Dómna Margareta este uă femeiă care e capabilă de a brava orĭ ce pericol pentru a evita uă nenorocire. Aveţĭ să mĕ asceptaţĭ aci, şi ve voiŭ aduce-o în maĭ pucin de uă oră.

René pênă adinéurea îngrijat şi tremurând, începu să se pronunţe cu siguranţă, el părea sigur de succesul seŭ.

— Tu aveaĭ pênă aci uă mare fricĭ de a intra în Louvru... 'ĭ ḑisse voyagiorul.

— Intr'adever, monseigneure, dér am găsit un mijloc.

— Care ?

— Acesta e secretul meŭ, ḑisse René cletinând din ochiŭ.

El 'şĭ luă spada şi mantaua, şi schiopătând încă se îndreptă spre uşă, ḑicênd voyagioruluĭ :

— Etă, monseigneure, citiţĭ aceste cărţĭ de vênătóre pênă mĕ voiŭ întórce cu dênsa.

Necunoscutul făcu un gest aprobatoriŭ. René deschise uşa dupe cum o închisese, adică evitând orĭ ce sgomot scârţâitura şi lasă pe óspe stăpân în locuinţa sea.

Apoĭ cu tóte că piciorul 'ĭ făcea reŭ, el se îndreptă spre Louvru, adresându'şĭ monologul următor :

— Regina m'a disgraciat, dér în fundul sufletuluĭ seŭ trebue se maĭ conserve óre care afecţiune pentru mine şi nicĭ nu maĭ remâne îndoială că la cel d'âncêiŭ serviciŭ ce 'ĭ voiŭ aduce, ea 'mĭ va reda tótă amiciţia sea.

Afară de acésta, întêmplarea pare că vroesce a mĕ servi dupe dorinţă.

»Etă monseigneurul ducele Henri de Guise care cade în mânele melle chiar în momentul când căutam un pretext pentru a intra în Louvru.

»Ducele a fost silit se părăséscă Parisul pe nesimțite, pentru a evita pumnalul asasinilor armați de regina mamă, dér cum el iubesce încă pe dómna Catherina, si că de sigur că este iubit, resultă dér că Alteța Sea revine la Paris și vroescĭ cu orĭ ce preciŭ a vedea pe fidanțata princiuluĭ de Navarra.

„Voiŭ da dér pe ducele de Guise în mânile reginel mame și voiŭ face pace cu dênsa.»

René se ducea cu totul decis de a împlini acéstă nuoĕ trădare, și deja el ajunsese în mica pórtă vecină a Louvruluĭ, pe care se ridica cârciuma luĭ Malican, când un eveviment neasceptat veni să modifice planurile sélle.

Cum René înainta în obscuritate condus numaĭ de un felinar depărtat al posturilor gardilor și de sgomotul Seineĭ care se rostogolea în valurĭ spumegóse, auḑi tot d'odată un țipĕt 'năbușit, un strigăt de femeie...

Si acest țipĕt 'ĭ pătrunse pênă în fundul animeĭ, el creḑu că recunoscu vocea și se precipită în direcțiunea de unde eșise.

Cam tot în acel timp uă lumină repede se făcu și respândi întunericul. Era ușa cârciumeĭ luĭ Malican care deschidea și lăsa trecere uneĭ marĭ luminĭ.

René se opri nemișcat si vĕḑu nmbra a duoĭ ómenĭ ce se detina pe cadrul luminos.

In acelașĭ timp uă voce ḑicea :

— Nóptea e întunecósă... trebue se fie verĭ un pungaș care jefuesce pe cine-va. Să nu ne amestecăm în aceste afacerĭ, amice Noë.

Si aceste rase luminóse dispăru tot d'odată cu ceĭ duoĭ ómenĭ din dărătul ușeĭ care se închise.

René începu să înainteze în direcțiunea ce auḑisse țipĕtul, și îndată zări în intuneric duoĕ umbre negre, din

care una se mișca și alta se apleca spre cea altă. Umbra care se mișca era a unuĭ tênер care se silea de a rechema la viață uă femeie leșinată.

René se apropie cu totul.

— Cine estĭ tu și ce facĭ? ḑisse el.

— Domnul René!

— Godolphin!

Florentinul și somnambulul se recunoscură dupe voce și sonul celuĭ d'ântêiŭ fu atât de vibrator în cât rechemă în simțirĭ pe femeia ce era leșinată.

— Tatăl meŭ!!! murmură Paola.

René luă pe fiica sea în brace, în prada uneĭ emoțiunĭ nedescriptibile, si Paola 'ĭ ḑisse:

— Ertă-me maĭ ântêiŭ, tată. și apoĭ resbună-mĕ.

XLIX

Pe când René regăsea pe fiica sea, ducele Henri de Guise, căcĭ era însușĭ acest princiŭ pe care Florentinul 'l întêlnise și 'l dusese la dênsul, ducele de Guise, ḑic, ascepta în prăvălia de pe podul Saint-Michel, întórcerea mesagerulŭĭ seŭ.

Princiul era fórte amoresat de dómna Margareta și tăcerea ce ea a păstrat cu dênsul, când 'ĭ a trimis messagerul, n'a făcut de cât ca se 'ĭ întărâte amorul seŭ, în loc de a 'l liniști.

Afară de acésta, messagerul ducelŭĭ se coborâse la Malican, și mesagerul de care era însărcinat, în loc de a parveni dómneĭ Margareteĭ, a căḑut în mânile luĭ Henric de Navarra.

Ducele dupe ce trimisul luĭ a fost reîntors la Nancy, a plecat îndată, el a alergat ḑi și nópte, și a sosit la Paris cu exaltația pasionată a omuluĭ care se teme de a fi uitat și înlocuit.

Mai ântêiŭ aşeḑat în fotoliul ce 'i înaintase René, princiul calculă cu cea mai mare nerăbdare timpul ce trebue pentru ducere şi întórcere de la Louvru.

Apoi, acest timp trecut, şi dupe ce numai audi nici un sgomot afară, se sculă şi se plimbă prin pravălie în lung şi larg, apoi se duse la uşă şi încercă sĕ o deschidă.

René ducêndu-se o închisese. Atunci uă bănuială trecu prin mintea lui.

— Ticălosul, se gândi el, este capabil de a mĕ închide pentru a putea pune mâna pe mine sbiriĭ dómneĭ Catherineĭ.

Bănuiala sémănă întocmai uneĭ pete de unt de lemn, care se întinde şi se măresce într'uă clipire de ochĭ.

Ducele 'şi reaminti îngrabă tóte trădările luĭ René, şi se declară că a avut un moment din celle mai smintite, de a te încrede în acest om, că 'l va putea servi.

— Pe D-ḑeul meŭ! 'şi ḑisse el, acest blestemat Florentin 'mi a făcut ruşine. El nu trebue sĕ fie disgraciat, şi e mai sigur că el 'şi jócă un rol cu mine. Pe când eŭ 'l ascept aci cu încrederea unuĭ burges naif, el alérgă la regina mamă, şi într'un cuart de oră, póte, voiŭ fi prins şi assasinat în acest coteţ.

Ducele avea spada sea alăturĭ şi pumnalul la cóstă, şi D-ḑeŭ scia déca era atât de valinte! dér el lăsasse calul la uşă pe a căruĭ şea era un toc cu uă pereche de pistóle încărcate pênĕ la gură.

Afară de acésta, Alteţa Sea, ducele de Guise, scia fórte bine casul ce făcea pentru dênsul, din momentul când el admisese în spiritul sĕŭ că René alerga la Louvru pentru a 'l face sĕ fie asasinat, şi remase sigur că asasiniĭ vor fi în un numĕr respectabil şi că vor prefera a se servi cu carabine, de cât cu pumnale care vor fi rupte de vêrful spadeĭ sélle.

Ducele 'şi dorea dér pistólele; şi apoi, pentru că era om de ném şi părea că, orĭ cât de brav ar fi un gentilhome, el nu trebue sĕ 'şi pue mintea cu nisce flecarĭ de

cât la cea din urmă estremitate, el cugetă serios de a înlătura acéstă întêlnire.

— A se retrage din fácia lor nu este a lua fuga, 'şĭ ḑisse el.

Ducele esamină brósca uşeĭ, şi în urmă uşea.

Brósca, ne aducem aminte că era făcută la Milan de o lucrătură minunată. Decĭ nu trebuia sĕ cugete nicĭ a o sfărâma, şi maĭ mult încă a o sforcia.

Uşa era de stejar, massivă, fórte solid legată cu fer, şi cu tóte că ducele era viguros, el se încercă în van de a o altera măcar.

Henric de Guise părăsi uşea şi se îndreptă spre feréstră, acea feréstră a oratoruluĭ Paoleĭ ce dedea spre apă şi prin care Noë fugisse de maĭ multe orĭ.

Ducele fu inspirat de aceiaşĭ idee ca Noë, şi ca şi dênsul începu a căuta uă frînghie.

El găsi îndată ceva maĭ bun de cât uă frînghie, el găssi scara de mătase a amiculuĭ sĕŭ princiul de Navarra.

— Ah! pre legea mea, 'şĭ ḑisse el, 'mĭ place maĭ bine de a face uă bae rece de cât sĕ 'mĭ rod pelea cu verĭ uă armă.

El legă cu tărie una din capetele scăreĭ de férele ferestreĭ, lăsă cel alt cap se atârne, şi descinse cu curagiŭ pênĕ la apă.

Dupĕ care el se aruncă cu hotărâre în apă, şi înnotând cu vigóre, se îndreptă spre malul stâng.

Apoĭ. tremurând de frig, dér lăudându-se din ce în ce de hotărârea ce luase, el reveni pe podul Saint-Michel.

Calul sĕŭ era legat bine de inelul de fer fixat la uşa prăvălieĭ.

Ducele se sui pe cal şi se îndreptă spre piaţa Maubert, unde se afla un *han-otel* la care găsduiaŭ gentilhomiĭ de uă condiţiune mijlocie.

Costumul ce purta ducele era în adevĕr potrivit cu

înfăcișarea ce voia a 'și da: haină de postav ordinar, pălăria fără pénă, cisme lungĭ, pintenĭ de oțel fără ornamente.

Otelul avea de firmă: *La calul roib*; propietarul se numea Maltravers și se bucura de reputațiunea unuĭ catolic turbat.

Maltravers nu vorbea nicĭ uă dată de huguenoțĭ, de cât blesemându'ĭ.

Ducele chemă pe servitorĭ, le dete frâul caluluĭ și descălecă.

Maltravers alergă, păru că salută pe cavaler cu pucina delicateță ce merită un gentilhome îmbrăcat ordinar și 'l conduse în bucătărie. Bucătăria era atuncĭ ca și acum, sala de primire a orĭ căruĭ han. Ducele vĕdu la foc uă friptură și la duoĭ pași de cotlon uă mésă acoperită cu uă pânză fórte albă.

Séŭ că baia ce luasse rĕcisse pucin exaltațiunea sea amorósă, séŭ că cugetând ,se supusese uneĭ mișcărĭ de prudență, care mișcare 'l sfătuia de a maĭ ascepta pentru a merge la Louvru, ducele se puse la mésă și ceru sĕ prândéscă, dupĕ ce însĕ 'și schimbase hainele.

Hotelegiul, cu tótă primirea pucin cavalerésca ce 'ĭ păruse aĭ face, nu se încelase asupra adevĕrateĭ calităț a voyagioruluĭ,

Dovadă fu că se apropiă de acest din urmă și 'ĭ ḑisse în destul de încet pentru ca nimenĭ din ceĭ ce se aflaŭ în sală sĕ nu 'l audă: Monseigneurul are trebuință de mine?

— Póte.., rĕspunse princiul pe acelașĭ ton. Aĭ pe aci verĭ un om sigur și inteliginte?

— Am pe fiul meŭ, un băét de cincĭ-spre-ḑece anĭ, dibaciŭ ca uă maimuță, ce studiază și care se află pentru un moment ca băét de Chor la Sainte-Genevieve.

— Bun! ḑisse ducele, un strengar ca acella 'mĭ trebuiă. Unde e el?

— In grajdiŭ; el îngrijéşce de calul d-télle.

— Du-te de 'l adu.

Hangiul esi din bucătărie, şi pucin dupĕ acésta ducele vĕḑu pe ştrengarul apărând.

Ducele 'ĭ judecă dintr'uă privire înfăţişarea sea descéptă, hainele sdrenţuite şi felul insolent cu care 'l salută.

El 'l luă de ureche şi 'ĭ ḑisse:

— Du-te de te preumblă pe podul Saint-Michel, copilul meŭ, prin vecinătăţile prăvălieĭ mesirului René Florentinul.

— Oh! 'l cunosc destul de bine, ḑisse ştrengarul. De câte orĭ trec prin facia eĭ arunc uă piatră în giamurĭ.

— Pentru ce acésta.

— Pentru-că maesterul René m'a biciuit într'una din ultimile ḑille a le anuluĭ trecut pentru că 'l am numit *otrăvitor*. Si când am auḑit că 'l a sfăşiat de viŭ am fost fórte vesel.

Ducele tresărĭ, René dér nu'l minţise. şi era în disgracie dupĕ ce a vĕḑut róta...

— Si ce voiŭ face pe podul Saint-Michel? întrebă fiul hangiuluĭ Maltravers.

— Veĭ observa ceia ce se petrece.

— Si décă nu se petrece nimic extraordinar?

— Te veĭ întórce...

— Curiósă însărcinare 'mĭ daĭ gentilhomul meŭ!

— Eĭ bine, 'ţĭ voiŭ da uă a duoa, urmă ducele, căruia înfăcişarea luĭ Garguille, acesta era numele ştrengaruluĭ, inspira multă încredere.

— Sĕ vedem!

— Aĭ intrat verĭ uă dată în Louvru?

— Oh! fórte adesea.

— Cunoscĭ pe cinĕ-va al curţeĭ?

— Cunosc pe d. Raoul, un frumos pagiŭ ce e generos ca regele. D. Raoul, vine adesea cu alţĭ seigneurĭ

assemenea luĭ, aci; şi în timpul sĕptămâneĭ, 'ĭ duc de maĭ multe orĭ vin vechiŭ de Cahors pe care 'l bea în camera luĭ, în ḑilele când e de serviciŭ pe lângă regele.

— Atuncĭ sciĭ unde e locuinţa pagiuluĭ Raoul?

— Veḑĭ bine!

— Te însărcinezĭ tu de a mĕ conduce acolo?

— Fără îndoială, şi chiar cu ochiĭ închişĭ.

Ducele avu uă inspiraţiune stranie:

— Du-mĕ maĭ întêiŭ la camera mea, ḑisse el depărtând farfuria deşértă şi înghiţind un ultim pahar cu vin.

— Vin'o, ḑisse ştrengarul, ce luă un sfeşnic de aramă dupĕ cotlon, şi plecă înaintea voyagioruluĭ.

Când ducele şi Garguille fură singurĭ în camera reservată voyagioruluĭ, acest din urmă reluă:

— In ce ducĭ tu vinul de Cahors pagiuluĭ Raoul?

— Intr'un coş; pre legea mea, 'ĭ duc câte şésse sticle de uă dată.

— Ceia ce face că ducêndu'ĭ astă-ḑĭ *duoĕ-spre-ḑece*, 'ţĭ ar trebui duoĕ coşurĭ.

— Intocmaĭ.

— Iĭ veĭ duce duoĕ-spre-ḑece sticle şi veĭ lua duoĕ coşurĭ.

— Iţĭ mulţumesc!... e prea greŭ.

— Dér eŭ... voiŭ duce unul.

— D-tea? fácu Garguille uimit.

— Fără îndoială, şi 'mĭ veĭ da hainile şi şapca unuĭ servitor de cârciumă, adăogă princiul Lorain ce se desbrăcă de manta şi 'şĭ lepădă spada şi cismele.

Acéstă metamorphosă plăcu spirituluĭ glumeţ al ştrengaruluĭ.

— Aşcéptă un moment, ḑisse el, am ceia ce voescĭ.

El eşi, alergă într'uă cameră vecină şi se întórse cu hainele unuĭ băét de cârciumă.

Princiul se îmbrăcă cu grăbire, şi dupe câte-va mi-

nute era de necunoscut. Un quart de oră mai în urmă, el trecea pe podul Saint-Michel, purtând alături cu junele Gascarille un coş cu şésse sticle.

Podul Saint-Michel era deşert, şi prăvălia lui René tot închisă. Nici uă lumină nu se zărea prin încheiturile uşei . . .

Il voiŭ păstra cu mare grije sire ḑisse ea.

El e la Louvru, 'şi ḑisse ducele, şi fără îndoială vinde d-nei Catherina, cu preciul reintrărei sélle în gracie, secretul presenţei mele la Paris. Dér, adăogă el

décă voiŭ fi recunoscut sub aceste haine, de sigur că dracul trebue sĕ se amestece.

Era deja târdiŭ când fiul hotelegiuluĭ şi pretinsul servitor se presintară la marea pórtă a Louvruluĭ.

Soldatul de gardă se împotrivi chiar pentru un moment de a 'ĭ lăsa sĕ intre.

Dér Gascarille vorbi într'un fel prea isolent, pronunciă numele de Raoul, pagiul regeluĭ, cu mărire şi în fine putură trece.

Uă dată pórta trecută, ducele se simţi maĭ liber. El urmă pe Garguille ce trecu prin coridóre şi sui scăriile pênĕ a ajunge la al duoilea etagiŭ; ce era locuit de pagiĭ şi femeile de serviciŭ.

Garguille bătu la uşea luĭ Raoul.

Raoul fiind-că fusese de serviciŭ în nóptea precedintă se culcase de vreme, şi dormea profund pe patul în care se aruncase îmbrăcat.

— D-le Raoul, ḑisse vocea cea subţire şi bine cunoscută a juneluĭ hangiŭ, eŭ sunt, eŭ Garguille... Deschide te rog, voesc sĕ 'ţĭ spun ceva.

Raoul desceptat, sări jos din pat bombănind, deschise usa şi remase fórte mirat vĕḑênd că Garguille nu era era singur.

Garguille intră, ducele 'l urmă şi închisse cu vioiciune uşea.

— Iţĭ aduc un gentilhome ce doresce sĕ 'ţĭ vorbéscă, ḑisse încet ştrengarul.

— Acesta... e un gentilhome ! făcu Raoul privind la lumina lumănăreĭ ce ardea pe uă mésă, pe noul personagiŭ.

Din fericire, ducele 'şĭ scóse şapca ce 'ĭ acoperea ochiĭ şi Raoul înnăbuşi un strigăt de surprisă.

— Alteţea Sea !

— Sit! făcu ducele.

Apoĭ arăta uşea luĭ Garguille.

— Poți să te duci 'i ḑisse el. Raoul 'mi va da ospitalitate pentru astă-séră.

El puse trei pistoli în mâna școlarului ce se depărtă.

Raoul tot fórte mirat de a vedea pe ducele de Guise la dênsul, nu găsea nici uă mișcare nici un cuvênt.

— Micul meŭ Raoul, ḑisse ducele aruncêndu-se pe un fotoliŭ, tu ești gentilhome, și prin urmare necapabil de de a mĕ trăda.

— Ah! monseigneure.

— Mai mult încă iubesci pe Nancy.

Raoul deveni purpuriŭ.

— Si Nancy devotată cu corpul și sufletul d-nei Margareta.

— Sciŭ.

— Si... eŭ iubesc pe d-na Margareta, o sciĭ asemenea.

— Da, seigneurul meŭ.

— Si d-na Margareta mĕ iubesce...

Raoul nu respunse.

— Așa dér urmă Henric de Guise, ție mĕ încred... pentru a ajunge până la *dânsa*.

— Dér, seigneurul meŭ...

— Dute de 'mi caută pe Nancey.

Numele de Nancey ușură puțin pe Raoul și 'l scóse pentru un moment din încurcătura în care se afla.

— Nancy, 'și ḑisse el, va esplica mult mai bine lucrurile de cât mine, Alteței sélle...

Și eșind, el 'l lăsă singur în camera lui, recomandându'i de a nu deschide ușa déca cine-va bătea. Apoi alergă la Nancy.

Frumósa camerieră era în camera ei și privea prin deschiḑătura secretă a podelei, ceia ce se petrecea la d-na Catherina.

Si fără îndoială se petrecĕŭ lucruri straniĭ căci Nancy era fórte palidă și simția uă violentă spaimă.

— Ah! sermanul sir de Coarasse... murmură ea.

Fără îndoială principiul de Navarra se afla la acea oră urmărit de nisce'va pericole îngrozitóre.

L

Pentru a înțelege spaima lui Nancy și pentru a da ună idee de pericolul ce amenința pe Henric de Navarra, trebue sĕ ne raportăm la momentul când Paola părăsea Chaillot însoțită de Gadolphin.

Somnanbulul atunci fórte descept, 'și adunase suvenirile și le pusese în serviciul gelosiei și resbunărei sélle.

Godolphin ura pe Noë, nu numai pentru-că bearnesul era iubit de Paola, dér 'l mai ura, și mai mult póte, pentru-că era frumos, viguros, de familie bună, pe când el era mic, debil, slab și de nascere necunoscută,

Faciada Louvrului servise de punct de plecare lui Codolfhin. El scia că cassa în care fusese ținut ca prisonier în fundul unei pivnițĭ era situată nu departe de regalul edificiŭ.

Sgomotele depărtate ce ajunseră până în temnița lui improvizata, 'l făcuse sĕ înțelógă că acea casă era ună cârciumă.

Acésta era în destul pentru ca cântările sĕ nu fie prea lungĭ.

Când ajunse piața ce încongióră biserica Saint-Germain-l'auxerois, Godolphin sfătuĭ pe Italiana de a descăleca și merseră la hotelul din strada Arbre-Sec unde 'și depuse caiĭ, apoĭ se întórseră pe piața Louvrului pe jos, umblând încet.

Era deja-târdiŭ, nóptea era întunecósă, timpul ploios, piața deșértă.

Godolphin se simți impins de ună putere nevĕdută spre cârciuma lui Melican.

Ușea era închisă, si fără îndoială consumatoriĭ déca

se aflaŭ, eraŭ toţĭ tăcuţĭ, căcĭ nu se auḑea nicĭ un sgomot în interior.

Cu tóte acestea uă rază de lumină străbătea printre încheiturile uşeĭ. Godolphin făcu semn Paoleĭ de a seţine la distaţă, apoĭ, el făcu ocol caseĭ şi 'şĭ puse din noŭ ochiul la uşă, Dupĕ care béat de bucurie fără îndoélă, el luă pe Paola de mânĭ şi 'ĭ ḑisse încet: — Apropie-te şi... privesce! ...

Paola a căreĭ animă bătea cu violenţă, 'şĭ lipi ochiul de brósca uşeĭ şi sări maĭ in acela-şi timp înnapoĭ scoţênd un ţipăt de spaimĕ.

Noë şedea lângă juna Myette, 'i ţinea mânele într'ale sélle şi o privea cu amor. La spatele luĭ, Henric vorbea cu frumósa argnităréşă, tot îmbrăcată ca un mic ţĕran bearnes.

Scoţênd acest ţipăt de spaimă şi mânie, Paola leşişinândâ în bracele luĭ Godolphin; dér în acest moment, somnambulul, cu tótă înfacişarea luĭ debilă se simţi dotat de uă forţă hercuiénă, şi, ridicând pe juna fétă cu un braciŭ nervos, el uă duse alergând la maĭ mult de uă sută paşĭ distanţă, ast-fel în cât când Noë şi Henric alergară şi deschiseră uşea, eĭ nu maĭ vĕḑură nimic. Intunucimea era complectă.

Dér strigătul Paoleĭ îndreptase pe René. René 'şĭ regăsisse féta, şi Italiana pentru un moment ameţită, se ridică la vederea tatăluĭ eĭ, şi 'ĭ ḑisse:

— Rĕsbună-mĕ!

— Sĕ te rĕsbun? strigă René mişcat.

— Da, ḑisse Paola cu uă voce surdă, rĕsbună-mĕ! se află... acollo... în acea casă... un om ce am iubit... şi care mĕ trădéză?

René nu ceru alte desluşirĭ de la fiica sea; el alergă spre cârciuma a căreĭ uşĭ o vĕḑusse închiḑêndu-se. şi deschiḑêndu-se. El se apropia, ca Godolphin, cu paşĭ de lup, şi el privi cum privisse Paola.

De uă dată Florentinul tresări şi simţi uă picătură de sudóre udându'ĭ facia.

El zărise pe Noë şi pe sirele de Coarasse, apoĭ facia juneluĭ ţĕran 'l mişcase, si el recunoscu sub acea ravestire, pe frumósa argintărésă.

René era prea prudent pentru a străbate în cârciuma luĭ Malican; şi el se reîntórse spre fiica sea, o luă în tăcere de mână şi se îndreptă spre o apă.

— Spune'mĭ, ḑisse el atuncĭ când se aflară departe de cărciumă, pe care din duoĭ gentilohomĭ aĭ iubit şi care te-a trădat?

— Noë.

— Ah! acella . . . care . . .

— Acella de care Godolphin, şi eŭ am fost răpită.

— Bine, ḑisse René cu linişce. Spune'mĭ tot copila mea.

René orĭ ce mânie ar fi avut în animă, înţelesse că momentul acusărilor şi observaţiunilor câtre fiica sea nu sosise.

René voia se scie . . .

Atuncl Paola istorisi tatăluĭ eĭ tot ce se petrecuse, ea nu 'ĭ spuse nimic, nicĭ întrevederile eĭ nopturne cu Noë la nisce ore când René întreba somnul somnambolia al luĭ Godolphin, nicĭ felul cu care junele om intra şi eşea nicĭ confidenţile ce ea însuşĭ 'ĭ făcusse.

René, tăcut, ascult cu atenţiune, şi cu cât fiica sea 'ĭ nara căt atât maĭ mult un vĕl se rupse pentru el, şi el înţelese prin ce mijloc 'ĭ fusese cu putinţă sireluĭ de Coarasse, de a'şĭ juca atât de bine rolul de fermecător.

— Fiĭ liniscită, copila mea, ḑisse el când Paola 'şi sfârşi istorisirea, veĭ fi resbunată!

— Ah! acel om ce iubém, murmură Italiana, 'l urăsc cu uă ură sĕlbatecă.

Veĭ fi rĕsbunată repetă Florentinul şi adăogă în sine: Cum, şi eŭ.

René vĕduse pe frumósa argintărésă şi acum înţelegea uă mare parte din adevĕr.

— Vin'o la Louvru, ḑisse el fiicei sélle.

— Louvru!

— Da! veĭ istorisi tote acestea d-neĭ Catherina.

— Dér, ḑisse juna fétă, ce uitase de a contempla istoria eĭ prin naraţiunea amorurilor luĭ Henric cu d-na Margareta, de care Noë avusese imprudenţa a'ĭ da óre care detaliĭ, — trebue sĕ vorbesc şi de princessa?

— Ce princesă? întrebă Florentinu, mirat.

— D-na Margareta.

— Ce amestec póte avea d-na Margareta în tóte acestea?

— D-na Margareta 'l iubeşce.

— Pe cine? Pe Noë?

Nu, pe sirele de Coarasse.

— Oh! oh! făcu René, care se găssi de uă dată aruncat în mijlocul uneĭ alte serii de ideĭ, eştĭ sigură de acésta, féta mea?

— Da, tată; în fie care sĕră sirele de Coarasse e priimit la Louvru de către d-na Margareta.

— Pe legea mea! murmură Italianul, décă e ast-fel, rĕsbunarea e gata...

René se gândi la ducele dc Guise care şi el iubea pe Margareta şi era în stare sĕ omóre pe rivalul luĭ.

Apoĭ, adresându-se fiicei sélle ḑisse:

— Nu, copila mea, n'aĭ trebuinţă sĕ vorbescĭ de tóte acestea; ba din contră este de trebuinţă rĕsbunărei nóstre ca sĕ înlăturăm amorul princeseĭ pentru acel miserabil.

— Fie, ḑisse Paola.

— Aidem la Louvru reluă René.

Apoĭ ḑisse luĭ Godolphin dâudu'ĭ cheia prăvălieĭ de pe podul Saint-Michel: Tu te veĭ duce ecă, veĭ intra şi veĭ găsi în oratoriul Paoleĭ un gentilhom rĕŭ înmbrăcat, pe care tu 'l veĭ chemaîntr'un mod respectuos: Monseigneure.

— Si ce 'ĭ voiŭ ḑice?

— Il veĭ ruga de a te urma.

— Unde 'l voiŭ conduce?

— Aci unde suntem noĭ.

— Si... pe urmă?

— Tu mĕ veĭ ascepta împreună cu dênsul.

— Bine! ḑisse Godolphin care se asociă deja din tótă anima, la înduoita reşbunare a luĭ René şi a ficeĭ sélle.

Godolphin începu sĕ alerge în direcţiunea podului Saint-Michel, şi când sossi la prăvălia parfumorului, introdusse cheia în bróscă, întră şi îndreptat de lumina unuĭ sfesnic pe care René 'l pusese cu uă oră maĭ înnainte pe un dulap, pĕtrunse în oratoriŭ.

Dér spaima luĭ fu mare, vĕḑênd camera golă.

— Unde dracu e el? se întrebă somnambulul.

El se întórse în prăvălie, se urcă în laboratoriŭ, întră în camera parfumorului şi redescinse în oratoriul Paoleĭ; tot d'odată el observă feréstra deschisă şi uă scară de mătase bine legată la una din bare, şi a căreĭ extremitate atârna în rîŭ.

Acésta fu destulă deslușire pentru Godolphin, căcĭ el numaĭ căută.

Insă el nu înţelegea pentru ce gentilhomul căruia René 'ĭ dedese titlul de monseigneure, plecase ast-fel.

El asceptă uă oră, sperând că 'l va vedea revenind, apoĭ se întórse singur spre partea unde René 'ĭ designase ca loc de întêlnire, adică pe ţermul drept al rîuluĭ lă uă mică distanţă de Louvru.

. . . . . .

Acum, étă ce se petrecea în regalul edificiŭ, şi aceia ce Nancy vĕḑuse şi auḑisse:

Dómna Catherina era singură în oratoriul eĭ, şi aşeḑată înaintea uneĭ messe pe care scria.

Tot d'odată uă bătae în uşă o făcu sĕ tresară, şi ridicând capul, se întórse şi 'şĭ încruntă sprâncenile.

Mica uşă care dedea în coridorul pe care 'l cunóscem şi care era dupe cum se numea în Louvru, uşa familiarităţilor, se deschise şi uă femeie care intra, 'ĭ scóse un strigăt de surprisă. Era Paola!

Apoĭ la spatele Paoleĭ, regina mamă, vĕḑu apărând facia neliniscită a luĭ René.

Florentinul avea un surîs pe buze şi privirea luĭ nu lipsi de a 'ĭ inspira ceva asigurător.

Regina care făcuse un mare studiŭ asupra phisionomiilor, ghici în acel surîs şi privire, că René venea sĕ 'ĭ ofere în schimbul ertăreĭ luĭ, sĕ 'ĭ descopere ceva important.

— Ah! ah! ḑisse ea, tu 'ţĭ aĭ găsit copila?

— Da, dómnă.

— La braciul verĭ unuĭ frumos gentilhom?

— Impreună cu Godolphin, dómnă, şi chiar în momentul de a putea împedica pe Majestatea Vóstră de a fi mystificată.

— Ce vreĭ sĕ ḑicĭ, domnule René?

— Vroiam sĕ spun adevĕrul, dómnă.

— Cum?

— Intrebaţĭ maĭ întêiŭ pe fiica mea..!

Si René făcu un semn Paoleĭ care înaintă şi căḑu în genuchĭ înaintea Catherineĭ. Paola era palidă de furie, sângele eĭ italian ferbea, şi ochiĭ eĭ scoteaŭ scânteĭ.

Eă nară regineĭ aceleaşĭ lucrurĭ ce istorisise tatăluĭ sĕŭ, cu deosebire însă că omisse ceia ce atingea de amorul dómneĭ Margareta cu sirele de Coarasse.

Catherina de Medicis nu întrerupse nicĭ de cum pe Paola, ea o ascultă pênĕ la capĕt, apoĭ când tênĕra fétă termină, ea privi cu răcélă pe René.

— Eĭ bine, ḑisse ea, în ce mĕ atinge pe mine tóte acestea?

— Cum în ce? murmură Florentinul încremenit de acea linisce.

— Fără îndoială.

— Dér Majestatea Vóstră a fost mystificată.

— Si cum ?

— In aceia că sirele de Coarasse nu este fermecător şi că nu citesce în astre.

— Un moment te rog, făcu regina, e fórte posibil ca sirele de Coarasse să 'mĭ spue uă mulţime de lucrurĭ pe care Noë le-a auḑit pe când era ascuns în camera fiicel télle...

— Cum dracu!

— Dér aceia ce sciŭ eŭ, urmă regina, că el 'mĭ a descoperit nisce secrete extraordinare.

—Pe care le va fi aflat tot prin asemenea mijlóce, d-nă.

— Se póte, dér 'mĭ trebue uă probă.

— Vĕ o voiŭ da.

— Spre esemplu, urmă Catherina, 'mĭ a descris fuga prisonierilor huguenoţĭ din castelul d'Angers, trecerea lor prin Paris şi sosirea lor la Charenton.

«Acolo, 'mĭ a ḑis el, eĭ aŭ dat hotelieruluĭ uă monedă cu efigia repausatuluĭ rege de Navarra, care trebue să fie însemnată la un colţ cu uă sgâriitură uşóră.» Tóte acestea eraŭ esacte. Creḑĭ tu, ḑisse Catherina, că sirele de Coarasse a aflat acestea de la Godolphin séŭ de la fiica tea ?

El este complicele huguenoţilor, ḑisse René cu siguranţă.

— Ah! décă acésta ar fi adevĕrat, ḑisse ea, sirele de Coarasse va avea a face cu mine.

— Décă vĕ voiŭ proba acésta ?

— Probéză-mĭ...

— Atuncĭ cer majestăţeĭ Vóstre un termen de duoĕḑecĭ şi patru ore.

Si René făcu uă mină ca cum ar fi vroit să se retragă când un pagiŭ deschise uşa marelor apartamente şi ḑisse:

— Etă d. de Nancey care vine de la Melun.

— Fă'l să intre! ḑisse regina cu uă bucurie repede.

Si privind pe René, adăogă:

— Avem să scim numaĭ de cât, déca sirele de Coarasse şi prisonieriĭ de la Angers se recunosceaŭ, şi déca eraŭ complicĭ.

— Cum asta, dómnă?

— Nancey a trebuit să 'ĭ aresteze la Melun.

— Ah!

— Si déca va fi de trebuinţă, le voiŭ aplica torturĭ.

René tresări.

— Cuvêntul de tortură, 'ĭ produse uă mişcare peste măsură.

D. de Nancey intră.

— Eĭ bine? întrebă cu repeḑiciune Catherina...

D. de Nancy era acoperit de noroiŭ şi praf; el avea uă mină îngrijată, ochiul posomorât, mersul cletinând întocmaĭ ca un om dobŏrât de ostenélă.

— Dómnă, ḑisse el cu tristeţă, sirele de Coarasse 'şĭ a rîs de d-vóstră. Am scotocit tóte hanurile, tóte cârciumile de la Melun, m'am dus pênă la Montereau, am bătut tóte câmpiile de prin ₍prejur, fără să găsesc cea maĭ mică urmă a acestor duoĭ gentilhomĭ.

— Ah! déca este ast-fel, strigă regina care avu uă repede şi surdă iritaţie în voce, vaĭ de sirele de Coarasse!

LI

Se póte sci acum câtă frică avu sĕrmana Nancy, care se interesa atât de mult de sirele de Coarasse, de când Margareta 'l iubea, când auḑi pe regina pronunciând acelle din urmă cuvinte.

Vĕḑênd apărând pe Raoul, frumósa camerieră puse un deget pe gura sea, pentru a 'ĭ recomanda tăcere.

Raoul se apropiă.

— Ce aĭ? D-ḑeul meŭ! o întrebă el încet.

— Sirele de Coarasse e în pericol.

— Sciŭ, ḑisse Raoul.

La aceste cuvinte, Nancy care se aplecase din noŭ spre acea deschidĕtură se aşeḑă cu vioiciune şi privi pe pagiŭ.

— Cum! ḑisse ea, tu sciĭ?

— Fără îndoială, şi vin sĕ te caut într'adins. El este aci.

— Cine? făcu Nancy, d. de Coarasse?

— Nu, ducele.

— Care duce?

— Ducele Henric.

Din palidă ce era, Nancy deveni vênătă.

— Ah! D-ḑeul meŭ, făcu ea, ducele este aci, ducele de Guisse la Louvru!...

— Da, în camera mea, unde te ascéptă...

Nancy privi pe Raoul întocmaĭ ca cum acel mic amorezat nu 'şĭ perduse capul.

Dér Raoul fórte palid şi fórte agitat, păru prea serios.

— Ducele, ḑisse el, a intrat în Louvru, travestit în cârciumar, el s'a presintat la mine pentru a 'mĭ aduce un paner cu vin şi însocit de Garguille, apoĭ m'a însărcinat de a veni sĕ te caut îndată.

— Si e în camera tea?

— Da.

Nancy 'ĭ arătă cu degetul mica deschiḑĕtură practicată în zid şi 'ĭ ḑisse:

— Etă, pune-te aci, ascultă şi observă bine totul.

— Fiĭ liniscită.

— Si ascéptă pênĕ mĕ întorc.

— Etă cheia mea.

— Bine! ḑisse Nancy închiḑênd pe Raoul la dênsa, şi alergând în camera pagiuluĭ, unde ducele o ascepta.

Henric de Guise auḑi fâşiitul rocheĭ luĭ Nancy în co-

ridor şi pentru un moment avu speranţa că era însuşĭ Margareta care venea.

Dér se încelă, căcĭ Nancy intră şi ducele scóse un ţipĕt înnăbuşit.

— Ce ai d-nă? întrebă Margareta.

In timpul în care Nancy parcurse distanţa camerel sélle, de aceia a luĭ Raoul, avuse vreme de a 'şĭ linisci

pucin emoţiunea sea, de a reflecta şi 'şĭ închipui îndată un întreg plan de bătae:

Ea trebuia sĕ apere pe Henric, contra tutulor inemicilor luĭ.

Nancy intră dér în camera luĭ Raoul, făcu uă frumósă reverancie duceluĭ, şi lăsă sĕ 'ĭ scape un surîs.

Acest surîs avu un mare efect asupra duceluĭ.

— De óre ce Nancy mĕ întâmpină rîdênd, se gândi el, deduc atuncĭ că tot maĭ sunt iubit.

— Ah! monseigneure, ḑisse cameriera care închisse bine uşea şi trase tóte zăvórele, sciţĭ că suntem de uă împrudenţă fórte mare?

— Tacĭ, Nancy, am venit aci pentru că o iubesc...

— Oh! sciŭ bine acésta.

— Si când cine-va iubesce...

— Nu se teme de nimic, nu este aşa monseigneure? întrerupse Nancy. Dér dómna Catherina nu vrea sĕ scie de acest amor, domnule duce, şi cum ea şi-a pus în cap...

— Ah! Nancy, mica mea, ḑisse cu vioiciune ducele, décă tu m'aĭ crede aĭ lăsa la o parte pe dómna Catherina şi 'mĭ aĭ vorbi maĭ bine despre *dênsa*.

— Fie, monseigneure, rĕspunse Nancy care lăsă sĕ 'ĭ scape un uşor suspin.

— Tot mĕ maĭ iubesce, nu este aşa?

— Cel pucin... aşa cred.

Ducele tresări.

— Pentru-ce ḑicĭ tu ast-fel!

— Pentru-că...

— Sĕ vedem, mica mea, esplică-te, te rog.

— Monseigneure, reluă Nancy, dómna Margareta tot vĕ maĭ iubesce, dér dupe cum este prea înconjurată de spionĭ, vĕ va fi cu neputinţă de a o vedea,

— Oh! făcu ducele, trebue se o vĕd cu orĭ ce preciŭ.

— Dómna Catherina e la dênsa în acest moment.

— Dér ea o sĕ ésă?

— Nu, ḑissse cu hotărâre Nancy.

— Cum! nu?

— Regina mamă, de câte-va ḑille are nisce fricĭ imaginare, şi nisce visurĭ care o tortură.

— Eĭ bine!

— Eĭ bine, ea 'sĭ a arangeat un pat în camera d-neĭ Margareteĭ, ast-fel că ea se culcă acolo în tŏte nopţile.

— Aşa dér, strigă ducele, a căruĭ voce tremura de mânie, nu o s'o pot vedea astă-ḑĭ?

— Cam aşa, monseigneure.

— Nicĭ... mâne?

— Ah! mâne, respunse Nancy, care se încredea hasarduluĭ, mâne cred că o sĕ iaŭ ceva dispositiunĭ în privinţa asta...

— Ca sĕ o vĕd?

— Da, monseigneure.

— La ce oră?

— Nu sciŭ încă... dér încrede-te în mine... Mâne de diminéţă ea va însciinţa despre sosirea d-télle la Paris.

Ducele se sculă suspinând.

— Trebue dér sĕ mĕ duc! murmură el.

— Fă acésta pentru ea, monseigneure. Regina mamă a înduioşat mult pe regele. Jumĕtate din curtea Franciеĭ este huguenotă în acest moment, şi déca v'ar sci la Paris dómna Margareta, pe care voesce sĕ o încredinţeze regeluĭ de Navarra, dómna Margareta, ḑic, va fi închisă în câte-va minute, în verĭ un turn.

Acéstă perspectivă pe care Nancy menagea pentru ochiĭ duceluĭ, 'l făcu sĕ tresară şi se înfioră.

Dupe acésta princiul se sculă şi ḑisse cameriereĭ:

— Tu aĭ dreptate, buna mea Nancy, şi mĕ voiŭ sili sĕ am mult curagiŭ pentru a ascepta...

El privi apoĭ pe Nancy, şi avu un surîs mysterios.

— Sĕ vedem, repetă el, gândescĭ tu că ea mĕ maĭ iubesce tot atât?

— Dér, ḑisse Nancy, cu totul încurcată de acéstă întrebare, nu se póte cine-va tămădui de rĕul amorului în câte-va sĕptămâní, monseigneure.

— Aşa dér ea n'are nicĭ uă plăcere de a lua în căsătorie pe princiul de Navarra?

— Intr'adevĕr, nu. Ea 'l urasce...

— Creḑĭ tu că ar maĭ vroi tot aşa de voiósă sĕ fie ducesă de Guisse séu de Lorraina?

— Ah! monseigneure, ḑisse Nancy, care nu observa încă unde princiul vroia sĕ vină. Alteţa Vóstră scie bine că décă politica nu s'ar fi schimbat ast-fel, dómna Margareta dormea la Nancy încă de acum un an.

— Eĭ bine, rĕspunse ducele, am găsit un mijloc de a 'mĭ bate joc de politică, mititica mea.

— Heĭ! făcu Nancy.

— Si décă dómna Margareta vroesce...

— Ce, monseigneure?

— Sĕ o răpesc?

— Bun! şi apoĭ?

— In duoĕ-spre-ḑece ore de galop vom fi afară din pământul Franciei.

— Prea bine.

— A duoa ḑi séra vom sosi la Nancy, unde unchiul meŭ cardinalul de Lorraina, ne va uní.

— Si, ḑisse Nancy, atuncĭ connetabilul de Montmarency séu regele Carol IX va hotărâ frontiera, ducatul vostru de Lorraina, nu este asa?

— Intocmaĭ.

— Si resbelul va isbucni.

— Ce face cu asta, preparativele melle sunt făcute. Mayenne şi eŭ, vom ţine Francia în eşec.

— Fórte bine, murmură Nancy, dér regele Franciei este fiul iubit al bisericeĭ, dómna Catherina este pucin cam rudă cu papa; papa excomunică pe ducele de Guise şi supuşiĭ sĕĭ, în loc de a 'l apăra, depun spadele în técă.

— Tu te înceli, mica mea, respunse ducele pucin atins de logica cea pucin desvoltată a lui Nancy.

— Ah! adevĕrat?

— Papa nu va excomunica nici de cum pe ducele de Guise, când va afla că el se căsătoresce cu uă princesă pe care o destinase aceluĭ huguenot de Navarra.

— Drace! făcu Nancy în sineşĭ, are dreptate, póte.

— Dér ea nu se ţine ca învinsă.

— In acest cas, reluă ea, cum regina Catherina nu e pricepută în conversiunĭ şi mişcărĭ politice, va ameninţa pe papa décă nu ĭ va reda pe fiica sea, va chema pe toţĭ huguenoţiĭ Franciei şi Navarra, aceia din Holanda şi Palatinat şi va face uă divisiune complectă cu biserica

— Aidea de! mica mea Nancy, făcu ducele surîdênd, tu te amestecĭ în politică dupe cum vĕd.

— Nu, monseigneure, dér prevĕd la cronice.

— Si tu mĕ consiliezĭ de a nu răpi pe dómna Margareta?

— D-ĝeŭ sĕ ve aibă de grijă!

— Dér... o iubesc...

— Ce face cu asta... o veţĭ vedea-o... ea va vedea, vom vedea... făcu Nancy care conjuga verbul a vedea sunt treĭ forme diferite.

Ducele nu înţelese.

— Unde te póte cine-va găsi mâne de diminéţă monseigneure? întrebă Nancy.

— Pe piaţa Maunert, hotelul *Calul murg*.

— Bine, făcu Nancy.

— La ce oră 'mĭ veĭ da tu nuvele pentru dênsa?

— Nu sciŭ, dér încredeţi-vĕ în mine şi acum monseigneure, adăogă Nancy, plecaţĭ... comptaţĭ pe mine; dér plecaţĭ, căcĭ dupe uă oră pórta Louvruluĭ se va închide, şi décă verĭ un soldat vĕ va recunósce... în fine plecaţĭ!

In vocea luĭ Nancy era óre care gróză, ea se temea ca nu cum-va ducele prin prelungirea şedereĭ luĭ în Louvru

sĕ bage de sémă că 'l a ameţit, şi sĕ afle prin verĭ un mijloc, că dómna Catherina nu a avut nicĭ uă dată ideia de a se stabili nóptea în camera fiicerĭ sélle.

Din fericire pentru dênsa ducele se sculă, reluă panerul cu butelĭĭ, şi ḑisse surîḑênd!

—Sĕ mĕ ia draḑu, décă cine-va mĕ va putea cunósce ast-fel...

Nancy 'l luă de mână.

— Veniţĭ, ḑisse ea, vroesc sĕ vĕ fac sĕ vĕ coborâţĭ prin mica scară, şi de a eşi prin portiţa despre malul apeĭ...

— Scumpă Nancy! murmură ducele... spune'ĭ că o iubesc în tot-d'auna şi tot cu aceiaşĭ ardóre.

— Fiţĭ liniscĭţĭ, monseigneure...

Si Nancy conduse pe princiŭ pênĕ la uă mică scară şĭ 'ĭ ḑisse:

— Scobóră-te încet. Când veţĭ fi aprópe de pórta cea mică despre rîŭ, sĕ tuşiţĭ de treĭ orĭ şi veţĭ trece. Soldatul care se găsesce în sentinelă închide tot-d'auna ochiĭ şi se preface că dórme în ghereta luĭ când aude tuşind pe lângă el.

Acesta este un paḑnic mut şi orb.

. . . . . .

Duoĕ minute dupe acésta pretinsul băiat cârcĭumar, eşea din Louvru fără pericol, dér nu făcuse duoĕ-ḑecĭ paşĭ în obscuritate că se lovi de un om care se preumbla în lung şi în larg cu ochiĭ fixaţĭ asupra făciadeĭ Louvruluĭ, unde luminile începeaŭ a se vedea maĭ rarĭ din causa oreĭ celleĭ ţârḑiĭ a nopţeĭ.

— Dobitocule; murmură ducele, care nu putu sĕ 'şĭ abţină uă mişcare de nerăbdare, şi uitând chiar de a'şĭ preface vocea.

Dér în aceliaşĭ timp, necunoscutul 'l apucă de braciŭ şi 'ĭ ḑisse:

— Ah! monseigneure, eram sigur de a te găsi la eşirea vóstră din Louvru.

— René! esclamă ducele.

— Da, monseigneure. Si murmură Florentinul, aĭ făcut fórte rĕŭ de a fugi pe ferésţră şi de a crede că vroiam sĕ te trădez atuncĭ când vĕ sunt maĭ devotat ca totd'a-una.

— Ah! făcu princiul cu un aer de înduoială.

— Si veĭ în curênd proba?

— Ce spuĭ.

— Viŭ de la Louvru într'adins pentru d-tea.

— Si tu nu aĭ vĕḑut pe dómna Margareta.

— Nu am vĕḑut'o într'adevâr, dér am vêḑut pe dómna Catherina.

— Ah! értă-mĕ, făcu princiul tu aĭ face bine de a'mĭ espiica cum vĕḑênd pe regina, nu aĭ putut sĕ veḑĭ pe Margareta, pentru că acum dómna Catherina se culcă în tóte serile în camera fiiceĭ sélle.

— Aidea de! făcu René rîḑênd, cine v'a spus minciuna asta, monseigneure?

— Nancy.

— Nancy a vrut póte sĕ gluméscă cu d-tea monseigneure, ḑisse cu răcélă Florentinul.

— René!

— Si étă monseigneure, urmă parfumorul întinḑênd mâna spre faciada Louvruluĭ, vedeţĭ lumina aceia care strălucesce ferestrele oratoruluĭ dómneĭ Catherineĭ

Henric de Guise privi şi recunoscu într'adevĕr că ferestrele cabinetuluĭ de lucru al regineĭ mame eraŭ luminate...

— Dĕcă regina s'ar fi culcat lêngă fiica sea, ḑisse René, ea n'ar maĭ lucra, nu aşĭ fi părăsit'o acum un sfert de oră, şi nu aşĭ fi fost aci pentru a vĕ ascepta...

— Cum! ḑisse ducele încremenit, tu mĕ asceptaĭ?

— Da, monseigneure, şi d-tea aĭ fugit de la mine.

— Este adevĕrat, dér tu maĭ închis.

— Pentru ca sĕ nu fiţĭ descoperiţĭ.

— Si pentru că acésta nu e prima trădare...

— Monseigneure, întrerupse cu vioiciune René, am petrecut acum, uă oră cu dómna Catherina, şi conjur cerul ca sĕ mĕ trăsnéscă îndată, déca am pronunciat măcar numele Alteţeĭ Vóstre.

— Bine! te cred...

— Nu numaĭ că Alteţa Vóstră s'a încelat temându-se de mine, dér póte că a dat semnalul introducêndu-se la Louvru.

— Cuĭ am dat semnalul? făcu princiul.

— Monseigneure, reluă René, Alteţa Vóstră a studiat bine femeile?

— Pentru-ce acéstă întrebare?

— Ah! drace! pentru-că... pentru-că... e prea greŭ de spus acésta, monseigneure.

— Sĕ vedem.

— Pentru femeĭ, timpul şi depărtarea nu sunt în legea comună; opt ḑille valorez adesea opt anĭ, uă depărtare de uă sută leghe nicĭ nu esistă...

— Scumpul meŭ René, ḑisse princiul, nu înţeleg un cuvênt măcar din cele ce 'mĭ spuĭ. esplică-te maĭ bine.

— Femeile sunt nestatornice.

— Eĭ bine?

— Omul iubit aḑĭ, e adessea uitat mâne.

Déca René şi princiul s'ar fi aflat la lumină, parfumorul ar fi vĕḑut pe întrevorbitorul sĕŭ palind.

— Ore aĭ vroi sĕ 'mĭ spuĭ, făcu acest din urmă cu uă voce sugrumată, că d-na Margareta a încetat de a mĕ iubi şi că iubesce pe princiul de Navarra?

— Oh! nu ḑic acésta, şi cred chiar că ea urasce pe princiul béarnes maĭ mult ca nicĭ uă dată.

— Urmézĭ.

— Dér mai cred, monseigneure, că nu vĕ mai iubesce.

Princiul se trase înnapoĭ cu un pas.

— Ia séma! ḑisse el.

— La ce, monseigneure? făcu René cu linisce.

— La acésta. Ascultă bine: déca mĕ mințĭ, te voiŭ omorî.

— Sunt sigur, în acest cas, că voiŭ fi mult timp sănĕtos, rĕspunse René cu liniscea unuĭ om sigur de ceia ce spune.

— René!.. René!.. făcu ducele cu un accent 'năbușit.

— Monseigneure, ḑisse Florentinul, déca vĕ ḑicém: Se află un om, aci aprópe, în destul de fericit pentru a vĕ înlocui în anima d-neĭ Margareta, ce aĭ face?

— Mințĭ!

— Ce aĭ face? repetă René, déca încă vĕ mai adăogam că, în fie-care sĕră, acest om e condus la princesa de către Nancy, că intră la nouĕ ore, și ese la meḑ'ul nopțeĭ.

— Mĕ voiŭ bate cu acel om... 'l voiŭ omorî. Dér acel om nu esistă, René, tu escĭ nebun... Margareta tot mĕ iubesce...

Ĕi ducele pronunciă aceste cuvinte cu desperare.

— Acel om există, monseigneure.

— Oh! făcu ducele, ce puse mâna spre locul spadeĭ ce 'ĭ lipsea.

— Si e aprópe de aci.

— Aratată-mi'l... numescemi'l.

— Ecă monseigneure, urmă René, ia spada, pălăria și mantaua mea.

— Bine.

— Apoĭ privesce collo, pe piață, acea lumină discretă ce se zăresce prin ferestrele acelleĭ case.

— Aceea e cârciuma béarnesuluĭ Malican.

— Intocmaĭ.

— Eĭ bine? acel om...

— Acel om e în cârciumă. El se numesce sirele de Coarasse... Du-te monseigneure, intră şi caută'l.

— Si... e... el?

— El.

Ducele numaĭ asceptă nicĭ un cuvênt, dér se înveli cu mantaua luĭ René, înlocui şapca cu pălăria cu pene a luĭ René, încinse spada şi merse drept spre cârciumă murmurând:

— Imĭ trebue viaţa acelluĭ om!

LII

Sĕ aruncàm uă privire înnapoĭ şi sĕ vedem ceia ce Henric şi Noë făcuse de duoë ţille de când 'ĭ am perdut din vedere.

Noë, ne aducem aminte, părăsind casa mătuşeĭ Verconsin unde lăsă pe Paola, nu plecase cu intenţiunea de a nu se maĭ întórce.

Compagnionul princiuluĭ de Navarra 'şĭ ţisese în timpul drumuluĭ, că el fusese condus maĭ mult de imaginaţiune de cât de anima. In adevĕr, Paola, fiica teribilului şi perfiduluĭ René, Paola închisă în acea prăvălie, unde Godolphin o păzea ca pe un tesaur; Paola, lângă care nu putea ajunge de cât prin ajutorul uneĭ luntre, uneĭ scărĭ de mĕtase şi unuĭ pumnal; Paola, ţiserăm noĭ, era uă pradă încântătóre, şi ea trebuise sĕ seducă pe Noë.

Dér Paola lipsită de scara de mĕtase, de pumnal, de luntre şi de miĭ de pericole ce încerca pentru a căuta amorul eĭ, Paola dér, în puterea luĭ Noë, perdea treĭ părţĭ din prestigiul eĭ.

— Am luat hotărârea cam prea repede, 'şĭ ţisese junele om, nu iubesc pe Paola dér pe Myetta.

Noë, ne maĭ aducem aminte, se dusese drept la cârciuma luĭ Malican; el găsisse pe Myetta singură şi 'ĭ făcu uă declaraţiune.

Apoĭ sosise Henric.

Henric se întorcea de la Louvru, unde prânḑise cu regina la d-na Margareta.

Pe când se afla la mésă, gentilhomul ce însocise pe d. de Nancy şi soldaţiĭ sĕĭ pênĕ la Charenton revenisse, şi întăriră în tóte punctele preḑicerea pretinsuluĭ fermecător, prin aceea că otelegiul la care se adresase le respunse că ar fi vĕḑut duoĭ gentilhomĭ, un bĕtrân şi celalt tênĕr că luase un pahar de vin fără a părăsi şeaua, şi că unul din eĭ 'ĭ dedese uă monedă cu efigia repausatuluĭ rege de Navarra.

Acest din urmă eveniment, întări atât de bine reputaţiunea fermecătóre a sireluĭ de Coarasse în cât regina-mamă 'ĭ oferise uă locuinţă la Louvru.

Henric ceru duoĕ ḑille pentru cugetare.

In acea séră, ceĭ duoĭ junĭ se duseră, spre meḑiul nopţeĭ, sĕ se culce la hotelegiul lor Lestacade.

Apoĭ diminéţa, Noë se desceptă cu intenţiunea de a merge la Chailot pentru a vedea pe Paola; dér avu nefericirea de a trece prin faciа cârciumeĭ luĭ Malican.

Myeta roşindu-se şi cu ochiĭ aplecaţĭ se afla pe prag. Noë intră în cârciumă.

— Pe credinţa mea! 'şĭ ḑisse el, 'mĭ pare că 'mĭ e fóme ... voiŭ dejuna aci.

Frumoşiĭ ochĭ aĭ Myetteĭ şi buna dispoşiţie a luĭ Malican, ce vĕrsa consumatoruluĭ sĕŭ vin de Pyrineĭ, eraŭ pentru nenorocirea Paoleĭ. Spre séră, pe la înmurgit, Noë se afla încă la mésă.

Atuncĭ era prea târḑiŭ a se maĭ întórce la Chaillot.

Apoĭ Henric se reîntórse de la Louvru.

De câte orĭ princiul părăsea pe d-na Margareta, el suspina dulce lângă frumósa argintărésă. Dér, nu se uita cu totul lêngă Sarah, pentru a lipsi ora nopturnelor întêlnirĭ la Louvru.

Noë şi Henric prânḑisse la Malican; în urmă princiul se duse sĕ povestéscă ceva d-neï Margareta, apoï se reîntórse la cârciumă pe la ora când hotelegiul béarnes 'şï închidea oblónele, congedia pe consumatorï şi rĕmânea dupĕ cum ḑicea *în familie*

Princiul şi Noe nu eraŭ póte *din familie*, dér maï pucin încă eï nu eraŭ consumatorï. Ceia ce făcea ca amênduoï se remână în întrul cârciumeï.

Malican se duse sĕ se culce, Henric reluă într'alle sélle mânile frumóseï argintărese, Myette lăsă pe a sea între acellea ale luï Noë.

Tot de uă dată un ţipĕt se auḑi afară, un ţipĕt de femmeie ascuţit şi disperat.

Ceï duoï tinerï alergară pentru a deschide uşea; dér nóptea era întunecósă, şi primul ţipĕt nu a fost urmat de un al duoilea.

— Pe credinţa mea! 'şï ḑisse princiul reînchiḑênd uşea, acésta nu mĕ privesce! De sigur că nu voiŭ lua un felinar pentru a căuta prin piaţă. Si el se întórse lângă Sarah, pe când Noë se aşeḑă din noŭ alăturï de Myetta.

Uă oră se trecu pentru ceï patru înamoraţï într'uă dulce intimitate, când tot de uă dată, nisce paşï se auḑiră afară, apoï uă lovitură la uşă.

Noë se ridică şi merse spre a deschide.

Un om întră, umblând încet, cu capul sus, cu fruntea palidă, cu privirea scânteitóre.

Era ducele Henric de Guise.

El se popri în mijlocul saleï, privi pe ceï duoï tinerï, pe micul bearnes sub ale căruï haine nu putu tot de uă dată se afle uă femeie, apoï pe frumósa Myette şi vederea juneï fete avu singularul dar de a'l linisci pucin.

— Seigneurïï meï, ḑisse el, care din d-vóstră se numesce sirele de Coarasse?

Henric făcu un pas şi salută:

— Eŭ, disse el.

Ducele făcu asemenea un pas și salută la rându'ĭ cu uă politeță minunată.

— D-le, ĭ disse el, n'am onóre de a ĭ cunoscut de d-tea . . .

— In adevĕr, d-le.

D-na Catherina cu fii a eĭ Margareta

— Cu tóte acestea trebue sĕ vĕ fi vorbit de bine, sunt sigur.

— Numele d-télle, d-le?

— Îl voiŭ numi fiind singurĭ.

— Sĕ eşim în acest cas, d-le, ţisse Henric, ce înţelese provocarea.

El 'şĭ luă pălăria, şi cum micul bearnes pălea, el 'ĭ surîsse arĕtând că nu se temea de nimic. Noĕ se ridicase pentru a însoci pe princiul.

— Remâĭ! 'ĭ ţisse acest din urmă. Déca voiŭ avea trebuinţă de tine, te voiŭ chema.

Henric arătă uşea duceluĭ, şi dupĕ ce acesta eşi, el 'l urmă.

Nóptea era întunecósă, dér un felinar ce se afla la óre care depărtare servi de îndreptare princiuluĭ lorrain.

Princiul de Navarra urmă pe necunoscutul şi se popri ca şi dênsul în cercul de lumină descris de felinar.

Atunci ducele de Guise întorcêndu-se, 'ĭ ţisse:

— Mĕ numesc, d-le, Henric de Lorraina, duce de Guise.

Henric uimit făcu un pas înnapoĭ.

Apoĭ 'şĭ scóse pălăria:

— Vĕ salut, monseigneure.

Henric de Guisse era palid şi în prada uneĭ furiĭ violente: Henric de Navara 'şĭ stăpâni în câte-va secunde emoţiunea şi se găsi liniscit şi nepăsător.

— D-le, reluă ducele, este adevĕrat că mergĭ în tóte serile la Louvru şi că aĭ fi iubit de d-na Margareta?

— Monseigneure, reluă Henric, întrebarea d-télle e cam curiósă...

Răspunde! facu ducele cu mărire.

— Si déca refusam?

— D-le, ţisse ducele cu vioiciune, déca am fost minţit, voiŭ pedepsi pe calomniator.

— Si déca... vi s'a spus... adevĕrul?

— Pedépsa va cădea asupra d-télle.

— Mĕ értă, disse Henric cu linisce, aĭ luat'o cam prea pĕ sus...

— Aud?

— Si cum 'ţĭ închipuescĭ, d-ta, ducele de Guise, că vorbescĭ unuĭ mic gentilhome, vorbescĭ prea tare, monseigneure.

Ducele rîsse cu batjocură.

— Mĭ de scuse, d-le, ḑisse el, nu sciam că numele de *Coarasse* ţine de uă casă suverană.

— Monseigneure, replică Henric tot liniscit, voescĭ a 'mĭ permite uă singură întrebare?

— Poftim.

— Sub ce nume sunteţĭ aci?

— Ce 'ţĭ pasă.

— Imĭ pasă mult, monseigneure.

— Aud?

— Tóte 'mĭ dovedesc că ne vom bate.

— Acesta e scopul meŭ, cel pucin.

— Eĭ bine, închipuesceţĭ că te rănesc grav.

Ducele surîse.

— Totul e posibil, reluă Henric. Veĭ fi transportat într'uă casă vecină şi eŭ voiŭ ḑice: «Acest gentilhom e ducele de Guise.»

— D-le, ḑisse cu vioiciune ducele, trebue sĕ fiĭ un om de onóre, şi nu 'ţĭ voiŭ da proba de stima ce consistă de a încrucişa ferul cu un om. de cât când 'mĭ veĭ jura păstrarea incognituluĭ.

— Il voiŭ face.

— Orĭ ce s'ar întêmpla?

— Pe onórea mea.

— Bine, ḑisse ducele pregătindu-se.

— Un moment, monseigneure, urmă Henric, voesc a 'ţĭ cere acelaş jurămênt.

— Mie?

— D-télle.

— Nu escĭ dér cunoscut la Louvru sub numele de Coarasse?

— Din contră. Numaĭ acesta nu e numele meŭ.

— Ah! ḑisse ducele surprins.

— Si, urmă Henric, pentru a nu avea uă căinţă de a încrucişa ferul cu un simplu gentilhome, ascept numaĭ juramêntul d-télle pentru a 'ţĭ dovedi că sunt de uă casă în destul de bună.

— D-le, ḑisse ducele, orĭ care ar fi numele d-telle, jur că nu'l voiŭ spune nimeruĭ.

— Atuncĭ, rĕspunse Henric rîḑênd, poţĭ incepe, *vĕrul meŭ* . . .

— Aud? făcu ducele, *vĕrul... d-télle...*

— Mĕ numesc Henric de Bourbon şi trebue sĕ deviŭ rege de Navarra, ḑisse încet princiul.

Si Henric luă la rându'ĭ atitudinea măréţă şi privi cu mândrie pe ducele.

— Ah! ah! ḑisse acesta ce luă îndată spada în mână, suntem atât de inamicĭ cât nu credém, vĕrul meŭ...

— E învederat că avem maĭ mult de uă rivalitate, reluă Henric: rivalitate de amor, de politică şi de religiune.

— Si e învederat, ḑisse ducele încruntând ferul, că ocasiunea e îndestul de frumósă pentru a ne mĕsura, aşa 'mĭ pare...

— Mĕ veḑĭ încântat.

Henric încrucişă asemenea ferul. Henric de Guise si Henric de Navarra păreaŭ a fi avut acelaş învĕţător de arme şi amênduoĭ le mânuiaŭ cu perfecţiune.

Trecu maĭ mult de un quart de oră fără a se putea atinge şi neîncetând mânuirea, eĭ schimbară, dupĕ felul heroi'or luĭ Homer, aste câte-va cuvinte:

— Scumpul meŭ vĕr, ḑisse Henric de Navarra, aĭ iubit pe d-na Margareta şi vroiaĭ sĕ o facĭ ducesă?

— Maĭ mult de cât acésta în fiitoriŭ, póte, vĕrul meŭ, ḑisse rîḑênd ducelé a căruĭ spadă şuera.

— Eŭ, urmă Henric, voesc sĕ o fac regină.

— Regatul d-télle, vere, e mai mic de cât ducatul meŭ.

— El va cresce, vere.

— In detrimentul Francieĭ séŭ Spanieĭ? ḑisse ducele.

— Si al uneia şi al celeĭ alte.

— Ce spuĭ! făcu ducele, 'mĭ pare că aĭ poftă de...

— Si un bun stomach ce 'mĭ permite sĕ digerez în destul de bine.

— Pre legea mea! urmă ducele, nu mĕ mir că într'uă ḑi sĕ nu cugeţĭ la bunul meŭ oraşiŭ Nancy.

— Cuget... ḑisşe cu rĕcélă Henric.

Si dupe acest cuvênt ce făcu pe ducele sĕ tresară, Henric 'şĭ întinse braciul şi răni pe adversariul sĕŭ la umĕr...

Ducele scóse uă esclamaţie de mânie şi ripostă prin uă lovitură de quartă ce atinse pe Henric la mână.

— Este cine-va care va cugeta maĭ mult ca d-ta la bunul meŭ oraşiŭ Nancy, vere, ḑisse el rîḑênd.

— Ah! cine?

— Regina de Navarra, sfîrşi ducele cu un ton batjocoritor.

Henric de Navarra, avu un fu'ger de furie. Acéstă furie 'l deveni fatală: el se ḑescoperi şi spada duceluĭ găsi calea peptuluĭ seŭ.

Princiul, lovit sub umĕr, căḑu scoţênd un ţipĕt.

— Pe legea mea! murmură ducele de Guise, déca e mort, atât maĭ reŭ pentru dênsul! déca nu e de cât rănit, cu atât maĭ reŭ pentru mine!... un princiŭ de Lorraina n'a lovit nicĭ uă détă un om căḑut.

Si ducele începu sĕ alerge spre cârciuma iuĭ Malican.

Noĕ şi celle duoĕ femeĭ aşceptaŭ, pline de nelinişce, reîntórcerea luĭ Henric, ne închipuindu'şĭ celle petrecute.

— Sirele de Coa-asse, ḑisse ducele cu violuciune, e mort séŭ greŭ rănit... mergeţĭ de 'l căutaţĭ... acolo... sub acel felinar!

Si mai 'nainte ca Noë, tot atât de uimit ca şi celle duoë femeĭ, se ĭi cugetat al popri, Henric de Guise dispăru în întunecime spre a găsi pe René.

. . . . . .

René 'l aşcepta la marginea apeĭ.

El audise ţăcănitul spadelor, dér era prea prudent de a se apropia spre a avea noutăţĭ asupra lupteĭ.

— Déca Coarasse omóră pe ducele, 'şĭ ḑisse el, este cu totul nefolositor, de uă cam dată, ca sĕ şcie că eŭ ĭ am causat gâlcévă.

— René! René! strigă ducele.

— Ah! făcu René cu bucurie, d-ta eştĭ monseigneure?

— Eŭ.

— Eĭ bine?

— Cred că e mort!

— Cum! nu eşcĭ sigur!...

— Nu...

— Cu tóte acestea...

— René, ḑisse cu bruscheţă princiul Lorrain, 'ţĭ voiŭ răspunde altă dată... De uă cam dată, n'am vreme... bună séra...

— Unde te ducĭ, monseigneure?

— La Louvru.

— La acéstă oră!... creḑĭ că?

— Da. Bună-séra!

Si ducele începu a alerga spre Louvru şi nu se popri de cât la portiţă.

Soldatul ce păḑea portiţa, era sĕ se împotrivéscă punênd arma drept în uşă, când princiul 'şĭ reaminti de recomandaţia luĭ Nancy.

— Unde mergĭ? întrebă soldatul, şi cine escĭ?

— Ecă-mĭ răspunsul, ḑisse ducele.

Si el tuşi de treĭ orĭ la intervale regulate. Soldatul se dete la uă parte.

— Treceţĭ! ḑisse el.

Henric de Guise cunoscea Louvrul, tot atât de bine ca și palatul sĕŭ ducal de la Nancy; el sui mica scară, trecu coridorul ce conducea la micele apartamente, și se popri la acea ușă ascunsă ce rĕspundea în oratoriul d-neĭ Margareta.

Uă slabă rază de lumină strebătea prin bróscа ușeĭ.

Henric bătu încet.

— Intră! ḑise uă voce ce 'l făcu sĕ tresară, acésta era vocea Margareteĭ.

Principiul apăsă asupra unuĭ resort pe care puciniĭ ómeniĭ de sigur 'l cunoscea.; ușea se deschise, și d-na Margareta de Francia ce în acel moment convorbea cu Nancy, și nu se ascepta fără îndoială la uă asemenea visită, d-na Margareta scóse un țipĕt de spaimă, și se dete înnapoĭ cu totul uimită.

Ducele de Guise se afla înnaintea eĭ, și el era plin de sânge!

LIII

Sĕ ne întórcem la amica nóstră Nancy.

Frumósa camerieră părăsind pe ducele de Guise ce plecă convins că d-na Catherina se culca lângă fiica eĭ, frumóssa camerieră ḑiserăm noĭ, merse la Raoul pe care 'l lăsase în camera eĭ.

Când ea sosi, pagiul nu se maĭ afla pe parquet, cu ochiul lipit de des hiḑĕtura mysteriósă? el era în linisce așeḑat pe un fotoliŭ.

— Eĭ bine! întrebă ea cu vioiciune, ce s'a petrecut?

— René a plecat.

— De la regina?

— Da.

Si d. Nanĉey?

— D. Nanĉey a plecat cu dênsul. Regina e singură

— Bun! ḑisse Nancy, dér ce a hotărât regina?

— Nimic.

— Cum, nimic?

— Ea a ḑis numaĭ luĭ René: «Dut-e şi lasă-mĕ sĕ reflectez. Vin'o mâne, şi... vom vedea.»

— Oh! murmură Nancy. Si René a plecat?

— Cu fiica luĭ. D. Nancy a eşit pe uşea marelor apartamente.

— Eĭ bine, rĕmâĭ aci, micul meŭ Raoul, reluă Nancy. Décă auḑĭ sgomot în oratoriŭ, ascultă bine.

— Fiĭ liniscită.

— Si décă mĕ servĭ cu fidelitate, adăogă frumóssa fétă, veĭ fi rĕsplătit într'uă ḑi séŭ într'alta.

Ea 'şĭ arătă dinţiĭ sĕĭ ceĭ albĭ şi surîḑênd se duse la d-na Margareta lăsând pe pagiul Raoul plin de fericire şi speranţă.

D-na Margareta nu scia încă nimic din cele ce se petrecĕŭ la Louvru.

Henric merse la Louvru ca de obiceiŭ, şi ca de obiceiŭ el 'şĭ petrecu uăoră întrégă la picióre le princeseĭ, sĕrutându'ĭ frumósele mânĭ, imbătându-se de privirea şi surîsul eĭ, şi vorbind tot ce putea esista maĭ rĕŭ de acel princiŭ pe de Navarra care politica o condamna de a'ĭ 'l da de sociŭ.

Apoĭ Henric plecase.

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ! murmură Margareta dupĕ ce rĕmase singură, credém că nu maĭ putém iubi, şi simţ asta-ḑĭ că anima mea 'mĭ e coprinsă; 'l iubesc...

Princessa nu voisse a se pune în pat pe dată: prea mişcată fiind pentru a simţi trebuinţa somnuluĭ, şi ea se aşeḑasse înnaintea uneĭ micĭ mese, 'şĭ reḑimase fruntea cea largă de mâna sea albă, 'şi foileta uă frumósă ediţiune manuscrisă a luĭ *Sophocle*.

Margareta citea fórte bine limba gréscă.

Déră cugetarea Margareteĭ era pe fie-ce minut departe de cetire.

Nicĭ uă dată juna princesă nu simţise uă mişcare maĭ viuĕ . . .

Margareta era tot atât de mişcată când Nancy intră.

Nancy, ea însĕşĭ era de uă palóre neobicĭnuită ce atinse pe Margareta.

— Ce aĭ tu, mica mea? întrebă princesa.

— Nimic, d-nă... cu totul... nimic.

— Oh! făcu cu vioiciune Margareta, 'ţĭ s'a întêmplat ceva...

— Dér... nu...

Nancy, care se bucura în unele ore de uă mare libertate pe lângă regala sea stăpână, se puse jos lângă dênsa şi 'ĭ ḑisse:

— D-nă, trebue ca Alteţa Vóstră sĕ 'mĭ permită a 'ĭ istorisi un apolog ce am compus eŭ.

— Cum? ḑisse princesa, tu compuĭ apológe?

— Când circumstanţele cer.

— Aud? Esplică-te dér, mica mea.

— Alteţa Vóstră vroesce a asculta apologul?

— Cu plăcere.

— Atuncĭ, ḑisse Nancy, încep.

Si Nancy 'şĭ puse bracele góle până la cóte pe mésă înaintea căreia se afla Margareta, şi ea începu ast-fel:

— D-nă, a fost uă détă uă princesă frumósă ca ḑiua şi spirituală cât se póte. Acésta princesă era aprópe de nuoĕ-spre-ḑece anĭ, anima 'ĭ începea a bate încet. Un june princiŭ se presintă şi 'ĭ făcu curte.

— Ah! ḑisse Margareta.

— Si ea 'l iubi...

— Mĕ asceptam la acésta, făcu princesa surîḑênd.

Nancy reluă:

— Dér într'uă ḑi princiul plecă, ḑicênd princeseĭ un etern adio. Si princesa plânse, plânse mult şi tare pênĕ în ḑiua când...

Nancy se popri.

— Sĕ vedem, făcu Margareta.

— Pênă în ḑiua când, urmă Nancy, ea întêlni un simplu gentilhome frumos şi bine făcut, cu spirit, plăcut şi în fine încântător.

— Mica mea, întrerupse princesa, ia séma, apologul tĕŭ e cam uşure de ghicit.

— Lasă-mĕ sĕ urmez, d-nă.

Princesa, care plânsese mult, care era fórte disperată care jurase pe tot ce avea maĭ scump că imaginea fugarului rĕmăsese în anima eĭ, princesa fu într'uă diminéţă fórte mirată de a se descepta suspinând şi de a suspina cugetând la micul gentîlhome ce spune povestĭ de minune.

— Apoĭ? făcu Margareta.

— Frumosul princiŭ fu uitat, micul gentilhome fu iubit.

— Tacĭ! nebun'o...

Dér Nancy urmă:

— Princesa avea uă camerieră care 'ĭ era devotată pênĕ la mórte şi căreia câte uă dată, uitându'şĭ rangul, 'ĭ povestea suferinţele eĭ.

— Am făcut rĕŭ, ḑisse Margareta surîḑênd.

— Mĕ értă, d-nă! nu e vorba de Alteţa Vóstră şi de mine, dér de princessa din apologul meŭ şi de cameriera eĭ.

— Eĭ bine! sĕ vedem.

— Cameriera, în calitatea eĭ de confidentă, servisse maĭântêiŭ amorul frumosuluĭ princiŭ; şi frumosul princiŭ plecat, ea 'l dorisse... pentru că princesa, scumpa eĭ stăpână, plângea nesfârşit.

Dér când albaştriĭ ochĭ aĭ princeseĭ fură uscaţĭ, când surîsul reapăru pe rumenile'ĭ buze, gracie spiritului miculuĭ gentilhome, cameriera făcu ca şi stăpana sea, ea uită pe frumosul princiŭ.

— Unde vreĭ sĕ ajungĭ?

— Ascéptă, d-nă. Princiul plecase pentru tot-d'auna,

el nu trebuia sĕ maĭ apară nicĭ uă dată, el fusese plâns ca un mort. Dér se pretinde cu tóte acestea că morţiĭ înviéḑă.

— Ah! strigă Margareta ce întrerupse cu vioiciune pe Nancy şi deveni cu totul palidă, ghicesc acum ce voescĭ a 'mĭ spune.

— D-nă...

— Henric e la Paris!

— Póte.

— El e aci... şi tu 'l aĭ vĕḑut.., nu e aşa? şi...

Uă violentă emoţiune coprinse pe Margareta.

— Oh! oh! 'şĭ ḑisse Nancy, 'l iubesce ea încă? In acest cas am fost cam prea uşurică cu ducele ...

— Da, urmă Margareta. 'mĭ esplic acum presimţirile straniĭ ce mĕ urmăréŭ de aḑĭ diminéţă. Henric e la Paris, el a venit la Louvru... tu 'l aĭ vĕḑut?

— Vaĭ! da, d-nă.

— Si va veni aci fără înduoială... el voesce sĕ mĕ véḑă... Oh! D-ḑeul meŭ!

Si Margareta era plină de nelinisce şi spaimă, şi ar fi fost cu neputinţă de ghicit ce sentiment o coprindea, de vechiul eĭ amor séŭ de gróza ce 'ĭ inspira ducele trădat şi gelos.

— Asigură-te, d-nă, ḑisse Nancy, ducele nu e la Louvru.

— Ah!

— El a plecat...

Margareta respiră.

— Il am convins că d-na Catherina 'şĭ petrecea nóptea lângă d-ta, şi 'l am hotărât a se întórce la hotelul sĕŭ.

— Si... nu se va întórce.

— Ah! drace! murmură Nancy, n'am putut obţine acésta de la dênsul... ar fi trebuit sĕ 'ĭ spun totul, înţelegĭ, dér am câştigat timp.

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ! făcu Margareta perdută.

— Asigură-te d-nă, reluă spirituala subretă, voiŭ găssi un mijloc... veĭ vedea...

Dér Nancy nu putu sĕ sfîrşéscă când un sgomot se auḑi la uşe, dupĕ care ducele de Guisse plin de sânge întră...

. . . . . .

Ducele era palid ca uă statue.

Cu tóte acestea un surîs nervos 'ĭ încreţea facia şi privirea'ĭ batjocoritóre era plină de amărăciune.

Séŭ dintr'un rest de amor séŭ de ameţélă, Margareta scóse un ţipĕt şi sĕ aruncă maĭ ântêiŭ asupra luĭ, dér la vederea sângeluĭ ce 'ĭ păta haina, ea se dete înnapoĭ spăimêntată.

— Ah! făcu ea... ah! Henric ce 'ţĭ s'a întêmplat?

— D-nă, replică ducele cu sângele rece încelător pe care ómeniĭ de Nord 'l aŭ numit mânia albă, asigură-te, nu sunt de cât uşor rănit. Am priimit numaĭ uă singură lovitură de spadă la umĕr.

— Henric! murmură Margareta te-aĭ bătut!

Si ea avu uă presimţire stranie.

— D-nă, reluă Henric de Guise, spre care acum Margareta nu îndrăsnea a face un pas, am sosit la Paris e uă oră, m'am întors pentru că te iubém, pentru-că voém a te face ducesă de Lorraina; m'am întors cu peptul în contra pumnalelor ómenilor d-neĭ Catherina, m'am întors maĭ cu sémă, pentru că credém ca mĕ maĭ iubescĭ încă.

— Henric! făcu Margareta pălind.

— Căcĭ, ḑisse ducele, sunt numaĭ câte-va ḑille de când ne-am despărţit, shimbând jurămêntul de ne iubi tot-d'auna, căcĭ d-ta aĭ cerut plecarea şi fuga mea grăbită...

— Oh! Henric.. Henric, murmură princesa, pentru-ce 'mĭ reamintescĭ tóte acestea? estĭ rănit, amicul meŭ, şi aĭ trebuinţă de îngrijirĭ.

Margareta nu ghici încă.

— Aşĭ! ḑisse ducele, rana mea e uşóră, am spus'o,

şi nu e vorba de acésta. Viŭ sĕ te întreb d-nă, décă mĕ maĭ iubescĭ?

— Henric!

Si Margareta pronunciând acest cuvênt era tot atât de palidă ca şi ducele.

El ’şĭ petrecu, ca de obiceiŭ, uă oră întrégă la picióreleprinceseĭ sĕrutând frumóseleĭ mânĭ.

— Respunde, d-nă.

— Ah! ce ton! ḑisse ea, reuşind a se stăpâni. Pentru ce acéstă furie. Henric? pentru-ce aceste ameninţărĭ? pentru-ce?

— Vĕ voiŭ spune, d-nă, ḑisse ducele rîḑênd.

Si el privi pe Nancy ce ţinea ochiĭ în jos.

— E uă oră, am voit ca Nancy sĕ mĕ aducă la genuchiĭ d-télle, şi sciĭ sub ce pretext Nancy m'a refusat?

— Nu... gângăni Margareta.

— Sub pretextul că d-na Catherina se culca în odaia d-télle. Nancy mințea. Pentru-ce mințea ea?

Nancy aplecă ochiĭ; Margareta era în culmea neliniscei.

— Am creḑut cuvintelor luĭ Nancy, reluă ducele, şi am consimţit a eşi din Louvru. Dér când am ajuns pe marginea apeĭ, am întêlnit un om ce m'ascepta... un om ce cunoscĭ d-nă... se numesce René Florentinul.

Nancy se cutremură. Cât despre princessa ea părea a fi în prada uneĭ torpeĭ morale.

— René 'mĭ a ḑis: »Regina Catherina nu dórme lângă d-na Margareta. Nancy a minţit, şi sciŭ pentru-ce. Pentru-că d-na Margareta nu te maĭ iubesce!» René a ḑis adevĕrul? strigă ducele tot d'odată cu furie.

Margareta avu un acces de mândrie.

— Nu 'ţĭ voiŭ rĕspunde, ḑisse ea.

Ducele începu sĕ rîdă.

— René 'mĭ a maĭ spus: „Ea nu te maĭ iubesce. Dér iubesce pe un altul...“

— D-ḑeul meŭ, murmură Nancy, ghicesc totul acum.

— Si rivalul d-télle, a adăogat René, se numesce sirele de Coarasse.

Margareta scóse un ţipăt şi se lăsă se cadă leşinândă, pe fotoliul dupe care se sculase cu grăbire la intrarea duceluĭ.

— D-nă, sfîrşi princiul lorrain, am căutat pe sirele de Coarasse, 'l am găsit... ne-am bătut.

La aceste din urmă cuvinte, Margareta se ridică cu ochiul înflăcărat, plină de mânie, dér neputând vorbi.

— Sirele de Coarasse era într'uă cârciumă, la bearnesul Malican; m'am dus sĕ 'l caut. Ne-am luptat sub

un felinar... el m'a rănit... eŭ 'l am culcat pe pămênt... nu sciŭ décă a murit, dér...

Ducele nu sfârși.

Assemenea leóicĕĭ ce dormitéḑă, întinsă pe nisipul galben al desertuluĭ, și pe care strigătul puilor eĭ o desceptă de uă dată, Margareta scóse un țipĕt îngrozitor, respinse pe ducele și se aruncă spre ușă.

— Ajutor! Nancy.., ajutor!... ḑisse ea îngrijindu-se pucin de a descepta pe ceĭ din Louvru.

Si ducele, care pênă atuncĭ rîsese, ducele amenințător și furios, ducele se află singur, se cletină și sfârși prin a'șĭ acoperi facia cu mânile.

Duoĕ lacrime arḑĕtóre se strecurară printre degetele luĭ.

— D-ḑeul meŭ! murmură el, cum 'l iubesce.

. . . . . .

Cu câte-va minute maĭ înainte Noë și Myetta eșiră cu grăbire din cârciuma luĭ Malican, pe când ducele de Guisse dispărea în întuneric.

Noe dupĕ îndreptările duceluĭ, ajunse în cercul de lumină descris de felinar și se aruncă pe corpul luĭ Henric,

Princiul maĭ respira, dér un val de sânge 'ĭ eșea din pept și el leșinase.

Noe 'l luă în bracie, Myetta alergă dupe dênsul.

— Ajută'mĭ Myette, ajută'mĭ! D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ! murmură Noe perdut.

El căută pe argintărésă!

Dér argintătéssa nu era acolo. Sarah iubea pe Henric și, pe când Noe și Myetta eșaŭ cu grăbire din cârciumă, trădată de forțe, dominată de emoțiune, ea se lăsă sĕ cadă murindă pe una din ¡băncile cârciumeĭ.

Noë și Myetta luară pe Henric în brace și 'l duseră spre cârciumă.

Malican desceptându-se din somn, se sculase cu grăbire și se scobora pe jumĕtate îmbrăcat în momentul

când Noë şi Myetta se întorcéü cu trista şi preciósa sarcină.

— Mĭĭ de dracĭ! strigă cârciumarul aruncându-se pe corpul luĭ Henric, 'mĭ a omorât princiul!

— Nu, rĕspunse Noë, nu e mort, el respiră. Ecă, el deschide ochiĭ.

In adevĕr junele princiŭ deschise un ochiŭ murind şi aruncă uă privire mirată împrejurul luĭ.

Malican alergă în camera luĭ, şi descinse cu saltele, aşeḑă un pat îndată, pe care puseră pe princiul, pe când Noë deschiḑêndu'ĭ haine şi în urmă cămaşa cerceta rana.

Rana era pucin adâncă, dér ea produsese uă violentă scurgere de sânge, şi perderea sângeluĭ era causa leşinuluĭ momentan al luĭ Henric.

Malican fusese păstor în Pyrineĭ; el avea óre care cunoscinţe în chirurgie. El declară că rana nu era mortală.

Henric revenindu'şĭ cu totul în sine, preumbla asupra luĭ Noë Malican şi Myete, uă privire de recunoscinţă, dér părea că caută pe cine-va.

Ceia ce căuta era argintărésa.

— Unde e *ea*? întrebă el în fine.

Atuncĭ numaĭ Myetta şi Noë vĕḑură că Sarah dispărusse şi eĭ se priviră cu mirare.

— In momentul când mĕ coboram, ḑisse Malican, am auḑit un ţipĕt înăbuşit. Când sosiiŭ nu găsiŭ pe nimenĭ.

Noë şĭ princiul se priviră, dér n'avură timpul de a schimba un singur cuvênt, căcĭ uşea se deschisse de uă dată şi uă femeie palidă, cu pĕrul despletit, cu hainele în desordină se aruncă asupra princiuluĭ şi 'l coprinse cu bracele.

Era Margareta!

LIV

Duoë ḑille dupe scena ce am descris, regele Carol

IX care dormea rĕŭ de cât-va timp si simţea celle d'âncêiŭ simptome ale uneĭ bóle de animă, petrecu contra obiceiuluĭ sĕŭ, uă prea liniscită nópte şi se desceptă prea de diminéţă.

— Gauthier, micul meŭ, ḑisse el unuia din pagiĭ sĕĭ, care miscă pucin perdelile alcovuluĭ, ce timp e afară ?

— Frumos timp, sire.

— Nu plouĕ ?

— Sórele e radios.

— Atât maĭ bine, du-te de caută pe Pibrac. Am gust sĕ vênez astă-ḑĭ.

D. de Pibrac era chiar în anticameră, şi el ascepta cu mare impacienţă ca regele sĕ se descepte.

— He ! domnule de Pibrac, 'ĭ strigă pagiul deschiḑênd uşa, Majestatea Sea vroesce sĕ vĕ véḑă.

D. de Pibrac era curtisan. El vĕḑu pe regele cu bună dispositie, si intră cu surîsul pe buze.

— Pibrac, amicul meŭ, ḑisse regele, sunt de idee sĕ mergem sĕ alergăm un cerb la Saint-Germain.

D. de Pibrac se înclină.

— Ce oră este ?

— Sépte ore, sire.

— Eĭ bine, voiŭ pleca la ḑece ore.

— Mĕ duc sĕ daŭ ordine, sire.

— Si previn'o şi pe veriĭ tĕĭ.

D. de Pibrac tresări.

Regele continuă :

— Veriĭ tĕĭ, Noë şi Coarasse.

— Ah ! sire... murmură d de Pibrac cu tristeţă, pentru Noë este lesne... dér cât pentru Coarasse...

Si d. de Pibrac cletină din cap cu un fel de milă.

— Ce ? făcu regele, 'ĭ s'a întêmplat veriĭ uă nenorocire ?

— O ! da.

Carol IX nu era tocmaĭ un monarch simţitor, el încerca chiar uă plăcere, de a vedea pe cine-va torturat, spânzurat, dat pe rótă séŭ decapitat.

Cu tóte acestea el lăssă sĕ 'ĭ scape uă durerósă exclamaţiune.

— Cum! ţisse el, nu cum-va e mort?

— Nu lipsesce mult, sire.

— E rănit?

— De uă lovitură de spadă drept în pept.

— De cine.

— Ah! étă ceia ce e încă pênĕ acum e un myster sire.

— Nu sunt mystere pentru mine ca rege, Pibrac amicul meŭ, ţisse Carol IX cu mândrie.

— Pe credinţa mea sire, ţisse căpitanul garţilor, nu sunt un preţicător... şi cum nu mi s'a spus nimic...

— Dér sciŭ cu tóte acestea, cum s'a petrecut lucrurile . . .

— Da, negresit. Sirele de Coarasse era cu Noĕ acum duoĕ ţille într'uă cârciumă vecină, ţinută de bearnesul Malican.

— Eĭ bine, ţisse regele.

— De la Malican am aflat acésta, urmă d. de Pibrac Noĕ şi Coarasse vorbea fórte liniş:it bênd uă butelie, de vin muscat când un om intră. Era un gentilon recunoscut dér cu uă fórte mândră înfăcişare dupe cum 'mĭ s'a spus; el a rugat pe sirele de Coarasse de a binevoi sĕ'l urmeze si el a eşit cu dênsul. Dece minute dupe acésta, necunoscutul reveni anunţând că sirele de Coarasse era mort séŭ fórte greŭ rănit. Apoĭ a dispărut.

—Straniŭ lucru! murmură regele.

— A adus pe d. de Coarasse la Malican; apoĭ dupe câte-va minute în urmă duoĕ femeĭ pe carĭ Malican nu le cunoscea venirĕ. Una a vĕrsat abundinte lacrimĭ, cea altă, care parea a fi uă companionă, părea a fi tot atâta de mâhnit pentru acel fatal eveniment.

— In fine, ḑisse regele, acest sĕrman Coarasse este la Malican.

— Oh! nu, sire.

— Unde la transportat dér?

— Nu sciŭ.

— Cum! nu... sciĭ?

— Dama necunoscută a trimis sĕ 'ĭ caute uă litieră şi plecă cu scumpul eĭ rănit, cu companiona şi cu Noë.

— Dér Noë a trebuit sĕ 'ţĭ spună?

— Nu l'am maĭ vĕḑut nicĭ pe el,

— Si numaĭ aĭ alte nuvele de cât acest sĕrman Coarase

— Nicĭ una.

— Sciĭ tu, Pibrac, amiciul meŭ. ḑisse regele, că eŭ care sunt pucin sentimental de ordinar, am prins multă amiciţie pentru Coarasse.

— Ah! sire ...

— Si că am multă poftă de a pune sĕ caute pe omorâtot şi de al trimite sĕ'l decapiteze pe piaţa Greveĭ.

— Intr adevĕr! sire, când Majestatea Vóstră onorézĕ pe cine-va cu amiciţia sea, nu maĭ póte esista uă mână mortală.

— Dér, ḑisse regele, evident că motivul acesteĭ combateri nu este înduoiósă.

— Credeţĭ, sire?

— Si e sigur că acéstă damă necunoscută care... pe D-ḑeul meŭ! se întrerupse regele, 'mĭ vine nisce ciudate ideĭ, Pibrac amicul meŭ.

Pibrac privea pe regele.

— Ce ideĭ sire?

— 'Mĭ pare că ghicesc cine era acea femeiă.

Pibrac continuă a privi pe regele cu uă naivitate perfectă.

— Da, ḑisse cu siguranţă Carol IX.

— Majestatea Vóstră o cunósce?

— Imĭ pare...

— Acest mic Coarasse, urmă d. de Pibrac, e frumos băét şi întreprinḑător, şi buna voinţă ce Majestatea Vóstră ĭ a împărtăşit'o, a contribuit mult pentru a'ĭ atrage frumósele graciĭ a câtor-va dame de la curte.

— He! he! ḑisse regele, 'ţĭ aducĭ tu aminte Pibrac, de balul ce am dat ambasadoruluĭ Spanieĭ?

— Da, sire.

— Coarasse, n'a dansat cu sora mea Margareta?

— Intr'adevĕr, sire.

D. de Pibrac creḑu de cuviinţă de a nu înţelege nicĭ vicleanul surîs, nicĭ privirea cea ironică a regeluĭ.

Carol IX reluă: Acéstă sĕrmană Margot era atât de desolată de plecarea scumpuluĭ eĭ duce de Guise, în cât ea numaĭ venea în bal de cât pentru a se supune ordinelor melle.

— Princesa era fórte tristă într'adevĕr.

— Dér, reluă regele, când începu sĕ jóce cu acest gingaş Coarasse ea 'şĭ căpătă iarăşĭ surîsul sĕŭ.

— Aşĭ! făcu d. de Pibrac.

— Si nu sciŭ ce basmu 'ĭ nară, căcĭ ea căpătă uă satisfacţiune extremă.

— Adevĕrat, sire?

— Si étă, Pibrac, amicul meŭ, adăogă regele, nu aşĭ fi atât de surprins că era acea frumósă damă care a ridicat pe rănit...

„He! he! murmură Carol IX, eŭ cunosc anima suroreĭ melle Margot... ea a maĭ făcut de astea...

D. de Pibrac nu avu timpul de a apăra reputaţiunea dómneĭ Margareta, că cine-va lovi în uşa, şi pagiul Raoul, frumosul amoraşiŭ al lnĭ Nancy, se arătă şi salută cu respect pe regele.

— Ce vreĭ tu micule? întrebă Carol IX.

— Sire, ḑisse Raoul, e dómna Margareta care mĕ trimete.

— Ah! sire, ce idee!

— Bine... ḑisse monarchul, şi ce mĕ vrea sora mea Margot?

— Alteţa Sea, ḑisse Raoul, m'a însărcinat de a mĕ informa de desceptarea Majestăţeĭ Vóstre.

— Tu veḑĭ, am ochiĭ deschişĭ.

— Si de modul cum Majestatea Vóstră a petrecut nóptea.

— Am dormit bine dupe cum veḑĭ.

— Si în fine de dispoşiţia ce are Majestatea Vóstră, în diminéţa asta.

— Sunt trist, ḑisse regele, pentru-că s'a întêmplat nenorocire sermanuluĭ sir de Coarasse, care fórte era îndemânatec în vênătorie, şi care juca la *Umbră* maĭ bine ca toţĭ Iubém mult pe sirele de Coarasse.

Raoul se înclină.

— Du aceste noutăţĭ luĭ Margot, sfârşi regele.

— Ah! ḑisse Raoul, Majestatea Sea m'a maĭ însărcinat încă de a solicita pentru dênsa uă audienţă a Majestăţeĭ sélle.

— Eĭ bine! spuneĭ că o voiŭ priimi. — Gauthier!

Pagiul numit ast-fel, alergă.

— Imbracă-mĕ, ḑisse Carol IX, ce sări din pat.

— Cât despre d-ta, Pibrac, du-te de veḑĭ de verĭ un cerb la Saint-Germain.

— Plec, sire.

Si pe când regele se îmbrăca, d. de Pibrac eşi la rîndu'ĭ.

Dér în loc sĕ se sue pe cal îndată şi sĕ plece la Saint-Germain, căpitanul garḑilor se duse la d-na Margareta.

Acésta era palidă şi fórte tristă, şi ascepta cu nerăbdare reîntórcerea pagiuluĭ Raoul.

D. de Pibrac intră îndată dupe acesta, şi când Raoul 'şĭ dete compt de mesagiul luĭ, Pibrac adăogă:

— Puteţĭ merge la regele, d-nă, şi veĭ obţine de la dênsul tot ce veţĭ vroi.

— Ah! amicul meŭ, murmură princesa, ce era în prada uneĭ viĭ emoţiunĭ, 'mĭ e mult témă ca acel miserabil de René sĕ nu fi descoperit locul unde 'l am ascuns.

— Trebue sĕ spuĭ totul regeluĭ, d-nă.

— Mĕ duc, rĕspunse Margareta ce se armă de o hotărâre subită.

. . . . . .

In acel timp Carol IX sfîrşea îmbrăcămintea.

In timpul când se îmbrăca, el 'şĭ vorbea ast-fel:

— Sermana Margot, cum se cunósce că e nepóta mătuşeĭ sélle regina de Navarra!... Lucrul e lămurit, ea iubesce pe acel micuţ Coarasse, şi...

«Ah! drace! écă că am şi găsit.. motivul duelului, numele... femeĭ.. Heĭ! pre legea mea! învingătorul ar putea fórte bine fi vĕrul meŭ de Guise... Peste pucin voiŭ şci!...

Fâşiitul uneĭ rochĭ ce se auḑi în anticameră întrerupse pe Carol IX.

Margareta intră.

— Bună-ḑiua, Margot, ḑisse monarchul sĕrutându'ĭ cu galantarie mâna.

— Bună ḑiua, sire.

Regele 'ĭ înaintă un scaun şi făcu semn luĭ Gauthier sĕ ésă.

— Cum escĭ de palidă şi mişcată, sĕrmana mea Margot, ḑisse regele.

— Adevĕrat, sire.

— Si viĭ sĕ găsescĭ pe fratele tĕŭ Carlot, pentru-că sciĭ bine că el te iubesce, şi că capriciile télle sunt nisce ordine pentru dênsul, cu tóte că e rege.

Carol IX luase mâna soreĭ sélle şi uă strângea încet.

— Ah! sire, cât escĭ de bun.

— Pentru tine, da, ḑisse regele, pentru tine care escĭ singura fiinţă din familia mea ce nu m'a trădat.

Vocea regelui era mângâetóre, şi urma de a strânge frumósa mână a Margaretei într'alle sélle.

— Sire, ḑisse Margareta, viŭ aci pentru-că escĭ fratele meŭ şi mĕ iubescĭ; viŭ la d-ta pentru-că escĭ rege şi poţĭ tot; maĭ viŭ încă la d-ta pentru-că 'mĭ e anima sfârâmată şi pentru că voescĭ a 'ţĭ mărturisi uă greşélă.

Regele 'şĭ promisese de a fi diplomat şi de a se amusa de neliniscea surorei sélle; dér în presenţa aceleĭ durerĭ adevĕrate şi profunde, el renunciă la rolul luĭ şi luă pe princesa în bracie.

— Ghicesc mărturisirea ce voescĭ a 'mĭ face, copila mea, 'ĭ ḑisse el.

— Ah! sire.

— Iubescĭ... şi acela ce iubescĭ e în pericol.

— Este adevĕrat, sire, rĕspunse Margareta ce 'şĭ mărturissi cu simplicitate amorul.

— Si viĭ sĕ 'mĭ cerĭ spre a 'l rĕsbuna?

— De a 'l protegia maĭ antêiŭ, sire.

— Aud? făcu regele. Sirele de Coarasse....

Margareta roşi la acest nume, dér ea rĕspunse cu francheţă:

— El, sire, şi 'l iubesc! Eĭ bine, sirele de Coarasse, ale căruĭ ḑille nu maĭ sunt în pericol, e cu tóte acestea sub lovitura uneĭ ameninţărĭ de mórte.

— Din partea cuĭ?... óre din partea?...

Si regele surîsse.

— Nu, sire, ducele a plecat. Vĕd, că aĭ ghicit totul.

— El... a plecat?

— Erĭ diminéţă. El nu mĕ va maĭ revedea. Nu e acesta pericolul.

— Oh! oh! făcu regele, şi cine atuncĭ, 'şĭ permite de a face ceva sireluĭ de Coarasse?

— René, mai ântêiŭ...

— René, strigă regele cu mânie, René!

— Da, sire!

— Ah! dér... acésta e prea mult, sĕrmana mea Margot, ca toţi ceĭ ce mĕ încongiură, ca toţi ceĭ ce iubesc, se simtă uă asemenea spaimă de acel miserabil.

— Si dupĕ René, sfârşi Margareta, regina Catherina, mama nóstră.

Regele încruntă sprîncenile.

— Oh! oh! ḑisse el, écă uă complicaţiune la care nu mĕ asceptam.

Carol IX rĕmase pentru un moment tăcut.

— Ah! ḑisse el în fine, ce póte sĕ fi făcut sirele de Coarasse luĭ René?

— El a preḑis regineĭ Catherina.

— Bun! şi ce a făcut la regina Catherina?

— El a vorbit rĕŭ de René.

— Nu înţeleg bine, sĕrmana mea Margot, făcu regele cu bunătate.

— Sire, ḑisse princesa, 'ţĭ voiŭ mărturisi totul, 'ţĭ voiŭ spune totul.

— Vorbesce, copila mea.

Margareta istorissi atuncĭ regeluĭ tot ce se petrecuse de câte-va ḑille şi cum, pentru a intimida pe René, sirele de Coarasse avusese ideia, gracie confidenţelor luĭ Noë şi Paoleĭ, de a juca rolul de fermecător.

Apoĭ ea 'ĭ vorbi de rolul infam ce preşedintele Renaudin, cu înţelegerea regineĭ, jucase în afacerea luĭ René.

Margareta nu se încela vorbind ast-fel. Ea scla din nainte că regele se înfuria d'a fi jucat, şi cà ar lua parte pentru sirele de Coarasse, într'adins pentru a se rĕsbuna de paradele d-neĭ Catherina.

— Ah! ah! strigă Carol IX, pentru că e ast-fel, voiŭ face bună regulă. Veĭ vedea, Margot.

— Ce va face Majestatea Vóstră?

— Voiu ordona sĕ aresteze pe preşedintele Renaudin.

— Si... apoĭ?

— Voiŭ ordona sĕ 'l spânjure.

— Majestatea Vóstră ar face maĭ bine sĕ trimétă pe Reré la eşafod.

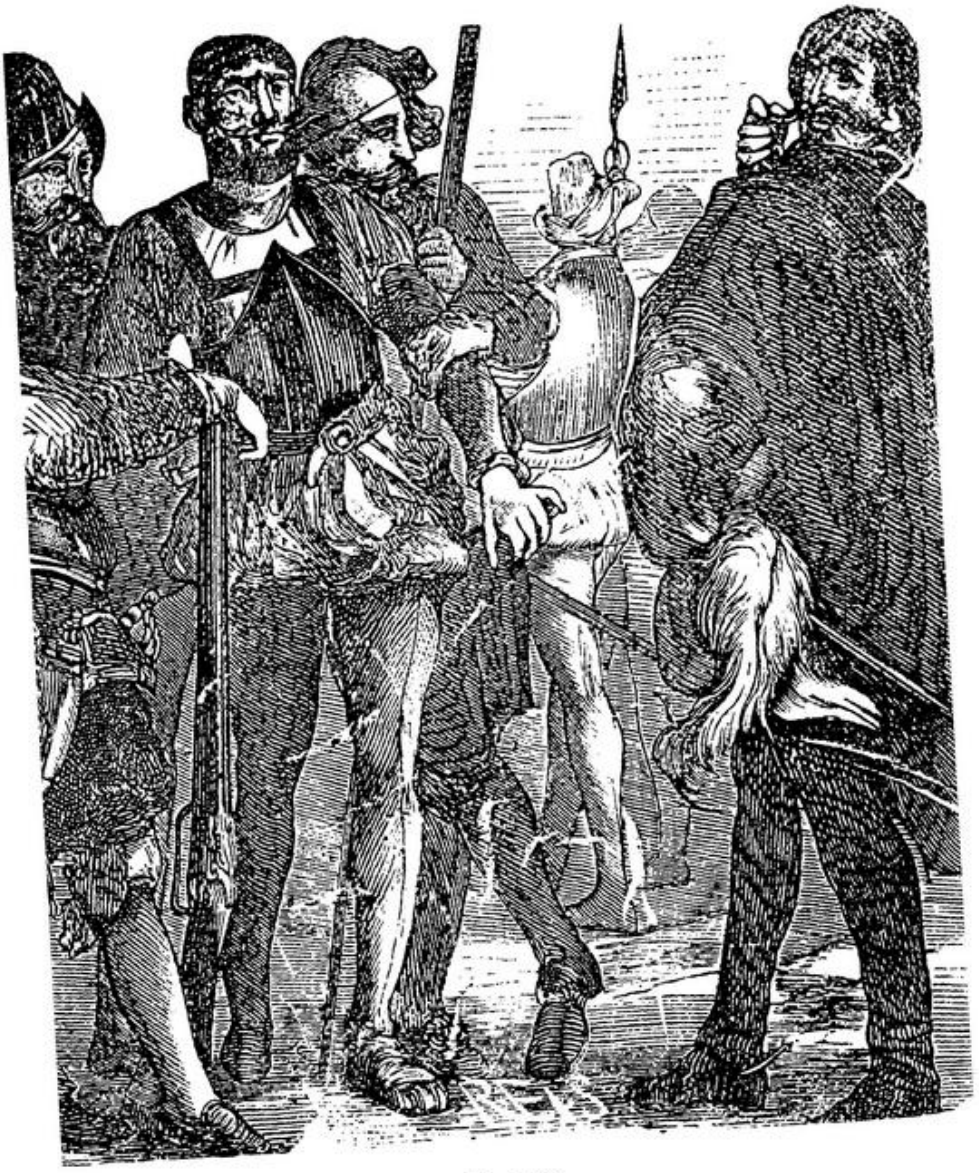

Fruanjiĭ.

— Cuget la acésta, reluă cu răcélă regele.

— Dér, reluă Margareta, nu cer tóte acestea Majestăţeĭ Vóstre.

— Ce voescĭ dér?

— Eŭ voesc ca sĕ protegĭ pe sermanul meŭ Henric, écă totul.

— Fiĭ linîscită. Unde e el?

— Il am transportat în strada Pêtres-Saint-Germain-l'Auxerois, în casa unuĭ burges ce 'mĭ e devotat, dér mĕ tem pe fie-care minut ca regina sĕ nu 'l descopere şi ca René...

— Ecă! Margot, făcu regele, 'mĭ vine uă idee destul de bună.

— Ascult, sire.

— Déca sirele tĕŭ de Coarassse s'ar transporta la Louvru.

— Credĭ? sire.

— Veĭ vedea... ascultă bine.

— Ascult, sire.

— Miron, medicul meŭ, 'mĭ e devotat.

— Oh! sciŭ.

— Maĭ mult, încă e un om înţelept.

— Ast-fel se ḑice cel pucin.

— Si el va îngriji pe Coarasele tĕŭ ca pe regele Francieĭ.

— Dér... sire... mama nóstră?

Carol IX surîsse.

— Ne vom rîde de dênsa, mica mea Margot.

— Cum?

— Vênez aḑĭ la Saint-Germain.

— Ah!

— Si voiŭ ruga pe regina mamă sĕ mĕ însoţéscă.

— Prea bine.

— Voiŭ fi cât se póte de gracios cu dênsa.

— De minune.

— Si tu veĭ pune în acest timp, pe acel sĕrman Coarasse într'uă litieră. Póte el suferi litiera?

— Sper, sire.

— Veĭ intra în Louvru prin portiţa cea mică, pe când eŭ voiŭ fi la Saint-Germain cu tótă curtea.

— Prea bine! dér unde sĕ transport pe Henric.

— In acéstă cameră, ḑisse regele.

D-na Margarete remase uimită.

— Ecă, disse regele, 'ĭ se va face un pat aci, în acest cabinet, şi déca René séŭ d-na Catherina vine sĕ 'l caute aci, atuncĭ nu voiŭ maĭ fi rege al Franciei!

— Ah! sire, strigă princesa cu recunoscinţă, escĭ nobil şi bun.

— Te iubesc, buna mea Margot, răspunse regele, şi iubesc pe aceia ce tu 'ĭ iubesce.

Si regele îmbrăcişă pe Margareta, a căreĭ frumoşĭ ochĭ se umplură de lacrimĭ.

Sirele de Coarasse era scăpat, cel pucin Margareta credea ast-fel.

LV

Pe când d-na Margareta se ducea la regele şi 'l ruga sĕ ĭĭ protegie pe scumpul eĭ Henric de Coarasse, găsim pe acesta într'uă mică casă din strada Pretres-Saint Germain-l'Auxerrois; şi écă cum fusese transportat acolo.

Juna princessă intrând în cârciuma luĭ Malican, 'şĭ aruncă maĭ întêiŭ assupra luĭ Henric, 'l coprinse cu bracele şi 'l acoperi de sărutărĭ. Ea plângea!...

Dér Malican 'ĭ ḑisesse cu grăbire:

— Asigură-te d nă, rana nu e mortală...

Cuvintele luĭ Malican făcu pe Margareta sĕ scótă un strigăt de bucurie.

E mare, e adâncă, urmasse Malican; dér am unde-va pollo sus, uă licóre estrasă din plantele munţilor nostri ce o va vindeca în maĭ curând de opt ḑille.

Malican voia sĕ transporte pe princiul în primul etagiŭ al cârciumeĭ şi a'l culca în propriul luĭ pat.

Dér Nancy care sfâşiasse batista princeseĭ şi a sea pentru a face legăturĭ, Nancy se aplecă la urechia Margareteĭ şi 'ĭ ḑise :

— Nu póte remânea aci.

— Pentru ce ?

— René .... murmură camerista cu grózĕ.

— Aĭ dreptate, ḑisse princessa.

Si tot de uă dată Margareta 'şĭ lovi fruntea şi se gândi la un burges din strada Prêtres-Saint-German, carĭ 'ĭ era obligat şi pe care ea putea să se încréḑă.

Acel burges se numia Onésime Jodelle ; el era, ḑicea el, pucin rudă poetuluĭ cu acest nume.

Onésime Jodelle nu trimisse cu tóte acestea, ca poetul Pleadeĭ, relaţiunĭ cu Parnassul. Departe de aceea, el se mărginise de a cultiva profesiunea de *băcan-droguer*, acea onóre eternă a burgesieĭ parisianne.

Cu tóte acestea, fără d-na Margareta, acest linişcit comerciŭ 'l ar fi dus de a dteptul la eşafod, şi écă cum :

Onésime Jodelle 'şĭ învârtea comerciul într'un mod cinstit, şi se bucura de consideraţiunea generală a quartieruluĭ seŭ. Fructele 'ĭ eraŭ escelinte, mierea fórte curată şi untul cel săra n'avea sémăn.

Din nenorocire ênsă nu este fericire fără necaz, şi onestul băcan, ce trăise pênă atuncĭ fórte fericit în vĕduvia luĭ, căcĭ la cincĭ-ḑecĭ annĭ, el era vĕduv şi tată al uneĭ frumósse fete de cincĭ-spre-ḑece pênă la şéĭ-spre ḑece annĭ, ce se numia Brigite, onestul băcan, 'ĭ veni ideia nenorocită de a se reînsura şi de a lua pe vĕduva unuĭ pânḑar.

Noua d-nă Jodelle era o femmee arţăgaşe, cicălitóre şi tot d'otată de o gelosie nu maĭ pucin ridiculă ca violentă. Onésime Jodelle la reînsurare era gras şi bine dispus, cu busa surîḑêndă şi cu obrajiĭ rumenĭ. Dupĕ şésse lunĭ de menagiŭ el era palid, trist, galben, slab .... După

un an nu deveni de cât o fantomă. Caracterul d neĭ Jodelle 'l adusese în acéstă stare.

Intr'ună séră de véră când sermanul om ședea cu melacolie pe pragul uşeĭ, trecu uă junǎ fată mușterie a sea şi 'ĭ făcu o reverință.

— Bună séra frumósa mea copilă, rĕspunse sĕrmanul băcan, ce începu sĕ suspine.

— D-na Jodelle, care în acel moment rîșnea cafea, vĕḑu pe juna fétă, auḑi complimentul şi suspinul, se aruncă cu furie şi apucă pe bărbatul eĭ de pucinĭ perĭ albĭ ce avea pe cap.

Ce se petrecu în anima inofensivă a burgesuluĭ în acel moment critic? Nicĭ el nu sciu, dér mielul deveni lup pentru duoĕ minute, victima se revoltă şi deveni atăcător şi apucând un pisălog de pe mésă, 'ĭ dede în cap uă ast-fel de lovitură în cât se află vĕduv pentru a duoa óră.

In strada Prêtres, nu se găsi acésta ca uă faptă rea, ba din contră, toţĭ pretinseră că d-na Jodelle nu căpătasse de cât ceia ce merita.

Din nenorocire marele staroste nu fu de acéstă idee, şi soldaţĭ înhăţară pe sermanul băcan, ce nu întârḑie a fi condamnat la spânḑurătóre.

Intr'uă séră, când d-na Margareta spre patru ore trecea călare urmată de un ecuyer şi de duoĭ pagĭ, pe piaţa Greveĭ, ea întâlni pe maestrul Caboche, călâul, şeḑênd pe un car alăturĭ cu sermanul Onésime Jodelle pe care 'l ducea sĕ 'l spânḑure. Dupe car mergea uă junǎ fétă fórte frumósă ce plângea cu desperare.

Era sermana Brigite, fiica nefericituluĭ droguist.

D-na Margareta fu atinsă de lacrimile feteĭ şi de fixionomia onestă şi tristă a băcanuluĭ. Ea popri cortegiul, cercetă asupra crimeĭ pacientuluĭ rugă pe staroste de a suspenda esecuţiunea, merse la Louvru în galop, se aruncă la genuchiĭ regeluĭ şi obţinu deplină gracie.

Aşa dér, d-na Margareta la scest băcan şi burges din Paris, cugetă ea pe dată.

— Jodelle e onest, ḑise ea luĭ Nancy; el are o casă în destul de mare pentru a putea ascunde pentru cât-va pe Henric, şi nu cred ca René séŭ d-na Gatherina sĕ vină al căuta acollo.

Princessa comunică acéstă idee luĭ Noĕ, ce o aprobă.

— Cu tóte acestea, ḑisse surîḑênd, n'avem a ne teme de René.

— Creḑĭ? întrebă Nancy cu un aer de îndoélă.

— Drace! 'l ştiŭ...

— Cum?

— Am pe fiica luĭ în puterea mea.

Nancy mişcă capul.

— Te înşelĭ, ḑisse ea.

— Aud? strigă Nancy, ce tressări de uă dată.

— Paola nu maĭ e la Chaillot.

— Aidea-de!

— Ea a fost gelóssă... Godolphin a condus'o...

Noĕ păli.

Nancy, ce nu găssi de trebuinţă de a pune pe Malican în óre carĭ confidenţe, se aplecă la urechia companionuluĭ luĭ Henric şi 'ĭ ḑisse încet:

— Sunt duoĕ ore, Paola te-a vĕḑut, prîn uşă, ţinênd într'alle d-tale mânile aceleĭ june fete.

— D-ḑeul meŭ! murmură Noĕ, ce începu a înţelege.

El 'şĭ reaminti de acel strigăt pătrunḑĕtor ce auḑisse şi care 'l făcusse sĕ întredeschiḑă uşea şi a arunca uă privire neliniscită pe piaţă.

— Paola a regăsit pe tatăl eĭ, urmă Nancy, ea 'ĭ a mărturisit totul, şi pentru acésta sermanul nostru sir de Coarasse se află aci, culcat într'uă baltă de sânge.

Si cum situaţiunea părea a se complica şi maĭ mult pentru Noe, Nancy adăogă:

— Sciĭ care e omul ce s'a bătut cu Henric?

— Nu.

— Ducele de Guise.

— Oh! făcu Noë.

— René 'i a spus totul, a spus totul reginei mame. La acéstă oră sirele de Coarasse nu e de cât un încelător. Înţelegi?

— Drace! murmură Noë. écă-mĕ într'uă frumóssă situaţiune.

— Malican, ţicea în acest timp d-na Margareta, rănitul póte fi transportat fără pericol?

— Da, d-nă.

Henric privea pe rînd pe Margareta şi persónele ce 'l înconjurau. Dér nu putea sĕ vorbéscă.

— Ei bine! reluă princesa, du-te în strada Prêtres, la firma *Pisălogul de Aur*, la băcanul Jodelle.

— Acesta e misteriul meŭ, ţisse Malican. De când Majestatea Vóstră l'a întors de la spânzurĕtóre el s'a dat la beţie.

— Trebue sĕ fie acum chirchiriŭ, ţise Margareta surîzênd. Du-te, şi décă dórme descéptă l.

Malican plecă. Noë închisse uşea şi se puse în dosul ei cu spada în mână.

— Décă René va veni... vom vedea...

Dér René nu veni, şi fără îndoială avea alt-ceva de făcut.

Rănitul urma de a privi împrejurul lui şi părea a căuta pe cine-va.

Dece minute se trecură ast-fel, apoi se auţi nişce paşi afară, după care Malican urmat de Jodelle intră.

Băcanul ce nu mai slăbea de la mórtea femmeiei sélle, 'şi recăpătasse corpolenţa şi vigórea herculénă.

Ajutat de Malican, el transportă rănitul pe patul făcut în grabă.

Nóptea era întunecósă, piaţa Saint-German-l'Auxerrois

și strada Prêtres deșértă. Mediul nopței suna la vechia biserică.

Jodelle și Malican purtaŭ patul.

Noë mergea alăturĭ cu spada în mână.

Margareta, Nancy și Myetta urmaŭ.

. . . . . .

Dupĕ duoĕ ḑille regăsim pe Henric, culcat dér deja în convalescență, la bunul Jodelle.

Rana începuse a se închide, gracie medicamentuluĭ mysterios al luĭ Malican.

Malican fusese păstor în Pyrineĭ. Asta era destul pentru ca el sĕ posede secretul de a vindeca prin ajutorul suculuĭ unor plante.

Băcanul așeḑasse pe Henric în camera cea maĭ retrasă a caseĭ, și secretul era de minune păḑit de băeții de prăvălie și servitorĭ.

In fie care ḑi, diminéța și séra, băcanul se ducea la cârciuma luĭ Malican, sub pretextul de a bea uă litră, și vorbea mult cu béarnesul, istorisindu'ĭ cu deamănuntul cum rănitul 'șĭ petrecusse nóptea, cât timp dormise, décă sufferisse mult séŭ pucin, déca frigurile'ĭ se potolisse.

Malican, improvisatul chirurg, dedea ordine și Jodele se reîntorcea pentru a le esecuta.

Gâte uă dată, la óre care oră, Nancy se strecura afară din Louvru și ajungea, prin numerósse ocoluri în strada Prêtres ; apoĭ ea se urca, printr'uă scară întunecósă, căreia uă frînghie unsurósă 'ĭ servea de balustradă, pênĕ la primul etagiŭ al caseĭ băcanuluĭ, și ea găssea pe Henric culcat, dér deja liniscit, surîḑênd și aprópe în convalescență, ce o însărcina de a repeta d-neĭ Margareta, cât o iubea și cât 'ĭ era de recunoscĕtor de devotamentul și amorul eĭ.

In diminéța a doua a ḑilleĭ când el fuse transportat la băcan, Henric vĕḑu pe Margareta, venind. Juna princessă

cu riscul de a fi zărită, urmată, compromissă, se strecurasse afară din Louvru, trecusse pe din'aintea soldaţilor, alergă pe strade ca uă burgesă, şi sossi la bunul Jodelle

Ea 'şĭ petrecusse maĭ multe ore lângă Henric şi nu se întórse la Louvru de cât la venirea nopţeĭ.

Dér cum părăssea casa băcanuluĭ, 'ĭ se păru că un om o urmăreşce, şi atuncĭ frica o coprinse, şi ea 'sĭ ḑisse că acel om nu era altul de cât René, şi pentru acésta ea avu curagiul, a doua ḑi diminéţă, după ce se consultasse cu d. de Pibrac, de a merge sĕ găséscă pe regele şi de aĭ spune totul.

In acel timp Henric covorbea cu Noë ce şedea la căpătâiul patuluĭ sĕŭ.

— Sermanul meŭ Noë, ḑicea el, sunt sigur că vĕrul meŭ de Guise trebue se fie fórte desperat.

— Pentru-ce ?

— Pentru că nu am murit.

— Aşĭ ! făcu Noë.

— Cum ! aşĭ ?

— Drace ! din momentul când vĕḑu că d-na Margareta nu 'l maĭ iubea, el a trebuit se renuncie la prima luĭ idee de a o face ducesă de Lorraina.

— Henric surîsse.

— Heĭ ! ḑisse el, între ducele şi mine se află maĭ mult de uă rivalitate, scumpul meŭ Noë.

— Cum acésta ?

— Iţĭ voiŭ esplica maĭ târḑiŭ.

— Pentru ce nu pe dată ?

— Timpul n'a sossit âncă, rĕspunse cu răcélă princiul de Navarra.

Si schimbând cu bruscheţă convorbirea :

— Dér, ḑisse el, ce s'a făcut Sarah ?

— Frumósa argintărésă?

— Da.

— Nu sciŭ, ḑisse Noë, ea era acolo când ducele veni sĕ ne anuncie fatalul resultat al luptei.

— Eĭ bine?

— Myette şi eŭ am înaintat şi am creḑut că ea ne urma.

— Si...

— Si când am intrat, ea nu maĭ era acolo.

— Dér unde era ea?

— Dispăruse! făcu Noë.

Henric remase în tăcere câte-va minute. Apoĭ tot d'odată privi pe Noë şi ĭ ḑisse:

— Aşa dér e René care a spus tóte acestea ducelui?

— Da. Cel pucin aşa susţine Nancy.

— Paola a părăsit Chaillot?

— De alaltă-eriĭ séră, cu Godolphin şi René scie totul.

— Bine. Afară de acésta déca René a spus tot ducelui, e probabil, că pe când mĕ luptam cu acest scump duce, ticălosul parfumor se preumbla prin vecinătate.

— Se póte, într'adevĕr.

— Si că găsindu-se aprópe de cârciuma luĭ Malican, pe când mĕ băteam...

— He! he! făcu Noë.

— A profitat de cel d'âncêiŭ moment de alarmă, urmă Henric şi a ridicat pe Sarah.

— Atunciĭ ea ar fi trebuit sĕ strige.

— Cine scie? tu póte sĕ n'o fi auḑit'o, séŭ cel pucin se póte sĕ fi leşinat.

— Pe D-ḑeul meŭ! murmură Noë, déca aşĭ fi sigur de acésta, m'aşĭ duce sĕ ĭ implânt pumnalul meŭ în animă.

— Aĭ comite uă imprudenţă.

— Pentru ce?

— Pentru că René este un miserabil, cu care nu trebue cine-va sĕ facă cu el un joc de copil, ḑisse princiul.

— Oh! făcu Noë, aĭ căruĭ ochĭ strĕluceaŭ de mânie, va veni ea ora în care voiŭ pune mâna pe dênsul, şi sper

de a 'l toca întocmaĭ ca pe o carne care se pune în uă plăcintă.

— Tu viĭ la un punct la care trebue sĕ sperĭ, dĕr maĭ bine ar fi de o cam dată de a ne gândi sĕ găsim pe Sarah.

Princiul abia pronunciă aceste din urmă cuvinte, când un sgomot de paşĭ se auḑi afară, uă uşă se deschise, şi întocmaĭ ca şi un ânger protector ce vine în ajutorul cuĭ-va, Sarah, frumósa argintărésă, se arătă pe prag cu totul emoţionată, dĕr surîḑĕtóre şi cu uă bucurie visibilă.

— De unde venea ea ?

LVI

Am perdut din vedere pe René Florentinul, tocmaĭ în momentul când ducele 'ĭ spunea în câte-va cuvinte, întêlnirea sea cu Henric şi când el se îndreptă cu repeḑiciune spre Louvru.

René cu câte-va minute maĭ 'nainte de a întêlni pe princiul de Lorraina pentru a spune că avea un rival numit sirele de Coarasse, René trimisese pe fiica sea şi pe Godolphin, pe care 'ĭ regăsisse, la întêlnirea hotărâtă.

— Du-te, copila mea, ḑisse el Paoleĭ, du-te de mĕ ascéptă pe podul Saint-Michel, şi dormĭ liniscită, căcĭ veĭ fi rĕsbunată. Supunênd pe sirele de Coarasse la mânia ducelui de Guise, René uitase că el se gândea şi la o maĭ mare rĕsbunare, de cât aceia a fiiceĭ sélle.

— Intradevĕr, Paola nu cugeta a se rĕsbuna contra sireluĭ de Coarasse, ci în contra luĭ Noë care o trădase. Si René începea chiar cu sirele de Coarasse şi nicĭ de cum cu Noë.

Pentru un moment, René aflând că princiul a primit uă fórte bună lovitură de spadă, încercă o mare bucurie şi nu se maĭ gândi nicĭ de cum la fiica sea, apoĭ se duse sĕ treere împrejurul cârciumeĭ a căreĭ uşă se deschisese, şi pe când Noë şi Myetta alergaŭ sĕ ridice pe Henric, Florentinul zări pe frumósa argintărésă care se rezima cletinându-se de zidul interior al cârciumeĭ.

René avu atuncĭ uă inspiraţiune subită, uă inspiraţiune diabolică.

— Ah! murmură el, de astă-dată nu 'mĭ veĭ maĭ scăpa... te-am recunoscut fórte bine, cu tot costumul tĕŭ de bărbat.

Florentinul se repeḑi ca uă pantheră şi se opri în facia Sarheĭ deja sdrobită de emoţiune.

La vederea inemiculuĭ eĭ, frumósa atgintărésă scóse un strigăt teribil şi leşină...

Acest leşin împedică projectile celle culpabile ale luĭ René

El ridică pe tênĕra femeiă în bracele sélle, o luă pe umerĭ şi fugi.

Când argintărésa 'şĭ reveni în sineşĭ, ea nu maĭ scia ce face şi unde era... obscuritatea cea maĭ adêncă, o încongiura, şi un vênt care adia o isbea drept în faciă.

Ea era aşeḑată pe umerĭĭ luĭ René care alerga continuŭ.

Sarah vroi sĕ strige, sĕ cheme ajutor; dér frica ce ea încerca, 'ĭ înăbusi vocea; ea se sili de a se desface dér mânile luĭ René o strângeaŭ întocmaĭ ca un cleşte.

Florentinul nu se gândi nicĭ de cum de a o duce pe Sarah în prăvălia sea de pe podul Saint-Michel, unde era şi Paola, ci o duse în altă parte unde avea maĭ multe locuinţe la dispositie, afară de celle ce maĭ poseda la Louvru.

El traversă dér Pont-au-Change, o luă pe malul drept al rĭuluĭ, intră într'uă stradă strimtă şi deşértă din dreptul Notre-Dame, şi se opri înaintea uneĭ vechĭ case burduşite cu un singur etagiŭ şi care nu avea de cât uă mică portiţă.

Atunci depuse pe argintărésa pe pământ, şĭ tot ţinând'o strâns de bracie, bătu la portiţa acelleĭ casse.

Sarah vroi sĕ se desfacă.

— Aidea de! 'ĭ ḑisse René, te silescĭ zadarnic, scumpa mea.

Ea strigă, sperând că pândarĭĭ vor veni în ajutor dér René începu sĕ ridă.

Cu tóte aceste un burges ce întărdiase trecu din întêmplare.

— Ajutor! la mine! esclamă tênĕra femeiă.

Burgesul se apropiă, şi ridică un ciomag ce ţinea în

Vênĕtórea de cerbĭ.

mână; dér din nenorocire, acestea se petrecu sub nn felinar; burgesul recunoscu pe René şi frica 'l făcu sĕ se grăbească a fugi

In acelaşi timp, pórta la care René bătuse de mai multe ori se deschise în fine.

Sarah perdută şi pe jumĕtate mórtă de frică, veḑu apărând un om cu o figură severă şi care ţinea într'uă mână uă mică lampă triunghiulară.

Acest om era îmbrăcat întocmai ca un scamator, jucător de myster séu ca musicanţii ambulanţi, cari 'şi esersează profesiunia lor pe poduri. Physionomia sea arĕta a fi un om fórte selbatec şi apoi mai avea şi un ochiŭ falşu, un nas turtit şi uă frunte mică.

Acest personagiŭ se numea Gribouille.

El era dănţuitor pe funia în timpu dillei şi în timpul nopţei omora pentru ḑece scuḑi.

Casa din care el veni sĕ deschidă 'i era închiriată de către Florentin pentru suma de şésse-spre-ḑece dinari şi o locuia împreuna cu uă bĕtrână ţigancă pe care el o făcea sĕ trécă drept muma sea.

Gribouille se arătă óre cum înspăimântat la vederea lui René, şi mai ales la aceluĭ frumos bărbat care striga şi se desbătea; dér el recunoscu numai de cât dupĕ voce, că acel costum nu acoperea un sex masculin şi spaima luĭ încetă.

— Gribouille, 'i ḑisse Florentinului, 'ţi aduc un lyon.. Luminéză-ne în aleul cel umed şi întunecos al caseĭ, şi Gribouille 'i preceda cu lampa sea.

— Ti'l aduc şi ai sĕ 'mi rĕspunḑi de dênsa cu capul tĕŭ, urmă Florentinul.

— Trebue sĕ *'l omor?* întrebă dănţuitorul pe funie.

— Dobitocule!

— Ah! bun! înţeleg.

Si Gribouille avu un suris equivoc. Apoi deschise uă uşă şi frumósa argintărésă tot împinsă de René, pătrunse într'uă mică sală ale caruĭ ferestre eraŭ garnisite de nisce dese fére.

In acea sală era un pat de chingĭ aşeḑat într'un colţ duoĕ lăviţe şi uă mésă.

— Dómnă, ḑisse René, 'ţĭ cer miĭ de ertărĭ, de a te face sĕ petrecĭ uă nópte într'un bordeiŭ ca acesta, dér fiiţĭ sigură că mâne veţĭ avea uă locuinţă mult maĭ convenabilă si dómnă sub tóte punctele de vedere de uă favorită care regina o onoréză cu bunătatea sea.

René pronunciă aceste cuvinte cu un ton batjocoritor, şi tênĕra femeiă 'ĭ rĕspunse prin un gest plin de despreţ Gribouille la un semn al Florentinuluĭ puse lampa pe mésă...

— Vroiţĭ sĕ vĕ servesc ca femeiă de casă? întrebă René...

Aceste din urmă cuvinte escitară indignaţiunea Sarheĭ într'un aşa grad în cât ea 'şĭ căpătă óre care energie.

— Ah! miserabile! sunt în mânile télle şi tu poţĭ sĕ mĕ omorĭ, dér numaĭ viaţa mea este în puterea tea, şi nu veĭ putea sĕ mĕ insulţĭ.

Rene avu un rîs tăcut.

Tot d'odată privirea argintăreseĭ căḑu asupra messeĭ aşeḑată lângă patul de chingĭ şi zări un cuţit, un cuţit lung, ascuţit cu mânerul de corn şi întocmaĭ ca acella ce port ţĕranĭĭ la frontiera spaniolă! Gribouille 'l furase în ajun de la un soldat catalan care servea în pedestri germanĭ.

Pentru a pune mâna pe acel cuţit şi al întórce cu vîfrul asupra animeĭ luĭ René, fu pentru Sarah uă afacere de uă secundă.

René scóse un strigăt şi vroi sĕ se repédă asupra eĭ.

Dér Sarah 'l privi cu mândrie si 'ĭ disse:

— Décă facĭ un pas te omor!

Ochiul Sarheĭ strălucea cu atâta mânie, în cât Florentinul înţelese pe dată că ea era capabilă de a 'şĭ esecuta amenințarea décă s'ar încerca sĕ lupte cu dênsa.

— Fie! frumósa mea copilă, ḑisse el rînjind. Mĕ retrag şi te las sĕ dormĭ. Mâne sunt sigur că veĭ fi mult maĭ liniscită şi veĭ înţelege cum trebue sĕ te porţĭ.

— Fie! miserabile, strigă argintărésa.

René se simţi óre cum dominat.

El făcu un semn dănţuitoruluĭ pe funie şi 'ĭ ḑisse:

— Vino.

— Bună séra dómnă... nópte bună, murmură Gribouillle salutând. Décă Seignoria Vóstră va avea trebuinţă de ceva, nu are de cât sĕ bată în zid, şi voiŭ fi aci.

Adio scumpă dómnă, ḑise rânjind Florentinul... si linişcesce-te... te iubesc şi doresc sĕ vĕ fac uă sórtă strălucită... décă veĭ stărui pucin, te pot sĕ te iaŭ şi în căsătorie. Acum când acel sĕrman Samuel Loriot e mort, eştĭ stăpână pe mâna d-télle.

Si René eşi triumphător.

Sarah auḑi că se închidea şi se veriga uşa de afară şi înţelese că nu 'ĭ remânea alt mijloc de a scăpa de sórta ce 'ĭ reserva René, de cât prin a se omorî.

Ea se pusse în genuchĭ, adresă luĭ D-ḑeŭ uă scurtă şi evlaviósă rugăciune, şi reluă cuţitul pentru a se lovi.

Dér braciul sĕŭ ridicat nu căḑu, căcĭ uă reamintire 'ĭ trecu prin cap, şi un nume eşi din buzele sélle.

Henric!

Henric mort séŭ viŭ la acéstă oră, Henric pe care 'l iubea, Henric care a maĭ scăpat'o uă dată, Henric pe care ea voia sĕ 'l scape la rênduĭ, acest nume avu atâta influentă assupra decisiuneĭ eĭ.

Si Sarah aruncă cuţitul departe de dênsa şi inspiraţiunile sélle se concentrase într'uă singură idee: „a revedea pe Henric.“

Atuncĭ Sarah esamină acea cameră ce era închisă, deschise ferestrele la care vĕḑu barele de fer care 'ĭ depărtă orĭ ce speranţă, sgudui uşa în lemn de stejar ma-

siv ce nu o putu sfărâma, pipăi zidul şi termină prin a se despera.

Dér cum celle duoĕ ferestre de la sala de jos nu dedea chiar în acea stradelă pe unde venise într'uă mică curte interióră, ea se puse a reflecta, şi a căuta un mijloc de a scăpa din mâna luĭ René.

Tot d'odată ea găsi uă idee, şi ochiul sĕŭ începu sĕ strălucéscă şi trăsurile feţeĭ a 'ĭ se însemna.

— Ah! ḑisse ea, décă ar veni acum repede!

Ea petrecu restul nopţeĭ în rugăciune; ḑiua veni şi Sarah spera că René nu va întârḑia de a reveni.

Sarah se încela: diminéţa se petrecu fără ca René sĕ apară. Numaĭ Gribouille singur se arătă pe la orele ḑece.

Dănţuitorul pe funie, căruia René 'ĭ lăsase ordine de a aduce prisonieréĭ pe uă tavă ceva alimente şi vin intră şi salută pe Sarah cu tótă umilinţa unuĭ servitor.

Argintărésa 'ĭ aruncă uă privire ardinte şi cercetătóre şi 'l întrebă:

— Unde este René?

— Nu 'l am maĭ revĕḑut.

— O sĕ vie el?

— Nu sciŭ, nu 'mĭ a spus nimic.

— Cum te numescĭ tu?

— Gribouille, pentru a vĕ servi, rĕspunse dănţuitorul.

— Eştĭ bogat?

— Din contră, 'mĭ câştig pânea cu multă trudă, şi adesea speranţa mea stă în diversele córde ale arculuĭ meŭ.

— Vroescĭ tu sĕ te fac bogat?

Gribouille tresări şi privi pe frumósa argintărésă.

— Vroescĭ tu uă mie de scuḑĭ de aur?

— Trăsnete şi fulgere, strigă dănţuitorul, retrăgându-se înapoĭ cu gróză.

— Uă mie scuḑĭ de aur, repetă argintărésa.

Gribouille înăduşit de bucurie murmură:

— Câţĭ ómenĭ trebue sĕ omăr pentru a câştiga acéstă sumă

— Nicĭ unul.

— Cum ? făcu dănţuitorul.

— Trebue numaĭ sĕ mĕ laşĭ sĕ es de aci, termină argintărésa.

Sarah avea naivitatea de a crede că omul care propunea de a asasina pentru a câştiga uă mie scuḑĭ de aur, se va găsi numaĭ de cât de aĭ deschide tóte uşile

Sarah se încela.

Gribouille murmură :

— Frumósă sumă, este uă mie de scuḑĭ.

— Si tu 'ĭ veĭ avea într'uă oră.

— Dér, adăogă săltătorul pe funie, dupe ce s'a gândit un moment, décă te-aşĭ lăsa sĕ eşĭ, René mĕ va omorî.

— Tu poţĭ sĕ fugĭ!

— Nu pot sĕ scap de René, e nefolositor... Numaĭ vorbi de acésta.

Si Gribouille făcu un pas pentru a eşi. Apoĭ reveni şi ḑisse :

Afără de acésta, mica mea dómnă, nu trebue sĕ te desvolteză, nu veĭ sta mult timp aci.

— Aşa creḑĭ tu ?

— René vĕ va pune astă-ḑĭ la dispoziţie uă ĭtumósă casă lângă Grange-Bateliere... Aceia va fi un palat, 'mĭ a dis el.

Sarah înălţă din umerĭ.

— Déca tu mĕ laşĭ sĕ fug, ḑisse ea, întreesc suma.

Gribouille dete din cap.

O urcĭ inutil dómnă, disse el. René mĕ va face sĕ ferb în unt-de-lemn, séŭ sĕ mĕ prăjesc pe cărbunĭ aprinşĭ.

. . . . . .

Sarah, în cea maĭ mare nerăbdare, asceptă pe René tótă ḑiua. René nu veni, spre séră, ea fu în prada uneĭ sete arḑĕtóre, şi un măment ea se gândi a 'şĭ muia buzele în vinul ce Gribouille 'ĭ adusese, dér ea se temu că nn

cum-va acel vin să conţină verĭ un narcontic, şi suferi setea şi fómea tótă nóptea următóre.

Cum ḑiua apăru, ea auḑi scărţăind verigele uşeĭ, cheia întorcêndu-se în bróscă şi René intrând.

René avea pe buze un surîs învingător.

— Eĭ bine! frumósa mea copilă, ḑisse el, estĭ maĭ resonabilă astă-ḑĭ?

Sarah se grăbi de a relua cuţitul care 'ĭ servea de apărare în facia luĭ René.

— Inapoĭ! 'ĭ ḑisse ea, nu înainta miserabile şi ascultă-mĕ...

— Ah! ah!

— Cred că ne am putea înţelege verĭ uă dată asupra condiţiunilor d-télle infame.

René, suflet conrupt, înspiră prin tóte părţile conrupţiunea. El 'şi închipuia că dupe ce argintăreasa cugeta cu seriositate ar putea să priméscă amorul sĕu dér că va pune condiţluni.

— Ea póte vroesce să se mărite, se gândi el

El se aşeḑă jos şi luă atitudinea unui om dispus a asculta cu răbdare.

— Se vedem, dómnă, cu răbdare.

Sarah strângea mereu mânerul cuţituluĭ catalan.

— Domnule René, ḑisse ea, cu uă linişte care proba Florentinuluĭ că era dispusă a face aceia ce vroia să vorbească, prefer de uă mie de orĭ mórtea, de cât a suferi ruşinea amorului d-telle.

—He! he! rânji René, estĭ prea pucin politicóasă, dómnă.

— Cu tóte acestea nu vroesc să mor.

—Atunci, iubesce-mă...

— Domnule, reluă Sarah, pe care, tonul Florentinuluĭ nu o deconcentră de loc, nu vroesc să mor pentru că pot şi plătesc scump suferinţa mea.

René avu uă trăsăritură.

suntem singurĭ aci, urmă Sarah, şi 'mĭ închipuesc că

nimenĭ nu ne póte asculta. Putem vorbi dér cu anima deschisă.

Eştĭ d-tea care aĭ assasinat pe bărbatul meŭ Samuel Loriot?

— Dómnă! făcu René pălind.

— Eştĭ d-tea! articulă cu răcélă Sarah, şi aveaĭ o înduoită intenţiune de a mĕ ridica şi pe mine şi de a devasta şi casa nóstră.

— Ia séma! făcu René nebun de furie.

— Eĭ bine, urmă argintăreasa, nu aĭ găssit pe femeia nicĭ comorile luĭ. Aceste comorĭ, numaĭ eŭ singură le pot descoperi şi a 'ţĭ le da. Si ţi le offer în schimbul libertăţeĭ melle.

— Te voiŭ lua în căsătorie si voiŭ avea şi femeia şi comorile luĭ, ḑisse cu cutesanţă favoritul Catherineĭ.

— Te înceliĭ, rĕspunse argintăréssa, şi déca nu alegĭ în acest minut, 'mĭ vîr acest cuţit în animă şi voiŭ duce secretul sociuluĭ meŭ Samuel Loriot, în mormênt, şi nu veĭ avea nicĭ comorile.

René înţelese că Sarah 'sĭ va ţine cuvêntul şi că trebue sĕ renuncie la tóte, adică la comorĭ.

El scóse un strigăt de mânie, aruncă uă privire plină de regrete asupra Saraheĭ şi murmură încet, şi cu uă voce abia înţeligibilă:

— Fie, primesc,..

Sarah dér, venea sĕ se despóe de tótă averea sea, numaĭ pentru ca sĕ revadă pe Henric şi de a scăpa de scârbosul amor al luĭ René Florentinul.

LVII

Cupiditatea influenţase asupra luĭ René maĭ mult de cât amorul.

Din momentul când sacrificiul ar fi fost sfârşit în spiritul luĭ, înamoratul leşină, şi Sarah n'avu în facia eĭ de cât acel hidos spectru, acel om obicinuit cu răpirile şi a căruĭ mânĭ tot roşite de sânge, numĕra fără încetare un aur rĕŭ strâns.

Déca tresărisse vĕḑênd pe Sarah că 'şĭ apăsa pe pept vêrful cuţitului catalan, el începu sĕ tremure grosnic când se gândi că ea putea omorîndu-se, a duce secretul avuţielor luĭ Samuel Loriot cu dênsa.

Spaima se manifestâ într'un chip atât de vĕḑut, chiar pe facia luĭ, în cât Sarah înţelese îndată că rolurile se sckimbase. Acum numaĭ stăpânea René situaţiunea ci o stăpanea dênsa.

Ea privi cu linisce pe Florentin şi 'ĭ ḑisse:

— Sunt uă femeie onestă, n'am minţit nicĭ uă dată nicĭ luĭ D-ḑeŭ nicĭ ómenilor, şi sunt sclava făgăduinţeĭ melle. Dér tu, René Florentinul, René otrăvitorul, René assasinul, 'ţĭ rîḑĭ de jurămintele celle maĭ sacre; şi n'aş crede în cuvêntul tĕŭ...

— Cu tóte acestea... făcu René neliniscit.

— Déca 'ţi jur că veĭ fi pus în stăpânirea avuţielor repausatuluĭ meŭ bărbat în ḑiua când voiŭ pune piciorul pe pamêntul de la Navarra, unde, mulţumita luĭ D-ḑeŭ, voiŭ fi la adăpostul curselor d-télle, déca 'ţĭ jur acésta, mĕ voiŭ ţine de cuvênt.

René păli; argintărésa înţelesesse.

— Mĕ veĭ lăsa dér sĕ es de aci, reluă ea. Mĕ veĭ duce la bearnesul Malican de unde voiŭ pleca pentru Navarra mâne. Un om ce veĭ hotărî tu mĕ va însoci în voyagiŭ, şi în momentul când vom fi trecut graniţa Franciel, 'ĭ voiŭ da uă scrisóre la adresa tea.

— Si déca mĕ încelĭ? întrebă René.

— Mĕ ţiŭ tot-d'a-una de cuvênt, ḑisse argintărésa. Da, séŭ ba?

René se înduoia încă.

— Sciĭ tu, reluă ea, că Samuel Loriot, bărbatul meŭ, avea avuţiĭ nemărginite, aur, scule, diamante şi sume fabulóse? Tóte acestea sunt atât de bine păstrare, atât de bine ascunse, în cât tu aĭ dărâma în van cassa mea din strada Urşilor; tu nu veĭ ajunge însĕ a găssi ceva. Lasă-mĕ sĕ es de aci, lasă-mĕ sĕ ajung fără pedică în

Navarra, unde voiŭ merge a mĕ refugia la amica mea din copilărie, ducesa de Gramont, şi tóte acestea sunt ale télle... 'mĭ reînoesc jurămêntul.

Sarah vorbea cu atâta siguranţă în cât sfârşi prin a convinge pe bănuitorul Florentin.

— Fie ! ḑisse el.

El se retrase cu un pas şi deschise uşea.

— Escĭ liberă, d-nă, ḑisse el.

— La uă parte ! 'ĭ strigă argintăréssa, ce se temea ca René sĕ nu se arunce asupra eĭ pentru a 'ĭ lua pumnalul...

René se înlătură pentru a o lăsa sĕ trécă.

Sarah ajunse în coridor, ţinênd necontenit vêrful cuţituluĭ spre peptul eĭ.

Ea deschise uşea ce dedea în stradă şi eşi.

Câţĭ-va trecĕtorĭ rarĭ populaŭ strada, sórele era arḑĕtor, şi argintărésa întorcêndu-şĭ privirea vĕḑu pe René ce se poprise pe pragul uşeĭ şi o privea depărtându-se.

Sarah era liberă.

Ea alergând trecu Seina la podul Change şi sossi la bearnesul Malican.

Myetta se afla pe prag când Sarah intră. Ea se aruncă la gâtul eĭ scoţênd un ţipĕt de bucurie.

— Ah ! ḑisse ea, ce te-aĭ făcut ? ce 'ţĭ s'a întêmplat ? de unde viĭ ?

Dér Sarah în loc de a rĕspunde, nu putu sĕ pronuncie de cât un singur nume:

— Henric !...

— Scăpat ! rĕspunse Myetta.

— Scăpat !... repetă argintărésa cu uă bucurie nespusă.

— Da... rana sea nu e periculósă, el va trăi.

— Oh ! voesc sĕ 'l vĕd, unde e el ?

Si Sarah creḑênd că Henric se afla culcat în cârciumă, voi sĕ se îndrepteze spre casă.

— Nu e aci, ḑisse Myetta.

— Unde e dér?

— Intr'uă casă din strada Prêtres.

— Oh! vin'o!... dŭ-mĕ acollo... ḑisse frumóssa argintăréssă.

Myette mişcă capul.

— René ar putea sĕ ne urmăréscă... el póte a şi stabilit spionĭ.

Dér Sarah surise:

— Numaĭ mĕ tem de René, ḑisse ea, şi putem merge cu capul sus.

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ?

— Maĭ târḑiŭ.. 'ţĭ voiŭ esplica... Sĕ mergem!

Si Sarah târî pe Myetta repetând cu nelinisce:

— Du-mĕ!

Myetta fără de a sci care era mijlocul prin care Sarah nu se maĭ temea de René, Myette conduse pe argintărésă drept la Jodelle.

Cu tóte acestea, supunêndu-se unuĭ instict de prudenţă, ea introdusse pe Sarah prin prăvălia băcanuluĭ şi nu prin pórta caseĭ.

Bunul Jodelle, aşeḑat pe un sac cu prune, vorbea cu servitoriĭ sĕĭ şi privea surîḑênd pe frumóssa Brigitte, fiica luĭ.

Brigitte întêmpină pe Myetta, şi băeţiĭ de prăvălie închipuindu-şĭ că are aface cu verĭ un client, se grăbiră de a lua uă attitudine respectuasă dupe comptoarele de stejar masiv.

Dér bunul Jodelle recunoscênd pe Myetta, 'ĭ făcu un salut mysterios şi se îndreptă spre ea, ḑicêndu'ĭ încet:

— El e bine... mult maĭ bine, aḑĭ diminéţă...

— Du-ne lângă dênsul, d-le Jodelle...

Băcanul privea cu curiositate pe Sarah, tot îmbrăcată ca un mic ţĕran bearnes.

— Acesta e vĕrul meŭ, ḑisse Myetta, ce nu avea timp de a da esplicaţiĭ.

. . . . . .

Înțelegem acum, mirarea lui Henric vĕdênd pe Sarah ce intra, Sarah, palidă, tremurândă, dér sĕnătósă, și care se precipită spre princiul luându'ĭ mânele, Henric voi sĕ se ridice, dér era încă prea slab și recăḑu pe perină, scoțênd uă ușóre esclamație de durere.

— D-ḑeul meŭ! făcu argintăréssa, ce ținea celle duoĕ mânĭ într'ale sélle și le strângea încet, suferĭ mult?

Dér Henric rĕspunse printr'un surîs și duse la buzele sélle mâna Saraheĭ.

— Numaĭ sufer, ḑisse el, pentru-că escĭ aci...

Din palidă ce era, Sarah deveni roșie ca uă ciréșă, și Noë, eternul glumeț, murmură în sineșĭ:

— Bun! éc: argintărésa, 'șĭ trădéză micele secrete de animă, și déca d-na Margareta ar sosi acum, acésta ar fi fórte frumos!...

Apoĭ, pentru a pune capăt acelleĭ tăcerĭ ce Henric și Sarah nu îndrăsneaŭ se rupă, Noë strigă:

— Dér de unde viĭ? Ce 'tĭ s'a întêmplat? Vorbesce, te rog!

— Am petrecut duoĕ ḑille în temniță, rĕspunse Sarah surîḑênd.

— In temniță!

— Avênd pe René de călăŭ.

— René!

Henric și Noë se privirĕ, și cu cât eraŭ de curagioșĭ, eĭ nu 'șĭ putu stăpâni uă ușóră tremurătură.

—Eram aprópe ca Lucreția pentru a scăpa de Tarquiniŭ, sĕ 'mĭ împlânt acest cuțit în animă, urmă Sarah, ce arĕtă cuțitul catalan ce luase de la Gribouille.

Apoĭ ceia ce 'ĭ se întêmplase și cu ce preciŭ 'șĭ rescumpărasse libertatea.

— Drace! srigă Noë, n'a făcut uă rea tocmélă, d-nă.

— Heĭ! ḑisse Sarah, ce voescĭ sĕ fac cu avuțiile luĭ Samuel Loriot?...

— Bun! murmură Henric, se găsesce tot d'a-una la ast-fel de lucrurĭ întrebuinţare.

Sarah mișcă din cap.

— Copilul meŭ e mort, ḑisse ea.

Henric nu rĕspunse, dĕr privirea părea a 'ĭ ḑice: Estĭ

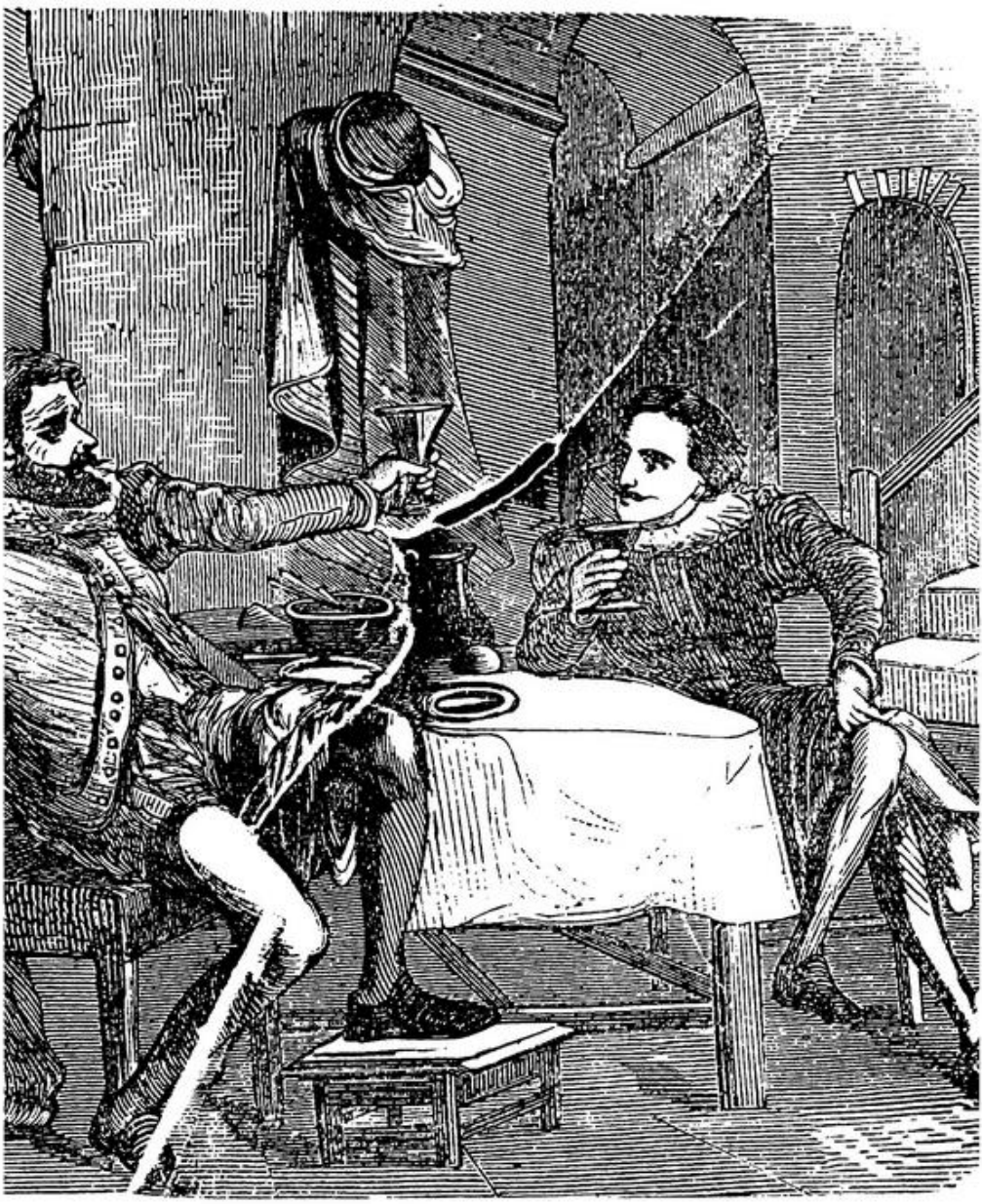

Cârcima luĭ Malican

tênĕră și frumósă... și maĭ poţĭ fi mamă...

— Pe onórea mea! murmură Noë, escĭ liberă d-nă de a înnavuţi pe René, dĕr 'ţĭ promit că voiŭ face tot

ce 'mĭ va sta prin putinţă de a împedica pe acel afurisit René se posede comorile defunctuluĭ Loriot.

— Am jurat, ḑisse Sarah.

— D-na are dreptate, ḑisse Henric.

Dér aprobând tare pe argintărésă, princiul privi pe Noë într'un fel mysterios ce însemna :

— Nu te nelinisci de acésta, vom regula noĭ lucrurile.

Myette se aşeḑase cu modestie într'un colţ, şi ţinea ochiĭ în jos, căcĭ simţea că apasă asupra eĭ privirea cea arḑétóre a înamoratuluĭ Noë.

Noë luă pe argintărésă de mână şi o făcu sĕ şéḑă pe fotoliul ce el ocupa la căpătêiul patuluĭ.

Apoĭ cu totul natural, el se apropie de Myetta şi deschisse feréstra ce dedea în stradă.

— Myette! ḑisse el încet.

Myetta tresări, ridică ochiĭ şi se roşi tare.

Noë 'ĭ făcu un semn şi Myetta, ce înţelese, se ridică şi veni sĕ 'şĭ reḑime cótele de feréstră, lângă junele om.

— Mica mea Myetto, ḑisse Noë, sciĭ ce mulţumit sunt că nu s'a întêmplat verĭ uă nenorocire Saraheĭ?

— Ah! de sigur!... făcu Myetta.

— Dér, urmă Noë, aşĭ fi şi maĭ mulţumit déca n'ar fi aci, o jur!

— Pentru-ce?

— Pentru-că... pentru-că...

Myette deschidea nisce ochĭ marĭ şi privea pe Noë.

— Nu înţeiegĭ?

— Nu.

— E fórte simplu cu tóte acestea...

Myette 'şĭ încruntă de uă dată sprâncenile şi 'şĭ muşcă buzele'ĭ rumene.

— Ah! da, ḑisse ea, înţeleg.

— In fine!

— D-na Margareta póte veni...

— Dintr'un moment într'altul, séŭ cel pucin sĕ trimétă pe Nancy.

Si ea va vedea pe Sarah... şi Sarah iubesce pe princiul.

— Drace! o şciĭ tot atât de bine ca şi mine.

— Si d-na Margareta 'l iubesce...

— Si Henric le iubesce pe amânduoĕ!

— Oh! făcu Myeta scandalisată de opinuiunea luĭ Noë.

— Cu tóte acestea, este ast-fel.

— Cum voescĭ d-le de Noë, gângăni Myetta sĕ pótă cine-va iubi douĕ femeĭ de uă odată?

— N'am ţis uă dată, mica mea.

— Dar aprópe...

— Nu, ţisse Noë cu graivtate, şi veĭ înţelege pe dată.

— Sĕ vedem!

— Ecă, privesce! Sarah şéde pe fotoliul ce ocupam adinéorĭ. Henric ţine una din mânele sélle şi uă strânge cu iubire. Acésta 'ţĭ dovedeşce în destul că în acest moment iubesce pe Sarah.

— Bun! ţisse Myetta.

— Dér, sĕ presupunem că Sarah se duce, urmă Noë, şi când ea va fi plecată, d-na Margareta soseşce...

— Este adevĕrat, ţisse bearnesa, este adevărat...

— Atuncĭ, înţelegĭ, mititico?

— Dér, nu, reluă Myeta, căcĭ d-na Margareta ar fi sosit când Sarah era încă aci...

— Acésta e ceia ce n'aş vroi.

— Dér, în fine déca acesta ar fi, întrebă Myetta, ce s'ar întêmplat?

— S'ar întêmpla, copila mea, răspunse Noë, că Henric ar simţi că iubeşce maĭ mult pe una ca pe cea l'altă

— Pe care?

— Ah! drace! acésta e greŭ de ţis.

— Dér...

— Intre noĭ, făcu Noë cu un aer misterios, cred că însuşĭ Henric nu póte şcie. Dér eŭ...

— Ah! sciĭ!

— Da, făcu Noë.

El clipi din ochiŭ cu un aer rĕutăcios.

— Sciĭ tu penru-ce, urmă el, Henric iubesce pe princesa?

— Nu.

— Pentru că ea a iubit pe ducele de Guise şi acésta pentru el e conquistă. Amorul propiŭ jócă un mare rol în acéstă pasiune.

— Prea bine!

— Sciĭ pentru-ce iubesce pe Sarah?

— Sĕ vedem!

— Pentru-că Sarah eĭuă sĕrmană femeiă victimă, căria unul a luat copilul, cel alt libertatea şi averea, şi care ar fi fost de sigur perdută, dĕcă n'ar fi găsit în Henric un protector.

— Acésta e uă frumóssă opinie, d-le de Noë, dĕr ce trebue sĕ conchid?

— Un lucru prea simplu şi car 'ţĭ voiŭ esplica în duoĕ cuvinte: „Amorul adevĕrat e acella ce protege.“

— Oh! ce curiósă ideie!..

— Ea e adevărată, mica mea, femeia ce iubeşcĭ, veḑĭ tu, aceea pentru care renuncĭ la tóte, pentru care 'ţĭ pericolezĭ onórea şi viaţa, e fiinţă debilă şi părăsită de toţĭ, chiar de d-vóstră, e orfelina la care nimenea nu cugetă şi se intereséză, e femeia ce sufferă jugul unuĭ bărbat tiran, e copila ce se munceşce de un rĕŭ necunoscut şi pentru care se întrébă cu desperare hotărârile sciinţeĭ.

„Ecă, mica mea, femeia ce se iubesce adevĕrat.

„Acum sciĭ tu care e femeia ce creḑĭ că o iubescĭ?

Myetta privi pe Noë cu uă curiositate crescêndă.

— Femeia ce creḑĭ că iubeşcĭ, reluă Noë, e frumósa cu obrajiĭ rumenĭ, cu ochiul surîḑĕtor; e femeia fericită, înconjurată, înaintea căreia toţĭ se încclină; e princessa ce are îndoitul prestigiŭ de naşcere şi frumuseţe, este aceea în fine ce n'are trebuinţă nicĭ de devotamentul nos-

tru, nicĭ de îngrijirile nóstre şi de protecţiunea nóstră.

Myetta murmură cu nu aer gânditor:

— Aĭ dreptate, d-le Noë.

— Atuncĭ, sfârşi Noë, înţelegĭ bine că Henric iubeşce pe Sarah şi crede a iubi pe Margareta.

— Drace!

— Afară de acésea, décă Margareta soseşce, Henric nu va putea ascunde adevĕrata stare a nimeĭ sélle.

Myetta fu mişcată de acéstă logică şi privi pe Noë cu nelinişce.

— Si d-na Margareta, ce la acéstă oră e protectórea nóstră...

— Ea vĕ va abandona... ea va fi gelósă...

— Ah! trebue ca Sarah sĕ plece... murmură Bearnesa.

— De sigur că trebue... Dér cum?...

— Ascéptă... voiŭ încerca...

Myetta reveni lângă Sarah, şi fără înduoélă pregătea în spiritul eĭ verĭ un proiect onest pentru a depărta pe frumóssa argintăréssa de la căpătêiul scumpuluĭ eĭ Henric, când întêmplarea, ce 'şĭ rîde de combinaţiunile celle maĭ ingenióse ale ómenilor, se amestecă.

Se auḑi un mic sgomot la uşe: uşa se deschisse şi uă junĕ şi frumóssă femeiă intră.

Era Nancy, spirituala camerieră a d-neĭ Margareta; Nancy anima damnată a princeseĭ; Nancy, ce încruntă uşor sprâncenile, zărind pe Sarah, a căreĭ mână o ţinea Henric.

Cu tóte acestea Sarah era tot îmbrăcată în costumul pretinsuluĭ nepot alluĭ Malican, şi ea avea aerul unuĭ mic ţĕran bearnes.

Dér Nancy era dibace şi nu se lăsa lesne a fi încelată.

Si Nancy ghici décă nu tot cel pucin multe lucruri.

Myete şi Noë se roşise.

LIX

Să ne întórcem pucin

Ducele simți uă durere fórte mare vĕḑênd pe Margareta în furie, în accesul unei violente desperări, respingându'l și fugind din cameră pentru a alerga la sirele de Coarasse.

— Cât 'l iubesce! murmură el căḑênd pe un fotoliŭ.

Apoi acel om ce era numit îngrozitorul, acel princiŭ curagios care din palatul sĕŭ de la Lorraina ținea continuŭ Louvrul în joc, Henric de Guise în fine a plânge ca un copil.

Cu capul reḑimat de mâni, și cu cótele rezemate de mésa Margaretei, el șeḑu ast-fel mai mult de uă oră, cu ochiul posomorât și înecat de lacrime, contemplând cu uimire acea cameră în care el 'și petrecuse atâtea ore încântătóre, acele statui, acelle tablouri, acelle bronzĕrii florentine la care *ea* ținea, tot ce iubise și admirasse cu *dênsa*.

El uită timpul ce trecea, el uită că se afla la Louvru la câți-va pași de acea posomorâtă Catherina de Medicis, ce 'i jurase de mórte: — Mai ântêiŭ pentru-că ea vroia ca Margareta să ia pe princiul de Navarra, apoi pentru că din trei princi lorraini, de acela ce se temea mai mult era Henric de Guise.

Duoĕ ore trecură, ducele era tot acollo.

In fine, el auḑi sgomotul unor pași în coridor, apoi fâșiitul unei rochi, apoi ușa deschiḑêndu-se și Nancy apăru.

Gameriera Margaretei s'ascepta fără îndoială de a regăsi pe princiul în oratoriŭ și ea avuse timpul de a 'și relua sângele cel rece.

Ea alergă la ducele, îndrăsni de a'i lua mâna și de a 'i o sĕruta.

— Ah! monseigneure!... ḑissse ea.

Aceste duoĕ cuvinte fură pronunciate cu un ast-fel de accent compătimitor şi de regret, în cât convinse pe duce că d-nn Margareta 'l încelase cel pucin Nancy 'ĭ rĕmăsesse fidelă.

— Ah! monseigneure, repetă Nancy dupe uă tăcere, cum parĭ a suferi!

— Mórtea, 'mĭ e în animă! murmură ducele cu uă voce surdă.

Nancy 'ĭ sĕrută din noŭ mâna, şi cum era pe uă cale de minciunĭ, ea adăogă:

— D-na Catherina a făcut tóte acestea, monseigneure.

— Regina!

— Regina, monseigneure.

— Dér pentru ce? cu ce scop? strigă ducele uimit.

— Cu scopul de a.... da...

Nancy părea că se înduoesce.

— Sĕ vedem! sfârşésce! făcu ducele...

— Cu scopul de a vĕ înlocui pentru tot-d'a-una.

— Nu înţeleg...

— Nicĭ eŭ n'am înţeles maĭ întêiŭ, monsegneure, dér apoĭ...

— Apoĭ? făcu ducele ferbând de nerăbdare şi mânie.

— Apoĭ, sfârşi Nancy, am înţeles; monseigneure.

— Esplică-te dér.

— Regina, reluă Nancy, 'i ar place maĭ mult sĕ védă pe fiica sea ducesă de Lorraina ca regină de Navarra...

Nancy păru că se maĭ înduoesce.

— Vorbesce! se rugă ducele.

— Dacă Lorraina n'ar fi aşa aprópe de Francia, déca princiĭ de casa d-vóstre n'ar avea atâta... ambiţiune.., décă...

— Da, întrerupse ducele cu uă furie crescêndă, déca princiĭ de Lorraina n'ar fi aşa adoratĭ în acest regat de Francia unde ceĭ Valois nu sunt iubiţi.

— Acésta e, monseigneure.

Si Nancy urmă cu un surîs plin de rĕutate:

— Regina a avut atâta témă vĕdêndu-vĕ făcênd un pas mai mult spre tronul Franciei, în cât s'a gândit la fiitorul rege de Navara. Acella e un ţĕran, un bădăran, un urs rĕŭ lins a căruĭ întrégă ambiţiune, déca are verĭ uă dată, va consistă de a cotropi regeluĭ Spanieĭ câteva leghiĭ pătrate de munţĭ şi câte-va picióre de pământ fertil.

Regele de Navarra nu va cugeta nicĭ uă dată la Louvru.

— Cine scie! făcu ducele gânditor.

Dér Nancy nu luă séma şi urmă:

— D-na Catherina neliniscită de amorul ce v'a dovedit d-na Margareta... a scos la lumină... nu sciŭ de unde pe sirele de Coarasse ce e un gascon de spirit,... şi băét frumos!...

— Destul! făcu cu bruscheţă ducele, întrerupând astfel micul roman al luĭ Nancy.

Si pe când Nancy păstra tăcerea, ducele 'şĭ ţisse:

— Acel sir de Coarasse nefiind altul de cât însusĭ princiul de Navarra, înţeleg acum scopul d-neĭ Catherina. Ea a voit ca Margareta sĕ 'l iubéscă maĭ 'nainte de a şci că e omul ce 'ĭ s'a destinat de sociŭ.

Apoĭ reluă tare:

— Eĭ bine, acel sir de Coarasse... a murit?

— Nu, monseigneure.

— Ah! făcu ducele tremurând.

— Nu numaĭ că nu e mort, adăogă Nancy, dér rana cu tóte că e gravă, nu e mortală.

Ducele 'şĭ muşcă mustaţa cu furie.

Nancy reluă:

— Monseigneure, Alteţa Vóstră n'a înţeles nimic din politica amoruluĭ. Ea a fost bătută din causă că a avut prea multă cutesanţă.

Acéstă frasă pucin cam complicată, forciă pe ducele de a privi pe cameristă cu un aer întrebător.

— Si apoĭ pentru că 'ĭ aĭ înfipt spada în pept 'ĭ aĭ adăogat şi maĭ multă favóre şi interes, din partea d-neĭ Margareteĭ.

— Ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

— Ah! continuă Nancy, care ţinea se probeze aceia ce vrussesse sĕ ḑică, déca aĭ fi intrat aci acum treĭ ore, întocmaĭ ca fulgerul care depărtéză noriĭ, atuncĭ dómna Margareta care abia începuse sĕ dea atenţiune acestuĭ sir de Coarasse, ar fi scos un ţipĕt de gróză ântêiŭ, de bucurie maĭ pe urmă, şi ar fi terminat prin a se arunca în bracele Vóstre şi a uita presintele pentru a 'şĭ aduce aminte de trecut.

— Asa dér nu e bine aceia ce am făcut? ḑisse cu tristeţă ducele.

— Nu, monseigneure, aĭ lovit pe acest mic sir de Coarasse, 'l aĭ făcut maĭ interesant, şi la acéstă oră, dómna Margareta 'l iubesce pentru că e rănit şi murind, şi se instaléză la căpătâiul luĭ unde va petrece tótă nóptea.

La aceste din urmă cuvinte ale luĭ Nancy, ducele înţelesse că totul era sfârşit între el şi d-na Margareta.

— Ah! monseigneure, reluă camerista care de sigur minţea încă, prin a ḑice că Margareta avea sĕ petrécă nóptea la căpătêiul luĭ Henric, ah! monseigneure, fiţĭ hărbat cu curagiŭ, stergeţĭ acea lacrimă care curge pe obrazul vostru, şi luaţi-vĕ mantaua şi plecaţĭ!

— Sĕ plec!

— Negreşit! murmură Nancy, viaţa vóstră este în pericol aci.

Ducele dete din umerĭ.

— Nu mĕ tem de mórte! ḑisse el cu mândrie.

— Ah! rĕspunse Nancy, sciŭ bine că Alteţa Vóstră este bravă, dér...

— Dér? făcu ducele tresărind.

— Dér un brav omóră la lumina ḑilleĭ, pe un câmp de bătae, la sgomotul carabinelor şi la strălucirea spadelor, care se încrucişéză în facia sóreluĭ.

— Aşa este! ḑisse ducele.

— Pe cât timp aci, urmă Nancy, aci unde Alteţa Vóstră este incognito, fără alarmă, ea póte sĕ móră în întuneric sub pumnalul unuĭ asasin, fără sgomot şi fără ca mórtea se lase uă urmă aşa luminósă care se descepte pe rĕsbunătoriĭ sĕĭ. Un nor trecu pe fruntea juneluĭ princiŭ.

— Tacĭ! Nancy, tacĭ, ḑisse el, căcĭ încep sĕ am frică, eŭ care n'am tremurat nicĭ uă dată, şi sĕ mĕ tem de acea preḑicere obscură, care 'mĭ s'a declarat în copilăria mea.

— Uă preḑicere! monseigneure.

— Da, făcu ducele cu un aer întunecat.

Si cum Nancy nu îndrăsni sĕ 'l întrebe, el urmă:

— Inchipuesceţĭ, buna mea Nancy, că sunt de atuncĭ cinci-spre-ḑece anĭ. Era într'uă érnă, cerul era întunecat acoperişul caselor din Nancy acoperite de zăpadă şi frigul se simţea însuşĭ în vechiul nostru palat ducal.

Eŭ mĕ găsém cu fruntea aplecată pe geamurile colorate ale săleĭ celeĭ marĭ unde locuia tatăl meŭ, şi priveam în curtea palatuluĭ unde pagiĭ şi valeţiĭ aruncaŭ unul într'altul cu bulgărĭ de zăpadă.

„Tot în acel moment, un cerşetor intră în curte, întinse mâna şi ceru milă. Valeţiĭ 'l respinseră şi un pagiŭ 'ĭ aruncă un pumn de zăpadă în capul luĭ cel alb.

„Eram un copil atuncĭ, dér totuşĭ înţelegeam buna cuviinţă şi respectul ce se cuvenea unuĭ bĕtrân, şi pentru acest raţionament mĕ coborâiŭ în curte plin de mânie şi indignaţiune.

Loviiŭ pe pagiŭ în obraz, goniiŭ pe valeţĭ şi apoĭ luaiŭ pe bătrân de mână, 'l conduseiŭ în sala cea mare, 'l făcuiŭ sĕ şédă într'un colţ, si 'ĭ ḑisseiŭ cu respect:

— Incălḑesce-te, şi repausează-te pucin tată.

„Si ducele tatăl meŭ, fu mişcat de acţiunea mea, el aşedă pe bĕtrân la mésă unde 'ĭ aduse mâncare şi a duoa ḑi 'ĭ dete drumul, dupe ce maĭ întêiŭ 'ĭ puse în mână uă pungă plină cu aur.

— Dér... ḑisse Nancy, care a fost preḑicerea ?

— Ascéptă, reluă ducele. Bĕtrânul plecând mĕ privi cu atenţiune şi 'mĭ ḑisse : — Veĭ fi un mare princiŭ, monseigneure, un general isteţ şi un mare politic şi veĭ încorona uă viaţă gloriósă prin uă frumósă mórte.

— Cum voiŭ muri ? 'l întrebaiŭ eŭ rîḑênd.

— Veĭ muri asasinat din ordinul unuĭ rege pe care 'l veĭ face sĕ tremure în palatul sĕŭ.

— Eram într'adevĕr un copil atunceĭ, dér tot 'mĭ maĭ aduc aminte... şi... Nu, nu vroiŭ sĕ cred în acea preḑicere.

— Plécă, monseigneure, ḑisse Nancy, pleacă !

— Aĭ dreptăte, copila mea.

Ducele găsi un condeiŭ şi pergament pe mésa Margareteĭ şi trase aceste cuvinte :

„Adio ! dómnă Vĕ ert jurămintele... iubiţĭ pe cine stimaţĭ... şi vĕ scus.

„Henric.

Apoĭ dede acéstă scrisóre luĭ Nancy, depuse un sĕtutat pe fruntea cameriereĭ, şi plecă scoţênd un ultim suspin.

. . . . . .

Pe când d-na Margareta transporta pe pretinsul sir de Coarasse în casa caritabiluluĭ Jodelle, băcanul din strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerois, pe când ducele de Guise petrecea de duoĕ ore cofundat în durerea sea în mijlocul oratoruluĭ deşert al princeseĭ, René Florentinul dupe cum am vĕḑut, ridica pe Sarah şi o conducea la spatele catedraleĭ Notre-Dame, în acea casă locuită de dănţuitorul Gribouille.

Se scie ce s'a petrecut între Florentin şi argintărésă-

René încredință pe prisoniora sea dănțuitorului și 'și reluà drumul spre podul Saint-Michel.

Paola condusă de Godolphin intrase în prăvălie, de unde ea se furișasse cu câte-va ḑille mai înainte, ea 'și reluasse posesiunea oratoriului sĕŭ, și cum violenta sea emoțiune ce o încercase în tot cursul serei, se liniscise pucin, ea 'și luă din noŭ obiceiurile sélle ḑilnice.

Atunci trădătorul Godolphin creḑu de cuviință pênĕ la óre care punct, de a 'i pune în vedere serviciile sélle și de ai reclama preciul meritelor lui.

Acest preciŭ era de a'i surîde și de a auḑi câte-va cuvinte dulci din gura Paolei.

Dér tênĕra fétă 'l mĕsură cu uă privire de despreț și 'i ḑisse cu uă ură pronunciată.

— Ce vroesci? miserabile.

— Nimic., îngână somnambulul... Cu tóte acestea nu merit pentru ca sĕ 'mi vorbesci ast-fel.

— Te desprețuesc, ḑisse Paola.

— Pentru-ce?

— Pentru că esti un trădător.

— Pe cine am trădat?

— Pe Noë.

— Il am trădat pentru d-tea... pentru că te iubeam.

— Si eŭ te urăsc! Du-te! reluă tênĕra fétă, care cu un gest măreț ordonă lui Godolphin de a eși din oratorul sĕŭ.

Si Godolphin eși cu capul plecat, cu mânia și desperarea în suflet.

Dupe pucin timp, René reveni.

Paola se aruncă în bracele lui.

— Ei bine! ḑisse ea.

Vocea lui era răgușită, și ochiul sĕŭ scânteitor. René 'i promisese de a o rĕsbuna.

El e rĕŭ ränit póte de mórte.

— Cine? Noë, făcu Paola a cărei animă era setósă de resbunare.

— Nu, sirele de Coarasse.

— Ah! făcu ea cu decepţiune, căci pucin 'i păsa déca sirele de Coarasse era mort séu viŭ.

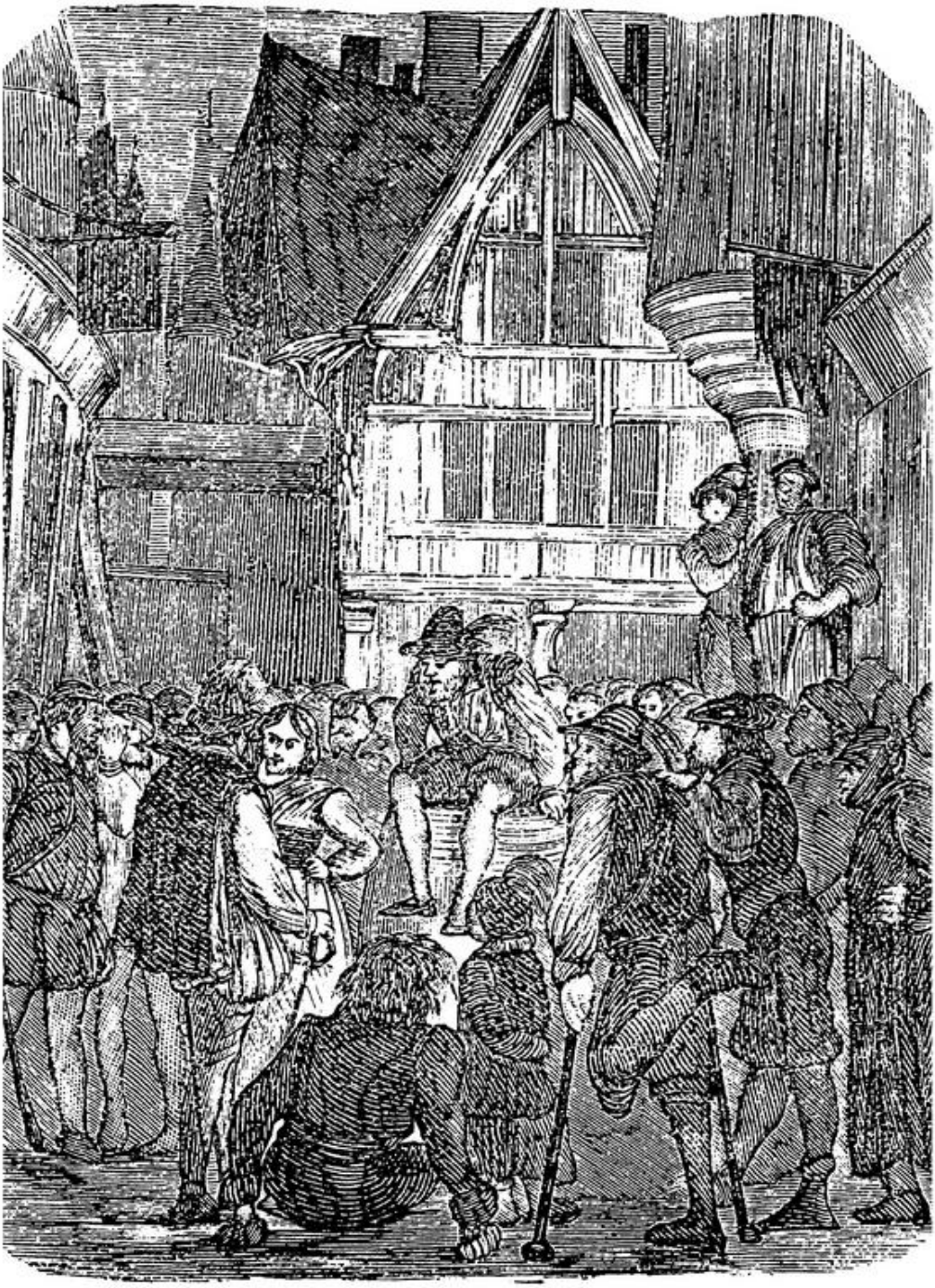

Crillon 'i mângâiă obrazul şi ḑisse: Tu estí uă fétă frumósă, mica mea

— Mâne, adăogă René, va fi rândul încântărorului tĕŭ.

— D-ḑeŭ sĕ te audă, tată!...murmură Italiana, al cărui amor se transformase într'uă ură teribilă.

In acest moment cine-va bătu în uşa prăvălieĭ.

— Oh ! oh! făcu René.

Godolphin se grăbi sĕ deschidă.

Era ducele de Guise care intră.

Ducele venea de la Louvru, el părăsise pe Nancy cu câte-va minute maĭ înainte, lăsând uă scrisóre de adio pe mésa Margareteĭ.

El era încă palid, şi de o paliditate nervósă, care era indicele uneĭ furiĭ concentrate, dér ochiul sĕŭ era liniscit şi un surîs trist aluneca pe buzele sélle.

— René! ḑisse el Florentinuluĭ, eŭ părăsesc Parisul şi maĭ înainte de a pleca am vroit sĕ te vĕd.

— Monseigneure.

— Am vroit sĕ te vĕd, pentru că în curênd, sper că evenimentele care ne-a reunit astă-sĕră, ne va maĭ reuni încă... Sirele de Coarasse nu este mort.

— Ah! făcu René cu ură.

— Nu e mort, adăogă ducele, şi o ḑi va veni unde el şi eŭ ne vom găsi faciă în faciă.

— Ceia ce doresc monseigneure.

Ducele încruntă sprâncenile.

El e bearnes, şi pentru mine, reluă ducele, represintă Navarra. Ascultă-mĕ bine, René, ora se apropiă, unde catoliciĭ şi huguenoţiĭ se vor despărţi în duoĕ părţĭ. Nu sciŭ care va fi şeful celleĭ din urmă dér 'ţĭ jur, că astă-ḑĭ chiar am dobândit uă ură mortală calviniştilor şi că voiŭ fi exterminatorul lor.

Si ducelo fără a se maĭ explica maĭ mult, strânse mâna luĭ René, trecu pragul prăvălieĭ şi se perdu în întuneric.

Dupe o oră maĭ târḑiŭ el galopa spre Nancy, avênd în fundul animeĭ uă ură mortală contra luĭ Henric fiito-

rul rege al Navarreĭ favoritul frumóseĭ Margareteĭ, pe care ducele Henric de Guise o iubise fórte mult.

LX

Gróza luĭ Noë fu mare, când vĕḑu pe Nancy intrând.

Henric el însuşĭ era atât de ocupat în acel moment lângă frumósa argintărésă, în cât uă uşóră roşaţă coloră obrajiĭ sĕĭ şi se urcă pe frunte.

Singură, Sarah rĕmässese în nesimţire. Scia ea amorul Margareteĭ pentru sirele de Coarase de care Henric, nu 'ĭ dedese sĕ înţeleagă nimic, séu că ghicise totul în acel moment?

Acésta ar fi fórte greŭ de ḑis, dér tot ce vedem este, că ea continua a ţine în mână'ĭ una din mânile tênĕruluĭ princŭ, fără ca surîsul de pe buzele sélle sĕ se steargă şi fără ca muschiĭ frumosuluĭ sĕŭ obraz sĕ tressară.

Liniştea argintareseĭ făcŭ pe Henric sĕ 'şĭ capete tot sîngele sĕŭ cel rece.

— Bună ḑiua, mica mea Nancy, ḑisse el.

— Bună ḑiua, domnule de Coarasse.

— Privesce pe acest tênĕr.

Si din o clipire de ochiu, Henric arătă pe Sarah.

Nancy 'şĭ mişcă buzele selle celle rose într'un surîs mut.

— Acest tênĕr este uă femeiă, domnule de Coarase, ḑisse ea.

— Ah! tu estĭ cunoscĕtóre.

— Pucin, ḑisse cu modestie camerista Margareteĭ.

— Si aĭ putea tu sĕ spuĭ... cine este aéstă femeiă, mica mea?

Vorbind ast-fel, princiul priviea pe argintăreasa...

— Cine se fie, ḑisse Nancy, de cât uă femeiă care vĕ iubesce, fără înduoeală.

— Sarah avu heroismul de a surâde în loc de a se roşi.

— Si pe care... o iubiţi... póte?... adaogă Nancy care ameninţa pe princiŭ cu degetul.

— Domnişóra se încéla, çisse cu rĕcélă argintărésa.

— Bun! făcu princiul la rândul, nu cum-va că 'l fi şi tu gelósă, Nancy.

— Oh! respunse Nancy, asta nu ar fi nicĭ de cum în comptul meŭ, în tot casul, domnule de Coarasse.

Sângele cel rece şi batjocoritor al luĭ Nancy pusse pe Henric în o urîtă dispositie.

Cu tóte acestea el reluă.

— Cum, mica mea, tu care estĭ atât de fină, care sciĭ şi pătrunçi totul... nu aĭ ghicit încă.

— Ghicesc că dómna se numesce Sarah Loriot.

— Ah! ah!

— Care şi dênsa este o victimă de a luĭ René... şi pentru care dómna Margareta a făcut fórte bine de a luat precauţiunile selle.

— Ce vreĭ sĕ çicĭ?

— In acéstă casă, cu tóte că stăpânul póte sĕ vĕ fie devotat cu tóte că aţĭ fost transportat nóptea, totuşĭ nu suuteţi în singuranţă de cât pe jumĕtate.

— Se póte, sărmana mea Nancy, murmură princiul de Navarra, şi póte chiar ca şi un copil să pótă dispune de mine.

— Afară de acésta, urmă camerista, care era înţepată de acea logică, René are mirosul unuĭ câne de vênătóreă

Eraţĭ singur aci şi ar fi sfârşit prin a nu vĕ bănui dér acum pentru că sunteţĭ cu dómna, se póte se sĕ întâmple maĭ de vreme.

— Este adevărat acésta.

— Adevărat, çisse Sarah, şi pentru acésta eŭ mĕ şi retrag.

— E nefolositor, dómnă.

— Pentru ce.

— Pentru că dómna Margareta care se intereséză óre cum de d. de Coarase, 'ĭ a găsit uă-altă locuinţă.

— Ah! făcŭ Henric.

— Uă locuinţă mult maĭ plăcută.

— Oh! oh!

— Si mult maĭ sigură.

— Unde este situată? întrebă princiul privind pe Nancy.

— Pe malul Seineĭ.

— In sus séŭ în jos.

— Intr'uă frumósă locuinţă ce se numesce Louvru

Noë care, tot vorbind cu Myette, nu perduse nicĭ un cuvênt şi nicĭ un gest din acea scenă, Noë ḑic, lăssă sĕ 'ĭ scape uă esclamaţiune de surprisă.

In acellaşĭ timp, uă uşóră palóre se răspundi pe figura frumóseĭ argintărese.

Sarah se gândea:

— Décă se duce în Louvru, nu 'l voiu maĭ vedea, D-ḑeul meŭ!

— Tu eştĭ nebună! ḑicea în acel timp princiul.

— Dér nu, domnule de Coarasse,

— Cum! dómna Margareta, vroesce sĕ mĕ transporte la Louvru?

— Da.

— Atuncĭ dómna Catherina este mórtă... şi René se înécă.

René nu maĭ schiopătă, cu tóte că maestrul Caboche 'ĭ a atrâns bine piciorul şi cât pentru regina mamă, ea sĕ pórtă ca un ânger şi apoĭ ea are de gând sĕ plece pentru Saint-Germain.

— Cu cine?

— Cu regele care vinézĭ în diminéţa asta.

Henric creḑu că Nancy şi Margareta se hotărâse se 'l ascundă, séŭ în camera uneia, séŭ în oratoruil celleĭ alte.

Nancy cu un cuvênt, distruse cu totul suuposiţiunea luĭ.

— Este însuşĭ regele care s'a însărcinat sĕ vĕ instaleze, ḑisse ea.

— Regele.

— D-ḑeul meŭ, da ! şi medicul sĕŭ, adică bunul Miron fratele starosteluĭ de comercianţĭ te va pansa.

— Visez... murmură Henric. Regele scie dér ?

— Regele scie totul. Dómna Margaretŭ s'a dus sĕ se arunce la genuchiĭ luĭ.

— Când !

— Astă-ḑĭ de diminéţă.

Palórea argintăreseĭ începu sĕ fie visibilă.

— Ea 'ĭ a spus totul, urmă camerista, adică persecuţiunile luĭ René, pericolul extrem în care vĕ găsiţĭ şi rana care vĕ tortură.

— Margareta este un ânger ! strigă princiul cu totul ameţit, şi fără sĕ observe că cea-altă femeie, aşeḑată la piciorul patuluĭ luĭ, era mult maĭ îngrijată de sórta luĭ de cât Margareta.

— Ast-fel, reluă Henric, regele devine pretectorul meŭ.

— Si în contra a orĭ ce vi s'ar întêmpla.

— Hum !

Princiul avu un surîs sceptic de care Nancy se gàssi atinsă.

— Ore nu credeţĭ în protecţiunea regeluĭ, întrebă ea

— Dér décă...

— Ḑiceţĭ acésta fără...

— Ah ! pentru că...

Henric se opri.

— Sĕ vedem, ḑisse Nancy cu un ton înţepat.

— Eŭ sunt un mic gentilhom care se numesce sirele de Coarasse.

— Eĭ bine ?

— Si d. duce de Crilion era unul din ceĭ maĭ marĭ seigneurĭ pe care monarchia a comptat în tot-d'auna.

— Apoĭ? făcu Nancy.

— D. de Crillon era amicul regeluĭ. El nu făcea juraminte de cât pe el, şi cu tóte acestea...

Nancy prevĕdu că are sĕ vină un cuvênt fără ripostă şi 'şĭ prepară rĕspunsul.

— Cu tóte acestea, urmă princiul, d-na Catherina a cerut exilul sĕŭ şi 'l a obţinut.

— Aidea de! murmură Nancy, aceia ce 'mĭ spuneţĭ este uă politică a Louvruluĭ. Si apoĭ d. de Crillon s'a retras la moşiele sélle, étă totul.

— Eĭ bine! făcu princiul rîdênd, sciĭ ce mi se va întêmpla mie, eŭ care nu am moşiĭ?

— Sĕ vedem!

— Mĕ va trimete în piaţa Greveĭ...

Nancy fu apucatăde un rîs nebunatec.

— Ah! domnule de Coarasse, ḑisse ea, 'mĭ pare că deviĭ fricos.

— He! he!

— Si déca veĭ ţine un ast-fel de langagiŭ înaintea dómneĭ Margareteĭ, ea va putea sĕ nu vĕ maĭ iubéscă.

— Tacĭ nebunatec'o.

— Intocmaĭ, ḑisse Noë care era rezemat lângă geam, eat'o...

Noë privea în stradă şi el vĕḑu apărând la unghiul pieţeĭ Saint-Germain-l'Auxerois uă litieră închisă ale căreĭ părţĭ laterale eraŭ desinate cu armele Francieĭ şi al căreĭ purtătorĭ eraŭ înbrăcaţĭ în galben şi albastru, ceia ce arĕtă adevĕrata livrea ordinară a dómneĭ Margareteĭ.

Un carabiner preceda litiera. Duoĭ pagĭ mergeaŭ înapoĭ, aceştia eraŭ Gauthier şi pagiul Raoul.

Henric privi pe argintăreasa, apoĭ privi pe Nancy. Nancy era una din acelle naturĭ fine şi pătrunḑătóre. Ea ghici gândul lui Henric, se aplecă la urechia lui şi 'ĭ ḑisse:

— Vĕ înţeleg... Vroiţĭ ca sĕ se transporte în Louvru şi pe frumósa Sarah Loriot.

— Negreşit! făcu cu naivitate Henric pentru ca sĕ o scap din ghiarele luĭ René.

— Si pentru a o avea lângă d-vóstră...

— Sit!

Recomandaţiunea de tăcere pe care Henric, făcea luĭ Nancy era nefolositóre, căcĭ în acel moment, uşa se deschise şi princesa Margareta intră.

Margareta era radiósă.

. . . . . .

Câte-va ore maĭ târdiŭ, regele Carol IX intră în Louvru.

Regele se întorcea din Saint-Germain, unde alergase un cerb.

Dómna Catherina era călare lângă dênsul, în mijlocul uneĭ grupe de curtesanĭ.

Regele era bine dispus, regina mamă surîdea.

Pentru ca regele sĕ fie dispus, trebuia combinaţiunea a treĭ circumstanţe.

Cea d'ântêiŭ uă bună nópte în care sĕ nu fi suferit de bóla sea de animă.

A duoa, uă frumósă ḑi de vênătóre în care câniĭ sĕ nu fi făcut greşelĭ.

Cea d'a treia, lucru maĭ dificil, trebuia ca dómna Catherina se uite de a vorbi fiuluĭ sĕŭ de politică, séŭ de lucruri religióse.

Aceste treĭ circumstanţe din norocire combinate în acea ḑi, făcuse din Carol IX, princiŭ possac şi violent de ordinar, un monarch amabil şi plin de indulgenţă.

Pentru ca d-na Catherina sĕ surîdă, trebuiaŭ treĭ lucruri, dér nu era necesariŭ sĕ fie unite.

Trebuia séŭ ca René, astrologul eĭ, sĕ citéscă în stele, că ducele de Guise murea de uă mórte grabnică, că huguenoţiĭ şi regele de Navarra s'ar ciocni într'uă ḑi, şi că

regina Jeanna d'Albret, uă dată căsătoria fiuluĭ sĕŭ sfârşită cu d-na Margareta, ar înghiţi un os de pesce, din care causă ar muri de sigur.

Séŭ că regele sĕ iscăléscă diminéţa arestarea a câtor-va seigneurĭ rĕŭ priviţi.

Séŭ, ca d-na Catherina sĕ pótă cere regeluĭ, ca uă autorisaţie de a îneca séŭ pumnala, fără sgomot, câţi-va gentilhomĭ vinovaţi de trădare în ochiĭ eĭ, déca parlamentul 'ĭ ar fi vĕḑut inocenţi.

In cursul întregeĭ ḑille, d-na Catherina păru maĭ întinerită cu duoĕ-ḑecĭ anĭ, ea galopase alăturĭ cu regele şi curtesaniĭ 'şĭ ḑisseseră:

— D-na Catherina, care cu scumpul eĭ René se ocupă de alchimie, a găsit de sigur niscaĭva medicinĭ mysteriósse ce în spaţiul uneĭ nopţĭ o întinerésce cu duoĕ-ḑecĭ anĭ.

In momentul când cortegiul regal intra pe porţile Louvruluĭ, regina mamă se aplecă spre rege, şi 'ĭ ḑisse:

— Majéstatea Vóstră vroesce a primi astă-séră?

— Cu plăcere, d-nă.

— Intre opt şi nouĕ ore, în cabinetul sĕŭ de lucru...

— Dér de sigur.

— Voiŭ face cred uă confidenţă Majestăţeĭ Vóstre.

Carol IX încruntă sprâncenile.

— Imĭ veĭ maĭ vorbi de politică?

— Nu, sire.

Regele respiră.

— Atuncĭ, vin'o... vom juca uă *umbră*.

— Fie, ḑisse regina.

— Ce nenorocire ca acel sĕrman sir de Coarasse, adăogă Carol IX, sĕ fie într'uă ast-fel de stare...

— Aud? făcu regina, ce făcu uă săritură pe şea.

René fusese de diminéţă la Louvru, dér se ferisse, pentru óre care motive de a nu vorbi reginеĭ nicĭ de întâlnirea sea cu ducele de Guise, nicĭ de amo-

rul d-neĭ Margareta pentru Henric, nicĭ în fine de duelul acestuia din urmă cu princiul de Lorraina.

— Sirele de Coarasse juca minunat la *ombră*, urmă regele.

— Cum! a murit?

— Nu, dér aprópe.

— Aud? făcu regina.

— A făcut uă cértă a séră într'uă cârciumă.

— Ah!

— Si a primit uă lovitură de spadă în pept.

— Ah! ah! făcu regina al căruĭ ochiŭ scânteia de uă bucurie ascunsă.

— Sĕrmanul sir de Coarasse, adáogă regele, 'l iubém mult... Era vênĕtor escelent, bun jucător... Avea mult spirit.

— Tocmaĭ despre dênsul vroiam sĕ vĕ vorbesc în audiența mea.

— Ce spuĭ!

Si Carol IX luă un aer uimit.

— Ah! da, reluă el, 'mĭ s'a spus că el se ocupa cu fermecătoriele și că 'țĭ a făcut multe și frumóse prediceri. Adevĕrat o fi?

— Voiŭ spune în astă-séră tot Majestățeĭ Vóstre.

Si regina sări dupe cal și se îndreptă spre apartamentele eĭ, pe când Carol IX, ce rîdea sub mustața sea blondă ca un pagiŭ, se urcă cu ușurință la dênsul.

D-na Margareta 'l ascepta în acea cameră ce se numesce cabinetul regeluĭ, și care preceda camera sea de culcare.

— Eĭ bine! făcu Carol IX.

— Gata, rĕspunse Margareta.

— E aci?

— Da.

— A putut suferi transportul?

— Prea bine.

— Miron 'l a vĕḑut ?

— Miron e sigur de a 'l vindeca în câte-va ḑille.

— Bravo ! strigă regele.

— Si, sfârşi Margareta, ḑécă Majeştatea Vóstră 'ĭ urméḑă protecţiunea.

— Ah ! drace ! frumósa mea amică, ḑisse regele, acésta nu va fi fără ostenélă.

Margareta tresări.

— Si nu prea voiŭ merge bine de acum cu buna nóstră mamă. Ea 'mĭ a surîs tótă ḑiua, şi sciĭ, când ea surîde.

— Asta însemnéză că sunt pumnale afară din técă şi otrăvurĭ prin aer, murmură Margareta.

— Dér, asigurăte, copila mea, ḑisse regele, vom fi tarĭ... şi îndemânatecĭ.

Regele îmbrăcişă pe Margareta, apoĭ intră în camera sea şi înaintă pênĕ la uşa aceluĭ mic cabinet în care culcasse, dupe ordinile luĭ, pe pretinsul sir de Coarasse.

Duoĕ persóne eraŭ lângă patul bolnavuluĭ, Miron şi Noë...

— Bună-ḑiua, scumpul meŭ sire, ḑisse regele care intră şi salută pe Henric cu un surîs.

LXI

Regele şeḑu jos, pe când Noë se ridică cu respect.

— Eĭ bine, d-le de Coarasse, ḑisse Carol IX, cum te găsescĭ ?

— Ah ! sire, rĕspunse princiul, Majestatea Vóstră e atât de bună pentru mine, în cât 'mĭ pare că n'am fost nicĭ uă dată maĭ sănătos.

Regele surîse.

— Estĭ un linguşitor, d-le de Coarasse, ḑisse el.

Si privind pe Miron, adăogă :

— Si tu Miron, ce creḑĭ de rana d. de Coaresse ?

— Miron rĕspunse :

— Cu un deget mai sus séu mai jos la drépta séu la stânga, şi d. de Coarasse ar fi fost mort, sire.

— Drace!

— Dér a avut noroc, şi rana sea va fi cicatrisată mai 'nainte de opt ḑile.

— Atunci, ḑisse regele, veĭ putea juca la *umbră*, d-le.

— Oh! de sigur, sire.

Regele făcu un semn luĭ Miron.

— Treci cu d. de Noë în camera mea, ḑisse el: acolo veţĭ găsi pe d-na Margareta. Voesc sĕ încredinţez un secret d-luĭ de Coarasse.

Miron şi Noë se înclinară şi eşiră. Regele se ridică, închise uşa şi se aşeḑă din noŭ lângă patul luĭ Henric.

Princiul era pucin mirat, dér mirarea sea nu se amesteca cu nici uă nelinisce, căci Carol IX era tot vesel.

— D-le de Coarasse, 'ĭ ḑisse el, mĕ veḑĭ fórte încurcat.

— Adevĕrat, sire.

— Semăn mult uneĭ stâncĭ pe care duoĕ curente contrariĭ o isbesc.

Henric privi pe regele.

— Unul din aceştĭ curenţĭ se numesce *regina-mamă*, d-na Catherina.

Henric tresări.

— Cel alt, urmă Carol IX, se numesce d-na Margareta.

Uă uşóră roşéţă se urcă pe fruntea juneluĭ princiŭ.

Cu tóte acestea el păru surprins şi ḑisse:

— Cum, sire, d-na Catherina şi d-na Margareta nu se acordă între dênsele.

— Nu, d-le.

— Acésta e straniŭ!

— Eraŭ bine odată, dér... astă-ḑĭ...

— Astă-ḑĭ, făcu cu naivitate princiul.

— D-ta aĭ intervenit.

— Eŭ, sire?

—Si semenĭ mult, scum pul meŭ de Coarasse aceluĭ măr de discordie de care vorbesce bătrânul Homer.

— Dér... sire...

— Sora mea Margot te-a luat sub protecţiunea eĭ şi a cerut ca sĕ te transporte aci.

Pleacă, monseigneure, ţise Nancy, pleacă.

— Princesa e prea bună.

— Cum iubesc mult pe Margot şi cum am început a te iubi pucin, d-le Coarasse...

— Majestatea Vóstră mĕ onorédă prea mult.

— Am făcut tot ceia ce 'mĭ a cerut Margot, cum veḑĭ, dér...

La acest *dér* Carol IX se popri.

Henric ascepta cu nerăbdare. Regele reluă:

— Dér, scumpul meŭ d. de Coarase, nu sciam aḑĭ diminéţă că aĭ supărat pe d-na Catherina.

— Eŭ, sire?

— Aşa în cât e furiósă şi că 'mĭ va cere fără înduoială de a te închide la Bastilia.

— Drace!

— Iĭ aĭ preḑis, 'ţĭ aĭ rîs de dênsa şi de René, şi sciĭ rĕrmanul meŭ d. de Coarasse, că uă dată d-na Catherina unită cu René pentru a urâ pe cine-va, înaintez cu paşĭ repeḑĭ spre îndeplinirea scopuluĭ lor.

— Sire, rĕspunse cu umilinţă d. de Coarassse, sunt în mânile Majestăţeĭ Vóstre, şi décă 'ĭ place de a mĕ trimete la Bastilia şi chiar la piaţa Greveĭ...

— Nu, ḑisse regele rîḑênd, estĭ aci, regina mamă nu scie nimic, Miron şi amiciĭ d-télle vor păstra secretul şi voiŭ autorisa pe d-na Catherina a te căuta pe orĭ unde nu escĭ.

— Majestatea Vóstră crede dér, întrebă Henric, că regina mamă e prea iritată asupra mea?

— Sunt sigur.

— Si că cugetă a mĕ pedepsi crud?

— Hum! făcu regele, nu aş voi sĕ fiŭ în pelea d-télle, te asigur.

— Dér atuncĭ sire, în dată ce voiŭ fi bine şi în stare de a şuferi şéua...

— Veĭ face bine de a te întórce în Navarra, dér numaĭ...

Regele privi cu rĕutate pe Henric.

— Sĕ vedem, sĕrmanul meŭ Coarasse, reluă el, 'ţĭ voiŭ pune ŭă întrebare, rĕspunde-mĭ numaĭ cu francheţă.

— Ah'! sire...

— Cunosc bine motivul mânieĭ ce a dovedit d-na Catherina, dĕr nu sciŭ...

Si surîsul batjocoritor al monarhuluĭ luă proporţiunĭ şi maĭ marĭ.

— Nu sciĭ, sfârşi el, causa sympatieĭ ce aĭ inspirat d-neĭ Margareta.

Henric luă un aer naiv:

— Princesa e atât de bună! ḑisse el.

— Atât de bună, reluă Carol IX tot batjocoritor, în cât a plecat în mijlocul nopţeĭ pentru a te găsi în cârciuma luĭ Malican, unde eraĭ transportat. Heĭ! heĭ! d-le de Coarasse, ḑisse regele, sciĭ că tóte acestea sunt fórte isteţe din parte-ţĭ?...

— Sire!

— Căcĭ, în fine sora mea Margot e ŭă fiică de Francia.

— Sire, ḑisse cu umilinţă Henric, déca merit verĭ ŭă pedépsă... sunt gata!

Dér regele tot surîḑênd:

— Déca aşĭ fi fost princiŭ de Navara, ḑisse el, te aşĭ fi trimes a fi sdrobit pe piaţa Greveĭ; dér regele Franciеĭ nu se amestecă în asemenea afacerĭ.

La rîndul sĕŭ, Henric surîsse; cu tóte acestea el nu ghicea încă unde regele voia sĕ vină.

— Din nenorocire, reluă Carol IX, căsătoria soreĭ melle Margot cu vĕrul meŭ de Navarra e hotărâtă, şi acest eveniment care 'ţĭ va fi póte neplăcut...

Regele se popri, aşceptând un rĕspuns de la sirele de Coarasse; dér acesta păstră tăcerea.

Atuncĭ regele urmă:

— Ecă aprópe ŭă lună de când d-na Jeanna d'Albret, véra mea, ne a anunciat, pe regina-mamă şi pe mine'

de apropiatul eĭ voyagiŭ la Paris. Ea va fi însocită de fiul eĭ.

— Ah! făcu Henric.

— Si cred că atunci, scumpul meŭ sire, veĭ trebui a lua uă hotărâre..,

— Care, sire?

— Déca rana e închisă, te veĭ urca pe cal şi veĭ merge pucin sĕ te preumbli prin Navara séŭ Lorraina. Ecă... ducele Henric... şciĭ... ducele te va priimii prea bine.

— Vĕd, rĕspunse sirele de Coarasse cu surîssul seŭ de gascon, vĕd că Majestatea Vóstră sciŢĭ multe lucrurĭ.

— Eĭ! eĭ! făcu regele.

— Si că nu 'ĭ voiŭ spune nimic noŭ..,

— Ah! drace! Margareta 'mĭ a făcut confidenţe mulţime adĭ diminéţă.

— Cu tóte acestea, reluă junele princiŭ, mĕ prind că am ceva de spus Majestăţeĭ Vóstre.

— De cine?

— De acel princiŭ de Navara căruia 'ĭ am făcut mare rĕŭ.

— Si 'mĭ veĭ spune ceva de dênsul?

— Da, sire.

— Să vedem.

Henric se ridică pucin, aşa ca sĕ vorbéscă maĭ liber, şi el începu ast-fel:

— Innainte de a vorbi Majestaţeĭ Vóstre despre A. S. Henric de Bourbon, este de trebuinţă ca sĕ 'ĭ narez uă legendă din munţiĭ noştriĭ Pyrineĭ.

— Ah! ḑisse regele, aveţĭ legende prin Navara.

— Da, sire, şi e una ce vĕ voiŭ istorisi-o

— Ascult.

— A fost uă dată, ḑisse princiul, un păstor din munţiĭ spaniolĭ ce se numea Antonio. Antonio era tênĕr, întreprinḑĕtor, maĭ mult încă, era băét frumos, şi putea în óre carĭ casurĭ a fi iubit chiar pentru el însuşĭ.

— Aşĭ ! ḑisse regele, ce spuĭ ! un păstor póte fi iubit pentru alt ceva.

— Ah ! sire, Atonio era bogat, şi fetele din satul luĭ 'ĭ calculase suma capetelor din turma sea, şi monedele pe care bătrâna sea mamă obicĭnuia de aĭ ţine într'un ciorap de lână, drept pungă.

— Unde dracu sĕ ascunde ambiţiunea ! făcu Carol IX rîḑênd.

— Lumea e ast-fel făcută, sire. Int'uă diminéţă, bătrâna sea mamă, care nu era pe cósta Spanieĭ, ci pe aceia a Navarreĭ, 'ĭ ḑisse : Ecă copilul meŭ că aĭ ajuns vêrsta de duoĕ-ḑecĭ annĭ, şi ora a venit de a lua uă femeie.

— Mĕ voiŭ gândi la acésta, rĕrpunse Antonio.

— Iţĭ am găssit, în famillia mea, în Navara, uă prea frumóssă fétă ce se numeşce Margareta şi care e vara tea.

— Ah ! ah ! ḑisse regele, ea se numea Margareta ?

— Da, sire.

— Apoĭ, d-le de Coarasse ?

— N'aĭ, urmă muma luĭ Antonio, de cât a te duce în Navarra, şi veĭ d:scinde la verĭĭ teĭ, fraţiĭ fiitóreĭ télle sóţe.

— Bine ! rĕspunse Antonio ; déca ea 'mĭ place 'ţĭ voiŭ îndeplini voinţa.

— Dér, ḑisse bĕtrâna ce era prudinte, nu e destul de a lua uĕ femeie şi de a o iubi, ea trebue încă sĕ te ubéscă.

— Uă cugetare fórte bună, observă regele.

Henric urmă :

— Bĕtrâna mamă a luĭ Antonio 'l sfătui atunceĭ de a pleca pentru Navarra şi de a merge numaĭ într'uă séră de a bate la uşa verilor sĕĭ, cerêndu-le ospitalitate, ca un voyagior.

Omul nostru plecat ; el ajunse acolo şi fu primit cu

frăţenia pe care ómenii noştri arată tot-dea-una către voyagiorĭ.

El vĕḑu pe Margareta.

— Era ea frumósă? întrebă regele.

— Incântătóre, sire.

— Si el o iubi?

— Pe détă.

— Dér... ea?

— Ah! écă nnde începe naraţiunea mea sire.

— Sĕ vedem.

— Căsătoria Margaretei cu vĕrul eĭ din Spania, Antonio fusese hotărâtă cu câţi-va anĭ maĭ 'nainte de către părinţi, ast-fel în cât Margareta nu crescu cu acéstă idee că nu va avea nicĭ uă dată alt bărbat.

— Atuncĭ ea trebuia sĕ 'l iubéscă maĭ din 'nainte?

— Din contră, sire.

— Pentru-ce?

— Pentru-că 'ĭ se ḑissese că Antonio era un fel de urs rĕŭ lins şi că locuia valea cea maĭ sĕlbatecă, cea maĭ pucin fertilă şi cea maĭ tristă din Navarra spaniolă.

— Frumos motiv, în adevĕr!

— Apoĭ, maĭ era unul şi maĭ serios póte...

— Ah! ah!

— Margareta maĭ avea un vĕr, şi pe acesta 'l iubea.

— Pentru-ce nu 'l a luat de bărbat?

— Ah! écă! pentru-că tatăl şi fraţiĭ eĭ dedese cuvêntul luĭ Antonio, şi pentru motive prea lungĭ de spus aci, eĭ preferaŭ de a avea pe Antonio de cumnat.

— Cum se numea cel alt vĕr?

— Henric... şi el locuia Francia.

— Bun! ḑisse regele ce începu a deschide un ochiŭ.

— Fraţiĭ Margaretei, pe care un păstor ce era mesager între Spania şi Navarra 'ĭ anunciase de apropiata sosire a luĭ Antonio, se grăbise de a depărta pe cel alt vĕr amenințându'l de a 'l omorĭ déca s'ar maĭ arĕta pe acollo.

In ḑiua când Antonio veni sĕ céră ospitalitate, vĕrul plecase din ajun, şi Margareta plângea nesfârşit.

Antonio 'ĭ ḑisse că el era Spaniol şi cunoscea mult pe acela ce trebuia sĕ ia de bărbat.

Curiositatea întrecu durerea şi Margareta cestionă pe pretinsul voyagior asupra aceluia căruia era condamnată a'ĭ fi socie.

Antonio nu lipsi de a se înegri pe cât putea : „Frumósa mea domnişóră, ḑisse el, Antonio e urît, Antonio e rĕŭ, Antonio e un bădăran, un adevĕrat urs rĕŭ lins.»

Si Margareta începu a simţi uă mare plăcere la tóte relele ce 'ĭ se spunea de fiitorul eĭ soţiŭ, de a asculta cu atenţiune şi de a privi şi maĭ cu atenţiune pe voyagiorul ce 'ĭ părea tênĕr, frumos şi spiritual.

La aceste din urmă cuvinte a le sireluĭ de Coarasse regele Carol IX, ce avea deja un ochiŭ deschis, deschise pe amênduoĭ şi ḑisse întinḑênd mâna juneluĭ princiŭ :

— Spune dér că Antonio era mult spiritual, vĕrul meŭ...

Si Carol IX recunoscênd în fine, în sirele de Coarasse pe vĕrul şi fiitorul sĕŭ cumnat, Henric de Bourbon adăogă punênd un deget pe buze :

— St ! ascultă-mĕ bine, vĕrul meŭ.

— Vorbesce, sire.

— Margareta 'şĭ bănuesce că sirele de Coarasse ar putea avea un alt nume ?

— Nicĭ de cum.

— Eĭ bine, 'ţĭ voiŭ da un consiliŭ.

— Ascult.

— Rĕmâĭ sirele de Coarasse, vere, cât se va putea maĭ mult timp.

— Cred, sire.

— Margot e uă fetă capriciósă, urmă regele.

Ea ar putea bine sĕ nu te maĭ iubéscă, din ḑiua când va afla adevĕrul.

— Nu 'mĭ pot prelungi incognitul peste mĕsură cu tóte acestea.

— Pentru-ce ?

— Regina, mama mea, va fi aci în cincĭ-spre-ḑece ḑile.

— Eĭ bine, maĭ ascéptă cincĭ-spre-ḑece ḑille.

— Si apoĭ, d-na Catherina şi René vor forcia póte pe sirele de Coarasse sĕ se desmasce.

— Ah !... ḑisse regele ; dér sĕ maĭ avem pucină răbdare, vĕrul meŭ.

Cum regele sfârşea aceste cuvinte, uă bătae uşóră se auḑi la uşa pe care regele o închisesse cu grije.

— Sire, ḑisse vocea luĭ Miron, Majestatea Vóstră are buna voinţă de a deschide d-luĭ de Noë ? Regina-mamă vine.

— Ah ! drace ! făcu Carol IX ce deschise în dată uşa şi zări pe Margareta şeḑênd la cea-altă estremitate a caseĭ şi vorbind cu pagiul Raoul.

Raoul venea sĕ întrebe din partea d-neĭ Catherina, déca bine-voia a primi îndată.

Nu era dér timp de perdut pentru a ascunde pe Noë.

Regele 'ĭ arăta cu un gest cabinetul din care eşea.

Noë intră, Margareta 'l urmă.

— Este netrebuincios, ḑisse ea regeluĭ, ca d-na Catherina sĕ mĕ găséscă aci.

Si ea închise uşa, apoĭ veni de luă mânile iuĭ Henric ce o privea surîḑênd.

Miron şi regele eraŭ dér singurĭ în camera vecină, unde îndată se auḑi paşiĭ reginei-mame.

— Ea vine sĕ 'mĭ céră capul, murmură Henric surîḑênd...

— Pe credinţa mea, ḑisse Margareta ce puse un ochiŭ la cheia uşeĭ, apoĭ urechia, orĭ cine locuesce Louvrul are obiceiul de a asculta la uşĭ... sĕ facem ca tótă lumea.

LXII

Am perdut din vedere pe René Florentinul din momentul când Sarah, frumósa argintărésă, eşisse în tótă libertatea din închisórea sea improvisată.

René a căruĭ pasiune 'l turmenta continuŭ, privea pe Sarah depărtându-se şi o urmări cu privirea pênĕ ce ea intră în unghiul stradeĭ.

Dupe acésta, el se întórse şi vĕḑu pe Gribouille la spatele luĭ.

Gribouille rĕmăsesse uimit.

— Seignoria Vóstră este nebună! strigă el.

— Heĭ! făcu René.

Gribouille avea aerul uneĭ pisicĭ, care dupe ce a prins un şórice în ghiarele sélle, a avut dobitocia de al lăsa sĕ scape în marginea uneĭ găurĭ în destul de mare pentru el şi prea mică pentru dênsa.

— Pentru-ce sunt nebun? întrebă cu repeḑiciune René.

— Pentru că aĭ lăsat'o sĕ plece.

— Dobitocule!

— Drace! murmură dănţuitorul, atuncĭ numaĭ trebuia sĕ maĭ 'mĭ recomanḑĭ, sĕ respund cu capul meŭ, décă o voiŭ lăssa sĕ fugă.

— Ea 'şĭ a rescumpărat libertatea. La rândul sĕŭ Gribouillle privi pe René.

— Ertă-mĕ, ḑisse el, dér credém că Seignoria Vóstră nu a adus'o aci de cât pentru-că... pentru-că...

Gribouille se opri.

— Vorbesce uă dată, dobitocule, strigă René cu nerăbdare.

— Eĭ bine, credeam că Seignoria Vóstră o iubesce.

— Da... dér...

— Si nu mĕ gândeam că are sĕ fie vorba de baniĭ sĕĭ.

— Hum ! se gândi René, aşĭ putea sĕ spuĭ şi luĭ Gribouille împrejurările petrecute.

Si apoĭ tare ḑisse:

— Inchipuesceţĭ că o iubesc cu nebunie Gribouille

— Cu tóte acestea ea părea a nu vĕ înţelege la amorul vostru.

— Aşa este ! o sciŭ. Si când ea a vĕḑut că mĕ apropiam de dênsa, s'a înarmat cu un cuţit care 'l aĭ lăsat pe mésă. Pentru ce dracu laşĭ tu cuţitele ast-fel.

— M'am gândit la asta, dér 'mĭ puteam închipui că...

— Bine ! Aşa dér ea s'a înarmat cu acel cuţit şi m'a ameninţat de a mĕ omorî.

— Drace ! ḑisse Gribouille care avea pucin scepticism, femeile ţip prea taţe, dér elle observ de duoĕ orĭ lucrurile maĭ înainte de a ajunge la acéstă estremitáte.

— Ea ar fi făcut întocmaĭ cum ḑicea, respunse René cu tótă convincţiunea.

— Si atuncĭ ? întrebă dănţuitorul.

— Atuncĭ, ḑisse René, am priimit propositiunea sea.

— Care era ?

— Că m'a făcut moştenitorul eĭ.

— Cum dracu ! murmură Gribouille, nu maĭ înţeleg acum nimic.

— Pentru-ce ?

— Pentru că nu se moştenesc ómenĭ de cât dupe mórte.

— Te înceli. Ea 'mĭ a dat tot ceia ce posedă cu condiţiune ca s'o las sĕ plece.

— Bine. Inţeleg. Dér aruncĭ, făcu Gribouile cu un aer zăpăcit, o maĭ poţĭ avea în mână când o veĭ moşteni?

— Nu, ḑisse René.

— Pentru-ce ?

— Pentru-că nu voiŭ intra în posesiunea avereĭ sĕlle, de cât când va fi afară din Francia.

René istorisi atunci lui Gribouille modul de înțelegere ce a avut el cu argintărésa în privința acésta.

Gribouille -'l asculta dând din cap.

— Iată ! murmură el.

— Ce ! făcu René neliniscit.

— Seignoria Vóstră este încelată.

— Ce fel ! am cuvêntul eĭ de onóre.

— *Fémeia e în tot d'auna variabilă,* ḑisse dănțuitorul care avea óre care noțiuni istorice în acéstă privință și care vĕḑuse castelul de Rambouillet și faimósele ferestre pe care Francisc I trăsesce și el câte-va rânduri.

Incredulitatea lui Gribouille făcu impresiune lui René, numaĭ pucin faimóse.

— Ea e onestă, disse el.

— Aidea de ! aidea de !

— Si eŭ chiar m'am purtat cu multă modestie în facia eĭ.

— Ea are amiciĭ, nu este așa ?

— Așa cred.

— Eĭ bine, aceĭ amiciĭ o vor povățui ce trebue sĕ facă.

Acéstă din urmă idee a lui Gribouille, termină prin a turbura pe René.

— In fapt ! ḑisse el, tu póte sĕ aĭ dreptate, mĕ voiŭ încerca din noŭ sĕ pun mâna pe dênsa.

René se repeḑi într'adevĕr afară din casă și calcula că Sarah trebuia sĕ se fi dus d'a dreptul la cârciuma lui Malican.

Ast-fel dér el începu sĕ alerge și traversă podul Change și piața Châtelet într'uă clipă de ochiŭ.

— Dér Sarah avea câte-va ore înaintea luĭ, și apoĭ ea alerga tot așa de repede ca și René.

Când Florentinul ajunse pe piața Saint-Germain-l'Auxerois, găsi pe Malican așeḑat fórte liniscit pe pragul uşeĭ sélle.

— Bună ḑiua, mesir, ḑisse el.

— Bună ḑiua, Malican.

— Seignoria Vóstră are sete póte?

— Nu.

— Ea nu vroesce sĕ bea uă butelie de vin vechiŭ?

— Nu.

— Atuncĭ în ce 'ĭ aşĭ putea fi folositor?

René privi fix pe cârciumarul bearnes.

— Tu aveaĭ la tine, ḑisse el, uă femeie îmbrăcată bărbătesce?

Séŭ că Sarah, care plecase cu Myetta spre strada Prêtres unde ea avea sĕ véḑă pe scumpul sĕŭ Henric, 'şĭ ar fi dat confidenţele eĭ luĭ Malican, séŭ că acesta ghicisse o parte din adevĕr, că el respunse pe dată şi fără a se maĭ gândi.

— Da, messire.

— Unde dér este ea?

— A dispărut de erĭ séră.

— Adevĕrat?

— Da.

— Si tu numaĭ aĭ revĕḑut'o?

— Nu.

Si Malican care minţea cu eroismu scóse un adânc suspin.

— Malican, Malican, murmură Florentinul, ea séma.

— In ce, monseigneure?

— Déca tu mĕ minţĭ te spânḑur·

— Monseigneure, am spus adevĕrul.

— Bine! ḑisse cu bruscheţă· René.

Si el se îndreptă spre Louvru.

La Louvru nu se maĭ scia nimic despre Florentin.

Dupe uniĭ, René era maĭ mult ca tot d'auna la favórea regineĭ; iar dupe alţiĭ, dómna Catherina nu l'a smuls din ghiarele maestruluĭ Caboche călâul de cât pentru că poseda uă mulţime de secrete de ale statuluĭ.

Si dupe acestĭ din urmă, René era în disgracie.

Soldatul care păzea la portița cea mică a Louvrului era și el fără înduoélă, tot de acéstă opiniune, căcĭ încrucișă carabina și ĭ ḑisse :

— Nu se póte intra în Louvru de cât cu cuvêntul de ordine.

— Il am, ḑisse René.

— Sĕ vedem.

René Florentinul asistasse atât de multe orĭ la schimbarea cuvintelor de ordine, în cât terminase prin a sci pe din afară tóte cuvintele usitate în un asemenea cas.

La orĭ ce întêmplare, el pronunciă acella de *vêndtóre*.

Intr'adevĕr, era chiar cuvêntul pe care 'l dedese regele desceptându-se.

Regele, se scie, trebuia sĕ vêneze la Saint-Germain.

— Trecĭ, ḑisse Elveţianul.

René se duse drept la d-na Catherina.

Règina, pe care Carol IX o rugase cu câte-va minute maĭ înainte de al însoci la vênătóre, se îmbrăca cu uă coquetărie care nu maĭ era de vêrsta sea.

Ea vĕḑu intrând pe René şi 'ĭ ḑisse:

— Sciŭ maĭ din 'nainte ce aĭ sĕ 'mĭ cerĭ.

— Póte, dómnă.

— Tu vroescĭ sĕ aĭ avisul meŭ asupra sireluĭ de Coarasse?

Regina pronunciă aceste cuvinte cu un atât de ciudat surîs, în cât René înţelese că perderea luĭ Henric era hotărîtă în spiritul sĕŭ.

— Este drept, ḑisse el, că un prefăcut ca acesta merită . . .

— Uă pedépsă esemplară. Sunt şi eŭ de ideia tea. Dér cu tóte acestea, vroesc sĕ am timpul de a reflecta.

René 'şĭ muşcă buzele.

— Si apoĭ de a ne debarasa de dênsul nu e uşor.

— Pentru ce?

— El e vĕrul luĭ Pibrac.

— Pfuŭ!

— Regele 'l iubesce mult.

René 'şĭ încruntă sprâncenile.

— In fine am sĕ mĕ maĭ gândesc, dute!

Si regina congediă pe vechiul sĕŭ favorit.

René plecă fără a putea se vorbéscă reginei, ceia ce

se petrecuse în ajun, adică lupta ducelui de Guise cu sirele de Coarasse.

René vroia fără înduoéiă, se menageze pe ducele şi sĕ 'şĭ ţină cuvêntul ce ĭ dedese. Afară de acésta Florentinul scia că sirele de Coarasse era rĕŭ rănit, şi era sigur că nu e mort.

Décă Henric ar fi murit în timpul nopţeĭ, Malican de sigur că nu ar fi avut figura liniscită când René venise sĕ 'l véḑă.

Acestă refleţiune ce 'şĭ o făcu ducêndu-se, fu pentru el uă rază de lumină.

— Aide, 'şĭ ḑisse el, sunt jucat. Malican a vĕḑut pe Sarah şi e probabil că am s'o găsesc la căpătêiul patuluĭ luĭ Henric, care acesta de sigur că trebue sĕ fie culcat în cârciumă.

René se îndreptă din noŭ, spre casa bearnesuluĭ.

Malican nu părăsise încă pragul caseĭ, şi salută pe Florentin de a duoa óră cu cel maĭ profund respect.

René luă un aer politicos.

— Scumpul meŭ Malican, ḑisse el, regina mĕ trimite lângă d-tea...

— Regina ! domnule René!

— Da, ea s'a informat că un gentillion din ţéra tea, pe care 'l iubesce, ca şi eŭ, s'ar fi apucat la o cértă la tine.

— Da, sirele de Coarasse.

— Si s'a bătut ?

— Cu un necunoscut.

— Pe care 'l a rănit fórte grav dupe cum se ḑice ?

— Nu, făcu Malican cu linişte. Rana e uşóră...

— Ah! murmură René, atât maĭ bine! respir...

— In opt ḑille el va fi pe picióre.

— Tu creḑĭ ?

— Sunt sigur.

— Prea bine în acest cas el trebue sĕ fie la tine,

nu este așa? Mĕ duc sĕ vĕd pe acest nenorocit de Coarasse.

— Nu e la mine, monseigneure.

— Cum!

— V'o jur.

— Cu tóte acestea nu cred ca sĕ se fi putut duce pênă la hanul sĕŭ.

— La ridicat. Amicul sĕŭ d. de Noë s'a dus sĕ caute pe hangiul lor, și acesta în revĕrsatul zorilor a venit cu duoĭ băeți și o littieră.

Ceia ce spunea Malican părea atât de adevĕrat în cât René, 'l creḑu pe cuvênt. El se dusse dér în strada Saint-Jacques.

Gasconul Lestacade, era ca și Malican, era așeḑat pe pragul ușeĭ.

— Bună ḑiua, 'ĭ ḑisse René.

Tótă lumea cunoscea pe Florentin, figura luĭ era teribilă, și când el trecea pe uă piață unde se jucaŭ copii, acestia se opréŭ, salutaŭ și nu îndrăsneau sĕ 'și încépă jocul, pênĕ ce el nu se depărta.

Lestacade făcŭ dér luĭ René, aceiașĭ reverență ca și Malican.

— Bună ḑiua! monseigneure, ḑise el.

— Cum merge sirele de Coarasse? întrebă René.

— Dér... nu prea rĕŭ... făcŭ Lestacade mirat.

— Cum! nu prea rĕu? tu vreĭ sĕ ḑicĭ maĭ bine, 'mĭ închipuesc.

— Sirele de Coarasse nu e bolnav, ḑisse hangiul.

— Aidea de! făcu René.

— El nu s'a culcat aci în nóptea trecută și cred că el trebue sĕ fie la Louvru, la d-nu de Pibrac vĕrul sĕŭ.

— Lestacade se silea de a convinge pe René, când acest din urmă 'ĭ ḑisse:

— Cum! tu nu sciĭ că el a priimit în nóptea asta uă furiósă lovitură de spadă?

— Lestacade păli şi scóse uă esclamaţiune de surprisă

— O D-ḑeul meŭ! ḑisse el...

Durerea hangiuluĭ importa prea pucin pe René.

— Ah! banditule de Malican! ḑisse el, tu 'ţĭ aĭ rîs de mine. Tine minte!

René, ferbând de mânie, descinse în strada Saint-Jacques şi trecu podurile cu intenţiune de a şĭ face singur dreptate.

Din norocire însĕ Malican era un om capabil de aşĭ înpinge cuţitul seŭ bearnes, acolo unde găssea de cuviinţă, violenta sea iritaţiune, şi apoĭ norocire chiar pentru René, căcĭ avu câte-va momente de reflecţiune pe când mergea.

— Pentru ca acel ticălos sĕ mĕ minţă, se gândi el, trebue sĕ scie ura mea contra luĭ Coarasse. Acesta dér nu póte sĕ fie la dênsu... Der unde este? Nu voiŭ sci acésta de cât consultând stelele.

— René trecu drumul şi se întórse spre podul Saint-Michel unde lăsasse pe Paola.

. . . . . .

Cu câte va ore maĭ târḑiu, dómna Catherina se întorcea de la Saint-Germain cu regele, şi cerea luĭ Carol IX uă audienţă pentru opt ore séra.

Punênd piciorul în oratoriul seŭ, dómna Catherina găssi pe René.

René se sucise tótă ḑiua prin prejurul pieţeĭ Saint-Germain-l'Auxerrois, unde sfêrşise prin a cerceta pe Gribouille.

Dér nicĭ Gribouille, nicĭ René nu putuse sĕ surprindă secretul dispariţiuneĭ neasceptate a sireluĭ de Coarasse.

Atuncĭ René se decisese sĕ descopere totul, regineĭ mume, şi o ascepta nerăbdător.

— Eĭ bine! ḑisse ea intrând, aĭ aflat tu ce 'ĭ s'a întêmplat luĭ sir de Coarasse?

— Da, d-nă.

— El s'a bătut şi e grav rănit!

— Rana luĭ e uşóră.

— Ah! se va tămădui?

— El e atât de bine îngrijit! ḑisse René, la întêmplare şi cu un ton batjocoritor, în cât...

— Adevĕrat? şi... de cine?

— D-nă, reluă René care luă în dată un aer îngrijit şi gânditor, abia am scăpat din ghiarele maestruluĭ Caboche, şi vĕ asigur că nu maĭ am nicĭ o dorinţă de a maĭ intra.

— Ce 'mĭ cânţĭ tu acolo, René, întrebă regina înspăimêntată.

— Dómnă, urmă Florentinul, sirele de Coarasse are marĭ protecţiunĭ.

— Bah! făcu regina.

— Regele 'l iubesce mult.

Catherina înnălţă din umerĭ.

— Regele va face aceia ce voiŭ vroi.

— Ertare... nu este numaĭ regele care se intereséză de dênsul.

— Dér cine maĭ este încă?

— D-na Margareta.

Regina tresări şi privi fix pe René.

— Ah! murmură acesta cu un ton hypocrit, ea 'ĭ datoréză mult.

— Pentru-ce?

— Pentru că s'a bătut pentru dênsa, d-nă.

Regina se sculă înmărmurită dupe scaunul pe care şedea.

— Ce ḑicĭ tu? strigă ea.

— Adevĕrul, d-nă.

— D. de Coarsse s'a bătut pentru d-na Margareta?

— Da, d-nă.

— Si... cu cine?

— Cu monseigneurele Henric de Lorraina, ducele de Guise, adăogă René cu uă linişce prefăcută.

Dómna Catherina păli şi respiraţia eĭ ce se înnăbuşise, nu lăsă sĕ 'ĭ scape de cât un cuvênt.

— Vorbesce!

La tonul imperios cu care acest cuvênt fusse pronunciat, René simţi că favórea sea depindea din descoperirile ce avea sĕ facă.

— Ducele de Guise a venit la Paris incognito erĭ séră.

— Ah! şi de sigur pentru a revedea pe Margareta?

— Nimic de cât pentru acésta, dómnă.

— Si... a vĕḑut'o?

Maĭ întêiŭ a vĕḑut pe Nancy care a pretins că dómna Margareta era bolnavă... şi nu putea sĕ 'l primêscă.

— Dupe cum vĕd, el a intrat în Louvru?

— Da, dómnă.

— Oh! făcu regina cu mânie, sunt fórte rĕŭ servită. Astă-ḑĭ, ducele trebuia sĕ fie la Bastilia.

— Si eŭ sunt de ideeia d-téle.

— Si a plecat, fără înduoélă?

— O, e departe acum de Paris.

— Dér în fine Margareta la vĕḑut?

— Da, dómnă.

— Si...

— Prea târḑiŭ, ea nu 'l maĭ iubesce.

— Ah! făcu regina.

— Căcĭ ea iubesce.

René se înduoi.

— Terminä! strigă Catherina cu mânie.

— He! dér, ḑisse René, nu maĭ a avut îndrăsnéla luĭ din ḑilele trecute, cu tóte acestea, ducele de Guise a făcut fórte bine de a dat uă lovitură de spadă acestuĭ ticălos de Coarasse. El fusese suplinit prin acest din urmă.

— René, murmură regina cu uă furie surdă, ia séma sĕ nu minţĭ.

— Nu mint.

— Așa dér, Margareta?

— Altețea Sea protegiază pe sirele de Coarasse, și nicĭ sĕ nu vĕ înduoițĭ de acésta d-nă.

Dómna Catherina devenise palidă.

— Oh! ḑisse ea, décă este ast-fel, acest Coarasse va muri!... mĕ duc la regele.

Dómna Catherina intră la regele chiar în momentul când acesta împingea pe Noë și Margareta în cabinetul unde era culcat sirele de Coarasse.

— Ah! sĕrmanul meŭ Henric, murmură Margareta care 'șĭ lipisse ochiul la chiea bróscei, ce are sĕ întrebe ea. D-ḑeul meŭ!

Si Margareta întorcêndu-se, învĕlui pe princiŭ cu uă privire de amor.

— Dér asigură-te, ḑisse ea, căcĭ sunt aci... și te iubesc...

LXIII

— Ah! dómnă, strigă Carol IX, vĕḑênd pe regina atât de agitată, ce 'țĭ s'a întêmplat?

— Aceia ce nu pot spune de cât Majestățeĭ Vostre.

Catherina, vorbind ast-fel, privea pe Miron ce se ținea respectos la distanță.

Regele făcu un semn:

— Du-te, bunul meŭ Miron, ḑisse el.

Miron eși.

Atuncĭ d-na Catherina se lăsă sĕ caḑă pe un fotoliŭ, cum ar fi fost coprinsă de slăbiciune.

— Ascult d-nă, ḑisse regele. Vorbesce.

— Sire, reluă regina-mamă, v'am cerut, sunt câte-va momente voia de a vĕ spune ceva asupra sireluĭ de Coarasse și aĭ bine voit a 'mĭ hotărî uă oră...

— Si vĕd, rĕspunse regele, că orologiul d-téle e greșit.

— Pentru-ce?

— Pentru că sunt şépte ore, ci nu opt.

— Ertă-mĕ. Eram grăbită de a vedea pe Majestatea Vóstră.

— Vorbesce, d-nă.

— Vroiam dér sĕ vorbesc de sirele de Coarasse.

— Ah! ah! ḑisse Carol IX, ce începu a surîde, sciŭ ce vĭ a 'mĭ cere.

— Adevĕrat! făcu Catherina.

— Sirele de Coarasse e un om dibaciŭ...

— Prea dibaciŭ, sire.

— El citesce în stele.

— Cel pucin ast-fel pretinde el.

— Si cum 'ţĭ plac mult astrologiĭ, nu e aşa?..

— Ceĭ adevĕraţĭ, ḑisse regina.

— Vĭ sĕ 'mĭ cerĭ ceva favorĭ pentru sirele de Coarasse.

Regina avu un surîs crud.

— Asigură-te, sire, ḑisse ea, viŭ a cere din contră uă pedépsă strașnică pentru acel miserabil.

— Ah! D-ḑeul meŭ! murmură Carol IX, ce a făcut dér?

— El 'şĭ a rîs de mine...

— Déca e ast-fel, el va fi pedepsit.

Catherina tresări de mulţumire.

— Dér cum?

Regina ar fi vroit sĕ se petrécă în tăcere tóte scenele de fermece şi preḑicerĭ ce avusese loc între sĕrmanul Coarasse şi dênsa; dér regele vroia sĕ cunóscă detaliurile.

Ea fu obligată de a istorisi din punct în punct cum sirele de Coarasse prin îndrăsnélă şi dibăcie, parvenise de a'ĭ căpăta încrederea, şi cum ea sfârşisse prin a afla că era jucată.

— Drace! făcu regele, d-nă, sunt de părerea d-télle.

Sirele de Coarase merită pedépsă. Vorbesce... voescĭ sĕ 'l trimet a petrece verĭ uă opt ḑille la Bastilia ?

Regina scóse un strigăt de mirare, aprópe de mânie.

— Majestatea Vóstră glumesce ? ḑisse ea.

— Pentru-ce, d-nă ?

— Pentru că veném sĕ 'ĭ cer mórtea aceluĭ miserabil.

— Aşĭ ! făcu regele. Sciĭ bine că pentru a spânḑura, arde séu decapita pe sirele de Coarasse, ar trebui pus din noŭ în vigóre un vechiŭ edict al strămoşilor meĭ atingător de fermecătorĭ ?

— Eĭ bine ! pune'l din noŭ în vigóre, sire.

— Si atuncĭ, cum sirele de Coarasse nu e singurul ce sĕ se fi ocupat de fermece... se vor arde toţĭ ceĭ ce aŭ făcut ca dênsul...

— Nu maĭ cunosc de cât pe unul.

— Scumpul d-télle René, d-nă. Si, apoĭ...

— Si apoĭ ? întrebă Catherina ce încruntă sprîncenile.

— Si apoĭ... Majestatea... Vóstră... sfârşi regele cu răcélă.

D-na Catherina deveni palidă de mânie.

— Majestatea Vóstră voesce sĕ gluméscă, ḑisse ea.

— Eĭ ! D-ḑeul meŭ ! d-nă, replică regele, vĕ voiŭ spune cuvêntul.

— Ah ! făcu Catherina.

— Imĭ e milă de a vedea pe uă regină a Franciеĭ,— uă fiică de Médicis, uă femeie a căruĭ politică face întréga Europă sĕ se mire, sĕ se cobóre la nisce urĭ şi mânĭ micşoritóre, de a consulta stelele cu un parfumor şi a se înfuria pentru-că un mic gentilhome gascon, ce e cu tóte acestea fórte galant, a vroit sĕ ruineze în credinţa Majestăţeĭ Vóstre, pe acel parfumor care e un miserabil.

Regele pronunciase aceste cuvinte cu mărime; d-na Catherina înţelese că lucrurile eraŭ prea serióse.

— Sire, ḑisse ea, aĭ dreptate, și mĕ supun. Ert pe încelător.

— Prea bine, d-nă.

— Dér voesc a spune ceva atingător de politică.

— Oh ! oh !

— Voesc sĕ vorbesc de un om ce póte, dintr'uă ḑi într'alta, sĕ restórne planurile nóstre cele maĭ înțelepte.

— Adevĕrat, d-nă, vroescĭ a 'mĭ vorbi de vĕrul d-tĕle ducele de Guise ?

— Póte...

— A fost erĭ, sciĭ ?

Regina 'șĭ mușcă buzele pênă la sânge.

— Eĭ bine ! sire, reluă ea, ducele de Guise a părăsit Parisul... Sciĭ cum...

— Ah ! d-nă, rĕspunse regele, d-ta 'l aĭ silit. Din ḑiua când căsătoria soreĭ mele Margot a fost hotărâtă cu princiul de Navarra...

— Majestatea vóstră, ḑisse regina, m'a autorisat de a ordona sĕ pumnalez pe ducele de Guise, décă 'l regăsesc la Louvru.

— Este adevĕrat, d-nă.

— Si ducele a scăpat bine... uă dată.

— Ḑiceți *de duoĕ orĭ*, d-nă ; căcĭ déca sunt bine informat, ducele a petrecut treĭ ore la Louvru nóptea trecută.

— Nu credém la atâta îndrăsnélă... Dér, sire, ducele a plecat.

— Bun ! el se va întórce.

Catherina ridică din umerĭ.

— Nu cred, ḑisse ea ; dér în fine vin sĕ cer Majestățeĭ Vóstre uă nouă autorisație.

— De a ordona sĕ pumnaleze pe ducele de Guise ?

— Pe el... séŭ pe un altul.

— Cum, pe un altul ?

— Sire, făcu Catherina cu hotărîre, Margot nu mai iubesce pe ducele de Guise.

— Ah! cu atât mai bine.

— Dér ea iubesce pe un altul.

— Oh: oh! d-nă.

— Si, cum nu trebue ca însoţirea eĭ cu princiul de Navarra sĕ fie împedicată...

— Aşĭ! murmură Carol IX, princiul de Navarra ţine a se însoţi cu uă fiică a Franciei. Dér care e cel alt?

— Un simplu gentilhome.

— Margot are sympatiĭ liberale. Rangul şi nascerea sunt lucrurĭ de nimic în ochiĭ eĭ.

Si Carol IX începu sĕ rîdă.

— Sire.. sire... aceia ce spun Majestăţeĭ Vóstre e grav...

— Pentru princiul de Navarra maĭ ales.

— Si Majestatea Vóstră trebue sĕ 'mĭ permită a face aceluĭ gentilhome... ceia ce am făcut... séŭ am voit a face.

— Duceluĭ de Guise, nu e aşa?

— Da, sire.

— Ah! mĕ értă! d-nă. Ducele de Guise e un vĕr nemulţumit, un princiŭ lorrain ce ar voi sĕ devie rege al Franciei. Déca aĭ fi fost sĕ 'l pumnalezĭ, 'mĭ aĭ fi făcut un serviciŭ maĭ mare de cât regeluĭ de Navarra.

— Cu tóte acestea...

— Dér un sĕrmăn mic gentilhom, d-nă, un adolescent ce a fost uimit de buzele celle rumene, de pĕrul cel negru şi de ochiĭ ceĭ marĭ aĭ Margareteĭ, sĕ 'l pumnalezĭ ca pe un vĕr al regeluĭ Franciei! tiĭ!

— Sire, ḑisse regina cu hotărâre, anunciŭ pe Majestatea Vóstră că căsătoria nu se va face.

— Aşĭ! eŭ cred din contră. Déca gentilhomul...

— Eĭ! dér... drace, întrerupse regele, cunosc acum pe acel gentilhome.

— Ah! murmură regina.

— El s'a întêlnit unde-va cu ducele de Guise... unde-va... póte chiar în camera Margaretei, și galantul din ajun a dat uă bună lovitură de spadă galantului de a duoa ḑi.

— Póte, sire.

Ea se întórse deci în oratoriŭ unde René o ascepta.

— Si, vĕd, ḑisse regele, că e acel sĕrman de Coarasse...

Regina păstră uă tăcere afirmativă.

— D-nă, reluă cu gravitate Carol IX, voesc a'ţĭ face uă propunere.

— Ascult, sire.

— D. de Coarasse e vinovat, prea vinovat că a plăcut Margaretei.

— Oh! de sigur!

— Dér e şi maĭ culpabil încă, fiind-că a voit sĕ înnegréscă în'facia d-télle pe scumpul René.

Catherina păli din noŭ.

— Eĭ bine! sfârşi regele, voesc a sfârşi asupra omoruluĭ aceluĭ sĕrman Coarasse, cu tóte că e bun jucător la *umbră* şi un băĕt de spirit:

Regina se mişcă de veselie.

— Dér cu duoĕ condiţiunĭ.

— Sĕ vedem, sire.

— Cea d'ântêiŭ e ca însuşĭ René sĕ se însarcine cu omorul. Déca uă altă mână va atinge pe sĕrmanul Coarasse, ordon sĕ 'l decapiteze, şi pe d-ta te exilez la castelul d'Amboise.

— Primesc sire.

— Prea bine!

— Si a duoa condiţiune?

— Eca'o. René nu va putea atinge pe d. de Coarasse de cât surprinḑêndu'l la piciórele luĭ Margot.

— Orĭ unde ar fi?

— Da, ḑisse regele cu bunătate.

— Majestatea Vóstră 'mĭ dă cuvêntul.

— Pe credinţă de rege, d-nă.

— Sire, ḑisse regina ridicându-se, 'ţĭ mulţumesc în numele meŭ şi în acella al statuluĭ, căruia mórtea acestuĭ om, ce póte a împedica unirea navareză, va aduce un mare serviciŭ.

Carol IX sĕrută mâna mameĭ sélle, şi o recondusse pênă la uşa cabinetuluĭ sĕŭ.

Dér în momentul când era sĕ trécă pragul, el adăogă cu vioiciune :

— Ah! uitasem d-nă, am la rândul meŭ sĕ 'ţĭ cer uă concesiune,

— Mie, sire ?

— D-téle.

— Majestatea Vóstră póte ordona.

— M'am gândit d-nă, că pentru că vĕ dăruiam pe Coarasse, 'mĭ veĭ reda pe Crillon. Acel sĕrman duce 'mĭ e fórte trebuincios.

D-na Catherina simţi uă violentă ură, dér ea se prefăcu că surîde.

— Majestatea Vóstră ar face bine de a 'l chema înapoĭ, ḑisse ea.

Si ea eşi.

— Heĭ! heĭ! murmură regele, cred că commisionul nu va fi conform gustuluĭ luĭ René. Luĭ 'ĭ place maĭ mult sĕ asasineze pe un burges de cât pe un gentilhome.

Si regele alergă spre a deschide uşa cabinetuluĭ de unde princiul de Navarra, Margareta şi Noë, nu perduse nicĭ un singur cuvênt din convorbirea regeluĭ cu d-na Catherina, şi el intră rîḑênd cu hohot.

. . . . . .

D-na Catherina se duse fórte neliniscită de rechemarea d-luĭ Crillon, dér în acelaşĭ timp încântată de obţinerea sentinţeĭ de mórte a sireluĭ de Coarasse.

Ea se întórse decĭ în oratoriŭ unde René o ascepta.

La înfăţişarea radiósă ce regina avea intrând, Florentinul înţelese pe dată că regele 'ĭ acordase tot,

— René, ḑisse Catherina, regele 'ţĭ a dat de lucru.

— Cum, d-nă ?

— Condamnând pe Coarasse.

— La mórte ?

— La mórte, ḑisse cu nerăbdare Catherina.

— Ah! ah! murmură Florentinul, aĭ căruĭ ochĭ scân-

teiară de uă bucurie sĕlbatecă, va fi pus dér la tortură, ĭĭ vor arde mânile, ĭ vor sfărâma piciórele.

— Nu, ḑisse regina, nimic din tóte acestea.

René făcu uă mişcare.

— Ar trebui órn sĕ ne mulţumim cu uă simplă spânḑurare?

— Nu, ḑisse din noŭ regina.

Si R né mirat o privi.

— Regele nu prea e înfuriat de a şci că Coarasse este iubit de Margareta, urmă d-na Catherina, dér a consimţit că el sĕ móră.

— In ce chip?

— Asassinat.

— Ah! prea bine... am tocmaĭ sub mâna mea un prea brav băét.

Regina făcu un gest cu capul.

— Te încelĭ, ḑisse ea.

— Cum, d-nă?

— Regele voesce ca sĕ te însărcinezĭ cu acéstă affacere, sĕrmanul meŭ René.

— Aud! făcu Florentinul.

— Majestatea Sea urméḑă de a crede că tu aĭ omorît pe burgesul Samuel Loriot, urmă regina cu un ton batjocoritor.

— Ce face cu acésta?

— Acésta face în ochiĭ luĭ, că tu aĭ obiceiul de a asasina, şi ţĭ veĭ face maĭ bine singur treburile.

— Dér... cu tóte acestea...

— Ah! drace! murmură regina, da orĭ ba.

René făcu uă mişcare, suspină profund şi sfârşi prin a se hotărî.

— Il voiŭ lovi pe la spate, ḑisse el, între umerĭ... acésta e uă lovitură sigură.

— Acésta e afacerea tea, dér maĭ e încă uă condiţiune.

— Ah!

— Nu veĭ putea lovi pe Coarasse de cât surprinḑêndu'l la piciórele Margaretei.

— Hum! nu maĭ e dér nicĭ uă vorbă?

— Nu.

— Pot sĕ 'l omor pe dată?

— Déca găsescĭ pe Margareta lêngă dênsul.

— In acest cas ostenéla va fi maĭ mică.

— Pentru-ce?

— Dér pentru-că e rănit... în pat... şi adăogă René cu nerușinare, afacerea e uşóră. Un om culcat nu se apără.

— Laşe! ḑisse regina cu dispreţ.

— Aşĭ! replică parfumorul, cine-va face cum póte.

— Prea bine! dér creḑĭ tu că veĭ putea lesne găsi pe Margareta lângă dênsul.

— Sper.

— Adevĕrat?

— Drace! murmură René, nu sciŭ unde e transportat dér de sigur că voiŭ afla în curênd.

— Cum?

— Majestatea Vóstră înţelege bine, urmă René, că d-na Margareta nu se va condamna de a nu 'l vedea.

— Aĭ dreptate.

— Decĭ voĭ supraveghea şi voiŭ ordona sĕ supravegheze pe princessa. Ea va sfîrşi prin a eşi din Louvru pe ascuns, şi va fi urmărită.

— Eĭ bine! ḑisse regina, du-te, asta e afacerea tea... 'ţĭ am obţinut nepedépsa... acésta e tot ce pot pentru tine.

— Majestatea Vóstră póte dormi liniscită, rĕspunse Florentinul, vom fi resbunaţĭ.

René eşi cu un pas sigur, cu capul sus, cu surîsul pe buze, şi deşcinse în marea curte a Louvrului unde valeţiĭ şi pagiĭ 'l salutară cu umilinţă.

Un gentilhome în acel moment se pregătea să se sue pe cal.

René se apropie şi recunoscu pe Pibrac.

D. de Pibrac se pregătea a se sui pe un cal normand şi celle duoĕ lădiţe ce avea de fie ce parte a calulŭi probaŭ că avéŭ să facă un lung voyagiŭ.

René salută pe d. de Pibrac cu veselie.

D. de Pibrac 'i rĕspunse cu surîsul pe buze.

— Unde mergi? întrebă Florentinul.

— In provincie, d-le René.

— Ce spui?

— La Avignon.

— Acesta e un lung voyagiŭ, d. de Pibrac.

— Hei! hei! sper că nu voiŭ merge pênă la capĕt.

— Pentre-ce?

— Regele mĕ trimete se aduc pe d. de Crillon, şi déca nu 'l ajung încă pe drum, va trebui să înnaintez pênă la Avignon. Dér...

— Crediĭ dér să 'l ajungi.

— De sigur, d. René: ducele a plecat sunt duoĕ ţille, el merge încet cum merge cine-va în exiliŭ. Eŭ voiŭ merge repede.

— Regele chiémă înnapoi pe ducele?

— Da. Acésta n'a fost de cât uă glumă

— Drace! 'şi ţisse René, déca voesc să omor pe Coarasse trebue să mĕ grăbesc. Acel îndrăcit de Crillon ar fi în stare să 'mi mai facă cine scie ce.

— Adio! d. René, ţisse căpitanul garţilor. Scuţă-mĕ, sunt grăbit.

Si d. de Pibrac atinse calul sĕŭ cu pintenii şi plecă în galop.

LXIV

In timp de opt ḑile aprópe, d-na Catherina şi René se aflară într'uă situaţiune prea încurcată.

René căutase prin tot Parisul şi nu regăsisse urma sireluĭ de Coarasse, cum nicĭ pe aceia a frumóseĭ argintăresse.

— Unde era Sarah?

— Acéstă întrebare preocupa mult pe Florentin! René era rĕsbunător, păstra ura fără uitare, dér era tot atât de avid, avid ca un lombard.

Aviditatea luĭ René întrecuse ura.

Afară de acésta, Sarah putea sĕ nu se ţie de cuvênt, şi în acest cas, avuţiele luĭ Samuel Loriot 'ĭ scăpau din mână.

Acesta era şi maĭ grav pentru René de cât dispariţiunea momentană a sireluĭ de Coarasse.

Cu tóte acestea el urmărea şi una şi alta; şi cum nu putea tot de uă dată sĕ colinde stradele Parisuluĭ şi sĕ păḑéscă la pórta séu în coridórele Louvruluĭ urma că avea de trebuinţă de un ajutor.

Acest ajutor era saltimbancul Gribouille.

Gribouile umbla din stradă în stradă, din pórtă în pórtă, ascultând, cerçetând, şi prin tóte părţile sfărâmându'şĭ nasul.

El umbla prin prejurul cârciumeĭ luĭ Malican, şi adesea chiar el intra spre a cere un pahar cu vin.

Malican servea pe Gribouiile cu un aer despreţuitor, ca un cârrciumar în a căruĭ prăvălie nu intră de obicĭnuit de cât ómenĭ de valóre.

Acest dispreţ făcu pe Gribouille sĕ créḑă că Malican nu cunoscea de loc relaţiunile séle cu René Florentinul.

In timp de opt ḑille, Gribouile nu vĕḑu şi nu află nimic.

Cu tóte acestea René ’ĭ ḑissese :

— Veĭ supraveghea pe Myetta, fiica luĭ Malican. Myetta trebue sĕ scie unde e Sarah. Ea trebue chiar sĕ o vĕḑă în tóte ḑilele.

René se încelase. — Myette nu părăsea casa.

In fie care séră, băcanul Jodelle venea dupĕ obiceiŭ, sĕ bea un pahar cu vin la Malican. Câte uă dată juca cu unul din burgesĭ uă partidă de arşice ; dér Gribouile nu putea sci că circumstanţele ridicase pe acel băcan la înălţimea unuĭ om politic.

Onestul neguţător, devenit diplomat, făcea câte uă dată un mic semn luĭ Malican; câte uă dată surîdea Myettei.

Dér Gribouille nu era atât de ḑibaciŭ spre a înţelege ce póte avea ascuns un gest séŭ un surîs al unuĭ simplu şi naiv băcan.

De partea sea René Florentinul nu descoperea nimic.

El rătăcea ca un câne slab în căutarea unuĭ os, prin sălile şi coridórele Louvruluĭ, mergênd de la regina-mamă la d-na Margareta.

Regina era furiósă, — princesa părea veselă fără séman.

Numaĭ la regele, René nu putea intra.

Regele simţise tot d’auna uă respingere şi ură profundă asupra Florentinuluĭ.

Acéstă ură crescuse şi maĭ mult de la omorul luĭ Loriot şi evenimentele ce urmasse, ast-fel în cât într’uă ḑi când regina-mamă însărcinase pe favoritul eĭ cu un mesagiŭ la Carol IX, monarchul strigase cu furie :

— Déca veĭ maĭ pune piciorul aci, miserabile, voiŭ ordona sĕ te omóre ca pe un câne prin primul gentilhom séŭ pagiŭ ce voiŭ găssi.

René plecase coprins de uă spaimă ingrozitóre.

Speranţa luĭ René era de a surprinde pe d-na Mar-

gareta părăsind Louvrul spre a se duce să véḑă verĭ unde-va pe sirele de Coarasse.

Acéstă speranță n'avea nimic de exagerat, și ca cum juna princesă ar fi ghicit, ea voi să 'ĭ întăréscă credința.

Intr'uă séră Margareta ceru litiera.

René beat de bucurie, o urmă la distanță.

Princesa urmă marginea apeĭ și se reîntórse fără ca să se cobóre din litieră.

Ea facuse uă simplă plimbare și René obosisse.

Un lucru, cu tóte acestea, putea să descepte pe René, acella că d-na Margareta prânzea maĭ în tóte serile cu regele.

Regele de câte-va ḑille se închissese dupe cum se ḑice în Louvu pentru a compune uă poemă cu ajutorul mesiruluĭ Pierre de Ronsard și d-na Margareta, căreia 'ĭ plăcea prea mult frumósele arte. Intr'uă diminéță, regina mamă se presentase la regele pentru a obține semnătura lu în privința uneĭ convențiunĭ de comerciŭ cu Englitera. Carol IX a semnat acea convențiune, dér a ḑis apoĭ dómneĭ Catherineĭ:

— Dómnă, ocupațiunea unuĭ rege, este maĭ pucin amusantă, de cât aceia a unuĭ poet. Miron care e un bun doctor, pretinde că nu sunt sănătos de cât când mĕ amus. Prin urmare lasă-mĕ să mĕ amus.

Regina făcu pe muta.

— Pentrn cincĭ-spre-ḑece ḑille, urmă regele, vĕ las grija afacerilor statuluĭ, cu condițiune ca să nu spânḑurĭ verĭ un huguenot, și a mĕ lăsa să 'mĭ termin poema cu Ronsard și cu sora mea Margot.

Si când regina plecă, regele fidel programeĭ sélle, ordonă cu severitate pagilor și gardeĭ sélle, de a nu lăsa să intre la dênsul pe nimenĭ, orĭ care ar fi fost pretextul.

Tóte acestea nu desceptă nicĭ de cum atențiunna luĭ René.

Si cu tóte astea, étă ce se petrecea la regele:

Sirele de Coarasse, a cărui rană se închidea, începea a se scula din pat

Noë era valetul sĕŭ de casă.

Afară de regele, dómna Margareta şi Nancy, mai erau şi alte patru persóne în confidenţă.

Acestea erau: Miron, Ronsard, pagiul Gauthiier şi pagiul Raoul.

Pe la şésse ore, regele se aşeḑă la mésă; Raoul şi Gauthier 'i serveau.

Carol IX învită la stânga sea pe sirele de Coarasse, la drépta pe dómna Margareta şi în facia luĭ pe Noë şi pe mesirele Pierre de Ronsard.

De poemă numaĭ fusse cestiune, căcĭ dupe ce supeul fu terminat, Raoul arangiă uă mésă de joc, şi regele avênd de tovarăş pe d. de Coarasse, juca umbra contra luĭ Noë şi Miron. Pierre de Ronsard şi d-na Margareta arangeau singurĭ poesia.

De opt ḑille de la intrarea sireluĭ de Coarasse în Louvru, d. de Pibrac, care plecase în acest interval, sosise

D. de Pibrac se condusese aşa de bine, în cât întâmpină pe ducele de Crilon, chiar în momentul când acest din urmă intra în Nevers.

Crillon dupe ce a schimbat câte-va cuvinte cu Pibrac se grăbi de a se înapoia.

— Ah! drace! ḑisse el, regele face fórte rĕŭ de mĕ rechiamă, căcĭ pe détă ce voiŭ vedea pe acel ticălos de René, 'i voiŭ tăia urechile. Un miserabil care a îndrăsnit sĕ facă sĕ se exileze un Crilon.

D. de Pibrac se întórse dér cu ducele la Louvru, şi pe dată regele fu încunosciinţat despre sosirea lor.

— La dracu! ḑisse Carol IX lornetând pe sirele de Coarasse cu códa ochiuluĭ, e timpul de a termina cu poema mea, ce gândescĭ d-tea?

Dómna Margareta privi pe regele şi păru pucin uimită.

— Sit! ḑisse Carol IX, Coarasse mĕ înţelege... Iţĭ voiŭ esplica acésta la timp şi împrejurare.

. . . . . .

In acest timp, René se învêrtea zadarnic împrejurul Louvruluĭ şi începu sĕ crédă că era fermecat.

Cum el eşea de la regina mamă şi se îndreptă spre sala cea strâmtă şi obscură care conduc ea la oratoriul dómneĭ Margareta, chiar în séra sosireĭ d-luĭ de Crilon, 'ĭ se întêmplă uă curiósà catastrofă.

Duoĕ brace viguróse 'l apucară pe la spate, 'ĭ se sprijini un pumnal la gât şi o voce pe care nu o putu recunósce 'ĭ ḑisse:

— Nu te mişca... nu striga... nu ţi se va face nicĭ un rĕŭ... dér décă veĭ striga... te va omorâ...

René era laş, şi cum vêrful pumnaluluĭ 'l înţepa la gât, deveni cu totul tremurând.

— Ce mĕ vreĭ? întrebă el.

— Sĕ 'ţĭ daŭ un consillŭ.

— Cine estĭ tu?

— Sunt un myster.

René ascultase în destul vocea, der nu o cunoscu.

El fu tîrât pênă la estremitatea coridoruluĭ, şi acollo uă lampă aşeḑată în scară, 'ĭ permise de a vedea cu cine avea a face.

Un om de uă talie de mijloc, acoperit cu uă manta, şi cu obrazul ascuns sub o mască, era unicul sĕŭ întrevorbitor.

Dér René înţelese dupe agerimea aceluĭ om, că era robust şi vêrful pumnaluluĭ pe care uă reflectă a lămpeĭ 'l făcu visibil, terminä prin a'l face prudent.

El nu se maĭ gândi sĕ pună mâna pe propriul luĭ stylet.

— Cine dér escĭ tu? repetă el.

— Un om strein la curte, şi pe care nu 'l cunoscĭ.

— Dér ce mĕ vreĭ ?

— Sĕ vorbesc cu d-tea câte-va minute.

— Unde ?

— Aci, suntem singurĭ.

René era fórte mişcat.

— D-le René, reluă necunoscutul, estĭ inemicul sirelui de Coarasse.

René tresări.

— Ce vĕ importă ! ḑisse el.

— Mĕ importă mult.

— Estĭ d-tea amicul sĕŭ ?

— Din contră, 'l urăsc.

René 'şĭ înăbuşi un ţipăt.

— Sunt inemicul sĕŭ mortal, adăogă necunoscutul.

— Ah !... spuĭ adevĕrul ?

— Adevĕrul.

— Eĭ bine ! strigă René care întinse cu repeḑiciune mâna, lovesce aci.

Necunoscutul luă mâna Florentinuluĭ şi o strânse.

— Vroescĭ sĕ omorĭ pe Coarasse ? urmă necunoscutul, eĭ bine, şi eŭ vroesc.

— Ah ! ah !

— Regele 'ţĭ a permis cu condiţiune ca sĕ 'l lovescĭ însuşĭ d-tea.

— Da.

— Si că acésta o veĭ face .. când va fi la genuchiĭ d-neĭ Margareta.

— Intocmaĭ.

— Si de opt ḑille cauţĭ neîncetat pe sirele de Coarasse.

— Aşa este !

— Eĭ bine, eŭ sciŭ unde este.

René scóse un ţipăt de bucurie.

— Este la Louvru.

René se trase înnapoĭ înmărmurit.

— Si în fie care séră, d-na Margareta vine sĕ 'l visiteze.

René deveni ameţit de furie.

— Dér în ce loc e el?

— Urméză mĕ.

Sarah Loriot.

Necunoscutul luă pe René de mână şi 'l făcu sĕ urce scara cea întortochiată.

— Pumnalul vĕ este bun, nu este aşa domnule René, 'l întrebă el încet.

— Pot să străpung cu el un scud de aur.

— Bravo! bun! făcu omul mascat, pelea sirelui de Coarasse este mai móle de cât un scud.

— Sper şi eu, murmură René cu un surîs crud.

Si ei continuară a pâşi pe treptele scărei.

— Cum? întrebă Florentinul, el se găsesce şi mai sus.

— Da... în camera pagiului Raoul, care o scii că comunică prin uă uşă cu o altă cameră, pe care o locuia uă dată domnişóra Guitaut, cea d'ântêiu cameristă a reginei. Acéstă cameră este nelocuită astă-di, şi acolo a ascuns dómna Margareta pe sirele de Coarasse.

— Si acolo vine ea să 'l véda?

— Da.

— Când?

— Ia taci, ascultă, disse necunoscutul.

Se audea sunând clopotul bisericei Saint Germain.

— Sunt nouă ore. In acest moment regele se scólă de la mésă. Dupe diece minute amorezaţii vor fi reuniţi.

— Cum se facem să pătrundem la dênşii.

— Am o cheiă falşă.

Vorbind astfel, omul mascat ajunse în coridorul superior, şi ţinênd încă pe René de mână, 'l conduse pênă la uşa acelei camere unde am vêdut pe ducele de Guise introducêndu-se sub costumul unui băiet de cârciumar.

Atunci necunoscutul puse uă cheie în bróscă, şi uşa se deschise fără sgomot.

Camera lui Raoul era mică, dér fórte luxos decorată. Nisce dese perdele mascau feréstra, uî canapea lungă era aşedată lângă şeminelă, şi pe cămin ardea uă mică lampă cu un glob d'alabastru, care arunca împrejurul lui uă lumină indiscretă.

Necunoscutul care mergea în vêrful piciórelor, dede la uă parte perdelele ferestrei, şi disse lui René:

— Iată! ascundete colo şi... ascultă...

René se supuse, şi perdelele se închiseră.

Atunci necunoscutul se depărtă încet şi trase uşa după dênsul.

René, a căruĭ animă era agitată, René căruia 'ĭ plăcea de uă mie de orĭ de a avea aface cu Samuel Loriot de cât cu sirele de Coarasse, aseptă aprópe ḑece minute.

Apoĭ tot d'odată, uşa pe unde necunoscutul dispăruse se deschise, şi o femeiă apăru.

Acéstă femeiă era acoperită de uă mare manta şi purta pe obraz uă mască de catifea.

Ea intră, trecu la duoĭ paşĭ de René şi se duse sĕ bată la cea altă uşă care punea în comunicaţie camera luĭ Raoul cu aceia pe care o ocupase d-şóra Guitaut.

Femeia voalată atinse acéstă uşă cu duoĕ surde lovituri.

Indată ea se deschise şi sirele de Coarasse, cu capul gol, palid şi subred se arătă pe prag.

Femeia voalată 'ĭ aruncă celle duoĕ brace împrejurul gâtuluĭ luĭ şi 'l trase spre acea canapea lungă, unde ea se aşeḑă.

Henric îngenuchiă înaintea eĭ, 'ĭ luă celle duoĕ mânĭ pe care le aduse la buzele séle, şi murmură:

— Ah! scumpă Margareto.

Indată René dete la uă parte perdelile şi se repeḑi cu pumnalul în sus asupra sireluĭ de Coarasse care era cu spatele spre dênsul.

Femeia voalată scóse un ţipăt, dér pumnalul lul René se apăsase deja între ceĭ duoĭ umerĭ aĭ princiuluĭ.

LXV

René 'şĭ îndreptase lovitura sea, drept în umeriĭ princiuiuĭ, şi o dedese cu tótă vigórea luĭ. Dér surprisa şi groza 'ĭ fu fórte mare.

Pumnalul se frânse în treĭ bucăţĭ şi îndată princiul se sculă în sus.

Ager şi teribil ca tigrul care se întórce spre vênătorul neîndemănatec, Henric apucă de braciŭ pe Florentin, 'ĭ trase téca pumnalului sĕŭ şi la rându'ĭ 'ĭ puse nn alt pumnal pe gât.

René palid şi îngrozit, se întreba déca Satana însuşĭ nu se încarnase în pelea luĭ Henric de Coarasse pentru a'l face invulnerabil.

René se găsea mult maĭ pucin încremenit acum câte-va ţille, înaintea maestruluĭ Caboche şi a ajutórelor luĭ de tortură.

Henric 'l ţinu un moment nemişcat şi înmuiat sub privirile sélle.

In acelaşĭ timp femeia mascată 'şĭ scóse masca, şi René spre marea luĭ mirare, recunoscu nu pe Margareta, dér pe Nancy.

Nancy care 'ĭ arătă dinţiĭ sĕĭ ceĭ albĭ, 'l privi cu un aer batjocoritor şi 'ĭ ţisse :

— Ticălos ce estĭ! aĭ cercat sĕ asasinezĭ pe amantul meŭ, tocmaĭ în momentul când el 'mĭ făcea declaraţia sea amorósă.

Apoĭ încă duoĕ alte uşĭ se deschiseră şi René încremenit de frică, vĕţu intrând printr'una pe regele Carol IX şi pe cea altă pe d-niĭ de Pibrac, Noë şi pe teribilul duce de Crillon.

— Sire, ţisse atunciĭ Henric care se întórse spre regele, étă un om care s'a încercat sĕ mĕ asasineze.

— Sciŭ, ţisse regele, am vĕţut totul.

— Sire, îngână René, am facut'o din ordinul dómneĭ Catherina.

Regele făcu un semn din cap afirmativ.

— Si Majestatea Vóstră, adăogă René aĭ căruĭ dinţĭ clănţăneaŭ de fricĭ, Majestatea Vóstră 'mĭ a permis.

— Aide! maestre René, făcu regele cu mărinimie, 'ţĭ am permis de a omorâ pe sirele de Coarasse la piciórele surorĕĭ mele Margot, ér nu la piciórele luĭ Nancy.

— Sĕ 'mĭ omóre pe amorașul meŭ! făcu Nancy cu un ton plângĕtor... Ah! D-ḑeul meŭ!...

— Sĭ cum intenţiunea 'ţĭ a fost pentru a 'l omorâ cu orĭ ce preciŭ; și că te aĭ abătut de la ordinile melle...

— Dér sire, masca m'a încelat.

— Tu veĭ fi spânḑurat, René, și nu maĭ târḑiŭ de cât mâne de diminéţă.

— Sire... sire ..

— A se omorâ un mic gentilatru, se maĭ póte trece cu vederea, urmă regele, dér a asasina pe un Coarasse!

René avea îndrăsnéla de a rĕspunde.

— Coarassiĭ nu sunt de rasa regală.

— He! he! ḑisse regele.

Si privind pe Henric, ḑisse:

— Esplicăĭ dér acestuĭ ticălos, *vere*, pentru ce te numescĭ Coarasse.

La acéstă chemare de «vere» René creḑu că viséză; apoĭ scóse un ţipăt teribil, un ţipăt de hyenă prinsă în cursă, când princiul 'ĭ ḑisse cu răcélă:

— Mĕ numesc Henric de Bourbon, princiŭ moscenitor aĭ tronuluĭ Navarreĭ și sunt născut în castelul de Coarasse.

— Tu veḑĭ bine, sermanul meŭ René, ḑisse atuncĭ regele cu acea bunătate crudă, ce avea câte uă dată, că funia cure are sĕ te spânḑure este îndestul de unsă

— Sire! gracie! îngână René căḑênd în genuchĭ.

Regele înnălţă din umerĭ.

— Duce, reluă el adresându-se la Crillon, te am maĭ însărcinat cu uă urâtă afacere, eĭ bine, am sĕ te maĭ însărcin cu una.

— Ah! sire, respunse Crillon, vroesc bucuros orĭ ce sarcinare, dér...

— Eĭ bine? făcu regele.

— Aşĭ dori sĕ mĕ gândesc.

— Pentru-ce?

— Pentru-că orĭ că René a făcut verĭ uă alianţă cu satana... séu că regina mamă...

— Ah! duce, făcu regele cu mândrie, prefer sĕ mĕ las a fi condus când se atinge de un burges, dér când este vorba de un princiŭ din sângele meŭ.

— Aşĭ ruga pe Majestatea Vóstră de a 'mĭ permite uă deslușire.

— Se póte.

— Iată, ḑisse Crillon aruncând uă privire asupra lui René, pe care 'l îngheţă pênă la măduva óselor; când René a asasinat pe burgesul Loriot, staróstele neguţătorilor şi toţĭ prăvăliaşiĭ aŭ scos aşa ţipete în cât Majestatea Vóstră a creḑut de cuviinţă sĕ dea pe culpabiĭ în mâna parlamentuluĭ.

In princip acest ordin a fost prea bun, dér evenimentele aŭ probat că aceĭ ce judecaŭ nu 'şĭ făceaŭ datotia.

— Este adevĕrat, duce.

— Eŭ sunt pentru un procedeŭ mult maĭ simplu.

— Ah! ah!

— Majestatea Vóstră are sĕ judece.

— Sĕ vedem.

— Ce este René? Uă bestie cornută, un câne turbat, în fine un ce rĕŭ făcĕtor de care s'ar putea debarasa fórte iute.

— Heĭ! ḑisse Nancy, étă un frumos potret, pre viaţa mea!

— Nu e flatat, murmură regele, dér este fidel...

— Aşa dér, urmă ducele, avisul meŭ este că trebue sĕ ne debarasăm de René pe cât se va putea de iute, fără tambură nicĭ trompetă, ci în familie.

— Nu e rĕŭ, observă Carol IX

— Majestatea Vóstră 'mĭ dă parola, că nu va retrage pe René din mânele melle sub nicĭ un pretext.

— Sub nicĭ un pretext, ḑisse cu un ton sec regele.

— Am sĕ fac ca un călău, 'mĭ iaŭ pe condamnat şi daŭ uă quitanţă.

— De minune.

— Apoĭ cu adjutorul a treĭ din garḑiĭ meĭ 'l vom face sĕ se scobóre în curtea Louvruluĭ.

— Bine, apoĭ?

— Imĭ voiŭ procura uă funie nouĕ...

— Fórte bine!

— Voiŭ atârna funia de cârligul unuĭ felinar, şi în capătul funieĭ...

— Se va ataşa gâtul luĭ René, adăogă regele.

— Oh! fiţĭ liniscitĭ sire, ḑisse d. de Crillon, soldaţiĭ meĭ vor păzi cârligul pênă diminéţa... Nu este trebuinţă duoĕ-spre-ḑece ore pentru a spânḑura bine pe un om.

— Ah! ah! făcu regele, óre aĭ sĕ facĭ d-tea acéstă operaţie?

— Da, sire.

— La meḑiul nopţeĭ?

— Aidea de! făcu ducele, paradisul este deschis la orĭ ce oră. Déca René are sĕ se ducă acolo, lucru de care mĕ înduoesc, apoĭ 'l va putea priimi la meḑiul nopţeĭ tot atât de bine ca şi la prânz.

René asculta fără a auḑi, privea fără sĕ véḑă şi simţea deja că teribila funie se încolăcise împrejurul gâtuluĭ luĭ.

— Eĭ bine! ḑisse regele, fă ce sciĭ, duce.

— Ascept însă... sire.

— Ce ascepţĭ?

— Cuvêntul Majestăţeĭ Vóstre, ce 'mĭ va face cadoŭ pe Rene, şi că mĕ va împuternici de aĭ face tot ceia ce voiŭ găsi de cuviinţă.

Regele era sĕ rĕspundă şi sĕ 'ĭ dea autorisaţie fără înduoială, când tot d'odată uşea care dedea în coridor, la trecerea unuĭ noŭ personagiŭ de sigur, nimenĭ nu se ascepta.

Era regina mamă, d-na Catherina de Médicis.

Regina audise un sgomot neobicinuit, strigăte, hohote de rîs, vocea regelui aceia a lui René și ea alergă.

Ea se popri pe prag, vĕdu pe sirele de Coarasse liniscit și cu capul în sus, regele cu un aer batjocoritor, ducele de Crillon fórte calm, întocmai ca un leŭ în repaus, Nancy zimbitóre, Noë surîdĕtor, d. de Pibrac compunêndu-și uă figură de gascon diplomat, și René palid de frică...

Dintr'uă singură auruncătură de ochiŭ, regina înțelese o parte din adevĕr.

Ea ghici că regele 'și rîdea de ea, și că el protegea pe sirele de Coarasse.

Ea ghici că Nancy, jucase uă comedie, și în fine ea mai ghici că d. de Crillon avea sĕ plătéscă crud lui René disgracia sea de câte-va dille.

Ochiul Catherinei arunca scânteĭ și privirea ce îndreptă spre sirele de Coarasse fu teribilă.

— Dómnă, disse cu repedíciune regele, René nu 'și a ținut angajamentele.

— Ah! disse regina,

— Ĭi am permis de a omorâ pe sirele de Coarasse, déca 'l va susprinde la piciórele princesei Margaretei...

— Eĭ bine, sire?

— René nu 'și a ținut cuvêntul.

— Cum asta?

El a lovit pe sirele de Coarasse tocmai în momentul când 'și făcea declarația sea de amor lui Nancy.

Regina privi pe Henric.

Henric nu era de loc rănit.

— Bun! disse regele care ghici gândirea reginei-mame, găsesci că pentru un om assasinat, el se găsesce bine... nu este așa?

— Sire!...

— Ah! acéstă provine că 'ĭ am dat cuirassa de fer a repausatuluĭ tată Henric II.

Aceste din urmă cuvinte făcură pe regina să păléscă de mânie.

— Sire, ḑisse ea, estĭ rege, estĭ stăpân, stăpân absolut, estĭ fiul meŭ, şi D-ḑeŭ pedesesce pe fiul ce îndrăsnesce a 'şĭ rîde de mama luĭ.

Vorbind ast-fel d-na Catherina se ridicase cu mândrie.

— D-nă, respunse regele, 'ţĭ voiŭ esplica purtarea mea în pucine cuvinte.

— Ascult, Sire.

— Luĭ D-ḑeŭ nu place că să 'mĭ rîd de mama mea! dér tot luĭ D-ḑeŭ nu place ca să permit să asasine pe aceia din sângele meŭ în propriul meŭ palat.

— Nu înţeleg, Sire.

Regele privi pe Henric.

— Vere, ḑisse el, bine voesce a esplica regineĭ-mame cum te numescĭ Henric de Bourbon.

Catherina se trase înapoĭ înspăimântată.

— D-nă, ḑis e atuncĭ Henric, ce luă mâna Catherineĭ şi o duse la buzele luĭ, értă-mĕ, că am jucat către d-ta un rol de fermecător.

Regina privea pe Henric cu un fel de uimire.

— Ah! ḑisse ea în fine, aşĭ fi trebuit să te cunosc, estĭ portretul viŭ al luĭ Antonio de Bourbon, tatăl d-téle.

— Atuncĭ înţelegĭ d-nă, reluă regele, că cu tótă buna voinţă din lume de a vĕ fi plăcut, nu putém să permit uciderea aceluia căruia destinaĭ mâna soreĭ melle Margot.

Regina ca împetrită nu găsea nicĭ un cuvênt să răspundă.

Din fericire, ducele de Crillon să însărcină se rupă acea tăcere.

— Sire, ḑisse el, ascept cuvêntuĭ d-téle.

Ḑicênd acestea el puse mâna pe umĕrul luĭ René.

René scóse un ţipăt şi căḑu în genuchĭ.

— Ce veţĭ face cu acest om? întrebă Catherina.

— D-nă, replică Crillon, ascept ca M. S. regele sĕ se milostivéscă a 'mĭ 'l încredinţa.

— Ri ce voescĭ sĕ facĭ cu dênsul?

— Sĭ 'l spânçur în curtea Louvruluĭ.

— Ah! d-nă, adăogă regele tot batjocoritor, înţelegĭ că nu pot face maĭ pucin, când vĕrul meŭ princiul de Navarra era sĕ...

— Sire... sire... gângăni Catherina ce avea încă un rest de afecţiune pentru nenorocitul eĭ favorit.

— Prea târçiŭ, d-nă, çisse regele, 'mĭ am dat cuvêntul duceluĭ.

Catherina suspină şi păstră tăcerea.

— Sunt perdut! 'şĭ çisse René devenit sĕrbăd. Si ea mĕ părăsesce...

Si supunêndu-se uneĭ inspiraţiunĭ subite, se aruncă la genuchiĭ luĭ Henric.

— Ah! monseigneuure, murmură el, monseigneure.... aibĭ milă de mine.. értă-mĕ.

— Si déca te voiŭ erta, çisse Henric, ce veĭ face?

— Imĭ voiŭ petrece viaţa prin a vĕ asculta.

— Drace! făcu princiul.

— Mĕ voiŭ omorî chiar pentru d-ta.

— Aşĭ! ţie 'ţĭ e frică de mórte.

— Voiŭ... voiŭ.., voiŭ fi sclavul d-télle.

— Mofturĭ tóte acestea! çisse princiul, devenit batjocoritor la rîndu'ĭ. Iţĭ voiŭ propune alt-ceva, René amicul meŭ.

— Ah! vorbesce, monseigneure, se rugă René, vorbesce... ordoňă! Dér...

El privi pe Crillon cu gróză.

— Dér nu mĕ lăsa în mânile d-luĭ duce.

— Ţiĭ tu mult ca sĕ trăescĭ? çisse Henric.

— Oh! făcu René.

— Ca să te ducĭ în linisce la tine, la podul Saint-Michel.

— Fiica mea! murmură René ce voi să mişce pe Henric atingênd córda părintéscă.

— Ascultă-mĕ bine, René, urmă princiul, sunt opt ţile de când tu aveaĭ uă femeiă în puterea tea.

Florentinul tresări.

— Acea femeie ce răpiseşĭ din cârciuma luĭ Malican, tocmaĭ în momontul când priimisem uă lovitură de spadă de la ducele de Guise, acea femmee, ţiseiŭ eŭ, 'ĭ aĭ dat libertate...

— Ah! ah! întrerupse regele, cine e?

— Sarah Loriot, e femeia burgesuluĭ ce René...

— Sit! ţisse Carol IX, să nu maĭ aducem aminte acelle lucruriĭ carĭ sunt neplăcute d-neĭ Catherina.

Regina 'şĭ muşcă buzele.

— Si? întrebă Carol IX, ea 'şĭ a rescumpărat libertatea cu un preciŭ mare?

— Da, sire.

— Ce a dat?

— Ea 'sĭ a dat cuvêntul luĭ René că va fi pus în stăpânirea tutulor avuţiitor luĭ Samuel Loriot, în ţiua când Sarah va pune piciorul pe pământul Navarreĭ.

— Samuel era bogat, observă d. de Crilon.

— Si veţi, sire, că maestrul René nu a menagiat pe Sarah.

— De sigur, nu.

— Eĭ bine! René, amicul meŭ, déca vreĭ să înnapoezĭ cuvêntul Sarheĭ argintăréssa, şi se iscălescĭ apoĭ un mic angajament cu mine, voiŭ ruga pe d. duce să 'ţĭ lase viaţa.

— Ah! monseigneure, ţisse Crillon, Alteţa Vóstră face uă greşélă póte.

— Cum?

— Déca spânḍur pe René, avuţiile Saraheĭ nu 'ĭ vor fi prea folositóre.

— Este adevĕrat. Dér el are uă fétă, şi Sarah va fi sclava cuvêntuluĭ eĭ.

— Hum! făcu Crillon, tóte astea sunt... vroiam sĕ fac uă experienţă.

— Aşĭ? făcu regele.

— Voiam sĕ mĕ asigur că stâlpi de felinar putéŭ la trebuinţă, şi într'un timp de grabă, sĕ înlocuéscă eşafodul ordinar.

— Te înţeleg, duce, dér ţiŭ ca sĕ nu rĕmâe argintărésa sĕracă.

Si Henric privi pe René.

— Eĭ bine! ce ḍicĭ?

René plimba uă privire uimită împrejurul sĕŭ şi păstră uă tăcere sĕlbatecă.

Dér el simţi că d. de Crillon se grăbea sĕ sfârşéscă şi el înţelase ca însuşĭ regina nu maĭ îndrăsnea sĕ 'l apere.

Cu tóte acestea Crillon 'şĭ rîdea de regina şi n'ascepta de cât un semn de la Carol IX.

— Primesc, gângăni René. Desleg pe Sarah de jurămêntul eĭ.

— Bun! ḍisse Henric, écă primul punct. Acum sĕ trecem la cel de al duoilea.

René privi pe princiŭ.

— Te veĭ angaja, urmă princiul, de a nu te atinge de un singur pĕr din capul meŭ, nicĭ de acela al d-luĭ Pibrac, cum nicĭ de acella al amiculuĭ meŭ Noë.

— Jur... gângăni René.

Dér Henric începu a surîde.

— Oh! ḍisse el, nu tu 'mĭ veĭ jura.

— Aud? făcu regele.

— Sire, rĕspunse Henric, voiŭ cere luĭ René un jurămênt prin procuraţiune.

— Ce vreĭ sĕ ḑicĭ, vere ?

— Un lucru fórte simplu. D-na Catherina care e presinte, 'mĭ va da cuvêntul sĕŭ regal că René nu va ţinti nicĭ ea viaţa nicĭ către repaosul d-luĭ de Pibrac, d. de Noë şi Sarah argintărésa şi a umilul sĕŭ servitor! princiul Henric de Bourbon.

Henric prânḑea în cabinetul regeluĭ. . . .

— Aide! d-ı.ă, ḑisse Carol IX, lasă sĕ spânḑure pe René séŭ fă jurămênt.

— Fie, ḑisse regina. mĕ pun garant pentru René. Imĭ daŭ cuvêntutul...

Henric respiră.

Dér regina pronunciând aceste cuvinte, 'l privi cu ură şi el înţelese că de aci înnainte el avea întrênsa un inamic hotărât...

— Drace! drace! jura Crillon, écă că acest parfumor scapă érăşĭ sănătos din ghiarele melle... Ce guinion...

LXVI

Scena ce avusese loc fusese prevĕḑută şi meditată în cabinetul regeluĭ, în ceia ce privea pe Nancy, dér nu fusese nicĭ de cum vorbă de a spune luĭ René adevĕratul nume al sireluĭ de Coarasse.

In cugetul regeluĭ, a spune d-neĭ Margareta că iubea pe acela ce 'ĭ se destina pe bărbat, era lucru periculos, şi fusese înţeles maĭ întêiŭ ca incognitul princiuluĭ sĕ nu fie violat.

Cu acest scop regele, dupĕ ce făcuse lecţia d-neĭ Margareta, 'şĭ închipui de a masca pe Nancy, de a o face sĕ jóce rolul stĕpâneĭ sélle şi de a face ast-fel pe René sĕ cadă într'uă cursă.

Căcĭ, déca regele permisese ca sĕ se omóre sirele de Coarasse la piciórele Margareteĭ, nu înţelese cu acésta ca sĕ ia pe Nancy drept dênsa. Decĭ René, lovind pe sirele de Coarasse la piciórele luĭ Nancy, călca ordinele regeluĭ şi devenea culpabil şi trebuia dat d-luĭ de Crillon.

Un eveniment neprevĕḑut modificase acéstă hotărâre.

Cum spre şépte ore regele era la mésă, pagiul Gauthier intră, ce dete regeluĭ un mare plic pecetluit.

— Cine a adus acésta? întrebă monarchul.

— Un gentilhome ce sosesce din Nérac.

Heric tresări, d. de Pibrac şi Noë schimbară uă privire...

Cât despre d-na Margareta ea păli.

— Oh! oh! făcu regele, de la Nérac?

Si el deschise plicul pecetluit şi scóse succesiv treĭ

scrisorĭ. Una era la adresa regeluĭ, cea altă la a d-lu de Pibrac, şi cea de a treia era destinată d-neĭ Catherina. Regele înmână pe a sea luĭ Pibrac şi rupse pecetia mesagiululuĭ ce 'ĭ era adresat:

„Sire, fratele şi vĕrul meŭ, ḑicea Jeanna d'Albret, regina de Navarra, — vĕ scriŭ acestea pentru a vĕ anuncia că mĕ pun pe drum astă-ḑĭ un-spre-ḑece Iuliŭ, şĭ cred de a sosi la Paris, maĭ înaintea sfârşituluĭ presinteĭ lunĭ, cu scopul ca căsătoria fiuluĭ meŭ Henric cu sora d-télle Margareta sĕ se pótă face în grabă.

„Ecuyerul meŭ are ordinul de a nu întârḑia pe drum.

„El va sosi la Paris cu mult înnaintea mea.

„In asceptare, sire, fratele şi vĕrul meŭ, plăcere, şi favórea de a vĕ vedea 'mĭ e mare şi rog pe D-ḑeŭ sĕ vĕ ţie sănătoşĭ, veselĭ şi uniţĭ.

„*Jeanna*, regina de Navara.„

Regele dupe ce percurse acéstă scrisóre cu ochĭ, o citi tare, privind pe d-na Margareta, ce devenise maĭ palidă de căt uă statuă.

In acelaşĭ timp Noë se aplecă la urechia d-luĭ de Pibrac:

— De sigur, ḑisse el, că mesagerul d-neĭ Jeanna a lăsat pentru noĭ un plic la hotelul din strada Saint-Jacques.

Princiul de Navarra privea pa Margareta şi părea a 'ĭ împărtăşi emoţiunea.

D. de Pibrac deschise scrisórea ce 'ĭ adresa regina Jeanna şi citi încet:

„Scumpe şî iubite Pibrac,“

„Am uă nesfârşită temere că princiul fiul meŭ sĕ nu urméze a fi înnamorat, de d-na comtesa de Gramont, şi pentru acésta, 'ţĭ scriŭ. Maĭ 'mĭ e témă, afară de acésta ca vorbele celle rele ce se schimbă în tot regatul de d-na princesă Margareta se nu 'l fi desgustat de acéstă căsătoıie, şi te rog se facĭ tóte mijlócele ca sĕ 'l ho-

tărăscĭ. Iĭ veĭ maĭ promite din partea mea că îndată ce căsătoria va fi sevêrşită 'ĭ voiŭ concede titlul de rege.

„Adio, scumpe şi iubite Pibrac; mĕ încred pe d-ta.

„Jeanna"

D. de Pibrac se grăbi de a închide acea scrisore şi de a o face dispară în buzunarul sĕŭ.

Sosirea acestor anunciurĭ produsese uă impresiune sugărăciósă asupra commesenilor Majestăţeĭ sélle.

Uă tăcere absolută domni cât-va timp, şi regele o intrerupse ḑicênd sireluĭ de Coarasse:

— Scumpul meŭ sire, vin'o sĕ 'ţĭ vorbesc...

Regele ridicêndu-se de la mésă, deschise uşa cabinetuluĭ unde Henric dormea în fie ce séră şi intră cu dênsul.

— Ah! 'şĭ ḑisse Margareta perdută, 'ĭ va ordona sĕ plece...

Margareta se încela.

— Vere, ḑisse încet Carol IX princiuluĭ de Navarra, ce ḑicĭ de apropiata sosire a d-neĭ Jeanna?

— Eŭ cred, sire, că mĕ va sili se 'mĭ lépăd incognitul.

— Nu te temĭ de nimic?

— De ce?

— Margot e capriciósă.

— Ea mĕ iubesce.

— Atuncĭ ḑisse regele, voescĭ se mĕ asculţĭ?

— Vorbesce sire.

— Trebue sĕ 'ĭ spuĭ pe dată.

— Fie!

— Rĕmâĭ aci, o voiŭ trimete pe dată...

Henric se aşeḑă pe pat, şi regele reintră în camera de mâncare unde tăcerea din noŭ domnea.

— Heĭ! sĕrmana mea Margot, ḑisse regele, am dat uă missiune sireluĭ de Coarasse.

— Uă missiune, Sire?

Si Margareta începu a tremura.

— Du-te de 'l vedĭ, el se va însărcina cu commisiónele télle.

— Pentru cine, sire?

— Pentru princiul de Navarra.

Margareta, cu sudórea pe frunte, cu buzele palide, intră în cabinet, convinsă că regele de milă, 'ĭ mijlocea uă ultimă întâlnire cu Henric.

Acesta era iiniscit, serios, şi aruncă asupra Margaretei uă privire de amor.

Margareta 'ĭ luă mâna si 'ĭ ḑisse:

— Nu voesc sĕ plecĭ!

— Trebue.

Princiul începu a surîde şi 'ĭ ḑisse:

— Nu trebue se ieĭ în curênd pe princiul de Navarra?

— Tacĭ!

— Si nu poţĭ iubi de cât pe dênsul.

— Sĕ 'l iubesc! strigă Margareta cu furie, oh! 'l urăsc...

— Pentru ce?

— Pentru-că te iubesc.

Un surîs trecu pe buzele juneluĭ princiŭ.

— Il uraĭ maĭ nainte de a mĕ iubi...

— Aşa e.

— Pentru-ce?

— Pentru-că 'mĭ s'a spus că e un bădăran, un ţĕran, un urs rĕŭ lins...

— Si apoĭ, adăogă Henric, pentru-că va trebui sĕ vieţuescĭ în Navarra, la curtea de la Nérac, unde e prea urît.

— Ah! ḑisse Margareta, déca în loc de a te iubi, iubém pe princiul, ce 'mĭ păsa!

— Mĕ prind, iubita mea amică, că aĭ consimşi de a mĕ urma.

— Pe d-ta ?

— Pe mine.

— Ah ! de sigur ! şi capêtulŭ lumeĭ.

— Chiar, făcu Henric surîdênd, déca aş fi fost princiul de Navarra.

Margareta tresări şi privi pe princiŭ cu mirare.

— Princiul de Navarra, urmă Henric, ce póte a păe răsit Névacul incognito şi temêndu-se de a nu fi iubit, s'ar fi încercat de a place princeseĭ Margareta sub haina unuĭ simplu gentilhome ?

— Henric... Henric... nu rîde murmură princesa.

— D-nă, respunse el, regele Carol IX 'mĭ a ḑis maĭ adinéorĭ un iucru curios.

— Ah ! făcu Margareta, ce privea necontenit pe princiul.

— El 'mĭ a ḑis că aĭ fi în stare se urăscĭ pe sĕrmanul sire de Coarasse...

— Escĭ nebun.

— Déca simţéĭ că te a încelat.

— Aşa dér mĕ aĭ încelat ?

— Vaĭ ! da !

Margareta tresări din noŭ.

— Mĕ numesc Henric de Bourbon, sfârşi princiul, ce luă mânele Margareteĭ, si o sĕrută.

Margareta scóse un ţipĕt. La acel ţipĕt regele alergă urmat de Miron, ce se grăbi de a îngriji pe juna princesă, ce leşinase ?

Acest leşin fu scurt. Puçîn dupe acésta Margareta deschise ochiĭ şi privi pe rând pe Henric şi regele ce fiecare 'ĭ ţinea una diu mânĭ.

Ea surîse luĭ Henric si ḑise regeluĭ :

— Sire, aĭ despre mine uă fórte rea părere. Sunt gata de a iubi pe princiul de Navara tot atât de ardinte cât iubém şi pe sirele de Coarasse!

Atunci, ḑisse regele, vom modifica pucin rolul ce vom juca acelui ticălos de René.

Si regele vorbind ast-fel, luă dupĕ uă armurieră acea cuirasă de fer pe care Henric II o făcu la Milan şi pe care trebuia sĕ se sfărame, dupe uă oră pumnalul Florentinului.

. . . . . .

Duoĕ ore, ne aducem aminte. favoritul d-nei Catheterina era prins în cursă.

Noĕ jucase rolul omului mascat.

Când Regina Catherina făcu Jurămêntul ce 'i cerea Henric de Navarra, regele adăogă :

— Acum, d-nă, pot se 'ţi spun uă noutate.

— Ah ! făcu Regina cu indiferinţă.

— Regina Jeanna sosesce în opt ḑile.

— Si nu vĕd nimic ce ar putea întârḑia căsătoria mea, ḑisse uă voce la spatele Catherinei.

Regina se întórse spre Margareta, ce intra surîḑênd princiului Henric de Bourban, fiitor rege de Navarra. René era uimit.

LXVII

Opt ḑile dupe evenimentele ce descriserăm, Louvrul avea aerul de sĕrbătóre cu totul neobicinuit.

Se ascepta dintr'un moment în cel-alt sosirea d-nei Jeanna d'Albert, regina de Navarra.

Un gentilhomme curier intrase la Louvru spre duoĕ ore, anunciând că regalul cortegiŭ nu era de cât la câte-va leghii de Paris.

De uă dată Henric de Navarra, ce de când părăsise incoginitul şi lepădase numele de sir Coarase, locuia la Louvru, Henric se suise pe un cal, însoţit de Noĕ, D. de Pibrac şi de patru-ḑeci gardi ai regelui, cărora du-

cele de Crillon dupe ordinul luĭ Carol IX, luase comandamentul.

Apoĭ princiul însocit de acéstă escortă de onóre, plecasse spre întêlnirea mameĭ sélle.

In acelaş timp d-na Catherina, regele, şi d-na Margareta dedese ordine ca priimirea sĕ fie strelucitóre şi demnă în tóte punctele de uă regină aliată familieĭ regale a Franciеĭ.

Prin coridóre, prin sălĭ, prin curte, pe de a rândul, pagiĭ, şi gentilhomiĭ alergaŭ cu grabă.

Dér gentilhomiĭ convorbeaŭ, valeţiĭ se bucuraŭ şi pagiĭ jucaŭ ca copii de bucurie.

Amicul nostru Raoul ce se întorcea de la un mesagiŭ al d-neĭ Catherina, găsisse mijlocul de a întêlni pe Nancy.

Raoul roşisse, Nancy începuse a rîde.

Amênduoĭ se rezemase de balconul uneĭ ferestre care avea privire spre Seina şi sub pretextul de a vedea sosirea cortegiuluĭ, eĭ începură sĕ vorbéscă.

— Scumpa mea Nancy, ţicea Raoul, ce ţicĭ tu de tóte astea?

— Ce înţelegĭ tu, prin tóte astea, micul meŭ Raoul?

— Dér liniscea care a domnit ţilele acestea la Louvru maĭ întêiŭ.

— Bine! şi apoĭ?

— Si veselia ce se vede astă-ţĭ?

Nancy luă un aer serios.

— Cunoscĭ tu ţĕrmul mareĭ, micul meŭ Raoul?

— Nu.

— Atât maĭ rĕŭ.

— Pentru-ce?

— Pentru-că, déca tu aĭ fi vĕţut oceanul, tu sciaĭ, micul meŭ Raoul, că dupe uă linisce profundă, precede de ordinar tempesta.

— Ah! ţisse Raoul.

— Si apoĭ maĭ este un proverb care ḑice: cel ce rîde sâmbătă, plânge Dumineca

— Si e curios, astă-ḑĭ e chiar sâmbătă.

— Si 'mĭ pare că proverbul meŭ are sĕ fie fórte just.

— Oh! oh! Nancy, murmură Raoul, cât eștĭ de superstițiósă!

— Așa este.

— Nu cum-va prevedĭ óre carĭ nenorocirĭ?

— Așa 'mĭ pare!

— D-ḑeul meŭ! făcu Raoul lovit de seriositatea luĭ Nancy.

— Micul meŭ Raoul, urmă frumósa cameristă, sunt întocmaĭ ca princesa Cassandra a Louvruluĭ.

— Áidea de!

— Ast-fel că nu crede nimenĭ în preḑicerile melle.

— Ce aĭ preḑis?

— Ascultă bine: de când sirele de Coarasse s'a transformat în princiul de Navarra, mi se pare că am atins vêrsta de aur.

— Asta e adevĕrat.

— D-na Catherina si d-na Margareta se îmbrăcișéză tótă ḑiua, regele jură că nu se maĭ plictisește, regina mamă încarcă pe princiul Henric de Bourbon cu celle maĭ marĭ protestațiunĭ de amiciție și René 'ĭ face o neobositóre curte, cerêndu'ĭ de diminéța și pênă séra ertare pentru încercarea ce a făcut de a 'l asasina.

— Si tóte astea nu 'țĭ se pare că ar avea un bun augur, Nancy?

— Nu, micul meŭ Raoul.

— Si aĭ făcut preḑicerĭ?

— Da.

— Cum? întrebă Raoul cu un aer curios.

— Am preḑis d-neĭ Margareĭ, că în curênd se va certa cu d-na Catherina.

— Bine! ḑisse pagiul; apoĭ?

— Am prediș regelui că René va asasina séu va otrăvi pe cine-va înainte de opt dille.

— Ce curiósă idee!

— Si am prediș în fine princiului de Navarra că va încerca încă uă mulțime de neplăceri și póte multe nenorociri mai 'nainte de căsătoria sea cu d-na Margareta...

— Si ce a răspuns princiul?

— 'Mi a rîs în nas.

— Bun! dér regele?

— Regele a 'nălțaț din umeri.

— Prea bine! dér d-na Margareta?

— Dómna Margareta a pretins că sunt nebună.

— Aĭ și mie să 'mi faci veri uă prediçere, Nancy?

— Ție, Raoul?

— Da, mie.

— Póte.

— Să vedem.

Nancy avu un surîs batjocoritor pe buze și dîsse:

— Iți prediç, Raoul micul meŭ, că tu o să faci un mare voyagiŭ în cât-va timp.

— Aidea de!

— Un voyagiŭ prin mijlocul Europei.

— Drace! dîsse Raoul, care deveni îndată roșiu ca uă ciréșă. Nu cumva mă voiŭ duce în Navarra?

— Se póte să te trimétă regele.

— Nu este asta, Nancy.

— Atunci ce?

— Eŭ o să cer ca să mă duc.

— Pentru ce?

— O dómne! pentru că princiul de Navarra are să se întórcă și el.

— Bun rațonament.

— Unde va lua și pe femeia sea, pe princesa Margareta...

Hum! făcu Nancy.

— Si dómna Margareta te va lua şi pe tine.

Nancy nu putu, de a nu se roşi la rându'ĭ.

Ia dute încolo, ḑisse ea, tu nu 'ţĭ aĭ ţinut nicĭ uă promisiune.

— Cum! făcu Raoul.

— Nu era convenit între noĭ, adăogă Nancy, ca sĕ nu 'mĭ maĭ vorbescĭ nicĭ uă dată de amor?

— Da, pe cât timp voiŭ fi pagiŭ.

— Apoĭ estĭ încă.

— Iată că am opt-spre-ḑece anĭ.

— Da!

— La finele acesteĭ lunĭ, voiŭ ruga pe princiŭ de a mĕ lua ca ecuyerul sĕŭ. Te iubesc prea mult pentru a maĭ sta ca pagiŭ.

— Ticălosule! murmură Nancy ameninţând pe Raoul cu degetul... aĭ sĕ veḑĭ déca ţin la promisiunea mea.

— Ce 'mĭ aĭ promis?

— De a te tortura în aceste opt ḑille, déca 'ţĭ ve maĭ permite de a 'mĭ ḑice că mĕ iubescĭ.

Raoul avu un esces de cutezare. El luă mica mână albă şi rosă a cameristeĭ şi aducêndu-o la buzele sélle, ḑisse:

— Fie, necăjesce-mĕ cincĭ-spre-ḑece ḑille, déca voescĭ, căcĭ am păcătuit de duoĕ orĭ, dér nu pot sĕ nu 'ţĭ spun că te iubesc.

Nancy nu avu timpul de a începe sĕ 'şĭ pună în esecuţie amenințarea, căcĭ un sgomot depărtat de fanfare, se auḑi.

In acelaşĭ timp uă mulţime de popor se arătă, şi începu a se înşirui între rîŭ şi casele celle vechĭ ale Parisuluĭ. Nancy luă pe Raoul de braciŭ şi 'l împinse spre balcon.

— Vin'o de privesce, ḑisse ea.

Si ceĭ duoĭ copiĭ aplecaţĭ pe feréstra vechiuluĭ Louvru, asceptară cu nerăbdare sosirea cortegiuluĭ d-neĭ Jeanna d'Albret, regina de Navarra.

Fanfarele punea Louvrul în mişcare.

Indată ce le auḑi, regele Carol IX care era gata a se urca pe cal, sări pe şea şi eşi din curtea Louvruluĭ înconḑiurat de garda sea. Apoĭ 'şĭ puse calul în galop şi întâmpină cortegiul pe piaţa Chatelet.

— Suntem prea bine aşeḑaţĭ aci, nu este aşa Raoul? ḑicea Nancy.

— O să vedem defilând tot cortegiul.

— Atenţiune! adăogă camerista care redeveni ca o copilă.

Intr'adevĕr, cortegiul avea îndată să intre prin vastele gangurĭ a le Louvruluĭ, şi spectacolul devenea imposant.

In mijlocul uneĭ mulţimĭ de burgesĭ care se grăbéü cu curiositate a admira defileul, littieru dómneĭ Jeanna d'Albret se vedea mergênd, avênd drept escortă la portiţa dréptă pe princiul Henric de Bourbon călare şi pe d. de Pibrac, iar la portiţa stângă pe d. de Crillon şi Noë.

Regele întêmpinênd littierra, descălecă şi se sui lângă regina Jeanna, căruia 'ĭ sĕrutase cu multă galantarie mânile.

Innainte şi la spatele littiereĭ mergeaü garḑiĭ regeluĭ, şi treĭ-ḑecĭ oficerĭ şi gentihomĭ carĭ formaü unica escortă a regineĭ de Navarra. Când littiera sosi la pórta cea mare a Louvruluĭ, d'asupra căruia era feréstrn pe care Nancy şi Raoul o alesese pentru postul lor de observaţiune, camerista ḑisse pagiuluĭ:

— Acum să variem pucin plăcerile nóstre.

— Cum?

— Aide vin'o încóce.

Ea luă pe Raoul de mână şi 'l conduse prin coridorul cel lung până ajunseră la uă altă feréstră.

Acésta dedea în curtea Louvrului și tocmaĭ d'asupra intrăreĭ principale.

— Aĭ tu ochĭ bunĭ, Raoul? întrebă Nancy.

— Ca de linx

René căḑu la genuchiĭ d-neĭ Catherineĭ.

— Prea bine. Atuncĭ să observĭ pe regina de Navarra când se va scoborâ din littieră.

— Pentru-ce ?

— Pentru ca s'o veḑĭ cum este : căcĭ am vĕḑut'o așeḑată.

Nancy exagera póte pucin, căcĭ ea o băgase de sémă cum şi pe dómna Catherina şi Margareta care se găsea pe marele peron îmbrăcate ca şi damele de la curte în celle maĭ frumósse rochĭ pentru a întâmpina pe regina Jeanna d'Albert.

In fine littiera se opri.

Regele Carol IX descălecă cel d'âmtêiŭ şi oferi braciul sĕŭ dómneĭ Jeanna d'Albret, aşa dupe cum era moda în acel timp.

Regina de Navara eşi la rêndu'ĭ din littieră şi provocă admiraţiunea generală.

Aşa dupe cum se ascepta odinióră a vedea în princiul Henric de Bourbon un fel de urs rĕŭ lins, şi în d'Albret o figură sĕlbatecă şi desfigurată, adică ca tipurile ţĕreĭ de unde venea, fuse cu totul contrariŭ.

Curtea Francieĭ se încelase făcêndu'şĭ o asemenea idee. Regina de Navarra era tênĕră, mult maĭ tênĕră de cât vêrsta sea, ea avea treĭ-ḑecĭ-şi nouă anĭ, şi părea numaĭ de treĭ-ḑecĭ; ea era frumósă ca o adevĕrată bearnesă, şi avea ochiul negru şi viŭ, buza roşie şi părul capuluĭ ca abanosul ce cădea în bucle luxuriante.

Când o vĕḑură lângă fiul sĕŭ Henric de Bourbon, o luară drept sora sea cea maĭ mare.

Ea înaintă spre dómna Catherina care scoborâ întêiŭ ea celle d'âmtêiŭ trepte ele peronuluĭ şi cu obicĭnuinţa şi demnitatea uneĭ femeĭ de rasă, dete mâna sĕ 'i o sĕrute princesa Margareta, pe care o observă bine cu o privire, şi urcă treptele peronuluĭ aplecată pe braciul regeluĭ.

—Hum! făcu Nancy aplecându-se la urechia luĭ Raoul de sigur că curtea Navarreĭ este maĭ pucin îndărăt de cât cum 'mĭ făceam eŭ idee.

— Asta e şi părerea mea, ḑisse Raoul.

— Si regina Jeanna e pusă cu uă eleganţă de cel maĭ mare gust.

. . . . . .

Era la Louvru ŭă mare sală pe care o numea deja sala tronuluĭ şi în care era obiceiul de a se priimi princiĭ şi capetele încoronate. In acéstă sală din ordinul luĭ Carol IX se arangease mésa de ospăţ, reservată regineĭ de Navarra.

Regina Jeanna luă loc la drépta regeluĭ.

Dómna Catherina aşeḑată vis-à-vis de Carol IX avea în drépta sea pe princiul Henric de Bourbon.

Regele puse la stânga sea pe princesa Margareta.

Iar lângă regina mamă aşeḑase asemenea la stânga'ĭ pe d. de Crillon.

Nancy, a căruĭ umilă situaţiune, nu o autorisa nicĭ de cum de a şedea la mésa regală, continua de a vorbi pe înfundate într'un colţ al săleĭ cu pagiul Raoul.

Raoul ḑicea:

— Eŭ cred că dómna Catherina a ertat cu tótă franqueţa pe sirele de Coarasse.

— Hum! făcu Nancy cu un aer mysterios, adevĕrat! ce tu creḑĭ ast-fel?

— Nu veḑĭ ce aer surîḑĕtor are ea?

— Când regina surîde, e un semn rĕŭ.

— Aidea de!

In acest timp un gentilhom trecu într'un colţ al săleĭ. Era René.

René reintrat în gracie, redevenit favorit de când princiul de Navarra 'l ertase, René, ḑic, venea la Louvru tot ca şi maĭ 'nainte şi curtisaniĭ continua al saluta.

Cu tóte acestea, contra obiceiuluĭ sĕŭ, el devenise politicos, aprópe umil, el surîdea la cel maĭ mic gentilatru şi dedea mâna la cel maĭ din urmă pagiŭ.

Nancy dete cu cotul în Raoul:

— Privesce! ḑisse ea.

Raoul vĕḑu pe René schimbând ŭă repede privire cu regina şi trecênd fără a se opri.

Surîsul Catherinei nu părăsi de loc buzele sélle, dér ură scânteie străluci în ochiĭ eĭ.

Nancy surprinse acest foc.

— Sirele de Coarasse nu e mort, murmură ea.

Si cum Rsoul nu înțelegea încă, ea adăogă:

— Regina nu a ertat pênĕ acum.

— Cu tóte acestea, observă Raoul, princiul Henric va lua în căsătorie pe dómna Margareta?

— Fără înduoélă, dér...

Asupra acestuĭ *dér*... Nancy se opri, apoĭ reluă cu brusqueță:

Tu eștĭ prea tênĕr, micul meŭ Raoul, pentru a înțelege ceva din ale politicei.

— Ah! ba!

— Ascultă, adăogă Nancy, este acum cine-va la acéstă mésă, pe care regina mamă 'l urăsce mult maĭ violent de cât pe princiul Henrlc de Bourbon.

— Si cine e acel cine-va?

Raoul puse acéstă întrebare cu un aer înspăimêntat.

— Este regina de Navarra.

Spaima luĭ Raoul se prefăcu în încremenire.

— Pentru ce asta? ḑisse el.

— Pentru ce? pentru că ea are patru-ḑecĭ anĭ și pare numaĭ a treĭ-ḑecĭ, când dómna Catherina care are patru-ḑecĭ și cincĭ, pare a avea și maĭ mulțĭ.

— Oh! ce idee.

— Raoul, micul meŭ, ḑisse Nancy, avém dreptate când 'țĭ am ḑis că nu înțelegĭ nimic din ale politicei.

— Si eŭ, ḑisse Raoul, cred, scumpa mea Nancy, că veḑĭ tóte în negru.

— Sit! făcu Nancy, ascultă...

In acel moment, într'adevĕr regina mamă ḑicea d-neĭ Jeanna d'Albret, regina de Navarra:

— Dómnă, soră şi verişóră, v'am reservat un hotel ce 'l am zidit în strada Jour. Veţi fi cea d'ântêiŭ care 'l locuiţi, şi este cu totul gata pentru a vĕ priimi ca óspete.

Regina de Navarra se înclină:

In acellaşi timp René traversă din noŭ sala óspăţuluĭ, şi schimbă uă a duoa privire cu regina Catherina.

— Atnncĭ Nancy se aplecă din noŭ la urechia luĭ Raoul:

Regina de Navarra, ḑisse ea încet, este în pericol de mórte.

LXVIII

Hotelul pe care d-na Catherina de Medicis 'l construise în strada Jour séŭ Beausejour, şi care trebuia maĭ târḑiŭ să se numéscă hotelul de Soisons, era un edificiŭ splendid!

In orele când po'itica şi certurile religióse lăsaŭ în repaus spiritul sĕŭ neliniscit, regina mamă redevenea adevĕrata fiică de Medicis, adică femeia delicată, iubitóre de arte şi litere, adorând tablourile, statuele şi minunile architectoriale.

Aripa stângă a hoteluluĭ Beausejour era preparată expre pentru a priimi pe dómna Jeanna d'Albret regina de Navarra.

Cam de uă lună, dómna Catherina nu se maĭ pusese în littieră pentru a supraveghea lucrările architecţilor şi chiar 'şĭ ḑissese:

— Sora şi verişóra mea regina de Navarra care este uă adcvĕrată ţĕrancă, care se aşeḑă pe laviţele de brad din castelul sĕŭ de Nerac, e capabilă sĕ se descalţe când o intra în Beausejour, de témă ca sĕ nu strice parquetele cu saboţiĭ eĭ ceĭ ordinar şi lucraţi în cue de lemn.

Dér ţinuta elegantă, turnura cea mândră şi plină de

demnitate a Jeanneĭ d'Albret, schimbă îndată ideia cea greşită ce 'şĭ o făcuse Catherina.

Regina de Navarra era femeie de curte, ea trăise la Madrid lângă regele Philip II, ea asistase la apusul sóreluĭ a acelleĭ mare reginţe, pe care spaniolii o numesc încă secolul luĭ Carol-Quintu.

Aşa dér duoĕ priviriĭ fură de ajuns pentru ca celle duoĕ regine sĕ se cunóscă.

— Am aci uă adversară dómnă de mine, se gĕndise Catherina.

— Regina Catherina, se gândise Jeanna d'Albret, e chiar femeia care mi s'a descris. Am sĕ fiŭ la dênsa întocmaĭ ca într'un câmp de inemiciĭ.

Fu cam pe la ḑece ore séra, când regele Carol IX şi tótă curtea sea, însociră pe regina de Navarra în hotelul Beausejour.

Jeanna se arătase de o amabilitate încântătóre, şi cu spiritul cel fin delicat şi pătrunḑĕtor al mumeĭ sélle regina Margareta de Navarra.

Carol IX fuse încântat de dênsa şi 'ĭ ḑisse când 'ĭ sĕrută mâna:

— Asĭ vroi sĕ fiŭ, dómnă, Pierre de Ronsard, poetul meŭ, numaĭ pentru a vĕ celebra cu demnitate spiritul şi frumuseţea vóstră.

Iar seigneuriĭ de la curte vorbeaŭ încet între dênşiĭ:

Dupe cum se vede la curtea de Nerac, sunt celle maĭ frumóse manieriĭ de care nu se ascepta.

In fine, dómna Margareta, aplecêndu-se la urechia dómneĭ Catherina 'ĭ ḑisesse:

— Acum cred că nu mĕ voiŭ anuia aşa mult la Nerac.

Suita regineĭ Jeanna era înainte.

Eraŭ din ómeniĭ de spirit, tineriĭ cea maĭ mare parte, purtânŭ capul în sus, cu galanteriĭ din celle maĭ bine jucate, şi care se puseră a privi damele de la curtea Franciеĭ cu ochiĭ lor amoroşi şi plinĭ de foc.

Aşt-fel de probe de bărbaţĭ, atrase atenţiunea şi luă Carol IX, căcĭ el lovind pe umerĭ pe căpitanul sĕŭ de gardĭ, ĭ ḑissese când se sculase de la mésă.

— Pibrac, amicul meŭ, invasiunea compatrioţilor tĕĭ are sĕ causeze marĭ pertubaţiunĭ la curte.

— Se póte, sire.

Si d. de Pibrac, dupe aceste cuvinte, a păstrat uă tăcere diplomatică.

Când Jeanna d'Albret sosi la hotelul Beausejour, Catherina o conduse ea însăşĭ în camera sea de culcare, şi nu se depărtă pênĕ ce nu îngriji de a'ĭ da în serviciŭ chiar din cameristele sélle.

Dupe ce regele şi muma sea se retraseră, Jeanna d'Albret remase singură cu fiul sĕŭ Henric si cu Noë.

Princiul avuseşe nerăbdare de a vorbi cu mama sea, căruia abia profitase de aĭ istorisi în câte-va cuvinte, cum a fost constrâns de a'şĭ trăda incognitul.

Regina de Navarra se resturnă pe jumĕtate pe un mare fotoliŭ şi invită cu un gest pe ceĭ duoĭ tinerĭ de a se aşeḑa

— Sĕ vedem, copiĭ meĭ, ḑisse ea, sĕ vorbim ceva asupra tutulor aventurilor vóstre.

Noë lăsă pe buzele séle un surĭs ironic care se desemna aşa de bine prin mustaţa sea cea blondă.

— Ah ! dómnă, ḑisse el, déca Majestatea Vóstră cere recitarea complectelor nóstre aventurĭ, apoĭ ea ar putea sĕ apuce ḑiua.

— Jeanna surîse la rândul sĕŭ, aruncênd asupra fiuluĭ sĕŭ uă privire afectuósă.

— Adevĕrat! ḑisse ea.

— Am reînceput istoria padinlor, dómnă.

— Noë exageréză, ḑisse princiul la rêndu'ĭ.

— Si, urmă Noë, Henric a găsit mijlocul de a se face iubit de regele, de dómna Margareta şi de a deveni urât de regina-mamă.

Jeanna d'Albret 'şĭ încruntă sprâncenile.

— Asta e fórte rĕŭ, ḑisse ea.

— Si apoĭ, reluă Noë, avem un inemic şi maĭ neîmpăcat încă...

— Pe cine?

— Pe René Florentinul.

— Pibrac 'mĭ a vorbit adesea în scrisorile sélle despre dênsul, el e un rĕŭ om, ḑisse regina.

— Un otrăvitor, adăogă Noë.

Jeanna d'Albret tresări, un nor trecu pe fruntea sea.

Noë, micul meŭ, disse ea, fă'mĭ uă gracie...

— Ascult, Majestate.

— Nu maĭ vorbi nicĭ uă dată, nicĭ de otravă, nicĭ de otrăvitorĭ înaintea mea.

Noë şi princiul priviră pe Jeanna d'Albret cu spaimă.

— 'Mĭ s'a spus în tot d'auna că eŭ voiŭ muri otrăvită.

— Ah! dómnă!

Henric avu un fin surîs.

— Si cine va îndrăsni? ḑisse el.

— Dér, continuă regina, se lăsăm tóte acestea, şi istorisiţi'mĭ petrecerile vóstre, copiĭ meĭ.

Vorbind ast-fel, acéstă tênĕră mamă, care avea maĭ mult aerul uneĭ surorĭ maĭ mare, le luară mânile la amênduoĭ.

— Pe credinţa mea! ḑisse Henric, am găsit în tot d'auna că Noë se exprimă cu eloquenţă, şi am sĕ 'ĭ las luĭ sarcina de a nara odiseia nóstră.

— Vorbesce, Noë, ḑisse Jeanna d'Albret.

Noë privi pe princiŭ cu un mod care vroia sĕ ḑică:

— Trebue sĕ vorbesc... despre tóte?

Princiul cletină capul într'un mod afirmativ.

Atuncĭ Noë istorisi visita lor la castelul dómneĭ Corisandra, comtesa de Gramont şi cea din urmă întrevedere a luĭ Henric cu dênsa, ceia ce făcu sĕ se încreţéscă pucin fruntea regineĭ, apoĭ plecarea de la Nérac şi în-

têlnirea ce avu dupe câte-va ḑille în urmă cu frumóssa argintărésă și a luĭ René Florentinul.

Noë istorisea repede și bine.

Cu tótă prevestirea ce 'ĭ făcuse regineĭ că va petrece pênĕ la ḑiuă, décă va vroi sĕ scie totul, el 'ĭ nară aventurile lor în maĭ pucin de duoë ore.

Horologiul Florentin, așeḑat într'un colț al camereĭ de culcare, arătă meḑiul nopțeĭ când el 'șĭ termină naraț-unea...

Regina ascultase cu multă atenț-iune cu mare rĕcélă și fără a întrerupe pe narator; dér Henric care urmărea cu privirea celle maĭ micĭ tresăriturĭ ale figureĭ sélle, remase convins că aventurile luĭ 'ĭ causa mare grijă.

Jeanna d'Albret păstră un moment tăcerea, apoĭ ḑisse:

— Copilul meŭ, vroescĭ sé cunoscĭ avisul meŭ?

— Ascult, Majestate.

— Amiciț-ia regeluĭ, și amorul d-neĭ Margareteĭ, puse într'uă balanciă, vor cântări maĭ mult de cât ura regineĭ mame.

— Dér, dómnă, observă princiul, Noë care prevede tóte în rĕŭ, a uitat sĕ vĕ spună că dómna Catherina a ertat princiuluĭ Henric de Bourbon, urâta cnnduită a sireluĭ de Coarasse.

Jeanna dete din cap.

— Catherina de Medicis, nu értă nicĭ uă dată, ḑisse ea.

— Ea e încântătóre pentru mine.

— Urât semn, murmură Noë.

— Dér în fine, dómnă, reluă princiul cu uă mișcare de nerăbdare la adresa luĭ Noë, pentru că trebue sĕ mĕ căsătoresc cu princesa... nu vĕd ce motiv de ură póte sĕ 'mĭ reserve dómna Catherina.

Jeanna d'Albret nu respunse de o cam dată nimic.

Ea cu capul între mânĭ remase tăcută întocmaĭ ca cum ar fi voit sĕ întrebe viitorul.

— Ascultă, fiul meŭ, ḑisse ea în fine, ascultă cu atenţiune aceia ce am sĕ ’ţĭ spun, şi veĭ înţelege póte multe lucrurĭ.

Henric privi pe mama sea cu un aer întrebător.

— Sciĭ pentru ce, urmă Jeanna d’Albret, regina mamă a dorit acéstă căsătorie?

— Da, pentru a depărta pe cât se va putea pe ducele de Guise de tronul Franciei.

— Acésta este adevĕrat, fiul meŭ, Casa de Lorraina şi casa de Bourbon aŭ numaĭ uă simplă diferinţă de grad pentru a se apropia de corónă. Si casa de Valois, acéstă casă represintată prin treĭ princĭ tinerĭ, este perdută şi mórtă în viitor.

Henric tresări.

— Regele Carol IX, cu tóte că are numaĭ duoĕ-ḑecĭ şi treĭ anĭ, este deja un bătrân. El are paiaginĭ la ochĭ, şi norĭ mortuarĭ ’ĭ acoperă fruntea.

— Ah! mamă...

— Regele Henric al Poloniei, nu va stăpâni póte nicĭ uă dată.

— Ce ḑicĭ d-ta, mamă?

— Décă el va părăsi într’uă ḑi Varsovia, pentru a veni sĕ stăpânéscă la Paris, Polonesiĭ vor fi capabilĭ de a’l asasina.

— Si din duoĭ! făcu Noë cu seriositate.

— Remâne ducele d’Alençon Francois de Valois, un bătrân de duoĕ-ḑecĭ anĭ, perdut de ticăloşiĭ... Oh! acela, ḑisse regina de Navarra, supunêndu-se unuĭ mysterios presentiment, acela vĕ jur, că nu va domni nicĭ uă dată.

Regina tresări un moment, când pronunciă aceste cuvinte, căcĭ ’ĭ păru că auḑise un uşor sgomot la spatele eĭ.

— Ce este? făcu ea sculâedu-se.

Henric şi Noë nu auḑise nimic, dér se sculă şi eĭ la rêndule parcurseră camera, deschiseră uşa, şi se asigurară că sala vecină era deşértă.

— 'Mĭ s'a părut că se mişca un scaun, aci... la spatele meŭ. Dér trebue sĕ fiŭ victima uneĭ ilusiĭ. E un sgomot d'afară fără îndoială, ḑisse regina.

Ea se reaşeḑă.

— Urméză, mamă, ḑisse Henric.

. . . . . .

. . . . . .

Pentru a explica de ce natură era sgomotul pe care 'l auḑise regina de Navarra, este necesariŭ de a reveni pucin înnapoĭ, şi de a da óre carĭ detaliĭ topographice asupra hoteluluĭ Beausejour.

La duoĭ paşĭ de acest hotel, se ridică uă umilă casă care părea că cade în ruină, şi care era nelocuită.

Architectul Catherineĭ când a aruncat cea d'ântêiŭ temelie a hoteluluĭ, 'şĭ a dat avisul că trebuie sĕ dea jos acea casă, dér Catherina fără a se expiica s'a opus.

Cu tóte acestea ea a cumpĕrat casa şi a dăruit'o luĭ René.

Apoĭ fără îndoială că dupe cât-va timp în urmă, architectul a avut câte-va conferinţe secrete cu dómne Catherina, şi a convenit împreună cu dênsa, că acea ruinătură putea sĕ fie de óre care utilitate mysteriósă, şi nu a maĭ stăruit ca sĕ o dărâme.

René Florentinul putea ḑice chiar, că regina ţinea maĭ mult la acea casă miserabilă de cât la palatul sĕŭ care era împodobit cu celle maĭ frumóse capo-d'opere.

La rigóre, Florentinul ar fi putut nara istoria acesteĭ case care era fórte bizară.

Terenul eĭ care ţinea de hotelul Beausejour, fusesse odinióră grădina uneĭ monastirĭ de călugărĭ desculţĭ séŭ aşa numiţĭ carmerliţĭ, pe care Carol VI o dărâmase şi dedese acelor călugărĭ uă altă locuinşă alăturĭ cu palatul de Tourmelles. Cel din urmă carmelit al acesteĭ monastireĭ era un frumos bărbat numit Pandrille Boujovu de Thevenot.

Acesta era tênĕr şi galant. El intrase în monastire fără voinţa luĭ, şi păstrase un violent amor pentru uă vĕduvă fórte frumósă ce se numea dama luĭ Mellero.

Dama luĭ Mellero, zidind casa care sub regatul luĭ Carol IX cădea în ruină, călugărul săpase uă subterană care conducea din pimniţa monastireĭ în pimniţa acesteĭ case.

Când regele Carol VI ordonă ca monastirea sĕ se dărâme, dama luĭ Molero muri. Atunciĭ călugărul devenit bĕtrân, nu se maĭ gândi de cât la salutul sufletuluĭ luĭ în cea altă lume, şi la reputaţiunea sea de sânt om în acésta.

El astupă dér subterena şi nu fu de cât dupe duoĕ secole că aséstă deschidĕtură de pământ fu descoperită, şi cercetată împreună cu pimniţa vecheĭ case.

Afară de acésta, dómna Catherina iubise în tot d'auna subteranele, trecerile secrete, uliciórele mysterióse, zidurile căptuşite şi parchetele crăpate. Aşa dér, casa se menţinu. In séra însă, când dómna Jeanna d'Albret luă posesiunea hotelului Beausejour, dómna Catherina, dupe ce o recondusese, intrase în Louvru în litietă însocită de regele şi de curtea sea.

Apoĭ ea se retrăsese în apartamentele sélle, ordonă pagilor sĕ o lase sĕ dórmă şi sĕ nu vină sĕ o derangeze sub niciĭ un pretext.

Numaĭ în loc de a se pune în pat, regina se desbrăcă aruncă veştmintele de gală şi se îmbrăcă cu spenţĕrul şi încălţămintele unuĭ gentilhom de talia eĭ.

Dupe acésta se învĕlui într'uă mare manta, trase uă pălărie pe ochĭ şi se scoborâ prin mica scară pe care o cunóscem de pe marginea apeĭ.

Nóptea care era îndestul de întunecósă, 'ĭ permise de a face ocolul Louvruluĭ fără a atrage atenţiunea gentilhomilor si a soldaţilor carĭ eşéu din palatul regal.

Ea traversă piața Saint-Germain l'Auxerois, ajunse cu un pas repede la locuințele deprin prejurul hoteluluĭ Beausejour și merse sĕ bată la ușa acelleĭ case pe care părea nelocuită.

Ușa se deschise, și regina intră.

Pagiul Raoul remase în picióre cu totul deconcentrat.

— D-vóstră sunteţĭ dómnă ? ḑisse uă voce în întuneric.

— Da, eŭ sunt.

Un om înaintă.

— Tu estĭ René? întrebă Catherina la rêndu'ĭ.

— El însuşĭ.

Rene luă pe regina de mână şi 'ĭ ţisse:

— Urmézã-mĕ, dómnă. E tocmaĭ timpul de a pătrunde în pimniţă. Aceĭ îndrăciţĭ de gasconĭ care aŭ remas în hotel cu dómna Jeanna d'Albret, sciŭ deja că casa e părăsită, şi orĭ ce rază de lumină 'ĭ ar descepta.

— Condu-mĕ, te urmez.

René făcu pe regina se facă câţĭ-va paşĭ în mijlocul aceluĭ întuneric profund, apoĭ se aplecă şi ridică un oblon.

— Iată intrarea, ţisse el.

— Bine, te urmez...

— Puneţĭ piciorul pe cea d'ântêiŭ tréptă şi scoboârâti-vĕ cu curagiŭ. Eŭ vĕ susţin, dómnă.

Regina descinse verĭ uă treĭ-ţecĭ de trepte aprópe, apoĭ ea simţi sub picióre uă suprafaciă plană, respiră un aer umed, şi înţelese că se găsea la intrarea subteraneĭ.

Atunci René trase un chibrit şi aprinse un felinar.

Oh! făcu regina cu un surîs, aide iute! vroesc sĕ sciŭ ce ţice şi ce se gândesce acéstă regină de Navarra pe care o urăsc din tótă anima.

— Adevĕrat? făcu René.

Catherina avu un surîs diabolic.

— Ea e frumósă... inteligentă, şi am observat în privirea eĭ, uă resoluţlune şi un curagiŭ remarcabil... şi acésta nu prea 'mĭ convine, ţisse ea.

Apoĭ intră în subterană, condusă de René care mergea înainte cu un felinar în mână.

LXIX

Subterana care se făcuse din ordinile abatelui Pandrille Bourju de Thévanot, avea aprópe duoĕ sute metri de lungime şi trecea pe sub grădinile hotelului Beausejour.

Pe locul vechei sélle eşiri în monastire, dómna Catherina ridicase un zid fórte gros, şi în grosimea acestui zid architectul menagease uă mică scară de duoĕ picióre de lărgime care se urca pênă în primul etagiŭ al hotelului şi dedea într'un mic coridor asemenea practicat în adàncimea zidurilor.

Acest mic coridor, conducea el însuşi la mai multe alte celule aşeḑate la diferite părţi ale hotelului.

Dómna Catherina prevĕḑuse casul când ea va trebui sĕ cedeze hotelul séŭ la óre care rege, princiŭ séŭ ambasador de la care vroia sĕ surprindă secretele lor.

Una din aceste celule semăna fórte bine cu acel mysterios coridor pe care d. de Pibrac 'l descoperise la Louvru şi din fundul căruia a putut în tot d'auna sĕ spioneze aceia ce se petrecea în oratoriul d neĭ Margareta.

Se găsea acolo un singur scaun, pe care regina Catherina se aşeḑă fără sgomot, pe când René sta în picióre la spatele eĭ, suflând din prudenţă în lanternă.

Atuncĭ ochiĭ reginei fură loviţi de uă rasă de lumină ce pătrundea prin uă mică gaură practicată în zid. Acéstă gaură se perdea în cadrele sculptate ale unui tablóŭ aşeḑat d'asupra unui scaun lung dintr'uă cameră prea bine decorată pe care o ocupa regina de Navarra.

Dómna Catherina lipi ochiul la acea spărtură şi zări pe dómna Jeanna d'Albret aşeḑată, avênd lêngă dênsa

pe princiul Henric fiul sĕŭ şi pe Noë care terminase atuncĭ recitarea aventurilor lor.

René şi regina nemişcaţĭ, şi reţinându'şĭ respiraţia, începură a asculta.

Regina auḑi pe dómna Jeanna d'Albret manifestându'şĭ temerea ce simţea că vine pentru ea si fiul sĕŭ din partea Catherineĭ.

— Oh! oh! se gândi ea, m'a ghicit.

Apoĭ simţi câte-va picăturĭ de sudóre că 'ĭ eşi pe frunte, când regina de Navarra ḑisse tot d'odată :

—Casa de Valois, e uă casă perdută, şi mórtă în viitor.

Dér când în fine Jeanna d'Albret strigă că : «Ducele d'Alençon, acel princiŭ perdut prin ticăloşiĭ nu va domni nicĭ uă dată» Catherina auḑind acéstă profeţie avu o aşa ameţélă în cât începu sĕ se cletene pe scaun.

Scaunul mişcat făcu sĕ scârţâe parchetul şi ocasionă sgomotul ce înquietase pe regina de Navarra.

Din fericire, dómna Catherina avea facultatea de a'şĭ reţine cu sânge rece celle maĭ violente emoţiunĭ şi deja ea se liniscise când Henric de Bourbon ḑicea mameĭ sélle:

— Urméză, dómnă.

Dómna Catherina se reaşeḑă fără sgomot şi ascultă cu atenţiune.

. . . . . .

— Da, fiul meŭ, reluă regina de Navarra, adu'ţĭ aminte că celle duoĕ case de Lorraina şi Bourbon sunt maĭ aprópe de tronul Franciеĭ.

Henric tresări.

Regina mamă, urmă Jeanna d'Albret, trebue sĕ fi avut aceste prevederĭ. Valoisiĭ, acestĭ treĭ tinerĭ şi plinĭ de viaţă în aparenţă, Valoisiĭ ḑic, sunt în realitate nisce bĕtrânĭ carĭ se vor stinge unul câte unul fără posteritate.

«Eĭ bine, ţine bine minte acestea fiul meŭ, sunt duoĕ

rase pe care le urasce dómna Catherina, este a nóstră, şi acea a guisilor. Aceste duoĕ rase dér se vor disputa într'uă ḑi pentru tronul Franciei.

— Dér atunci... acéstă căsătorie?

— Ah! acéstă legătură, urmă Jeanna d'Albret, este numaĭ pentru dómna Catherina, care vroesce sĕ distrugă casa de Guise. Ea se maĭ teme acum de casa de Lorraina.

— Si... noĭ?

— Pe noĭ nu ne teme. Noĭ suntem pentru dênsa petre de munte, fără banĭ, fără arme şi fără ambiţiune de a ne gândi sĕ ne mărim frontiera Navarreĭ pênĕ pe la cóstele Spanieĭ.

— Dér, urmă Jeanna d'Albret, prin a veni la curtea Franciei sub numele de sirele de Coarasse, şi în câte-va ḑille a lua atitudinea indepedentă şi aprópe hostilă am vĕḑut că aĭ devenit inemicul cel maĭ neîmpăcat al d-neĭ Catherina şi al luĭ René, acestĭ adevĕraţĭ duoĭ regĭ aĭ Franciei. Eĭ bine, acésta nu 'mĭ pare un bun augur.

„Afară de acésta, când dómna Catherina s'ascepta a vedea în mine uă ţĕrancă cu manierĭ de puritană îmbrăcată cu scurteică, vĕḑu din contră uă princesă tênĕră încă, care vorbesce langagiul curţeĭ şi a căreĭ privire şi înfăţişare anuncia un óre care spirit politic.

Adaug dér fiul meŭ, că ea a început dér a se teme de noĭ şi prin urmare de a ne urâ.

— Credĭ d-tea mamă, o întrerupse Henric, că dupe ce dómna Catherina a dorit atât de mult acéstă căsătorie, sĕ caute acum sĕ o întrerupă?

— Nu, ea nu va cuteza, dér..:

Jeanna se opri.

— Ascult mamă, ḑisse Henric.

— Dér, reluă Jeanna d'Albret, ea e capabilă de a te assasina chiar a duoa ḑi dupe nuntă.

— Oh! mamă.

Regina de Navarra tăcu şi remase mult timp gânditóre.

— Si apoĭ, ḑisse ea tot d'odată, ca cum s'ar fi supus uneĭ vage revelaţiunĭ, ómeniĭ aŭ destinul lor.

— Asta cred şi eŭ mamă.

— Si, adăogă ea, ceva 'mĭ spune că casa Bourbonilor e destinată de a avea un mare viitor.

— Cine scie? făcu Henric care avu uă tresăritură de orgoliŭ.

Jeanna d'Albret aruncă uă lungă şi tandră privire asupra fiuluĭ sĕŭ.

— Tu veĭ fi regele Franciеĭ? ḑisse ea.

Si ca cum s'ar fi căit că a mers aşa de departe cu gândirea, ea adăogă cu vioiciune:

— Dér dute copilul meŭ, şi lasă-mĕ sĕ mĕ culc. Voiŭ trimete mâne diminéţă sĕ te cheme.

Ea dete mâna pentru ca aceĭ duoĭ tineri sĕ o sĕrute şi 'ĭ congedie.

. . . . . .

Dómna Catherina ascultase tot şi avusese de maĭ multe oriĭ câte-va fioruri

René însuşi avusese fricĕ.

— Dómnă, ḑisse el încet şi aplecându-se la urechia eĭ, aţi auḑit tot?

— Tot.

— Ce femeiă!!...

— Sĕ eşim, murmură Catherina, m'am înnăbuşit aci.

Si luând mâna luĭ René, ea se strecură afară din celulă, reluă coridorul cel strimpt şi scara secretă şi în ḑece minute fuse la capătul subteraneĭ luând aceleaşĭ precauţiunĭ minuţióse pentru a eşi.

— Ascultă, ḑisse atuncĭ dómna Catherina, zidurile aŭ câte uă dată urechĭ, şi vroesc sĕ 'ţĭ spun nisce lucruri pe carĭ nimenĭ în lume, afară de tine, nu trebue sĕ le audă

— Unde sĕ mergem? întrebă René.

— Colo, pe marginea apeĭ, în facia Louvruluĭ.

— Aide, dómnă.

Regina era fórte sigură că în costumul sĕŭ de gentilhom, nu va descepta nicĭ uă bănuială, şi ea luă cu familiaritate braciul parfumoruluĭ.

Dupe cum am maĭ spus, nóptea era întunecósă si mulţimea soldaţilor, cavalerilor şi poporuluĭ pe care ĭ atrăsese sosirea regineĭ de Navarra se împrăştiase.

— René şi Catheriea traversară pajistele de verdéţă ce eraŭ în acele locurĭ, şi se opriră pe malul rîuluĭ. Acolo eĭ priviră în tóte sensurile si se asigurară de isolarea lor.

— Dómnă, ţisse atuncĭ René, vĕ ascult.

Regina se aşeţă pe uă barcă de pescar, pe care o trăsese pe uscat, şi cu tótă obscuritatea ce domnea, Florentinul putu sĕ se convingă că privirea Catherineĭ arunca scânteĭ.

— Ea e înfuriată, se gândi el, şi mĕ ia de confidentul sĕŭ. Favórea mea a devenit maĭ mare ca nicĭ ua dată.

— René, ţisse dómna Cătherina, am procedat rĕŭ.

— In ce dómnă?

— In ceia ce privesce căsătoria fiiceĭ melle Margot cu princiul Henric de Bourbon.

— Nu se póte sĕ se împedice?

— Nu, e prea târţiŭ.

— Pentru-ce?

— E prea târţiŭ pentru că regele e încăpăţânat, şi dupe tóte celle alte, el e şi rege.

— Déca regele ar fi ascultat ca şi noĭ pe regina de Navarra...

— Intr'adevĕr! şi acum décă ĭ s'ar raporta nu ar crede.

— Se póte.

— Afară de acésta, Margareta iubesce pe princiŭ, şi nu mĕ simt atât de forte, murmură regina pentru a mĕ lupta cu regele şi Margareta.

— Cu tóte acestea, dómnă...

— Tacĭ şi ascultă...

René înţelese că regina avea óre carĭ projecte, şi tăcu.

— Tu aĭ auḑit'o, ḑisse ea, tu aĭ auḑit'o bine când ea a preḑis fiul eĭ, că într'uă ḑi va fi regele Franciei.

— Ea e nebună, dómnă.

— Nu, ea e periculósă, ea e de temut şi de uă sută de orĭ maĭ de temut de cât Guisiĭ.

— Dér regele Poloniei trăesce, ca şi ducele d'Alençon..

— Cine scie, făcu regina cu uă emoţiune subită, décă eĭ nu se vor sili a le apropia sfârşitul?

— Ah! dómnă.

— René! René! murmură Catherina, nu e princiul Henric de Bourbon, care mĕ face sĕ mĕ tem, este muma luĭ... Oh! privirile nóstre sunt crucişe, şi a mea a descins pênĕ în fundul sufletuluĭ eĭ, de unde am pătruns că acéstă femeiă vroi sĕ facă fiuluĭ sĕŭ un mare regat, şi dupĕ modul cum observa Louvrul 'mĭ a părut că ea se găsea ca la dênsa... Eĭ bine, René, acésta nu va fi dupe cum 'şĭ a închipuit ea.

— Neapărat că nu! ḑisse Florentinul.

— Maĭ bine voiŭ substitui un simplu gentilhome fiuluĭ meŭ celuĭ din urmă, maĭ bine voiŭ aduce un bastard în palatul meŭ, maĭ bine voiŭ arde Parisul şi a lăsa regatul fără rege şi abandonat la horórea unuĭ resbel civil de cât sĕ vĕd un Bourbon séŭ un Guise, urcându-se pe tronul Franciei.

— Sunt si eŭ de acord, dómnă, ḑisse René care ura cu desăvârşire pe Henric.

—Ah! reluă Calherina, eŭ care de duoĕ-ḑecĭ anĭ, dictez legĭ la Europa întrégă, eŭ care am făcut sĕ tremure pe Philip II, am ajuns sĕ am fricĕ de acéstă femeie şi m'am

simţit chiar tremurând în presenţa acesteĭ regine a munţilor, care s'a făcut tolul uneĭ religiunĭ noĭ, şi care prin ajutorul acesteĭ religiunĭ, a recrutat deja partisanĭ din însuşĭ propriul meŭregat. Ah! René... 'mĭ e frică.

Si Catherina vorbind ast-fel, simţi într'adevĕr uă seriósă emoţiune.

— Nu era Henric de Bourbon care mĕ făcea sĕ mĕ tem, reluă regina, décă muma sea nu era aprópe de el pentru a 'l consilia şi a l conduce, ci 'mĭ témă de ea.

René începea a înţelege.

— Ordonatĭ dómnă, ḑisse el, şi mĕ voiŭ supune.

— N'am nimic a ordona, respunse Catherina, dér am sĕ 'ţĭ reamintesc ceva.

— Ascult, dómnă.

— Am făcut un jurĕmênt princiuluĭ Henric, acum opt ḑille...

— Il sciŭ.

Adică acella, că tu nu veĭ atenta la viaţa nicĭ a luĭ Henric, nicĭ a Saraheĭ, nicĭ a luĭ Noë, şi a d-lui de Pibrac.

— Si nicĭ nu mĕ voiŭ cerca a face dómnă.

— Bine facĭ, că eŭ ţin la jurĕmintele melle, dér...

Regina se maĭ gândi, ér René tăcut ascepta.

— Dér reluă ea în fine, este uă persónă pe care princiul a uitat de aĭ assigura viaţa.

René tresări.

— Inţeleg, ḑisse el.

— Atuncĭ nicĭ un cuvênt maĭ mult, şi fă ce veĭ vroi.

— Voiŭ face, dómnă.

— Cu tóte acestea ascultă un consiliŭ.

René privea pe regina.

— Pumnalul este o armă vulgară, şi te angajez de a găsi ceva maĭ bun,

— Dómnă, respunse René, am descoperit un mijloc în urma uneĭ experiente alchimice, am dovedit uă otravă minunată.

— Ah! ah! ḑisse regina.

— Uă otravă care nu lasă nicĭ uă urmă.

— Acésta e treaba tea... adio...

Sĭ teribila regină părăsi repede pe René şi reluă drumul Louvrului.

. . . . . .

René remase mult timp aseḑat pe cârma uneĭ bărcĭ, în prada uneĭ reveriĭ adâncĭ.

Apoĭ se sculă.

— Aide sĕ vĕd pe Paola, 'şĭ ḑisse el, am marĭ proḑecte în cap.

El se repuse pe drum şi se dirigiă spre podul Change.

Cum el ajunse în dreptul unuĭ felinar aşeḑat la intrare, zări ceva negru şi nedistinct ascuns într'un colţ.

In acellaşĭ timp uă voce fragetă, uă voce de femeiă murmură:

— Gentilhomul meŭ, aibĭ milă de uă sĕrmană fétă care móre de fóme şi care nu scie unde sĕ se ducă sĕ céră asil.

Acea umbră deveni maĭ visibilă, şi René vĕḑu înnaintea luĭ, graḑle luminеĭ felinaruluĭ, uă tênĕră femeiă îmbrăcată în trenţe, dér de uă mare frumuseţe şi care 'ĭ întindea mâna...

— Adevĕrat, frumósa mea copilă, ḑisse René, tu morĭ de fóme?

— N'am mâncat de duoĕ ḑille.

Florentinul nu era charitabil din fire, dér el lucercase uă mare bucurie priimind ordinile întunecóse ale Catherineĭ, şi acea bucurie 'l făcu sĕ fie generos.

— Ţine, frumósa mea copilă, ḑisse el scotocindu-se prin buzunar pentru a 'şĭ găsi punga, am sĕ 'ţĭ daŭ un scuḑ de aur pentru ca tu sĕ poţĭ ḑice că René Florentinul este un bun seigneur caritabil şi compătimitor.

— Ah! ḑisse cerşetórea, d-tea estĭ mesirele René?

— Fără îndoială, reluă parfumorul care nu observase că tênëra fétă 'ĭ îndreptase uă privire arḑétóre.

— Mesirele René, parfumorul reginei?

— Nu e de cât un René în lume, respunse el.

Apoĭ 'şĭ aplecă pucin capul pentru ca sĕ pótă vedea în pungă.

Dér, în acelaşĭ timp, cerşetórea scóse cu repeḑiciune din sênul sĕŭ un pumnal a cărui lamă atinsă de lumina felinarului, arunca lucirĭ strelucitóre şi ḑisse :

— Ah! banditule, étă a cinci-spre-ḑecea nópte, de când te ascept aci.

Si ea lovi pe René cu totul zăpăcit maĭ înainte ca el sĕ se gândéscă se facă un pas de retragere şi a se pune în apărare.

LXX

Pe când regina-mamă şi preciosul eĭ René Florentinul părăséŭ pe furiş celula de unde eĭ auḑise pe dómna Jeanna d'Albret esprimându-se atât de limped e asupra vitorului, Henric şi Noë eşéŭ de la regina de Navarra.

Dupe cum spusese René, gasconiĭ ce regina Jeanna adusese cu dênşa, luase în stăpânire hotelul Beausejour şi îl transformase pentru a ḑice ast-fel, într'un loc de siguranţă.

Verĭ uă ḑece, se stabliseră în etagiul întêiŭ, aşeḑênd sentinele pe la uşĭ.

Alţĭ ḑece, 'şĭ aşeḑase paturĭ de câmp.

In fine ceĭ din urmă ḑece, formaseră un fel de gardă, în celle duoë salóne ce procedaŭ camera de culcare, suveranei lor.

— Aide! ḑisse princiul suriḑênd şi strângênd mâna gentilhomilor bearnesĭ, eŭ vĕd că mama mea póte dormi liniscită, ea va fi bine păzită în astă nópte.

— Oh! de sigur, monseigneure, ḑisse un bĕtrân soldat ce 'şĭ răsuci cu mândrie mustaţa sea căruntă.

— Si, adăogă un tênĕr, nu sfătuesc pe Carol IX de a veni sĕ ne atace, căcĭ 'l am juca de minune.

— Eĭ pace! Navailles, murmură princiul urmând a rîde. Fiĭ înţelept, amicul meŭ, déca nu vreĭ sĕ mĕ cert cu vĕrul meŭ regele Francieĭ.

Henric luă braciul luĭ Noë şi traversă sala.

—Ah! 'şĭ ḑisse Noë, dér unde mergem noĭ, princiule?

— Sĕ luăm aer.

— La acéstă oră?

— Mĕ dóre capul.

— Dér ni s'a pregătit uă locuinţă aci.

— Aşĭ! făcu Henric cu nn ton despreţuitor.

— Si déca n'aĭ vroi sĕ dormĭ la Louvru...

— Ce idee!

— Uă idee ce sunt prea prudinde pentru a o combate

— Aud?

— Drace! d-na Margareta se culcă prea târḑiŭ acum şi póte că aĭ vroi, a 'ĭ istorisi ceva pentru a o face sĕ adórmă.

— Te înţelĭ, Noë, frumosul meŭ amic, ḑisse princiul rîḑênd.

— Aşĭ! făcu Noë.

— Nu voiŭ merge la Louvru.

— Aud? Alteţa Vóstră voesce sĕ dórmă sub cer?

Noe făcea ochĭ marĭ.

— Nu maĭ iubescĭ pe dómna Margareta?

— Oh! da... dér...

— Dér?... făcu Noë.

— Dę ḑuoë ḑille 'mĭ pare că... amorul meŭ...

Henric se opri.

— Eĭ bine? ḑisse Noë.

— Imĭ pare că a devenit maĭ raţionabil, sfârşi princiul.

— Oh! oh!

— Mai calm, cel pucin.

— Bun! înţeleg.

Si un surîs batjocoritor alunecă pe buzele luĭ Noë.

— Inţeleg, urmă el, de unde vine acéstă schimbare.

— Si... de unde vine?

— Trebue sĕ 'ţĭ amintescĭ, Henric, că în ajunul plecăreĭ nóstre de la Nerac, pe când te însoţém la cea din urmă întêlnire ce dedeseşĭ mareĭ comtese de *Gramont*, 'mĭ aĭ aplicat asupra amoruluĭ uă prea frumósă teorie.

— Nu 'mĭ aduc de loc aminte.

— Uă teorie ce posedaĭ din istorisirile d-neĭ regina Margareta de Navarra, bunica d-télle.

— Memoria nu mĕ ajută.

— D-na regina de Navarra ḑicea, reluă Noë, că amorul n'are farmec.

— De cât când ajungĭ printr'uă cale spinósă, şi plină de pedicĭ, ḑisse Henric ce 'şĭ aduse aminte.

— Eĭ bine, urmă Noë, d-na regina de Navarra avea dreptate.

— Heĭ! heĭ!

— Acum opt ḑille iubéĭ maĭ mult pe princesa Margareta.

— Se póte.

— Atuncĭ când, luându-te de mână, te conducea prin nisce coridóre mysterióse.

Henric suspină.

Atuncĭ când ajungeaĭ la princesa pe furiş, tresărind la cel maĭ mic sgomot, şi când pumnalul luĭ René te amenința.

— Pericolul are un farmec fórte mare.

— Dér astă-ḑĭ sirele de Coarasse a făcut loc princiuluĭ Henric de Bourbon, ce intră la Louvru la orĭ ce oră din ḑi séŭ din nópte, şi princiul Henric de Bourbon trebue sĕ se însoţéscă cu d-na Margareta.

— Eĭ bine! făcu princiul ce să conchid din tóte aceste

— Eŭ conchid că sciŭ unde merge Alteța Vóstră la acéstă oră.

— Ah! ah!

— Ea merge sĕ spioneze prin strada Prêtres-Saint-Germain, prin vecinătățile prăvălieĭ băcanuluĭ Jodelle.

— Este adevĕrat, și tu mĕ veĭ însoci.

— Aidem!

Vorbind ast-fel ceĭ duoĭ tineri eșiră din hotelul Beausejour și ajunseră pe piața Saint-Germain-l'Auxerois. Noë aruncă uă lungă privire asupra cârciumeĭ luĭ Malican și începu sĕ suspine.

— Ce aĭ? întrebĕ Henric.

— Eŭ cred că Malican e un urs rĕŭ lins.

— Aud? făca Henric mirat, étă... te vĕd vorbind rĕŭ de Malican.

— Nu de tot.

— De acel sĕrman om care ne este devotat cu corpul și cu eufletul.

— D-tale Henric.

— Si d-téle, Noë.

— Oh!

— Dér ce 'țĭ a făcut Malican?

— Nimic.

— Pentru-ce dér sĕ vorbescĭ ast-fel?

— Pentru-că... a făcut rĕŭ de a fost unchiul Myetteĭ.

— Tu găsescĭ că a făcut rĕŭ?

— Al Myetteĭ, care are mâniĭ micĭ, picióre micĭ, care e frumósă ca un ânger, și aĭ jura că e uă fiică de familie...

— Pe care tu o iubescĭ.

— Si pe care aș face'o cu plăcere comtesă de Noe déca ar fi avut cel pucin un crâmpeĭ de pergament în buzunar.

— Așa! nu e nimic acésta! ḑisse Henric.

— Ce vroescĭ sĕ ḑicĭ?

— Când voiŭ fi rege de Navarra, voiŭ da luĭ Malican scrisorĭ de nobleţe.

Noë ridică din umerĭ.

— Acésta ar fi uă nobleţă prea necóptă încă pentru mine, principule.

Noë suspină din noŭ, şi 'şĭ urmă drumul.

Când ajunseră în strada Prêtres, Henric ţisse luĭ Noë :

— Veĭ remânea aci ca sĕ păzescĭ.

— Este de netrebuinţă căcĭ strada e deşértă.

— Póte sĕ trécă cine-va.

— Cu tóte acestea nu te maĭ temĭ de pumnalul luĭ René.

— Oh! nu... dér mĕ tem de ceva maĭ rĕŭ...

— De cine?

— De gelosia Margaretei. Mĕ tem de acel demon alb şi rose ce se numesce Nancy.

— Aşĭ! Nancy te iubesce.

— Ea iubea în adevĕr pe sirele de Coarasse... dér cine scie déca nu va trada pe principul Henric de Bourbon?

— O mărime! murmură Noë cu un ton tragic şi batjocoritor în acelaşĭ timp, tu nu escĭ de cât un nume!...

Dér deja Henric 'ĭ părăsise braciul şi se depărta cu grăbire, lăsând pe Noë la colţul stradeĭ.

. . . . . .

Când principul de Navarra ajunse înnaintea caseĭ luĭ Jodelle, el ridică capul şi se asigură că nicĭ uă lumină nu se zăcea înăuntru.

— Ora când băcaniĭ dorm, 'şĭ ţisse el, e tot d'auna aceia când amoresaţiĭ veghézĕ.

Si principul intonă cu jumĕtate vocea un cătec dupe atunciĭ :

Este oficerul poliţieĭ care trece...
Este oficerul poliţieĭ
Care trece cu soldaţiĭ sĕĭ.

Apoĭ el asceptă.

Dupe un moment, uă feréstră din primul etagiŭ a caseĭ luĭ Jodelle se deschise încet.

Henric s'apropiă. Feréstra se deschise cu totul.

In acelaşĭ timp uă voce mişcată întrebă :

— D-ta escĭ... Henric ?

— Eŭ sunt...

Si princiul apropiindu-se şi maĭ mult, mica mână a Saraheĭ luă pe a sea şi o strânse încet.

— Ah ! scumpă Sarah! murmură princiul.

— Monseigneure, ḑisse Sarah tremurând, nu 'ţĭ s'a întêmplat nimic ?

—Cu totul nimic. Pentru-ce acéstă întrebare angelul meŭ

— Ah ! ḑisse argintărésa, pentru-că e atât de târḑiŭ...

— E meḑiul nopţeĭ.

— Venéĭ maĭ de vreme în cele alte ḑilleĭ

— Da, dér mama mea a sosit astă-séră.

—Regina Jeana! strigă argintărésa, suntem dér scăpaţĭ.

Henric se rezemase de feréstră şi aunca din când în când câte uă privire la celle duoĕ estremităţĭ ale stradeĭ.

— Scăpaţĭ ! ḑisse respunḑênd cuvintelor Saraheĭ, Oh! de sigur, da .. şi numaĭ aĭ a te teme de nimic de René.

— Dér d-ta ?... făcu ea tremurând.

— Eŭ am cuvêntul d-neĭ Catherina.

— Si apoĭ, făcu Sarah cu tristeţă, te veĭ căsători cu princesa Margareta.

— Ah! Sarah, scumpă Sarah, ḑisse Henric, nu 'mĭ vorbi de Margareta.., pe tine te iubnsc.

— Nu, monseigneure, ḑisse argintârésa, nu trebue sĕ mĕ iubescĭ... pe mine... ci pe dênsa.

— Oh ! tacĭ !

— Pinciule, murmură argintărésa cu bunătate, trebue sĕ iubescĭ pe femeia ce 'ţĭ e destinată . . . trebuia sĕ iubescĭ pe aceia ce te va apropia maĭ mult de tronul Franciеĭ.

— Sarah !

— Aĭ uă animă mare şi nobilă, princiule, urmă argintărésa, şi nu sciŭ ce presentiment mĕ face sĕ spuĭ că veĭ fi într'uă ḑi un mare rege.

Henric tresări, căcĭ 'şĭ aduse aminte că cu uă oră maĭ 'nainte, mama sea 'ĭ vorbise tot ast-fel.

— Regiĭ sunt datoŗĭ popórelor lor, princiĭ aŭ uă nobilă şi întinsă misiune, urmă Sarah, ce nu le permite tot d'auna de a se supune dorinţelor animeĭ.

— Ah! simt cu tóte acestea, scumpa mea Sarah ḑisse Henric cu înfocare, că nu iubesc pe Margareta... ci pe...

— Póte că ne iubescĭ pe amĕnduoĕ.

Si cu tótă tristeţa, Sarah prnnuncià aceste cuvinte cu pucină ironie.

Henric suspină şi păstră tăcerea.

— Dér, reluă ea, nu trebue sĕ mĕ iubescĭ pe mine, 'ţĭ o repet. Voiŭ pleca... Voiŭ fugi de tine déca va trebui, şi prin urmare trebue sĕ mĕ uiţĭ.

— Nicĭ uă dată!

Henric accentuă acest singur cuvênt cu pasiune, şi Sarah simţi anima bătându'ĭ din ce în ce maĭ tare.

— Oh! nu, urmă el, nicĭ uă dată nu voiŭ consimţi a te uita, Sarah, nicĭ uă dată nu mĕ voiŭ putea despărţi de tine.

— Trebue, Henric.

— Ecă, Sarah, ascultă-mĕ. Jur că voiŭ face ceia ce ḑic.

— Vorbesce.

— Déca mĕ părăsescĭ, déca te întorcĭ în Navarra lângă Corisandra, eĭ bine nu mĕ supuĭ mameĭ melle, sfărâm căsătoria şi te urmez.

— Escĭ nebun!

— Póte.,.

— Eŭ ḑic că nu veĭ face acésta.

— Da, căcĭ te iubesc.

Sarah remase un moment tăcută, şi în acest timp princlul 'ĭ acoperea mânile cu sĕrutărĭ arḑĕtóre.

— Henric, ḑisse ea tot de uă dată, la rêndu'ţĭ voescĭ sĕ mĕ asculţĭ?

— Te ascult. ḑisse princiul.

— Mĕ iubescĭ, reluă Sarah, cred, simţ... Dér şi eŭ te iubesc, şi amorul meŭ va avea curagiul devotamentuluĭ.

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ?

— Voiŭ sci a mĕ sacrifica filtoruluĭ tĕŭ Henric; voiŭ sci a 'mĭ stĕpâni anima pentru a nu cugeta de cât la tine...

— Ah! Sarah! Sarah!.., nu 'mĭ vorbi ast-fel.

— Ascultă-mĕ pênĕ la capăt. Déca veĭ fi atât de nesocotit ca sĕ sfarâmĭ căsătoria cu princesa Margareta şi a mĕ urma, voiŭ avea forcia de a fugi într'uă monastire şi de a fugi de tine pentru tot d'auna.

— Oh! făcu Henric cu durere.

— Voescĭ sĕ fiŭ amica tea, Henric, nimic de cât amica tea?

— Sarah!

— Si.. în acest cas sĕ nu plec, eĭ bine! mĕ veĭ pune pe lêngă regina mama d-télle, şi écă!.., ceva 'mĭ spune că voiŭ juca rolul unuĭ angel bun în destinul tĕŭ.

Henric nu putu sĕ rĕspundă, căcĭ un sgomot de paşĭ grabnicĭ se auḑiră la estremitatea stradeĭ opusă la acea unde Noe păzea.

— Adio!... pe mâne!... ḑisse Henric, ce era fericit de a nu avea timpul sĕ râspundă afirmativ la propunerea frumóseĭ argintărese.

— Adio... pe mâne.. repetă ea.

Si feréstra se închise.

In acelaşĭ timp, şi maĭ înainte ca princiul sĕ se pótă retrage cu un pas, el fu poprit de uă femeie ce alerga cu furie, ţinênd un pumnal în mână şi rîḑênd cu un rîs nervos.

Princiul o apucă de mână şi creḑênd că are a face cu verĭ uă nebună o opri.

— Cine estĭ ? ḑisse el.

— Loc ! loc ! rĕspunse femeia neîncetând de a se încerca sĕ scape de strînsórea princiuluĭ.

— Pe cine aĭ omorît ? întrebă el.

— Pe el ! pe Florentinul !... René...

Henric înăbuşi un strigăt.

— Aĭ omorât pe René ? ḑisse el.

— Da... sunt cincĭ minute... el a căḑut la intrarea poduluĭ...

— Aicĭ ! strigă Henric, aicĭ Noe.

Noe alergă.

— Repetă ce aĭ spus ? strigă princiul.

Juna femeie, cerşetórea, urmă a rîde.

Si cerşetórea pe care nebunia o coprindea, luă pe ceĭ duoĭ tinerĭ de mână. Eĭ se lăsară a fi duoĭ şi ajunseră la intrarea poduluĭ Change.

Podul era deşert, şi un moment ceĭ duşĭ junĭ creḑură a fi victima verĭ uneĭ mystificaţiunĭ.

Dér felinarul projecta lumina sea pe parapet, şi pétra albă era pătată de câte-va picăturĭ de sânge.

LXXI

Noe şi princiul privirĕ atuncĭ cu atenţiune pe cerşetóre.

Acésta era uă fétă fórte frumósă, robustă, spătósă cu buzele rumene, şi cu pĕrul abondinte şi negru. La Athena ar fi fost luată drept uă bacantă, la Roma ea ar fi trecut drept uă femeie din popor ce purta copilul sĕŭ gol în bracie în calea generaluluĭ triumfător.

La Paris, era lesne de ghicit origina eĭ.

— Ecă uă fată frumósă, pre legea mea ! esclamă princiul.

— Pe onórea mea, da, adăogă Noë.

Cerşetórea aruncă uă privire uimită asupra petrelor.

— Féta mea, ḑisse Henric, 'l aĭ sgâriat numaĭ, şi el 'şĭ a urmat drumul.

— Oh! ḑisse ea, am lovit cu tóte acestea tare şi am simţit uă resistenţă. Şi, écă... priviţĭ...

Ea arĕtă lama pumnaluluĭ eĭ, ce era roşie şi întréga'ĭ înfăcişare exprima uă profundă desperare.

— Il urăscĭ dér mult? întrebă princiul.

— Ce 'ţĭ a făcut el? ḑicea în acelaşĭ timp Noë.

Cerşetórea rîse cu sĕlbăticie.

— Ah! ḑisse ea, vĕd bine că nu sciţĭ cine sunt eŭ...

— Cine estĭ?

— Mĕ numesc Farineta.

— Eĭ bine! făcu princiul, căruia acest nume era necunoscut.

Cerşetórea la rêndul eĭ privi pe Henric de Navarra.

— Este adevĕrat, ḑisse ea, sunteţĭ gentilhomĭ, şi nu sciţĭ cine e Farineta?

— Nu.

— Dér décă vĕ duceţĭ la curtea-Miracolelor...

— Ah!

— Vi s'ar spune cine sunt.

— Eĭ bine! frumósă fétă, reluă Henric, spune tu însuţĭ.

— Sunt vĕduva luĭ Gascarille, seigneurĭ meĭ.

Ea pronunciă acest nume cu un fel de orgoliŭ.

— Gascarille!

— Da, Gascarille saltimbancul, Gascarille hoţul, Gascarile cel d'âncêiŭ locotenent al regeluĭ-Bohemieĭ ce domnesce asupra tovarăşilot de la curtea-Miracolelor.

De sigur, că Henric cum şi Noë, nu uitase numele aceluĭ nenorocit care se lăsase a fi încelat de preşedintele Renaudin, şi care fu spânzurat în locul luĭ René.

Amêndoï înţeleseră pe dată ura Farinetei.

—Ah! înţelegeţi, urmă ea, înţelegeţi acum pentru-ce urăsc pe René, pentru ce 'i am jurat mórtea.

— Înţeleg, ḑisse Henric.

— Si eŭ asemenea, adăogă Noë.

— In ajunul morţei lui Gascarille, reluă Farinetta, am vĕḑut venind un om îmbrăcat în negru, în curtea Miracolelor. Era un judecător.

— Renaudin, fără îndoială? făcu Henric.

— Da, el se numea Renaudin.

— Si ce a ḑis el?

— Oh! veţi vedea, acésta e uă istorie întrégă... heï... Farineta vorbind ast-fel, se aşeḑă pe parapetul podului.

—In curtea Miracolelor, reluă ea, Gascarille trecea drept un om tare dibaciŭ şi care avea de sfânt pe diavolul. Când Gascarille fu prins de oficerul poliţiei şi pus în închisóre, nimeni nu se nelinisci. Toţi sciaŭ bine că el va găsi mijlocul de a scăpa.

— Ah! ah! făcu Henric.

— Afară de acésta, reluă Farinetta, Gascarille fusese judecat şi condamnat. El trebuia sĕ fie spânḑurat după trei ḑille şi devenisem pucin bănuitóre la curtea-Miracolelor.

— Ce aï Farinetto? mĕ întrebă ducele-Egiptului.

— 'Mi e témă de Gascarile, rĕspunseiŭ eŭ cu lacrămile în ochi.

Ducele-Egyptului începu a rîde.

— Cât de simplă e acéstă Farinetă, ḑisse privindu-mĕ regele-Bohemiei.

— Pentru-ce?

— Ea crede că Gascarille va fi spânḑurat.

Si toţi începură a rîde împrejurul meŭ, şi eŭ 'i imitaiŭ. Noï sciam bine că Gascarille scăpa din Chatelet dejucând pe maestrul Caboche.

— Aide! Farinetto, 'mĭ strigă regele-Bohemieĭ, voescĭ tu sĕ dansezĭ cu ducele-Egyptuluĭ?

— Cu plăcere! rĕspunseiŭ eŭ, şi începuiŭ a dansa împrejurul foculuĭ cel mare ce ardea în curtea Miracolelor şi amiciĭ aplaudaŭ, ţicênd:

— Farinetta e uă fétă bună, şi Gascarille va bea pucin cu ea când se va întórce.

Un paraletic ce 'şĭ aruncă cârjile pentru a dansa jocul bohemian, adăogă:

— Eŭ aş voi sĕ spânţure pe Gascarille.

— Aud! strigaiŭ eŭ, pentru-ce?

— Căcĭ eŭ aşĭ bea atuncĭ cu tine; 'mĭ rĕspunse el.

— Escĭ prea urît, 'ĭ ţiseiŭ eŭ.

Si 'ĭ dedeiŭ uă palmă.

In acel moment judele îmbrăcat în negru apăru.

Danţul încetă şi cercul format împrejurul foculuĭ se deschise.

Un judecător ce se încerca a intra în curtea-Miracolelor trebuia sĕ fie un om curagios.

— Oh! oh! 'ĭ ţisse regele-Bohemieĭ, ce vĭĭ sĕ facĭ acilea?

— Viŭ din partea luĭ Gascarille!

Toţĭ se priviră cu curiositate şi ducele-Egiptuluĭ 'mĭ disse:

— Tu veţĭ bine, Farinetto, că Gascarille e un om straşnic. Când are trebuinţă de un comisionar, el alege dintre membriĭ parlamentuluĭ.

Judele auţind numele meŭ pronunciându-se se întórse:

— Tu te numescĭ Farinetta?

— Eŭ.

— Viŭ sĕ te vĕd din partea luĭ Gascarille.

— Ah! ah! a eşit din temniţă? întrebaiŭ eŭ.

— Nu, dér va eşi.

— Cum?

— Eŭ 'ĭ voiŭ deschide uşa, disse el.

Atunci el mĕ luă de mână şi mĕ conduse la uă parte:

— Ecă, 'mĭ ḑisse el, sórta luĭ Gascarille depinde de tine...

— De mine... strigaiŭ eŭ.

— Déca consimţĭ a 'ĭ da un bun consiliŭ, el va fi bogat dimpreună cu tine.

Judele 'mĭ nară istoria luĭ René, şi el 'mĭ a ḑis: Gascarille se înduoia de témă a nu fi încelat... dér eŭ, ce credém că Gascarille nu putea muri, fuseiŭ convins.

— Spune'ĭ sĕ priméscă şi sĕ ia paralele, ḑisseiŭ judeluĭ.

— Déca 'ĭ repet cuvintele télle, el nu mĕ va crede

— Eĭ bine! écă...

Scoseiŭ un ac ce se afla în pĕrul meŭ, şi 'ĭ 'l presintaiŭ.

— Dă'ĭ acésta, el va sci că e al meŭ şi va face tot ce veţĭ voi.

Farinetta se popri un moment, şi princiul vĕḑu uă lacrimă ce 'ĭ se strecură din ochĭ.

— Ah! reluă ea, eŭ am omorât pe Gascarille.

— Cum acésta, copila mea?

— Eŭ, repetă ea, căcĭ când a vĕḑut acul, el s'a încreḑut judeluĭ şi a consimţit la tóte.

— Si déca nu ar fi mărturisit crima luĭ René, ḑisse princiul, creḑĭ că nu 'l ar fi spânḑurat?

— Nu, el ar fi scăpat. Diavolul 'ĭ venea tot d'auna în ajutor. Dér René e maĭ bun amic cu diavolul de cât Gascarille şi diavolul 'l lăsat sĕ móră pentru-ca secretul luĭ René sĕ fie bine păstrat.

Esplicaţiunile Farinetteĭ aveaŭ póte multe puncte de discutat, dér Henric găsi netrebuincios de a combate opiniunile uneĭ fete crescute în curtea-Miracolelor, şi el se mărgini a 'ĭ ḑice:

— Aşa dér, urăscĭ pe René?

— Iĭ am jurat mórtea din séra ḑilleĭ când Gascarille a espirat. Ascultaţĭ...

Farineta urmă ast-fel :

— Cum toţi ne încreḑurăm în cuvintele judelui, merserăm veri uă duoi-spre-ḑece tovarăşi din curtea-Miracolelor şi eŭ sĕ vedem esecuţiunea.

Ne strânserăm împrejurul eşafodului şi vĕḑurăm pe Gascarille ce sosea reḑimat pe umĕrul călăului şi surîḑênd.

In acel moment soldaţii ne respinseră, şi furăm nevoiţi de a ne retrage pênĕ la estremitatea opusă a pieţei Greva.

— Maestrul Caboche e un frumos băiat, murmură un pungaşiŭ.

— Un om cum se cade ḑise un *chior* ce nu perdea din vedere uă singură mişcare a pacientului, cu tóte că eram departe.

— Si, adăogă ducele-Egyptului, déca trec veri uă dată prin mânile lui, doresc sĕ mĕ spânḑure de caraghioslic cum va spânḑura pe Gascarille.

Noi eram departe, dér auḑii cu tóte acestea pe Gascarille scoţênd un ţipĕt.

— Siretul! ḑisse ducele Egyptului, el se preface că strigă pentru a încela mai bine pe privitori.

Călăul 'l făcu sĕ se sue pênĕ la capătui scărei apoi 'l îmbrânci în aer.

Inchiseiŭ ochii şi la rêndu'mi scoseiŭ un mare ţipĕt.

— Nebun'o 'mi ḑisse ducele-Egyptului, tu sciĭ bine că nodul nu se strânge şi că Gascarille e susţinut printr'uă frînghie ce 'i trece pe sub bracie.

Dér mie, 'mi era témă, şi un cutremur mĕ coprinse când vĕḑuiŭ pe sĕrmanul meŭ Gascarille ce mişca picerile şi mânele.

— Prea bine jucat! ḑicea mereŭ ducele-Egyptului. Ar ḑice cine-va că e spânḑurat cum se cade.

Dupe svîrcolire, Gascarille deveni din ce în ce mai liniscit.

— Ecă, că face pe mortul, ḑisse un pungaşiŭ.

— Oh! póte că e în adevĕr mort... strigăiŭ eŭ.

Toţi începură a rîde prin prejurul meŭ, dér dupe uă oră deslegă pe Gascarille.

Gascarille era mort... mort!

Farinetta începu a plânge.

Nancy privea din balcon cortegiul reginei de Navarra.

Dér tot de uă dată ea luă cu uă exaltare sĕlbatecă.

— In acea sĕră, vedeţi, am jurat mórtea lui René...

si am făcut acest jurământ pe corpul lui Gascarille, în presența tutulor tovarășilor din curtea-Miracolelor.

— Ei bine, sărmana mea, ḑisse Henric, nu te-ai ținut de cuvênt.

— Oh! credeți?

— René e rănit... dér e ușor rănit pentru că a putut să 'și urmeze drumul.

— Hei! ḑisse Noë, 'mi pare că ne-am putea asigura.

— Cum?

— De sigur că el nu s'a dus să 'și lege rana la Louvru.

— Ai dreptate.

— Ei bine, de sigur că 'l vom găsi pe podul Saint-Michel.

— Ah! aveți dreptate! strigă Farrinetta, acollo 'l vom găsi... acolo vom sfârși..

Si Farineta răsucea pumnalul și privirea'i devenise sălbatecă.

Henric 'i luă braciul.

— Mica mea, ḑisse el, ascultă-mă.

— Te ascult, gentilhomul meŭ.

— Vroesci să omori pe René?

— Da.

— Noi 'l urâm tot atât cât și tine, dér pentru-că ai greșit astă-séră, nu te vom lăsa să sfârșesci.

— Si pentru-ce acésta? făcu ea cu un ton amenințător.

— Pentru-că și noi voim să ne resbunăm de René.

— D-vóstră?

— Noi... și nu voim numai printr'uă simplă lovitură de pumnal.

Ochiul Farinettei deveni crud.

— Ați găsit ceva mai bun de cât acésta? ḑisse ea.

— Póte... și décă veți asculta...

Farinetta privi pe princiŭ cu un fel de neîncredere.

— Estĭ destul de frumos, ḑisse ea în fine cu uă naivă admiraţiune, si destul de tênĕr. Când cine-va e tênĕr şi frumos, trebue sĕ fie şi franc.

— Sunt.

— Nu mĕ minţĭ ?

— Nu, o jur.

— Eĭ bine! ḑisse ea, supusă de uă dată, vĕ cred... şi ţineţĭ....

Ea întinse pumnalul, adăogênd :

— Vóiŭ face ceia ce veţĭ vroi.

— Bine. Urméză-ne.

Noë se aplecase la urechea princiuluĭ.

— Pentru-ce, 'ĭ ḑisse el, nu laşĭ ?...

— Pentru că, respunse Henric, déca Farineta omóră pe René, regina-mamă va găsi un mijloc de a pretinde că şi noĭ suntem amestecaţĭ.

— Ce sĕ facem atuncĭ ?

— Voesc maĭ întêiŭ sĕ sciŭ déca René e grav rănit. Vin'o...

Farinetta şi ceĭ duoĭ tinerĭ, ajunseră îndată la podul Saint-Michel.

Nóptea era tot întunecósă, dér lumina uneĭ lămpĭ strebătea prin oblónele prăvălieĭ luĭ René.

— Il veḑĭ, ḑisse Henric, nu m'am încelat.

— E aci, adăogă Noë, ce făcu semn Farinetteĭ de a se popri.

Câte-şi treĭ înaintară pe vêrful degetelor, şi Henric lipi cel d'ântêiŭ ochiul la oblon.

Noë şi Farineta 'l imitară.

Ecă ceia ce vĕḑură eĭ :

René Florentinul grósnic de palid, era culcat pe patul luĭ Godolphin. Somnambulul 'ĭ ţinea capul, şi uă femeie ţinênd cu uă mână un vas, spăla rana ce făcuse pumnalul ţigănceĭ.

Farinetta tresări.

— Cine e acéstă femeie? întrebă ea.

— Fiica luĭ...

Copila curţeĭ-Miracolelor ¡scóse un gemăt ce facu pe Noë şi princiul sĕ se cutremure:

—Oh! ¿disse ea, nu 'l maĭ voiŭ lovi pe dênsul acuma.

— Dér pe cine? întrebă Henric.

Farinetta surîse cu cruḑime.

— Nu pe dênsul, repetă ea; *ci pe fiica luĭ*...

LXXII

René, dupĕ primirea loviturel de pumnal, căḑu pe parquetul podului.

In timp de câte-va minute coprins de un fel de uimélă, neînţelegênd nimic din acel brusc atac din partea uneĭ necunoscute, el se întrebă déca nu era victima verĭ unuĭ îngrozitor vis.

Dér, îndată sângele ce curgea din rana sea şi 'ĭ muiă mânele 'l convise de adevĕr.

Atuncĭ Florentinul avu témă de a muri, acolo, în acel loc deşert, fără nicĭ un amic, ca un câne.

— Oh! nu, nu! 'şĭ ¿disse el, déca rana mea e mortală, trebue ca sĕ fiŭ resbunat!

Şi acel om ce nu se iubea de ordinar de cât pe sineşĭ şi ura pe toţĭ acel asasin, acel otrăvitor, ce se numea René Florentinul, pronunciă încet un nume: «Paola!»

Miserabilul cugeta la fiica sea.

El avu forcia de a se ridica, de a'şĭ deschide haina, prin care rĕsbise pumnalul Farinetteĭ, şi de a căuta cu mâna luĭ locul hotărât al raneĭ.

Pumnalul 'l rănisse în partea dréptă; dér întêlnind uă cóstă el 'şĭ schimbase calea.

René apăsa cu palma mâneĭ pe rană, pentru a popri

curgerea sângelui, apoi întrunindu-şi puterile, el se puse să umble îndreptându-se spre locuinţa lui.

De mai multe ori el fu aprópe de a cădea, de mai multe ori el leşină ceia ce luă drept primul fior al morţei...

Dér în fine el ajunse pe podul Saint-Michel şi căḑu pe pragul prăvăliei sélle, chĕmând cu uă voce murindă :

— Godolfim ! aici Godolfin ! ajutor...

Somnambulul ce adormise n'auḑi.

— Godolphin ! repetă René lovind uşa cu pumnul.

— Godolphin ! repetă uă voce în interior.

Era aceia a Paolei.

Paola avea somnul mai uşure, şi deşceptându-se recunoscu vocea tatălui ei.

— Deschide Goldofin ! strigă ea.

Godolfin în fine să deşceptă, alergă la gemete şi găsi pe René leşinat pe prag.

— Aici Paola ! ajutor ! strigă el la rîndu'i.

Paola alergă, şi scóse un ţipăt de gróză.

Tatăl său era plin de sânge şi facia'i era atât de palidă în cât 'l ar fi creḑut cine-va mort.

Juna fétă perdută ajută lui Godolfin a ridica pe René şi amândoi 'l trasportară pe patul somnambulului.

Paola rupse haina, cămaşa şi aplică pe dată legături pe rană, pe când Godolfin 'i ţinea la nas uă sticlă.

In mai pucin de ḑece minute, Florentinul 'şi reveni în simţiri, privi şi recunoscu pe fiica sea şi Godolfin.

— Ah ! tată ! murmură Paola, ce luase un vas şi spăla încet rana, tată, ce'ţi s'a întêmplat ?

René respunse cu uă voce slabă şi încă tremurândă.

— Uă femee a voit să mĕ asasineze.

— Uă femeiă.

Şi cei doi tineri uimiţi se priviră.

— Da, uă femeiă ce nu cunosc, pe care n'am vĕḑut'o nici uă détă... uă cerşetóre !

Godolphin şi Paola se priviră din nou. Privirea ce schimbară părea a ţice:

— Cine ştie? póte că vorbesce aiurênd?

Dér părênd a înţelege însemnarea acelei priviri, Florentinul repetă:

— Ua femeiă tênără şi frumóssă, cu tóte că era îmbrăcată în sdrenţe; ea 'mi a cerut milă, şi cum căutam în punga mea ţicêndu'i numele, ea m'a pumnalat.

— Este straniu! murmură Paola.

René ţări ua mică oglindă de oţel agăţată d'asupra comptoarului, şi el făcu un semn ce Godolphin înţelese.

Somnambulul 'i aduse oglinda.

— Aprinde duoe lumînări, 'i ţise René.

Godolphin se supuse.

Atunci René puse celle duoe lumînări lângă oglindă, ast-fel ca se véţă bine rana.

René era pucin chirurg, şi el 'şi esamină rana cu sânge rece.

— Pumnalul a alunecat, ţisse el în fine, el a sfâşiat numai carnea, şi nu voiu muri!

Apoi cdăogă îndreptându-se spre Godolphin:

— Sue-te în laboratoriul meu; veţi găsi pe un etager uă sticlă conţinênd uă licóre verde-închisă.

— Sciu ceia ce voesci se ţici, replică Godolphin, ce se îndreptă spre scara ce ducea la laboratoriu.

Somnambulul se reîntórse dupe pucin, aducênd sticla cerută de René.

Florentinul ţisse atunci Paolei:

— Caută scamă, prepară'mi un pansament ce veţi muia în licórea conţinută în acéstă sticlă, şi apoi varsă'mi câte-va picături de vin într'un pahar.

Paola esecută cu exactitudine ordinile tatăluï eï.

Apoi René care scia că somnul înlătură tot d'auna

frigurile ce ocasionéḑă uă rană, René înghiți conținutul paharuluĭ ce 'ĭ presintă fiica sea.

Acel pahar conținea vin vechiŭ amestecat cu uă licóre narcotivă în destul de tare.

Dupe acésta parfumorul se întórse pe partea stângă și ḑisse :

— Lăsați-mĕ sĕ dorm !

Paola și Godolphin se retraseră, și René adormi.

. . . . . .

Când Florentinul deschise ochiĭ, nóptea trecuse și razele sóreluĭ strebătéŭ în prăvălie.

Paola și Godolphin se aflaŭ la căpătâiul sĕŭ.

Cum te simțiĭ, tată ? întrebă ea cu uă voce dulce.

— Destul de bine, copila mea.

— Suferĭ ?

— Nu.

— Vreĭ sĕ 'ți preînmoesc pansamentul ?

— Da, ḑisse René.

Italiana ajutată de Godolphin, descoperi rana și o spăla cu precauțiune.

— Așa, ḑisse René, ce se uită din noŭ în oglindă. Așa écă ceia ce prevĕḑusem s'a întêmplat : sângele nu maĭ curge...

— Rana tea e gravă, iubite tată ?

— Nu, copila mea.

— Se va închide în curênd ?

— In treĭ ḑille.

— Veĭ putea părăsi patul ?

— Oh ! pe dată...

— Ia séma ! ḑisse Paola cu un aer nelinișcit. Déca va curge din noŭ.

— Scumpă Paola ! murmură Florentinul, ce în acel moment era plin de sentimente părinteșcĭ.

Apoĭ se ridică pucin și ḑisse luĭ Godolphin :— Mĕ veĭ ajuta sĕ mĕ îmbrac, trebue sĕ merg la Louvru.

— Ah! făcu Paola.

Ea pronunciă acest cuvênt cu nerăbdare.

— Hum! ḑise René ce o privi fix.

— Da, ḑisse cu siguranță Paola.

— Pentru-ce?

— Pentru că voiam...

Ea se popri și păru că se înduoesce.

— Să vedem! vorbesce... ḑisse René.

— Așĭ fi voit să 'ți vorbesc.

— Oh! făcu René.

— Si de mult încă, sfârși Paola.

Apoĭ privi pe Godolphin ast-fel cum ar fi ḑis:

— Godolphin mă împedică, așĭ voi să vorbesc singură cu tine.

René înțelese acéstă privire.

— Godolphin, ḑisse el somnambululuĭ, veĭ eși.

— Bine! ḑisse Godolphin.

— Si veĭ alerga la Louvru, unde veĭ cere să vorbescĭ d-neĭ Catherina.

— Ce 'ĭ voiŭ ḑice?

— Tu o veĭ ruga din partea mea ca să 'ți dea cutia de pudră închisă ce vine de la Veneția. Ea va înțelege ceia ce voesc a 'ĭ spune.

Godolphin 'șĭ luă pălăria și mantaua.

Dér când ajunse la ușă, Florentinul adăogă:

— Veĭ mai cere regineĭ și cutia de mănușĭ ce a priimit'o din Florența în luna trecută, și care e un dar al duceluĭ de Medicis, nepotul eĭ.

Godolphin eși.

Atunci René privi pe fiica sea.

— Acum, ḑisse el, vorbesce copila mea, te ascult.

— Tată, ḑisse ea, 'ți aducĭ tu aminte că sunt aprópe cinciĭ-spre-ḑece ḑille, de când tu maĭ găsit murindă, într'uă nópte întunecósă, pe piața Saint-Germain-l'Auxerrois?

— Da, copila mea.

— Iţĭ aducĭ aminte că 'mĭ aĭ făgăduit ceva?

— De sigur.

— Tu 'mĭ aĭ jurat de a mĕ rĕsbuna de infamul ce iubém şi care m'a trădat.

— Este adevĕrat.

— Si... ḑisse Italiana, nu te-aĭ ţinut de cuvênt, ťată.

— Mĕ voiŭ ţine.

— Când?

— Maĭ curênd cât nu gândescĭ, copila mea.

— Adevĕrat, ḑisse ea.

Si ochiul eĭ scânteiă de bucurie.

— Adevĕrat!

— Dér... când?

— In curênd.

— Aşĭ voi uă ḑi hotărâtă, murmură Paola, ce jurase luĭ Noë uă ură mortală.

— Imĭ e cu neputinţă se hotărăsc ḑiua.

— Dér... în fine?

René avu uă inspiraţiune.

— Ascultă, ḑisse el, voescĭ ca sĕ te rĕsbun.

— Oh! aşĭ fi atât de fericită sĕ 'l vĕd espirând!

— Eĭ bine! veĭ fi rĕsbunată şi în curênd, dér trebue sĕ te supuĭ mie.

— Mĕ voiŭ supune.

— Fără a discuta ordinile melle.

— Fie! ḑisse Paola.

— Veĭ pleca astă-sĕră de aci, nóptea?

— Si... unde mĕ voiŭ duce?

— Te veĭ întórce la Chailot, in casa unde te-a ascuns.

— Oh! nicĭ uă dată.

— Trebue. ḑise René cu un ton sigur, trebue!

— Dér... pentru-ce?

— Resbunarea tea depinde acésta.

— Nu înţeleg, murmură Paola. Esplică-te tată.

— Ascéptă. Te veĭ întórce dér la Chaillot...

— Bine... apoĭ?

— Tu veĭ scri luĭ Noë...

Paola deveni sérbădă.

— Tu 'ĭ veĭ scrie, ḑisse René unde l chemĭ. Trebue ca sĕ 'l veḑĭ.

— Ah! tată! esclamă Italiana cu uă mişcare de respingere atât de pronunciată, în cât René se înduoi la rêndu'ĭ.

— Cu tóte acestea, ḑisse el, déca voescĭ ca sĕ te resbun, trebue ca sĕ fiĭ ascultătóre!

— Ah! sĕ 'l vĕd .. sĕ 'ĭ vorbesc! ah! acésta e cu neputinţă.

— Trebue!

Tonul luĭ era atât de imperios în cât Paola tăcu.

— Trebue, reluă Florentinul dupĕ uă tăcere, déca voescĭ a fi rĕsbunată.

Dér în fine, întrebă Paola, décă 'l voiŭ vedea... ce sĕ 'ĭ ḑic?

— Te veĭ arunca de gâtul luĭ, 'ĭ veĭ cere ertare, căcĭ 'l aĭ trădat... şi te veĭ preface că reviĭ la dênsul.

Paola se cutremura de mânie.

„— Opresce-mĕ lângă tine, 'ĭ veĭ ḑice tu, urmă René, dér scapă-mĕ de tatăl meŭ!...“

Juna fétă privi pe Florentin cu un fel de uimélă.

René începu a rîde.

— Noë va fi atins de căinţa tea, de amorul tĕŭ, şi cum te veĭ arăta în facia luĭ de femeiă persecutată, el va simţi trebuinţa de a te inlătura din noŭ de tirania mea...

— Ah!

— Si el va consulta pe amicul sĕŭ princiul de Navarra.

— Eĭ bine! făcu Paola tot mirată.

— Si princiul şi Noë nu te vor maĭ ascunde la Chaillot.

— Dér unde, atuncĭ?

— La Paris, în hotelul Beauséjour, lângă regina de Navarra.

Ochiul Paoleĭ scânteia.

— Tătă, ḑisse ea cu hotărâre, ce credĭ sĕ facĭ cu mine când voiŭ fi lângă regina de Navarra?

— Iţĭ voiŭ spune maĭ târḑiŭ.

Si René printr'un gest popri pe Paola ce voia sĕ vorbéscă.

— Ascultă... ḑisse el.

Paşiĭ luĭ Godolphin se auḑiră la uşă, şi îndată somnambulul intră.

El ţinea în mână cutia de mănuşĭ, şi scóse din buzunar pudra închisă de Veneţia.

René puse un deget pe buzele sélle si privi pe Paola.

— Maĭ târḑiŭ... ḑisse el, maĭ târḑiŭ.

Si el ḑisse luĭ Godolphin:

— Acum îmbracă-mĕ.

Dupe îmbrăcăminte, René se ridică fără multă durere.

— Acum, adăogă el, veniţĭ în laboratoriŭ cu mine, copii meĭ.

Rezimat pe umĕrul fiiceĭ sélle, Florentinul se sui în laboratnriul de parfumor şi alchimist.

Acolo se puse într'un fotoliŭ mare şi ḑisse luĭ Godolphin:

— Ia acéstă sticlă góiă şi arunc'o jos.

— Dér... ea se va sparge.

— Tocmaĭ pentru că se va sparge 'ţĭ ordon de a o arunca.

Godolphin nu înţelese, dér sparse sticla în miĭ de bucăţĭ.

Atuncĭ René deschise cutia cu mănuşĭ. şi luă cea d'âniêiŭ pereche ce 'ĭ se oferi privireĭ.

Apoĭ el arătă luĭ Godolphin uă sticlă ce conţinea uă materie incoloră, semănând îndestul gumeĭ de lipit.

Godolphin 'ĭ aduse sticla însocită de uă pensulă.

René muie pensula maĭ întêiŭ în licórea vêscósă, apoĭ în sfărîmăturile sticleĭ.

Dupe acésta el introduse pensula într'una din mănuşĭ.

— Acum, ḑisse el Paoleĭ, deschide acea cutie ce a adus Godolphin, ia praf ce conţine şi aruncă'l în acéstă mănuşe. Trebue ca amênduoĭ sĕ fiţĭ complicĭĭ meĭ.

— Complicĭĭ d-télle ! exclamă Godolphin.

— Da, ḑisse René : sfărâmăturile de sticle se vor lipi de mănuşă şi vor sgâria pelea mâneĭ.

— Bun ! făcu Paola, şi praful ?

— Praful e uă otravă ce va pătrunde prin sgârietură.

René începu a surîde, şi ceĭ duoĭ tinerĭ se privirĕ cu uimire, întrebându-se care era persóna ce René voia sĕ omóre.

LXXIII

Pe când René Florentinul introducea otravă într'uă pereche de mănuşĭ în presenţa fiiceĭ sélle şi a luĭ Godolphin, ce nu scia încă cuĭ era destinat acel dar funest, uă scenă cu tătul diferită se petrecea pe piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois, la duoĭ paşĭ de la Louvru, în cârciuma luĭ Malican.

Amicul nostru amaury de Noë se întorsese fórte târḑiŭ la hotelul Beauséjour, însocit de heroul nostru princiul Henric de Bourbon, fiitoriul rege de Navarra.

Ce devenise Farinetta ? Acesta e un myster ce nu vom întârḑia de a da lumina.

Princiul se culcase la ivirea ḑilleĭ.

D-na Catherina ca regină ce înţelege tóte delicateţele ospitalităţeĭ, se grăbise de a orîndui la hotelul Beauséjour uă prea frumósă cameră pentru mosafirul eĭ, princiul de Navarra.

Alăturĭ de acéstă cameră se afla un cabinet destinat *nedespărţituluĭ* de Henric de Bourbon, adică Amaury de Noë ..

— Noë, frumosul meŭ, ḑisse princiul punêndu-se în pat,

óre nu doresci pucin camera nóstră de la hotelul din strada Saint Jaques?

— Ah! nu, rĕspunse Noë.

— Adevĕrat?

— Nu, repetă junele. Iţi o jur, Henric.

— Te încelĭ.

— Aşĭ! şi pentru-ce?

Henric mişcă din cap:

— La hotelul din Saint-Jaques, ţidurile sunt pline... massive.

— Bun! şi aicĭ?

— Aicĭ.. aicĭ ar putea fi scorboróse pe icĭ şi colo.

— Aidea de!

— Si sĕ aibă urechĭ nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ pucin de cât zidurile palatuluĭ luĭ Denis, tyran al Syracuseĭ.

— Scumpul meŭ princiŭ, ţisse Noë cu gravitate, spiritul Majestăţeĭ Vóstre e ameţit de aventurile din astănópte, sunt sigur.

— Dér... nu.

— Si te creţĭ la Louvru.

— Ah! dise princiul, nu înţelegĭ?... n'a sfârşit d-na Catherina Louvrul şi care a făcut tóte ferestrele mysterióse?

— Este adevĕrat.

— Eĭ bine! décă ea a sfârşit Louvrul, ea a zidit hotelul Beauséjour.

— Ah! drace! făcu Noë.

— Si d-na Catherina e în stare sĕ fi prevĕţut că óre carĭ persóne de carĭ ar avea a se teme, vor locui uă dată acest hotel.

— Bun! ţisse Noë, dér ce sĕ conchid?

— Conchid că déca voescĭ sĕ 'mĭ spuĭ ceva, în loc de a vorbi din patul tĕŭ sĕ viĭ la mine.

— Fie, ţisse Noë.

Si el se puse pe patul luĭ Henric.

— Si apoĭ, adăoga princiul, 'mĭ a venit uă idee.

— Sĕ vedem!

— La Paris numaĭ noĭ şi aĭ noştri vorbim limba bearnesă.

— Adevĕrat.

— Si aĭ noştri cred că nu vor servi de spioni reginei-mame.

— Rĕspund de eĭ, Henric.

— Deci, sĕ vorbim limba bearnesă.

— Fie. Ce aĭ a 'mĭ spune? urmă el în limba ţĕreĭ sélle.

— Der, ḑisse Henric, aşĭ voi sĕ 'ţĭ vorbesc pucin de Sarah.

— Heĭ! heĭ! ḑise Noĕ, aĭ vĕḑut'o astă-sĕră?

— Si fără acea nebună de Farinetta ce ne a derangeat.

— Farinetta 'ţĭ a făcut un mare serviciŭ, princiule.

— Aşĭ!

— Si sunt în adevĕr desperat vĕḑêndu-te în fie-ce ḑi că amicia merge crescêndă cu acea nenorocită argintărésă.

— Noĕ!

— Ah! drace! murmură junele om, ertă-mĕ, prinţe, dĕr mĕ gândesc pucin la fiitorŭ.

— Oare citeşcĭ în stele ca René Florentinul?

— D-ḑeŭ sĕ mĕ ferésca!

— Séŭ că... sirele... de... Coarasse?

Noĕ începu sĕ rîdă.

— Asta nŭ 'mĭ ar ajuta mult, ḑisse el.

Dĕr nu cuget maĭ pucin la fiitoriŭ.

— Si ce veḑĭ tu?

— Oh! perspective relle.

— Ce spuĭ!

— Pe parola mea de onóre! prince...

— Si âncă!

— Deca sunt franc, te veĭ supĕra.

— Eŭ? ḑisse Henric; aidea-de! eŭ nu mĕ supĕr nicĭ uă dată.

— Uă dată nu e obiceiŭ...

— Dér vorbeşce uă dată, vorbăreţule, făcu princiul inpacientat.

Eĭ bine, monseigneure, văd în fiitoriŭ lucrurĭ forte relle atingătóre de d-na regina de Navarra.

— Mama mea?

— Nu, juna regină, d-na Margareta.

Henric încruntă pucin sprincenile şi aşceptă ca Noë sĕ sfârşéscă.

Noë urmă cu grăvitate:

— D-na Margarereta iubesce pe Alteţa Vóstră, acésta numaĭ e de discutat.

— Ea se va erta cu ducele de Guise, déca Alteţa Vóstră nu voesce sĕ dea uă moşcenitóre d-neĭ Comtessa de Gramont...

— Si apoĭ? făcu Henric.

— Dér cum se pare că acea moscenitóre e şi găsită.

— Aşî! făcu Henric.

— Si că ea se numeşce Sarah Loriot.

— Eĭ bine?

— Eĭ bine? d-na Margareta ce şcie de minune limba gréca şi cea latină, 'şĭ va reaminti de óre care lege romană ce se numea...

Noë se popri sperând ca surîsul luĭ sĕ sfârşéscă frasa.

— Cum se numeşce? întrebă su răcélă Henric.

— Legea talionuluĭ, prince.

— Aud! făcu Henric de Navarra; tu devĭ îndrăsneţ, Noë, amicul mĕu.

— Heĭ! heĭ!

— Si pentru că 'mĭ facĭ uă aşa frumósă morală, 'ţĭ voiŭ pune la rândul meŭ uă simplă cestiune.

— Ascult.

— Ce ḑicĭ tu de Malican?

— Eŭ ḑic că e un om... un cârcimar fórte brav.

— Si apoĭ?

— Si apoĭ... dér... şi apoĭ!... nimic.

— Bun! şi de nepóta sea?

— Eŭ ḑic că Myetta e uă fétă prea frumóssă...

— Apoĭ?

— Si că o iubesc... adăogă Noë ce se simţi că rosesce.

— Prea bine! Nu 'mĭ spuneaĭ tu maĭ ḑilele trecute că déca avea un crânpeĭ de pergament în buzunar, te aĭ căsători cu ea?

— Oh! da sigur, da.

— Chiar fără zestre.

— Aşi! locuinţa sireluĭ de Noë onoratul meŭ tată e mică, dér...

— Dér, vaĭ! ḑisse princiul de a venit badjocoritor la rându'ĭ, cum Myetta nu posedă pergament...

— Mĕ mulţumesc de a o iubi pentru frumoşiĭ eĭ ochĭ.

— De minune! numaĭ eşcĭ singurul fiŭ, micul meŭ.

— Vaĭ!

— Si cum numele luĭ Noë nu trebue sĕ se stingă ar trebui sĕ ieĭ de femmee la prima ocasie.

— O voiŭ lua.

— Heĭ! dér, făcu Henric, 'mĭ pare că în acest cas Myetta va semăna mult Saraheĭ, şi că d-na Comtessa de Noë va avea óre care analogiĭ cu juna regină de Navarra.

— Ah! drace! strigă Noe, la dracu comparaţiunile! Bună-séra, Henric, mĕ duc sĕ mĕ culc.

— Veĭ face înţelepţesce, frumosul meŭ amic, maĭ cu sémă déca 'ţĭ raeminteşcĭ un vechiŭ proverb gascon.

— Care?

— Că pentru a vedea maĭ bine parul ce chiorăşce pe vecin, este de trebuinţă de a ne scăpa de *bêrna* ce ne orbeşce

Noe începu sĕ rîdă şi merse la culcare.

Dér când se punea în pat, princiul 'l rechemă.

—Ce maĭ e âncă?

— Mĕ prind, ḑisse Henric că veĭ dormi reŭ astă nópte.

— Dér nu...

— Eŭ am vĕḑut pe Sarah, tu n'aĭ vĕḑut pe Myetta, acésta e îndestul. Aşa dér când voiŭ sforăi, tu veĭ părăsi patul pentru a vedea pe Myetta.

— Se póte.

— Si te voiŭ însărcina cu uă comisiune pentru Malican.

— Dér, ḑisse Noe, sper că mĕ voiŭ descepta tare de diminéţă, şi voiŭ găsi pe Myetta singură. Malican va fi încă în pat.

— Asta nu face nimic. Veĭ da acest inel Myetteĭ.

Si princiul scóse din deget inelul repausatuluĭ rege Antoine de Bourbon tatăl luĭ.

— Ce facĭ! esclamă Noe mirat.

— Si, adăogă princiul, o veĭ ruga ca sĕ o ducă la tatăl eĭ. Acésta e uă înţelegere între Malican şi mine.

— Drace, murmură Noe, nu înţeleg nimic din tóte acestea.

— Este inutil! bună-séra!

Si princiul se întórse cu facia spre zid.

. . . . . .

Henric de Navarra nu se încelase, Noe fu pe picere fórte de vreme.

Pe când princiul dormea cu linişcea şi seninătatea unuĭ om care e iubit d,n duoĕ părţĭ, şi care se mângâie cu ideia că, într'uă ḑi se va coafa cu uă corónă, Amaury de Noe eşi fără sgomot din hotelul Beauséjour, dupe ce a distribuit pe icĭ pe colea, câte-va surîsurĭ protectóre, şi câte uă strângere de mână la gentilhomiĭ gascoñĭ carĭ veghéŭ cu credinţă asupra regineĭ de Navarra.

Positiv că companionul luĭ Henric de Bourbon se ducea drept la cârciuma luĭ Malican.

Piaţa Saint-Germain, era încă deşértă, şi cârciuma era de tot gólă.

Myette singură îmbrăcată în uă rochie roşie în destul de scurtă pentru a 'ĭ se vedea ciorapiĭ ce 'ĭ acoperea pulpele, Myette ţic acoperită pe cap cu uă basma bearnesă care împodobea fresura eĭ cea bine arangeată, arangea óre care tingiriĭ de aramă pe comptoar şi punea celle alte serviciĭ ale meseĭ în ordine.

— Bună ţiua, mica mea, ţisse Noe intrând şi luând cu familiaritate talia frumóseĭ bearnese

Myette se roşi, dér nu se supără.

— Bună ţiua, domnule Noe, ţisse ea.

Noe încuragiat de veselia eĭ, se repeţi si o sĕrută: dér Myette se scăpă dupe acésta din bracele luĭ.

Cu ce trebue sĕ vĕ servesc? întrebă ea, fácênd pucin pe modesta.

— Cu nimic, unde e unch'ul tĕŭ?

— Dórme.

Noe scóse un inel al princiuluĭ pe care Myetta 'l recunoscu pe dată.

— Du'ĭ acest inel, ţisse el,

— Pentru-ce? întrebă ea inspăimêntată.

— Nu sciŭ nimic, este din partea princiuluĭ.

— E curios! murmură Myette.

Apoĭ uşóră ca uă péná, ea se îndreptă spre scară şi se urcă în camera luĭ Malican.

Noe se aşeţă pe uă bancă, şi pênĕ sĕ se întórcă Myette el începu sĕ se gândéscă.

Myetta se scoborâ dupe câte-va minute.

— Ah! ţisse ea, sĕrmanul meŭ unch'ŭ a dormit rĕŭ.

— Ah! făcu têněrul om.

— El 'mĭ a spus că are uă teribilă migrenă, domnule Noe.

— Bietul om.

— Si m'a însărcinat de a vĕ face scusele sélle, pentru că nu póte sĕ se scobóre el singur sĕ aĕ servéscă cu ceva de bĕut.

— Nu face nimic, ḑisse Noe cu un ton hypocrit şi cu totul încântat că 'ĭ menagease uă întrevedere cu nepóta sea.

Apoĭ el se aşeḑă lângă dênsa.

— Mica mea Myette, ḑisse el, unchiul tĕŭ e un brav bărbat.

— Oh! o sciŭ... ast ..

— Si[illegible]'l iubesc din tótă anima, adăogă Noe.

— De când atâta iubire...

— Oh! dómne, apoĭ, de când ne cam lassă singurĭ.

Myette începu sĕ se roşéscă.

— Si apoĭ, adăogă Noe 'mĭ da timpul de a'ţĭ repeta cât te iubesc...

Vorbind ast-fel, Noe, luă pe tênĕra fétă de talie.

Myette 'şĭ înabuşi un strigăt şi căută sĕ se scape.

— Te iubesc! repetă el cu passiune.

— Amaury... murmhră Myette a căruĭ animă era înflăcărată.

Noe o strânse pe animă şi tênĕra fétă se simţi înfiorânduse în bracele selle.

Dér în acest moment de mareveselie uă voce s'auḑĭ resunând la spatele lor, cari 'ĭ făcu sĕ tresară şi sĕ scóţă un srigăt de gróză.

— He! he! ḑicea vocea, nu vĕ genaţĭ domnule de Noe.

— Noe, palid şi tremurând se întórse.

Malican, care nu maĭ suferia migrena, se ţinea nemişcat po cea din urmă treaptă a scăreĭ.

— Nu vĕ genaţĭ, domnule de Noe, repetă el rânjind.

— Noe lăssă din brace pe Myette care cu totul confusa, se repeḑi într'un colţ al săllei.

Cu tóte acestea, Malican, nu era de cât un sĕrman cârciumar, pe când D. de Noe, era un frumos gentilom. Dér pentru ca Noe se cerea sĕ seducă pe nepóta sea,

acésta 'l făcu sĕ scóţă scânteĭ din ochĭ. Aşa dér el merse drept spre tênĕrul om şi 'ĭ ḑlsse :

— Domnule de Noë am sĕ vĕ spun uă simplă historie. Ascultaţi'o dér, căcĭ e scurtă.

Nóe 'l privea încremenit.

— Tatăl meŭ, reluă Mălican, era un sĕrman păstor de munte, şi el se numea Malican ca şi mine... dér avea o fiică, o fiică care era sora mea, şi de care un gentilhom se înamoră de dênsa într'uă ḑi.

Malican se popri un moment, ca cum ar fi vroit sĕ dea multă tărie espresiunilor sélle.

Acest gentilhom inbea pe sora mea, cum şi sora mea 'l iubea urmă Malican. Intr'uă ḑi, tatăl meŭ, 'l a surprins la piciórele eĭ ; atuncĭ sciţĭ ce a făcut?

Malican privea încă pe Noë, dér Noë părea petrificat.

Cârciumarul reluă :

— Tatăl meŭ 'şĭ luă puşca, o îndreptă asupra gentilhomuluĭ şi 'ĭ ḑisse :

— Iţĭ jur pe sufletul meŭ, că am sĕ te omor ca pe un câne, décă nu veĭ lua în căsătorie pe fiica mea pe care aĭ sedus'o...

La aceste din armă cuvinte ale luĭ Malican, Noë se ridică în sus şi părea că se descéptă dintr'un lung somn.

— Oh ! oh ! ḑisse el, nu cum-va că aĭ avea şi tu o asemenea pretenţiune ?

— Am onórea de a vĕ face proposiţiunea, replică Malican cu linisce.

In acelaşĭ timp cârciumarul 'şĭ desfăcu haina şi scóse duoĕ pistóle de la brâŭ.

LXXII

Noë era brav, şi dovedise acésta în multe împrejurărĭ. Cu tóte acestea pistólele luĭ Malican eraŭ de un as-

pect îngrozitor, şi ochiul cârciumarului n'arăta nimic de îmblânzire.

— Scumpe domnule Malican, ţisse tênĕrul om, nu vroesc sĕ mĕ scap, şi poţi chiar décă vroesci sĕ te asiguri, sĕ închiţi chiar şi uşa. Dér te rog însă, sĕ 'ţi pui acele pistóle la brâu.

— Fie! ţisse Malican.

— Décă doresci sĕ vorbesci cu mine, urmă Noë, care 'şi regăsise sângele sĕu cel rece, apoi cred sĕ ne înţelegem.

— Nu cer de cât asta, domnule Noë, ţisse Malican.

Si dupe cum 'i permisesse Noë, cârciumarul se dusse sĕ închidă uşa şi se aşeţă înnaintea unei mese care 'l despărţea de tênĕrul om.

Apoi puse pistólele pe mésă cam la îndemână, se aşeţă şi ţisse:

— Sĕ vedem, domnule de Noë, sĕ vorbim pucin.

Myeta tremurândă, se găsea tot într'un colţ al săleĭ.

Noë făcu ca Malican şi se aşeţă în facia luĭ.

Atunci cârciumarul se întórse spre nepóta sea.

— He! he! frumósă fétă, îngrijesce de uă butelie de vin vechiu, căci cum am sĕ vorbesc de uă afacere importantă cu d. de Noë, nu pot sĕ vorbesc până ce nu 'mi voiu uda pucin gâtul.

Myette era prea veselă de avea un pretext de a eşi, şi numai asceptă sĕ fie regată.

Ea dispăru şi reveni dupe duoë minute cu butelia cerută de Malican.

In timpul absenţeĭ Myetteĭ, Noë şi cârciumarul păstrase tăcerea a duoĭ adversarĭ carĭ se observ, maĭ înnainte de a începe lupta.

— Acum, ţisse Malican, când tênĕra fétă pusse pe mésă butelia şi duoë pahare, acum dute sus, féta mea. Ceia ce are sĕ se petrécă între noĭ, nu te privesce.

Myetta era roşie ca uă ciréşă. Ea se retrase cu ochiĭ în jos, şi se sui pe scară.

Dér când ea fu pe cea din urmă tréptă, adică unde nu putea fi vĕḑută de unchiul sĕŭ, se aşeḑă jos şi 'şĭ aţinti cu curiositate urechia.

— Aşa! ḑisse atunciĭ cârciumarul, sĕ vorbim dér gentilhomul meŭ.

— Sĕ vorbim! făcu Noë cu uă indiferenţă maĭ mult prefăcută de cât reală.

Malican 'şĭ puse cótele pe mésă, privi pe întrevorbitorul sĕŭ în faciă şi 'ĭ ḑisse:

— Ast-fel dér, domnule Noe, iubeschĭ pe nepóta mea?

— Din tótă anima mea, Malican.

— Dér... ea... vĕ iubesce?

— Ce sĕ ḑic, rĕspunse Noe cu uă îndoială minunat jucat póte.

— Dér sciţĭ bine d-le Noe, că Myette este uă fétă fórte vêrtósă.

— He! suspină tênĕrul om, o sciŭ.

— Si ea nu este deloc uă femeiă care sĕ se încânte de vorbe, dupe cum fac damele vóstre de la curte.

— Sunt şi eŭ de ideia tea.

— Myetta vroesce un bărbat.

— Cum! tu reviĭ tot acolo, sĕrmanul meŭ Malican.

— Un bărbat... serios.

— Ce înţelegĭ tu prin asta?

—He! dér, ḑisse cârciumarul, un bărbat ca sĕ o ia de socie.

Noe făcu uă uşóră săltătură pe scaunul sĕŭ.

— Aide, Malican, sĕ vorbim serios.

— Eŭ vorbesc serios, domnule de Noe.

— Si sĕ lăsăm la uă parte... acéstă căsătorie.

Malican 'şĭ lungi mâna spre unul din pistóle.

—Ascultă-mĕ bine, reluă Noe, tu estĭ bearnéz ca şi mine.

— Aşa este, ḑisse Malican.

— Tu cunoscĭ familia mea?

— Am trecut de duoĕ-ḑecĭ de orĭ pe din'aințea castelului d-télle.

Tu sciĭ că comtele de Noë, tatăl meŭ, are cu totul alte ideĭ...

— Asta nu sciŭ ḑisse Malican.

— El nu prea face has nobleța, ca si mine.

— Ah! făcu Malican, cu un aer serios.

— Si 'ĭ aşĭ putea sĕ 'ĭ spun că Myetta este un mărgăritar de féta... un giuvaer..

— Sunt pucine femeĭ la curtea de Nerac, domnule de Noë, care sĕ fie de o aşa frumuseţe.

— Aşa este, dér...

— Si vĕ garantez, că, când ea va fi comtessa de Noe...

Noe făcŭ a duoa săltătură.

— Veţĭ putea fi sigur de înţelepciunea eĭ, adăogă cu seriositate cârciumarul.

— Oh! cât pentru astă, aprob părerea tea, Malican, dér...

— Etă, urmă Malican, déca vroiţĭ, nuntă se va face duminica viitóre... Astă-ḑĭ avem lunĭ... vedeţĭ bine că numaĭ avem mult timp de asceptat...

— Dér, sermanul meu Malican...

— Si mĕ voiu duce la dómna Jeana de Navarra, regina nóstrĕ, şi 'ĭ voiu cere sĕ asiste la căssătorie.

Noe vroi sĕ pună un sfârşit la programa matrimonială a luĭ Malican

— Un moment, ḑisse el cu gravitate, am sĕ 'ţĭ spun un cuvênt.

— Sĕ vedem, făcu Malican.

— Refus propunerea tea, dér 'ţĭ declar că cu multă părere de rĕŭ.

— Refusaţĭ... ce?

— Refus de a lua de socie pe Myetta, de şi o iubesc cu atâta ardóre...

— Ah! ḑisse Malican. Si pentru ce?

— Pentru că ea se numesce mam'zelle Malican şi eŭ mĕ numesc comtele de Noe. Inţelegĭ tu acum?

Malican se puse pe un rîs cu hohot.

— Ah! domnule de Noe, ḑisse el, eraţĭ atât de turburat adinéurea, în cât nu aţĭ auzit istoria mea.

— Ce istorie?

— Aceia a surorel melle.., care fu sedusă... şi căsătorită dupe un gentilhom.

— Eĭ bine!

— Ei bine! acel gentilhom, nu era de uă nobleţă maĭ mică... credemĕ...

— Si tu 'mĭ o propunĭ ca model, rânji Noe.

— Nu, nu e aceia ce vroesc şĕ ḑic.

—Atuncĭ, vorbesce.

— Acest gentilhom se numea marquisul de Lussan.

— Adevĕrat? întrebă Noe.

— Intocmaĭ dupe cum am onórea de a vĕ spune. Si el a fost omorât în bătae, alăturĭ de repausatul rege Antoine de Bourbon.

— Sciŭ asta.

Si Noe care nu ghicea încă unde Malican vroia sĕ vină, Noe ḑic adăogă:

— Lussanĭ era de uă bună rasă, eĭ eraŭ verĭ Albreţilor, strămoşĭ maternĭ aĭ princiuluĭ Henric.

— Vedeţĭ dér bine, adăogă Malican, în ce posiţie se găsesce acella care va lua de socie pe domnişóra de Lussan...

— Heĭ! făcu Noe care tressări...

— Prin urmare nu se va înjosi atât adăogă cârciumarul.

— Cum! strigă Noe, el a lăssat o fiică?

— Uă fiică care are frumoşĭ ochĭ şi pe care o iubiţĭ...

— Myetta?

— Negreşit...

— Noe avu uă teribilă bătae de animă.

— Ah! îngână el, este cu putință D-ḑeul meŭ!
— Este adevĕrat, domnule de Noe.
— Myetta este fiica marquisuluĭ?
— Chiar propria sea fiică.

Pagiul Raoul.

— Așa dér... ea e... nobilă.
— Si din cel maĭ bun sânge al Bearnuluĭ .
Noe scóse un strigăt de bucurie.

— Dér atuncĭ ḑisse el, tu poţĭ sĕ 'ţĭ repuĭ pistólele în buzunar, Malican.

— Ah? ah!

— Tu nu aĭ de cât sĕ albĭ tóte încrederea în mine?

— Adevĕrat?

— Mĕ căsătoresc, te assigur.

— Malican începu a rîde şi a chema...

— Myette! Myette!

Dér Myetta nu rĕspunse

— Oh! oh! murmură cârciumarul nu cum-va că o fi plecat?

El se urcă pe scara pe unde dispăruse Myette, şi tot d'odată Noe care 'l urma, auḑi uă esclamaţie de surprisă şi fricĕ.

— Myetta care din capul scăreĭ ascultase comversaţiunea luĭ Noe şi a unchiuluĭ sĕŭ era în prada uneĭ emoţiunĭ atât de marĭ, în cât 'ĭ fu înpossibil de a vorbi sĕŭ de a face un pas.

— Bun! esclamă cârciumarul, care alergă la dânsa, nu cum-va că aĭ sĕ leşinĭ?

Myette se aruncă la gâtul uachiuluĭ sĕŭ, şi se înecă în lacrimĭ.

In acest moment Noe irterveni şi 'ĭ ḑisse cu seriositate:

— Dómnă comtesă de Noe, linisciţi-vĕ...

Myette scóse un strigăt şi căḑu din noŭ leşinată.

Noe o luă în brace şi se scoborâ jos cu Malican.

Dér deja un al patrulea personagiŭ intră în cârciumă şi părea că se înspăimêntă vĕḑênd'o deşértă.

Acest personagiŭ nu era altul de cât princiul de Bourbon, fiitoriul rege al Navarreĭ, care dormea deja când Noe se strecurase în vêrful piciórelor din hotelul Beausejour.

Vĕḑênd că apare Malican care mergea mult maĭ mândru ca un mitropolit într'uă cathedrală, şi pe Noe purtând în bracie pe Myetta perdută în delĭr, înţelese pe dată, tot ceia ce se petrecuse.

— Aide! ḑisse el rîḑênd, vĕd că inelul meŭ 'şĭ a produs efectul.

— Ah! făcu Noe care tresări şi începu a privi cu curiositate pe princiŭ.

El 'şĭ aduse aminte că dându'ĭ acel inel, Henric 'ĭ ḑisesse: „Este un semnal între Malican şi eŭ.„

Henric surîdea continuŭ, dér în loc de a da verĭ uă esplicaţiune luĭ Noe, el se întórse spre Malican.

— Aĭ fost îndestul de feroce? ḑisse el.

— Nu atâta... respunse cârciumarul surîḑênd.

— Te aĭ servit de pistólele télle?

— Negreşit! le am arătat...

— Ah! sermanul meŭ Noe, ḑisse Henric, în ce ghiare aĭ intrat!

Dér Noe nu lua séma la cuvintele princiuluĭ.

El era îngenuchiat înaintea Myetteĭ şi 'ĭ sĕrută celle duoĕ mânĭ cu ardóre.

Cu tóte acestea istoria inelului la intrigat pucin şi termină prin a cere esplicaţiunĭ.

— Noe, frumosul meŭ amic, ḑisse atuncĭ princiul, era înţeles între Malican şi eŭ, că 'ĭ voiŭ trimete inelul meŭ îndată ce tu te hotăraĭ sĕ eĭ de soţie pe Myetta, décă ea era nobilă. Am ţinut promisiunea mea pe motivul conversaţiuneĭ nóstre de erĭ séră.

— Prea bine, făcu Noe.

— Mica scenă violentă pe care 'ţĭ a jucat'o Malican, era înţelésă între noĭ.

— De minune!

— Sĭ mama mea, regina Jeanna, are sĕ se însarcine ca sĕ schimbe viaţa Myetteĭ, de óre ce nu e convenabil ca fiica unuĭ gentilhom şi fiitórea socie a unuĭ comte de Noe sĕ trăéscă într'uă cărciumă.

— He! ḑisse Noe, care 'ĭ veni presenţa de spirit, cine scie décă ea n'a trăit tot d'auna ast-fel.

— Ah! acésta, replică Malican, are resónele eĭ cu totul particulare.

— Este adevĕrat, ḑisse Henric.

— Póte cine-va s'o cunóscă? întrebă Noe.

— Negreşit.

— Sĕ vedem.

— Si Noe tot ţinênd celle duoĕ mânĭ ale Myetei într'alle sélle, se aşeḑă în acelaşĭ loc unde vorbea maĭ adinéurea cu Malican între duoĕ pistóle.

Malican luă cuvêntul:

— Myetta este fiica marquisuluĭ de Lussan şi a Roseĭ Malican sora mea. Marquisul s'a căsătorit cu Rosa în marea Cathedrală de Pau, ca unul care era catholic.

— Bun! ḑisse Noe.

Dér Rosa, sĕrmana mea rosă, a murit.

— Ah!

— Si treĭ anĭ dupe acésta, a fost omorât şi marquisul

—Sciŭ acésta.

— Tóte acestea n'aŭ provocat de cât orphelinatul Myetteĭ, urmă Malican, şi că ea sĕ n'aibă alt protector de cât pe comtele de Lussan, fratele tatăluĭ sĕŭ şi pe sĕrmanul cârciumar Malican fratele mumeĭ sélle.

— Acésta nu mĕ esplica încă, ḑisse Noe, pentru-ce...

— Sit! făcu Henric.

Malican reluă:

— Comtele de Lussan este din uă bună casă, este cunoscut, dér este tratat de tot bearnul ca un gentilhom pucin scrupulos.

— Uitasem, murmură Noe.

— El se ocupă cu spânḑurătórea evreilor şi lombarḑilor carĭ ĭ aŭ împrumutatat parale, şi lornetéză cu un ochiŭ arḑător pe frumósele seignorițe ale repausatuluĭ sĕŭ frate marquisul de Lussan.

— Ah! drace!...

— Acum vedeți, continuă Malican că nu sunt de-cât un cârciumar, dér am trecut în tot d'auna drept un om care prevede lucrurile din depărtare. Si m'am gândit...

Malican se opri pentru a 'și complecta frasa prin un fin surîs.

— Mergî înainte, ḑisse princiul, eŭ cunosc pe Lussan și poțî vorbi de dênsul.

— Imî ḑicém câte uă dată, reluă Malican, că décă aș lăsa pe frumósa Myette, în grija unchiuluî sĕŭ, ar putea într'uă ḑi séŭ într'alta... din causa frumóselor eî seignoriî. Înțelegî? un copil... se póte amăgi prea lesne.

— Cum! 'l întrerupse Noe, Myetta are seignoriî?

— Fără îndoială.

— Ea e bogată?

— Prea bogată, ḑisse Henric.

— Visez!... îngână tênĕul om, și cu tóte acestea 'mî părĕŭ cu neputință.

— Domnule comte de Noe, ḑisse atuncî Malican, vedeți dér că Myetta are titluî, avere și e frumósă... Este drept asemenea, că ea are un brav om ca unchiu care e cârciumar, dér fiți liniscițî, uă dată căsătoria făcută mĕ voiŭ duce sĕ locuesc isolat în verî un colț al pămêntuluî cu iconomiile ce le am făcut, și apoî décă verî uă dată voiŭ veni sĕ te vĕd.. eî bine! mĕ veți trimite sĕ prânzesc cu ómeniî curțeî vóstre.

— Ah! Malican, strigă princiul, nu te maî gândi ast-fel, tu estî într'adevĕr un muntean al țereî nóstre dér anima tea cea nobilă, nu va permite amiculuî meŭ de a te trata ast-fel.

Noe nu ḑisse nimic, dér îmbrăcișă călduros pe Malican.

Myetta plângea de bucurie.

In acest moment uă umbră se desină pe pragul uș̆eî și uă femeiă apăru.

Era Nancy, Nancy frnmósa subretă, amica dómneî Margareta și idolul pagiuluî Raoul.

Nancy, care surîdea de ordinar, şi al cărui ochiŭ clipea în tot d'auna cu viclenie, Nancy ḑic, 'şĭ încruntă sprâncenile, ea avea un aer îngrijat care părea a arăta un reŭ augur, pentru princiul Henric.

LXXV

Nancy aruncă uă privire asupra luĭ Noe şi Myetteĭ care se ţinéŭ încă de mână în presenţa luĭ Malican.

— Hum! ḑisse ea, clipind din ochĭ, óre d. de Noe... se... căsătoresce?

— Mica mea, respunse Noe, eŭ iaŭ în căsătorie pe Myetta.

— Aidea de!

— Care este de uă bună noblețe.

— Ce aĭ ḑis?

— / devĕrul, ḑisse Malican cu gravitatea unuĭ părinte.

Dér Nancy, în loc de a cere explicaţiunĭ assupra nobleţeĭ Myetteĭ, noblețe pe care ea nu'şĭ închipuise până atuncĭ, Nancy ḑic, începu sĕ 'şĭ încrunte sprâncenile din ce în ce mai mult.

— Atât maĭ rĕŭ! ḑise ea.

— Hum! făcu Noe.

— Pentru ce *atât maĭ rèŭ?* întrebă Henric de Navarra.

Nancy se întórse pênă la pragul uşeĭ, şi se asssigură că niminĭ nu se învêrtea prin vecinătate.

— Tu poţĭ vorbĭ aci, Nancy, ḑisse princiul; Malican şi nepóta sea sunt amicĭ de aĭ noştri.

— Adevĕrat! ḑisse Nancy.

— Oh! oh! făcu Malican, nu sunteţĭ de loc emabilă pentru noĭ, mam'zelle Nancy.

— Acésta provine din aceia, că vĕ iubesc.

Si Nancy din ce în ce maĭ seriósă, se aşeḑă şi începu sĕ privéscă fix pe princiu.

— Alteța Vóstră nu cum-va 'şĭ a perdut memoria ? ḑisse ea.

— Apropo de ce vorbeştĭ tu ast-fel, mica mea ?

Ea a cerut de la dómna Catherina, în schimbul vieţeĭ luĭ René, un jurământ...

— Drace ! rĕspunse princiul.

— Un jurământ care va apăra viaţa Alteţeĭ Vóstre, a D. de Noe, a frumóseĭ argintărese şi a D. de Pibrac.

— Si d'atunci, adăogă Henric, trăim fórte liniştiţĭ şi fără nicĭ uă grijă.

— Este uă greşeală însă, ḑisse Nancy.

Princiul făcu un gest de surprisă.

— Cum ! ḑisse el, dómna Catherina va cuteza sĕ abuseze de la cuvêntul eĭ ?

— Nu.

— Eĭ bine ! atuncĭ ?

— Dér jurământul ce 'l a făcut ea, nu apără şi pe fiitórea comtesă de Noe... şi în ḑiua când ea va afla că... Myette...

Noe tressări şi păli.

Din fericire, ḑisse Henric, că Myetta va intra chiar astăḑĭ în hotelul Beausejour, unde ea va fi sub protecţiunea regineĭ, maina mea.

Nany cletină din cap.

— Regina Jeanna, ḑisse ea, nu e nicĭ ea apărată cu acel jurământ.

— Oh ! oh! esclamă Henric cu mândrie, tu vĭ sĕ mĕ indignĭ, mica mea, nu póte nimĭnĭ atinge pe mama mea.

— Monseigneure, ḑisse Nancy, vĕ înşelaţĭ... regina Catherina urasce pe regina de Navarra...

— Se póte, dér...

— Si vĕ jur, urmă camerista, că décă aşĭ fi în locul vostru, m'aşĭ grăbi de a mĕ căsători cu dómna Margareta.

— Nancy, copila mea, ḑisse princiul, sunt cu totul de părerea d-neĭ Margareta.

— Cum asta, monseigneure?

— Ea pretinde că tu veḑĭ tóte în negru.

— Intocmaĭ ca Cassandra, princiule.

— Aidea de! tu estĭ nebună.

— Maĭ întêiŭ, reluă Nancy fără a se deconcentra, permiteţi'mĭ sĕ vĕ fac uă confidenţă.

— Vorbesce.

— Eŭ nu sciŭ unde 'şĭ a petrecut séra, dómna Catherina, dér pot sĕ vĕ afirm, că când ea a intrat în Louvru, era maĭ târḑiŭ de meḑiul nopţeĭ.

— Ce fel! făcu princiul înspăimêntat, cum sciĭ tu astaĭ

— Ah! respunse Nancy, sciĭ că sunt pucin cam noctambulă.

— Drace! ḑisse princiul, întrebuinţeḑĭ un cuvênt ce nu înţeleg.

Nancy începu a surîde:

— D-na Margareta, ce scie limba latină, ḑisse ea, 'mĭ a espiicat că acésta însemnéḑă: *a umbla în timpul nopţeĭ.*

— Prea bine Aşa dér tu escĭ noctambulă?...

— Adică că 'mĭ place sĕ mĕ preumblu prin coridóre fără lumină, sĕ ascult pe la uşĭ, şi sĕ prind un cuvênt pe icĭ şi collo.

— Si aĭ vĕḑut pe d-na Catherina întorcêndu-seĭ

— Da.

— Singură?

— Singură, învelită în mantaua eĭ.

— Acesta e straniŭ...

— Si deguisată în cavaler.

— Glumescĭ?

— Acésta e adevĕrul, monseigneure.

— Te aĭ încelat póte... regina-mamă n'ar încerca a se stravesti ast-fel.

— Sunt sigură de ceia ce spuĭ. Mĕ aflam la uă feréstră ce dă pe apă, şi 'mĭ s'a părut că aud un sgomot de vocĭ pe marginea apeĭ. Urechia 'mĭ e fină şi un moment am creḑut că aud vocea luĭ René. Atuncĭ m'am scoborât şi am găsit la portiţă un soldat de gardă ce 'mĭ era cunoscut.

— Acela care dórme când tuşescĭ?

— Intocmaĭ.

— Si el 'ţĭ a spus?

— Nu, ascultă...

— Sĕ vedem? ḑisse Henric curios.

— Soldatul, reluă Nancy, avea uă manta mare; eŭ sunt mică cum veḑĭ, şi m'am ascuns în manta.

— Ah! ah!

— Ast-fel că am vĕḑut, fără ca sĕ mĕ véḑă şi gracie felinaruluĭ acăţat d'asupra uşeĭ, intrând un cavaler.

— Si acel cavaler?

— Era d-na Catherina.

La rêndu'ĭ Henric încruntă sprîncenile.

— De unde venea ea óre, murmură el.

— Nu sciŭ. Dér pot sĕ 'ţĭ spun numaĭ că déca d-na Catherina 'şĭ dă ostenéla de a eşi din Louvru fără escortă, şi déca se întórce atât de târḑiŭ, este că are nisvavaĭ proecte sinistre şi îndrăsneţe în cap.

— Dér în fine, ghicescĭ tu ceva?

— Sciŭ că urasce pe regina de Navarra?

— Cum sciĭ tu?

— Am surprins uă privire de ură ce a aruncat asupra eĭ.

Henric surîse cu mândrie.

— Mama mea e bine păḑiţă la hotelul Beauséjour, ḑisse el.

— Póte, făcu Nancy.

Ea are împrejuru'ĭ treĭ-ḑecĭ de gentilhomĭ bravĭ şi

devotaţi... a căror spadă e mai lungă şi mai bine fabricată de cât pumnalele slujitorilor d-nei Catherina.

Nancy ridică din umeri.

— Tit! monseigneure, ţisse ea, dómna Catherina e uă princesă prea curtenitóre pentru a asasina pe uă regină ce urasce, dér pe care, dupe tóte o stimédă.

— Atunci ce am de temut?

— Der, adàogă el, s'ar putea întêmpla ca René Florentinul...

La acest nume, Myetta şi Noë păliră din noŭ şi Malican se scărpină la ureche cu un aer neliniscit.

Singur princiul remase nepăsător.

— S'ar putea întêmpla, urmă Nancy, ca René Florentinul ce nu se mai póte atinge de Alteţa Vóstră, sĕ cugete a fi plăcut d-nei Catherina.

— Si cum ?

— René e un chimic dibaciŭ.

Henric tresări.

— El prepară otrăvuri minunate şi sigure...

— Ah! taci!

— Otrăvuri care se strecor în aerul ce respiri, în apa şi vinul ce 'l bei, în focul la care te încălţsci, în pâine şi alimente...

— Nancy, ţisse princiul, va trebui sĕ prepar cu mâna mea prânţul mamei melle?

— Mai mult de cât acésta, monseigneure.

— Ce?

— Ai trebui sĕ ai un amanet ce va respunde de René.

— Nu înţeleg, făcu Noë.

— Nici eŭ, murmură Malican.

— Dér eŭ, ţisse Henric, am înţeles, şi Nancy are dreptate.

Apoi el se aplecă la urechea camerierei:

— Vrei sĕ vorbesci de Paola? ţisse el.

— Intocmai.

— Nancy, mica mea, te poţi reîntórce la Louvru şi se rămâi liniscită. Mai înainte de mâne viaţa Paolei 'mi va răspunde de acea a mamei melle.

— Bine! ţisse Nancy. Bună-séra monseigneure, acum esti prevenit.

Si Nancy eşi.

. . . . . .

Pentru a sci pe ce compta princiul Henric de Navarra relativ la Paola, ne este de trebuinţă a ne raporta la nóptea precedentă şi de a ne întórce la podul Saint-Michel unde am lăsat pe Farinetta, princiul Henric şi Noë asistând printre deschiţăturile oblónelor, la primul pansament al luí René Florentinul.

Farinetta, ne aducem aminte, aflând origina Paolei, murmurase la urechea princiului: "Nu mai voiŭ lovi acum pe René, ci pe fiică-sea."

Henric 'i luă braciul, 'i 'l strânse cu putere ţicêndu'i:

— Taci!

Apoi uă duse departe de prăvălie, la estremitatea poduluí, şi făcu semn luí Noë de a 'i urma.

— Copila mea, ţisse el atunci Farinettei, numai ai nici uă trebuinţă de a mai rămânea aci.

— Pentru-ce?

— Ora nu a sunat încă pentru tine de a te răsbuna de René.

— Ah! ah! strigă Farinetta. Sunt fórte grăbită cu tóte acestea.

— Si eŭ.

— D-ta?

— Eŭ, ţisse Henric cu linisce, urăsc pe René mai mult ca tine.

— Ei bine! lăsaţi-mĕ sĕ sfârşesc atunci... vĕ voiŭ răsbuna, răsbunându-mĕ eŭ însuşi.

— Nu încă...

— Pentru-ce?

— Ascultă, replică princiul, déca 'ţĭ aşĭ spune cine sunt. veĭ crede apoĭ cuvintelor melle ?

— Póte... căcĭ aĭ înfăcişarea unuĭ gentilhom loyal.

Henric se aplecă asupra eĭ.

— Urăsc pe René, ḑisse el, pentru că sunt huguenot şi pentru că el e inamicul crâncen al tutulor dln religiunea mea.

— Ah ! cum te numescĭ ?

— Iţĭ voiŭ spune, déca veĭ face jurământul de a păstra secretul.

— Jur pe ţărîna luĭ Gascarile !

— Acest jurământ 'mĭ e destul, ḑisse princiul.

Si el adăogă :

— Mĕ numesc Henric de Bourbon, şi voiŭ fi rege de Navarra.

Farinetta înăbuşi un ţipăt şi se înclină cu respect.

— Acum, reluă Henric, déca 'ţĭ spun că urăsc pe René maĭ muit de cât tine, mĕ veĭ crede ?

— De sigur...

— Il urăsc maĭ mult ca tine, pentru-că mórtea luĭ nu mĭ ar ajunge spre rĕsbunare Voesc a 'l lovi în orgoliul, în puterea, în afecţiunea ce are pentru fiica sea. Inţelegĭ?

— Da, înţeleg.

— Si te fac tovarăşe la rĕsbunareu mea.

— Ordonă, sunt gata.

Un foc mysterios strelucea în ochiĭ Farinetteĭ.

Princiul o duse pênĕ la felinarul podulŭĭ şi 'ĭ arătă mâna sea stângă.

— Privesce bine acest inel, ḑisse el,

El 'ĭ arătă inelul repausatuluĭ rege Antoine de Bourbon.

— Il voiŭ recunósce chiar dupĕ duoĕ-ḑecĭ anĭ, rĕspunse ea.

— Eĭ bine ! în ḑiua când un om se va presinta la tine aducênd acest inel..

— El va veni din partea d-télle, nu e aşa ?

— Da, şi tu veĭ face ceia ce 'ţĭ va spune, căcĭ voiŭ ordona prin gura iuĭ.

— Mĕ voiŭ supune, monseigneure.

Princiul păru că se gândesce:

— Nu e aşa că escĭ iubită la curtea-Miracolelor?

— Unĭĭ mĕ iubesc din amor, şi sper a 'mĭ îmlădia anima, ḑisse Farinetta cu ironie.

— Si... ceĭ alţĭ?...

— Ceĭ alţĭ iubĕŭ pe Gascarille, şi mĕ iubesce. Alţiĭ în fine se teme de mine pentru-că ducele-Egyptuluĭ m'a luat sub protecţiunea luĭ.

— Adică, observă Henric, că truanḑiĭ şi pungaşiĭ 'ţi se supun ca uneĭ regine.

— Aprópe.

— Si că te poţĭ încrede pe eĭ?

— La orĭ ce oră a ḑilleĭ séŭ a nopţeĭ... dér maĭ cu sémă a nopţeĭ.

— Eĭ bine! întórce-te la eĭ, uită pe René şi fiica-sea, şi ascéptă cu pacienţă sĕ 'ţĭ trimet un mesager aducênd inelul meŭ. Adio! Farinett o.

Princiul strânse mâna bohemieneĭ şi reluă braciul luĭ Noë...

— Ah! un moment, ḑisse el maĭ 'nainte de a se depărta de Farinetta, unde te póte găsi.

— Strada Grand-Hurleur, în casa unuĭ pânḑar. Nu va avea de cât se întrebe de Farinetta. Bună-séra, d-lor.

Si la rêndu'ĭ, Farinetta salută pe ceĭ duoĭ tinerĭ şi se depărtă cu un pas repede.

Farinetta trecu din noŭ Cité şi podul Change, lăsând în urma eĭ pe Henric şi Noë ce înnaintaŭ cu paşiĭ înceţĭ ea sui spre strada Saint-Honoré, şi ajunse în Grand-Hurleur, stradă strîmtă, nesănĕtósă, unde nicĭ luna nicĭ sórele nu strebătéŭ de cât fórte rar.

Stĕpânul caseĭ ce Farineta descrisese celor duoĭ tinerĭ ca pânḑărie, se numea Grive.

Grive închiriase Farinettei podul caseĭ.

Bohemiena scóse din buzunar un cuiŭ lung, ce 'l introduse în deschidĕtura uşeĭ, drept cheiă.

Cu ajutorul aceluĭ cuiŭ, ea ridică un zăvor interior şi uşa se deschise.

— Cine e? întrebă uă voce răguşită.

— Eŭ, Farinetta.

— Eĭ bine! întrebă vocea, aĭ găsit ce căutaĭ?

— Nu, rĕspunse Farinetta, ce găsi netrebrincios de a istorissi neguţătoruluĭ aventura eĭ.

Uă simplă scară era singurul mijloc de comunicaţie între camera neguţătoruluĭ şi podul Farinetteĭ.

Bohemiena sui acea scară, deschise uă uşă, strebătu pe pipăite într'uă cameră de câte-va picióre lărgime, şi fără a'şĭ procura lumină, ea se aruncă îmbrăcată pe uă grămadă de pae ce 'ĭ servea de pat.

Farinetta suferise frigul, ea umblase, ea alergase, ea fusese agitată...

Tóte acestea 'i eraŭ destul pentru ca sĕ simţă uă mare oboséllă, şi astfel nu întârdie de a adormi profund.

Ea dormea de maĭ multe ore, când vocea neguţătoruluĭ Grive o desceptă de uă dată.

— Heĭ! Farinet'o? strigă neguţătorul de haine vechĭ.

— Ce voescĭ? rĕspunse ea căscând şi frecându-şĭ ochiĭ.

— Un om voesce sĕ 'ţĭ vorbéscă.

Farinetta avu uă presimţire. Ea se ridică şi scoborâ scara.

Omul ce voia sĕ vorbéscă Farinetteĭ, era un burges fórte bine îmbrăcat.

Acesta era Malican.

— Ecă, ḑisse bohemiéna ce îşĭ aduna suvenirile, nu escĭ un cârciumar?

— Da, copila mea.

— De pe piaţa Saint-Germain l'Auxerois?

— Intocmaĭ.

— Cârciumarul Malican ?

— Da, ḑisse bearnesul, ce găsi pe Farinetta mult dupĕ gustul luĭ.

— Ce voessĭ cu mine ?

— Sĕ 'ţĭ vorbesc.

— Din partea cuĭ ?

Malican scóse din bozunar un mic object ce 'l arătă juneĭ fete.

— Cunoscĭ ecésta ? ḑisse el.

— Da, acesta e inelul princiuluĭ.

Si ochiul Farinetteĭ scânteia.

— Princiul m'a însărcinat a 'ţĭ spune că va trebui, în nóptea fiitóre, sĕ răpescĭ pe féta ce sciĭ.

— Si sĕ o omor, nu e aşa ?

— Nu, dér s'o ţiĭ ca prisonieră, fără a 'ĭ face nicĭ un rĕŭ, atât cât voiŭ veni a te vedea în tóte ḑilele.

— Si déca... într'uă ḑi .. n'aĭ maĭ veni ?...

— Ah ! drace ! făcu Malican, princiul 'ţĭ va spune. Tot ceia ce sciŭ e ca sĕ nu 'ĭ facĭ nicĭ un rĕŭ.

— Bine !

Malican 'şĭ repuse inelul în bozunar şi plecă.

Séra Farineta luă drumul curţeĭ-Miracolelor şi pătrunse în cercul de lumiuă, ce truanḑiĭ aprindéŭ în fie ce séră şi împrejurul căruia paraliticiĭ danţaŭ, pe când orbiĭ şeḑênd cu gravitate consultaŭ stelele.

— Sĕ trăéscă Farinetta ! strigară toţĭ vĕḑênd apărând frumósa creatură.

LXXVI

La curtea-Miracolelor domnea regele-Bohemieĭ. El domnea rĕŭ, dér în sfârşit 'şĭ menţinea locul de onóre.

El avea un prim ministru ce se numea ducele-Egyptuluĭ, un altul ce era numit baronul des Castiles, un ne-

bun care, în memoria unuĭ personagiŭ celebru, se intitula Triboulet II.

Regele-Bohemiei nu dormea de cât nóptea, şi supuşiĭ sĕĭ nu se strângeaŭ împrejurul tronuluĭ luĭ de cât tot nóptea

Diua regele-Bohemieĭ 'şĭ lega piciorul stâng, 'sĭ punea uă legătură négră pe ochiul drept, şi se tira cu multă greutate pe duoĕ cârjĭ pênĕ la biserica Saint-Eustache, unde avea un loc de cerşetor, a căruĭ chiria o plătea cu un scud de aur.

Ducele Egyptuluĭ era dănţuitor de profesiunea ḑilnică. Se vedea jucând pe funie la intrarea podului Change.

Baronul des Castiles era *surdo-mut* de profesiune, şi câte-uă dată la ḑille marĭ, el adăogă acestor funcţiunĭ acea de orb din nascere.

Dér când venea nóptea, maĭ cu sémă când era întunecósă, regele-Bohemieĭ 'şĭ relua sceptrul, ducele-Egyptuluĭ, portofoliul sĕŭ de mieistru, baronul de Castiles spada.

Se făcea un mare foc în mijlocul curţeĭ-Miracolelor, şi se strîngéŭ împrejurul luĭ.

Femeile danţaŭ şi cântaŭ, bărbaţiĭ beaŭ, copiĭ se rossogoléŭ prin ţârînă séŭ noroiŭ.

De la meḑiul-nopţeĭ începéŭ originile.

Rare orĭ oficerul poliţieĭ îndrăsnea a pătrunde într'acel sîn de desfranârĭ şi crime.

In acea séră cum nóptea era întunecósă, truanḑiĭ alergară din tóte părţile Parisuluĭ, şi nicĭ uă dată adunarea nu fusese maĭ numerosă.

Seḑênd pe uă butie góla ce 'ĭ servea de tron, cerşetorul de la Saint-Eustache redevenise rege, şi supuşiĭ sĕĭ 'ĭ presintaŭ cu respect un vas plin de un vin acru.

Uă junĕ fétă danţa la picĭórele regeluĭ-Bohemieĭ.

— Ecă uă fétă încântătóre, ḑisse acesta, şi acela care va bea cu dênsa e un om fericit.

Tot de uă dată Farinetta se arĕtă în cercul de lumină descris de către foc.

Féta încetă de a mai danța vĕdênd'o, și regele Bohemieĭ 'ĭ făcu sĕ semn vie sĕ șéḑă lêngă dênsul.

Farinetta se sui pe butie și ḑisse regeluĭ:

— Voescĭ sĕ ordonĭ tăcerea?

— Pentru-ce copila mea?

— Pentru-ca sĕ pot vorbi.

Regele ridicându-se striga:

— Sĕ tacă toțĭ!... Farinetta voesce sĕ vorbéscă.

La vocea suveranuluĭ, truanḑiĭ tăcură și chiar copiĭ și încetară jocul.

Vorbesce, copila mea, ḑisse atuncĭ regele întorcêndu-se spre Farinetta.

Farinetta se ridică în picióre pe butie, și punênd uă mână în șold, ḑisse:

— Soțĭ aĭ curțeĭ-Miracolelor, sciți că Gascarille a murit?

— Da, da, sĕrmanul Gascarille! murmurară toțĭ.

— Si că am jurat de a 'l rĕsbuna? adăogă ea.

— Si noĭ, repetară supușiĭ regeluĭ-Bohemieĭ.

— Eĭ bine! ora a sosit, reluă încet Farinetta.

Un lung murmnr de satisfacțiune se auḑi printre truanḑĭ.

— Trebue sĕ dăm foc Louvruluĭ?

— Séŭ se asediăm Chateletul?

— Nicĭ una nicĭ alta.

— Vorbesce féta mea, repetă regele-Bohemieĭ ce ridică vocea cu un accent de autoritate. Ceia ce veĭ spune va fi bine spus, ceia ce veĭ face va fi bine făcut, ceia ce veĭ ordona va fi esecutat.

— Sĕ trăéscă Farinetta! strigă mulțimea.

— Am trebuință de treĭ ómenĭ hotărâțĭ, reluă vĕduva luĭ Gascarille.

— Veĭ avea uă sută.

— Nu, n'am trebuință de cât de trei.

—Eŭ ! eŭ ! eŭ !... strigară duoĕ-ḑecĭ truandĭ de uă dată.

— Lăsaţi-mĕ sĕ aleg, ḑisse Farinetta.

Ea 'şĭ preumblă privirea asupra mulţimeĭ şi îndreptă mâna spre un băét robust şi bine făcut ce se numea Animă-de-lup.

Animă-de-Lup era unul din ceĭ maĭ îndrăsneţĭ din curtea-Miracolelor, fugise de duoĕ-ḑecĭ orĭ din Chatelet într'uă ḑi când călăul 'l spânḑurase, el găsise mijlocul de a se deslega şi de a cădea sănătos pe picióre.

De atuncĭ Animă-de-Lup fusese amic al luĭ Gascarille. El scóse un ţipĕt de bucurie vĕḑêndu-se cel d'âmtêiŭ ales.

— Sĕ trăéscă Farinetta ! ḑisse el.

Apoĭ strebătând mulţimea el se puse lângă butie ce servea de tron regeluĭ-Bohemieĭ şi de pedestal Farinetteĭ.

Juna fétă dupe ce alese pe Animă-de-Lup, arătă pe un al duoilea.

Acesta era un om scurt de talie, cu părul cărunt, ce ḑiua era orb pe podul Saint-Michel.

El se numea Rĕsuflare-Scurtă.

Rĕsuflare-Scurtă imită pe Animă-de Lup, şi se aşeḑă lângă dênsul.

Farineta căută cu privirea pe al treilea al eĭ complice.

Tot d'odată ea începu sĕ strige pe un fel de colos cu buzele gróse, privirea bestială, a căruĭ voce sonoră făcea sĕ tremure geamurile uneĭ cârciumĭ, tocmaĭ în momentul când acest din urmă era gata sĕ bea.

— Hola! Mare-Clopot, strigă Farinetta.

Marele-Clopot auḑind vocea eĭ, scóse uă esclameţiune sĕlbatecă şi merse spre ceĭ duoĭ companionĭ aĭ sĕĭ.

Farinetta sări jos dupe butie.

— Vin'o ! ḑisse ea.

— Dér unde mergĭ tu, mititic'o? întrebă regele-Bohemieĭ.

— Asta e secretul meŭ.

— Tu aĭ secrete pentru mine? făcu monarchul golanilor cu un ton de observaţiune.

— Eŭ confieḑ numaĭ secretele ce 'mĭ aparţin.

—Ah! ah!

— Si păstrez pe acele care nu sunt ale melle.

Vorbind ast-fel Farinetta făcu un semn la ceĭ treĭ complicĭ aĭ sĕĭ.

— Loc! strigă ea.

Cercul truanḑilor şi al bohemienilor se sparse si Farinetta de depărtă urmată de Anima-de Lup, Resuflare-Scurtă şi de Marele-Clopot.

Când fuse afară din curtea-Miracolelor, ea se întórse şi le ḑisse:

— Acum ascultaţĭ.

— Vorbesce, ḑisse colosul.

— V'am ales pentru a mĕ urma şi pentru a esecuta ordinile melle.

— Suntem gata.

— Veţĭ face tot ce vĕ voiŭ ordona, fără a discuta, nu e aşa.

— Vom face, rĕspunse Resuflare-Scurtă.

— Fără nicĭ uă observaţiune.

— Fără nicĭ una.

— Juraţi mĭ! căcĭ, ḑisse Farinetta, décă afacerea pe care o voiŭ comanda, vi se va părea ciudată, se pot cel pucin sĕ mĕ asigur de alţiĭ.

— Tu estĭ nebună, murmură Animă-de-Lup, tu sciĭ bine că noĭ facem tot ceia ce vroescĭ sĕ daŭ foc Parisuluĭ.

— Nu, eŭ am se vĕ cer ceva maĭ uşure.

— Oh! atât maĭ bine făcu Animă-de-Lup.

Colosul de Mare-Clopot privi pe Farinetta cu un aer zăpăcit, şi se mulţumi de a cletina capul de sus în jos.

Animă-de-Lup căută să ghicéscă.

— Să vedem! reluă Farinetta, 'mĭ juraţĭ voĭ pe funia luĭ Gacarille că vĕ veţĭ supune orbesce?

— Jurăm, respunseră câteşĭ treĭ într'uă voce.

Atuncĭ Farinetta le ḑisse:

— Să mergem să ridicăm uă fétă.

— E ea frumósă? întrebă Animă-de-Lup.

— E frumósă şi tênără.

Ochiul colosuluĭ strălucea cu uă expresiune feroce, şi acela care se numea Resuflare-Scurtă făcu să se audă un sgomot de satisfacţiune.

— Avem se o ridicăm, urmă Farinetta, dér dupe ce o vom ridica...

Ceĭ treĭ truanḑĭ avură un surîs, apoĭ se priviră unul pe altul pe mutesce.

— Ea nu 'mĭ pare a fi pentru tine, ḑisse Animă-de-Lup luĭ Resuflare-Scurtă, căcĭ estĭ prea bĕtrân.

— Acesta vom vedea; sunt bĕtrân într'adevĕr, dér sunt uă mulţime de cârciumĭ care m'a găsit cu totul alt-fel.

— Si eŭ, ḑisse colosul, cum sunt cel maĭ mare şi cel maĭ forte, 'mĭ pare că o să vĕ lingeţĭ pe bot.

— Aidea de! făcu Animă-de-Lup.

— Am să te sugrum, cocoşule.

— Resuflare-Scurtă, 'şĭ strânse pumniĭ.

— Eŭ, ḑisse el, 'ţĭ voiŭ sări la grumaj.

Colosul 'şĭ ridică pumniĭ.

— Eĭ bine! strigă Farinetta care vroi să pună capăt acesteĭ certe, nu va fi nimenĭ dintre voĭ care va dispune de prisoniera.

— Ah! ba! făcură câte treĭ.

— Dacă vom ridica pe tênăra fétă, urmă Farinetta, o vom respecta şi nu 'ĭ vom face nicĭ un rĕŭ.

— Pentru-ce s'o ridicăm atuncĭ?

— Imĭ pare că 'mĭ aţĭ jurat de a mĕ asculta ? întrebă cu gravitate Farinetta.

— Da, ḑisse Animă-de-Lup.

— Eĭ bine, veniţĭ...

Farinetta 'l târă spre podul Change şi în momentul când 'l trecură, ea le ḑisse:

— E fiica luĭ René, pe care o vom ridica.

— A luĭ René Florentinul ? întrebă falşul orb.

— Da.

— Ea e frumósă... O vĕd în tóte ḑilele... şi va trebui...

— Prin urmare, ḑisse Farinetta cu autoritate, trebue sĕ o respectaţĭ, cum mĕ respectaţĭ şi pe mine.

. . . . . .

Pe când socia nenorocituluĭ Gascarille, cugeta a esecuta ordinile princiuluĭ de Navarra, Paola şi Godolphin vorbéŭ în fundul prăvălieĭ de pe podul Saint-Michel.

Godolphin când vĕḑuse ora înaintată, închise uşa.

Cu tóte acestea René anunciase când eşise diminéţa, că va intra spre séră.

— Asceptaţi-mĕ, le ḑisese el.

Tot d'odată se auḑi uă bătae în uşă.

— Etă tatăl meŭ, ḑisse Paola.

Godolphin fără témă, merse sĕ deschidă. Dér tot de uă dată, cum uşa era căscată, el fu împins cu violenţă înnapoĭ şi Farinetta se precipită în prăvălie urmată de ceĭ treĭ banditĭ.

— Ajutor ! ajutor ! strigă Paola înspăimêntată, ajutor tată !...

Dér René nu era acolo, René era la Louvru fără înduoelă.

Farinetta se repeḑi asupra Italianceĭ, 'ĭ legă mânile la spate si 'ĭ ḑisse:

— Tacĭ, séŭ te sugrum !

In acest timp, Respiraţie-Scurtă şi Animă-de-Lup trântise la pămênt pe Godolphin şi 'l legă la gât.

— Trebue sĕ 'l ridicăm şi pe acesta? ḑisse el.

— Nu, lăsaţi'l aci, respunse ea.

Si bohemiéna adăogă:

— Am trebuinţă numaĭ de fétă.

Paola era leşinată. Colosul o luă pe umerĭ şi eşi.

LXXVII

Am lăsat pe René Florentinul în laboratoriul sĕŭ împreună cu Godolphin şi de Paola, care amênduoĭ se amestecase în preparaţia mysteriósă a perechiĭ de mănuşĭ.

Când operaţia fu terminată, Florentinul repuse mânuşile otrăvite d'asupra şi închise cuferaşul.

— Acum, ḑisse el filceĭ sélle, tu aĭ sĕ mĕ pansezĭ din noŭ, şi mĕ veĭ încinge strâns peste mijloc cu uă bandă de pânză.

— Ce, aĭ sĕ eşĭ? întrebă Paola.

— Da, mĕ duc la Louvru.

— Ia séma, tată... căcĭ dupe cum estĭ rănit, pote sĕ comiţĭ verĭ uă imprudenţă.

— Trebue sĕ vĕd pe regina.

— Godolphin nu póte merge?

— Cu neputinţă.

Paola scia că René avea uă voinţă decisivă.

Ea 'şĭ aplecă capul şi tăcu.

Ḑece minute dupe acésta, René încă palid şi cletinând dér hotărât, părăsi prăvălia sea dupe podul Saint-Michel.

Dér el nu se dirigiă de o cam dată spre Louvru. Când ajunse în piaţa Chatelet, o trecu şi intră în strada Saint-Denis.

Pe la mijlocul acesteĭ strade, aprópe în facia bisericeĭ Saint-Leu şi Saint-Gilles, se vedea uă prea frumósă prăvălie d'asupra căreia se citea în litere marĭ de bronz poleite:

La Leul Veneţiei.

Pietro Doveri, mânuşarul regelui.

Italianul Pietro Doveri era un Veneţian pe care consiliul de Ḑece 'l condamnase la mórte, şi care parvenise a scăpa în not tocmaĭ în momentul când gondola justiţieĭ 'l conducea la supliciŭ.

Pietro Doveri se stabilise la Paris puţin în urmă dupe René Florentinul, şi începură a 'ĭ face o concurenţă mare.

Regele Carol IX pentru că ura pe René dedese brevetul sĕŭ luĭ Pietro Doveri şi 'ĭ permissese de a se întitula *mânuşarul şi parfumorul regeluĭ*. René începuse a avea dér în contra veneţianuluĭ, uă ură teribilă.

— Cu tóte acestea, în acea ḑi Florentinul se ducea drept la rivalul sĕŭ şi intră în prăvălie cu liniscea unuĭ client care are intenţiune de a cumpăra ceva.

Un om tênĕr care şedea la comptoar, se sculă şi veni sĕ 'l întâmpine. Acest tênĕr era un Flamand cu numele de Thibaud pe care Pietro Doveri 'l avea ca representant al luĭ.

Cu modul cu care acesta salută pe René, s'ar fi putut ghici îndată că eĭ avéŭ secretele lor de înţelegere.

— Unde e stăpânul tĕŭ? întrebă Florentinul.

Thibaud surîse.

— Seignoria Vóstră, ḑisse el, scie bine că stăpânul meŭ e absinte din Paris de opt ḑille.

— Tu 'mĭ aĭ spus'o într'adevĕr alaltă-erĭ, când te-am întêlnit.

— Aşa, şi el nu se va întórce de cât mâne.

— Dér nu 'mĭ aĭ spus unde era.

— Este în Orleans, unde are un grădinar fórte îndemânatec şi care 'ĭ vinde florĭ pentru a 'şĭ compune pomeḑile sélle.

— Prea bine!

— Ce trebue sĕ fac pentru a vĕ servi? întrebă Thibaud.

Pentru a esplica acéstă cestiune a Flamandului, este necesar de a spune, că el era vêndut cu corpul şi sufletul lui René, pe care 'l ţinea în curent de tóte descoperirile chimice şi a invenţiunilor lui Pietro Doveri.

René 'şi desfăcu mantaua şi scóse cuferaşul de mănuşi.

— Cum găsesci tu acésta? ḑisse el

— Oh! încântătóre descoperire. ḑisse Flamandul.

— Ei bine! ḑisse René, acesta e un cadoŭ ce vroesc să fac lui Pietro Doveri.

— Cum! făcu Thibaud cu un aer încredul, d-vóstră glumiţi.

— Nici de cum.

— Cu tóte acestea seignoria Vóstră, nu iubesce atât de mult pe stăpânul meŭ.

— Din contră 'l urăsc din tot sufletul.

— Atunci, ḑisse Thibaut, văd pentru prima óră făcêndu-se un cadod, unui inemic.

René surîse.

— Eri, ḑisse el, la cina regelui, dómna regina de Navarra, 'şi a manifestat dorinţa de a cumpăra mânuşi şi parfumuri de la mine. Înţelegi, ea prin acésta a vroit să fie agreabila reginei-mame, protectórea mea.

— Aşa e, murmură Thibaut.

— Dér regele, care mă urasce întocmai cum urăsc eŭ pe Pietro-Doveri, regele ḑis, s'a grăbit de ai ḑice: Nu faceţi acésta, dómnă, René ţine lucruri ordinare şi de mult eşite din circulaţie. E mai bine să mergeţi la mânuşarul meŭ Pietro-Doveri, unde veţi fi servită într'un mod regal.

— Ah! ah! ḑisse Thibaud, regele a ḑis acésta?

— Da, şi regina mamă 'şi a muşcat buzele până a'i da sânge.

— Avea de ce. Dér pentru ce 'mi aduceţi acest cofferaşiŭ?

— Tu nu înţelegi?

— Nu, mesire.

René luă cutia de mănuşi şi o aşeḑă pe comptoar în partea cea mai la vedere, dér în mod ast-fel sĕ nu se observe la minut.

Si cum acest cuferaş ḑeste minunat de bine lucrat îm-

Ah Pibrac, amicul meŭ, ḑisse regina vĕḑendu'l intrând, sosescĭ chiar la timp.

podobit cu incrutaţiunĭ de ţildeş şi sidefurĭ, trebuia sĕ atragă tótă atenţiunea uneĭ femeĭ.

— Acest cuferaş, ḑisse René, este opera mea. Regina de Navarra nu va lipsi dér de a nu 'l cumpĕra.

— Care e preciul luĭ?

— Cinciĭ-spre-ḑece scuḑĭ.

— Bun! eŭ voiŭ cere duoĕ-ḑeciĭ.

— Cum veĭ vroi. Dér eŭ îndată ce cuferaşul va fi cumpĕrat de regina de Navarra, mĕ voiŭ grăbi de a 'ĭ ḑice:

„Vedeţĭ dómnă, regele m'a recomandat fórte rĕŭ în facia d-vóstră, pretinḑênd că mărfurile mănuşaruluĭ sĕŭ, Pietro-Doveri, sunt maĭ bune de cât ale mele, cĕci cuferaşul care l'aţĭ cumpĕrat de la dênsul, era de la mine.„

— Dér, décă regina nu 'l va cumpĕra, observă Thibaud.

— Atunciĭ mĕ voiŭ întórce sĕ 'l iaŭ séra.

René puse dupe acésta, uă monedă de aur în mâna luĭ Thibaud şi se duse la Louvru.

Dómna Catherina tocmaĭ se îmbrăca in acel moment.

René intră şi aruncă uă privire în mica oglindă de Veneţia în care regina se privea.

— Ah! étă-te, ḑisse ea.

— Da, dómnă.

— Dér de ce estĭ aşa palid?

— Pentru că sunt rănit, dómnă.

— Rănit! esclamă regina.

— Da, astă séră când trecém podul Change, uă cerşetóre pe care nu am vĕḑut'o niciĭ uă dată, uă nebună fără înduoélă s'a aruncat asupra mea şi 'mĭ a dat uă lovitură de pumnal.

— E curios!

— Din norocire, rana e uşóră, şi acésta nu mĕ va împedica de loc de a nu fi la serviciul Majestăţeĭ Vóstre.

— Ah! făcu regina, care păru a înţelege.

Apoĭ dupe un moment de tăcere, ea reluă:

— Si tu nu sciĭ cine e acea femeiă ?

— Nu am vĕḑur'o nicĭ uă dată.

— E tênĕră?

— E uă cerşetóre de frumuseţea uneĭ regine.

— Drace! făcu regina Si tu nu 'ţĭ bănuescĭ care 'ĭ a fost motivul care a împins'o de a te ataca.

— Am vĕḑut privirea eĭ, şi am înţeles că ea mĕ ura de mórte.

Camerista terminând de a o coafa, Catherina 'ĭ aruncă uă privire şi ea remase singură cu René.

— Nu îţĭ bănuescĭ pe nimenĭ? întrebă ea.

— Pe nimenĭ, rĕspunse René.

— Si tu nu te gândescĭ ca princiul de Navarra ?...

— Oh! dómnă, ḑisse Florentinul, sciţĭ cât 'l urăsc, dér nu pot sĕ 'l acus de astă dată, căcĭ e un lucru fórte sigur pentru mine.

— Care ?

— Este că femeia care m'a lovit în popriul eĭ compt trebue sĕ fi omorât pe cine-va pe care ea iubea... de sigur.

— He! dér, ḑisse regina, care avu uă inspiraţie repede, trebue sĕ fie atuncĭ acea femeiă atât de iubită de acel vagabond de Gascarille care s'a spânḑurat în locul tĕŭ, şi care se numesce Farinetta.

— Drace! strigă René, aveţĭ dreptate dómnă. Trebue sĕ fie ea Dér, adăogă Florentinul, eŭ nu am venit aci pentru a mĕ plânge şi a vĕ cere dreptate.

— Vorbesce, ḑisse regina.

— Este un us la curtea Franciеĭ, dómnă.

— Sĕ vedem.

— Acésta este : când regele primesce visita unuĭ personagiŭ ilustru princiul sĕŭ capul încoronat 'ĭ arătă capitala sea în parte, şi conduce óspetele sĕŭ la propriĭ sĕĭ furnisorĭ, unde 'l invită de a primi diferite cadourĭ.

— Cunosc acest obiceiŭ, ḑisse regina.

— Si Majestatea Vóstră ar face bine de a reaminti regelui.

— Regele nu a uitat acésta. Chiar acum el a trimes pe d. de Pibrac la hotelul Beauséjour pentru a întreba pe regina de Navarra la ce oră îi place sĕ ésă în litieră.

Bine, ḑisse René. Majestatea Vóstră, n'are sĕ se mai inquiteze de nimic.

. . . . . .

Intr'adevĕr, cum ḑissese dómna Catherina, sirele de Pibrac tocmai părăsise Louvrul şi mergea din ordinul regelui, sĕ visiteze pe dómna Jeanna d'Albret regina de Navarra

Căpitanul gascon căḑu pentru ca sĕ ḑicem ast fel, tocmai în mijlocul unei scene de familie.

In momentul când el intră la regina de Navarra, se mai găsea încă patru persóne, şi aceste persóne eraŭ, princiul Henric, Malican cârciumarul, Noë şi frumóssa Myette care scia numai de uă oră, că ea era nobilă şi bogată, şi că putea sĕ aspire la titlul de comtessă de Noë

— Ah! Pibrac, amicul meŭ, ḑisse regina vĕḑêndu'l intrând, sosesci chiar la timp

— Adevĕrat! dómnă.

Si căpitanul de garḑi privea când pe Malican care surîdea întorcêndusi pe mani bonetul sĕŭ de lînă roşie când pe Noë şi Myette care se ţinĕŭ de mănă.

— Ai venit sĕ asisti la uă logodnă.

— Drace! făcu Pibrac.

— D. de Noë se însóră.

Fără voia lui, d. de Pibrac care nu vedea în Myette de cât nepóta lui Malican cărciumarul, îşi lăssă buza de jos de un fason pucin aprobator şi tăcu.

Dér regina de Navarra se grăbi de a adăoga.

— D-nu de Noë ia în căsătorie pe domnişóra Myette de Lusan, fiica marquisului de Lussan, care dupe cum sciĭ, fu omorît în resbel alăturĭ cu repausatul rege Antoine de Bourbon, sociul meŭ.

— Ce fel! făcu Pibrac încremenit.

— Si, urmă Jeanna d'Albret, Henric şi eŭ am hotărît ca căsătoria se aibă loc în ţiua când fiul meŭ se va însoci cu d-na Margareta, dér... spunemĭ, ce vênt a bătut şi te a adus?

— Este tegele Francieĭ, care mĕ trimite dómna.

— Si ce vrea, vĕrul nostru?

— Regele doresce sĕ arate Parisul, Majestaţeĭ Vóstre şi el va veni sĕ vĕ ia în litiera sea.

— Când?

— La ora care o va alege Majestatea Vóstră.

— Indată, Pibrac, déca regele vroesce, rĕspunse Jeana d'Albret.

D. de Pibrac se înclină şi eşi.

— Sciŭ, ţisse atuncĭ regina către fiul sĕŭ, că acésta este un us, şi că a duoa ţi dupe sosire, princiul strein aparţine cu totul regeluĭ Francieĭ.

— Sĕ vĕ însoţesc şi eŭ? întrebă princiul.

— Déca regele vroesce, da, fiul meŭ.

Si regina care nu avea încă cameristă, rugă pe Myette de a o servi şi de a o ajuta sĕ se gătéscă ţicêndu'ĭ.

— Frumósa mea copilă, sciĭ că voiŭ face din comtesa de Noe, dama mea de onore.

Myette se roşi şi se înclină.

— Dómnă, ţisse la rêndul sĕŭ Malican, déca Majestatea Vóstră numaĭ are trebuinţă de mine, mĕ retrag căcĭ am lăsat casa mea deşértă.

— Tu poţĭ sĕ te ducĭ, Malican, respunse reglna, dér sunt sigură că în curênd 'ţĭ veĭ vinde cârciuma?

— De o cam data nu! ţisse Malican.

— Si... pentru ce?

— Pentru că trebue să mai muncesc pentru a 'mi câștiga esistența.

— Aidea de! făcu regina, nepóta tea este destul de bogată pentru a putea îngriji și de tine.

— Se póte, rĕspunse bearnesul cu mândrie, dér sunt încă tênĕr pentru a putea munci.

— Ei bine! ḑisse regina, 'ți voiŭ da un titlu de nobleță, și tu vei ocupa uă funcțiune la curtea de Nerac.

— Nu! nu! ḑisse Malican, sunt cârciumar și vroiŭ sĕ și rĕmân. Nu am avut nici uă dată ambițiune. Sunt dér umilul vostru servitor, dómnă.

Si Malican eși cu fruntea plină de mândrie munteneascĕ.

Câte-va minute dupe acésta, se auḑi un sgomot în curtea hotelului Beauséjour.

Henric se puse la feréstră.

— Etă regele, ḑisse el.

In adevĕr, regele Carol IX sosea în litieră, precedat și urmat de gardi.

Uă amazonă mânuia pe lângă litieră un superb cal de Spania, pe când la portița opusă se puse drept și nemișcat pe șea, un cavaler serios ce nu era altul de cât Crillon.

Princiul la vederea amazónei începu a 'i bate anima: era d-na Margareta.

Margareta era încântătóre în costumul ei de catifea verde, și pălăria cu péná albă pucin înclinată.

Nici uă dată princiul nu o găsise mai frumósă.

Princesa descinse și se sui în apartamentul reginei de Navarra, ce 'și sfârșise atunci toaleta.

Jeanna d'Albret îmbrăcișă pe Margareta cu ardóre; apoi ea descinse reḑimată pe dênsa și merse de salută pe regele ce remăsese în litieră.

— Dómnă și véră, ḑisse Carol IX, ce 'i sĕrută cu ga-

lantarie mâna, urcați-vĕ aci lêngă mine; voim a vĕ face onorurile capitalei nóstre.

Princiul era deja pe un frumos cal lêngă dómna Margareta.

La un semn al regelui cortegiul se puse în miscare și vool IX ḑise reginei.

— Sciĭ d-nă, că cea maĭ frumósă stradă a Parisului e strada Saint-Denis.

— Da, sire.

— Acésta e cea maĭ întinsă și cea maĭ bogată în prăsăliĭ frumóse.

— Ah! făcu Jeanna d'Albret.

— Aicĭ se găsesce și parfumorul meŭ despre care vĕ vorbém erĭ.

— Pietro Doveri? făcu regina ce 'șĭ aduse aminte.

In tocmaĭ. Si décă doreșcĭ vom trece pe la dênsul și veĭ putea lua parfumăriĭ, mănușĭ și objecte de toaletă de tot felul.

— Sunt la ordinele d-tale, sire.

— Aidem! adăogă regele ce se aplecă spre portița pe lângă care mergea Margareta. Margot ,ḑisse el princesseĭ, spune purtătorilor noștri că mergem la Pietro Doveri.

Margareta transmise ordinele regelui d-iuĭ de Crillon ce se afla în capul cortegiului, și după câte-va minute litiera regală se popri la ușa venețianului Pietro Doveri.

Pietro, o scim lipsea, dĕr Thibaud, ajutorul sĕŭ, alergă cu grabă și se înclină cu umilință.

Maestre, ḑisse Carol IX, care intră cel d'ântêiŭ, dând mâna reginei de Navarra, trebuie să ne arătĭ cele maĭ frumóse mărfurĭ astă-ḑĭ.

— Oh! ce frumos cuferaș, murmură regina de Navarra ce zări cutia cu mănușĭ.

— Este în adevĕr admirabil lucrat, ḑisse regele.

Si luându'l, 'l dete d-neĭ Jeanna d'Albret.

— Bine-voesce a'l priimi drept suvenir de la mine, d-nă, ḑisse el.

Regina se înclină.

— Il voiŭ păstra cu sânţenie, sire, ḑisse ea.

Henric şi Margareta convorbeaŭ ca nisce adevĕraţi înnamoraţi ce eraŭ, şi nicĭ unul, nicĭ altul nu luă séma la cuferaşiul ce conţinea mănuşile otrăvite.

LXXVIII

Uă oră maĭ 'nainte de plecarea regeluĭ Carol IX ce mergea sĕ facă regineĭ de Navarra onorurile capitaleĭ, Nancy făcea toaleta d-neĭ Margareta şi vorbea cu dênsa.

— Mica mea, ḑicea princesa, cum găsescĭ pe regina de Navarra?

— Fórte frumóssă încă... dér vaĭ!...

— Pentru-ce acest *vaĭ*?...

— Din causa d-neĭ Catherina.

— Aşĭ! făcu princesa, ce voescĭ sĕ facă d-na Catherina?

— D-na Catherina e gelósă.

— Apoĭ?

— D-nă, ḑisse cu gravitate Nancy, de duoĕ ḑille îndeplinesc rolul princeseĭ Corisandra: preḑic... şi...

— Si nu crede nimenĭ preḑicerilor télle, nu e aşa?

Nancy suspină.

— Cum vreĭ tu ca sĕ 'şĭ pótă bănui cine-va că regina mamă, ce e cu totul ocupată de politică, sĕ aibă timpul de a gelosi frumuseţea regineĭ de Navarra?

— Nu voesc eŭ acésta.

— Eĭ bine! atuncĭ?

— Dér constat, sfârşi Nancy.

— Escĭ nebună!

— D-nă, ḑisse Nancy dupĕ un moment de tăcere, am surprins uă privire de ură.

— Acésta e din ura politică.

— Fie!

— Si apoĭ décă regina mama mea, ar voi sĕ facă cuĭva reŭ, ar putea face maĭ mult fiuluĭ sĕŭ de cât reginei.

— Dér cum ea a jurat de a nu se atinge de fiul... şi d-na Catherina, ce e Ittaliană, e prea superstiţiósă pentru a nu se ţine de jurămênt, décă princiul póte dormi liniscit...

— Nu e tot ast-fel şi cu mama-sea?

— Intocmaĭ.

— Dér ce voescĭ se facă d-na Catherina?

— Nimic; va ordona numaĭ.

— Nu prea înţeleg bine, ḑisse princesa.

— René voesce sĕ se resbune de Henric, asta e sciut, reluă Nancy; dér cum numaĭ póte a se încerca asupra luĭ, eĭ bine! el se va încerca asupra regineĭ de Navarra.

Tu uiţĭ că regina de Navarra are împrejurul eĭ treĭḑecĭ gasconĭ fidelĭ.

— Otrava stebate pe orĭ unde, ḑisse încet camerieră.

Princesa tresări şi se ridică dupe scaunul unde şedea.

— Tacĭ, ḑisse ea. Este cu neputinţă.

— René se va încerca cel pucin.

— Nu, ḑisse Margareta, căcĭ d-na Catherina nu ar permite.

Nancy avu un surîs de înduoială pe buzele eĭ.

— Ea s'ar opune, reluă Margareta, şi acésta printr'un motiv fórte simplu.

Nancy privi pe princesă şi vĕḑu că ascéptă ca acésta se ĭ spună motivul de care ea ĭ vorbea.

— D-na Catherina, urmă Margareta, voesce se mĕ căsătoresc cu princiul de Navarra cât de iute. Si înţelegĭ?

— Ea voia, cel pucin.

Margareta înnăbuşi uă esclamaţie de mirare.

— Cum! ḑisse ea, tu creḑĭ că numaĭ voesce?

— Drace! replică Nancy, mĕ prind că acum d-na Catherina e desperată, că a cugetat la acéstă căsătorie.

Si Nancy destăinui d-neĭ Margareta acea teorie de care pagiul Raoul vorbise în ajun.

Margareta ascultă cu atenţiune; apoĭ remase mult timp gânditóre, în fine murmură cu jumĕtate vocea:

— Aĭ póte dreptate... dér atunci...

— Căsătoria Alteţeĭ Vóstre e prea înaintată pentru ca regina sĕ cugete a o împedica alt-fel de cât printr'uă catastrofă.

— Eĭ bine, ḑisse Margareta cu hotărîre, décă acéstă catastrofă ar avea loc, n'ar împedica nimic. Voesc sĕ fiŭ regină de Navarra.

Nancy isbutise de a face sĕ pĕtrundă bănuiala în anima princeseĭ.

— Mĕ duc sĕ vĕd pe regele, ḑisse princessa, 'ĭ voiŭ vorbi.

— Ar fi ceva maĭ bun de făcut.

— Ce?

— Ar trebui făcut... sĕ dispară afurisitul de Florentin.

— Acésta e prea grav ceia ce 'mĭ spuĭ tu.

— Bun! şi Alteţa Vóstră se teme de dênsul?

— Nu, dér mĕ tem de mama mea.

Cum princesa sfârşea, uă bătae uşóră se auḑi la uşă.

— Intră! ḑisse Margareta.

D. duce de Crillon intră.

— Alteţea Vóstră mĕ va erta, ḑisse el, când va sci că regele mĕ grăbesce a veni.

— Bună-ḑiua, d-le de Crillon, ḑisse Margareta cu un aer afabil, şeḑĭ şi spune'mĭ ceia ce regele voesce cu mine.

— Majestatea Sea, rĕspunse Crillon, mĕ trimete sĕ întreb pe Alteţea Vóstră déca voesce sĕ însoţéscă pe regina de Navarra în preumblarea eĭ prin Paris.

— De sigur.

— In littieră, séŭ pe cal?

— Acésta depinde, d-le de Crillon, de regina de Navarra,

— Mĕ értă! d-nă, regele va oferi un loc în litiera sea reginei.

— Atunci, totul este hotărât, voiŭ însoci pe regina pe cal, mai cu sémă, adăogă Margareta roşind pucin, déca princiul, fiitoriul meŭ soţ, ne va însoci.

— Aşa 'mĭ pare.

— Când va pleca regele ?

— Intr'uă oră, d-nă.

— Bine, 'mĭ voiŭ face toaleta mea de amazónă.

Crillon se ridică şi înclinându-se făcu un pas spre uşe.

Dér Margareta 'l popri.

— Ascéptă, duce, ţisse ea.

— Alteţa Vóstră are trebuinţă de mine ?

— Da.

— Sunt la ordinile d-vóstră.

Si Crillon se puse înnaintea princesei ca un soldat ce primesce ordine de la şeful sĕŭ.

— Spune, d-le de Crillon, reluă Margareta, se pretinde că escĭ omul în adevĕr fără frică de la curtea Franciei.

— Este cu putinţă, rĕspunse Crillon cu naivitatea sea meridională.

— Si déca te-aşĭ încrede cu uă misiune cu care nimenĭ nu voesce sĕ se însarcine?

— Oh! eŭ, ţisse Crillon, mĕ însărcinez maĭ din'ainte, dómnă.

— E vorba de René.

— De acel afurisit Florentin care a făcut niscaĭ-va legăturĭ cu diavolul ?

— Intocmaĭ.

— Trebue ca sĕ 'l omor ? acesta e uă afacere scârbósă şi respingĕtóre, d-nă, déca vĕ place...

— Ascéptă, duce.

— Ascult, d-nă.

— Princiul de Navarra, fiitorul meŭ sociŭ, a ertat pe Florentin în presența d-télle, sunt opt ḑille, și regina-mamă a făcut un juramênt.

— Hum! făcu ducele.

— Dér acest jurămênt nu mĕ asigură de loc, reluă Margareta.

— Nicĭ pe mine, ḑisse cu gravitate d. de Crillon.

— Si mĕ tem de tóte pentru scumpul meŭ Henric. Mĕ tem de René, mĕ tem de d-na Carherina.

— Ah! d-nă, ḑisse ducele, mărturisesc că cel pucin décă regele nu 'mĭ ar comanda, n'aș îndrăsni sĕ mĕ ating de d-na Catherina. Dér cât despre René...

— Eĭ bine?

— Voiŭ face cu dênsul ceia ce veți vroi.

— Aș voi sĕ 'l poți confisca pentru cât-va timp.

— De ce nu pentru tot d'anna? îl voiŭ trimete la Avignon unde am un castel forte și solid, a căror turnurĭ sunt întărite prin legăturĭ de fer . . .

— Nu, ḑisse Margareta. Dér décă 'l aĭ putea închide pênĕ dupe sĕvêrșirea căsătorieĭ cu princiul Henric de Navarra, 'țĭ aș fi mult recunoscĕtóre.

— De minune, ḑisse Crillon, afacerea se va face dupĕ cum o doriți, d-nă.

— Când?

— Chiar în astă séră.

— Regina nu va sci nimic?

— O jur.

— Si regele?

— De asemenea nu.

— Ah! ḑisse Margareta, aș mai dori ca princiul Henric sĕ nu scie asemenea nimic.

— Imĭ e destul. Adio, d-nă.

Si Crillon eși.

Atuncĭ Margot privi pe Nancy.

— Eĭ bine! ḑisse ea, ce ḑicĭ tu de tóte eceste?

— Eŭ ḑic ca mijlocul e bun. Numaĭ.. ce va ḑice regina-mamă?

— Déca nu va sci...

— Aşĭ! făcu Nancy, ea tot va simţi că René a dispărut.

— Ce 'mĭ pasă! numaĭ sĕ nu 'l găséscă.

— Hum! hum! murmură Nancy, nu sunt de acéstă părere... şi eŭ cred că maĭ bine ar fi de a lăsa pe René liber.

— Dér ce sĕ fac atunciĭ?

— Nu sciŭ, ḑisse Nancy, dér am o presimţire. Este logic în situaţiunea în care ne aflăm, de a ne scăpa de René Dér nu sciŭ ce voce internă 'mĭ ḑice că acésta ne va aduce nenorocire.

Margareta ridică din umerĭ.

— Cassandra a voit sĕ preḑică prea multe, pentru aceia, la Troia, nimenĭ n'a creḑut'o.

Nancy 'şĭ muşcă buzele şi nu respunse

Dómna Margareta îmbrăca uă amazonă de culóre verde, 'şĭ puse mănuşile, luă uă biciuşcă cu mânerul de ivoriŭ şi chemă un pagiŭ căruia 'l ḑisse :

— Ordonă sĕ pună şeaua pe Roland. calul meŭ cel alb...

. . . . . .

D-na Catherina lăsase pe René sĕ plece fără a 'l cere nicĭ uă esplicaţie. Rezimată de feréstra oratoriuluĭ eĭ, ea vĕḑu pe regele eşind din Louvru.

Apoĭ, gânditóre, ea se puse din noŭ în facia meseĭ de lucru şi se ocupă de afacerile regatuluĭ.

Ea avea maĭ multe epistole de scris: una d-luĭ guvernor al Normandieĭ, alta d-luĭ de Pardaillart, ce comanda la Orleans; uă a treia d-luĭ duce d'Alençon.

Dér regina-mamă nu 'şĭ făcu acest lucru de cât pentru a 'şĭ încela impacienţa, şi de maĭ multe orĭ aruncă pri-

virea asupra orologiului pentru a măsura timpul trecut de la plecarea regelui.

Patru ore se trecură ast-fel. Apoi paşii mai multor cai se auḑi în curtea Louvrului, şi dómna Catherina alergând la feréstră, véḑu litiera regală ce intră.

D-na Jeanna, remăsese la hotelul Beauséjour, pentru a se repausa pucin înnainte de a veni la Louvru pentru a prânḑi după invitaţiunea regelui.

D-na Margareta remăsesse cu dênsa.

Regina-mamă, véḑênd pe Carol IX scoborându-se singur din litiera lui, se duse spre a'l întêmpina.

— Ei bine! sire, i ḑisse ea, cum a găsit regina de Navarra Parisul d-télle?

— Ea e încântată, ḑisse regele.

— Il ai arătat bisericile?

— Pe tóte.

— Si palatul des Tournelles?

— Asemenea.

— Ai conduso în prăvălia *aerului frumos?*

Acésta espresiune de *aer frumos* de care se servea d-na Catherina era la acea epocă aceia ce se întrebuinţa pentru a vorbi de ómeni şi lucrurile de modă.

— Dér, réspunse regele m'am ruinat pentru dênsa.

— Adevărat! făcu regina cu un surîs.

— Acésta preumblare prin Paris, mĕ costă trei sute pistoli.

— Aşi! făcu regina mirată.

— Pe parola de rege, d-nă.

— Ce ai cumpĕrat?

— Am intrat la maestrul Rousel, ce e pânḑarul meŭ. şi am cumpĕrat stofe.

— Si apoi?

Apoi, maestrul Damican giuvaergiul, ne a vêndut petrării

— Oh! oh! făcu regina.

— Trebue sĕ vĕ spun, observă Carol IX, că la fie-ce

cumpărătóre, regina de Navarra scotea punga pentru a plăti, dér eŭ m'am împotrivit.

— Acésta e fórte galant. Dér mĕ prind, făcu regina, că n'aţĭ cumpĕrat nimic de la sĕrmanul René...

— Oh! de sigur! nu, ḑisse regele, nicĭ n'am intrat în magasinul lŭĭ; şi acésta e fórte simplu, d-nă: pentru antipatia ce am de dênsul... n'am eŭ mănuşarul meŭ?

— Aĭ dreptate, sire, uitasem.

— Si de sigur, reluă regele, n'am fi găsit la René, acel încântător cuferaş ce am cumpĕrat de la Pietro Doveri.

Regina tresări, dér regele nu luă séma.

— Ce conţine acel cufĕraşiŭ? întrebă ea.

— Mănuşĭ parfumate.

— Ah!

— Si vĕ jur, d-nă, că e de uă lucrătură minunată.

— Si eŭ, ḑisse regina, cred că s'ar găsi, déca nu assemenea, cel pucin unul aprópe tot atât de frumos la René.

— Mĕ înduoesc, făcu regele.

Apoĭ sĕrută mâna reginei şi o părăsi.

Când d-na Catherina reintră în apartamentele eĭ, ea se găsi în facia lŭĭ René.

— Ah! sĕrmanul meŭ amic, ĭ ḑisse ea, schimbând cu dênsul uă privire înţelegĕtóre, 'mĭ pare că nicĭ uă dată n'aĭ avut în magasinul tĕŭ un object atât de admirabil cum regele a găsit la Pietro Doveri, rivalul tĕŭ.

— Heĭ! ḑisse René, cine scie?

— Un cufĕraş încântător... conţinênd mănuşĭ.

— Il sciŭ.

— Ah!

Florentinul se aplecă la urechia reginei şi murmură:

— Cum şi Majestatea Vóstră.

— Tăcere! ḑisse ea încet.

Dér René adăogă:

— Majestatea Vóstră va face bine de a observa cu-

lórea mănuşilor ce regina de Navarra va purta astă-séră la Louvru.

— Fiĭ liniscit, ḑisse Catherina. Vin'o astă-séră la ḑece ore, şi veĭ sci.

. . . . . .

Séra în adevĕr regina găsi pe René în oratoriul eĭ.

Parfumorul o privi cu nelinisce.

— Mănuşile eraŭ cenuşiĭ, ḑisse regina.

— Atunceĭ nu sunt acelea. Ea nu a deschis cuferaşul.

— Creḑĭ ?

— Oh! D-ḑeul meŭ! nu, ḑisse René, celle d'ântêiŭ din cuferaş sunt galbene.

— Se asceptăm! murmură regina.

René plecă, eşi din Louvru prin pórta cea mare şi se îndreptă spre podul Saint-Michel, fără a lua séma unuĭ gentilhome bine acoperit în mantaua sea, care ca şi dênsul eşind din Louvru, se puse a 'l urmări murmurând:

— N'am trebuinţă de nimenĭ, de cât de vecinul meŭ ecuyer Frangas Margareta.

Acel gentilhome, se înţelege, era ducele de Crillon, care singur la curtea Franciel, nu tremura de René Florentinul.

LXXIX

René se depărta vorbindu'şĭ astfel:

— Sunt tot atât de grăbit ca şi d-na Catherina de a vedea pe regina de Navarra întrebuinţând mănuşile ce 'ĭ le am preparat.

«Ea nu le-a pus astă-séră, dér e probabil că mâne, pentru balul curţeĭ, ea va voi sĕ facă regeluĭ danţând cu dênsul onorurile regaluluĭ sĕŭ cadoŭ.

„Prin urmare, cred că mĕ pot duce fórte liniscit sĕ mĕ culc, şi sĕ maĭ îngrijesc de rana ce am început a uita.»

Dér René, reamintindu'şĭ de rană, 'şĭ reaminti şi de persóna ce 'ĭ o făcuse, şi pentru precauţiune, când aprópe de podul Change, el scóse pumnalul.

— Déca vĕduva luĭ Gascarille se va apropia, murmură el, vom vedea...

René se încelase. Farinetta nu 'l ascepta ca în ajun la intrarea podului Change ce era deşert.

El trecu Cité fără a întêlni pe nimenĭ şi ajunse la podul Saint-Michel, care era tot atât de deşert ca şi podul Change.

Un lucru, cu tóte acestea, miră pe Florentin, fu la ḑece paşĭ de prăvălia luĭ: nicĭ uă lumină nu se zărea printre oblóne.

— Am spus cu tóte acestea Paoleĭ că mĕ voiŭ întórce repede, ḑisse el, şi ea mĕ scie că sunt bolnav. E cu neputinţă ca sĕ se fi culcat.

El se apropie şi bătu la uşă. Nicĭ un rĕspuns.

Atuncĭ René simţi sudórea curgêndu'ĭ pe frunte.

— Paola, 'şĭ ḑisse el, a plecat póte cu Godolphin... pentru a întêlni pe Noë, ce ea crede a 'l urî, a căruĭ mórte ea o cere şi pe care cu tóte astea 'l iubesce încă.

El bătu din noŭ.

De uă dată vĕḑu că uşa se deschise de la sineşĭ.

— Paola! Godolphin! strigă René, ce intră în prăvălia în care domnea întunericimea profundă.

Paola nu rĕspunse, dér 'ĭ se păru Florentinuluĭ că aude un suspin 'năbuşit în odaia cea-l'altă.

Emoţiunea luĭ René crescu.

— Paola! reluă el.

Acel gemăt 'ĭ rĕspunse:

Atuncĭ Florentinul, al căruĭ pĕr se sbîrli, înaintă cu hotărâre spre partea în care se auḑea acea voce, dér umblând, el se lovi de un ce dur şi metalic ce făcu un sgomot sub piciórele luĭ.

René se aplecă şi ridică un object ce recunoscu dupe pipăit a fi uă lumînare a căreĭ feştilă era încă caldă.

René înţelese că uă nenorocire óre care se petrecuse în casa luĭ, şi că acea lumînare fusese trântită pe pământ, din care causă se şi stinsese.

Florentinul aprinse luminarea.

Atunci numaĭ putu să 'şĭ dea fórte pucin compt de celle petrecute la dênsul.

Scaunele, mesele, eraŭ resturnate şi dovedéŭ uă luptă recentă.

Pe pragul camereĭ Paoleĭ zăcea un om bine legat de mânĭ şi de picióre şi cu gura astupată cu uă legătură. René alergă spre el.

— Godolphin! strigă el.

Somnambulul încă ameţit de gróză, arunca împrejurul luĭ priviriĭ rătăcite şi 'şĭ mușca legătura, ce nu 'l lăsa să 'ĭ se audă din când în când de cât nisce sunete neârticulate.

Dér René maĭ ântêiŭ nu cugetă de a 'l deslega.

Florentinul sări peste Godolphin în camera fiiceĭ sélle, repetând cu gróză:

— Paola, unde escĭ?

Camera era deşértă.

Atunci René se întórse la Godolphin, 'ĭ tăie legăturile şi 'ĭ ḑisse cu vioiciune:

— Unde e Paola?

— Răpită, respunse Godolphin.

— Răpită!

Si se retrase înnapoĭ şi remase un moment mut şi clătenând, apoĭ pronunciă un singur nume:

— Noë!

Dér Godolphin mişcă din cap.

— Nu, ḑisse el.

— Cum!... Ce ḑicĭ? murmură Florentinul.

— Nu... Noë.

— Atunci princiul Henric?

— Nu, repetă Godolphin.

— Dér cine atunci? cine? strigă René cu furie.

— Uă femeie și trei ómeni sdrențeroși.

— Uă femmeiă!

— Da, uă femeie care. pe când unul din ómeni mě trântea și cel alt ce e un gigante, luă pe Paola pe umeri, uă femeiă care a ḑis: Braciul meŭ a tremurat lovind pe tatăl nóptea trecută, dér fata nu 'mi va scăpa!

René scóse un țipăt îngrozitor și căḑu pe un scaun.

— Fiica mea! oh!... fiica mea! murmură el.

Pentru René, răpirea Paolei de către resbunătórea vĕduvă a lui Gascarille, și truanḑii complicii ei, era înspăimêntătóre.

Fiica sea era frumóssă, ea ar deveni prada unei mulțimi lacome, și póte chiar la urmă ar omori'o.

Un moment sfârșit, sdrobit de emoțiune, Florentinul se ridică de uă dată.

— Oh! ḑisse el, voiŭ alerga la Louvru, voiŭ vedea pe regina... Ea 'mi va da soldați, servitori și voiŭ pune, décă va fi trebninţă, foc curței-Miracolelor... Da... căci voesc sĕ găsesc pe fiica mea.

— Regina s'a culcat! ḑisse uă voce la spatele lui René.

Florentinul palid și tremurând se întórse.

Un personagiŭ, de a căruĭ presenţă Florentinul era departe de a se ascepta, se arătă pe pragul magasinului.

— Da, scumpul meŭ d. René, repetă gentilhomul, d-na Catherina s a culcat la acéstă oră, și mĕ înduoesc mult ca ea sĕ se descepte pentru a pune la dispositia d-télle soldații ce eŭ comand.

D. de Crillon! murmură René petrificat,

In acest moment, Florentinul avu uă atât de mare gróză, pentru că se găsea faciă în faciă cu ducele în cât ultă cu desăvêrșire pe fiica sea, și se gândea numai la pasiunea lui.

Crillon avea acea atitudine liniştită a tigrului care 'şi măsóră prada sea cu privirea, mai înnainte de a o lovi de mórte cu uă singură atingere a puternicilor lui ghiare

Ducele făcu un pas înainte, şi René făcu trei paşi înapoi.

— He! drace! esclamă ducele, dér ce ai d-le René?

Când ducele vorbea ast-fel şi înainta cu câte un pas, René se lipise cu totul spre zid.

— Iţi fac frică? ḑisse Crillon?

René nu rĕspunse nimic.

— Reasigură-te, domnule René, astă-sĕră nu am or-ordinul regelui de a te conduce la Chatelet.

Crillon vorbea cu atâta linisce şi cu atâta francheţă, şi naivitate, în cât frica lui René se linisci.

— Ce s'a petrecut la tine? întrebă Crillon.

Si arătându'i desordinea care se vedea în prăvălla lui, adăogă:

— Pentru ce aceste mese sunt resturnate şi aceste scaune sfărâmate?

René se gândi din noŭ la fiica sea.

— Aŭ răpit pe Paola, murmură el.

— Cum! făcu Crillon înspăimêntat, căci ducele nu scia absolut nimic despre projectele lui Henric de Navarra. Si cine a răpit pe fiica tea?

— Truanḑii.

— Adevĕrat? făcu ducele cu un aer incredul.

— Printre dênşii, adăogă Florentinul, era şi o fétă care m'a lovit eri cu pumnalul... este vĕduva hoţului de Gascarille!

— Ah! da, ḑisse Crillon, acel păcătos pe care 'l a spânḑurat.

— Tocmai.

— Ei bine, ce pretinḑi sĕ 'ţi facă regina în acéstă privinţă?

— Ca sĕ 'mi dea soldaţi pentru a căuta pe fiica mea.

Vroesc să răstorn tótă curtea Miracolelor şi tóte cuartierele locuite de truanḑi.

Crillon înălţă din umerĭ.

— Nu aĭ trebuinţă de regina pentru asta, ḑisse el.

René încremenit privea pe ducele.

— Nu sunt eŭ colonelul general al soldaţilor şi al pedeştrilor ?

— Este adevĕrat, monseigneure.

— Si am să 'mĭ daŭ eŭ însumĭ ostenéla de a 'ţĭ regăsi pe fiică-ta.

— D-vóstră ! monseigneure...

— Pentru ce nu ? ḑisse Crillon.

— Ah ! ḑisse Florentinul căḑênd îngenuchĭ, décă veţĭ face acésta... viaţa mea este a vóstră, monseigneure.

— 'Mĭ e nefolositóre René, rĕspunse Crilon, şi pot să ţĭ şi spun că déca nu era cestiunea de fiica tea, nicĭ nu mĕ derangeam alt-fel, căcĭ estĭ un fel de speciă de om prea viclén, şi când curtea-Miracolelor 'ţĭ va juca verĭ un urât rol, va fi pentru tine uă ḑi pentru ispăsirea păcatelor.

Oh ! monseigneure, murmură René, încărcaţi-mĕ cu tot felul de despreţuirĭ, dér redaţi'mĭ pe fiica mea !

— Voiŭ face tot ceia ce va depinde de mine pentru a 'ţĭ regăsi pe fiica tea, scumpe domnule René. Crillon nu 'şĭ dă de cât cuvêntul.

— Oh ! o sciŭ...

— Si acest cuvênt 'l susţin.

— Dér, strigă René, trebue se vĕ grăbiţĭ monseigneure... Cine scie... décă la acéstă oră... miserabilĭ...

Si René, laşul şi crudul, simţea că gróza şi grijea 'ĭ scărlea pĕrul.

— Eĭ bine, ḑisse Crillon, ia-ţĭ mantaua şi vin'o cu mine.

René scóse un ţipĕt de bucurie, şi vroi să sĕrute mâna luĭ Crillon.

Dér Crillon 'şĭ trase mâna.

— Nu mĕ atinge! ḑisse el, căcĭ sĕrutarea tea, 'mĭ aduce nenorocire.

Ducele urmărise pe Florentin la eşirea luĭ din Louvru cu scop de a 'l apuca de guler şi de a 'l face prisonier.

Evenimentele însă modificară cu totul acésta primă resoluţie.

René fără nicĭ uă témă, recomandă luĭ Godolphin d'a se închide, şi de a nu deschide la nimenĭ în absenţa sea, apoĭ ḑisse ducelui:

— Sunt la ordinile vóstre, monseigneure.

— Vin'o, ḑisse Crillon.

Florentinul creḑuse că ducele 'l conducea la Louvru.

Dér acesta în loc de a lua drumul cetăţeĭ şi al podului Change, el luă malul stâng al Seineĭ.

— Unde mergĭ monseigneure? întrebă René tot fără témă.

— Vin'o mereŭ.

Ducele pronunciă aceste duoĕ cuvinte cu un ton sec, ceia ce nu admitea replica.

René 'şĭ aplecă capul şi 'l urmă.

Crillon se îndreptă spre respântia stradeĭ Saint-Andre-des-Arcs, tot întorcêndu-şĭ din timp în timp capul spre a se asigura déca René 'l urmărea.

Când ajunse la rĕspântie, se opri din'aintea uşeĭ uneĭ vechĭ case, ale căreĭ ferestre eraŭ garnisite cu bare gróse de fer.

Aicĭ dete treĭ lovituri viguróse cu mânerul pumnaluluĭ sĕŭ.

La acest sgomot, una din ferestre se deschise.

— Cine e acolo? întrebă uă voce cu un accent meridional.

— Eŭ! ḑisse Crillon.

Feréstra se reînchise.

Crillon şi René asceptară aprópe treĭ minute, apoĭ uşa se deschise.

Atuncĭ Florentinul şi ducele se găsiră în presenţa unuĭ mic om gros şi scurt, cu nisce largĭ umerĭ, cu phisionomia plină de inteligenţă şi de aparenţa unuĭ om ce arată a fi de cinci-ḑecĭ anĭ.

Acest personagiŭ care avea uă lampă în mână, şi care purta uă tunică de soldat, nu era altul de cât maestrul Honoré-Timoléon-Onésime Fangas, ecuyerul domnuluĭ duce de Crillon. Fangas dându-se într'uă parte, lăsă ca René sĕ vaḑă uă vastă şi întunecósă sală.

— Intră, domnule René, ḑisse ducele.

Si el împinse de umerĭ pe parfumor.

Apoĭ uitându-se la Fangas, ḑisse:

— Iţĭ aduc un prisonier, pentru care 'mĭ veĭ rĕspunde cu capul.

La acest cuvênt de prisonier, René scóse un ţipĕt de gróză, făcu un pas înapoĭ şi vroi sĕ dispară.

Dér deja ducele închisese uşa cea grósă de ştejar căptuşită cu fer, şi el ḑicea Florentinuluĭ:

— Iţĭ voiŭ regăsi pe fiica tea în dată, fiĭ liniscit. Cât despre d-tea trebue sĕ renuncĭ de a maĭ vedea de astă-ḑĭ înainte Louvrul şi pe dómna Catherina.

Privirea luĭ Crillon şi accentul sĕŭ liniscit şi ferm, asigura pe deplin pe René că el nu glumea.

René înţelese că era în puterea luĭ Crillon şi uă fricĭ îl coprinse!

LXXX

— Luminéză-ne, ḑisse Crillon maestruluĭ Henric-Timoléon-Fangas, ecuyerul sĕŭ.

René remase nemişcat şi 'şĭ plimba împrejurul luĭ uă privire rătăcită.

— Scumpul meŭ René, ḑisse ducele, sciĭ că pe dată ce mĕ fac temnicer numaĭ 'mĭ scapă nimenĭ. Aşa dér urméză de bună voe.

— Dér, domnule duce, îngână Florentinul, acésta este uă trădare...

— Ce ḑiceĭ? făcu ducele cu mărinimie.

Fangas se întórse şi 'şĭ aruncă privirea sea arḑĕtóre asupra luĭ René.

— Estĭ un nebun, ḑisse el, maestre René. Află că déca d. de Crillon ar fi trădat pe cine-va s'ar fi străpuns el însuşĭ cu spada.

— Cu tóte acestea... murmură René.

— Cu tóte acestea, ticălosule, ḑisse ducele, ascultă sĕ mĕ esplic.

— Ah! suspină René.

— Când am intrat în prăvălia tea, urmă Crillon, avém intenţiunea de a te lua de guler şi de a te aresta pe dată...

— Să mĕ arestaţĭ!... făcu René.

— Da, şi de a te aduce aci.

— Dér, ḑise Florentinul maĭ palid de cât mórtea, de ce maĭ sunt acusat încă.

— De nimic.

— Atunciĭ... pentru-ce... mĕ ţineţĭ prisonier?

— Iţĭ voiŭ spune îndată motivul.

René 'şĭ închipuia că ducele maĭ căuta ceva pentru a 'l maĭ amăgi.

Acesta însă urmă:

— Te-am vĕḑut desolat de disparĭţiunea fiiceĭ télle, şi atunciĭ pentru că sunt un bun om, 'ţĭ am promis ca prin orĭ ce chip sĕ 'ţĭ o regăsesc, cuvêntul meŭ e maĭ serios de cât cum 'l aĭ creḑut tu, şi prin urmare voiŭ face tot ce 'mĭ va sta prin putinţă. Si pentru că nu am niciĭ uă trebuinţă de tine în acéstă afacere, veĭ face bine de a sta aci.

Tot vorbind ducele făcu un semn luĭ Fangas.

Ecuyerul luă braciul luĭ René şi 'l facu sĕ urce treptele de piatră ale scăreĭ.

Ajungênd în primul etagiŭ, el deschise uă uşă şi împinse pe René într'uă vastă cameră rece şi gólă, şi ale

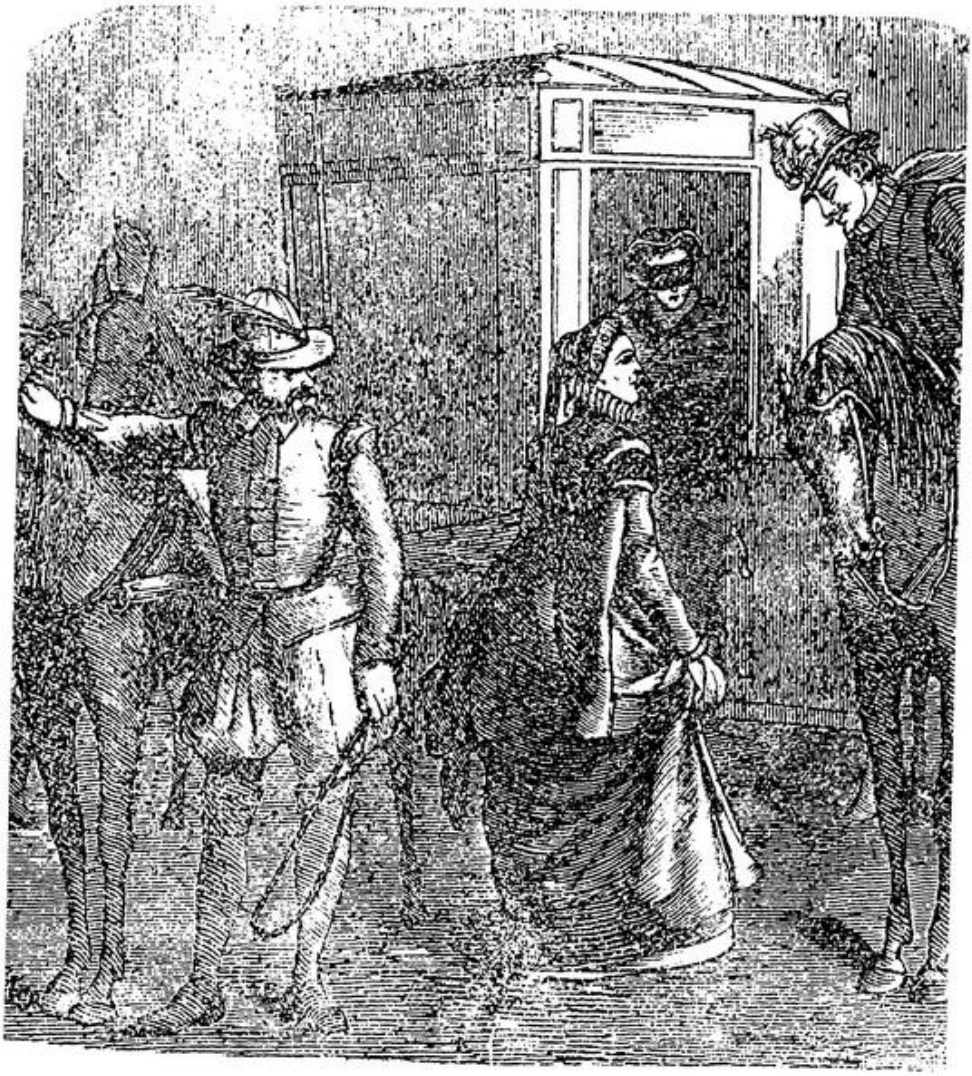

Princiul era deja pe un frumos cal lîngă d-na Margareta

căreĭ ferestre era garnisite asemenea cu bare de fer şi pe din'ăuntru cu oblóne de stejar fórte solid făcute.

Un pat pe chingĭ şi duoă scaune compunea tot mobilierul acesteĭ camere care semăna uneĭ închisorĭ.

Acésta era camera luĭ Fangas.

— Etă locuinţa d-télle provisorie, maestre René, ḑisse ducele.

— Dér, monseigneure, îngănă Florentinul, sunt condamnat a sta mult timp aci?

— Nu se scie.

— Dér în fine, pentru ce mĕ ţineţĭ prisonier?

— Pentru cuvintele melle.

— Déca v'am supĕrat, ertaţi-mĕ...

Si René care era laş şi viclén, se puse în genuchĭ din noŭ.

— Ticălosule, rĕspunse ducele cu dsipreţ, nu 'mĭ daŭ osteneala de a 'mĭ resbuna propriile melle ofense. Reasigură-te, că nu 'ţĭ am făcut nicĭ uă dată onórea de a te considera ca inemicul meŭ.

— Atuncĭ... monseigneure... se rugă încă uă dată René, care vĕ este intenţiunea?

— Nu am sĕ 'ţĭ daŭ nicĭ uă socotélă de faptele mele.

Apoĭ Crillon privi pe Fangas şi 'ĭ ḑisse:

— Tu 'mĭ veĭ respunde de acest om cu capul tĕŭ.

— Domnul duce póte sĕ fie liniscit, rĕspunse Fangas.

— In nóptea asta, ḑisse Crillon, am afacere la curtea-Miracolelor.

René care era tot nemişcat în mijlocul noueĭ sélle închisorĭ, cu ochiĭ aplecaţĭ şi în atitudine consternată, René ḑic, tresări şi 'şĭ ridică cu repeḑiciune capul.

— Tu veḑĭ, făcu ducele, eŭ sunt un om care 'mĭ ţin cuvêntul. Acum mĕ duc sĕ 'ţĭ caut pe fiica tea. Bunăséra!

Si ducele plecă, lăsênd pe René Florentinul în mânele ecuyeruluĭ Fangas.

— Aide! domnule René, ḑisse acesta, acum te rog sĕ te culcĭ. Acésta e camera d-télle.

René, omul trădăreĭ, se gândi că va găsi animĭ tot așa de conrupte ca și a sea.

Așa dér, el găsindu-se singur faciă în faciă cu ecuyerul, cugetă numaĭ de cât de a'l seduce.

— Scumpe domnule Fangas, ḑisse el, sunt fórte neliniscit asupra sórteĭ ficeĭ melle, pentru ca sĕ pot sĕ 'mĭ nchid ochiĭ.

— Vroescĭ uă carte de citit? 'l întrebă ecuyerul care era un om curtenitor.

— Așĭ vroi maĭ bine sĕ vorbesc...

— Fie, ḑisse Fangas, sĕ vorbim.

— Ore d. duce te a oprit de a 'mĭ da sĕ beaŭ și sĕ mănânc?

— Nicĭ de cum. Aĭ fóme?

— 'Mĭ e sete.

— Eĭ bine! ḑisse ecuyerul, am sĕ vĕ procur uă butelie cu vin vechiŭ chiar din viile d-luĭ de Crillon.

— Adu atuncĭ cu duoĕ pahare, ḑisse René.

— Drace! îngână ecuyerul.

Fangas era un om fórte de înțeles, și el nu refusa nicĭ uă dată ocasiunile de a bea și de a goli uă butelie de vin, dér nu era maĭ pucin un păḑitor serios, căcĭ el închise ușa întorcênd cheia în bróscă de duoĕ orĭ.

Ușa era solidă și ferecată. René dér nicĭ că se gândea de a căuta sê o sfărâme.

Afară de acésta, Fangas se întórse numaĭ de cât.

In loc de uă simplă butelie, el aduse un mare urcior de pămênt cu un dop prea bine muiat cu smólă.

— D. de Crillon, ḑisse el, are vinurĭ și maĭ bune de cât ale regeluĭ.

— Se póte, ḑisse Florentinul care vroia sĕ vorbéscă pe placul luĭ Fangas.

Fangas puse urciorul și celle duoĕ pahare pe mésă și ḑisse luĭ René:

—Nu aĭ somn, eĭ bine, nicĭ eŭ. Cand a venit d. de Crilon dormeam. Acum étă-mĕ descept şi pot sĕ staŭ pênĕ mâne de diminéţă.

Ecuyerul destupă urciorul şi turnă luĭ René sĕ bea.

— Drace! esclamă acesta, ducênd paharul la gură, étă un adevĕrat vin bun.

— Nu e aşa?

— Si mĕ înduoesc ca regele sĕ aibă unul tot aşa de bun.

— Ce vreĭ, regele Franciei are viĭ próste, respunse Fangas cu mândria luĭ cea provincială.

— Ducele dupĕ cum vĕd e prea bogat? ţisse René cu un aer naiv.

— Sciĭ, potrivit.

— Cu tóte acestea, cănd cine-va are ast-fel de vin..

— Este vin din Villeneure, domnule René.

Fangas creţu că acest respuns era de ajuns pentru René. Dér el se încelă, căcĭ René stărui a avea resónele luĭ pentru a reveni asupra avereĭ duceluĭ

— Dér în fine, ţisse el, d. de Crillon, are cu ce trăi?

— Oh! negresit.

— Si mĕ prind că estĭ fórte bine plătit pe cât timp te afli în serviciul luĭ.

— Da si nu, rĕspunse Fangas.

— Ce ţiseşĭ?

— Am ţis că am tot ce 'mĭ trebue, dér busunarul meŭ nu se umple nicĭ uă dată cu banĭ.

— Cam aşa cred şi eŭ! ţisse René.

— Nu se îmbogăţeşte nimenĭ în armată, urmă ecuyerul, în curênd voiŭ avea şésse-ţecĭ anĭ, şi...

— Si aĭ vrut sĕ aibĭ cel pucin uă mică casă care sĕ 'ţĭ aparţină, nu e aşa, în verĭ un colţ al provincieĭ şi pe malul Rhonuluĭ spre esemplu?...

— He! he! ţisse Fangas, n'ar fi nicĭ de cum rĕŭ.

— Si cu verĭ uă duoĕ pogóne vie şi uă frumósă livede .. urmă Florentinul.

— Dér sciĭ d-tea, observă ecuyerul că uă asemenea proprietate ar costa cel pucin uă mie pistolĭ?

— Fie chiar uă mie pistolĭ.

— Si că nu ĭ aşĭ putea avea nicĭ uă dată la dispoşiţie?

— Cine scie?

— Oh! dómne, dér cine 'mĭ dă mie uă asemenea sumă.

— Eŭ, ţisse Florentinul.

— D-tea, domnule Rene?

— Si pentru ce nu?

— Intr'adevĕr, uitasem că estĭ destul de bogat.

— Si... reluă Rene, 'l aĭ putea căpăta numaĭ déca aĭ avea pucină complesenţă pentru mine.

— Sunt cu totul la serviciul d-téile, domnule Rene.

— Adevĕrat?

— Ce trebue sĕ fac pentru d-tea?

Ecuyerul făcênd acéstă întrebare, vĕrsă Florentinuluĭ un al duoilea pahar de vin.

— Dér, ţisse Rene, cu un aer fórte naiv, obserai că patul acesta e cam tare.

Rene arătă aşternutul.

— Ah! nu te îngriji de acésta, respunse ecuyerul, mĕ voiŭ duce sĕ 'ţĭ aduc uă saltea de lînă.

— Cu tóte acestea, 'mĭ ar plăcea sĕ mĕ culc la mine acasă

Fangas se uita la Rene cu un aer zăpăcit, apoĭ scóse un bohot de rîs:

— Aidea de! ţisse el, óre aĭ creţut că o sĕ 'ţĭ daŭ pumnalul?

— Dér, rĕspunse Rene cam deconcentrat, aĭ uitat că pot sĕ 'ţĭ daŭ în schimb uă mică casă pe malul Rhonuluĭ cu duoĕ pogóne vie şi o încântătóre livede.

— Din nenorocire, replică Fangas, lucrul devine inposibil. D. de Crillon m'a obicînuit de aĭ esecuta punctualmente tóte ordinile sélle.

— Cu tóte acestea...

— Si, urmă ecuyerul, tot ce aşĭ putea face pentru d-tea, domnule Rene, este de a vĕ ţine companie tot restul nopţeĭ. Vroiţĭ ca sĕ vĕ narez istoriĭ?

— Iţĭ mulţumesc!

— Atuncĭ sĕ jucăm uă partidă de cărţĭ?

— Ah! ţisse Rene care avu uĭ inspiraţiune subită, estĭ jucător, domnule Fangas.

— Sunt Provensal, domnule Rene.

Ţicênd acestea, ecuyerul scóse din buzunar un cornet cărţĭ şi punga sea care conţinea verĭ uă duoĭ-spre-ţece pistolĭ.

- Etă tótă averea mea, ţisse el. Dupe cum vedeţĭ domnule Rene, că este neîndestulătóre pentru a 'mĭ putea dobândi casa despre care vorbeaţĭ.

In loc de a respunde, Rene scóse şi el punga sea. Ea era bine garnisită, şi se vedea printre ţesătură, strălucind nisce frumoşĭ scuđĭ de aur de tot nuoĭ şi avênd pe dênşiĭ efigia regeluĭ.

— He! he! ţisse Fangas, am sĕ mĕ silesc sĕ 'ţĭ câştig tóte piesele acelea galbene care se vĕd prin pungă.

— Silesce-te, domnule Fangas.

— Ar fi fórte apropo pentru casa aceia ce ţiceţĭ?

— Ar fi fórte bine pentru d-tea, respunse Rene, care murmură apoĭ în sinesĭ:

— Décă asĭ putea sĕ 'ĭ apuc aceĭ duoĭ-spre-ţece pistolĭ, l'aşĭ avea la mână.»

Fangas scóse un pistol şi 'l puse pe mésă.

Rene 'l imită.

— Intre noĭ duoĭ, dér! strigă ecuyerul a cărui privire scânteitóre se fiicsă asupra pungeĭ Florentinuluĭ.

. . . . . .

Pe când Rene cugeta la mijlocul de a conrupe pe ecuyerul Fangas, d. de Crillon se îndrepta fórte liniscit spre curtea Miracolelor.

Demnul gentilhome, 'şĭ pusese spada sea sub braciŭ, şi înfundase pălaria pe ochĭ şi mergea cu un pas repede.

Uă mulţime de micĭ stradele strimpte şi murdare unde furnica uă populaţiune, fără nume încongiura prin tóte părţile curtea-Miracolelor. Nicĭ uă dată un gentilhome nu se riscase a intra pe acolo, cum nicĭ maĭ pucin verĭ-un burges.

Pentru a putea intra în curtea-Miracolelor, trebuia sĕ fie cine-va sdrenţĕros, séŭ sĕ facă parte din verĭ uă partidă de pungaşĭ óre-care, séŭ a fi însocit de oficerul poliţieĭ cu uă sută de soldaţĭ.

Der Crillon nu se preocupă de nimic din acestea.

Bravul duce trecu pe din'aintea monastireĭ Filles-Dieu şi înnaintă pe uă stradă obscură la capĕtul căreia găsi un truand ca sentinela.

— Cine e acollo? 'ĭ strigă truandul.

Nóptea era întunecósă, der pintenĭĭ luĭ Crillon şi costumul 'ĭ trăda calitatea de gentilhome.

— Loc! ḑisse Crillon ce scóse spada.

Truanḑul făcu loc, der şueră de duoĕ orĭ într'un mod mysterios.

La acel semnal, umbrele pênĕ atuncĭ imobile începură a se mişca, tăcute ca nisce fantome.

— Loc! repetă Crillon.

Vocea duceluĭ era comandătóre, şi truanḑiĭ eraŭ atât de pucin obicĭnuiţĭ a vedea pe un om singur strebătând la eĭ în cât se retraseră pênĕ la estremitatea stradeĭ, ce se învecinea cu curtea-Miracolelor.

Ducele se popri un moment pentru a contempla acea mulţime ce striga, rîdea, şi dănţuia împreiurul butieĭ góle ce servea de tron regeluĭ-Bohemieĭ.

— Ce ómenĭ! 'şĭ ḑisse el.

Apoĭ, fără a se maĭ preocupa de acea mulţime ce începu a 'l încongiura şi care se consultaŭ încet pentru a 'l ataca, el merse drept spre cercul de lumină descris de către foc, repetând din când în când:

— Loc! loc!

Un truand ce se apropiase cam mult de dênsul, priimi uă vigurósă lovitură cu latul spadeĭ.

Uă fétă prea frumósă se puse înnaintea luĭ şi 'l privi cu curiositate. Crillon 'ĭ mângăie bărbia ḑicêndu'ĭ:

— Tu escĭ uă fétă frumósă, mica mea!

— Oh! oh! striga vocea răguşită a regeluĭ-Bohemieĭ, cine e obrasnicul ce 'şĭ permite de a veni aci?

In acel timp cercul se desfăcuse din prejurul butieĭ, şi Crillon trecu.

Ducele măsura pe truand cu privirea.

— Tu escĭ acela ce se numesce regele-Bohemieĭ?

— Eŭ. Si te găsesc prea îndrăsneţ, gentilhomul meŭ, de a cuteza să străbaţĭ pênă aci.

— Mă numesc Crillon, răspunse ducele.

La acea epocă se vorbea în Francia de bravul Crillon cum şése-ḑecĭ de anĭ maĭ 'nainte se vorbea de Bayard.

Sub acoperemêntul caselor de sat, între zidurille înnegrite a vechilor castele, şi în palatul regilor se ḑicea: «Brav ca Crillon!»

Când ducele 'şĭ pronunciă numele, regele-Bohemieĭ 'şĭ scóse pălăria şi toţĭ truanḑiĭ 'l imitară.

Acésta vĕḑênd, Crillon 'şĭ repuse spada la loc şi ḑisse:

— Bună-séra, copiiĭ meĭ.

— D-le duce, ḑisse atuncĭ regele-Bohemieĭ, sunteţĭ în siguranţă aci, şi décă aveţĭ trebuinţă de noĭ...

— Pentru acésta viŭ şi eŭ.

— Suntem devotaţĭ cu corpul şi cu sufletul, urmă regele-Bohemieĭ.

— Vin să vĕ cer uă deslușire, ḑisse Crillon.

Toţi se stânseră cu curiositate împrejurul lui.

— Aţi cunoscut pe un nenorocit ce se numea Gascarille, nu e aşa?

— Il am plâns, monseigneure.

— Un brav băiat, urmă Crillon, ce a fost spânzurat în locul lui René Florentinul, miserabilul.

Vocea ducelui fuse, la aceste cuvinte, însocită de aplaudări. De la mórtea lui Gascarille toţi uraü la curtea-Miracolelor pe René.

— Să trăéscă Crillon, strigară truanzii.

Ducele reluă:

— Gascarille avea uă socie?

— Da, zisse regele-Bohemiei.

— Uă frumósă fétă, urmă ducele. Cum se numesce ea?

— Farinetta.

— Ah: ea se numesce Farinetta?

— Da, monseigneure.

— Si... sciţi unde o pot găsi?

— De sigur.

— Am trebuinţă de a o vedea pe dată.

— O veţi găsi în strada Grand-Hurleur, răspunse regele-Bohemiei.

Si truandul zisse ducelui-Egyptului:

— Du-te locotenentui meü, de condu pe d, duce de Crillon la Farinetta.

— Drace, zisse Crillon rîzând, strada Grand-Hurleur n'a avut nici uă dată acéstă onóre de a vedea trecênd *duoi duci* de uă dată.

Si ducele de Crillon urmă pe ducele-Egyptului, care 'i conduse în strada Grand-Hurleur, în care în acel moment se petreceaü alte evenimente.

LXXXI

Să revenim la Paola.

Când ea se simţi în mânele viguróse ale Mareluï-Clopot juna fétă, pe jumétate mórtă de spaimă, leşină cu totul.

Mare-Clopot o puse pe umeriï sëï şi eşi din prăvălie.

— Unde mergem? întrebă el pe Farinetta.

— In strada Grand-Hurleur.

— La tine? ḑisse Rĕsuflare-Scurtă.

— La mine. Podul e îndestul de mare pentru duoĭ.

— Hum! murmură Mare-Clopot, suntem maĭ mult de duoĭ.

— Aşĭ! făcu bohemiana cu un surîs sinistru, vom vedea... Mergĭ înnainte.

Rĕsuflare-Scurtă şi Mare-clopot deschise drumul, unul ţinênd un pumnal şi gata de a lovi pe orĭ-cine s'ar încerca de a 'ĭ împedica drumul, cel alt purtând pe spate pe Paola leşinată.

Farinetta se rezimase pe braciul al treilea al eĭ complice şi urma.

La acea epocă când semnalul de séră era dat, nu se afla pe strade de cât trecĕtorĭ fórte rarĭ, gentilhomĭ séŭ ómenĭ de poliţie.

Adesea, în óre care cartiere, dupĕ ce sunaŭ un-spreḑece ore, puteaĭ percurge strade întregĭ fără a întêlni un om.

Era meḑiul-nopţeĭ şi răpitoriĭ ajunseră pe piaţa Châtelet fără a întêlni pe cine-va.

Cum eĭ intraŭ în strada Saint-Denis, eĭ auḑiră resunând în depărtare un sgomot de armă lovind pavagiul.

— Luaţĭ séma! ḑisse Resuflare-Scurtă, este omul poliţieĭ.

Mare-Clopot dispăru în umbra uneĭ porţĭ cu sarcina luĭ.

Rĕsuflare-Scurtă 'l imită şi se ascunse la câţĭ-va paşĭ distanţă.

Farinetta şi însocitorul eĭ dispărură asemenea.

Omul poliţieĭ trecu.

Dupe acésta cortegiul truanḑilor se puse din noŭ în mişcare.

Pândarul din strada Grand-Hurleur, deschise la cea

d'ântêiŭ bătae şi se trase înnapoĭ pucin mirat, la vederea a treĭ companionĭ ce ea 'ĭ aducea.

— Heĭ! *papa*, ḑisse ea, nu lua séma, aceştia sunt amicĭ.

Paola era tot leşinată.

Farinetta o luă din bracele Mareluĭ-Clopot şi se sui cea d'ântêiŭ, purtând pe juna fétă în bracie.

Rĕsuflare-Scurtă aprinsese uă luminare.

Mare-Clopot şi Animă-de-Lup se priveaŭ cu óre care grijă.

—Frumosul meŭ amic, 'ĭ ḑisse colosul pe când suia scara décă voescĭ, noĭ vom lua féta.

— Cum?

— Vom sări amênduoĭ pe Rĕsuflare-Scurtă.

— Bun!

— Si 'l vom omorî.

— Apoĭ?

— Apoĭ, vom lega pe Farinetta şi 'ĭ vom astupa gura, înţelegĭ?

— Da.

— Si... ast-fel?...

— Si ast-fel vom isbuti.

Animă-de-Lup mişcă capul.

— Nu voiŭ, ḑisse el.

Pentru-ce?

— Pentru-că cu tot aerul tĕŭ prost, tu escĭ uă vulpe şirétă.

Mare-Clopot surîse cu stupiditate.

Animă-de-Lup urmă:

— Cum tu escĭ maĭ mare şi maĭ forte de cât mine, tu mĕ veĭ omorî dupe ce eŭ voiŭ pune bine pe Rĕsuflare-Scurtă.

Colosul se vĕḑu ghicit, înjură şi urmă de a sui scara.

Farinetta sosise în pat şi Rĕsuflare-Scurtă puse luminarea pe mésă.

Farinetta puse pe Paola pe paele ce 'ĭ serveaŭ de pat. Apoĭ se întórse spre ceĭ treĭ truanḑĭ.

— Imĭ aţĭ jurat de a vĕ supune? ḑisse ea.

— Da, ḑisse Animă-de-Lup.

— Da, repetă Rĕsuflare-Scurtă,

- Mare-Clopot care era aprópe de a 'şĭ rupe jurămêntul, 'şĭ muşcă limba şi nu lăsă sĕ se aducă de cât uă mormăitură.

— Inchide uşea, Rĕsuflare Scurtă, reluă Farinetta.

Rĕsuflare-Scurtă se supuse.

— Acum, urmă bohemiéna, ascultaţi-mĕ.

Ceĭ treĭ truanḑĭ se pri ină.

— Imĭ păreţĭ a fi în faciа acesteĭ june fete ca treĭ cânĭ fomecioşĭ în presenţa unuĭ os. Din nenorocire pentru cânĭ, eĭ aŭ uă sgardă de fer la gât şi un lanţ ce 'ĭ ţine de zid. Pentru ca sĕ pótă atinge osul, ar trebui ca lanţul sĕ fie sfărâmat.

Mare-Clopot rîse cu sĕlbăticie.

— Lanţul ce vĕ ţine, urmă Farinetta, e jurămêntul ce 'mĭ aţĭ făcut pe funia luĭ Gascarille.

— Aşa e! este adevĕrat, murmură colosul ce se cutremură de gróză.

— Sciţĭ reluă Bohemiéna, că un pungaşiŭ ce nu s'ar ţine de jurămêntul făcut pe funia unuĭ spânḑurat, ar fi pentru tot-d'auna isgonit din curtea-Miracolelor, şi apoĭ diavolul, patronul nostru, 'l ar omorî în timpul nopţeĭ, cu uă lovitură în pântece a furceĭ cu treĭ colţĭ.

Cum ceĭ treĭ complicĭ aĭ Farinetteĭ eraŭ complect convinşĭ de ceia ce ea spunea, eĭ se înclinară..

— Aşa dér, urmă ea, gracie jurămêntuluĭ veţĭ păḑi pe fiica luĭ René şi o veţĭ respecta.

— Pentru-ce am răpit'o atunciĭ? întrebă Animă-de-Lup.

— Pentru-că acésta 'mĭ a fost ordonat.

— De cine?

— De un gentilhome de famille.

— Peuh! făcu Sĕsuflare-Scurtă cu dispreţ, tu te supuĭ acum gentilhomilor?

— Da.

— Acésta e straniŭ!

— Acel gentilhome e ca şi mine, inamicul luĭ René.

— Ah!

— Si el 'mĭ a promis că voiŭ fi rĕsbunată, décă 'ĭ juram n mĕ supune orbesce la ordinile luĭ. Mĕ supun.

Vorbind ast-fel Farinetta freca têmplele Paoleĭ cu uă cârpă muiată în oţet.

Paola suspină şi sfârşi prin a deschide ochiĭ.

Atuncĭ Italiana aruncă împrejurul eĭ uă privire speriată şi creḑu pentru un moment a fi prada unor vise îngrozitóre...

Culcată pe uă grămadă de pae pe jumĕtate putrede, într'uă cameră scârbósă, ea avea în facia eĭ uă femeiă ce o privea cu ardóre, şi la spatele aceleĭ femeĭ ea zări feciele hiduóse a celor treĭ banditĭ.

— O! D-ḑeul meŭ! strigă ea, unde mĕ aflu?

— La Farinetta, respunse bohemiéna rânjind.

— Farinetta! esclamă Italiana... Farinetta!

Si ea părea a se întreba căruia din celle patru persóne ce o încongiuraŭ 'ĭ se putea aplica acel nume.

— Eŭ, ḑisse bohemiéna.

— Nu te cunosc! gângăni juna fétă.

— Dér eŭ te cunosc. Tu escĭ fiica luĭ René Florentinul...

— Dér... pentru-ce sunt aci?

Pentru-că te am răpit, ḑisse Farinetta.

— Răpit! D-ḑeul meŭ! murmură Paola ce începu a 'şĭ reaminti. Ce am făcut dér?

— Tatăl tĕŭ a causat mórtea unuĭ om ce eŭ iubém.

Italiana scóse un noŭ ţipĕt:

— Ah! gracie! gracie! aibĭ milă!... murmură ea, eŭ nu sunt vinovată.

Farinetta ridică din umerĭ.

— Cine-va 'şĭ resbună cum póte! ḑisse ea.

Si cum Paola sérbădă şi tremurândă, o privea cu un ochiŭ rugător, bohemiéna adăogă:

— Asigură-te, pentru astă-ḑĭ nu 'ţĭ se va face nicĭ un rĕŭ... ora tea nu a sunat ancă.

Ĭ poĭ ea ḑisse truanḑilor :

— Vĕ puteţĭ înţelege ast-fel ca sĕ o păḑiţĭ pe rând. Imĭ respundeţĭ de dênsa...

— O vom păḑi câte-şĭ treĭ împreună, ḑisse Animă-de-Lup.

— Aşa, ḑisse Rĕsuflare-Scurtă.

Mare-Clopot era fără înduoélă sĕ 'ĭ imiteze, când un sgomot se auḑi la uşa din drum.

— Cine e? întrebă vocea pânḑaruluĭ.

— Eŭ, ducele-Egyptuluĭ, respunse vocea de afară.

Farinetta întredeschisesese feréstra şi se apleca spre stradă.

Duoĕ umbre erau nemişcate înaintea porţeĭ.

—Ducele-Egyptuluĭnu e singur, 'şĭ ḑisse ea cu nelinisce.

Ducele-Egyptuluĭ era dupĕ regele-Bohemieĭ, cel d'ântêiŭ demnitar la curtea-Miracolelor. Nu lungesce cine-va vorba mult cu dĕnsul şi când cere a 'ĭ se deschide uşa, 'ĭ se deschide cu grabă.

Deci pânḑarul deschise.

— Unde e Farinetta? întrebă ducele-Egyptuluĭ

— Aci sus, ḑisse pânḑarul.

Rĕsuflare-Scurtă descinse, purtând în mână lumînarea.

Atunci, gracie aceleĭ luminĭ, pândarul putu vedea la spatele duceluĭ-Egyptuluĭ, un adevĕrat gentilhome, un adevĕrat duce, mesire de Crillon.

Resuflare-Scurtă se trase înnapoĭ.

— Luminéḑă-ne, prietene, ḑisse adevĕratul duce cu mărime.

Crillon puse picĭorul pe scara cé conducea la podul Farinetteĭ şi intră cel d'ântêiŭ în cameră.

— Ah! d-le! ḑisse ea, monseigneure! la mine! ajutor!

Crillon privi pe ceĭ treĭ truanḑĭ, apoĭ pe Farineta.

— Ce voiţĭ sĕ faceţĭ cu acéstă júnă fétă? întrebă el cu linisce.

— Ea este a mea! ḑisse Farinetta.

— Ea este a nóstră! repetă Rĕsuflare-Scurtă.

— Vĕ încelaţĭ, replică Crillon.

Si el scóse spada.

Ducele-Egyptuluĭ ce intrase dupĕ dênsul încruntă sprîncenile.

— Sciĭ, monseigneure, că nu e bine cela ce voescĭ sĕ facĭ...

— Aud? făcu Crillon.

— Déca aşĭ fi sciut că veniţĭ pentru a răpi pe Farinetta nu v'aşĭ fi condus aci.

Ducele preumblă uă privire superbă împrejurul luĭ.

— Mĕ numesc Crillon! ḑisse el.

— Si tocmaĭ pentru acésta, monseigneure, ḑisse uă voce la spatele duceluĭ, nu veĭ face nimic din celle ce spuĭ...

Ducele uimit se întórse.

Era Malican.

— Oh! oh! ḑisse ducele ce recunoscu pe cârciumar ce facĭ aci?

— Viŭ sĕ mĕ asigur că Paola e aci.

— Aud? făcu Crillon mirat.

— Si viŭ din partea cuĭ-va care e tot atât de mare seigneur ca şi d-vóstră, monseigneure.

Malican se esprima cu respect dér cu un ton hotărît.

— Ah! făcu ducele.

Malican 'ĭ arătă inelul princiuluĭ de Navarra.

Crillon se trase înnapoĭ uimit.

Atuncĭ cârciumarul se aplecă la urechea duceluĭ.

— Monseigneure, ḑisse el, Farinetta e complicea princiuluĭ. Paola e un amanet.

— Acum înţeleg.

— Déca se va întêmpla verĭ uă nenorocire princiuluĭ

séŭ verĭ unuia din aĭ sĕĭ, se va întêmpla nenorocire Paoleĭ.

Ducele aruncă uă privire tristă asupra Italianeĭ, apoĭ, cum s'ar fi temut de a 'ĭ da uă esplicaţiune asupra schimbăreĭ sélle repede de conduită, el se îndreptă spre uşă, şi bravul Crillon, descinse scara părând a fugi înnaintea uneĭ legiunĭ de inamicĭ.

Pe când ducele se depărta, Malican ţicea Paoleĭ:

— Scumpă domnişóră, voiŭ veni în fie-ce séră la meţiul-nopţeĭ sĕ te visitez, cât timp nu se va întêmpla nimic acelora pe care René 'ĭ urasce, şi cât voiŭ veni, toţĭ aceştia te vor respecta şi nu 'ţĭ vor face nicĭ un rĕŭ.

Paola asculta pe Malican şi nu înţelegea. Plecarea duceluĭ uă aruncase într'uă nouă spaimă.

Apoĭ cârciumarul murmură câte-va cuvinte la urechia Farinetteĭ, a căreĭ privire strelucea de mânie.

Dupe acésta el plecă.

Atuncĭ Farinetta privi din noŭ pe ceĭ treĭ banditĭ şi le ţisse:

— In séra când acest om ce ese de aci nu va maĭ veni, voiŭ sfărâma lanţul ce vĕ ţine, şi fiica luĭ René va înceta de a maĭ fi sub paţa mea.

Paola înţelese că era perdută, căcĭ 'sĭ reaminti de mănuşile în carĭ diminéţa, tatăl eĭ introdusese otravă.

LXXXII

Noĭ am vĕţut pe Crillon uimit eşind din casa Farinetteĭ.

Ducele întêmpinase una din acelle greutăţĭ ale vieţeĭ de care nu avea obiceiul de a întêmpina.

El se găsea între parola sea, la care ţinea fórte mult şi între datoria luĭ de gentilhome fidel, obligat fiind de a respecta voinţele unuĭ princiŭ.

Déca ducele scăpa pe Paola din mânele truanţilor, el

ar fi neplăcut Alteţeĭ Sélle princiuluĭ Henric de Bourbon.

El promisese Margareteĭ de a veghia asupra princiuluĭ şi pentru acest şi sequestrase pe René.

Decĭ a libera pe Paola nu era uă faptă nemerită, pentru-că Paola în mânele luĭ Henric era un amanet.

Pe de altă parte nesciind că Farinetta şi truanḑiĭ aŭ un aşa complice nobil, Crillon promisese luĭ René de a 'ĭ regăsi pe fiica sea.

Tóte aceste reflecţiunĭ se isbeaŭ, se încrucişaŭ, se contrariaŭ pe rând în spiritul bunuluĭ gentilhome.

El ajunsese pe strada Saint-Denis şi percurgênd'o, murmura:

— Drace! drace! d-le de Crillon, escĭ jucat şi nu te maĭ sfătuesc de a te maĭ lăuda de dibăcia tea. René e un miserabil! un ticălos! un asasin! nu ḑic ba! Dér în fine 'ĭ aĭ dat parola.. Si sfârşi loyalul Crillon: când un gentilhome face un jurământ, fie unuĭ pungaşiŭ, fie unuĭ bandit, el trebue sĕ 'şĭ ţie jurământul, nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ pucin de cât regeluĭ Francieĭ. Drace! drace!!!

Vorbindu'sĭ ast-fel, Crillon trecu piaţa Châtelet, podul Change, strada Barillerie, podul Saint-Michel, şi ajunse la casa sea în strada Saint-André-des-Arcs.

Onestul Crillon, sosit la pórta sea, avu un moment de înduoélă. In acea casă se afla René Florentinul.

René, pe care ducele îl despreţuia cum despreţuesce lumina întunericul. René otrăvitorul, asasinul, omul pe care róta séŭ spânḑurătórea 'l va cere maĭ curênd séŭ maĭ târḑiŭ, dér René căruia ducele 'şĭ dedese cuvêntul şi căruia trebuia sĕ 'ĭ pună că nu se putea ţine de dênsul.

Si naivul soldat murmură:

— Drace! aşĭ dori maĭ bine sĕ mĕ găsesc în acest moment, eŭ singur, cu spada în mână, în facia a uă sută de spaniolĭ, de cât în facia aceluĭ câne de parfumor ce va crede că sunt un miserabil ca şi dênsul...

Si Crillon, ce nu tremura nicĭ uă dată şi cărula ĭ făcea plăcere sgomotul armelor şi al artilerieĭ, Crillon ce mergea la luptă ca la uă petrecere, Crillon simţi uă violentă bătae de animă, ridicând ciocanul de bronz, şi dori ca René în lipsă sĕ fi murit de verĭ un atac de apoplexie.

Fangas veni sĕ deschidă.

— Ah! D-ḑeul meŭ, ḑisse el.

— Aud! făcu Crillon.

— Cât escĭ de palid, monseigneure.

— Eŭ? murmură ducele.

— Palid, repeta Fangas şi... parĭ... şi mişcat...

— Nu e nimic, rĕspunse cu grabă ducele, am umblat cam prea iute, am alergat... chiar...

Fangas se inclină.

— Unde e René? întrebă ducele.

— Sus, ḑisse Fangas.

— Mergĭ 'nainte!

Fangas sui vechea scară cu lampa în mână. Crillon 'l urmă.

Fangas deschise uşa temniţeĭ provisorie a luĭ René.

Crillon intră ştergêndu'şĭ fruntea de uă rece năduşélă. Dér dupe ce făcu un pas înnainte, onestul gentilhome se trase cu duoĭ paşĭ înnapoĭ, atât fu de surprins de spectacolul ce avea sub ochĭ.

René şedea înnaintea uneĭ mese din mijlocul caseĭ.

In facia luĭ René era un scaun, pe care de sigur 'l ocupase Fangas cu pucin maĭ înnainte.

Pe mésă se aflaŭ treĭ vase cu vin, din care duoĕ eraŭ deşerte şi al treilea jumĕtate plin.

Intre vase şi pahare, ducele zări un cornet şi petre.

Lângă petre şi în partea luĭ Fangas, punga Florentinului pusă pe acea a ecuyeruluĭ, eraŭ acoperite de bóbe de fasole.

René avea în partea sea ca un pumn de aceiaşĭ fasole.

El era mai palid de cât un spectru şi sudórea 'i curgea pe frunte.

La vederea ducelui el aruncă asupra lui uă privire uimită.

— Ce e acésta? întrebă Crillon, ce uită pentru un moment situaţiunea critică în care se afla.

Florentinul rîse cu stupiditate şi nici nu cugetă de a întreba pe duce noutăţi de fiica sea.

— Acésta? ḑisse Fangas surîḑênd, acésta e uă întrégă istorie.

— Si... acea istorie?

Ducele se puse pe pat.

— Vĕ voiŭ istorisi-o, monseigneure.

Si Fangas reluându'şi locul la mésă puse petrele în cornet pe care 'l mişcă încet.

— Sĕ vedem! ḑisse Crillon, ascult.

—Inchipuesce'ţi, monseigneure, reluă ecuyerul, că maestrului René nu 'i era somn.

— Bun!

— Dér 'i era sete.

— Ah! ah!

— Si m'am gândit că Seignoria Vóstră nu 'i ar refusa un pahar cu vin.

— Si numesci acésta un pahar? ḑisse ducele arătând celle trei vase... Drace!

— Ii era sete mult.

— Si tu asemenea, 'mi pare?

— Oh! eŭ, replică ecuyerul, n'am bĕut de cât pentru a 'l ţine de vorbă.

— Fie! Ei bine?

— Bênd, urmă Fangas, d. René care e bogat, 'mi a propus de a 'mi da parale.

— Oh! oh! şi pentru-ce?

— Pentru a cumpĕra uă casă pe marginea Rhonului.

— Ah! făcu Crillon.

— Uă casă cu grădină, uă găinărie plină cu pasĕrĭ, vie şi câmpurĭ.

— Era mult generos d. René, şi ce a cerut în schimb?

— Aprópe nimic? să 'l las se se culce la Louvru.

Crillon începu a rîde.

— Si aĭ renunciat la casă?

— Nu, monseigneure.

— Aidea de!

— Iĭ am propus uă partidă... şi el a priimit.

— Si tu aĭ câştigat?

— Să vedeţĭ monseigneure, e cu neputinţă ca cine-va să fie atât de nenorocit la joc ca acest sĕrman d. René.

Florentinul asculta cu sudórea pe frunte şi el arunca uă privire uimită asupra grămeḑeĭ de fasole.

— Să vedem, ḑisse ducele, cât aĭ câştigat?

— Am început maĭ întêiŭ jocul cu un scud de treĭ livre numaĭ, apoĭ unul de şésse, apoĭ... un pistol... E bun jucător d. René când perde... el înduoesce, întreeşce şi împătresce!

— Si?... întrebă Crillon.

— Dupĕ uă oră, d. René numaĭ avu nicĭ un centimă în punga luĭ, séŭ maĭ bine ḑis punga luĭ 'mĭ aparţinea.

— Drace! murmură ducele ce nu maĭ cugeta la jurămêntul sĕŭ ca şi René la fiica sea.

— Atuncĭ, reluă Fangas, m'am dus să caut fasole, am numĕrat uă sută ce le-am dat d-luĭ René. Fie-ce bob valora un pistol.

— De minune! şi aĭ câştigat tóte acestea?

— Oh! de mult... Dupĕ ce a valorat un pistol bobul a valorat duoĭ, apoĭ patru... apoĭ ḑece... apoĭ...

Fangas se popri.

— Să vedem! făcu ducele.

— Acum fie-ce bob valoréḑă uă mie livre, sfârşi ecuyerul.

— Drace ! strigă ducele uimit.

Crillon calculă dupe grămada de fasole ce Fangas avea în facia luĭ. că ecuyerul câştigase cam verĭ uă şésse-decĭ miĭ livre.

— Dér strigă el, estĭ un om ruinat, sĕrmanul meŭ René.

René voi sĕ vorbéscă, vocea însă 'ĭ era înnăbuşită.

— Nicĭ nu se póte cita uă asemenea nefericire la joc... observă cu rĕcélă Fangas. Seignoria Vóstră ne permite sĕ urmăm ?

— Cum ! ḑisse ducele, n'aĭ tu destul acum pentru a 'ţĭ cumpĕra casă ?

— Oh ! da !... dér...

— Dér ? făcu ducele.

— 'Mĭ am schimbat ideia.

— Cum ?

— In loc de a 'mĭ cumpĕra casă, mĕ voiŭ duce la Roma.

— Si ce sĕ facĭ acolo ?

— Sĕ vĕd pe S-tul Petru. Sĕ 'ĭ sĕrut pólele şi sĕ 'ĭ propun de a 'mĭ vinde castelul papilor d'Avignon pe care nu 'l maĭ locuesce.

Crillon avu un hohot de rîs.

— Sĕ jucăm ! îngână în fine René care luă cornetul şi 'l scutură cu putere.

— Un moment ! ḑisse ducele.

Uă ideiă bizară, dér clară trecu prin mintea luĭ Crillon.

— Ţĭ iaŭ eŭ partida tea, ḑisse el luĭ Fangas.

— Ah ! monseigneure.

— O iaŭ repetă ducele.

El 'sĭ scóse punga din buzunar şi o puse pe mésă.

— Acésta are sĕ facă sĕ se schimbe vena... murmură cu mâhnire ecuyerul.

— Taĭ ticălosule, strigă ducele, apoĭ adresându-se către René 'ĭ ḑisse :

— Puntez pe uă mie de livre!

— Fie! rĕspunse Florentinul care ajunsese sĕ se aprindă la joc.

— Uă mie de livre, contra jurămêntuluĭ ce 'ţĭ am făcut.

—Dér de ce jurămênt, vorbiţĭ? întrebă René.

— Iţĭ am făcut unul erĭ séră, pe care nu 'l pot ţine, din causă că m'am angagiat la alt-ceva.

— Un jurămênt? îngână René, dér nu 'mĭ... maĭ... aduc aminte!...

— Pucin mĕ importă! dér sciŭ însă că déca voiŭ perde 'ţĭ voiŭ numĕra uă mie livre, ér déca voiŭ câştiga mĕ voiŭ aquita de cuvêntul ce 'ţĭ am dat

— Bine, murmură Florentinul cu uă voce abia inteligibilă.

El scutură cornetul şi petrele se rostogolira pe mésă.

— Sépte! ḑisse el.

— Pre viaţa mea! murmură Fangas, el n'a avut nicĭ uă dată şépte. Vena e cu totul schimbată... ce nenorocire.

Crillon miscă din umerĭ.

— Dobitocule! ḑisse el, aĭ sĕ veḑĭ.

Si el adună petrile le puse în cornet şi le aruncă pe mésă.

— Opt! ḑisse el. Am câştigat.

— Bravo! strigă Fangas plin de bucurie.

— Mare şansă! mare şansă! murmură René plin de mânie.

Atuncĭ Crillon respiră cum respiră un gigante care pórtă lumea în spinare, când se scapă de greutatea sea.

— Pe D-ḑeul meŭ! strigă el. De astă dată am sĕ dorm liniscit şi sĕ petrec uă nópte fără vise.

— Sciĭ tu, disse el, că era aprópe sĕ mĕ deshonorez?.. Bună-séra.

Si ducele luă uă luminare şi se duse sĕ se culce fără a maĭ da alte esplicaţiĭ ecuyeruluĭ sĕŭ.

Fangas luă atunci pe René de braciŭ şi 'l puse pe patul cel de chingi.

Florentinul beat-mort, sforăia întocmai ca uă orgă de catedrală.

Atunci Fangas adună celle duoĕ pungi şi petrele şi le puse cu tótele în buzunarul sĕŭ.

— Am petrecut fórte bine în séra asta, pre viaţa mea.

. . . . . .

— A duoa ḑi d. duce de Crillon se desceptă cu uă dispoşiţie încântătóre, el 'şi întinse bracele, sări jos din pat şi 'şi făcu toaleta îngânând uă arie populară de atunci.

Apoi când fu îmbrăcat, 'şi încinse spada, uă bună şi lungă rapieră pe care o numea Marianna, în suvenirea unei tinere fete pe care o iubise fórte mult.

In privinţa acestei tinere fete şi a acei rapiere era uă curiósă istorie.

In timpul juneţei sélle, d. de Crillon care nu era atunci de cât un cavaler, se duse într'uă ḑi sĕ se plimbe prin stradele Avignon, cu nasul pe sus, cu spada în şold pălăria pe ochi, lornetând femeille, salutând pe bĕtrâni, şi mângăind copii.

Ajungênd în mijlocul stradei Calade se întâlni cu uă Arlesiană care era tot atât de frumósă ca şi Maguelona care fu atât de mult iubită de Pierre de Provence.

Acéstă Arlesiană se numea Mariana.

Cavalerul se înnamoră de dânsa şi tênĕra fétă nu corespunse amorului lui de cât când află că avea a face cu cavalerul Crillon ce era în destul de bine stimat de lume.

Sésse luni se trecură de atunci şi în acest interval d. Crillon care iubea atât de mult pe Mariana, nu se mai gândea de cât cum sĕ găséscă pe papa spre ai cere titluri de nobleţe şi a lua apoi pe Mariana în căsătorie.

Din fericire, cavalerul avea deja pe Fangas ca ecuyer când acest din urmă 'l întâmpină într'uă séră cu un aer mysterios şi 'ĭ ḑisse :

— Scumpul meŭ stăpân, sunteţĭ furat nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ pucin ca într'uă pădure.

La aceste cuvinte, cavalerul de Crillon se înfuriă şi 'şĭ aduse mâna la mânerul spadeĭ sélle :

LXXXIII

Cavalerul dupe ce auḑi cuvintele mysterióse ale ecuyeruluĭ sĕŭ, 'l privi şi 'ĭ ḑisse :

— Estĭ tu nebun ?

— Nŭ, monseigneure.

— Ce vreĭ tu sĕ ḑicĭ ?

— Că Mariana încélă pe Seignoria Vóstră.

— Pe viul D-ḑeŭ ! strigă cavalerul, décă tu aĭ minţit, 'ţĭ voiŭ împlânta pumnalul în găt.

Fangas începu sĕ surîḑă.

— Vroiţĭ sĕ vĕ conduc ?

— Unde ?

— Într'un loc unde veţĭ vedea pe Mariana faciă în faciă cu complicile sĕŭ.

— Sĕ mergem, ḑisse cavalerul Fangas care conduse pe cavalerul Crillon în fauborgul Corps-Saint şi 'ĭ arătă uă mică casă isolată, şi prin ale căreĭ ferestre strălucea uă lumină discretă.

— Aci, ḑisse el.

Cavalerul năvăli ca un uragan în casă, împinse cu putere uşa şi găsi pe Mariana la aĭ căruĭ genuchĭ se găsea un om de arme aĭ papeĭ.

Omul de arme se ridică şi 'şĭ scóse spada, cavalerul făcu tot asemeuea şi lupta fu scurtă.

— Uf! murmură Fangas vĕḑênd rapiera stăpânuluĭ sĕŭ dispărând în corpul omuluĭ de arme care căḑu îndată mort.

Atunci cavalerul se întórse spre Mariana, beat de furie și 'i ḑisse :

— Frumósa mea, pentru a 'mi aduce aminte în tot-d'auna de o perfidă ca tine, am să dau numele tĕu, rapierei melle, cu care am omorît omul pe care 'l veḑi.

Henric sosi și strigă trăgênd mănușile reginei de Navarra. Mama mea e otrăvită

Si cavalerul plecă fără a se mai gândi la ceia ce se petrecuse și de atunci rapiera sea purtă numele de Mariana.

Aşa dér când el se încinse cu Mariana, eşi din camera sea şi întâlni pe Fangas în scară.

— Eĭ bine? 'ĭ ḑisse el, René tot dórme?

Atât maĭ bine, adăogă el, căcĭ ne va fi maĭ lesne de a'l păzi.

— Oh! Seignoria Vóstră póte sĕ fie fórte sigur, ḑisse Fangas.

Ducele părăsi casa din strada Saint-Andres-des-Arcs, şi se duse la Louvru

Aci începu a 'şĭ face serviciul sĕŭ de colonel general al Garḑilor şi al pedeştrilor, visită posturile, schimbă cuvêntul de ordine, ridică sentinele apoĭ se urcă la regele.

Carol IX dejuna cu treĭ persóne, princiul Henric de Bourbon, dómna Margareta şi d. de Pibrac.

— Ah! ḑisse el vĕḑênd pe Crillon intrând, iată ducele...

— Bună-ḑiua Crillon! adăogă regele, aĭ dejunat?

— Incă nu sire.

— Vroescĭ sĕ dejunezĭ cu noĭ?

— Cu plăcere. Si el se aşeḑă la mésă lângă regele.

Margareta privi pe ducele cu un óre care aer.

Ducele 'şĭ schimbă şi el privirea cu princesa Margareta.

Dér regele 'ĭ surprinse.

— Ah! ah! ḑisse el, 'mĭ pare că sunt óre care secrete între Margot şi Crillon.

— Póte, făcu princesa surîḑênd.

— Apoĭ pentru că sunt rege, şi cum nu trebue sĕ esiste secrete pentru regele aşĭ vroi sĕ sciŭ şi eŭ acele secrete

Crillon privi pe Margareta.

— In tot casul reluă princesa, pentru că regele este pentru noĭ am sĕ 'ĭ narez totul.

— Naréză fiica mea, ḑisse Carol IX.

— Inchipuesceţĭ sire, urmă Margareta că tótă lumea avênd mare frică de René de la curtea Franciei afară de d. duce de Crillon pe care iată'l aci ..

— Cum! ḑisse regele, se maĭ ocupă şi acum de René?

— Da, sire, replică Henric rîḑênd.

— Si eŭ, reluă Margareta temându-mĕ ca nu cum-va René sĕ maĭ pună verĭ un obstacol căsătorieĭ melle, am însărcinat pe d. de Crillon de a 'l confisca.

— Si cum? întrebă regele, vesel că se maĭ întêmplase uă altă aventură favorituluĭ mameĭ sélle.

— Am rugat pe ducele de a 'l aresta, de a 'l ridica nóptea şi de a 'l pune într'un loc sigur, unde sĕ nu iasă de cât a duoa ḑl dupĕ căsătoria mea.

— Si ducele a făcut'o?

— Da sire, ḑisse Crillon care tocmaĭ înghiţea uă aripă de pasĕre.

— Bun, ḑisse regele; la rêndul meŭ 'l voiŭ spânḑura décă se va maĭ cerca sĕ facă verĭ uă imprudenţă.

Dér regele pronunciase de atâtea orĭ acest cuvênt, în cât Margareta, Pibrac şi princiul schimbară câte un surîs.

Cât despre ducele, el avea uă mare fóme şi ataca uă pulpă de mistreţ cu uă grozavă poftă.

Bravul meŭ duce, ḑisse regele tot d'odată, sciĭ sĕ dansezĭ?

—Am sciut, sire.

— Dér dansul nu se uită.

— Se cam uită, sire, maĭ ales când se încalţă cine-va cu cisme cu pintenĭ. Dér 'mĭ permite Majestatea Sea de a 'l întreba pentru ce 'mĭ face uă asemenea cestiune?

— Pentru că o sĕ dansezĭ astă-séră la Louvru.

— Ah! făcu Crillon.

— Si voiŭ deschide balul cu d-na Jeana d'Albret regina de Navavarra, adăogă regele.

— Si eŭ, ḑisse Margareta, care aruncă uă tandră privire catre Henric, voiŭ dansa cu fiitoriul meŭ soicŭ.

. . . . . .

Câte-va ore dupe acésta, adică pe când ora culcăreĭ suna pentru burgesiĭ Parisuluĭ, princiul Henric de Navarra intră în oratoriul mameĭ sélle, regina Jeana din hotelul BeauseJour.

Regina ajutată de Myette şi Nancy, pe care 'ĭ o trimesese princesa Margareta, regina ḑic, proceda la toaleta sea de bal.

Dómnă 'ĭ ḑise princiul intrând şi sĕrutânduĭ mâna, estĭ atât de tênĕră şi frumósă, în cât v'ar putea lua drept sora mea.

Jeanna surîse.

— Linguşitorule! ḑisse ea.

— Apoĭ când princiul s'aşeḑă jos, ea adogă:

— Viĭ de la Louvru?

— Da, dómnă.

— Aĭ vĕḑut pe regina Catherina.

— Am zărit'o la princesa când venise s'o consulte nn sciŭ pentru ce. Princesa cu tóte acestea, trebue sĕ vie aci peste câte-va minute pentru a lua pe Majestate- Vóstră.

— Ah! făcu Janna, atât maĭ bine.

Cum ea vorbea ast-fel, cine-va bătu uşure în usă.

Myetta alergă se deschidă, şi fu destul de mirată de a vedea pe unchiul sĕŭ Malican cârciumarul.

Malican salută respectuos pe regina, apoĭ făcu princiuluĭ un semn myterios.

Henric se sculă şi eşi cu Malican afară din oratoriu, ḑicênd regineĭ:

Mĕ întorc îndată.

Malican avea un aer myterios care intrigă fórte mult pe Henric.

Monseigneure, ḑisse Malican când fură singurĭ, trebue sĕ vĕ duceţĭ în strada Grand-Hurleur.

— La Farinetta?

— Da.

— Pentru ce?

— Fiica lui René voesce să vă vadă şi pretinde că are nisce revelaţiuni să vă facă, de uă mare inportanţă.

— Si tu ţici că trebue să mă duc?

— Da, monseigneure.

— Cu tóte acésta...

— Iată, ţisse Malican, am nisce presentimente. Paola este în secretele tatălui său, şi póte vroesce să ţi-o deze partea din elle.

— Tu ai dreptate; mă duc.

Henric intră în oratoriŭ.

— Dómnă, ţisse el reginei, voiŭ regăssi pe Majestatea Vóstră la Louvru.

Si fără a mai ascepta ca Jeanna d Albret să 'i céră veri uă esplicaţie, eşi cu Malican, dupa ce mai ântêiŭ a schimbat uă privire cu Nancy.

Când fură afară din hotlul Beausejeur, Malican ţisse princiului;

Alteţa vóstră vroesce să o însocesc?

— Negreşit, respunse Henric, 'mi e cu neputinţă de a putea găssi singur, strada Grand-Hurleur.

— Aide! ţisse Malican.

Si amênduoi se puseră pe drum.

Princiul de Navarra şi Malican cârciumarul, abia dispăruseră prin strada Jour când litiera dómnei Margareta apăru la intrarea hotelului pe care 'l locuia regina de Navarra. Tênăra princesă venea din ordinul regelui pentru a se pune la dispoziţia reginei de Navarra spre a o conduce de la hotelul Beausejour la Louvru.

Când ea intră în oratoriŭ, Margareta găsi pe regina de Navarra îmbrăcată.

Ea 'i atinse fruntea cu uă gracie cu totul filială şi regina 'i puse uă sĕrutare ţicêndu'i:

— Bună ţiua, scumpă princesă.

— Servitórea Vóstră, dómnă, rĕspunse Margareta.

— Amica mea, ḑisse încă uă dată regina. cum merge astă-ḑi sănătatea dómneĭ Catherina ?

— Fórte bine, dómnă, ea ascéptă pe Majestatea Vóstră în marea sală a Louvruluĭ.

— Dupe cum veḑĭ sunt gata, nu 'mĭ remâne de cât a 'mĭ pune mânuşile.

Ḑicênd acestea, regina de Navarra merse de deschise un dulap şi scóse un mic coferaş cumpĕrat de regele de la Pietro Doveri.

— Oh! ce frumósă cutie, ḑisse Margareta care se extasiase din ajun de incrustaţiile ce se găseaŭ pe dênsa.

Regina deschise cuferaşiul şi luă pereche de mănuşĭ ce era de culórea facia paiuluĭ.

— Imĭ daţĭ voe sĕ vĕ gantez eŭ, dómnă ? întrebă Margareta.

— Cu mulţumire copila mea.

Si regina 'ĭ întinse mâna stângă, Margareta 'ĭ puse mănuşa cu mare îndemânare, si 'ĭ făcu sĕ 'ĭ alunece degetele unul dupe a'tul cu cea maĭ minunată adresă.

Dĕr în momentul când ea terminase de a întinde bine mănuşa pe mână, regina făcu uă uşóră mişcare.

— Ce aveţĭ dómnă ? întrebă Margareta.

— Nu, nimic, ḑisse regina, dĕr 'mĭ pare că acéstă mănuşe atât de fină, m'a sgăriat pucin.

Margareta înspăimêtată vroi sĕ scóţă mănuşa, dĕr ea începu tot d'odată sĕ surîdă.

— Priviţĭ, dómnă, ḑisse ea.

Ea arătă regineĭ un inel al căruĭ scaun închidea un mare diamant. Scaunul aceluĭ inel ce avea în deget, presinta un fel de dinte maĭ scos afară.

— Iată, ḑisse ea, adevĕratul culpabil, este acest dinte care v'a rănit.

— Póte, respunse regina. Cu tóte acestea. nu simt

nicĭ uă durere şi 'ţĭ aĭ dat multă ostenélă a 'mĭ pune mănuşa, pentru ca sĕ o maĭ scótem acum.

Apoĭ întorcêndu-se spre Myette 'ĭ ḑisse:

— Anunciă pe gentilhomiĭ meĭ, mititica mea.

Atuncĭ Jeanna d'Albret întinse mâna d-neĭ Margareteĭ pe care o acoperea mănuşa otrăvită.

— Vino, fiica mea, ḑisse ea, vroesc sĕ dansez, în nóptea acésta în tocmaĭ ca în timpul juneţeĭ melle.

LXXXIV

Nóptea şi ḑiua care trecuse, fusese teribile pentru fiica luĭ René Flarentinul.

Paola avusese după cum ne aducem aminte un moment de speranţă, vĕḑêndu apărând pe Crillon, în acoperământul Farineteĭ, dér acéstă speranţă perise pentru a da loc nneĭ triste şi dureróse gróză.

— Frumósa mea domnişóră, 'ĭ ḑissese Malican cârciumarul când plecase cum plecase şi Crillon, voiŭ veni ḑin tóte serile te visitez, şi în tot timpul cât voiŭ veni nu ţĭ se va întâmpla nimic.

Din ḑiua când nu voiŭ maĭ veni, Farineta şi ómeniĭ sĕĭ vor face tot ce vor vroi cu d-tea.

Aceste cuvinte înspăimântase prea mult pe Paola.

Ea se gândea la mânuşile otrăvite.

— He! he! copiĭ meĭ, ḑisse Farinetta, cred că nu o sĕ maĭ asceptaţĭ mult timp ...

René nu e un om ca sĕ stea liniscit.

Si apoĭ se póte ca Malican nicĭ sĕ nu viĕ mâne.

Ceĭ treĭ truanḑĭ se privirĕ cu un fel de privire sĕlbatecă.

Paola tremura şi 'şĭ fixa uitătura asupra acelor treĭ ómenĭ îmbrăcaţĭ în trenţe.

— Tu escĭ fericită, urmă Farinetta, ér eŭ nu, căcĭ am avut un om pe care l'am iubit şi pe care tatăl tĕŭ laŭ spânḑurat.

— Farinett'o, mica mea, ḑi se Resuflare-Scurtă, luându-şĭ uă voce seducătóre, tu trebue sĕ angagezĭ pe domnişóra de a'şĭ alege verĭ un sociŭ dintre noĭ treĭ.

— Tacĭ, 'ĭ respunse Farinetta, nu a venit încă ora ca sĕ vĕ disputaţĭ pe voinţile eĭ. Si aţĭ face fórte bine sĕ mĕ lăsaţĭ sĕ dorm.

Ceĭ treĭ truanḑĭ eşiră, şi Farinetta remase sigură cu Paola.

Atuncĭ acésta se puse în genuchĭ, şi uni mânile înnaintea bohemiénneĭ şi 'ĭ ḑisse:

— In numele cerului, dómnă, fieţĭ milă de mine.

Farinetta 'ĭ rĕspunse prin un hohot de rîs badjocoritor.

— Gascarille e mort, ḑisse ea.

— Dér eŭ nu 'ţĭ am făcut nicĭ un rĕŭ.

— Ce 'mĭ pasă, o dată ce tatăl tĕŭ 'mĭ a făcut.

— Aibĭ milă! se rugă Italiana, reţine-mĕ décă vroescĭ opreşce-mĕ ca prisonieră, dér nu mĕ da prada acestor miserabilĭ.

— Tacĭ! ḑisse Farinetta; lasă-mĕ sĕ dorm!

Ea închise uşea, şĭ legă cheia de gât cu ajutorul une sforĭ, şi se culcă pe paele ce 'ĭ serveaŭ de pat.

Paola plângea cu desperare.

Nóptea trecu, ḑiua veni; Italiana sdrobită de oboséla, sfârşise prin a adormi pe patul Farinetteĭ, alăturĭ de inamica sea.

Dér tot de uă dată fu desceptată de un sgomot de paşĭ şi de vocĭ.

Era Mare-Clopot ce venea de la pândarul urmat de Rĕsuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup.

Câte-şĭ treĭ eraŭ beţĭ, câte-şĭ treĭ 'şĭ petrecuse nóptea jucând. Numaĭ Mare-Clopot era radios, pe când ceĭ alţĭ duoĭ eraŭ triştĭ.

— Heĭ! amicĭĭ meĭ, ḑisse Farinetta desceptată de uă dată ca şi Paola, ce voiţĭ?

— Farinet'o, respunse Mare-Clopot, nu găsescĭ că eŭ şi tu suntem destul pentru paţa frumóseĭ domnişóre?

— Da, respunse Farinetta.

— Atuncĭ Rĕsuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup pot sĕ mérgă sĕ se culce,

— Nu.

— Pentru-ce? făcu colosul, rîţênd tot cu stupiditate.

— Pentru-că Animă-de-Lup şi Rĕsuflare-Scurtă, respunse Farinetta, aŭ ca şi tine pretenţiĭ asupra animeĭ juneĭ prisoniere.

— Eĭ nu maĭ aŭ.

— Aud? făcu bohemiéna.

— Am câştigat, ţisse Mare-Clopot.

— Ce aĭ câştigat?

— Noĭ am jucat ca sĕ scim cine-va fi soclul acesteĭ frumóse fete, şi am câştigat! repetă colosul ce se învêrti cu uşurinţă pe călcâe şi cu degetele trimese uă hidósă bezea Paoleĭ.

Rĕsuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup se înclinară cu tristeţă.

— Eĭ bine, ţisse Farinetta, rĕŭ aţĭ făcut de aţĭ jucat.

— Da, suspină Rĕsuflare-Scurtă.

— Vaĭ! murmură Animă-de-Lup.

— Ba aŭ făcut prea bine! strigă Mare-Clopot cu uă bucurie sĕlbatecă.

— Nu, ţisse Farinetta cu un ton ameninţător, pentru-că aţĭ jucat câte-şĭ treĭ pe un lucru ce nu era al vostru

— Aşa e! strigară ceĭ duoĭ păgubaşĭ.

— Nu e aşa! strigă Mare-Clopot cu uă voce resunătóre.

— Eşiţĭ! ţisse Farinetta ce esercita asupra lor un fel de autoritate, eşiţĭ, şi reîntórceţi-vĕ jos la pânţarul...

— Ah! ah! mica mea ţisse atuncĭ bohemiéna când ceĭ treĭ truanţĭ părăsiră din noŭ podul, ah! ah! tu veţĭ bine, adoratoriĭ nu 'ţĭ vor lipsi...

— Oh! te rog, murmură Paola ce de câte-va minute credușe a găsi un mijloc de scăpare, te rog acordăm-ŭă gracie...

— Heĭ! heĭ! rânji Farinetta, aĭ prefera pe Animă-de Lup luĭ Mare-Clopot.

— Voesc sĕ vĕd pe princiul.

— Ce princiŭ?

— Princiul de Navarra.

— Ah! ah! credĭ tu că el te va gracia?

— Nu, dér...

— Ce e dér?...

— Vroesc sĕ 'ĭ spun nisce lucrurĭ îngrozitóre, și sĕ previŭ nisce nenorocirĭ fără sémăn.

Accentul hotărât cu care Paola pronunciă aceste cuvinte mișcă mult pe Farinetta.

— Adevĕrat, ḑisse ea.

— Te rog, 'ți o cer în numele luĭ D-ḑeŭ și a sânților, trimete îndată pe cine-va la princiul.

Si Paola ședea în genuchĭ înaintea Farinetteĭ rupându-șĭ mânele de desperare și plângênd.

Farinetta deschise ușea podului eĭ și chemă:

— Heĭ! Animă-de-Lup?

Animă-de-Lup eși de la pânḑarul și urcă treptele scăreĭ clătenându-se.

— Tu escĭ prea beat! ḑisse Farinetta, trimete-mĭ pe Rĕsuflare-Scurtă.

Rĕsuflare-Scurtă veni la rândul sĕŭ și păru și maĭ beat vĕduveĭ luĭ Gascarille.

Cât despre Mare Clopot, el adormise bênd cel din urmă pahar în sĕnĕtatea fiitóreĭ sóțe...

— Trimete-mĭ pe pânḑar, ḑisse Farinetta cu mânie.

Pânḑarul veni.

— Te veĭ duce la Saint-Eustache, 'ĭ ḑisse Farinetta, și 'mĭ veĭ trimete pe ducele-Egyptuluĭ.

Pânḑarul plecă și ajunse dupĕ pucin la pórta bisericeĭ

unde, în timpul ḑilei, primul demnitar al curței-Miracolelor întindea cu umilință mâna.

Dér Farinetta se încela închipuindu-și că ducele-Egyptului 'și ar părăsi locul spre a veni.

Era în acea ḑi multă lume la Saint-Eustache. Se înmormênta un canonic din Paris.

Ducele-Egyptului ḑisse pânḑarului:

— Nu 'mi pot părăsi locul mai 'nainte ca înmormêntarea sĕ fie sevârșită.

Pânḑarul se întórse în strada Grard-Hurleur, dete compt de misiunea sea, și Paola asceptă plină de spaimă și nelinisce, sosirea ducelui-Egyptului.

Dér nobilul personagiŭ se lăsă a fi asceptat pênĕ către séră...

— Scumpul meŭ duce, 'i ḑisse Farinetta când sosi, trebue sĕ te ducĭ la Malican cârciumarul.

— Voiŭ merge, mica mea.

— Si sĕ 'i spui sĕ caute pe princiul de Navarra și sĕ 'l aducă aci cu orĭ ce chip.

Ducele-Egyptului plecă.

Uă oră trecu; tot de uă dată un pas regulat și sigur se auḑi în stradă.

— Acesta ce umblă ast-fel e un gentilhome séŭ un soldat, ḑisse Farinetta.

Era deja nópte, și bohemiéna punêndu-se la feréstră nu putu distinge nimic.

Dér pașiĭ se popriră la pórtă și vocea luĭ Malican se auḑi. Paola scóse an țipăt de bucurie.

— Este princiul! ḑisse ea.

Era în adevĕr Henric urmat de Malican.

Animă-de-Lup și Rĕsuflare-Scurtă eșiră cu rèspect înnaintea luĭ.

Mare-Clopot nu se desceptase âncă.

Princiul sui scara de lemn ce conducea la podul Farinetteĭ, și nu putu a se feri de un sentiment de milă.

vĕdênd pe frumósa Paola zăcênd pe paele bohemiénei, cu ochiĭ înnecaţĭ în lacrămĭ.

— Ah! monseigneure, ḑisse ea, gracie! gracie!

— Paola, rĕspunse Henric cu gravitate, ne-aĭ trădat, pe Noë şi pe mine, şi sórta 'ţĭ e meritată.

— Princiule! în numele ceruluĭ!

— Paola, urmă Henric, escĭ aci în siguranţă, în mijlocul acestor banditĭ, cât şi aĭ meĭ, ale căror ḑille sunt ameninţate de către tatăl tĕŭ, vor fi sănătoşĭ.

Paola se cutremură.

— Ah! gângăni ea, pentru-că mĕ tem de tatăl meŭ...

— Tatăl tĕŭ!

— Da, ḑisse ea cu vioiciune, tatăl meŭ are érăşĭ nisce projecte sinistre.

La rêndul sĕŭ Henric sĕ cutremură,

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ, făcu el.

— Tatăl meŭ voesce sĕ otrăvéscă pe cine-va.

— Si sciĭ pe cine?

— Nu.

— Atuncĭ... cum?

— Erĭ diminéţă, ḑisse Paola ce vorbea cu grăbire, erĭ diminéţă el a trimes pe Godolphin la Louvru... la regina-mamă.

— Si... regina!

— Regina a dat luĭ Godolphin un cufĕraş.

— Ce conţinea el?

— Mănuşĭ.

Henric tresări.

— Atuncĭ, urmă Paola, tatăl meŭ a otrăvit acelle mănuşĭ.

— Mănuşĭ! esclamă Henric, mănuşĭ într'un cufĕraş.

Si reamintindu'şĭ că regele Carol IX cumpĕrase pentru regina de Navarra un asemenea cadoŭ la Pietro Doveri, strigă:

— Dĕr cum era acel cufĕ

— De lemn de abanos cu incrustaţiunĭ de ivoriŭ şi cu brósca de aur.

Henric scose un ţipĕt.

— Mănuşile otrăvite eraŭ galbene, sfârşi Paola.

Dér princiul nu maĭ voi sĕ asculte maĭ mult, şi eşi plin de desperare afară din temniţa Paoleĭ.

Farinetta era pe prag.

— Alteţa Vóstră, ḑisse ea, n'are nimic a 'mĭ ordona?

— Da, rĕspunse princiul ce avu un acces de furie selbatecă.

Si întorcêndu-se privi pe Paola:

— Fiica luĭ René otrăvitorul, ḑisse el, déca sosesc la timp pentru a împedica pe mama sea de a muri, te voiŭ gracia; dér décă e prea târḑiŭ... oh! atuncĭ Farinetta şi truanḑiĭ vor face ceia ce vor voi!

Si coborând scara cu repeḑiciune, el adăogă, adresându-se Farinetteĭ:

— Décă în duoĕ ore nu veĭ vedea pe Malican, Paola 'ţĭ va aparţine.

. . . . . .

Henric începu a alerga spre Louvru, unde fără înduoélă regina de Navarra deja se afla.

El alerga cu furie, cu părul sbârlit, cu fruntea plină de sudóre, pe când Malican, căruia avuse timpul de a esplica totul în câte-va cuvinte, sbura spre hotelul Beauséjour, pentru casul când regina de Navarra nu l'ar fi părăsit încă.

Princiul trecu ca un fulger prin facia garḑilor, urcă scara cea mare, dér acolo fu poprit de un cerc de gentilhomĭ ce se îmbulzeaŭ şi se cestionaŭ.

In acelaşĭ timp el auḑi nisce vocĭ confuse, el vĕḑu feciele triste şi coprins de uă presîmţire urâtă, el strebătu mulţimea şi ajunse până la uă grupă în mijlocul căreia el zări pe regina de Navarra, mama luĭ leşinată.

şi pe care regele Carol IX si princesa Margareta o ţinea pe bracie.

Nu departe mysteriósa şi teribila Catherina de Medicis se ţinea nemişcată si tăcută.

Henric strigă cu uă voce îngrozitóre:

— E prea târdiŭ! mama mea e otrăvită.

Si aruncânou-se spre dênsa, 'ĭ scóse cu grăbire mănuşile pe rând.

Mâna stângă a regineĭ de Navarra era stropită de câteva picăturĭ de sânge.

LXXXV

Regina Jeanna, cu un cuart de oră maĭ înnainte intrase surîdêndă şi liniştită în marea sală a Louvruluĭ. Regele Carol IX 'ĭ dedea mâna, şi regina Catherina, reḑimată pe braciul d-neĭ Margareta, o urma.

Tot de uă dată, cum se pregătea sĕ danseze, dómna Jeanna d'Albret se poprise de uă dată,

— Ce aveţĭ? o întrebă Carol IX ce simţi mâna eĭ, tremurând tot de uă dată în a sea.

— Simţ ceva straniŭ... ḑisse ea.

Regele o privi cu mirare.

Princesa şi duoĭ gentilhomĭ alergară şi luară pe regina de Navarra în bracele lor.

Era în momentul când, punênd'o pe un fotoliŭ un pagiŭ alergase cu grabă sĕ caute pe Miron, medicul regeluĭ în momentul când princiul Henric sosi şi strigă scoţênd mănuşile regineĭ de Navarra:

— Mama mea e otrăvită.

Duoĭ ómenĭ se iviră tot de uă dată, Crillon şi d. de Pibrac. Acestia pronunciară un singur cuvênt:

„René!"

Cât despre regele Carol IX, el privi pe mama sea, regina Catherina, şi înţelese totul.

Atunci monarchul deveni de uă palóre sérbădă, ochii sĕi aruncară nisce priviri sĕlbatice şi strigă cu uă voce şuerătóre:

— Sĕ ésă toţi!

Cuvêntul de trădare şi de otravă se pronuncia deja în tóte sălile, şi toţi gentilhomii bearnesi pusese mâna pe spade spre a fi gata la primul semnal.

Pe când gentilhomii şi damele curţei Franciei eşiau, bearnesii nu se mişcară şi făcură uă întăritură puternică împrejurul reginei.

— Eşiţi, d-lor, ḑisse Henric.

Trebuia ordinul suveránului lor pentru ca sĕ se supună.

Crillon, Pibrac, Margareta şi d-na Catherina încongiurau pe regina de Navarra.

Miron sosi, 'i luă mâna şi esamină micele sgârieturi pe unde eşise sângele.

Apoi zărind mănuşea ce Henric o aruncase departe de dênsul o luă, şi întorcênd'o pe jumĕtate o arătă regelui.

— Ecă sire, ḑisse el, vedeţi aceste sfărâmături de sticlă ce se află pe mănuşă?

— Da, ḑisse Carol IX.

— Acésta e sticla ce a sgâriat mâna. Si écă sire, urmă Miron ştergênd cu batista mâna reginei leşinate, vedeţi aceste pete?

— Da... vĕd, ḑisse regele.

— Acésta e otrava.. sfârşi medicul.

Henric îngenuchiă înnaintea mamei sélle, şi 'şi frânge a mânile de desperare.

— Vorbesce! Miron, ḑisse regele vorbesce... spune tot adevĕrul.

Si regele aruncă uă privire îngrozitóre reginei Catherina.

Fiica des Medicis susţinu acestă privire cu uă linisce perfectă.

— Acéstă otravă e violentă, urmă Miron. Ea vine din

Italia, şi nu cunosc în Francia de cât un singur óm care se póte servi cu dênsa.

— Si... acel om?

Vocea regelui tremura de furie.

— Acel om... e René, ḑisse încet Miron, René Florentinul.

La aceste cuvinte, d-na Catherina scóse uă esclamaţie de indignare.

— Ah! ḑisse ea, în adevĕr sire, René e prea mult acusat de tóte crimele şi faptele rele ce se sĕvêrşesc.

— D-nă, replică cu hotârâre regele, de astă dată voiŭ sci adevĕrul.

— Otrava e violenta, urmă Miron, şi aprópe fără îndreptare. Uă singură contra-otravă esistă, şi numaĭ René o posedă.

Henric se ridică cu grăbire:

— René! unde e René? strigă el, uitând că d. de Crillon 'l sequestrase.

Dĕr deja bunul duce scobora scara şi descinḑênd în curte sări pe calul unuĭ soldat, şi afundându'ĭ pinteniĭ în cóste se îndreptă spre strada Saint-André-des-Arcs.

In acest timp regina fuse transportată în camera Margareteĭ unde fu pusă în pat.

— Eĭ bine, dómnă, murmură Nancy la urechia princeseĭ, m'am încelat?

Margareta privea cu uimire pe regina de Navarra.

Jeanna d'Albret era tot leşinată cu tóte îngrijirile luĭ Miron.

Respiraţia eĭ era neliniscită, şi tot corpul 'ĭ se acoperea de pete asemenea acelora dupe mânĭ.

Un cuart de oră trecu... un cuart de oră de tortură.

In acel timp Carol IX se apropiase de mama sea şi 'ĭ ḑisse cu uă voce badjocoritóre: — D-nă, rĕŭ facĭ de aperĭ pe acel miserabil de René.

— Dĕr... sire... gângăni regina.

— Aĭ putea fi creḑută de complicarea luĭ, sfârşi regele.

Catherina deveni sérbădă!

Tot de uă dată se auḑi paşiĭ unuĭ cal.

— Este Crillon, ḑisse regele.

Carol IX alergă la feréstră şi cum curtea era luminată el putu vedea pe ducele ce ţinea pe Florentin pe şea înnainte.

Jos! ḑisse Crillon împingênd cu bruscheţă pe René dupĕ calul sĕŭ.

— Ecă René! repetă regele ce închise feréstra.

In adevĕr, dupe duoĕ minute Crillon apăru împingênd în facia luĭ pe René palid şi tremurând.

— Miserabile! ḑisse regele, cum numescĭ otrava cu care te aĭ servit?

— N'am otrăvit pe nimenĭ, ḑisse el.

— Minţi! strigă uă voce detunătóre la spatele luĭ Carol IX.

Era Henric de Navarra, Henric palid de mânie, Henric ce luă pe Florentin de braciŭ şi 'l duse lângă patul regineĭ.

— René, ḑisse el atuncĭ, ascultă-mĕ bîne: «Fiica tea 'mĭ a spus, e uă oră, că aĭ otrăvit aceste mănuşĭ.»

Princiul 'ĭ arătă mănuşile, şi René înnăbuşi un ţipăt.

— Aĭ otrăvit aceste mănuşĭ, urmă Henric, şi le aĭ pus într'un cuferaş pe carel'aĭ cerut prin Godolphin... şciĭ de unde

D-na Catherina 'şĭ depuse tóte silinţele spre a se ţine pe picere.

— René, urmă princiul, décă sciĭ verĭ un mijloc de a scăpa pe mama mea... te voiŭ erta!

Florentinul preumbla împrejurul luĭ uă privire uimită.

— René, adăogă Henric, fiica tea Paola e la acéstă oră în mănile Farinetteĭ şi a treĭ banditi. Scapă pe mama mea şi ţi o înnapoez.

— Fiica mea! fiica mea Paola! strigă René.

— Scapă pe mama mea! repetă princiul.

René luă mâna murindeĭ, o esamină şi părul 'ĭ se sbărlit.

— Prea târḑiŭ!... murmură el.

Si în adevĕr, ca şi cum întêlnirea mâneĭ sélle cu acea a omorîtoruluĭ eĭ ar fi trebuit să 'ĭ grăbéscă mórtea, re-

gina de Navarra deschise tot de uă dată ochiĭ, se ridică pe jumĕtate şi recădu scoţênd un ultim suspin.

— Mórtà ! ḑisse Carol IX, ce se arătă ameninţător şi teribil ca un jude suprem, mórtă ! ! !

— Sire, sire ! strigă Henric, sire în numele sângeluĭ nostru, rĕsbunare !

Regele luá pe Henric în bracie luĭ şi 'ĭ ḑisse :

— Tacĭ, frate, nu pronuncia cuvêntul ce rătăceşce pe buzele télle, 'ţĭ daŭ parola mea regéscă că voiŭ face dreptate.

Atuncĭ întorcêndu-se spre Crillon :

— D-le duce, ḑisse el, veĭ conduce pe René la Chatelet şi va eşi mâne pentru a merge în Greva.

— René, ḑisse princiul cu uă voce hotărîtă, la acéstă oră fiica tea e deshonorată.

Florentinul scóse un ţipăt surd şi căḑu ca lovit de trăsnet.

Carol IX privi atuncĭ pe Catherina de Medicis.

— D-nă, 'ĭ ḑisse el încet, veĭ pleca pe dată la Amboise şi acolo veĭ ascepta cu pacienţă ca ora morteĭ d-télle sĕ sune... Nicĭ uă dată nu veĭ maĭ revedea Louvrul.

. . . . . .

. . . . . .

Henric îngenuchiase din noŭ lângă cadavrul mameĭ sélle, şi plângea cu desperare.

. . . . . .

FINELE PARŢEI ANTEIU.

No. 68 va face începutul părţeĭ a doua.

Project RIF - 2012